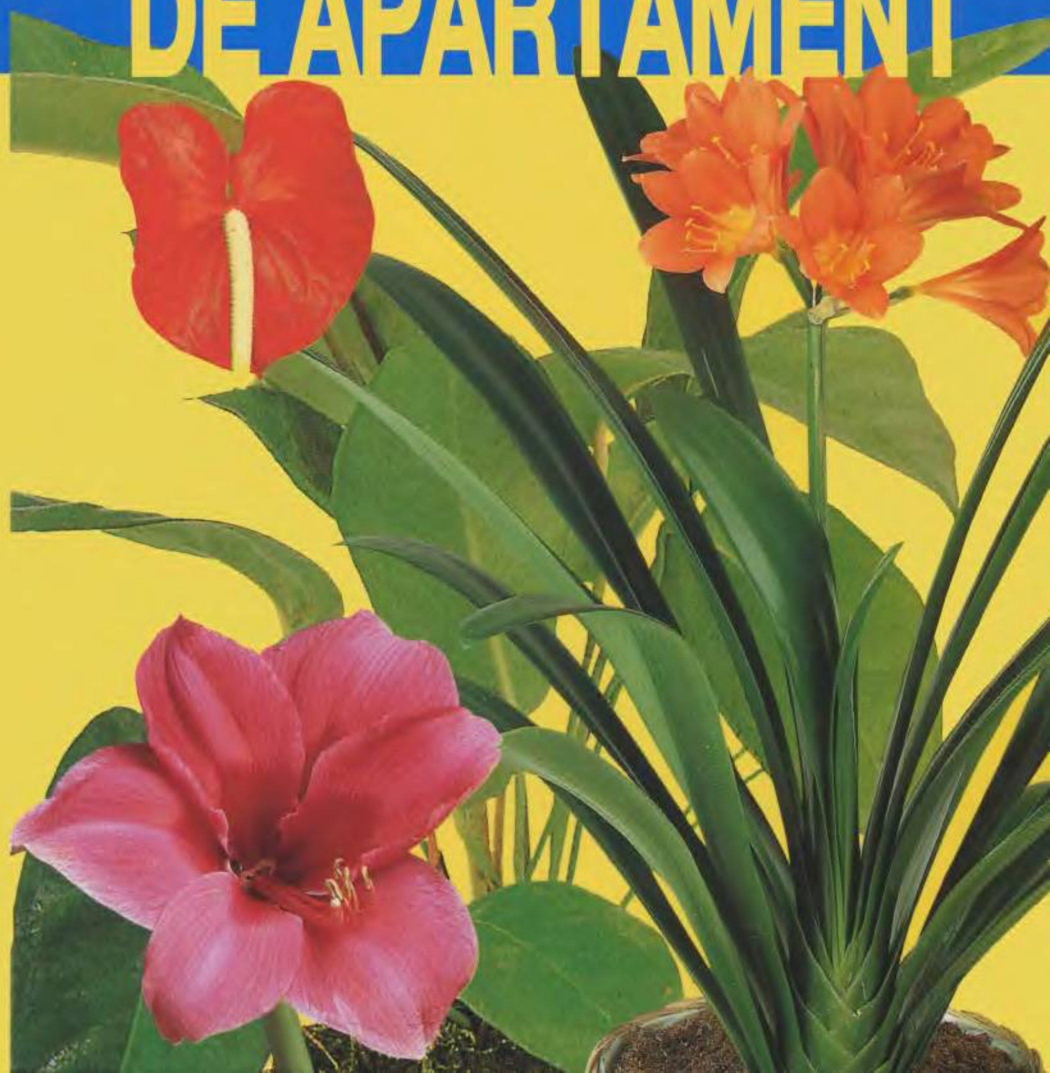
GHID COMPLET ALL

Cunoașterea, recunoașterea și cultivarea cu succes a celor mai răspândite plante de apartament

PLANTE DE APARTAMENT



PLANTE
DE APARTAMENT

GHID COMPLET ALL

Cunoaşterea, recunoaşterea şi cultivarea cu succes a celor mai răspândite plante de apartament

PLANTE
DE APARTAMENT

Ediţie îngrijită de
Maria Teresa Della Beffa

Traducere: Ruxandra Petrescu



PIANTE D' APPARTAMENTO
Conoscere, riconoscere e coltivare con successo tutte le specie più diffuse di piante d' appartamento
Ediţie îngrijită de Maria Teresa Della Beffa

PLANTE DE APARTAMENT
Cunoaşterea, recunoaşterea şi cultivarea cu succes a celor mai răspândite plante de apartament
Traducere de Ruxandra Petrescu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale
Plante de apartament / coord. : Maria Teresa Della Beffa ; trad. : Ruxandra Petrescu – Bucureşti: **Editura ALLFA** 2001
304 p.; 24 cm.– (Ghid complet ALL)
Titlu orig. (ita) : Piante d'appartamento.
Index.
ISBN: 973-9477-95-X

I. Della Beffa Maria Teresa (coord.)
II. Petrescu Ruxandra (trad.)

635.91

Editura **ALLFA** — Bucureşti
Bd. Timişoara nr. 58, sector 6
Tel: 402 26 80; 402 26 81
Fax: 402 26 10

Departamentul distribuţie — Tel: 402 26 20

Comenzi la: comenzi@all.ro
URL: http://www.all.ro

Redactor: **Aurora MIHAIL**

Cuprins



Prezentare

Este aproape imposibil să intrăm într-un apartament şi să nu remarcăm într-un colţ sau pe o etajeră, pe pervaz sau pe o măsuţă, o prezenţă verde. Varietatea speciilor de plante care astăzi iau parte la decorarea locuinţelor a crescut extrem de mult în ultimele decenii, datorită importării unor splendide exemplare exotice şi strădaniei cu care horticultorii au creat varietăţi horticole adaptate climei noastre. Dar, pentru a se putea prezenta în toată splendoarea exploziei de frunze sau flori, fiecare plantă are nevoie de locul cel mai adecvat din interiorul apartamentului: fie foarte luminat, uneori chiar răsfăţat de razele soarelui, fie umbrit, fie într-un ghiveci suspendat din care se revarsă armonios tulpinile firave, sau alături de un suport lung pe care planta se poate căţăra.
Acest ghid a fost conceput cu scopul de a ajuta la menţinerea plantelor de interior în condiţii optime: este un ghid nu numai pentru lecturat ci şi pentru pus în practică. Vasta secţiune introductivă oferă acele informaţii şi sfaturi cu caracter general, indispensabile pentru a înţelege ulterior comportamentul diferitelor specii. Chiar şi forma frunzelor sau coloritul florilor au importanţă atunci când se alege planta care urmează să fie cultivată în apartament. Informaţiile ştiinţifice, rezumate la ceea ce este esenţial, au o finalitate practică, iar aceasta se va evidenţia treptat, pe măsură ce planta se dezvoltă şi încep să apară rezultatele sperate.
Evident, nu lipsesc noţiunile practice necesare pentru obţinerea unor rezultate remarcabile: sunt descrise de la uneltele necesare permanent pentru cultivare şi îngrijire, până la posibilităţile de multiplicare a plantelor. Vastul capitol referitor la vicisitudini şi boli explică posibilităţile de recunoaştere şi combatere ale diferitelor suferinţe. Dar fiecare plantă are propriile exigenţe. Fişele dedicate diferitelor genuri (în cadrul cărora sunt descrise mai multe specii şi varietăţi horticole) sunt astfel structurate încât îl îndrumă pas cu pas pe cititor printre necesităţile şi problemele cotidiene ale plantelor. După descrierea generală, fiecare paragraf trece în revistă noţiunile practice indispensabile, de la modul de îngrijire în timpul diferitelor anotimpuri până la posibilităţile de multiplicare a plantelor pentru interior. Descrierea speciilor şi varietăţilor se limitează la cele principale şi uşor de recunoscut, în timp ce bogatul arsenal de ilustraţii constituie o invitaţie vie, multicoloră, la practicarea acestui hobby. Apendixul (îngrijirea sezonieră, glosarul, indexul de nume româneşti şi de denumiri ştiinţifice) reprezintă corolarul necesar pentru desăvârşirea lucrării şi cuprinde în plus un capitol dedicat culturilor hidroponice, subiect de mare interes în zilele noastre chiar şi pentru neofiţi.

Introducere

În noțiunea de „plante de apartament" sunt cuprinse toate speciile şi varietățile pe care omul le-a selecționat de-a lungul anilor pentru valoarea estetică, şi, mai ales, pentru rezistența la condiții ambientale mai vitrege. În realitate, în natură nu există „plante de apartament" adevărate întrucât nici un reprezentant al regnului vegetal nu este adaptat pentru a creşte în spațiul limitat de un ghiveci sau pentru a trăi închis într-o cameră unde, de cele mai multe ori, condițiile de viață sunt opuse celor întâlnite în natură, nepermițând în consecință o creştere şi dezvoltare sănătoasă. Unele specii, aşa cum sunt *Ficus benjamina* şi *Ficus elastica*, în mediul lor natural sunt arbori adevărați, fiind astfel evident că au fost „forțați" să trăiască într-un ghiveci în interiorul unui apartament. Multe plante suportă, adaptându-se, condițiile extreme impuse de om, o dovadă în acest sens fiind arborii miniaturali ce pot fi obținuți prin metoda bonsai, o tehnică multimilenară ce



îşi are rădăcinile în Orientul Extrem (China, Japonia), dar care astăzi este răspândită în întreaga lume. Datorită acestei tehnici, practicanţii ei sunt în măsură să menţină în viaţă timp de sute de ani unele plante, chiar şi în locuri închise cum sunt apartamentele.
Mai trebuie adăugat că marea majoritate a speciilor ce pot fi cultivate în interiorul unui apartament provin fie din regiuni tropicale unde cresc în păduri pluviale, într-un climat în exclusivitate cald şi umed fie, din contră, din zone semideşertice, toride şi aride, cum este cazul plantelor aşa-zise „grase". Tocmai din acest motiv noţiunea de „plante de apartament" este una generică, reunind specii şi varietăţi horticole (ferigi, orhidee, plante suculente, căţărătoare, bulboase etc.) ce au în comun doar capacitatea de a supravieţui o perioadă mai scurtă sau mai lungă într-un recipient amplasat într-un spaţiu închis, prezentând însă particularităţi şi necesităţi foarte variate din punctul de vedere al modului de cultivare.

Fiziologia plantelor

Atunci când se defineşte şi se descrie o plantă, se punctează automat acele trăsături care reprezintă diferenţe între regnul animal şi cel vegetal. Aceasta este probabil consecinţa faptului că omul, reprezentant al regnului animal, are tendinţa de a-şi compara propria morfologie şi fiziologie cu cea a organismelor vegetale. Dintre diferenţele frapante se remarcă, în cazul regnului vegetal, imobilitatea şi absenţa organelor de simţ specifice. Diferenţa principală constă însă în modul de nutriţie. Într-adevăr, plantele verzi sunt singurele vietăţi care utilizând un număr mic de substanţe anorganice disponibile în mediul în care trăiesc, sunt în măsură să producă substanţe organice (glucide, lipide, proteine etc.) care le sunt utile nu numai lor, dar şi animalelor care nu şi le pot sintetiza singure. Sunt suficiente apa, dioxidul de carbon şi câteva săruri anorganice pentru ca, folosind energia luminoasă a soarelui, să se poată realiza **fotosinteza clorofiliană**, cel mai important proces chimic ce se desfăşoară în interiorul părţilor verzi ale plantelor.
Spre deosebire de animale, plantele nu au nevoie pentru a-şi procura hrana de văz, auz, mobilitate şi nu trebuie să întreprindă alte acţiuni (de exemplu, să vâneze); prin urmare, ele nu au aparat locomotor, sistem nervos, aparat digestiv. În consecinţă, o plantă este mult mai simplă decât un animal: aceasta nu înseamnă că se comportă ca o formă de viaţă mai puţin evoluată ci doar că, descoperind modul de a-şi prepara singură hrana, are nevoie de mai puţine lucruri.
Capacitatea organismelor vegetale de a-şi prepara hrana are o importanţă deosebită în biologie. Sunt definite **autotrofe** (de la cuvintele greceşti autos = „prin sine însuşi"; trefo = „nutriţie") organismele care se hrănesc exclusiv cu substanţe anorganice destul de simple; **heterotrofe** (de la cuvitele greceşti eteros = „altul"; trefo = „nutriţie") sunt organismele care au nevoie pentru a se hrăni de substanţe organice bogate în energie, elaborate şi sintetizate de organisme autotrofe. Sunt autotrofe toate plantele verzi, algele albastre şi unele specii de bacterii; sunt heterotrofe toate animalele, ciupercile şi majoritatea speciilor bacteriene. Toate organismele incapabile de fotosinteză depind din punct de vedere nutriţional de plante. Această dependenţă poate fi directă, cum este în cazul erbivorelor, sau indirectă, cum este în cazul carnivorelor ce se hrănesc cu erbivore, dar în orice caz este permanentă şi totală.

Ficusul elastic, *din fotografia de pe pagina alăturată, este o varietate horticolă cu marginile frunzelor pestriţe şi totodată este una dintre plantele de apartament cele mai răspândite.*

Morfologia plantelor

Ca şi celelalte vietăţi, plantele sunt alcătuite din celule; mai multe celule cu aceeaşi formă şi funcţie formează un ţesut; mai multe ţesuturi grupate formează un organ. Organele principale ale unei plante sunt: **rădăcina**, **tulpina** şi **frunzele**, fiecare îndeplinind o anumită funcţie. Alte organe la fel de importante, cu rol în reproducere, sunt **florile**, **fructele** şi **seminţele**.

RĂDĂCINILE

Rădăcinile îndeplinesc două funcţii fundamentale: de absorbţie şi de fixare în sol. De fapt, ele absorb din sol apa împreună cu sărurile minerale dizolvate, asigurând astfel o aprovizionare hidrică uniformă, indispensabilă pentru supravieţuirea şi dezvoltarea plantei. Iată de ce este atât de importantă udarea regulată: se evită astfel ofilirea sau moartea plantelor.
Văzută dinspre exterior, o rădăcină prezintă o zonă apicală netedă, fără perişori absorbanţi, zonă la nivelul careia are loc creşterea esenţială. Acest vârf vegetativ este învelit într-o teacă protectoare subţire, numită **piloriză** sau „**capişon**", ce facilitează insinuarea rădăcinii printre asperităţile terenului. Zona învecinată vârfului rădăcinii este destinată absorbţiei apei şi sărurilor minerale de care planta are nevoie şi este acoperită de un puf des, uşor vizibil cu ajutorul unei lupe măritoare, constituit din mici rădăciniţe foarte subţiri numite **perişori absorbanţi**. În afară de funcţia de absorbţie şi, ca urmare, de nutriţie, rădăcinile mai îndeplinesc şi o funcţie de susţinere, ancorând perfect planta în sol.
Forma, dimensiunile, structura şi celelalte caracteristici ale rădăcinii sunt în relaţie strânsă cu aceste două roluri şi, bineînţeles, variază în funcţie de mediul în care creşte şi se dezvoltă planta. De obicei rădăcina este subterană; există şi rădăcini subacvatice şi aeriene.
Lungimea rădăcinilor este destul de diferită, chiar şi între plante aparţinând aceleiaşi specii, ea depinzând de tipul de sol şi de cantitatea de apă conţinută de acesta. Rădăcinile sunt în general mai lungi decât se crede, în special dacă se consideră şi acele rădăciniţe fine destinate absorbţiei: aparatul radicular poate fi mult mai dezvoltat decât partea aeriană a plantei.

Zambila este o plantă bulboasă care se cultivă uşor. Din bulbii „forţaţi" plantele înfloresc în perioada Crăciunului, în timp ce restul se cultivă în ianuarie şi plantele înfloresc primăvara.

TULPINA

Tulpina are rolul de a susţine partea aeriană a plantei şi de a face legătura între aparatul radicular şi frunze, asigurând o distribuţie uniformă a substanţelor nutritive către toate organele interne ale plantei. În punctele de inserţie ale frunzelor, tulpina prezintă nişte umflături uneori foarte evidente numite noduri; intervalul dintre două noduri adiacente poartă numele de internod. În funcţie de consistenţa sa, tulpina poartă diferite denumiri:
- **lujer**, dacă are consistenţă scăzută, aşa cum este cazul majorităţii plantelor erbacee;
- **pai**, dacă nu are conţinut dar prezintă noduri evidente, aşa cum este cazul cerealelor (grâului). În această situaţie tulpina este în general bogată în siliciu, ceea ce îi sporeşte rezistenţa;
- **trunchi**, dacă este lemnoasă şi ramificată, aşa cum este cazul majorităţii arborilor;
- **par,** dacă este lemnoasă, neramificată şi cu frunze doar în partea superioară, aşa cum este cazul palmierilor.
În funcţie de consistenţa tulpinii, plantele se împart în:
- **erbacee**, dacă au o tulpină moale, nelignificată;
- **subarbuşti**, dacă tulpina este lignificată doar la bază;

- **arbuşti**, dacă tulpina este lignificată pe toată lungimea, dar se dezvoltă sub formă de tufiş, cu alte cuvinte dacă se ramifică la bază;
- **arbori**, dacă tulpina este lignificată în întregime, dar prezintă un ax central (trunchi) care se ramifică doar în partea superioară.

În ceea ce priveşte durata de viață a tulpinii, plantele erbacee se pot clasifica în modul următor:

- **anuale**, dacă existența lor este limitată la un an, murind după ce înfloresc, fructifică şi formează semințele.
- **bienale**, dacă trăiesc doi ani (în general, în primul an de viață apar doar frunzele, pentru ca în cel de-al doilea să înflorească, să fructifice şi apoi să moară);
- **multianuale**, **perene**, în cazul în care trăiesc mai mult de doi ani (în general, în toți anii înfloresc, fructifică şi apoi intră în repaus vegetal, în sensul că partea aeriană se usucă, în timp ce partea subterană a plantei supraviețuieşte perioadelor friguroase sau secetoase).

Există organisme vegetale la care o parte din tulpină poate suferi modificări, transformându-se într-un veritabil organ-rezervor. Este vorba, în general, de tulpini subterane care au funcția de a regenera planta şi de a o păstra în viață de-a lungul anotimpurilor mai puțin propice organismelor vegetale. Exemplele cele mai cunoscute în acest sens sunt **tuberculii** (cartoful), **rizomii** (stânjenelul) şi **bulbii** (narcisa, zambila, ceapa).



FRUNZELE

Frunzele îndeplinesc diferite funcții; dintre acestea, principală este fotosinteza clorofiliană deja amintită, o reacție chimică ce se desfăşoară în interiorul țesutului foliar şi prin care se obține, pe lângă substanțele organice, oxigenul indispensabil vieții pe planeta noastră. În general, o frunză este alcătuită dintr-un **pețiol** (peduncul) şi dintr-o **lamină** (limb) de dimensiuni variate, susținută de nervuri. Pețiolul uneşte frunza de tulpină (dacă pețiolul frunzei lipseşte aceasta se numeşte „sesilă"), prin interiorul său trecând fasciculele conductoare. Acestea se continuă în lamina frunzei, ramificându-se într-o rețea densă de **nervuri** care servesc la circulația sevei, la susținerea limbului şi la asigurarea rezistenței acestuia. În funcție de dispoziția nervurilor principale, frunzele au o nervațiune palmată, penată, paralelă etc. Lamina frunzelor poate avea consistență diferită în funcție de planta căreia îi aparține (scorțoasă, suculentă etc.), precum şi forme extrem de variate (rotundă, elipsoidală, lanceolată, sagitată etc.). Chiar şi **marginea** folială se denumeşte în funcție de aspectul său (completă, dințată, zimțată, lobată etc.). În cazul în care crestătura atinge nervura centrală, **lobii** devin independenți, formându-se astfel foliolele: în acest caz, frunzele devin compuse, deosebindu-se frunze palmato-compuse, penato-compuse etc.

Marginea


completă


zimțată


dublu zimțată


dințată


dințată-spinoasă


crestată


crenată


sinuoasa

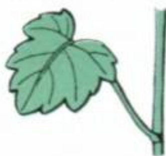
Nervațiunea

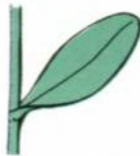

uniformă

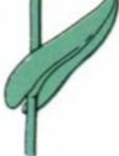

reticulată


paralelă

Articularea frunzei


prin pețiol lung


sesil


prin îmbrățişare


prin stipula


stipulă fusiformă într-o teacă cilindrică (armură)

Lamina


aciculară


lesniformă


lineară


lanceolată


oval-lanceolată

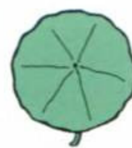

ovală


alungit-lanceolată


obovată


spatulată


rotundă


peltată


reniformă


cordată


obcordată


romboidală


triunghiulară


sagitată


lanceolată


penat-lobată


palmat-lobată


trifoliată


digitată

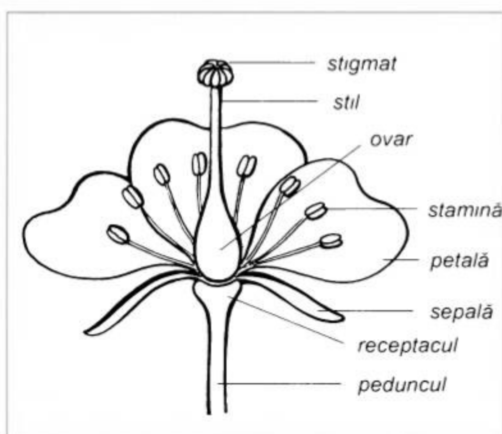

pedată


imparipenată


paripenată


bipenată


cu cârcei



FLORILE

Frumusețea, originalitatea formelor și culorile florilor nu dispar o dată cu acestea: toate calitățile pe care natura le atribuie din când în când unei flori nu reprezintă altceva decât mijloace sofisticate de asigurare a continuității speciei. Floarea, sediul organelor sexuale masculine și feminine, trebuie să parcurgă două etape foarte importante și indispensabile (polenizarea și fecundarea) pentru realizarea acestui obiectiv.
În general, plantele superioare au flori hermafrodite în care sunt prezente simultan atât organele sexuale masculine cât și cele feminine. Doar în câteva cazuri cele două sexe sunt separate: la plantele dioice (ca: salcia, pomișorul-ghimpos și dafinul) florile masculine și feminine sunt purtate de plante diferite; la plantele monoice (porumb, dovleac), aceeași plantă poartă separat atât florile feminine, cât și pe cele masculine.
Toate componentele florilor sunt în realitate frunze modificate în diferite moduri cu scopul de a realiza anumite funcții.
În continuarea tijei (pedunculului) floral se poate observa o parte îngroșată numită **receptacul** floral pe care se inseră diferite componente ale florii.
Periantul reprezintă partea din floare care este situată la exterior, fiind în același timp cea care atrage atenția; el acoperă organele reproducătoare și este format din **caliciu** și **corolă**. Caliciul este format din frunzulițe în exclusivitate verzi, numite **sepale**, care au rolul de a proteja structurile interne ale florii, în special când aceasta este boboc. Atunci când sepalele sunt unite (de ex. la garoafă) caliciul este gamosepal; în schimb, când ele sunt distanțate (de ex. la trandafir) caliciul este dialisepal. Caliciul este de cele mai multe ori persistent, în anumite cazuri având chiar tendința de a evolua în timp, demonstrând astfel mai bine funcția sa protectivă. Corola, al doilea element constitutiv al periantului, este formată din **petale** care sunt în general viu colorate și parfumate. Ele trebuie să fie atractive pentru insecte în scopul de a favoriza polenizarea și, respectiv, reproducerea. Atunci când petalele sunt unite într-o anumită măsură corola este gamopetală; dacă ele sunt separate, corola este dialipetală. În cazul în care nu există o distincție evidentă între caliciu și corolă (cazul lalelei), periantul poartă numele de **perigon**, iar frunzițele florale se numesc **tepale**.
Androceul, aparatul reproducător masculin, este constituit dintr-un număr de **stamine** formate dintr-un peduncul steril, subțire și alungit numit **filament**, care susține în vârful său partea fertilă denumită **anteră**. Aceasta este o dilatație care conține sacii polenici la nivelul cărora ia naștere **polenul**, elementul fecundant masculin, colorat în general galben sau portocaliu.
Gineceul, aparatul reproducător feminin, este constituit din una sau mai multe **pistile**. Fiecare dintre acestea este format în partea inferioară dintr-un segment dilatat numit **ovar**, care conține unul sau mai multe **ovule**. Partea filamentoasă situată deasupra ovarului este **stilul**. Extremitatea superioară a acestuia se numește **stigmat** și este destinat captării și menținerii granulelor de polen.
Plantele pot avea o floare izolată situată în vârful tulpinii, dar cel mai frecvent prezintă mai multe flori grupate, formând o **inflorescență**.

Ca tipuri de inflorescențe, cele mai frecvente sunt următoarele:
- inflorescențe formate din flori pedunculate: **ciorchine** (glicina), **știulete** (liliacul), **umbelă** (morcovul), **corimb** (părul);
- inflorescențe formate din flori sesile, fără peduncul: **spic** (grâul), **ament** (alunul), **capitul** (margareta).

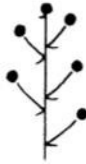
POLENIZAREA

Vântul, apa, insectele și unele animale sunt autorii involuntari ai acestui fenomen important indispensabil reproducerii plantelor.
Numerease insecte (albinele, viespele și fluturii) vizitează florile în căutarea **nectarului**, substanță zaharoasă existentă în interiorul multor flori. Atingând staminele, insectele determină căderea polenului de la nivelul anterelor pe propriul corp. Astfel, insectele transportă polenul către alte flori unde va fi depozitat la nivelul stigmatului permițând fecundarea. Culorile vii, formele frapante și parfumul florilor au rolul de a atrage insectele „pețitoare", denumite astfel deoarece favorizează „nunțile" florilor.
Și vântul contribuie la răspîndirea polenului, în special al celui ușor și abundent aflat la nivelul plantelor cu flori mici, fără corolă și în consecință puțin atractive pentru insecte. Tocmai acest tip de polen transportat în cantitate mare prin aer este responsabil de majoritatea alergiilor de primăvară.

INFLORESCENȚE


spic

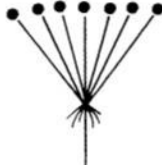

spadix


racem

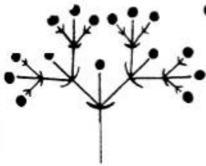

racem unilateral

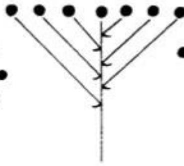

cimă elicoidală

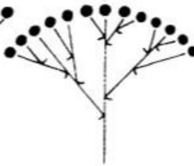

ciorchine

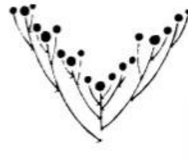

umbelă cu un involucru de brate


umbelă compusă


dichaziu


corimb


corimb compus


cimă

Fructele şi semințele

După fecundare, pereții ovarului se modifică radical, devenind lemnoşi sau cărnoşi, formând astfel fructul (pericarpul); în acelaşi timp, ovulul fecundat se dezvoltă şi, acumulând substanțe de rezervă, se transformă în semință. Deseori, la maturitate, fructul este dulce şi cărnos, viu colorat şi gustos fiind astfel atrăgător pentru animale care, mâncându-l, favorizează răspândirea semințelor în mediul înconjurător. Dacă fructul nu este frumos colorat şi cărnos înseamnă că răspândirea seminței este asigurată prin alte mijloace. În cazul păpădiei de exemplu, fructul are un moț pufos asemănător unei mici paraşute; în cazul paltinului şi al teiului fructul prezintă o expansiune asemănătoare unei aripi, fiind astfel uşor transportat de către vânt. Alte fructe, cum ar fi cel al brusturelui, prezintă nişte „cârlige" cu care se prind de lâna oilor, putând ajunge apoi chiar şi în locuințele oamenilor.



Dintre fructele cărnoase, cele mai întâlnite sunt cele de tip **drupă**, care conțin o singură sământă protejată de un înveliş dur (cireaşa, pruna, măslina) şi cele de tip **bacă** la care semințele sunt în general numeroase şi implantate direct în pulpă (roşia).

Fructele uscate sunt împărțite în dehiscente şi indehiscente, după cum se deschid sau nu spontan la maturitate. Din primul grup fac parte, de exemplu, **păstaia** (mazăre, fasole), **silicva** (micşuneaua, ridichea, albița), **capsula** (macul) şi **folicula** (aconitul). Fructele din cel de-al doilea grup conțin întotdeauna o singură sământă care practic este concrescută cu fructul. Exemplele cele mai comune sunt **cariopsa** cerealelor, **samara** paltinului sau ulmului şi **achena** tipică pentru familia compozite.

Fructul conține sămânța, iar aceasta, la rândul ei, are în interior embrionul care reprezintă de fapt viitoarea plăntuță miniaturală.

În momentul în care este pregătită pentru germinare, sămânța părăseşte starea de inerție în care se află în unele cazuri de mai mulți ani şi inițiază germinarea.

la sfârşit astfel funcția se-



Trei specii de plante de apartament decorative cu fructe de tip bacă: umbra nopții (stânga), Nertera (jos) și Ardisia (pagina alăturată).

minței de a proteja şi hrăni embrionul pînă când acesta devine capabil de o existență autonomă. În acest mod începe o nouă viață.

Dedesubtul unui înveliş extern protectiv numit **tegument seminal** se poate observa cu uşurință o tulpină pe care sunt inserate două frunzulițe embrionale numite **cotiledoane**, pline cu substanțe de rezervă, o **radiculă** şi o **gemulă**.



De-a lungul germinației semința trece prin diferite etape: la început se dezvoltă radicula (rădăcinuța) care se prelungeşte în sol, apoi se dezvoltă gemula (partea din care vor apărea frunzele). După ce au cedat progresiv substanțele nutritive, cotiledoanele dispar lent şi, încetul cu încetul, planta începe să prindă formă, diferențiindu-se cele trei organe principale: rădăcina, tulpina şi frunzele.

Accesorii

Cultivarea şi îngrijarea plantelor în casă are avantajul de a necesita puţine unelte; cu toate acestea, deţinându-le pe cele mai adecvate, munca devine mult mai uşoară.

INSTRUMENTE ESENŢIALE

În primul rând, încetaţi să utilizaţi orice sticlă incomodă şi puţin practică pentru a uda plantele şi cumpăraţi o stropitoare. Încercaţi una cu „gât" lung şi subţire pentru a putea ajunge uşor la plantele situate la înălţime sau la cele care, făcând parte dintr-un grup, sunt plasate în poziţii mai puţin accesibile. În afară de asta, stropitoarea trebuie să poată conţine o cantitate suficientă de apă pentru a nu fi obligaţi să vă petreceţi toată ziua cărând apa de la robinet la plante.

Aveţi nevoie de o pereche bună de foarfeci mari (cleşti) pentru a putea tăia ramurile rezistente ale plantelor căţărătoare şi ale arbuştilor. Pentru plantele mai mici, aceste foarfeci mari mai mult încurcă; procuraţi-vă foarfeci mai mici, foarte ascuţite şi tăioase, pentru a putea îndepărta frunzele şi florile ofilite fără a afecta restul plantei. Umezirea cu ajutorul unui pulverizator este necesară pentru a menţine planta sănătoasă şi proaspătă în perioada caldă, mai ales în cazul speciilor tropicale care au nevoie de umiditate crescută.

Cumpăraţi-vă un pulverizator care să împrăştie lichidul sub formă de vapori, deoarece cele care răspândesc picături fac mai mult rău decât bine. Pentru a prelucra îngrăşământul aveţi nevoie de o lopeţică; o săpăligă ar fi utilă pentru a „frământa" compostul (amestecul de pământ şi îngrăşăminte) din ghiveci. Această operaţie este necesară pentru a preveni creşterea muşchiului pe suprafaţa pământului.

ÎNGRĂŞĂMINTE ŞI SUPORTURI

Pentru ca plantele să crească sănătoase, trebuie să le hrăniţi cu îngrăşăminte o dată sau de două ori pe lună, primăvara – vara. Există diferite tipuri de fertilizatori: lichide concentrate care trebuie să fie diluate cu apă şi după aceea turnate în ghiveciul cu pământ de flori, pulberi ce trebuie dizolvate în apă şi îngrăşăminte solide sub formă de beţişoare sau plăcuţe care trebuie pur şi simplu inserate în compost.

Când plantele încep să crească, veţi observa că multe dintre ele trebuie să fie susţinute, chiar dacă nu sunt căţărătoare. Pentru aceasta folosiţi tulpini de bambus sau trestie de diferite lungimi sau chiar mici bucăţi de tulpină despicate în sens vertical pe care le vopsiţi în verde pentru a se putea „pierde" printre frunze. Oricare ar fi mijlocul ales pentru a susţine planta, asiguraţi-vă că acesta este suficient de robust. Legaţi planta de suport cu ajutorul unei sfori subţiri, a rafiei sau a unui fir metalic învelit în plastic foarte subţire. La unele plante tropicale pilii radiculari tind să se agaţe foarte strâns de suporturi. Pentru acestea este bine să se folosească suporturi acoperite de muşchi de care astfel de rădăcini se pot prinde uşor.

VASELE PENTRU RĂSADURI

Lunile ideale pentru replantare sunt martie şi aprilie. Plantele mici se pun în ghivece de până la 7 cm diametru, cele medii în ghivece de până la 15 cm diametru, iar cele mari în ghivece de 25 cm sau chiar mai mult.

Plantelor le prieşte un compost ce are la bază turba, care prezintă avantajul de a avea greutate mică şi de a fi uşor de transportat. Alternativa ar fi un amestec pe bază de pământ de grădină, frunze şi nisip în funcţie de necesităţile diferitelor specii.



Suporturile acoperite de muşchi sunt adecvate pentru plantele cu rădăcini aeriene (ex.filodendronul).

Butaşii şi seminţele au nevoie de protecţie şi căldură pentru a se dezvolta în siguranţă. O metodă rapidă şi puţin costisitoare constă în aşezarea ghivecelor cu seminţe şi butaşi în pungi de plastic ce pot fi fixate de marginile vasului cu elastic. Udaţi amestecul din ghiveci astfel încât să rămână doar umed, nu ud, apoi închideţi ermetic punga de plastic cu ajutorul unui elastic şi aşezaţi ghiveciul pe pervazul ferestrei, dar nu în plin soare. Dacă pungile de plastic nu sunt satisfăcătoare pentru dumneavoastră, puteţi să achizitionaţi o lădiţă (casetă) pentru înmulţirea plantelor. Este vorba de o lădiţă obişnuită care conţine amestecul de pământ şi îngrăşăminte (compostul) în care se introduc seminţele; lădiţa este închisă prin intermediul unui capac de plastic transparent. Ea trebuie să rămână pe pervazul unei ferestre, dar nu în plin soare, pentru a acumula caldură în interior. Există şi în comerţ lădiţe electrice pentru înmulţirea plantelor, dotate cu o rezistenţă plasată sub lădiţa propriu-zisă, şi care pot fi alimentate de la o priză obişnuită. Sunt avantajoase atunci când nu există ferestre poziţionate corespunzător şi, în plus, consumă puţină energie electrică. Ca alternativă, puteţi plasa lădiţa cu seminţe de primavară(de ex. *Coleus*) deasupra unui calorifer.

Pesticidele

Este util să procurați un pesticid pentru plante pe care să îl puteți aplica la primul semn de boală. Majoritatea pesticidelor sunt diluate cu apă, fiind astfel pregătite pentru a stropi plantele cu ele; totuşi, puteți să le găsiți diluate, dar sub formă de aerosoli. Asigurați-vă că ați achiziționat un pesticid pentru plante de apartament şi nu un preparat care se foloseşte în grădină, pentru că aceste ultime produse sunt prea toxice pentru a putea fi utilizate în siguranță într-un loc închis aşa cum este o casă.

Alegerea ghiveciului

Ghivecele pot fi făcute din diferite materiale şi au forme şi aspecte variate. Prin urmare, mai înainte de orice altceva, trebuie să ştiți să alegeți vasul cel mai potrivit pentru planta pe care intenționați să o aşezați în el. Alegerea ghiveciului adecvat mediului în care este amplasat şi plantelor pe care



Hedera helix *este adecvată pentru cultivare în coşulețe suspendate; când se utilizează acest tip de ghiveci, trebuie să țineți seama de faptul că plantele trebuie udate frecvent.*

intenţionaţi să le cultivaţi este un element esenţial pentru obţinerea unor rezultate bune. De aceea este important să fiţi bine informaţi asupra diferitelor tipuri de ghivece existente, asupra calităţilor şi eventualelor lor defecte.

MATERIALE

Ghivecele destinate plantelor de apartament sunt disponibile într-o gamă largă de forme şi sunt executate din diferite materiale, teracota şi plasticul fiind dintre cele mai utilizate. Alegând dintre numeroasele forme şi dimensiuni existente, se pot satisface atât necesităţile practice cât şi gusturile personale.

Materialul cel mai utilizat pentru confecţionarea ghivecelor este teracota. Argila este arsă în cuptor, putând apoi fi prelucrată manual sau folosind matriţe. Mai frumoase sunt fără îndoială ghivecele realizate manual care, o dată cu trecerea anilor, primesc amprenta scurgerii timpului, devenind astfel mai pal colorate şi asortându-se prin urmare la orice tip de plantă. Aceste ghivece sunt totuşi scumpe; există însă în comerţ imitaţii reuşite care reproduc forme şi motive antice şi sunt vândute la preţuri mult mai accesibile. Ghivecele de teracotă sunt disponibile în diverse forme: clasice în formă de trunchi de con, rotunde în formă de castron, pătrate sau rectangulare adecvate pentru plante mici, suculente etc. Bineînţeles că orice ghiveci trebuie întotdeauna echipat şi cu o farfurioară aşezată sub el, în care să se poată scurge, atunci când există, apa în exces. Se mai poate aşeza în interiorul ghiveciului un vas adecvat, confecţionat din ceramică sau material plastic care, fiind impermeabil, permite aşezarea ghiveciului pe mobilă sau pe parchet, fără a mai avea grija petelor nedorite produse de umiditate pe suprafeţele de lemn.

Ghivecele de plastic în care se cultivă în general plantele din pepiniere au avantajul de a fi foarte ieftine, practice şi uşoare, dar din punct de vedere estetic nu sunt adecvate oricărui ambient. Dacă vă decideţi să folosiţi astfel de vase evitaţi-le în orice caz pe cele albe care captează privirea mai mult decât planta însăşi şi preferaţi-le pe cele verzi sau negre care trec mai uşor neobservate. Eventual le puteţi vopsi într-o culoare care să se armonizeze cu planta şi cu ambientul, le puteţi împacheta în hârtie creponată sau le puteţi aşeza pe o jardinieră. Deşi sunt practice fiind uşoare, ghivecele de plastic sunt mai puţin rezistente şi mai fragile. Spre deosebire de vasele de teracotă, cele de plastic nu permit evaporarea apei astfel încât pot să apară mai frecvent putrezirea rădăcinilor sau alte probleme cauzate de umiditate. Sticla este mai grea, dar este mai rezistentă şi mai dură. Totuşi, la fel ca şi plasticul, este un material rece şi fără o frumuseţe deosebită.

În ultimul timp a început să se răspândească cultivarea în coşuleţe suspendate a unor plante care au tendinţa de a se revărsa. Când utilizaţi acest tip de recipiente trebuie să ţineţi seama că plantele necesită o stropire mai frecventă. Dacă le amplasaţi la înălţime, asiguraţi-vă că vă sunt totuşi accesibile când vreţi să le udaţi cu o stropitoare sau un furtun pentru irigare. Pentru a le suspenda, folosiţi o sfoară rezistentă sau un lanţ prinse de un cîrlig sau de o clamă metalică fixată solid în structura susţinătoare (tavan, perete). Este de preferat să amplasaţi aceste coşuleţe suspendate în baie, bucătărie sau în orice alt loc pardosit, deoarece apa folosită pentru a le uda ar putea picura pe podea stricând astfel mobila sau parchetul. Chiar şi în acest caz, asiguraţi-vă că există o farfurioară în care se va strânge apa în exces. Vasele cu rezervor pentru apă sunt ideale pentru persoanele care nu îşi pot uda regulat plantele. La acest tip de ghivece apa se scurge lent din rezervor în pământul din ghiveci, astfel încât rădăcinile pot să absoarbă apă oricând planta are nevoie. În general sunt dotate cu un indicator al nivelului apei care arată cantitatea de lichid existentă.

Cum aranjăm plantele?



Când încercăm să amplasăm diferite plante de apartament este important să reuşim a obţine asortarea formelor şi culorilor. Acest lucru se poate realiza aşezând câteva ghivece mari cu plante de dimensiuni importante cum ar fi *Ficus elastica*, *Dieffenbachia picta* sau *Howea forsteriana* în spatele celor mai mici, cu specii de talie mai modestă, dar care au frunze colorate. Mai puteţi utiliza un perete, dacă este posibil unul adaptat, pentru a susţine plantele căţărătoare cum ar fi Monstera deliciosa şi pentru a agăţa ghivecele şi coşuleţele folosite pentru plantele care au tendinţa de a se „revărsa", cum ar fi *Rhoicissus capensis*. Este întotdeauna mai bine să grupaţi ghivecele decât să le împrăştiaţi dezordonat în cameră, fiind preferabil atât din punct de vedere estetic, cât şi datorită faptului că plantele apropiate menţin mai bine umiditatea relativă. Bineînţeles, trebuie să grupaţi în cadrul aceluiaşi aranjament floral sau în aceeaşi jardinieră specii cu pretenţii asemănătoare din punct de vedere al cultivării, evitând de exemplu să asociaţi o plantă suculentă originară din regiuni deşertice cu o ferigă sau o orhidee tropicală. Uneori chiar o plantă unică de dimensiuni mari poate deveni punctul de atracţie al camerei, mai ales dacă este vorba de un exemplar frumos, de mari dimensiuni.



Este bine să grupaţi ghivecele, atât pentru a obţine un efect estetic, cât şi datorită faptului că plantele apropiate menţin mai mult timp umiditatea.

Tehnici de cultivare

Lumina

În timp ce omul este condiționat în mod direct de prezența luminii doar pentru unul dintre simțurile sale, planta este condiționată de lumină pentru tot ceea ce înseamnă viața ei. Fără lumină nu poate supraviețui, iar dacă este plasată în lumină insuficientă nu reuseşte să absoarbă cantitatea de energie indispensabilă pentru creşterea sa: prin urmare nu țineți niciodată plantele în întuneric deplin. Dacă le expuneți la lumină vor fi mai sănătoase, mai frumos colorate, cu frunze şi flori mai proaspete; în lipsa luminii naturale recurgeți la cea artificială. În orice caz, plantele au nevoie de cantități diferite de lumină în funcție de specia din care fac parte.
De exemplu, un filodendron care creşte sălbatic şi viguros în luxurianta junglă tropicală nu are nevoie de o lumină foarte puternică. De aceea, dacă îl plasați într-un loc foarte luminos, există riscul de a se usca, deoarece frunzele lui nu se pot proteja în mod natural împotriva căldurii.
Un exemplu opus este cactusul, plantă tipic deşertică, ce a trăit mult timp în condiții de secetă şi căldură intensă; de-a lungul evoluției sale, cactusul şi-a înlocuit treptat frunzele cu spini cu scopul de a evita dispersarea umidității prin intermediul frunzelor. Când intenționați să amplasați un cactus într-un loc întunecos şi umbros din casa dumneavoastră, amintiți-vă că va creşte foarte greu deoarece nu are frunze pentru a capta cantitatea de lumină şi căldură de care are nevoie.

Cum să apreciem corect luminozitatea

Puteți aprecia cu uşurință care zone din casa voastră au o lumină difuză puternică şi care sunt acelea în care lumina este foarte slabă. Cu excepția cazului în care posedați o seră, lumina cea mai intensă şi mai bună este cea naturală care cade pe pervazul ferestrelor; tot suficientă este însă şi lumina care difuzează în imediata vecinătate a ferestrelor (pe o rază de circa 60–90 cm). Totuşi, lumina care pătrunde prin ferestre este suficientă, dacă acestea sunt destul de mari, pentru zona cuprinsă în interiorul unui arc de cerc cu raza de aproximativ 2 m. Rezervați spațiul de pe pervaze sau balcoane pentru plantele care au nevoie de multă lumină. Atunci când achiziționați o plantă, procurați-vă „buletinul ei" (pe care orice plantă ar trebui să îl posede) care conține toate informațiile referitoare la cultivarea sa şi la intensitatea luminii la care trebuie să fie expusă.

Cum orientăm plantele

Odată aleasă poziția plantelor în apartament, trebuie să le orientați totuşi permanent către sursa de lumină. Dar atenție: de cele mai multe ori soarele încălzeşte prea mult, chiar dacă razele sale traversează întâi geamul, provocând numeroase probleme plantelor şi frunzelor, motiv pentru care este indicat să nu le expuneți direct la soare în cazul în care nu există indicații explicite pentru aceasta. După ce ați achiziționat o plantă, nu o expuneți imediat la lumină intensă şi puternică, ci obişnuiți-o gradat (în interval de aproximativ o săptămână) cu condițiile din locuința voastră. Dacă aveți probleme din cauza luminii prea puternice utilizați perdele „sparte": sunt soluția cea mai bună, deoarece filtrează razele solare fără a împiedica trecerea luminii. Reamintiți-vă să nu stropiți niciodată plantele cu apă când sunt luminate puternic; picăturile de pe frunze acționează de fapt

ca nişte minuscule lentile amplificatoare, concentrând şi reflectând razele soarelui în anumite puncte şi producând astfel frunzelor mici arsuri.
La fiecare 3-4 zile rotiţi plantele cu 45° pentru ca lumina să poată ajunge pe toată suprafaţa lor. Spre deosebire de plantele din grădină, cele din casă au totuşi tendinţa de a primi lumină doar dintr-o singură parte. O recomandare: unele dintre plantele cu flori nu trebuie să fie rotite atâta timp cât există boboci, deoarece există riscul ca aceştia să cadă. Două exemple notabile în acest sens sunt speciile *Schlumbergera truncata* şi *Rhipsalidopsis gaertneri*.

Un ambient luminos, dar protejat de acţiunea directă a razelor solare, este ideal pentru creşterea palmierului Howea forsteriana.

CUM UTILIZEAZĂ PLANTELE LUMINA

În general, plantele utilizează lumina doar pentru a produce, consecutiv unui mecanism complex, hidraţii de carbon esenţiali pentru viaţa lor. Ele au capacitatea de a transforma energia luminoasă în energie chimică datorită clorofilei, substanţă care imprimă frunzelor culoarea verde. Energia chimică permite combinarea dioxidului de carbon existent în aer cu apa pentru a produce hidraţii de carbon. Acest proces poartă numele de



fotosinteză; în acelaşi timp se eliberează oxigenul. Hidraţii de carbon se combină cu unele substanțe minerale absorbite prin intermediul rădăcinilor, formând astfel substanţele necesare supravieţuirii şi dezvoltării plantei. Când este întuneric, plantele inversează procesul, înmagazinând oxigenul şi eliberând anhidrida carbonică: acest fenomen se numeşte „respiraţie nocturnă".
În lipsa unei lumini suficiente, cantitatea de energie absorbită scade treptat; se ajunge la situaţia în care plantele nu mai reuşesc să sintetizeze hidraţii de carbon în cantitate suficientă pentru creşterea lor. Astfel de plante sunt extrem de vlăguite, cu tulpini foarte subţiri şi frunze palid colorate.

Udarea plantelor

Dintre diferitele operaţii necesare pentru cultivarea plantelor, udarea lor este probabil aceea care ridică cele mai mari probleme. Este o operaţie simplă, dar care necesită experienţă pentru aprecierea cantităţii de apă de care are nevoie o singură plantă şi a momentului oportun, pentru a i-o oferi. Este neplăcut de constatat că marea majoritate a plantelor mor din cauza unei udări excesive mai degrabă decât din cauza lipsei de apă. Pământul saturat cu apă împiedică oxigenarea rădăcinilor, iar apa rece stagnantă favorizează putrezirea lor. Aceasta se întâmplă atunci când planta este stropită zilnic, fără a ţine seama de temperatură sau anotimp.
O plantă sănătoasă absoarbe apa din pământ; apoi, rădăcinile ei lungi transportă sărurile minerale până la tulpină; străbătând ramurile, acestea ajung la frunze. De aici, apa transportă produşii sintetizaţi pornind de la glucide către alte părţi ale plantei care, la rândul lor, ajută la dezvoltarea frunzelor şi rădăcinilor. Apa se consumă atât în timpul respiraţiei, cât şi a tuturor reacţiilor chimice; din acest motiv planta are nevoie de mult lichid în perioada de creştere. Totuşi, dacă planta este udată excesiv se pot produce putrezirea rădăcinilor şi ofilirea ei. Când pământul este saturat cu apă rece şi stagnantă ce absoarbe oxigenul, rădăcinile nu mai pot absorbi cu randament corespunzător substanţele nutritive necesare pentru viaţa plantei. Este necesar să se examineze rădăcinile cu scopul de a le elimina pe cele putrezite. Această operaţie este destul de simplă: scoateţi planta din vas şi eliminaţi fiecare rădăcină suferindă care prezintă o culoare maron. Tracţionaţi cu delicateţe rădăcinile: dacă stratul extern al lor se desprinde cu uşurinţă înseamnă că rădăcina este putrezită; nu puteţi face altceva decât să tăiaţi rădăcinile moarte şi să speraţi că planta îşi va reveni.
A şti să apreciaţi când trebuie udate plantele este o deprindere obţinută prin experienţă, după ce aţi urmărit pentru o perioadă de timp modul de creştere a plantelor; nu este însă o operaţie dificilă. Există câteva reguli simple pe care trebuie să le memoraţi; după aceea veţi începe să vă simţiţi mereu capabili să executaţi corespunzător această operaţie. Plantele au nevoie de multă apă în timpul creşterii, în special primăvara şi vara, mai ales atunci când apar primii boboci şi planta înfloreşte. Daţi-le în schimb puţină apă toamna şi iarna, când temperatura scade şi marea majoritate a plantelor se găsesc în stare de „repaus vegetal".
Totuşi, dacă planta se află într-o cameră foarte încălzită trebuie udată des. O plantă ale cărei rădăcini s-au extins în interiorul întregului ghiveci are nevoie să fie udată mai des decât una ale cărei rădăcini mai au încă spaţiu unde se pot extinde. Având o consistenţă spongioasă, compostul pe bază de turbă nu se usucă rapid, reţinând multă apă.

În schimb, cel pe bază de pământ nu reține mult timp apa, uscându-se repede. Plantele aflate în ghivece de teracotă trebuie udate de două ori mai mult decât cele din ghivece de plastic, deoarece apa este absorbită prin porii teracotei şi trece prin pereții vasului evaporându-se ulterior. Plantele trebuie udate dimineața, când temperatura este ridicată; dacă le udați seara rămân umede întreaga noapte. Primăvara înviorați plantele cu stropiri abundente. Scufundați ghiveciul până la marginea superioară într-o găleată cu apă călduță până când suprafața compostului devine umedă, apoi scoteți-le afară şi aşteptați să se scurgă apa. Repetați această operație atunci când compostul este uscat.

APA DE LA ROBINET

Apa de la robinet este acceptabilă pentru majoritatea plantelor, chiar dacă este dură şi calcaroasă. Este indicat însă a utiliza apa de ploaie în cazul azaleei, ericăi, *Aechmea fasciata*, plante care nu suportă calcarul. Este întotdeauna mai bine să aşteptați un pic pentru ca apa de la robinet să ajungă la temperatura ambientului. Dacă puteți să adunați apă de ploaie, folosiți-o pentru toate plantele pe care le aveți; în caz contrar, pentru cele care nu suportă calcarul utilizați apă fiartă şi răcită. Dacă stropiți planta cu ajutorul unui pulverizator umplut cu apă de la robinet, veți observa că apar pete albe pe frunze: sunt depozite de calcar ce pot fi îndepărtate, ştergând frunzele cu o cârpă moale sau un burete umezit.

UMIDITATEA

Multe plante simt nevoia să fie înconjurate de aer umed, mai ales atunci când este foarte cald. Pentru aceasta va fi necesar să creați un ambient suficient de umed.Puteți să o faceți stropind zilnic frunzele cu ajutorul unui pulverizator. Această operație trebuie efectuată totuşi după ce aşezați planta la umbră: picăturile care se depozitează pe frunze acționează ca nişte lentile minuscule, putând provoca arsuri inestetice pe frunze. Tot pentru a menține umiditatea în jurul plantei, puteți să aşezați ghivecele pe tăvițe sau farfurioare conținând un strat de pietriş sau prundiş ud. În fine, puteți să aşezați fiecare ghiveci în interiorul unuia mai mare şi să umpleți spațiul dintre ele până la marginea superioară cu turbă, pe care să o mențineți permanent impregnată cu apă.

CÂND SUNTEȚI PLECAȚI...

O mare parte din bucuria oferită de plantele de apartament este determinată de posibilitatea de a învăța totul despre ele: care sunt cele mai bune condiții de mediu, care este luminozitatea necesară, cu ce frecvență trebuie udate pentru a creşte sănătoase. Dar toată grija voastră deosebită va părea zadarnică atunci când plecați în vacanță şi vă confruntați cu problema ridicată de plantele care vor rămâne singure câteva săptămâni.

Dar nu vă îngrijorați fără motiv: există câteva măsuri simple pe care le puteți lua pentru a oferi plantelor protecția şi atenția maximă chiar şi în lipsa voastră. Lucrul cel mai important, ca de altfel în tot ceea ce priveşte vacanțele, este planificarea. Pentru a evita surprizele neplăcute, cum ar fi aceea de a găsi toate plantele moarte, este suficient să pregătiți cu grijă înainte de plecare câteva „trucuri". Mai înainte de toate, nu trebuie să vă faceți griji pentru culturile hidroponice, la care nivelul apei trebuie doar să fie menținut între anumite limite bine stabilite, deoarece, dacă lipsiți puține săptămâni, plantele îşi vor lua umiditatea de care au nevoie direct din mediul înconjurător.



Azaleea nu tolerează calcarul, aşadar este preferabil să o udaţi cu apă de ploaie în locul celei de la robinet.

Orice atmosfera „închisă" necesită de fapt foarte puţină asistenţă din partea voastra; grădinile sub sticlă sunt ambiente autoreglatoare şi de aceea nu creează inconveniente deosebite când sunteţi plecaţi sau când mai uitaţi de ele.

CÂND PLECAŢI ÎN WEEK – END...

Măsurile pe care trebuie să le luaţi depind de cât timp vreţi să plecaţi; dacă este vorba doar de un week – end sau de 3 – 4 zile probabil va fi suficient dacă udaţi bine plantele înainte de a pleca. Asiguraţi-vă totuşi că vara sunt protejate de soarele foarte puternic, aşezaţi-le pe pervaze şi trageţi parţial perdelele ferestrelor care privesc spre sud. Iarna trebuie să apăraţi plantele de frig; în acest caz nu le aşezaţi pe pervaze unde temperatura poate coborî până la valori foarte joase în timpul nopţii, ci aşezaţi-le în camera încălzită.

Dacă însă aveţi o plantă care are nevoie de multă apă sau una care preferă un ambient cu umiditate crescută, trebuie să luaţi alte masuri, chiar dacă lipsiţi şi numai pentru o perioadă scurtă de timp. Există în comerţ „difuzori de apă" în formă de ciupercă la care pălăriuţa se umple cu apă care se scurge apoi lent prin picioruş în ceramica poroasă care este cuprinsă în amestecul din ghiveci. Puteţi obţine aceleaşi rezultate umplând un vas mic cu apă: îl aşezaţi la o înălţime mai mare comparativ cu planta şi îl conectaţi cu ghiveciul prin intermediul unui fir gros de lână care are un capăt introdus în apa din vas, iar celalalt inserat în amestecul din ghiveci; un astfel de dispozitiv transmite suficientă umiditate pentru supravieţuirea



plantei câteva zile.Chiar şi înconjurând ghiveciul cu turbă umedă sau învelindu-l în hârtie umezită se poate asigura umiditatea necesară timp de câteva zile. Pentru plantele care nu necesită multă apă puteţi utiliza unul dintre dispozitivele recomandate anterior chiar şi pentru intervale mai lungi de timp.

Dispozitive de autoirigare: ciupercile confecționate din ceramică conțin o rezervă de apă care este cedată treptat pământului din ghiveci; o simplă sticlă, conectată cu planta prin intermediul unui fir gros de lână, o poate aproviziona cu apa necesară.

Vacanțele anuale

Pe perioada vacanței, plantele voastre vor fi mult mai vulnerabile datorită faptului că sunteți în general plecați în concediu chiar în perioada caldă a anului, atunci când udarea lor are o importanță deosebită. Ca o regulă generală, atunci când sunteți plecați pentru mai puțin de 3 săptămîni puteți utiliza un sistem de autoirigare; în schimb, dacă lipsiți mai mult trebuie neapărat să vă asigurați de ajutorul unui prieten sau vecin.

În acest caz, o idee inspirată este să aşezaţi plantele grupat, deoarece astfel prietenul va economisi timp şi va fi sigur că nici una dintre ele nu a fost uitată. Cada sau chiuveta sunt locuri adecvate unde puteţi grupa plantele când sunteţi departe. Aşezaţi în cadă serveţele de hârtie pentru ca aceasta să nu fie zgâriată de fundul ghivecelor; nu folosiţi ziare, deoarece se eliberează tuşul, provocând pete iremediabile, mai ales în cazul vaselor confecţionate din acrilat. Ziarul se poate folosi într-o chiuvetă nevopsită, executată din oţel.

Pierderea apei la suprafaţa pământului din ghiveci poate fi parţial diminuată scăzând iluminarea în zona respectivă. Trăgând total sau parţial perdelele sau storurile încetinesc procesele vitale ale plantei astfel încât, dacă nu lipsiţi mai mult de 2 – 3 săptămâni, planta nu va suferi mult; dacă se menţine iluminarea mult diminuată pentru o perioadă mai lungă de timp, planta ar putea deveni lungă şi subţire, firavă şi palidă, adică exact ceea ce trebuie evitat.

SISTEMELE DE AUTOIRIGARE

Cel mai simplu este cel care foloseşte principiul vaselor comunicante: puteţi utiliza în acest scop fie o sticlă pentru fiecare plantă, fie o găleată încăpătoare pentru 2-3 plante, cu condiţia ca acestea să nu fie de dimensiuni mari. Sticlele şi găleata se plasează la o înălţime superioară faţă de ghivece, aproape de acestea şi în orice caz nu la mai puţin de 10 cm faţă de pământ; se umplu cu apă şi se lasă descoperite, deoarece prin evaporare se asigură umiditatea mediului. Legătura dintre apa din recipient şi pământul din ghiveci se face cu benzi de fitil împletite, benzi de rapiţă sau, mai frecvent, fire groase de lână împletite. Bineînţeles trebuie să fie suficient de lungi astfel încât să permită introducerea unui capăt în pământul pentru flori la o adâncime de 2-3 cm, în timp ce celălalt capăt atinge fundul recipientului cu apă. Se pot folosi chiar şi tubuşoare capilare din plastic din care se scoate aerul prin aspirare, după ce se introduce un capăt în recipient.

VASELE PENTRU APA DE REZERVĂ

Dacă aveţi exemplare de plante de mari dimensiuni trebuie să vă procuraţi recipiente dotate cu rezervor pentru apă. Sunt alcătuite dintr-un ghiveci simplu monobloc sau dintr-un simplu ghiveci prevăzut cu rezervoare adecvate în interiorul cărora se păstrează apa pentru irigarea plantelor; aceasta ajunge la pământ prin intermediul unui fitil sau a unei membrane poroase. Trebuie să scoateţi pentru un timp planta din ghiveciul în care se găseşte şi să o replantaţi în ghiveciul cu rezervor; o dată ce aţi făcut această operaţie, v-aţi asigurat beneficiul de a avea un recipient care necesită o întreţinere minimă. Va fi totuşi necesar să controlaţi nivelul apei şi să reumpleţi din când în când complet rezervorul, dar aceasta se va întâmpla mult mai rar decât în cazul unei udări tradiţionale.

LUCRURI DE EVITAT

- Nu îmbibaţi pământul plantelor cu apă: chiar şi vara acest lucru determină cu uşurinţă putrezirea.
-Nu abandonaţi cu totul plantele atunci când plecaţi. Unele pot fi suficient de rezistente pentru a se „descurca" singure, dar este un risc mare pe care vi-l asumaţi în special în plină vară sau iarna, când temperaturile ating valori extreme.
-Nu disperaţi atunci când neprevăzutul întârzie reîntoarcerea voastră: dacă v-aţi luat toate măsurile de precauţie veţi găsi majoritatea plantelor în stare bună. Totuşi nimeni nu poate prevedea o schimbare bruscă a vremii cu modificări spre temperaturi mai ridicate sau prea scăzute. Dacă aveţi unele plante deosebit de sensibile este mai bine să rugaţi un prieten să le ude regulat.

Compostul

Compostul poate părea un pământ banal; de fapt, este bine diferenţiat de pământul obişnuit prin aceea că este constituit în cea mai mare parte din săruri minerale şi compuşi organici care formează hrana fără de care plantele nu ar putea supravieţui. Un compost bun, format din elemente nutritive corespunzătoare, este vital dacă doriţi ca plantele voastre să înflorească normal. Compostul hrăneşte plantele, iar stropirea menţine rădăcinile umede, păstrează aerul şi deci oxigenul în jurul acestora şi

permite plantei să se dezvolte. Centrele de grădinărit oferă o bogată colecţie de composturi, dar nu vă amăgiţi: multe dintre acestea sunt de fapt acelaşi lucru, chiar dacă sunt vândute cu denumiri şi etichete diferite; la fel ca şi, spre exemplu, detergenţii care se întâlnesc în comerţ, în supermagazine, într-o varietate mare de mărci. Pentru a vă ajuta să faceţi o alegere corectă, vă vom enumera şi descrie diferite tipuri de compost, indicând şi care este cel mai potrivit pentru plantele voastre. Multe composturi sunt constituite din turbă amestecată cu humus sau pământ gras, la care se adaugă îngrăşăminte şi puţin nisip. Unele plante se dezvoltă mai bine într-un compost pe bază de pământ fertil, în timp ce altele preferă un compost pe bază de turbă.

Compostul pe bază de humus

Humusul, un pământ gras denumit şi pământ fertil, este practic un pământ bogat în substanţe organice amestecat cu pământ de pădure. Cel utilizat ca bază în compostul pentru plantele de interior este tratat cu scopul de a-l „steriliza" de microorganisme dăunătoare şi este amestecat cu o anumită cantitate de turbă şi nisip, totul fiind îmbogăţit cu puţin îngrăşământ care conţine săruri minerale diferite, în special potasiu şi fosfaţi. Diferitele composturi întâlnite în comerţ diferă în funcţie de procentul fiecăruia dintre aceşti patru componenţi (turbă, nisip, humus şi îngrăşământ); aceştia variază în funcţie de tipul plantei (dacă este pentru flori sau pentru frunze) şi al speciei. Rolul fiecărui component individual în cadrul compostului este foarte important: pământul gras este elementul principal ce formează baza compostului şi face ca hrana plantei să difuzeze în apă în timpul udării. Turba reţine foarte bine apa, asemănător unui burete, şi menţine astfel rădăcinile mereu umede. Nisipul favorizează uscarea rapidă a compostului, evitând saturarea cu apă şi, în afară de aceasta, permite aerului să ajungă până la rădăcini. Îngrăşământul ajută la îmbogăţirea „dietei" de care planta are nevoie, pentru a putea creşte sănătoasă. Compostul pe bază de humus reţine îngrăşământul circa 12 săptămâni, trebuind de aceea să evitaţi fertilizarea plantei în următoarele trei luni după replantare.

Compostul pe bază de turbă

Compostul pe bază de turbă este o noutate: în mod obişnuit, este tipul de compost în care este sădită orice plantă tânără pe care o achiziţionaţi din comerţ. Horticultorii îl folosesc deoarece este uşor de transportat, se vinde bine, este uşor de sterilizat şi aproape sigur lipsit de buruieni sau de dăunători ai plantelor. Multe mărci de compost pe bază de turbă sunt un simplu amestec de turbă şi îngrăşământ, în timp ce altele, denumite semisintetice, sunt constituite dintr-o substanţă anorganică - vermiculit, amestecat cu turbă şi îngrăşământ. Vermiculitul este o rocă vulcanică cu granule mici, perfect sterilă şi foarte uşoară. Îngrăşământul este eliberat plantei mult mai rapid decât în cazul unui compost pe bază de pământ, şi hrăneşte astfel planta circa 6 săptămâni după replantare. Principalul dezavanaj al compostului pe bază de turbă este acela că se poate usca complet, dacă uităm să udăm planta atunci când temperatura este ridicată, putând fi dificil să îl umezim suficient. Remediul constă în a introduce ghiveciul până la margine într-un recipient plin cu apă călduţă până când compostul fie se înmoaie, fie se umflă, redevenind umed ca la început. Dacă nici această operaţie nu este suficientă, puneţi una sau două picături de detergent lichid în apa cu care udaţi turba: efectul său este de a ajuta turba să reabsoarbă apa.



Cactaceele, cum este această Schlumbergera, *au nevoie de un compost care să asigure un drenaj bun.*

Compostul pe bază de turbă se utilizează în general în ghivece din plastic întrucât acestea nu sunt poroase şi nu permit evaporarea apei; prin urmare compostul nu se usucă atât de repede ca în cazul ghivecelor din argilă.

ÎNLOCUIREA SUPERFICIALĂ

Prin termenul „înlocuire superficială" ne referim la acel mod de reîmprospătare a pământului din ghivece, care constă în înlocuirea stratului superficial al compostului fără a trebui să deplasăm planta. În acest scop, îndepărtaţi numai 3-5 cm din stratul superior al compostului şi înlocuiţi-l cu unul proaspăt şi fertil. Executaţi această operaţie ori de câte ori compostul prezintă o crustă la suprafaţă.

AGENTUL PENTRU UMEZIRE

În comerţ se poate găsi un agent special pentru umezire pe care puteţi să-l adăugaţi compostului pentru a îl ajuta să rămână umed; practic, este o răşină sintetică hidrofilă, care se prezintă sub formă de granule pe care trebuie să le amestecaţi în compost. Chiar dacă nu înlocuieşte apa, totuşi nu mai este necesar să udaţi compostul atât de des.

MAI BINE PROASPĂT

Oricare ar fi tipul de compost ales, trebuie folosit imediat după achiziţionare. Un compost păstrat într-un săculeţ deschis îşi pierde proprietăţile după câteva luni. Dacă planta dumneavoastră a crescut bine într-un anumit tip de compost sau aţi procurat o plantă cu un tip special de compost este mai bine să nu îl schimbaţi. Este suficient să îl reînnoiţi aşa cum a fost descris anterior şi să furnizaţi plantei îngrăşământul potrivit. Plantele sunt ca şi oamenii: obişnuite în locul în care s-au născut, nu le plac schimbările radicale.

Îngrăşămintele

Oricui i se poate întâmpla să piardă pe neaşteptate o plantă prin subalimentare chiar dacă i-a administrat un îngrăşământ oarecare. Dacă nu sunteţi obişnuiţi să utilizaţi fertilizatorii în mod oportun, se poate întâmpla ca unele dintre plantele voastre să fie nutrite. În afară de aceasta, mulţi consideră că este suficientă udarea regulată, deoarece compostul din ghiveci furnizează toate elementele nutritive necesare plantei: dintr-un anumit punct de vedere, acesta este adevărul. Dar numai a le uda nu este suficient: în câteva săptămâni un exemplar spelndid, sănătos, cumpărat din comerţ, va începe să-şi piardă vigoarea, deoarece fertilitatea naturală a compostului va fi practic epuizată. Pentru plantele care, crescând, vor fi transferate în ghivece din ce în ce mai mari, este utilă regenerarea compostului la fiecare 3-6 luni prin administrarea unui îngrăşământ. Totuşi, este inutil să se adauge îngrăşământ unei plante transplantate definitiv într-un ghiveci cu compost proaspăt, deoarece ar putea conduce la arderea rădăcinilor. Pentru plantele care nu sunt transvazate, este însă util să se adauge un îngrăşământ, pentru a le furniza astfel cantitatea necesară de elemente nutritive.
Cu puţină experienţă, utilizarea ca fundament al unei alimentaţii adecvate a unui îngrăşământ va îmbunătăţi aspectul plantei, garantând printre altele o creştere bună, echilibrată, iar pentru plantele cu flori o înflorire spelndidă. Totuşi, îngrăşămintele trebuie utilizate cu atenţie: plantele pot muri mai uşor din cauza unei intoxicaţii prin excesul de îngrăşământ decât prin lipsa acestuia, şi de aceea este mai bine să exagerăm prin lipsă decât prin exces.
Reamintiţi-vă printre altele că îngrăşămintele prezintă anumite riscuri şi pentru om şi animale. Toate îngrăşămintele sunt iritante pentru piele, ochi şi mucoase; mai ales cele sintetice pot conţine produşi nocivi pentru persoanele alergice. Pe de altă parte, componentele lor sunt în concentraţie toxică, fiind periculoase dacă din greşeală sunt ingerate. Reprezintă deci un pericol dacă ajung în mâinile copiilor.

CÂND FERTILIZĂM?

Nurtirea plantei într-un moment neadecvat este mai mult decât o risipă: este evident nocivă. Regula de aur este: fertilizaţi planta numai în perioada de creştere activă (din aprilie până în septembrie); pentru restul timpului, limitaţi-vă numai la a o uda comform recomandărilor. Este o eroare a stimula şi forţa creşterea în perioada de repaus a plantei. Tot ce veţi reuşi să obţineţi astfel va fi un exemplar lung şi subţire, cu frunze mici şi palide. Substanţele nutritive administrate se vor depozita în jurul rădăcinilor dar nu vor circula în plantă în mod adecvat, astfel încât numai tulpinile vor tinde să se dezvolte, dar numai în lungime, nu şi în lăţime.
Fiecare plantă recent transvazată într-un ghiveci nou, cu compost proaspăt, va avea hrană suficientă pentru o perioadă de timp. Ca regulă generală, un amestec pe bază de pământ va rămâne fertil timp de 12 săptămâni, pe când un amestec pe bază de turbă se va epuiza din punct de vedere nutritiv în 6-8 săptămâni. După aceste perioade trebuie să începeţi să le hrăniţi cu un îngrăşământ. Atunci când este vorba despre o plantă recent achiziţionată, trebuie să fiţi pregătiţi să iniţiaţi fertilizarea după puţin timp. Este foarte probabil ca rezerva lor să se epuizeze rapid, putând fi deja transplantate de câteva săptămâni.
De fiecare dată fiţi atenţi la principalele indicii revelatoare: dacă planta este denutrită, frunzele vor fi mici şi palide, iar în cazul unei plante cu frunze vărgate, acestea îşi vor pierde desenul caracteristic.

Când constataţi aceste modificări, începeţi să fertilizaţi imediat. Nu vă aşteptaţi totuşi la miracole: îngrăşămintele reprezintă hrană, nu medicamente. Înainte de a iniţia fertilizarea verificaţi care ar putea fi cauzele deprecierii plantei. Cercetaţi dacă nu cumva este udată insuficient sau excesiv, dacă necesită schimbarea poziţiei, sau dacă nu este prea mare pentru ghiveciul în care se află.

A FACE ALEGEREA CORECTĂ

Nu veţi greşi alegând un îngrăşământ standard, care reprezintă un amestec chimic de elemente nutritive necesare pentru creşterea sănătoasă a plantei. Substanţele minerale dizolvate în apă sunt absorbite prin intermediul rădăcinilor. Cele trei componente nutritive principale sunt: azotul, fosforul şi potasiul (prescurtate prin literele N, P, şi respectiv K). Pe lângă aceste trei „ingrediente" fundamentale, mai sunt încă alte trei importante pentru multe plante, acestea fiind calciul, magneziul şi sulful. Mai există de asemenea o multitudine de micro-elemente, cunoscute şi sub denumirea de „urme de elemente", deoarece din fiecare este necesară doar o cantitate foarte mică.

Există multe surse naturale, denumite organice, pentru aceste elemente: făina de oase, făina de peşte, copitele şi coarnele erbivorelor, sângele uscat, algele marine etc. Toate aceste îngrăşăminte acţionează lent, deoarece componentele lor chimice trebuie transformate sub acţiunea microorganismelor prezente în compost înainte de a fi asimilate de către plantă. Sunt indubitabil mai bune ca cele sintetice, dar necesită experienţă şi timp pentru a le aplica corect. În schimb, protejează mediul şi favorizează creşterea naturală a plantei.

Îngrăşămintele sintetice sunt toxice atât pentru om cât şi pentru mediu; cu toate acestea, permit obţinerea unor rezultate la care nu v-aţi



Îngrăşămintele sub formă de bastonaşe sunt foarte comode: este suficient să se introducă în pământ cantitatea indicată şi, pentru câteva săptămâni, elementele nutritive se vor infiltra în compost.



Scândurelele acţionează în acelaşi mod ca bastonaşele şi sunt la fel de uşor de folosit. Este important să se urmeze întocmai instrucţiunile recomandate.



Îngrăşământul lichid este metoda cea mai simplă şi cu rezultate bune; necesită puţin mai mult timp, dar asigură controlul cantităţii şi distribuţiei îngrăşământului.

aştepta de la cele naturale. În primul rând, pot ajunge mai repede la rădăcină, fiind absorbite, mai mult sau mai puţin, direct de către aceasta. În al doilea rând, puteţi achiziţiona fie îngrăşăminte „simple", care conţin doar unul sau două produse chimice, fie „amestecuri" speciale, fie chiar îngrăşăminte standard constituite dintr-un amestec proporţionat de elemente utile pentru plantă.

CITIREA INSTRUCŢIUNILOR

În multe ţări, producătorii sunt obligaţi să indice pe eticheta produselor trei numere de cod, care se prezintă, de exemplu, în următoarea manieră: 6:10:6. Aceste numere sunt utilizate pentru indicarea cantităţilor de azot, fosfor şi respectiv potasiu prezente în produs (întotdeauna este respectată această ordine). Fiecare număr indică procentul în care se găseşte elementul respectiv, deci pentru exemplul nostru cantităţile de azot şi de potasiu reprezintă 6%, în timp ce fosorul se găseşte într-un procent mai mare, de 10%.
Cunoaşterea acestui cod este utilă dacă sunteţi avizaţi şi ţineţi cont de acţiunea fiecărui element asupra plantei voastre. De exemplu, o doză crescută de fosfor este avantajoasă pentru acele plante care au nevoie de creştere sau pentru cele care înfloresc; un nivel înalt de potasiu este vital pentru dezvoltarea florilor şi fructelor, favorizând regenerarea ţesuturilor de rezervă ale plantei. În fine, azotul este esenţial pentru creşterea şi dezvoltarea tuturor plantelor, în particular a celor cultivate pentru frunziş: totuşi, pentru plantele de apartament este prea stimulant şi trebuie folosit cu atenţie, în general într-un raport de 4:1:1, adică 4 părţi de azot la una de fosfor şi una de potasiu.
Se poate susţine că fiecare grup de plante necesită o „dietă" particulară. În comerţ există îngrăşăminte sintetice specifice nu numai pentru plante din grupuri înrudite, ci şi pentru genuri diferite, ca de exemplu begoniile şi azaleele. Dacă doriţi plante luxuriante, chiar dacă dezvoltarea lor va fi uşor artificială, cereţi sfatul unor horticultori în legătură cu îngrăşămintele pe care trebuie să le utilizaţi.

ÎNGRĂŞĂMINTELE SPECIALE

Îngrăşămintele normale sunt adecvate pentru majoritatea cerinţelor unei plante de apartament, dar pot exista cazuri în care fertilizanţii speciali pot fi utili şi necesari. Dintre produsele comercializate, îngrăşămintele pentru roşii sunt probabil cele mai cunoscute. Nu vă lăsaţi înşelaţi de denumire: un îngrăşământ pentru roşii diluat puternic (aşa cum recomandă producătorii) poate fi de mare ajutor pentru plantele cu flori şi pentru cactuşi, favorizând o creştere mai viguroasă şi un aspect frumos al florilor. Dacă doriţi să cultivaţi plante care nu iubesc composturile bogate în calciu, cum este de exemplu gardenia, puteţi utiliza un îngrăşământ specific pe bază de fier, care va permite o înflorire viguroasă.
Vechea credinţă populară legată de înfigerea unui cui ruginit în compost trebuie definitiv înlăturată. Fierul trebuie astfel administrat încât să fie uşor absorbit dacă doriţi un rezultat imediat.
Chiar şi unele îngrăşăminte naturale nu sunt adecvate pentru plantele care necesită un pământ acid; printre acestea se numără făina de oase şi superfosfaţii, care conţin săruri alcaline. În ceea ce priveşte plantele care preferă substraturile acide, sunt disponibile îngrăşăminte speciale „de reacţie acidă" care, adăugate unui compost, provoacă eliminarea chimică a oricărei substanţe alcaline.

Vicisitudinile

Ca toate ființele vii, plantele pot fi atacate de paraziți sau boli, deci nu trebuie să vă mirați dacă acest lucru se va întâmpla și plantelor voastre; important este să se intervină la momentul oportun, înainte de a se produce daune ireparabile.

Atunci când observați o plantă cu probleme de sănătate, înainte de toate fiți atenți să nu confundați simptomatologia cauzată de diverse dezechilibre fiziologice (stres hidric, pământ neadecvat, lumină sau căldură nepotrivită etc.) cu bolile de origine vegetală (provocate de ciuperci sau bacterii) sau animală (cauzate de insecte, acarieni sau viermi). Un diagnostic corect este extrem de important, deoarece îngrijirea va fi diferită și raportată la cazul respectiv. Numai experiența și observarea plantelor, împreună cu studierea patologiei vegetale, ne vor putea ajuta să ne orientăm în lumea bolilor plantelor.

În cazul suferințelor grave care nu sunt bine identificate, este recomandat să apelați la specialiști (horticultori), pentru a avea un diagnostic sigur și a primi informații despre cele mai potrivite metode de combatere. Se recomandă ca planta „bolnavă" să fie atent urmărită, să se noteze simptomele, daunele produse și organele care au fost atinse (flori, tulpini, frunze, rădăcini). Prezentați-vă la examinare cu o mostră cât mai completă posibil (dacă este vorba de insecte, încercați să capturați atât larvele cât și adultul).

În paginile care urmează veți găsi o scurtă descriere a paraziților și a bolilor mai frecvente ce se pot întâlni la plantele de apartament, împreună cu remediile cele mai eficace cu care le puteți combate.

Bolile provocate de paraziți animali

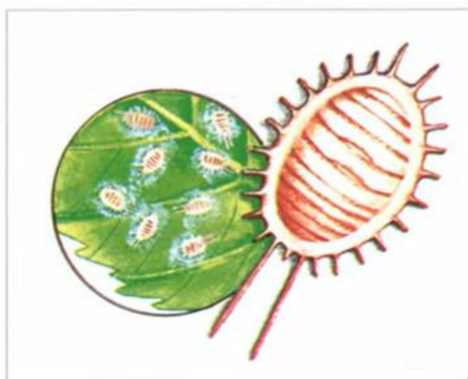
PĂDUCHII (AFIDELE)

Păduchii sunt mici insecte de culoare neagră, galbenă, roz sau verde care trăiesc în colonii numeroase și se hrănesc cu seva plantei. Se întâlnesc mai frecvent la nivelul tinerelor vârfuri vegetative, însă există și păduchi care infestează bulbii, tuberculii, rizomii și rădăcinile. Dejecțiile lor, zaharoase și lipicioase, favorizează, prin căderea pe frunzele situate mai jos, dezvoltarea mucegaiului negru denumit și rugina - frunzelor, care va deteriora ulterior planta. Înțepăturile păduchilor, pe lângă faptul că produc veștejirea și deteriorarea plantei, pot produce boli virale. În unele circumstanțe pot de asemenea determina formarea unor gogoși cărnoase care conțin în interiorul lor numeroși păduchi și dejecții lipicioase.



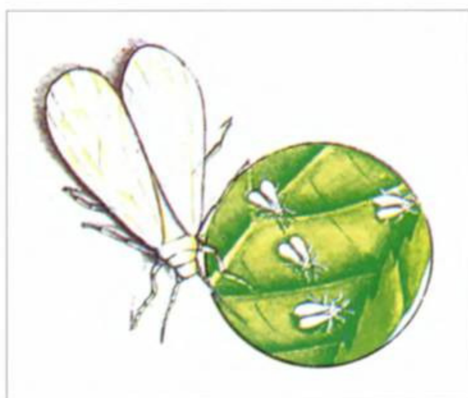
Dacă păduchii nu sunt numeroși ei pot fi ușor îndepărtați cu apă călduță; dacă însă contaminarea este masivă, se poate folosi un insecticid pe bază de piretru sau pirimicarb.

Coşenilele



Coşenilele sunt foarte răspândite în cazul plantelor de apartament, dar pot infesta şi multe specii suculente. Ca şi păduchii, ele înţeapă şi sug seva plantelor, putând transmite virusuri şi favoriza dezvoltarea mucegaiurilor sau ruginei. Protejate de carapace dure şi ceroase, sunt dificil de îndepărtat definitiv, chiar utilizând produse chimice potente. În mod obişnuit sunt combătute cu uleiuri albe parafinice activate. Chiar şi pulverizarea de apă şi alcool poate produce rezultate bune; este important să udăm toată planta, chiar şi sub frunze şi în crăpăturile scoarţei, unde se pot ascunde cu uşurinţă insectele. De regulă, tratamentul se efectuează în timpul perioadei de iarnă, când plantele sunt în repaus, pentru a nu le deteriora şi pentru a avea de tratat o suprafaţă mai limitată. Din păcate, nu întotdeauna aceasta este perioada de maximă vulnerabilitate a insectei. Doze moderate de insecticid pot fi mai eficace dacă sunt administrate atunci când ouăle se deschid şi din ele ies larvele. Un sfat: când contaminarea este masivă şi planta nu are o valoare deosebită, o puteţi elimina.

Aleuroidele



Numite şi musculiţele albe sau fluturaşii albi, aceste minuscule insecte prosperă mai ales atunci când clima este caldă-uscată, însă pot fi dăunători chiar şi în perioadele reci. Îşi depozitează ouăle pe faţa inferioară a frunzelor; exemplarele tinere care apar din ele nu provoacă mari daune, dar pătează frunzele. Sunt vizibile cu claritate, având forma unor coji mici, albe şi ovale. În schimb, adulţii sunt periculoşi deoarece, pentru a facilita adeziunea ouălelor la frunze, secretă, ca şi păduchii, un produs vâscos, care favorizează extinderea unei rugine, care în scurt timp distruge frunzele. Plantele cel mai frecvent contaminate sunt azaleea, ciclamenul şi begonia. În cazul unei infestări masive se pot obţine rezultate acceptabile prin atârnarea unor cartonaşe sau bucăţele de plastic galbene, unse cu o substanţă lipicioasă. Insectele vor fi artase de culoare şi vor rămâne inevitabil lipite.

Tripsidele

Răspândirea acestor insecte cu corpul alungit este favorizată de un ambient cald - umed; de aceea, se întâlnesc adesea din abundenţă în

serele în care se cultivă plantele de apartament. Se localizează de obicei pe fața inferioară a frunzelor, provocând apariția de zone depigmentate sau necrotice, argintii, deformate sau uscate. În afara daunelor directe, înțepăturile cauzează infecții bacteriene sau virale. Printre plantele cel mai frecvent infestate se numără azaleele, ciclamenul și crizantemele. Se combat eficient cu ajutorul insecticidelor pe bază de piretru.

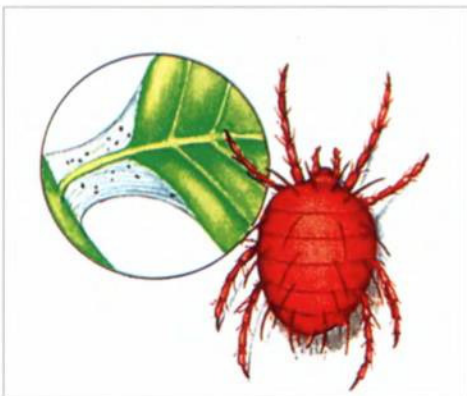


Gândacii

Aceste insecte se recunosc ușor deoarece sunt dotate cu o carapace dură și un aparat masticator robust. Larvele unora dintre specii trăiesc în pământ, hrănindu-se cu rădăcini, bulbi sau tuberculi. Foarte dăunători pentru unele plante ornamentale (rododendron, azalee, ederă, aralie, ciclamen, etc.), gândacii acestora sunt des întâlniți în grădini și terase, însă mai puțin frecvenți în casă; uneori, larvele care se găsesc în pământ pot provoca daune. Gândacii adulți rămân ziua ascunși în pământ, iar noaptea ies pentru a mânca frunzele, pe marginea cărora produc eroziuni caracteristice semicirculare. Se pot elimina așezând pe pământ o pânză și lovind ușor noaptea plantele pentru a-i face să cadă, sau împrăștiind pe pământ un insecticid specific.

Acarienii

Denumiți în mod obișnuit „păianjenii roșii", acarienii pot infesta foarte multe plante, producând prin înțepăturile lor îngălbenirea și căderea frunzelor. Fiind foarte mici sunt vizibili cu ochiul liber (sau mai ușor utilizând o lupă măritoare) numai printr-un examen atent al feței inferioare a frunzelor, unde, în cazul contaminărilor masive, apare și o pânză mătăsoasă întinsă până la nivelul inserției pețiolului pe ram. Se dezvoltă mai ales atunci când atmosfera este caldă-uscată, pe plantele care au fost anterior tratate cu insecticide chimice. Atunci când boala este într-un stadiu avansat, partea internă a frunzelor și noile vlăstare prezintă și ele alterări ale țesutului vegetal. Acarienii pot fi eliminați cu ajutorul unor acaricide specifice, care însă pot deveni inutile după câteva tratamente succesive, obligând la schimbarea produsului.



Boli provocate de ciuperci

Mucegaiul alb

Această afecțiune se manifestă la nivelul frunzelor, tulpinilor şi florilor. Consecința vizibilă imediată este apariția petelor alburii, asemănătoare prafului. La început părțile atinse apar deformate, iar ulterior se usucă. Multe plante sunt expuse acestei boli criptogamice (de exemplu cerceluşii, crizantemele, begoniile) care se dezvoltă chiar şi în condiții de climă uscată. Pentru a preveni sau stopa infestarea se poate utiliza tradiționalul sulf, sau se poate recurge la fungicide chimice eficace, uşor de procurat din comerț.



Mucegaiul gri

Când sunt atinse de această boală, frunzele, tulpinile sau bobocii florali ai multor plante cultivate (de exemplu, ciclamenul, peperomia, violeta africană) devin alburii-prăfuite şi capătă un aspect mucegăit. Adesea sunt atacați chiar şi bulbii, tuberculii şi rizomii, atât cei din pământ cât şi cei depozitați. Răspândirea sporilor este favorizată de anotimpurile umede şi ploioase. Este mai uşor să prevenim această boală decât să acționăm când ea este deja răspândită: pentru aceasta, mențineți un ambient aerat şi sănătos şi distrugeți plantele atinse de ciupercă. Dacă infestarea s-a produs deja, primul lucru pe care trebuie să-l faceți este să tăiați cu foarfecele frunzele veştejite şi florile care mor. Nu lăsați pe plantă bucățele de tulpină infestată; trebuie să eliminați cu precizie florile moarte şi pedunculii florali, cât mai aproape de rădăcinile sau bulbul din care apar. Stropiți apoi planta cu un fungicid potrivit.



Ruginile

Provocate de diverşi agenți patogeni, se întâlnesc frecvent pe frunzele multor plante ornamentale (de exemplu, crizantema) şi se manifestă prin prezența unor „pustule" caracteristice, colorate brun-portocaliu. În general nu provoacă daune grave şi pot fi combătute fără dificultate cu fungicide sau produse pe bază de zinc. Un sfat demn de urmat este acela de a arde părțile atinse.



PETE ŞI DEFORMĂRI ALE FRUNZELOR
Sunt foarte numeroase ciupercile care, trăind în interiorul plantelor, sunt responsabile de deformarea şi pătarea frunzelor, fără a produce însă apariţia mucegaiurilor. Dintre plantele cele mai afectate de către pete trebuie amintite trandafirul, azaleea, garoafa, irisul şi hortensia. Deformarea cea mai tipică constă în apariţia pe frunze a unor băşicuţe, urmată adesea de uscarea părţilor atacate. Chiar şi în acest caz se poate interveni eficace cu produşi pe bază de cupru şi sulf. Se recomandă ca întotdeauna să fie îndepărtate toate frunzele pătate, care ar putea răspândi infecţia.

Alte cauze ce pot afecta plantele

De multe ori plantele suferă şi datorită unor cauze independente de agenţii biologici, animali sau vegetali, dar care au legătură cu prezenţa condiţiilor de mediu nefavorabile.
Temperatura prea ridicată sau prea coborâtă poate provoca, la speciile sensibile, îngălbenirea, desfrunzirea sau căderea bobocilor florali.
Una dintre neplăcerile cele mai frecvente, în special pentru plantele cultivate în casă, pe verande închise sau în sere, este absenţa luminii suficiente, care provoacă o dezvoltare anormală, cu creşterea distanţei internodale şi decolorarea frunzelor.
Deosebit de importantă este şi administrarea apei: udarea deficitară poate cauza îngălbenirea şi căderea frunzelor, uscarea vârfurilor, oprirea creşterii şi chiar moartea plantei. Şi excesul de apă este dăunător, mai ales pentru plantele suculente: determină căderea frunzelor şi putrezirea rădăcinilor, având drept consecinţă moartea plantei.
Altă cauză care determină alterarea dezvoltării plantei este carenţa sau surplusul de săruri minerale din compost: un exemplu îl constituie excesul de azot datorat unei fertilizări greşite sau exagerate. Carenţa altor microelemente, cum sunt borul, zincul şi fierul, se poate afla în cazuri mai grave la originea unei patologii particulare. Un element foarte important este calciul: indispensabil pentru creşterea multor plante, este în schimb dăunător pentru o serie de alte specii care preferă terenurile acide, specii dintre care amintim azaleele, ferigile, ciclamenul, gardenia, erica şi rododendronii.



Reproducerea

Există multe metode de înmulţire a plantelor de apartament, dar cel mai frecvent utilizate sunt cele vegetative: butăşirea, marcotajul şi divizarea tufelor. Însămânţarea, adică reproducerea sexuată (foarte utilizată în cazul plantelor de grădină) nu este simplu de efectuat, deoarece seminţe pentru plantele de apartament se găsesc cu dificultate în comerţ, iar plantele care înfloresc în casele noastre fructifică rareori, fiind aproape întotdeauna hibrizi (care, după cum se ştie, sunt în general sterili). Pentru a ne satisface dorinţa de a însămânţa plante, trebuie să ne limităm la acele specii pentru care se pot găsi uşor pliculeţe de seminţe (de exemplu, *Calceolaria, Coleus, Capsicum*). Şi unele plante cărnoase pot fi reproduse cu rezultate bune pornind de la seminţe pe care le puteţi procura de la asociaţiile de amatori de plante suculente, sau le puteţi obţine voi înşivă din fructele care se formează după înflorire. Eventual, pentru a favoriza fecundarea, puteţi trece cu delicateţe o pensulă peste stamine, transportând polenul pe stigmat, aşa cum ar face în natură insectele. O altă posibilitate de a procura seminţe (în cazul plantelor exotice) este de a le cumpăra sau culege cu ocazia unei excursii sau vacanţe în ţările calde (efectuate de voi sau de prieteni, care v-ar putea ajuta în acest sens); le puteţi obţine şi din unele dintre numeroasele fructe exotice care se găsesc astăzi în comerţ, chiar în magazinele noastre. Folosiţi întotdeauna fructe şi vegetale proaspete: dacă fructul a fost supus unui tratament special, conservat în cutie sau congelat, seminţele sale nu vor mai fi productive.

Însămânţarea

CÂND ŞI UNDE ÎNSĂMÂNŢĂM

Majoritatea seminţelor trebuie semănate primăvara, între martie şi mai; perioada optimă este în general indicată pe pliculeţ. Se pot utiliza diverse tipuri de recipiente: tăvi de teracotă, plastic sau polistiren, sau lădiţe de diferite dimensiuni, compartimentate în celule pătrate sau rotunde. Deoarece seminţele sunt foarte delicate şi susceptibile la daunele provocate de ciuperci (putreziri, mucegaiuri) este recomandabil a curăţa bine ghivecele, dacă acestea au fost folosite anterior, spălându-le cu apă şi decolorant înainte de reutilizare. Există şi diferite tipuri de vase mici (sau simple discuri) din turbă presată, care au avantajul de a nu necesita replantarea succesivă a plăntuţelor, deoarece aceste vase se contopesc cu pământul în care vor fi aşezate.


1

Compostul pentru însămânţare se poate procura deja pregătit pentru utilizare sau se poate prepara


2

amenstecând o parte de turbă fin mărunțită, o parte de nisip şi două părți de pământ de grădină cernut. Toate recipientele utilizate pentru însămânțare, chiar dacă este vorba de cele care nu aveau ca destinație principală această operație (de exemplu, borcanele pentru iaurt), trebuie să aibă pe fund găuri deasupra cărora se vor aşeza cioburi de teracotă sau argilă poroasă pentru a favoriza scurgerea apei în exces. Umpleți recipientul până la 1,5-2 cm de margine cu compost pe care îl presați delicat (1), apoi împrăştiați semințele în mod uniform şi la distanță unele de altele (2): dacă le semănați prea dese, plăntuțele au tendința de a creşte firave şi subțiri. Este uşor să distanțați între ele semințele mari, în timp ce pe cele foarte mici (de exemplu, cele ale begoniei) este indicat să le amestecați cu puțin nisip, astfel încât să le puteți împrăştia mai uniform. Semințele de mici dimensiuni nu trebuie acoperite cu pământ, ci numai apăsate delicat cu o bucată de lemn plat. Din contră, semințele mai mari se vor acoperi cu un strat subțire de compost cernut şi apoi presat la fel de delicat. Udați cu grijă, folosind un pulverizator sau o stropitoare cu o rozetă foarte fină sau, şi mai bine, introduceți recipientul într-un lighean scund plin cu apă, până când compostul va fi complet umed. Acoperiți apoi recipientul cu un capac de sticlă sau cu o folie de plastic transparent, pentru a menține umiditatea potrivită (3) şi aşezați-l într-un loc călduros, dar fără a-l expune direct la soare. Timpul de germinare poate să varieze de la câteva zile până la 3 săptămâni, în funcție de tipul de plantă, de prospețimea semințelor şi de caracteristicile ambientului; de aceea, supravegheați recipientele începând din a 3-a - a 4-a zi de la însămânțare, şi, imediat ce au apărut primele plăntuțe îndepărtați plasticul sau sticla, dacă observați că se formează prea mult condens care ar putea cauza putreziri. Înainte de mutarea plăntuțelor în ghiveci (4 şi pagina următoare), aşezați-le într-un loc unde pot


3


4


1


2

beneficia de o lumină bună, protejându-le totuşi de razele directe ale soarelui.

Replantarea

Când plăntuţele vor dezvolta primele frunze şi vor fi suficient de înalte pentru a fi mânuite, puteţi să le replantaţi în ghivece separate, unde pot creşte viguroase. Cu ajutorul unei palete mici sau a unui cuţit vechi extrageţi un mănunchi de plăntuţe cu puţin pământ ataşat, iar apoi, cu multă delicateţe, separaţi-le rădăcinitele (1). Mânuind întotdeauna plăntuţele prin intermediul frunzelor şi niciodată al tulpinii, aşezaţi-le individual în găurile pe care le-aţi făcut anterior în pământ cu ajutorul unui beţişor, apoi presaţi uşor cu degetele în jurul lor, pentru a face ca rădăcinile să adere bine la pământ (2). Asiguraţi-le o umiditate corespunzătoare. Numai când vor deveni foarte stabile şi când rădăcinile vor ocupa complet ghiveciul, le puteţi replanta într-unul mai mare.

Multilplicarea vegetativă

Butaşul

Unul dintre aspectele cele mai pasionante ale grădinăritului este, fără îndoială, acela de a reproduce plantele prin butaşi. În afara satisfacţiei pe care v-o oferă cunoaşterea acestei tehnici foarte uşoare, veţi achiziţiona mereu noi plante pentru înnoirea şi înlocuirea periodică a celor vechi. Iar dacă unii dintre prietenii voştri posedă plante pe care le doriţi va fi uşor să obţineţi un mic butaş!

Butaşul este o parte a plantei: o bucată de tulpină (1), ramură (2 şi 3), tubercul, rizom (4, pagina 44), frunză sau rădăcină care, pus în condiţii propice pentru a


1


2

forma rădăcini proprii, dă naştere unei plăntuţe identice cu cea din care provine. Este necesar ca segmentele de tulpină, tubercul sau rizom să fie prevăzute cu cel puţin un mugure, de acesta depinzând posibilitatea regenerării plantei. Sunt multe plante care pot fi înmulţite prin butaşi, iar tipul de butaş prelevat depinde de tipul plantei. Folosiţi un cuţit foarte ascuţit sau o lamă de ras pentru a obţine o tăietură netă şi precisă.

În funcţie de consistenţa tulpinii, butaşii sunt frecvent clasificaţi în erbacei, semilemnoşi şi lemnoşi, dar în toate cazurile tehnica de cultivare pentru a-i face să prindă rădăcini rămâne în linii mari aceeaşi. Multe plante de apartament pot fi înmulţite prin butaşi „verzi", prelevaţi din vlăstare tinere care sunt încă în stadiul erbaceu. Alegeţi întotdeauna ramuri sănătoase, care pe cât posibil să nu conţină nici flori, nici fructe, şi tăiaţi porţiuni lungi de circa 8-12 cm. Eliminaţi toate frunzele bazale, astfel încât partea care va intra în pământ să fie fără frunze, şi reduceţi numărul frunzelor rămase pentru a limita pe cât posibil transpiraţia.


3

Butaşii verzi pot să se deshidrateze foarte repede şi de aceea trebuie să fie aşezaţi imediat în condiţii optime pentru a prinde rădăcini.

Atunci când există numai trei sau patru butaşi, aceştia pot fi aşezaţi în ghivece mici din teracotă, dar când sunt mai mulţi, este mai bine să se folosească castroane pentru însămânţare, butaşii fiind introduşi cu grijă în gropiţele săpate în compost cu ajutorul unui beţişor ascuţit. Presaţi bine compostul cu degetele în jurul lor, iar atunci când recipientul respectiv este complet ocupat de butaşi, udaţi-i cu delicateţe. În general, compostul utilizat pentru înrădăcinarea butaşilor se prepară amestecând patru părţi de nisip cu două părţi de turbă fărâmiţată şi o parte de pământ. Unii grădinari introduc partea inferioară a butaşilor în hormoni rizogeni, pentru a favoriza formarea rădăcinilor, însă adesea se pot obţine rezultate optime chiar fără a se apela la această tehnică. Calitatea rezultatelor depinde în special de grija cu care vor fi urmăriţi butaşii în perioada de înrădăcinare.


4

Foarte important este să menţineţi atât substratul cât şi atmosfera înconjurătoare umede, motiv pentru care, dacă nu dispuneţi de o seră, acoperiţi recipientul în care aţi pus butaşii cu o pungă de plastic transparent pe care o fixaţi cu un elastic. Tineţi de asemenea cont de faptul că butaşii nu trebuie expuşi direct la razele soarelui înainte de a prinde rădăcini.
Atunci când s-au format noi frunze îi puteţi transvaza separat în ghivece cu un diametru superior. Nu vă îngrijoraţi niciodată dacă înrădăcinarea întârzie: amintiţi-vă doar că unele specii necesită ceva timp pentru acest proces.

BUTĂŞIREA PRIN ÎNGROPAREA UNUI RAM

Şi butăşirea prin îngroparea unui ram este o metodă uşoară de reproduce a plantelor: constă în aplecarea unui ram flexibil sau a unui vlăstar astfel încât să ajungă în contact cu pământul, fără a-i întrerupe însă conexiunea cu planta – mamă; în timp va prinde rădăcini.
Plantele căzătoare sau căţărătoare, cum sunt *Cissus* şi *Hoya*, se pot reproduce în acest mod.
Perioada cea mai indicată pentru a efectua acest tip de multilplicare este primăvara-vara. Alegeţi ramuri şi vlăstare tinere, pentru că vor prinde rădăcini mai repede decât cele bătrâne, iar pentru a favoriza înrădăcinarea incizaţi uşor scoarţa cu un cuţit ascuţit în porţiunea care va fi situată sub pământ, şi eventual chiar îndepărtaţi o bucăţică mică din scoarţă. Inseraţi ramul astfel pregătit într-un compost umed dintr-un ghiveci situat alături şi susţineţi-l cu ajutorul unui fir metalic rezistent, al unui cârlig sau al unui beţişor bifurcat. Foarte important este ca pământul să fie menţinut în mod constant umed şi ca ramul îngropat să nu fie mişcat din poziţia iniţială.



Eventual se poate lega vârful ramului care iese afară din pământ de un baston vertical. Rădăcinile se vor forma în 6-12 luni; în acest moment noua plantă va putea fi separată de planta - mamă şi transferată definitiv în alt ghiveci.

Marcotajul



Este metoda care se dovedeşte foarte utilă pentru înmulţirea plantelor ale căror ramuri nu pot fi aplecate până la suprafaţa pământului.
Alegeţi un ram tânăr şi îndepărtaţi un strat subţire de scoarţă sau numai incizaţi-o în diagonală, apoi înconjuraţi segmentul incizat cu muşchi de turbă bine umezit. Înfăşuraţi manşonul astfel format cu o folie de plastic transparent, sigilând perfect cu benzi adezive impermeabile cele două extremităţi. Veţi şti că rădăcinile s-au format atunci când le veţi putea vedea prin învelişul de plastic. În acest moment, separaţi cu un cuţit bine ascuţit marcota astfel obţinută şi plantaţi-o definitiv în alt ghiveci. Marcotajul este util şi pentru întinerirea multor plante de apartament, ca de exemplu diferite specii de *Ficus*, *Dieffenbachia* şi *Philodendron*, care tind să-şi piardă frunzele din partea bazală a tulpinii; în acest mod se pot produce plante noi care le vor înlocui pe cele prea bătrâne sau cu frunziş sărac. Planta - mamă va produce uşor vlăstare laterale la nivelul inciziei de pe marcotă.

Divizarea (desfacerea) tufelor

Această tehnică, foarte utilizată pentru multiplicarea a numeroase plante erbacee perene, permite obţinerea rapidă de plante deja dezvoltate. Este utilă de asemenea pentru a reîntineri acele plante care cu trecerea timpului tind să-şi piardă din vigoare. Este important însă să se verifice înainte dacă în fiecare tufă există câteva vlăstare suficient de dezvoltate şi, bineînţeles, rădăcini suficiente. Partea centrală este în general îmbătrânită şi epuizată, fiind de aceea mai bine să o eliminaţi. Pentru a divide plantele de mici dimensiuni, ca de exemplu sansevieria şi primula, este suficient un cuţit bine ascuţit. Separaţi părţile periferice tinere şi replantaţi-le imediat în ghiveciul definitiv, sau transvazaţi-le, utilizând un pământ bun, în ghivece plasate în locuri umbroase; udaţi-le apoi abundent.



A obține mult pornind de la puțin

Toate semințele de citrice (grepfruturi, portocale, mandarine, lamâi) produc prin dezvoltare mici plante cu frunze verzi și lucioase și flori albe cu parfum delicat. Unele dintre acestea sunt sterile și nu pot germina, însă dacă veți însămânța împreună un anumit număr de semințe provenind de la fructe diferite, veți ajunge fără îndoială să obțineți unele rezultate. Plantați 5-6 semințe într-un ghiveci cu diametrul de 7 cm, într-un compost pentru semințe, asigurându-le o temperatură de 21 °C până când plăntuțele vor atinge înălțimea de 7 cm; micșorați atunci temperatura cu câteva grade prin mutarea ghiveciului într-un loc mai răcoros. Transvazați fiecare plăntuță într-un nou compost. Asigurați-le o lumină bună și mult aer proaspăt, iar pe durata perioadei de creștere adăugați la fiecare două săptămâni un îngrășământ specific. La fiecare două luni dizolvați puțină pilitură de fier în apă și vărsați-o peste pământ: va remedia pierdera de fier a plantei, care se manifestă prin îngălbenirea nervurilor frunzelor. Iarna protejați planta de frig: dacă sunteți norocoși, nu după mulți ani, vara, vor răsări fermecătoarele flori albe. Dacă doriți, le puteți poleniza cu o mică pensulă, dar nu trebuie să vă așteptați ca fructul obținut să fie comestibil.
Rodiul va deveni un arbust frumos, cu frunze verzi, delicate, iar vara va dezvolta flori roșii-stacojii. Cultivați semințele primăvara. Arborele de cafea are frunzele lucioase, de culoare verde închis. Pentru a-l cultiva îngropați boabele proaspete în compostul pentru semințe. Vor fi necesari câțiva ani de maturație până când planta va înflori.

Ananasul se poate reproduce pornind de la un mănunchi de frunze din vârful fructului (vezi pagina 64).



Ghid pentru consultarea fişelor

Fişele dedicate diferitelor genuri de plante, ordonate alfabetic după denumirea lor ştiinţifică, constituie partea principală a acestui ghid şi au fost prezentate astfel încât să ofere toate sfaturile necesare alegerii unei plante.

CARTEA DE IDENTITATE

Un tabel scurt deschide prezentarea şi dezvăluie familia căreia îi aparţine planta, aspectul, înălţimea şi diametrul plantei (foarte variabile de la specie la specie), perioada de înflorire, modul de expunere ideal, necesarul de apă şi dificultatea cultivării, toate referitoare la plantele genului respectiv.
Culoarea care însoţeşte cartea de identitate se referă la acest ultim aspect: verdele indică plantele uşor de cultivat, roşul pe cele foarte dificil de cultivat, iar galbenul pe cele de dificultate medie. Trebuie totuşi ţinut seama de faptul că există specii aparţinând aceluiaşi gen, dar care prezintă necesităţi diferite.

După o descriere morfologică generală a genului, textul se împarte în scurte subcapitole:

CULTIVARE. Fiecare plantă necesită tratamente speciale, care variază de la un anotimp la altul: textul **îngroşat** atrage atenţia cititorului asupra perioadei în care este necesară intervenţia prin diferite tehnici de cultivare.

REPRODUCERE. Acest paragraf dezvăluie cum putem înmulţi planta de care dispunem deja. Sunt evidenţiate metodele de reproducere; în secţiunea introductivă, acestea sunt amplu descrise şi ilustrate.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Aproape toate platele sunt expuse bolilor, care în acest paragraf sunt precis indicate. Sunt oferite şi câteva sfaturi asupra modalităţilor de a le combate, dar o revedere a secţiunii introductive va fi foarte utilă dacă se va dori o intervenţie eficientă.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. Fiecare gen, cu foarte puţine excepţii, cuprinde mai multe specii. În acest paragraf sunt sumar descrise cele de interes major, precum şi varietăţile horticole mai răspândite, care au fost create cu răbdare pentru a reliefa unele particularitaţi determinante morfologice sau coloristice.

Pe pagina următoare, Euphorbia grandialata, *asemănătoare ca aspect cu un cactus.*



Plante de la A la Z

Abutilon • Pristolnic

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Malvacee

Aspect
arbust

Înălțime
până la 1,5 m

Diametru
până la 1,2 m

Perioada de înflorire
iunie - octombrie

Expunere
în plină lumină

Udare
redusă

Cultivare
dificultate medie

Originari din zonele tropicale și subtropicale ale Americii Meridionale, pristolnicii sunt **arbuști** viguroși care cuprind peste 100 de specii; dacă se cultivă în ghiveci, cresc până la 1,5 m înălțime. Prezintă multe **ramuri** subțiri și **frunze** cu margini crestate adânc, asemănătoare cu cele ale paltinului, care prezintă adesea vinișoare cu nuanțe gălbui – aurii. Înfloresc vara, iar **florile** sunt fine, colorate în nuanțe variind de la galben la portocaliu sau roșu ce par suspendate asemănător unor clopoței. În zonele cu climă caldă pot fi cultivate în loc deschis, în grădini.



Hibrid de pristolnic cu florile sale specifice, asemănătoare unor clopoței suspendați.

CULTIVARE. În fiecare an, în **martie – aprilie**, transplantați-i folosind un compost din pământ de flori îmbogățit cu îngrășăminte. Încep să fie udate **primăvara**, **vara** necesitând stropiri frecvente; pământul trebuie să rămână permanent umed, fiind contraindicat să fie complet uscat; când este cald trebuie să stropiți zilnic frunzele cu apă. Temperatura ideală este de 10 – 15 °C. În perioada în care creșterea este intensă hrăniți planta cu regularitate, adăugând în apă, la fiecare două săptămâni, un îngrășământ lichid. Trebuie să fie mereu așezată într-un loc foarte luminos, dar apărat de acțiunea directă a razelor soarelui. Aceste plante se ramifică rapid și de aceea **primăvara** trebuie să le tăiați ramurile laterale la jumătate din lungime și să le sprijiniți tulpinile. **Toamna** și **iarna** creșterea începe să fie mai puțin intensă; la începutul toamnei tăiați din nou ramificațiile principale și laterale la jumătate din lungimea lor; stimulați astfel ramificarea și fortificarea plantei. Temperatura trebuie să fie de cel puțin 5 °C.

REPRODUCERE. Se înmulțește prin **butași** în lunile martie și aprilie. Cu un cuțit ascuțit prelevați mlădițe de 12 – 15 cm, plantați-le în pământ nisipos și mențineți-le într-un loc cald și aerisit; în interval de 2 săptămâni vor prinde rădăcini; așezați plăntuțele în ghivece mici, cu diametrul de 7 cm. Există în comerț **semințe**; semănați-le într-un pământ special pentru semințe în lunile martie – aprilie, la o adâncime de 6 mm; mențineți-le pentru a germina la o temperatură de 15 – 20 °C.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Păduchii verzi reprezintă singurul pericol semnificativ; combăteți-i cu ajutorul unui insecticid pentru plante de apartament. Fiți atenți că tăierea prea energică a ramurilor poate dăuna plantei; ajustați-o doar primăvara și toamna, scurtând vlăstarele la jumătate din lungime.

SPECII ȘI VARIETĂȚI HORTICOLE. ***Abutilon megapotamicum*** are flori cu petale galbene și stamine purpurii care se ivesc dintr-un caliciu voluminos, roșu aprins. ***Abutilon pictum*** „Thompsonii", specie cu tulpina dreaptă și frunze care prezintă pete albe, necesită multă lumină; florile sunt portocalii – roz – galbene. ***Abutilon savitzii*** are frunze verzi și flori fine, suspendate, de culoarea caisei. ***Abutilon vitifolium*** are frunze verzi și catifelate; florile sunt inexpresive.

Acalifa • Acalypha

Originară din regiunile tropicale ale Asiei de Sud-Est până în insulele Pacificului, Acalypha sunt arbuşti viu coloraţi, cu creştere rapidă. Consecutiv perioadei de creştere (de la începutul primăverii până la sfârşitul verii) devin plante care se dezvoltă uneori sub formă de tufişuri; unele specii, cum ar fi *Acalypha hispida* se cultivă pentru **florile** lor reunite în inflorescenţe spectaculoase, lungi şi suspendate; altele se cultivă pentru frumuseţea **frunzişului.** Temperaturi ridicate şi umiditate crescută este ceea ce pretinde Acalypha pentru a creşte bine. În cazul *Acalypha wilkesiana*, pentru a obţine o coloraţie splendidă a frunzelor este necesară o lumină puternică, evitând totuşi expunerea directă la soare.

Cultivare. Condiţiile indispensabile, vitale pentru Acalypha, sunt udarea regulată şi umiditatea crescută; în lipsa acestora, planta îşi pierde frunzele, se deshidratează şi poate chiar muri; **toamna** planta se udă mai puţin, astfel încât să se menţină pământul doar umed. Trebuie să se acorde atenţie şi temperaturii nocturne, care nu trebuie să scadă sub 15 °C. Şi lumina are un rol important: dacă este insuficientă, plantele se alungesc, nu produc flori şi îşi pierd în mare parte coloritul. În cazul plantelor adulte transvazarea se efectuează **primăvara** şi **vara** în ghivece conţinând un bun pământ de flori, posibil acid; în cazul în care plantele sunt prea mari, trebuie scos un strat superficial de pământ cu grosimea de 5 cm şi înlocuit cu pământ proaspăt. În timpul verii trebuie să se adauge îngrăşăminte la fiecare 15 – 20 de zile, fiind necesare cele cu elemente nutritive în proporţii echilibrate. **Toamna** şi **iarna** îndepărtaţi inflorescenţa veştejită şi, dacă planta este foarte mare, tăiaţi noile mlădiţe la jumătate din lungimea lor.

Reproducere. Acalypha se reproduc prelevând **butaşi** de 12 – 15 cm lungime, având însă grijă să păstraţi intactă o bucăţică din lemnul ramurii de care erau prinşi. Plantaţi butaşii într-un compost nisipos, la temperatura de 26 °C, şi asiguraţi-le umbra, precum şi umiditatea aerului şi pământului; lunile cele mai indicate pentru butăşire sunt ianuarie şi februarie. Butaşii de *Acalypha hispida* înfloresc după un an.

Cartea de identitate

Familia
Euforbiacee

Aspect
arbust

Înălţime
până la 2 m

Diametru
1,8 m

Perioada de înflorire
iulie - octombrie

Expunere
în plină lumină

Udare
abundentă

Cultivare
dificultate medie



În funcţie de varietate Acalypha wilchesiana *poate aves frunze diferit colorate.*

Pericole şi precauţii. Acalypha nu se cultivă simplu; totuşi, creează puţine motive de îngrijorare când le sunt asigurate o temperatură satisfăcătoare iarna şi o umiditate relativă. Dacă frunzele încep să cadă înseamnă că aerul este prea uscat şi că este necesar să se creeze o umiditate mai mare. Parazitul cel mai agresiv al acestor plante este păianjenul roşu, care apare în condiţiile unui aer prea uscat: dacă este lăsat să acţioneze, distruge complet aspectul plantei, deoarece ţese pânze subţiri care acoperă noile mlădiţe şi infestează faţa inferioară a frunzei. Frunzele trebuie tratate cu un acaricid specific, iar asupra plantelor trebuie să se pulverizeze apă în zilele deosebit de călduroase.

Specii. Originară din Noua Guinee, ***Acalypha hispida*** are frunze verzi strălucitoare, lungi de până la 20 cm, ovale, pufoase şi dinţate. Prezintă sute de floricele de culoare roşie – aprinsă sau roşie – brună, suspendate sub formă de inflorescenţe lungi, compacte (mâţişori); pentru a stimula planta să producă şi alte flori, este bine să le desprindeţi pe cele vechi atunci când culoarea lor începe să pălească. Există şi varietăţi cu inflorescenţa verde sau crem. ***Acalypha hoffmannii***, spre deosebire de alte specii, are frunze subţiri care par asemănătoare firelor de iarbă şi au culoare roşie – verzuie. ***Acalypha wilkesiana*** are cele mai frumoase frunze. Acestea sunt ovale, lungi de până la 15 cm, brune cu pete gri. Unele varietăţi prezintă frunze verzi, albe-crem, roz, portocalii sau roşii.



Acalypha hispida *prezintă sute de floricele suspendate, grupate în lungi inflorescenţe compacte.*

Achimenes



Este vorba de plante mici, care cresc sub formă de tufă; prezintă **frunzulițe** lucioase, iar în timpul verii se acoperă de **flori** tubulare, viu colorate. Majoritatea *Achimenes* sunt originare din America Centrală. La axila frunzelor situate superior apar florile care pot fi solitare sau aranjate în grupuri mici, având culori variate: albe, galbene, roz, roşii, albastre şi purpurii. Perioada de înflorire este cuprinsă între iulie şi septembrie; plantele au muguri numeroşi, iar la multe dintre specii ramurile se încurbează, căpătând un aspect decorativ: datorită acestui lucru, sunt adecvate pentru a fi cultivate în coşulețe suspendate.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Gesneriacee

Aspect
tufă

Înălțime
20 - 60 cm

Diametru
14 - 20 cm

Perioada de înflorire
iulie - septembrie

Expunere
plină lumină

Udare
regulată vara, scăzută iarna

Cultivare
uşoară

CULTIVARE. La începutul **primăverii**, în lunile martie – aprilie, rizomii de *Achimenes* se plantează într-un compost pe bază de turbă, la o adâncime de 2,5 cm. Pentru a obține o tufă frumoasă, se recomandă plantarea unui număr de 6 – 8 rizomi într-un ghiveci de circa 20 cm diametru. Udați-i crescând treptat cantitatea de apă; fiți atenți ca, în special în perioada de vară, pământul să fie permanent umed, dar nu îmbibat. O temperatură de 15 – 16 °C este necesară în primele etape ale creşterii, apoi, succesiv, plantele pot fi expuse la temperaturi mai ridicate, dar niciodată mai mari de 27 °C. Adăugați îngrăşăminte la fiecare 2 săptămâni, de când se ivesc primii boboci până la încheierea perioadei de înflorire. Folosiți un îngrăşământ bogat în potasiu. În zilele calde, stropiți planta fără a uda totuşi florile. Puteți îndepărta de la vârfurile vlăstarelor segmente de aproximativ 2,5 cm lungime; vor apărea astfel două în loc de unul. În **septembrie**, numărul de boboci diminuă, iar planta trebuie udată mai puțin; când frunzele se veştejesc, tăiați tulpina de la nivelul pământului şi nu o mai udați. Pe timpul **iernii** puteți lăsa rizomii în ghiveciul lor sau îi puteți conserva în turbă sau nisip uscat.

Vara, Achimenes heterophylla *se acoperă de flori tubulare, viu colorate.*

REPRODUCEREA. Fiecare rizom de *Achimenes* produce până la sfârşitul verii între 3 şi 6 noi rizomi. **Însămânțarea** trebuie efectuată în primăvara următoare, în martie, într-un compost pe bază de turbă (la care adăugați un pumn de nisip grunjos). Planta se poate reproduce şi prin **butaşi**, prelevând ramurile ce nu au înflorit; operația se efectuează în aprilie sau la începutul lunii mai.

PERICOLE ŞI PRECAUȚII. Udarea abundentă poate provoca absența florilor. Expunerea directă la soare şi la temperatură excesivă poate dăuna plantei.

SPECII. ***Achimenes candida*** este o plantă cu creştere lentă, cu tulpini mlădioase şi frunze aspre, verzui, cu margini dințate. Are flori mici, în formă de pâlnie, cu petale albe şi galbene, cu pete purpurii pe partea internă şi de culoarea pielii de căprioară pe partea cealaltă. O specie mai înaltă este ***Achimenes grandiflora,*** care are tulpini lungi de până la 60 cm, verzi şi adesea pătate cu roşu; florile roşii purpurii sunt tubulare la bază, iar în partea superioară se deschid într-o corolă plată, cu diametrul de 5 cm. ***Achimenes heterophylla***, înaltă de până la 30 cm, are flori solitare, de 3 – 4 cm diametru, asemănătoare celor de *Achimenes grandiflora*. ***Achimenes longiflora*** este specia cea mai adecvată pentru a creşte în coşulețe suspendate; tulpinile sale ajung până la 30 cm lungime; frunzele mici şi ovale au marginea dințată şi sunt acoperite de perişori moi; florile sunt tubulare la bază şi turtite în partea superioară; sunt albastre-violete.

Adiantum • Părul - Maicii - Domnului

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Adiantacee

Aspect
tufă

Înălţime
20 - 60 cm

Diametru
30 - 40 cm

Perioada de înflorire
nu are flori

Expunere
penumbră

Udare
abundentă

Cultivare
dificultate medie

Datorită aspectului său extrem de graţios, Părul - Maicii - Domnului este una dintre plantele de apartament cele mai cunoscute; fiind totuşi o plantă foarte delicată necesită, pentru a obţine rezultate bune, o îngrijire care, deşi este simplă, are reguli exigente şi precise. Este o ferigă care prezintă un **frunziş** delicat, constituit din multe frunzuliţe triunghiulare reunite pe **rămurele** mlădioase (aspect de la care provine demunirea plantei, aceasta amintind de părul unei fecioare). În pământ, *Adiantum* are un rizom, adică o tulpină transformată în organ de rezervă, cu dispoziţie orizontală şi culoare brună – negricioasă.



CULTIVARE. Speciile de apartament se menţin în penumbră deoarece expunerea directă la soare veştejeşte frunzele delicate. Temperatura ideală pentru Părul - Maicii - Domnului este cuprinsă între 15 °C şi 20 °C, deoarece la temperaturi superioare planta suferă iar frunzele se veştejesc, devenind pale şi fragile. *Adiantum* se plantează sau se replantează la sfârşitul lui **martie** într-un compost format din două părţi de turbă, una de pământ de pădure, una de nisip şi una de bucăţele de tăciune, la care se adaugă puţin îngrăşământ care să conţină calciu. La sfârşitul iernii rămurelele înfrunzite devin maron; este necesar să le îndepărtaţi tăindu-le de la bază, apoi udaţi moderat planta pentru a stimula formarea noilor crenguţe înfrunzite şi asiguraţi o temperatură minimă de aproximativ 15 °C. În timpul **primăverii** şi **verii** udaţi din abundenţă planta pentru a menţine permanent compostul umed, dar niciodată ud. În afară de asta, la fiecare două saptămâni, administraţi-i un îngrăşământ lichid. **Toamna** şi **iarna**, Părul - Maicii - Domnului se udă puţin deoarece este frig şi s-ar putea favoriza putrezirea. Planta poate suferi şi chiar muri dacă temperatura este mai scăzută de 7 °C sau dacă este expusă la curenţi de aer rece.



La dreapta Adiantum spicatum*; sus.* Adiantum hispidulum *Sunt plante foarte delicate.*



Reproducere. Rizomii acestor plante se detaşază unii de alţii primăvara (în luna martie), o dată la fiecare 3 ani, şi se plantează în amestecul descris anterior. *Adiantum*, ca de altfel orice ferigă, nu înfloreşte şi nu produce seminţe, prin urmare nu se poate semăna. Este posibil să daţi naştere unei plante noi pornind de la **sporii** produşi pe faţa inferioară a unora dintre frunze, dar este o metodă foarte dificilă.

Pericole şi precauţii. *Adiantum* sunt plante foarte delicate. Lipsa umidităţii, uscăciunea pământului şi insuficienta reîmprospătare a aerului veştejesc frunzele. Udările excesive sunt periculoase: dacă este frig, frunzele şi rizomii putrezesc astfel încât, în aceste cazuri, întrerupeţi udarea pentru câteva zile şi aşteptaţi până când amestecul redevine doar umed, apoi udaţi-le din nou, dar numai de două ori pe săptămână. Expunerea directă la soare şi absenţa unei cantităţi suficiente de îngraşăminte modifică aspectul frunzelor, acestea devenind uscate, palide şi fragile; în plus, ţineţi plantele departe de fum şi de sobe cu gaz sau petrol. *Adiantum* pot fi contaminaţi de „muştele albe" (insecte asemănătoare cu nişte fluturaşi) care pot fi combătute cu ajutorul insecticidelor pe bază de pojarniţă (sunătoare). Coşenilele maron care infestează faţa inferioară a frunzelor nu trebuie confundate cu porii (distribuiţi mereu în şiruri regulate); se îndepărtează cu uşurinţă cu ajutorul unei pensule sau al unui tampon de bumbac impregnat cu alcool.

Specii şi varietăţi horticole. ***Adiantum capillus-veneris*** este probabil specia cea mai de seama. Are frunzuliţe delicate, verde – pal, susţinute de crenguţe negre şi mlădioase, lungi de circa 30 cm. ***Adiantum hispidulum*** are frunze mici, uşor aspre şi foarte dese. ***Adiantum macrophyllum*** este o plantă spectaculoasă cu rămurele înfrunzite, lungi de 30 – 40 cm; frunziţele sunt fragile precum hârtia şi au margini fin dinţate; iniţial roşietice, devin ulterior galbene – verzi. ***Adiantum polyphyllum*** este specia cea mai mare. Are rizomi mari şi rămurele înfrunzite, cu lungimea de până la 1,2 m, negre şi rigide, cu frunzuliţe foarte dese. O plantă robustă este ***Adiantum raddianum,*** cu rămurele negricioase lungi de 50 cm ce poartă frunzuliţe verde deschis, extrem de numeroase; există multe varietăţi: „Fritz Luth" are rămurele lungi de 50 cm cu frunzuliţe albastru – metalizat; „Elegans" au frunze destul de dese, de culoare roşie – brună ce poate vira spre galben – verde. ***Adiantum tenerum*** este o plantă mai mare, cu rămurele de până la 50 cm lungime şi frunzuliţe cu margini ondulate şi adânc incizate.

Sus. Părul - Maicii - Domnului (Adiantum capillus – veneris), *specia cea mai importantă a genului. Are frunze delicate, de culoare verde pal.*

Aechmea • Ecmea

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Bromeliacee

Aspect
rozetă

Înălţime
60 cm

Diametru
80 cm

Perioada de înflorire
în plină lumină

Udare
abundentă

Cultivare
uşoară

Majoritatea speciilor din genul *Aechmea* sunt originare din America Meridională şi sunt epifite, trăind pe arborii din pădurile pluviale. Particularitatea acestor plante este aceea că înfloresc doar o singură dată şi apoi mor, însă între timp produc mlădiţe în partea bazală din care este posibil să se obţină plante. Aspectul este de rozetă cu **frunze** dure, gri – verzi şi dispuse astfel încât să îndrume apa către un „canal central". Atunci când sunt adulte, aceste plante produc în centrul rozetei un **peduncul** floral lung, care poartă o **inflorescenţă** mare în formă de ciorchine.

CULTIVARE. Numeroasele specii ale genului *Aechmea* cresc bine într-un ambient foarte luminos (fără a fi însă expuse direct la soare), umed şi cu o temperatură de peste 15 °C. **Primăvara** şi **vara** necesită udări abundente evitând totuşi ca apa să stagneze în ghiveci. „Canalul" central al rozetei este ţinut mereu plin cu apă, care se reînnoieşte periodic. Este util să se administreze vara, la fiecare 2 săptămâni, un îngrăşământ lichid adecvat. Ecmea se plantează la sfârşitul primăverii în ghivece conţinând un amestec format din turbă, pământ din frunze, ace de pin şi un pumn de nisip. Chiar şi **toamna** şi **iarna** trebuie ca amestecul să fie menţinut umed, iar cavitatea centrală a rozetei să fie plină cu apă. Când, spre sfârşitul iernii, inflorescenţa începe să se ofilească, tăiaţi de la bază pedunculul floral cu ajutorul unui cuţit ascuţit; la puţin timp veţi vedea ivindu-se în jurul bazei plantei mlădiţele şi în timp ce acestea se dezvoltă rapid mama se ofileşte şi apoi moare.

REPRODUCEREA. Reproducerea este oarecum uşoară şi se face prelevând **lăstari** bazali tăindu-i de la bază, în orice perioadă a anului, deoarece sunt destul de rezistenţi; când locul tăieturii se cicatrizează (în general sunt suficiente 1 – 2 zile), mlădiţele pot fi replantate.





Pericole şi precauţii. Frunzele acestor plante pot fi degradate de diferiţi agenţi atmosferici. În mod special, aerul prea uscat le face să se decoloreze; în acest caz va fi oportun să asiguraţi umiditatea plantei punând-o într-un lighenaş cu apă şi prundiş. Şi curenţii de aer şi frigul sunt foarte periculoşi; temperatura minimă nu trebuie niciodată să scadă sub 13 °C; dacă însă aceasta urmează să se întâmple, transferul plantei în timp util într-un loc mai cald ar putea-o salva.

Specii. ***Aechmea chantinii*** are o rozetă „deschisă" şi frunze mari ce prezintă striaţii argintii transversale pe ambele părţi; bracteele sunt portocalii, iar florile de culoare roşu – aprins. Faţă de alte ecmee această specie pretinde mai multă umiditate şi o temperatură mai crescută: minimum 18 °C. ***Aechmea fasciata*** este specia cea mai comună şi mai simplu de cultivat în apartament. Se caracterizează prin prezenţa unei rozete de frunze dure, lungi de până la 60 cm, scorţoase, cu margini zimţate, colorate gri – verde cu striaţii transversale albe – argintii; în august din rozetă se iveşte un peduncul floral pe care apare un „glob" de bractee (mici frunze foarte colorate) roz din care emerg flori delicate, albastru – pal; această inflorescenţă ţine aproximativ 4 luni. ***Aechmea fulgens*** var. ***discolor*** este o plantă decorativă cu frunze scorţoase: partea superioară este verde – oliv, iar cea inferioară roşie – purpurie. Inflorescenţa este un ciorchine de flori purpurii din care iau naştere ulterior fructe roşii ovale. În fine, specia destul de puţin răspândită comparativ cu precedentele este ***Aechmea marmorata,*** originară din America Meridională, care poate atinge o înălţime de aproximativ 50 – 60 cm. Prezintă frunze verde – alb cu zone mai închise la culoare şi cu inflorescenţa roşietică.

Aechmea fasciata *(sus) se prezintă ca o rozetă de frunze dure, arcuite, cu marginea zimţată. Pe pagina din stânga,* Aechmea ramosa.

Aeschynanthus • Eschinantus

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Gesneriacee

Aspect
„căzător"

Înălţime
până la 60 cm

Diametru
până la 60 cm

Perioada de înflorire
iunie - septembrie

Expunere
în plină lumină

Udare
abundentă

Cultivare
dificilă

Originare din regiunile tropicale şi subtropicale ale Asiei, *Aeschynanthus* sunt plante epifite, cu alte cuvinte nu cresc pe sol, ci agăţate pe copacii mari din pădure. Se caracterizează prin prezenţa a numeroase **tulpini** flexibile, lungi şi căţărătoare, cu **frunze** eliptice, de culoare verde închis, rigide şi cărnoase, situate la distanţă unele de altele. **Florile** înmuguresc în timpul verii, au culoare roşie – portocalie strălucitoare, sunt grupate şi foarte decorative.

CULTIVARE. *Aeschynanthus* se replantează în **martie**, o dată la fiecare 3 ani, utilizând amestecuri pe bază de turbă şi muşchi de turbă într-o proporţie de 3 la 1. O dată cu trecerea de la **primăvară** la **vară**, planta trebuie să fie udată din ce în ce mai mult; când este foarte cald este oportun să o şi stropiţi zilnic. De la mijlocul primăverii până la mijlocul **toamnei** este recomandat să administraţi un îngrăşământ lichid diluat. Această plantă are nevoie de multă lumină, dar nu trebuie să fie expusă pe perioade lungi direct la soare. Temperatura ideală în timpul verii este în jurul a 21 – 27 ° C. Când perioada de înflorire se termină, scurtaţi tulpinile cu o treime din lungimea lor. **Iarna** încetaţi administrarea îngraşămintelor şi diminuaţi cantitatea de apă astfel încât pământul să fie doar umed.

REPRODUCERE. Multiplicarea acestor plante se face primăvara, prelevând din ramuri **butaşi** lungi de 5 – 10 cm. Introduceţi extremitatea tăiată a butaşilor într-o pulbere conţinând hormoni rizogeni, apoi plantaţi-i într-un amestec identic cu cel folosit pentru cultivarea plantelor adulte, adăugând nisip grunjos pentru favorizarea drenajului. Pentru a se produce înrădăcinarea este necesară o temperatură de minimum 20 °C.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Planta poate fi contaminată de păduchi şi de coşenile făinoase care produc formaţiuni pulpoase pe faţa inferioară şi axilele frunzelor. În acest caz, îndepărtaţi formaţiunile pufoase cu ajutorul unei pensule înmuiate în alcool denaturat şi repetaţi operaţia după două săptămâni; insectele ar trebui să dispară.

SPECII. Florile de ***Aeschynanthus javanensis*** se ivesc dintr-un caliciu în formă de cupă, sunt roşu aprins, iar în interior galben strălucitor, sunt tubulare şi puţin încurbate; frunzele sunt mici, uşor dinţate, ovale, de culoare verde închis. ***Aeschynanthus lobbianus*** prezintă tulpini lungi căzătoare şi frunze mici eliptice, cărnoase, verde – închis; florile sale, care înmuguresc vara sunt tubulare, colorate roşu aprins cu partea internă galben – crem. Mai rară decât precedenta este ***Aeschynanthus marmorata***, care are frunze ceroase, verzi, cu nervaţiunea galbenă pe faţa inferioară, lungi chiar de 8 – 9 cm; florile sunt verzi – galbui cu pete maronii. ***Aeschynanthus speciosus*** (în fotografie) este o specie mai mică, înaltă de până la 35 cm, cu frunze verde – deschis şi flori roşii – portocalii strălucitoare.



Aglaonema



Originară din Sud – Estul Asiei, *Aglaonema* aparţine unei familii de o frumuseţe extraordinară; se cultivă pentru **frunzele** lor, adesea vărgate, şi pentru **influorescenţele** văratice caracteristice, care prezintă bractee. Sunt plante uşor de cultivat, dar necesită căldură şi umiditate întregul an; se amplasează în plină lumină chiar dacă sunt capabile să suporte bine şi umbra. Cresc foarte lent.

CULTIVARE. Plantele adulte se transvazează la fiecare 2 – 3 ani, în luna **aprilie**, la o temperatură constantă nu mai mică de 18 – 21 °C; amestecul compus din pământ, nisip, turbă şi muşchi trebuie să fie bine drenat. Trebuie să fiţi atenţi să nu îl comprimaţi deoarece aceasta ar putea încetini creşterea plantei. *Aglaonema* pretinde căldură atât **vara**, cât şi **iarna**, necesitând temperaturi în jurul a 18 °C vara şi nu mai mici de 15 °C iarna. Aceste plante se udă regulat şi abundent; furnizaţi-le un îngrăşământ lichid o dată la 2 săptămâni. **Toamna** şi **iarna** amplasaţi-le la umbră sau în plină lumină (dar niciodată direct la soare), într-un loc ferit de curenţi de aer; udaţi-le atât cât să menţineţi amestecul din ghiveci umed.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Aracee

Aspect
erbacee

Înălţime
15 - 90 cm

Diametru
30 - 120 cm

Perioada de înflorire
iulie - august

Expunere
în plină lumină

Udare
medie

Cultivare
uşoară



Pe pagină sunt reprezentaţi doi hibrizi de Aglaonema commutatum *cu frunze vărgate, decorative.*

Reproducere. *Aglaonema* se reproduce în aprilie plantând (într-un amestec similar celui folosit pentru plantele adulte) **mlădiţele** bazale care prezintă 3 sau 4 frunze noi şi rădăcini bune. Fiţi atenţi ca temperatura să fie menţinută în jurul a 21 °C până când vlăstarele vor „prinde". Vara, în jurul părţii inferioare a plantei de formează **lăstari** tineri: puteţi să îi prelevaţi în primăvara următoare lăsându-le ataşate câteva rădăcini, iar apoi să-i plantaţi în ghiveci. **Seminţele** de *Aglaonema* nu se pot găsi cu uşurinţă; în orice caz, se însămânţează în luna martie într-o lădiţă, la adâncimea de 6 mm, în pământ umed, la temperatura de 21 °C. Tufele mari de plante bătrâne se pot divide şi replanta în timpul verii.

Pericole şi precauţii. Păianjenul roşu este unul dintre puţinii paraziţi care pot contamina această plantă; combăteţi-l prin stropire regulată cu apă şi acaricide specifice pentru plantele de apartament. Mucegaiul cenuşiu *Botrytis* şi petele frunzelor sunt rare şi se combat cu fungicide. Evitaţi să lăsaţi planta în plin soare: frunzele se pot arde sau răsuci.

Specii. ***Aglaonema angustifolium*** are frunze drepte, lungi, cu vârfurile efilate; nervaţiunea imprimă frunzei un aspect încreţit. ***Aglaonema commutatum***, înaltă de doar 5 cm, are frunze lanceolate, verde închis cu pete gri – argintii; bracteele (spatele) apar în iulie şi sunt succedate de fructe tip bacă colorate roşu închis. ***Aglaonema costatum*** prezintă frunze în formă de inimă, verde intens, lucioase, cu pete şi cu nervura centrală albă. Un exemplar de ***Aglaonema crispum*** poate ajunge la 90 cm înălţime şi are frunze late, scorţoase, ovale sau ascuţite, colorate verde gri sau argintiu. ***Aglaonema modestum*** creşte pnă la 90 cm înălţime şi are frunze verzi, ceroase, lungi de 15 – 20 cm cu nervura centrală gri – argintie; cu timpul dezvoltă o inflorescenţă tip spic având în centru o bractee albă – crem. Foarte decorativă este varietatea „Silver Queen" cu frunze lungi chiar şi de 22 cm, ovale - lanceolate, gri – verzi cu spoturi gri – argintii. ***Aglaonema oblongifolium*** este specia cea mai mare. Înaltă de până la 1 m, prezintă inflorescenţe centrale tip spic, bractee cărămiziu aprins şi frunze dese, scorţoase, verzi – albastre cu mici pete albe – verzi. ***Aglaonema pictum*** are frunze alungite sau eliptice, colorate verde închis cu pete deschise la culoare şi bractee galbene – verzi, care apar în august. ***Aglaonema pseudobracteatum*** are frunze lanceolate, colorate verde intens, cu „pistrui" galbeni – crem şi bractee albe. Specia ***Aglaonema versicolor*** a început să se cultive recent: prezintă frunze împestriţate în diferite nuanţe de verde.



Aglaonema pictum *are frunze alungite, verde – închis cu pete deschise; în august apar bracteele galbene – verzi.*

Alocasia



Acest gen cuprinde aproximativ 70 de specii de plante originare din pădurile Asiei de Sud – Est. Sunt cultivate pentru **frunzele** lor mari, alungite – obovate, având în general formă de scut, cu nervațiunea proeminentă, deseori prezentând „pistrui" colorați violet închis sau bronz. Forma și dimensiunile frunzelor inspiră numele popular al acestor plante: „urechea elefantului". **Florile** sunt reunite în clasica influorescență tip **spadă**, caracteristică pentru Aracee; cultivată în apartament, reușește rar să înflorească de-a lungul vieții.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Aracee
Aspect
tufă
Înălțime
1 - 2 m
Diametru
1 - 2 m
Perioadă de înflorire
tot timpul anului (rar în ghiveci)
Expunere
lumină indirectă
Udare
abundentă
Cultivare
ușoară

CULTIVARE. Așezați planta în ghivece de dimensiuni mari, într-un amestec obținut amestecând în proporții egale scoarță de copac fărâmițată, pământ fertil și nisip, și așezați ghivecele într-un loc luminos, dar nu direct la soare. Temperatura minimă cerută este de 15 – 18 °C, cea ideală de 20 – 24 °C iar umiditatea trebuie să fie crescută. **Primăvara**, la reluarea perioadei vegetative, administrați-i apă din abundență și adăugați la fiecare 3 – 4 săptămâni un îngrășământ lichid echilibrat. În timpul **verii** continuați să o udați cu îndrăzneală, menținând permanent pământul umed, dar asigurând un drenaj bun. Îndepărtați periodic frunzele îngălbenite pentru a favoriza dezvoltarea a noi frunze. Dacă **iarna** vine pe neașteptate, diminuați repede cantitatea de apă administrată deoarece planta intră în repaus vegetal. Mențineți până la primăvara următoare tuberculii dispuși stratificat în nisip puțin umed, într-un loc răcoros, dar protejat de îngheț.

REPRODUCERE. Divizați **rizomii** sau separați **tuberculii** primăvara, având grijă ca fiecare parte să aibă cel puțin un mugure. Așteptați ca eventualele răni să se cicatrizeze formând un mic „calus", apoi replantați-i într-un pământ propice amestecat cu nisip. Nu exagerați cu udarea până când frunzele nu s-au dezvoltat.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Dacă observați prezența coșenilelor făinoase pe fața inferioară a frunzelor, de-a lungul nervurilor, eliminați-le la timp cu ajutorul unui tampon de bumbac înmuiat în alcool denaturat. Fiți atenți să nu udați prea mult tuberculii în timpul anotimpului rece deoarece putrezesc ușor.

SPECII. ***Alocasia cuprea*** este o specie rizomatoasă originară din Borneo și Malaezia, caracterizată prin prezența frunzelor ovale – alungite de aproximativ 60 cm, purtate de pedunculi lungi de până la 60 – 70 cm. Fața superioară a frunzelor prezintă zone verde închis, delimitate de nervuri evidente colorate verzui, în timp ce fața inferioară este violacee. Una dintre speciile de mari dimensiuni este ***Alocasia macrorrhiza*** care, în mediul natural, poate ajunge la înălțimi de până la 4 – 5 m. Frunzele late, lucioase, ovale, colorate verde strălucitor cu nervuri mai palide sunt prinse de pedunculi înalți chiar de 2 m. ***Alocasia sanderiana*** provine din Filipine; are splendide frunze sagitate, verde închis, marcate de nervuri cu luciu metalic sau de o margine argintată, ondulată sau lobată.

Alocasia *este cultivată pentru frunzele mari, alungite – ovale, cu nervațiunea proeminentă, colorate deseori bălțat.*

Aloe

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Gigliacee

Aspect
rozetă

Înălțime
10 - 60 cm

Diametru
până la 1 m

Perioada de înflorire
martie - aprilie

Expunere
în plină lumină

Udare
redusă

Cultivare
ușoară

Aloe sunt splendide plante suculente, fiind predispuse la a înmagazina apă pentru a supraviețui de-a lungul perioadelor lungi de secetă. În regiunile cu climă caldă se pot așeza în loc deschis, în timp ce în zonele reci trebuie să le cultivați în casă, eventual așezând ghivecele în exterior numai pe perioada verii. Multe dintre speciile cultivate sunt originare din Africa, Madagascar și Arabia. Toate au frunze cărnoase, suculente și aproape toate formează o rozetă compactă din **frunze** fără **tulpină**; frunzele pot fi spinoase sau pot avea zimți pe marginea încovoiată. În funcție de specie, între martie și septembrie, se dezvoltă o tulpină lungă și subțire, la vârful căreia apar **florile** tubulare sau în formă de clopoței.

CULTIVARE. Replantați-o în fiecare an **primăvara,** folosind ghivece din ce în ce mai mari și un compost foarte nisipos pe bază de turbă; fiți atenți să o replantați exact la aceeași adâncime. Facilitați drenajul menținând ghiveciul în poziție verticală și acoperind compostul din el cu pietriș fin. **Primăvara** și **vara** mențineți plantele în ambiente bine aerate, fără curenți de aer, în plină lumină, dar nu expuse direct la soare; doar speciile cu frunze lucioase suportă acțiunea directă a soarelui fără a suferi. Udați-le moderat, dar cu regularitate și împiedicați apa să stagneze la baza frunzelor cărnoase deoarece ar favoriza putrezirea; adăugați din aprilie până în septembrie, o dată pe lună, un îngrășământ lichid bun. **Toamna** și **iarna** reduceți gradat udarea plantelor, sistând-o în timpul iernii; asigurați-le o lumină bună și chiar puțin soare. Primăvara, reîncepeți să le udați gradat.

REPRODUCERE. Efectuați **însămânțarea** între februarie și aprilie folosind o lădiță pentru însămânțare cu un amestec nisipos și bine drenat. Țineți lădița în penumbră, la 21 °C și mențineți compostul ușor umed. Mai puteți utiliza și **lăstarii** bazali ai plantei: tăiați-i la sfârșitul primăverii, plantați-i separat într-un compost nisipos și, îndată ce au prins rădăcini, tratați-i ca pe plantele adulte.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Dacă temperatura scade sub 10 °C rădăcinile încep să



La dreapta, Aloe vera, *cu o rozetă compactă formată din frunze cărnoase. La stânga, florile racemoase ale* Aloe striata.

putrezească, în special dacă pământul este prea umed: puteți încă salva planta plasând-o într-un loc mai cald și mai luminos. Ocazional poate apărea păianjenul roșu: în acest caz așezați planta într-un loc mai aerat și stropiți-o cu un acaricid pentru plante suculente. Dacă observați prezența pe frunze a coșenilelor, înlăturați-le cu ajutorul unei pensule înmuiate în alcool denaturat sau tratați planta cu un produs sistemic. Când le replantați, verificați temeinic să nu rămână coșenile pe rădăcini.



SPECII ȘI VARIETĂȚI HORTICOLE. ***Aloe arborescens*** (sin. ***Aloe arborea***) atinge înălțimi remarcabile, astfel încât doar exemplarele tinere sunt adecvate pentru interioare; prezintă o tulpină înaltă și lemnoasă, „nudă", iar în partea inferioară o rozetă din frunze „răvășite", cu margini dințate. Înflorește în mai – iunie, iar florile sunt reunite în raceme lungi, roșu – deschis. ***Aloe aristata*** are frunze verde – închis care formează o rozetă sferică; frunzele au vârful dur și ascuțit, marginile încovoiate și sunt acoperite cu striații albicioase, dispuse în șir. În lunile mai – iunie, pe tulpina lungă de 30 cm, apar florile roșii – portocalii. *Aloe aristata* este o specie pe jumătate sălbatică, ce poate trăi și în mediu deschis cu condiția să fie într-un loc adăpostit. ***Aloe striata*** poate ajunge la înălțimi de 60 cm și are frunze alungite – triunghiulare, colorate verde palid sau roșietic, striate; florile sunt grupate în raceme și sunt roșii sau gălbui: apar vara. ***Aloe variegata***, specie originară din Africa de Sud, are frunze drepte și dure, suprapuse, fiecare dintre ele fiind străbătută pe aproape toată lungimea de o proeminență lineară evidentă; au o lungime de 30 cm și sunt verde închis, cu pete sau dungi albe neregulate; inflorescența este un racem ce apare în martie – aprilie, lung de 30 cm, format din flori tubulare, roz sau stacojii. „Sabra" este o varietate miniaturală foarte grațioasă; în perioada august – septembrie produce o explozie de flori roz delicate, în formă de clopoței. Fiecare plantă prezintă adesea două sau mai multe inflorescențe; rozeta este formată din 15 frunze verde-închis, subțiri și lungi, acoperite de pete albicioase și de mici excrescențe. ***Aloe vera*** (sin. ***Aloe barbadensis***) este o specie cu valențe medicinale; rozeta este compactă, iar frunzele sunt verzi – gri, inițial pătate, lungi de aproximativ 45 cm și foarte cărnoase; tulpina ajunge la 90 cm înălțime și prezintă flori galbene.

Ananas

Cartea de identitate

Familia
Bromeliacee

Aspect
rozetă

Înălțime
0,45 - 1,5 m

Diametru
25 - 50 cm

Perioada de înflorire
vara

Expunere
în plină lumină

Udare
medie

Cultivare
dificultate medie

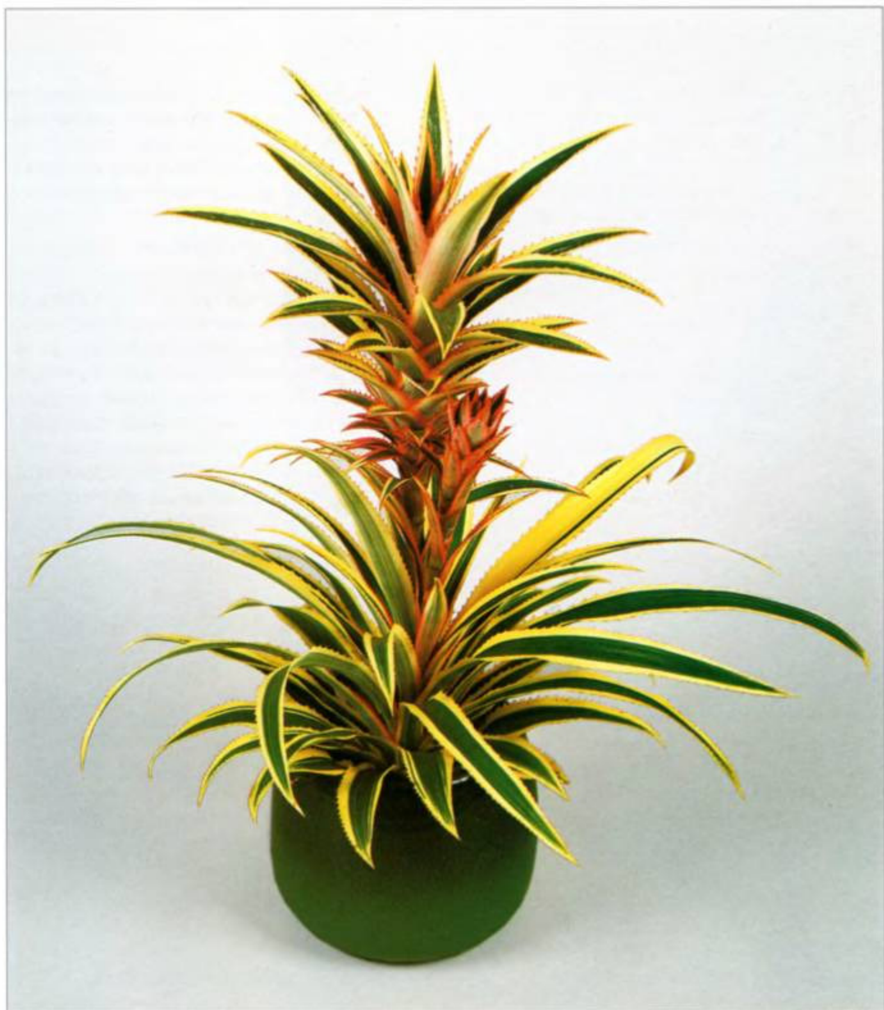
Ananasul este o plantă originară din Brazilia, renumită pentru **fructele** sale foarte gustoase. Ca plante de apartament se cultivă în general doar speciile și varietățile cele mai mici; cultivate în casă, plantele adulte produc numai fructe mici, cu valoare exclusiv ornamentală. *Ananasul* este constituit dintr-o **rozetă** amplă, cu **frunze** rigide și arcuite; în centru se înalță **pedunculul** floral care poartă o **inflorescență** roșie. Plantele adulte pot înflori cu ușurință în orice perioadă a anului.

Cultivare. Ananașii au rădăcinile la mică adâncime, astfel încât este suficient să se replanteze la fiecare 2 ani. Compostul se prepară din 2 părți de pământ fibros, o parte turbă și o parte nisip; în plus, este important ca el să fie bine drenat. Dacă plantele voastre sunt foarte mari, îngreunați ghiveciul așezându-i la fund un strat suficient de gros de pietre. **Primăvara** și **vara** udați planta cu regularitate, dar fără a îmbiba pământul; dacă zilele sunt foarte calde stropiți-o frecvent cu apă și așezați ghiveciul pe o farfurioară plină cu prundiș ud. Ananașii pretind (pentru a se favoriza coloritul roz al frunzelor) multă lumină sau chiar expunere la soare. Temperatura ideală pentru aceste plante nu trebuie să scadă sub 15 °C. De la sfârșitul lui **martie** până în **octombrie** trebuie să adăugați la fiecare 3 – 4 săptămâni un îngrășământ lichid. În timpul **iernii** creșterea plantei este puțin mai lentă, prin urmare trebuie să o udați mai rar și să adăugați îngrășăminte numai o dată la 8 săptămâni; nu lăsați planta într-un ambient prea uscat deoarece s-ar putea ca frunzele să-și piardă vigoarea.

Reproducere. Prelevați **lăstarii** care se formează la baza plantei - mamă și așezați-i în ghivece diferite; menținuți în condiții corespunzătoare, la caldură, înfloresc după un interval de 2 ani. Planta se poate multiplica și pornind de la un **mănunchi de frunze**: izolați cu grijă mănunchiul de frunze situat bazal și proptiți-l apoi pe marginea unui vas plin cu apă astfel încât partea lui inferioară să atingă suprafața apei; fiți atenți să mențineți permanent apa la același nivel. Rădăcinile apar după 1 – 2 săptămâni; când ajung la lungimea de circa 2 cm se pot planta în pământ. O altă modalitate ar fi să lăsați mănunchiul de frunze să se usuce timp de 5 – 6 zile, până când partea sa inferioară va fi complet uscată, după care să îl așezați



La dreapta, Ananas bracteatus. *La drapta, o varietate de* Ananas comosus, *specia cultivată în țările tropicale pentru fructele sale comestibile.*



deasupra (nu în interiorul) unui pământ umed şi, după ce se udă bine, să îl mutaţi într-un loc luminos şi cu temperatura de minimum 21 – 23 °C.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Nici una dintre speciile de *Ananas* nu prezintă aproape niciodată probleme de sănătate; prin urmare sunt destul de uşor de cultivat. Dacă observaţi prezenţa pe frunze a coşenilelor, eliminaţi-le cu ajutorul unui tampon de bumbac înmuiat în alcool sau trataţi planta cu un insecticid specific.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Ananas ananasoides*** „Nana" este o plantă mică, frumoasă, care produce fructe necomestibile, foarte dure, colorate verde – închis; frunzele sunt arcuate, verde – închis şi lungi de 45 cm. ***Ananas bracteatus*** necesită chiar şi 8 ani pentru a atinge înălţimea de 1 m; câteodată produce flori de culoarea levănţicăi din care ulterior apar fructe maron comestibile. Varietatea „Striata" este cea mai decorativă datorită frunzelor sale dese colorate verde închis, cu margini galbene – crem, ce prezintă spini roz: pentru acest motiv mai este numită şi „Tricolor". ***Ananas comosus*** (sin. ***Ananas sativus***) este planta cultivată în ţările tropicale pentru fructele sale comestibile; are frunze lungi chiar de peste 1 m, cu margini spinoase. Cea mai interesantă varietate decorativă este *Ananas comosus* „Variegata" care are frunzele puţin mai scurte, în jur de 90 cm.

Anthurium • Anturium. Flamingo

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Aracee

Aspect
erbacee

Înălțime
0,45 - 1,5 m

Diametru
25 - 50 cm

Perioada de înflorire
vara

Expunere
în plină lumină

Udarere
medie

Cultivare
dificultate medie

Originară din America de Sud, familia aracee, căreia îi aparțin *Anthurium* se remarcă prin **inflorescențele** lor caracteristice constituite din **spadix** și **spată**; spadixul este o inflorescență mică în formă de spic în jurul căreia se dezvoltă spata, care este o bractee, adică o frunză modificată, de regulă viu colorată. Chiar dacă *Anthurium* înfloresc doar vara, unele specii, pot înflori întregul an dacă sunt menținute la o temperatură constantă de 21 – 27 °C.

CULTIVARE. Flamingo se replantează la fiecare 2 ani, în luna **martie**, folosind un compost corespunzător constituit din 3 părți de turbă și o parte mușchi de turbă, amestecate cu câteva bucățele de tăciune; din **aprilie** până în **septembrie** administrați-le un îngrășământ lichid, o dată sau de două ori pe săptămână. Străduiți-vă să sprijiniți florile, dacă acestea devin prea grele, legându-le de un suport adecvat; în plus, este necesar să îndepărtați praful de pe frunze cu ajutorul unui burețel. **Primăvara** și **vara**, flamingo se udă abundent, dar fără a exagera, folosind dacă este posibil apă de ploaie: planta nu trebuie niciodată să rămână complet uscată. Așezați-o în plină lumină, dar nu direct la soare (ideal ar fi penumbră luminoasă). Amplasați ghiveciul pe un suport plin cu prundiș ud, iar când se face foarte cald stropiți planta cu apă chiar și de două ori pe zi; **vara** preferă o temperatură în jur de 27 °C. În timpul **toamnei** și **iernii** temperatura nu trebuie să



Flamingo se remarcă prin inflorescența sa caracteristică alcătuită din spadix și spată. În imagine, Anthurium andreanum *„Champion".*



scadă sub 15 – 18 °C. Udaţi-o astfel încât să menţineţi pământul doar umed şi nu îi administraţi îngrăşăminte înainte de venirea primăverii; chiar şi în lunile de iarnă trebuie să protejaţi planta de acţiunea directă a soarelui fără ca totuşi să o aşezaţi în umbră totală.

Reproducere. Înmulţirea plantei pornind de la **seminţe** nu este uşoară, deoarece acestea sunt adesea dificil de reperat şi, în plus, sunt necesare atât temperaturi, cât şi umiditate ridicate. La începutul primăverii, seminţele trebuie să fie aşezate într-o lădiţă cu acelaşi compost ca şi cel folosit pentru plantele adulte, la 24 °C şi la umbră. În lunile februarie – martie, plantele adulte pot fi reproduse prin **divizare**, folosind un cuţit ascuţit şi curat; separaţi cu grijă tufele, facând astfel încât fiecare parte să aibă câteva **rădăcini** şi cel puţin un **vlăstar** şi menţineţi noile plăntuţe la 22 °C. Această operaţie prezintă câteva riscuri, deoarece planta ar putea să nu-şi revină după traumatismul suferit la divizare; de aceea, efectuaţi-o doar dacă dispuneţi de tufe robuste, de mari dimensiuni.

Pericole şi precauţii. Dăunătorul cel mai periculos al acestor plante este coşenila făinoasă care determină zone albe pufoase pe faţa inferioară a frunzei: în acest caz interveniţi ştergând frunzele cu o pensulă înmuiată în alcool denaturat. Păduchii se pot înmulţi pe flori, pe frunze şi mai presus de toate pe mlădiţele verzi, făcându-le să devină lipicioase: stropiţi-le cu insecticide pentru plantele de apartament. Fiţi atenţi la curenţii de aer şi la udarea fie excesivă, fie insuficientă: frunzele se pot îngălbeni şi veşteji; aşezaţi planta într-un loc adăpostit şi încercaţi să o uscaţi. Dacă florile nu se deschid sau chiar nu apar deloc, înseamnă că nu s-a administrat suficient îngrăşământ.

Sus, un detaliu al spatelor roşii cu spadixuri galbene la Anthurium andreanum.

Specii şi varietăţi horticole. ***Anthurium andreanum*** are frunze drepte, verde închis, în formă de inimă, purtate de pedunculi florali lungi; are spate ceroase, colorate cărămiziu sau roşu aprins, lungi de 12 cm şi late de 7 cm, cu spadix alb sau galben. Varietatea „Album" are spate albe cu spadix suspendat, galben la vârf, roşu-purpuriu în partea centrală şi alb la bază. „Giganteum" are o spată splendidă roşie-roz şi un spadix alb-gallben; „Guatemala" are numeroase spate ceroase, cărămizii şi spadixuri galbene subţiri. Specia ***Anthurium crystallinum*** este cultivată pentru frunzele sale late, în formă de inimă, delicate şi uşor catifelate, verzi cu nervuri argintii; are spate verzi şi oarecum înguste. ***Anthurium scherzerianum*** prezintă spate stacojii, alungite şi lucioase, lungi de 7-10 cm; are frunze lucioase, verzi, purtate de pedunculi scurţi şi flexibili. ***Anthurium veitchii*** este o plantă foarte frumoasă, cu frunze verzi-albastre foarte mari, în formă de inimă, deseori lungi chiar de 90 cm; are nervuri mai şterse, cu excepţia celei centrale care este mai bine trasată; spatele sunt galbene-verzi. ***Anthurium warocqueanum*** are frunze verzui şi catifelate, lungi de circa 90 cm, nervuri colorate ivoar şi spate galbene-verzi.

Aphelandra • Afelandra

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Acantacee

Aspect
tufă

Înălțime
30 - 70 cm

Diametru
20 - 40 cm

Perioade de înflorire
iunie - septembrie

Expunere
în plină lumină

Udare
regulată

Cultivare
uşoară

Originară din America Centrală şi Meridională, *Aphelandra* este un mic arbust destul de vertical. Creşte şi înfloreşte uşor dacă îi sunt asigurate căldura, umiditatea pământului şi o atmosferă umedă, precum şi o lumină bună în timpul întregului an. Vara, pe vârful **tulpinii** apar mici **flori** grupate sub formă de **spice** piramidale lungi de 5-10 cm, formate din **bractee** dure, colorate galben intens. Florile se ofilesc destul de repede, dar bracteele persistă 2 luni.

CULTIVARE. În **februarie** trebuie să le curățați de ramuri dacă tulpinile sunt alungite prea mult; executați „fără milă" această operație, lăsând puține ramuri. **Primăvara** şi **vara** este important să udați planta cu regularitate. Când temperatura depăşeşte 24 °C trebuie să fie stropite frecvent. Aşezați ghiveciul pe un suport plin cu prundiş ud, sau chiar puneți-l într-un recipient mai mare plin cu turbă, pe care o mențineți permanent umedă. **Vara**, temperatura pretinsă de plantă este de 21-27 °C, iar expunerea trebuie să fie la lumină, dar niciodată direct la soare sau pe direcția curenților de aer. În timpul verii, întotdeauna adăugați-i un îngrăşământ la fiecare două săptămâni; se favorizează astfel apariția noilor frunze viguroase şi a florilor. Când se formează spicul, adăugați o picătură de îngrăşământ în apă la fiecare udare; tăiați apoi florile de îndată ce se ofilesc. **Toamna** şi **iarna** reduceți udările. Aşezați planta în plină lumină şi adăugați îngrăşăminte doar dacă temperatura depăşeşte 23 °C; evitați zonele în care există curenți de aer, deoarece aceştia sunt fatali pentru afelandra.

REPRODUCERE. Afelandrele se reproduc primăvara prin **butaşi**. Prelevați butaşi lungi de 9-10 cm dintre vlăstarele care nu au flori; introduceți partea inferioară a lor într-o pulbere de hormoni rizogeni, apoi plantați-i într-un amestec de nisip şi turbă în părți egale. Butaşii pot fi aşezați pentru a se înrădăcina şi într-un ghiveci acoperit cu o pungă transparentă de plastic. Când se vor forma rădăcinile, transplantați-i în ghivece mici de 7-8 cm. Multiplicați afelandra cu regularitate întrucât plantele adulte îmbătrânesc rapid.

PERICOLE ŞI PRECAUȚII. Păduchele verde poate infesta frunzele şi bobocii florilor; se îndepărtează stropind planta cu un insecticid pentru plante de apartament. Dacă planta este udată insuficient, ea îşi poate pierde frunzele; acelaşi lucru se poate întâmpla dacă temperatura este prea scăzută sau dacă lumina este slabă.

SPECII ŞI VARIETAȚI. ***Aphelandra aurantiaca*** prezintă frunze ovale, verzi, cu nervuri cenuşiu murdar şi un spic splendid cu bractee galbene portocalii şi flori stacojii cu interiorul protocaliu. ***Aphelandra chamissoniana*** are frunze subțiri şi ascuțite, cu nervuri argintii; spicul prezintă bractee galbene cu vârful verde şi flori galben deschis. ***Aphelandra squarrosa*** (în fotografie) are frunze verde închis cu nervuri evidente şi striuri albe; inflorescențele sunt prezente din iunie până în septembrie şi sunt de culoare galbenă. Varietatea „Diana" are frunze colorate verde mai deschis cu nervuri albe, pronunțate. Varietatea „Louisae" ajunge chiar până la 70 cm înălțime; are tulpini şi rădăcini foarte cărnoase şi frunze lucioase, colorate într-un verde închis intens; bracteele sunt galbene cu „pistrui" roşii.



Aporocactus



Puţinele specii care aparţin acestui gen sunt toate originare din Mexic şi America Centrală. **Tulpinile** au un aspect foarte caracteristic: sunt lungi de până la 90 cm, cărnoase, atârnate, colorate verde-brun şi acoperite de mici protuberanţe numite **areole**. Din areole iau naştere grupuri de 15-20 **spini** scurţi, foarte subţiri, roşii-bruni. *Aporocactus* produce în aprilie-mai numeroase **flori** în formă de trompetă cu franjuri colorate variabil de la roz la roşu stacojiu. Fiecare floare trăieşte aproximativ o săptămână, iar perioada de înflorire se întinde pe circa 2 luni. *Aporocactus* pot fi cultivaţi în ghiveci, dar sunt estetice şi amplasate în coşuleţe suspendate datorită remarcabilei lungimi a tulpinilor.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Cactacee

Aspect
târâtor

Înălţime
90 cm

Diametru
30 cm

Perioada de înflorire
aprilie - mai

Expunere
în plină lumină

Udare
redusă

Cultivare
uşoară

CULTIVARE. Aporocactus creşte rapid şi trebuie să fie replantat în fiecare an, preferabil la începutul **primăverii**, pentru a i se putea furniza hrană nouă. În timpul **primăverii** şi **verii** planta se udă puţin, dar cu regularitate: pământul trebuie să rămână puţin umed. Excesul de apă se elimină după circa 20 de minute. Îndată ce planta îmboboceşte, adăugaţi în apă, la fiecare udare, un îngrăşământ lichid cu procent crescut de potasiu; se favorizează astfel înflorirea şi dezvoltarea plantei. Dacă temperatura nu este prea ridicată, expuneţi planta chiar la soare sau, în orice caz, în plină lumină. **Toamna** şi **iarna** nu se adaugă îngrăşământ, iar planta se menţine aproape uscată; temperatura poate fi uşor scăzută, dar niciodată sub 5 °C.

REPRODUCERE. Pentru a obţine **butaşii** uşor, tăiaţi 1-2 dintre cele mai lungi tulpini şi împărţiţi-le în segmente de 7 cm; aşteptaţi ca suprafeţele tăiate să se usuce şi, după o săptămână, plantaţi-le cu extremitatea în creştere îndreptată în sus. Folosiţi un amestec umed identic cu cel indicat pentru însămânţare şi plantaţi butaşii la 2 cm adâncime; menţineţi-i într-un mediu aerat, luminos şi cu temperatura de 21 °C. Dacă butaşii au tendinţa să cadă pot fi susţinuţi cu beţişoare de lemn. După două sau trei săptămâni, când sunt suficient de robuşti pentru a putea fi mutaţi, plantaţi-i în pământul indicat pentru plantele adulte.

Florile de Aporocactus flagelliformis *înfloresc într-o succesiune rapidă în aprilie-mai şi se menţin câteva zile.*

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. În orice perioadă a anului apa excesivă provoacă putrezirea rădăcinilor, fenomen ce se poate extinde la tulpini; temperatura din timpul iernii trebuie să fie scăzută.

SPECII. ***Aporocactus flagelliformis*** are tulpini târâtoare, de lungime variabilă între 45-90 cm; florile înmuguresc în succesiune rapidă în aprilie-mai şi se menţin câteva zile. Hibrizii obţinuţi prin încrucişarea dintre *Aporocactus* şi *Epiphyllum* au flori colorate în nuanţe variate, de la roz la roşu. ***Aporocactus flagriformis*** are boboci galbeni-roşii din care apar flori „suspendate", lungi de 8-9 cm, colorate roşu stacojiu, cu marginea violet. ***Aporocactus martianus*** (***Aporocactus conzattii***) prezintă tulpini care atârnă sau tulpini târâtoare lungi uneori de peste 90 cm; florile mai lungi de 10 cm şi late de 6 cm au culori variate, de la roz închis la roşu strălucitor, cu petalele interne delimitate de o margine purpurie; aceste plante înfloresc abundent primăvara.

Aralia

Cartea de identitate

Familia
Araliacee

Aspect
arbust sau copăcel

Înălțime
2 - 3 m

Diametru
1 - 2 m

Perioada de înflorire
vara

Expunere
penumbră

Udare
redusă

Cultivare
ușoară

Acest gen cuprinde circa 40 de specii diferite, permanent verzi, fie sălbatice, fie delicate, originare din America de Nord, Asia, arhipelagul Malaezia și Australia. **Frunzele** variază ca aspect, fiind simplu penate sau tripenate, iar tulpinile sunt uneori prevăzute cu **spini**. Aralia are **flori** mici și albicioase dispuse sub formă de umbele apicale; **fructul** este o drupă neagră. Înflorește rar în apartament.

CULTIVARE. Replantați-o **primavara** și **vara**, folosind ghivece nu prea mari și asigurați drenajul corespunzător, folosind un strat de cioburi de ghiveci așezat pe fundul lor. Când scoateți planta din vechiul ghiveci fiți atenți să nu afectați frunzele; pământul proaspăt trebuie presat bine în jurul rădăcinilor astfel încât planta să se mențină în poziție perfect verticală. Udați-o regulat de cel puțin 2 ori pe săptămână și adăugați-i îngrășământ în timpul perioadei vegetative. **Toamna** și **iarna** curățați planta de frunzele care și-au pierdut vigoarea; mențineți-o într-un loc apărat de frig și de curenții de aer. Udați-o mai rar, dar totuși stropiți frunzele cu apă de ploaie sau apă fiartă și răcită.



Aralia poliscias *„Guilfoylii". Pe pagina alăturată, alți doi hibrizi de* Aralia poliscias *(cele două fotografii de la stânga)*, Aralia kerchoveana *(în dreapta sus) și* Aralia reginae *(în dreapta jos).*









Reproducere. Primăvara puteți înmulți planta folosind **semințe** sau **butași** prelevați din rădăcinile rizomatoase. Puteți chiar separa **lăstarii** care se ivesc uneori lângă planta-mamă și care sunt produși de rădăcini.

Pericole și precauții. Aralia este atacată de obicei de coșenile. Combăteți-le cu uleiuri albe sau insecticide fosforice cum ar fi sumithionul. În anumite condiții climaterice planta poate fi atacată și de acarianul *Metategranycus ulmi* care determină îngălbenirea frunzișului; trebuie să fie eliminat cu ajutorul unui acaricid specific.

Specii și varietăți horticole. ***Aralia elata*** este o specie de origine asiatică, care în natură este un copac de înălțime medie, prezentând adesea ramuri mari, spinoase; frunzele sunt compuse, lungi de 90-120 cm și late de 60 cm; florile apar în iulie-august, dar sunt nesemnificative ca aspect, albe și grupate în ciorchini apicali mari. Această specie se adaptează bine la creșterea în ghiveci și, dacă este îngrijită corespunzător, poate fi destul de longevivă. Varietatea „Aureovariegata" produce primăvara foliole cu margini neregulate și aurii; la sfârșitul verii are un aspect asemănător cu cel al *Aralia elata* „Variegata", varietate horticolă cu marginile foliolelor pătate cu alb, motiv pentru care este denumită „Margini-albe". Sub numele de ***Fastia japonica*** este astăzi clasificată specia *Aralia japonica*, originară din Japonia și Sud-Estul Asiei. ***Aralia spinosa*** este un arbust spinos de origine americană, care poate ajunge la 2-3 m înălțime, și are un aspect subtropical foarte ciudat conferit de frunzele mari și de ramurile spinoase. Are un trunchi foarte robust și frunze bipenate, de regulă spinoase pe fața superioară și netede, colorate verde marin, pe cea inferioară; în iulie-august produce flori numeroase care formează un panicul (racem compus) lung și lat.



La dreapta, Aralia dizygotheca *„Elegantissima". Pe pagina alăturată* Ardisia variegata *(jos) și un detaliu al fructelor de* Ardisia *(sus).*

Ardisia



Aceste plante sunt originare din regiunile calde ale Asiei Meridionale şi ale Americii de Sud; câteva specii cresc natural în Australia. Oarecum uşor de cultivat în casă, *Ardisia* sunt **arbuşti** cu creştere foarte lentă, caracterizaţi prin prezenţa **florilor** mici în formă de stea, grupate în ciorchini, şi a fructelor tip **bacă**, foarte viu colorate. Fructele şi florile pot fi prezente pe plantă simultan, primele pe ramurile mai joase, iar ultimele pe cele mai înalte, creând astfel un aspect foarte decorativ care se menţine de primăvară până la sfârşitul verii.

CARTEA DE IDENTITATE

Famila
Mirsinacee

Aspect
arbust

Înălţime
90 cm

Diametru
30 - 45 cm

Perioada de înflorire
aprilie - septembrie

Expunere
în plină lumină

Udare
regulată

Cultivare
uşoară

CULTIVARE. Replantarea se efectuează în **februarie** sau **aprilie**, pentru o perioadă de numai 3-4 ani, utilizând un pământ bun, fertil. În **martie** tăiaţi ramurile crescute dezordonat, retezându-le de la inserţia lor pe trunchi. **Primăvara** şi **vara** udaţi-le cu regularitate (destul de des între **aprilie** şi **septembrie**); pământul nu trebuie să rămână niciodată uscat; la fiecare udare adăugaţi în apă o picătură de îngrăşământ lichid. Lumina şi căldura sunt



indispensabile; temperatura ideală este de circa 21 °C; dacă este mai ridicată, frunzele tind să se veştejească, iar fructele să se usuce şi să cadă. Curăţaţi frunzele prăfuite cu un burete umed. **Toamna** şi **iarna** menţineţi planta în plină lumină şi chiar expuneţi-o puţin la soare; temperatura ideală este de circa 15 °C. În **septembrie** suspendaţi administrarea îngrăşămintelor şi reduceţi udarea plantei, lăsând să se usuce puţin pământul între udări.

Ardisia crispa *este specia cea mai cultivată; după perioada de înflorire, mai-iunie, apar fructele roşii tip bacă.*

Reproducere. Este indispensabilă utilizarea unei lădiţe pentru multiplicare cu scopul de a menţine temperatura crescută necesară reproducerii. Înmulţirea ardisiei prin **seminţe** este un proces lung şi necesită atenţie şi răbdare. Însămânţaţi primăvara, într-un pământ fertil şi umed, la adâncimea de 5 mm; temperatura trebuie să fie de 24 °C. Când apar vlăstarele coborâţi temperatura la 15 °C; după un an vor ajunge la 2 m înălţime! Primăvara puteţi preleva **lăstarii** laterali menţinând în partea inferioară o bucăţică de scoarţă; introduceţi baza butaşilor în pulbere de hormoni rizogeni şi plantaţi-i într-un compost corespunzător. Menţineţi compostul permanent umed şi la o temperatură de 24 °C: vor prinde rădăcini în 4-8 săptămâni, dar numai dacă se asigură căldura pământului.

Pericole şi precauţii. *Ardisia* are probleme dacă este lăsată prea mult timp uscată, dacă este menţinută în frig sau dacă nu i se administrează suficiente îngrăşăminte. Păduchele verde contaminează vlăstarele suculente şi frunzele tinere; se elimină stropind planta cu un insecticid pentru plante de apartament. Coşenila făinoasă infestează frunzele şi tulpinile şi este remarcată prin prezenţa de zone albe şi pufoase: folosiţi un insecticid sistemic.

Specii. ***Ardisia crispa*** prezintă frunze verde-închis pergamentoase, lungi şi ascuţite, cu margini ondulate. La sfârşitul lunii mai şi începutul lui iunie produce ciorchini de floricele albe şi parfumate, cărora le succed bace lucioase, colorate roz, care pot rezista chiar şi până la următoarea înflorire. Această specie este cea mai cunoscută şi mai cultivată. ***Ardisia humilis*** prezintă frunze de culoare verde închis, uşor pergamentoase, lungi între 5 şi 15 cm; înfloreşte sub formă de ciorchini plaţi, suspendaţi; aceştia sunt formaţi din floricele colorate roz-palid cărora le succed fructele tip bacă, iniţial de culoare roşietice şi ulterior negre şi lucioase. ***Ardisia solanacea*** prezintă frunze de culoare verde închis, lungi de 10-15 cm, înguste şi pergamentoase; ramurile sunt roşii-brune. Această specie produce flori oarecum nesemnificative, de culoare roz sau violet şi bace iniţial roşietice, dar care cu timpul tind să devină negre şi lucioase.



Osul-iepurelui • Asparagus



Genul *Asparagus* cuprinde, pe lângă binecunoscuta plantă cultivată pentru mugurii săi comestibili, numeroase specii ornamentale, cu un **frunziş** graţios şi uşor, originare în marea majoritate din Africa de Sud. Aproape toate sunt adaptate pentru a trăi în casă, iar unele, cele cu **rămurelele înfrunzite** deosebit de extinse, se cultivă foarte bine în coşuleţe suspendate; cele căţărătoare sunt susţinute pe fire metalice lungi, bine întinse, pe grilaje de sârmă sau nuiele. Unele plante au rădăcini rizomatoase care le permit să trăiască în condiţii extreme de frig sau secetă. Multe specii au **flori** albe-roz în formă de stea, uşor parfumate, din care vara iau naştere **fructele** de tip bacă, colorate roşu intens.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Gigliacee

Aspect
tufiş, căţărător, căzător

Înălţime
0,3 - 3 m

Diametru
30 - 80 cm

Perioada de înflorire
iunie - iulie

Expunere
penumbră

Udare
medie

Cultivare
uşoară

CULTIVARE. Dacă este necesar, replantarea se poate efectua în luna **martie**; cu un cuţit ascuţit tăiaţi de la bază tulpinile moarte sau veştejite. Dacă pământul este prea uscat sau arid, introduceţi ghiveciul în apă călduţă şi, după două zile, când planta şi-a revenit, puteţi să o replantaţi. Din **martie** până în **septembrie** administraţi-i îngrăşământ la fiecare 15 zile. **Primăvara** şi **vara** planta se menţine într-un loc luminos, dar nu la soare; se udă normal, iar dacă este foarte cald chiar abundent, o dată la două zile; se pot stropi frunzele cu apă sau puteţi ţine ghiveciul pe un suport ce conţine prundiş ud. Temperatura ideală este de circa 15 °C. **Toamna** şi **iarna** planta nu trebuie ţinută la temperatură mai mică de 7 °C; se udă mai rar şi nu se mai adaugă îngrăşăminte; pentru a evita ca frunzele să se veştejească şi să cadă nu uitaţi niciodată să le expuneţi la lumină.

Genul Asparagus *cuprinde, pe lângă binecunoscuta plantă comestibilă, numeroase specii ornamentale. În fotografia de sus,* Asparagus meyers densiflorum.

REPRODUCERE. Sistemul cel mai obişnuit pentru reproducerea acestei plante este **însămânţarea**, care se efectuează în martie-aprilie; efectuaţi această operaţie într-un pământ pentru seminţe la care veţi adăuga puţin nisip grosier pentru a asigura un drenaj bun; menţineţi ghivecele într-un mediu umed dar aerat, la temperatura de 20 °C. Vlăstarele se ivesc în decurs de 3-4 săptămâni; când plăntuţele vor avea 5-7 cm înălţime plantaţi-le in ghivece de 7-8 cm diametru. După 2 luni aşezaţi plantele în ghivecele cele mai potrivite, definitive. Se pot multiplica chiar şi în martie, divizând cu delicateţe **rizomii,** care se replantează apoi şi se menţin umezi, la loc luminos şi la circa 15 °C. În general în 3-4 săptămâni se înrădăcinează.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Planta poate fi infestată de păianjenul roşu care apare atunci când aerul este prea uscat: stropiţi-o cu acaricide adecvate şi asiguraţi umiditatea pulverizând apă. Coşenilele brune care contaminează uneori tulpinile, formează mici pustule maronii, rotunde şi lipicioase: în acest caz stropiţi planta cu insecticide sistemice, repetând tratamentul după 7-10 zile.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Asparagus asparagoides*** este o plantă căţărătoare cu tulpini lungi chiar şi de 1,8 m, filiforme şi şerpuitoare; are frunze mici, colorate verde-strălucitor şi flori minuscule, albe şi parfumate, care înfloresc în pereche la axila frunzelor.

La dreapta, Asparagus sprengeri, *cu tulpini subțiri acoperite de frunze aciculare. Jos,* Asparagus setaceum plumosus.



Una dintre speciile cele mai mari este ***Asparagus falcatus***; are tulpini lungi de peste 4 m, subțiri, cățărătoare și „înarmate" cu spini lungi de 6 mm; frunzele sunt lanceolate-lineare și sunt prevăzute la vârf cu un mic spin; florile albe dau naștere la fructe roșii tip bacă. ***Asparagus plumosus*** (sin. ***Asparagus setaceus***) are frunze delicate, permanent verzi, care amintesc de cele ale ferigilor, părând dantelate; tulpinile sunt lungi chiar și de 3 m, subțiri și cățărătoare; planta nu este cățărătoare de la început, devenind astfel numai când ajunge la maturitate. ***Asparagus sprengeri*** are rădăcini dese, cărnoase și tulpini subțiri, acoperite de frunze aciculare colorate verde-strălucitor. Vara apar florile plăcut parfumate, albe sau roz, succedate de bace roșii. Este adecvată pentru cultivare în coșulețe suspendate. Varietatea „Myersii" are tulpini lungi de 60 cm sau chiar mai mult, ușor încurbate, dese și pufoase.

Aspidistra

Aspidistra este o plantă de apartament foarte rezistentă; chiar şi dacă este neglijată poate trăi peste 100 de ani. Suportă diferenţele mari de temperatură, uscăciunea şi lipsa soarelui; totuşi creşte lent şi se pot obţine 4-5 **frunze** noi în fiecare an numai dacă este îngrijită atent. Înfloreşte (rar) vara, producând **flori** mici şi roz, în formă de stea, situate la baza tulpinilor şi dificil de observat.

CULTIVARE. Aspidistra se replantează în luna **martie**, o dată la fiecare 2 sau 3 ani, atunci când rădăcinile au ocupat întregul ghiveci, folosind un pământ fertil corespunzător. Dacă plantele sunt adulte limitaţi-vă la înlocuirea stratului superficial al pământului din ghiveci cu unul proaspăt. **Primăvara** şi **vara** udaţi regulat planta, de două ori pe săptămână. În perioada de creştere maximă, folosiţi un îngrăşământ lichid diluat, dar numai o singură dată pe lună. Curăţaţi frunzele cu un burete umed şi stropiţi-le frecvent pentru a le menţine proaspete şi a le asigura umiditatea. Aspidistra suportă umbra, dar creşte mai bine când este expusă la lumină (dar nu direct la soare); se ţine la o temperatură de 13-15 °C. Chiar dacă planta continuă să crească, **toamna** şi **iarna** nu mai folosiţi îngrăşăminte şi reduceţi cantitatea de apă; între două udări pământul poate chiar să rămână uscat. Aspidistra rezistă pentru scurt timp şi la 7 °C, dar este bine ca temperatura să fie în jurul a 10 °C.

REPRODUCERE. Operaţia se efectuează primăvara: cu ajutorul unui cuţit ascuţit divizaţi **rizomii** în segmente mici, având grijă să îi lăsaţi fiecăruia cel puţin 4 sau 5 frunze; plantaţi rizomii într-un pământ fertil corespunzător şi lăsaţi-i la umbră, la 15 °C.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Dacă planta este expusă la soare prea mult timp, frunzele se pot arde: trebuie să o mutaţi la umbră. Udarea excesivă şi administrarea frecventă a îngrăşămintelor provoacă apariţia pe frunze a unor pete brune. Dacă aerul este foarte uscat, iar planta este neglijată poate fi infestată de către păianjenul roşu, care se combate cu acaricide adecvate.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Aspidistra eliator*** (în fotografie) este o plantă cu rădăcini cărnoase, tulpină subţire şi canelată şi frunze verzi-strălucitoare, oarecum înguste, lungi de 50-70 cm. Florile în formă de clopoţel se formează la baza plantei, până la jumătatea verii. *Aspidistra eliator* varietatea „Variegata" are frunze cu striaţii albe şi verzi; „maculata" este cea mai mică şi are frunze verde închis cu pete albe. ***Aspidistra longiflora***, originară din nordul Assamului, are frunze subţiri, lungi de 60-90 cm şi flori mici de circa 1,5 cm diametru. ***Aspidistra lurida*** „Irish Mist" este o varietate horticolă de dimensiuni mici, înaltă doar de 15-20 cm, cu frunze lanceolate, verde-închis, care la maturitate capătă striaţii galbene. Florile roşii purpurii înfloresc de-a lungul rizomului la începutul verii.



CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Gigliacee

Aspect
tufă

Înălţime
30 - 60 cm

Diametru
60 cm

Perioada de înflorire
la începutul verii

Expunere
în plină lumină

Udare
regulată

Cultivare
uşoară

Asplenium

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Aspleniacee

Aspect
mănunchi, smoc

Înălțime
90 cm

Diametru
90 cm

Perioada de înflorire
nu înflorește

Expunere
penumbră

Udare
medie

Cultivare
ușoară

Câteva dintre speciile și varietățile genului *Asplenium* sunt plante optime pentru cultivarea în interior; iubesc umbra, iar datorită **frunzelor** și aspectului foarte elegant au o mare valoare decora tivă.

CULTIVARE. Aceste ferigi se plantează și se replantează în fiecare an, în lunile **martie-aprilie**, într-un amestec bine drenat, constituit din părți egale de turbă sau pământ de pădure și nisip grosier. **Primăvara** și **vara** așezați plantele la umbră ușoară și, la interval de circa 3 săptămâni, adăugați un îngrășământ lichid diluat. Atunci când este foarte cald, pământul trebuie să fie permanent umed, dar nu îmbibat. Dacă aerul este foarte uscat, creați umiditate în jurul plantei, stropind cu apă și așezând ghiveciul pe un suport ce conține prundiș umed. Tăiați cu foarfecele frunzele vătămate sau uscate, iar o dată pe lună ștergeți delicat frunzele bine dezvoltate. **Toamna** și **iarna** udați-o mai puțin, menținând pământul doar umed, și evitați ca temperatura să scadă sub 13 °C.

REPRODUCERE. Specia cel mai simplu de reprodus este *Asplenium bulbiferum* iar procedeul constă în desprinderea **plăntuțelor** formate pe frunze; inserați-le într-un amestec de turbă și nisip, așezați-le într-un ghiveci acoperit cu o pungă de plastic și mențineți-le umede, la umbră și la temperatura de 15 °C. Plantele adulte de dimensiuni mari se pot multiplica și prin **despărțirea** tufișului, operație care se efectuează primăvara.

SPECII. ***Asplenium bulbiferum*** este originar din Noua Zeelandă și India; frunzele verzi sunt ușor dințate pe margini și purtate de pețioli subțiri și negri, lungi de până la 0,6 m; specia este oarecum sălbatică și de aceea este adaptată pentru a trăi în frig. ***Asplenium lucidum*** este o plantă cu creștere destul de rapidă, cu frunze verzi și strălucitoare purtate de pedunculi cenușiu murdar; are frunze înguste și scorțoase, cu margini zimțate, lungi de până la 15 cm. ***Asplenium nidus*** se simte bine la temperaturi constante între 15-24 °C; are frunze dispuse în formă de rozetă, late și strălucitoare, verzi; fiecare frunză prezintă o nervură centrală neagră-brună. Una dintre speciile cele mai comune este ***Asplenium scolopendrium***, cu frunze ligulate, strălucitoare, lungi de până la 40 cm. Rezistă chiar și la temperaturi joase.



Asplenium antiquum *„Osaka". Genul* Asplenium *cuprinde aproximativ 700 de specii, din care se cultivă doar 4.*

Nolina • Beaucarnea



Genul *Beaucarnea* cuprinde 20 de specii, dintre care doar puţine sunt cultivate, cea mai cunoscută fiind *Beaucarnea recurvata*, originară din regiunile deşertice ale Mexicului. Este o plantă foarte uşor de cultivat care pretinde temperaturi blânde, în special în timpul iernii. În regiunile călduroase ale Mexicului poate ajunge chiar şi la 9 m înălţime, dar cultivată în casă rar depăşeşte 1 m.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Gigliacee
Aspect
arbust
Înălţime
2 - 4 m
Diametru
cel puţin 90 cm
Perioada de înflorire
vara
Expunere
în plină lumină
Udare
redusă
Cultivare
uşoară

CULTIVARE. *Beaucarnea* trebuie replantată în **aprilie**, dar această operaţie se face doar dacă planta ajunge la dimensiuni prea mari în raport cu ghiveciul în care este aşezată. Se ţine în locuri foarte luminoase, deoarece suportă bine chiar şi temperaturi de peste 21 °C. **Primăvara** şi **vara** udaţi bine planta lăsând pământul să se usuce între udări succesive. Primăvara, adăugaţi un îngrăşământ lichid pentru cactacee, de la debutul perioadei vegetative şi până la sfârşitul verii. **Toamna** şi **iarna** planta se menţine la o temperatură în jur de 10 °C; trebuie să suspendaţi udarea (deoarece planta supravieţuieşte pe baza apei înmagazinată în porţiunea inferioară, dilatată, a tulpinii); totuşi, dacă o expuneţi la temperaturi mai mari de 15 °C, trebuie să continuaţi să o udaţi. Pentru a se putea dezvolta, este optim să-i oferiţi plantei o perioadă de repaus vegetal, scop pentru care trebuie să o menţineţi la temperaturi scăzute (niciodată mai mici de 7 °C). În timpul lunilor de iarnă are nevoie de cât mai multă lumină şi este indicat să evitaţi expunerea ei la curenţi de aer rece. Odată găsit locul adecvat, evitaţi să o mai mutaţi.

REPRODUCERE. Seminţe se pot găsi rar în comerţ, dar, în caz că le aveţi, **însămânţarea** se efectuează în februarie-martie, într-un compost specific pentru seminţe. Trebuie să menţineţi o temperatură de 18-21 °C şi, dacă este posibil, să îi asiguraţi un sistem de încălzire la partea inferioară pentru a facilita o încolţire rapidă. Când plăntuţele vor ajunge la 5-7 cm, transplantaţi-le în ghivece diferite, conţinând un pământ corespunzător. Cel mai frecvent, această plantă se înmulţeşte desprinzând **mlădiţele** care se formează lateral pe tulpini şi aşezându-le, pentru a prinde rădăcini, într-un amestec de pământ şi nisip.

Beaucarnea recurvata *într-un aranjament cu* Cyclamen africanum.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Această plantă nu ridică multe probleme, iar cele care există sunt uşor de rezolvat; evitaţi udarea excesivă în timpul iernii, deoarece poate produce putrezirea rădăcinilor şi de aici, prin extindere, a trunchiului. Coşenila făinoasă poate afecta uneori planta, caz în care trebuie să îndepărtaţi puful alb cu ajutorul unei pensule înmuiate în alcool denaturat sau să o trataţi cu un insecticid sistemic.

SPECII. ***Beaucarnea gracilis*** este o specie cu tulpina dilatată în formă de sticlă în partea inferioară şi cu o coroană de frunze gri-verzui, late de 1,5 cm şi lungi de 50-70 cm, cu margini aspre. La vârful plantei se formează florile, roz sau roşii, grupate sub formă de ciorchini. ***Nolina longifoglia*** are frunze solide şi încurbate spre exterior, lungi chiar şi de peste 1 m. ***Beaucarnea recurvata*** (sin. ***Nolina recurvata***) are o tulpină groasă şi cărnoasă, de culoare gri-brun, dilatată în partea bazală (unde stochează apa); înfloreşte rareori, sub formă de ciorchini de flori albe. ***Beaucarnea stricta*** are frunzele cu margini aspre, foarte rigide şi proeminente, late de circa 1,5 cm.

Begonia • Begonie

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Begoniacee

Aspect
tufă

Înălțime
20 - 60 cm

Diametru
20 - 50 cm

Perioada de înflorire
vara

Expunere
în plină lumină

Udare
regulată

Cultivare
dificilă



Begonia este un gen foarte vast, cuprinzând peste o mie de specii care se împart în trei grupe principale, în funcție de tipul de **rădăcini**: rizomatoase, tuberculate și fasciculate (sau fibroase). Există totuşi câteva caracteristici comune: **frunze** asimetrice care cresc alternativ de-a lungul tulpinilor, **flori** masculine şi feminine separate, dar care cresc în aceeaşi inflorescență (în special, cime sau raceme apicale). Speciile rizomatoase sunt plante permanent verzi, cultivate pentru frumusețea și varietatea culorilor frunzelor. Varietățile și hibrizii begoniilor tuberculate produc vara flori mari, colorate, simple sau dispuse în perechi. Begoniile fasciculate sunt plante permanent verzi, însă unele îşi pierd o parte din frunze în timpul iernii; toate produc floricele grațioase; unele sunt arbuşti cu poziție verticală, iar altele sunt căzătoare.

CULTIVARE. Primăvara şi **vara** begoniile rizomatoase trebuie expuse în plină lumină, dar nu direct la soare; preferă o temperatură de 15 °C; udați-le o dată sau de două ori pe săptămână, sau chiar mai des, dacă este foarte cald. Begoniile tuberculate cresc mai bine în locuri luminoase, dar neexpuse direct la soare; udați-le moderat, iar dacă temperatura este mai mare de 18 °C puneți ghiveciul într-o albie cu prundiş ud, pentru a menține umiditatea; administrați un îngrăşământ lichid conținând potasiu la fiecare 2 săptămâni în timpul perioadei de creştere. Se replantează primăvara, folosindu-se un amestec pe bază de turbă şi asigurând un drenaj corespunzător cu ajutorul bucăţelelor de teracotă plasate pe fundul ghiveciului. Îngrijirea este mai complexă pentru begoniile cu rădăcini fasciculate: planta se expune în plină lumină, dar nu direct la soare; creşte bine la o temperatură în jur de 15 °C; dacă însă aceasta depăşeşte 20 °C aşezați planta la umbră; aerul trebuie ventilat, dar lipsit de curenți; planta trebuie udată o dată sau de două ori pe săptămână, sau chiar mai des dacă temperatura este ridicată: fiți atenți să nu stropiți apă direct pe flori pentru a nu le păta; aveți grijă să îndepărtați frunzele şi florile îndată ce s-au uscat, deoarece dacă le lăsați pe plantă pot distruge şi determina putrezirea frunzelor sănătoase cu care sunt în contact. Din aprilie până în septembrie administrați-le un îngrăşământ lichid la fiecare 2 săptămâni. Şi operațiile care se efectuează **toamna** şi **iarna** sunt diferite în funcție tipul plantei: begoniile rizomatoase se țin într-un loc umbros, în care aerul nu este prea uscat; se udă moderat pentru a permite pamântului să se usuce între udări; temperatura trebuie să fie de cel puțin 13 °C şi trebuie să se întrerupă administrarea îngrăşământului; dacă este necesar, iarna se poate transvaza planta într-un amestec constituit din 3 părți turbă şi una de nisip grosier. Pentru begoniile tuberculate, la sfârşitul toamnei, reduceți udarea şi chiar suspendați-o atunci când frunzele încep să cadă. În acest moment se extrag tuberculii din pământ,



se curăță pământul de reziduurile vegetale şi se plantează pe timpul iernii într-o lădiță cu turbă uscată, într-un loc răcoros şi aerat unde nu putrezeşte şi nu îngheață. Eventual presărați o pulbere fungicidă pentru a le proteja de infestări. Begoniile cu rădăcini fasciculate pretind o temperatură în jurul a 15 °C, dar supraviețuiesc chiar şi la 10 °C; reduceți udările în funcție de temperatura mediului; acestor begonii li se taie o parte din ramuri la sfârşitul lui februarie pentru a le reda vigoarea şi forma regulată; întotdeauna în această perioadă trebuie să le replantați dacă rădăcinile au ocupat complet ghiveciul.

REPRODUCERE. Begoniile rizomatoase se multiplică prin **butaşi** din tulpină sau frunză; în acest caz împărțiți o frunză frumoasă şi sănătoasă în porțiuni pătrate pe care le aşezați cu fața inferioară orientată în jos într-o tavă ce conține nisip şi turbă în părți egale; mențineți butaşii într-un mediu umed şi la adăpost de lumina prea puternică; imediat ce se ivesc noile plante, transferați-le la lumină puternică. Begoniile tuberculate se înmulțesc prin **butaşi** şi prin **divizarea** tuberculilor; în aprilie prelevați din vlăstarele bazale butaşii, dacă este posibil lungi de 7-10 cm şi având ataşată o parte din tubercul; plantați-i într-un amestec de turbă şi nisip în părți egale şi mențineți-i la o temperatură de 20 °C; atunci când vor prinde rădăcini, transferați-i în ghivece diferite. **Tuberculii** se plantează în martie-aprilie cu partea concavă

Jos, Begonia tamaya. *La stânga,* Begonia elatior *„Tacora" (sus) şi* Begonia boweri *„Tiger" (jos).*



îndreptată în sus, la circa 18 °C, în recipiente pentru reproducere pline cu turbă umedă; când apar primele vlăstare transferați-le în ghivece diferite, umplute cu pământ fertil, după care rearanjați-le în ghivece de 15-20 cm. Tuberculii cei mai mari pot fi împărțiți în fragmente având cel puțin un vlăstar viguros. La unele specii se dezvoltă **bulbili** la axila frunzelor: prelevați-i toamna și păstrați-i în recipiente menținute la temperatura de 15 °C; primăvara plantați-i separat în ghivece mici, într-un strat subțire de compost umed constituit din turbă; mențineți ghivecele la lumină, dar nu direct la soare; când plăntuțele ajung la 8 cm înălțime se tratează ca plantele adulte; înfloresc doar după doi ani. Begoniile cu rădăcini fasciculate se reproduc prin **semințe** în ianuarie-februarie, la o temperatură de 18-24 °C; utilizați o lădiță umplută cu compost pentru semințe: distribuiți-le uniform pe suprafața compostului pe care-l mențineți umed și la umbră până în momentul germinației; în timpul creșterii plăntuțelor asigurați-le, în mod gradat, mai multă lumină, reduceți temperatura până la 18 °C și asigurați o bună ventilație. Reproducerea se poate face prin **butași** din frunză sau tulpină care se înrădăcinează ușor primăvara și vara: tăiați-i lungi de 5-7 cm, introduceți polul inferior într-un preparat cu hormoni rizogeni și păstrați fiecare butaș într-un ghiveci separat, plin cu pământ fertil și umed; mențineți-i la 18-24 °C, în penumbră.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Udarea și temperatura sunt factori fundamentali; planta se ofilește când este udată excesiv sau când este expusă la temperaturi foarte înalte; în acest caz așezați-o într-un loc mai răcoros și lăsați pământul să se usuce; expunerea directă la soare prea puternic poate provoca plantei arsuri și o poate deshidrata, aspecte care concură la moartea ei. Chiar și mucegaiurile și paraziții pot fi prezenți; mucegaiul *Botrytis* produce pete gri pe fața inferioară a frunzei: schimbați radical aerul. Oidium infestează tulpinile și fața inferioară a frunzelor; lăsați compostul să se usuce complet, suplimentați ventilația evitând formarea curenților



Unele specii de begonie se cultivă pentru frumusețea și varietatea de culori a frunzelor. În imagine, Begonia olsonia.



Două varietăți de Begonia elatior, *cu flori mari colorate.*

de aer și tratați planta cu un fungicid corespunzător.

SPECII ȘI VARIETĂȚI HORTICOLE. Între begoniile rizomatoase găsim: ***Begonia masoniana*** are frunze încrețite, cu perișori verde închis, cu dungi maron-purpurii, dispuse în formă de cruce; originară din Noua Guinee, are tulpini cărnoase, roșii, acoperite de perișori albi și înflorește rar. ***Begonia rex*** este originară din Assam și prezintă numeroși hibrizi cu frunze foarte colorate: „Helen Lewis" are frunze lungi, ascuțite și ovale, roșii-purpurii cu nervuri colorate marin care delimitează zone argintii și roz; „Her Majesty" are frunze foarte mari, roșii-purpurii, cu zone verzi-olive și pete argintii; „Mary Christmas" prezintă frunze netede, cu zona centrală roșie-purpurie iar în jurul ei zone roz-argintii și verde închis; marginile sunt liliachii. ***Begonia versicolor*** prezintă frunze verde-închis cu zone albe-argintii, verde strălucitoare sau de culoarea bronzului; este o specie originară din China.

Begoniile tuberculate (***Begonia x tuberhybrida***) sunt toate varietăți horticole care derivă din specii andine; dintre ele citām: ***Begonia clarkei*** are flori roz palid ce înfloresc în lunile de vară; ***Begonia pearcei,*** originară din America de Sud, prezintă vara flori roșii; a dat naștere unui număr semnificativ de hibrizi. ***Begonia socotrana*** este importantă deoarece se află la originea unui grup numeros de hibrizi care înfloresc iarna (decembrie-ianuarie): Begoniile „Lorena" și „Hiemalis" sunt înalte de până la 30-40 cm și au flori cu diametrul de 2-5 cm, foarte colorate; originară din insulele Socotra, este cultivată rar.

Dintre begoniile cu rădăcini fasciculate amintim: ***Begonia incana***, plantă suculentă de origine americană; are tulpini cărnoase, verticale, acoperite de cruste albicioase; frunzele au formă de scut, cu fața superioară acoperită de un puf alb, dens, fin; înflorește vara, prezentând flori albe, suspendate. ***Begonia metallica*** are frunze ovale, ascuțite, de culoare verde metalizat, cu nervurile de pe fața inferioară colorate cărămiziu și inclavate în lamina frunzei; este originară din Brazilia.



Beloperone

Cartea de identitate

Familia
Acantacee

Aspect
tufă

Înălțime
60 cm

Diametru
30 cm

Perioada de înflorire
aprilie - mai

Expunere
în plină lumină

Udare
abundentă

Cultivare
ușoară

Arbust permanent verde, Beloperone se cultivă pentru valoarea sa ornamentală; plantele adulte produc neîntrerupt, din aprilie până în decembrie, inflorescențe constituite din **flori** mici care emerg dintre **bracteele** colorate frapant, ușor arcuate și suspendate pe ramuri.

Cultivare. Beloperone se expune în lumină bună, dar niciodată direct la soare; **primăvara** și **vara** udați-o abundent pe timpul întregii perioade de înflorire, dar evitați să o lăsați îmbibată cu apă. Tolerează o temperatură de maximum 24 °C; dacă este foarte cald, este bine să o așezați pe un suport plin cu pietriș ud, stropind-o periodic cu apă; în timpul întregii perioade de creștere administrați-i un îngrășământ lichid o dată la 2-3 săptămâni. **Toamna** și **iarna** încetați administrarea îngrășămintelor și udați-o moderat o dată la 2 săptămâni; planta suportă o temperatură minimă de până la 7 °C și are nevoie de aer proaspăt. Puteți face replantarea la sfârșitul celor mai friguroase luni de iarnă; în acest scop utilizați un compost corespunzător, fertil; comprimați-l bine dar aveți grijă să nu striviți rădăcinile; scurtați ramurile prea lungi și subțiri pentru a conferi plantei un aspect cât mai ordonat; dacă însă ramurile sunt lipsite de vigoare, tăiați-le cu hotărâre la aproximativ 8 cm de la bază.

Reproducere. Planta se multiplică prin **butași** în lunile martie-aprilie; tăiați ramurile lipsite de flori cu lungime de 7-8 cm, lăsând o bucățică de scoarță atașată la partea inferioară; plantați-le apoi într-un amestec de nisip și turbă în părți egale pe care-l mențineți umed, la temperatura de 21 °C, de preferință așezat într-o lădiță pentru reproducere. Dacă pe plănțuțele derivate din butași apar boboci de flori îndepărtați-i pentru a nu sustrage substanțele nutritive necesare plantei.

Pericole și precauții. Udarea excesivă determină pierderea coloritului frunzelor; în acest caz lăsați planta să se usuce, îndepărtați frunzele moarte sau veștejite și administrați un îngrășământ lichid la fiecare 2-3 săpatămâni, de primăvara până toamna; planta își pierde frunzele și dacă a rămas uscată sau a fost expusă la curenți de aer rece; udați-o mai regulat în timpul verii și ceva mai puțin iarna și așezați-o la adăpost de curenții de aer; și lumina este importantă: dacă bracteele se îngălbenesc așezați planta în plină lumină. Dacă observați prezența păianjenului roșu pe fața inferioară a frunzelor, combateți-l la timp cu ajutorul unui acaricid specific.

Specii și varietăți. ***Beloperone carnosa*** are bractee roșii-brune din care se ivește o inflorescență alungită și densă, formată din flori galbene cu pete roșii. ***Beloperone guttata*** (în fotografie) are tulpini subțiri, flexibile și destul de delicate; originară din Mexic, are tendința de a se extinde, depășind ușor 60 cm înălțime; frunzele sunt ovale, aspre și acoperite de perișori; florile sunt mici și albe, au petalele cele mai mari colorate purpuriu la vârfuri și emerg din bractee cordate, roz-brune, extrem de atrăgătoare; inflorescențele lungi chiar de 15 cm sunt suspendate pe ramuri, fiind grupate câte 2-3. Varietatea „Lutea" și „Yellow-Queen" au bracteele galbene. ***Beloperone violacea*** prezintă frunze de circa 8 cm lungime, cu perișori; are bractee brune-arămii și flori purpurii.



Lacrima – îngerului • Billbergia



Billbergia sunt plante originare din nordul Mexicului şi din America de Sud, fiind răspândite până în nordul Argentinei. În general, asemănător majorităţii bromeliaceelor, cresc pe arbori, la locul de încrucişare a ramurilor, dar există diverse specii care cresc destul de uşor şi pe sol. **Frunzele** acestor plante sunt înguste şi alungite, prezentând de-a lungul marginilor **spini** foarte mici, coloraţi verde închis; *Billbergia* nu sunt foarte dificil de cultivat şi chiar plantele cele mai tinere produc **flori** foarte frumoase; mai mult, produc cu uşurinţă plăntuţe (vlăstare) în partea inferioară; acest proces natural permite ca întodeauna să existe exemplare noi, dat fiind că planta-mamă moare la puţin timp după ce înfloreşte.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Bromeliacee

Aspect
rozetă

Înălţime
până la 1 m

Diametru
50 cm

Perioada de înflorire
iunie - septembrie

Expunere
în plină lumină

Udare
regulată

Cultivare
uşoară

CULTIVARE. Aceste plante cresc bine dacă sunt aşezate în locuri luminoase, în atmosferă umedă şi la temperaturi cuprinse între 10 şi 21 °C. **Primăvara** şi **vara**, pentru a menţine umiditatea, trebuie să pulverizaţi apă sau să aşezaţi planta pe un suport plin cu pietriş ud, mai ales atunci când este cald. De asemeni, nu îndepărtaţi apa conţinută în centrul rozetei; este suficient să o înlocuiţi o dată pe lună cu apă proaspată. Udaţi atât pământul cât şi planta cu un îngrăşământ diluat în apă, o dată la 2 săptămâni; această operaţie se execută în special în perioada de înflorire. În intervalul **aprilie-septembrie** trebuie să expuneţi planta la temperatura ideală de 21-24 °C şi, pentru a obţine o culoare frumoasă a frunzelor, este necesar să o menţineţi în plină lumină, dar la adăpost de acţiunea directă a soarelui; atât expunerea la soare cât şi umbra totală dăunează plantei, determinând fie arderea, fie moartea frunzelor. Unele specii de *Billbergia* îşi extind perioada de înflorire şi **toamna-iarna**, dar numai dacă temperatura nu scade sub 10 °C; frigul, la fel ca şi lipsa împrospătării aerului, provoacă putrezirea frunzelor. În timpul lunilor reci, udaţi planta doar după ce aţi lăsat compostul să se zvânte şi evitaţi stagnarea apei.

REPRODUCERE. *Billbergia* produce **seminţe** care trebuie folosite proaspete, deoarece cele bătrâne sau seci au dificultăţi de germinare. Prelevaţi seminţele încă umede şi puneţi-le într-un amestec pentru seminţe, peste care aşterneţi un strat de nisip fin; menţineţi amestecul perfect ud, într-o atmosferă umedă, într-un loc umbros şi la o temperatură cuprinsă între 24 şi 26 °C; după aproximativ 4-6 săptămâni încep să se ivească **plăntuţele**. Multiplicarea se face într-un mod mai simplu, prin intermediul lăstarilor care se pot preleva în lunile martie-aprilie de la baza plantelor adulte; tăiaţi-i când sunt lungi de circa 4-10 cm, făcând astfel încât să rămână prinsă o bucaţică de rădăcină şi plantaţi-i separat într-un compost pe bază de turbă suficient de fărâmiţată şi de nisip fin; menţineţi-i suficient de bine udaţi până când încep să crească şi nu îi expuneţi direct la soare; după aproximativ o săptămână plăntuţele prind rădăcini proprii şi pot fi tratate ca şi plantele adulte.

Billbergia: *plantele cele mai tinere produc flori extrem de frumoase.*

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Condiţiile la care este expusă planta sunt importante: dacă este excesiv de frig, frunzele şi rădăcinile putrezesc, lucru care se întamplă şi atunci când planta este udată prea intens; în schimb, când planta este aşezată direct la soare se poate provoca arderea şi moartea frunzelor. Păianjenul roşu infestează planta deja afectată de alţi factori, atunci când atmosfera nu este suficient de umedă şi este prea cald: în acest caz trebuie să interveniţi folosind un acaricid specific şi să aveţi grijă să menţineţi umiditatea, pulverizând regulat apă sau aşezând planta deasupra pietrişului ud. Coşenila brună se combate cu un acaricid sistemic, stropind întreaga plantă şi repetând tratamentul la un

interval de 8-10 zile. În schimb, coşenila făinoasă se elimină simplu, folosind o cârpă moale sau o pensulă înmuiată în alcool denaturat.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Billbergia nutans*** are frunze înguste şi lungi de până la 40-50 cm, cu margini spinoase, de culoare verde închis; are o dispoziţie în formă de pâlnie, lucru care-i permite să stocheze apa. Floarea are formă de picătură şi emerge dintr-o bractee roz intens; petalele interne sunt fie verzi cu marginea albastră, fie roşietice, fie „bălţate" cu verde şi albastru. ***Billbergia pyramidalis*** produce o inflorescenţă foarte frumoasă şi spectaculoasă, constituită dintr-un ştiulete alb care se termină cu două bractee stacojii din care emerg florile roşii-cărămizii, cu marginea violet; are o rozetă amplă de frunze gri-verzi sau verzi, lungi de 30 cm şi late de 2 cm, care se subţiază, terminându-se cu un vârf ascuţit. Varietatea „Concolor" are frunzele cele mai late, verde deschis, bracteele şi florile fiind roşii; varietatea „Striata" are frunze subţiri care prezintă striaţii galbene; toamna şi iarna produce flori roşii. ***Billbergia saundersii*** are frunze înguste, verzi strălucitoare, cu margini brune, dungi transversale mai deschise şi pete galbene roşietice; florile sunt reunite în raceme şi sunt menţinute de pedunculi ascuţiţi ce prezintă cruste roşii sau albe; florile sunt galbene în partea inferioară şi violacee de la mijloc până la extremitatea arcuită a pedunculului. Varietatea „Fantezie" are o floare albastră-violetă care emerge dintr-o bractee roz, iar frunzele sunt verde închis cu pete albe-crem. Varietatea „Muriel Waterman" are flori şi bractee verde-albastre, iar frunzele sunt rigide şi de culoarea prunei. Una dintre speciile cu cele mai mari dimensiuni este ***Billbergia zebrina***: are flori portocalii, cu petale interne ascuţite şi cu margini verzi; rozeta, lungă şi tubulară, poate ajunge la 90 cm înălţime; frunzele sunt purpurii-arămii sau verde închis, cu striaţii transversale argintiu intens; au spini de-a lungul marginii şi sunt acoperite de cruste albe.



Billbergia pyramidalis *produce o infloresenţă extrem de frumoasă şi spectaculoasă.*

Bletila • Bletilla

Bletilla striata este originară din Asia Orientală şi este singura specie cultivată dintr-un grup de orhidee uşor de recunoscut. Este o orhidee cu frunze căzătoare, care are o perioadă de înflorire lungă; **bobocii** apar în iunie-iulie şi se deschid treptat în iulie-august; **florile** sunt roz intens cu marginea superioară purpurie; apar reunite în grupuri de 10-12 pe fiecare tulpină. **Frunzele** acestor plante sunt subţiri, arcuite pe toată lungimea lor şi cresc până la 30 cm.

CULTIVARE. Bletilla înfloreşte atunci când tuberculii (pseudobulbii) săi sunt dezvoltaţi suficient, după care, dacă este necesar, se replantează; operaţia se efectuează în **martie** sau la începutul lui **aprilie**, înainte de apariţia frunzelor sau în **septembrie**, la sfârşitul perioadei de înflorire. Aşezaţi plantele în ghivece largi de 13-15 cm şi acoperiţi tuberculii cu un amestec format din 3 părţi de pământ, una de turbă, una de pământ de pădure şi una de nisip. **Primavara** şi **vara**, la începutul perioadei vegetative, aşezaţi planta într-un loc umbros, la o temperatură în jurul a 13-18 °C; când reapar frunzele, între **aprilie** şi **mai**, începeţi să le udaţi, încercând să menţineţi amestecul permanent umed; administraţi un îngrăşământ lichid, dar nu în doză mare. **Toamna** şi **iarna** interiorul casei este locul optim pentru acest tip de orhidee care trebuie aşezată în zonele cele mai luminoase; nu suportă temperaturi foarte scăzute: trebuie să fie permanent cel putin 4 °C; menţineţi compostul la un grad corespunzător de umiditate, udându-l uneori, fără a-l îmbiba.

REPRODUCERE. Sistemul cel mai utilizat pentru înmulţirea acestor plante este **divizarea**, care se efectuează tăind cu grijă pseudobulbii şi presărând pe aria de tăietură o pulbere fungicidă. Aşezaţi fiecare parte astfel constituită într-un ghiveci cu pământ adecvat, menţinut umed, la 10 °C (minimum), până când planta va prinde rădăcini; după luna octombrie acordaţi-i îngrijirea specifică anotimpului rece.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Dacă planta se află într-un loc prea umbros frunzele îşi pierd vitalitatea şi se veştejesc; aşezaţi-o atunci într-un loc mai luminos. Planta poate muri dacă rădăcinile se usucă şi de aceea trebuie ca pământul să fie permanent umed atât vara cât şi iarna; totuşi, fiţi atenţi să nu o udaţi excesiv, mai ales iarna, deoarece rădăcinile ar putea putrezi. Frunzele şi bobocii florilor pot fi atacaţi de paduchii (afidele) verzi; interveniţi în timp util cu un insecticid pe baza de malathion.

SPECII. Cunoscută şi sub numele de *Bletia hyacinthina*, ***Bletilla striata*** (în fotografie), originară din China şi Japonia, este o specie cu frunze căzătoare, lanceolate, lungi chiar de 30 cm şi arcuite. Până la sfârşitul lui iunie, fiecare plantă produce un peduncul floral delicat, înalt de 30-49 cm, care poartă 10-12 flori. Locul în care petalele se unesc este purpuriu-strălucitor în timp ce floarea variază de la roz intens la roşu purpuriu şi ajunge la un diametru de 3 cm.



CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Orchidacee

Aspect
manunchi (smoc)

Înălţime
30 - 60 cm

Diametru
30 - 38 cm

Perioada de înflorire
iunie - august

Expunere
lumină indirectă

Udare
regulată

Cultivare
uşoară

Bouvardia • Buvardia

CARTEA DE IDENTITATE

Familia Rubiacee
Aspect tufă
Înălţime 90 cm
Diametru 60 cm
Perioada de înflorire octombrie - decembrie
Expunere lumină indirectă
Udare regulată
Cultivare uşoară

Genul *Bouvardia* cuprinde circa 30 de specii de plante originare din regiunile tropicale şi subtropicale ale Mexicului şi Americii de Sud. Speciile cultivate în mod obişnuit în apartament sunt **arbuşti** mici, permanent verzi, cu **flori** destul de atrăgătoare, colorate diferit în funcţie de specie şi în general parfumate. **Tulpinile** sunt lemnoase şi foarte ramificate, iar **frunzele** sunt netede, de un verde strălucitor. Bouvardia rămân înflorite timp îndelungat, inclusiv toamna, şi au flori tubulare, lungi chiar şi de peste 5 cm.



CULTIVARE. La fiecare 2-3 ani, în **martie**, atunci când rădăcinile au ocupat întregul ghiveci, replantaţi planta într-un ghiveci adecvat. **Primavara** udaţi-o moderat şi adăugaţi-i un îngrăşământ lichid la fiecare 2 săptămâni, din **mai** până la sfârşitul lui **octombrie**; plasaţi planta într-un loc bine luminat, dar nu direct la soare. De la începutul **verii** până în septembrie, Bouvardia are nevoie de o temperatură cuprinsă între 15-24 °C; se udă repetat şi moderat, tot la fel administrându-se şi îngrăşămintele; în plin sezon aşezaţi-o afară, dar evitaţi expunerea directă la soare, iar dacă este foarte cald udaţi-o abundent. **Toamna** şi **iarna** asiguraţi-i cât de multă lumină este posibil şi o temperatură de 13-15 °C. Pământul trebuie să rămână doar umed şi de aceea stropiţi planta numai moderat şi chiar reduceţi cantitatea de apă în lunile **ianuarie-februarie**; la scurt timp vor apărea noile frunze şi vlăstare.

REPRODUCERE. Însămânţaţi în februarie-martie, folosind un compost pentru seminţe şi menţineţi o temperatură de 18-21 °C; până când se termină germinaţia, locul trebuie să rămână umbros şi umed; apoi, puteţi expune plăntuţele la lumină, dar nu direct la soare. În aceeaşi perioadă în care faceţi însămânţarea puteţi să prelevaţi **butaşi**, tăind vlăstare tinere de 5-8 cm şi plantându-le într-un compost pe bază de turbă şi nisip. Înmulţirea se poate face şi prin **divizarea** rădăcinilor; plantaţi fragmente de rădăcini într-un pământ obişnuit pentru flori.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Păduchii (afidele) infestează în primul rând vlăstarele şi bobocii, dar nici rădăcinile nu sunt ocolite; eliminaţi-i folosind insecticide specifice sau stropind planta cu produse adecvate. Evitaţi excesul de apă care poate provoca putrezirea rădăcinilor sau căderea frunzelor şi florilor.

SPECII ŞI VARIETĂŢI. Bouvardia humboldtii, considerată de unii autori o varietate de *Bouvardia longiflora*, are flori mari, alb imaculat; chiar dacă se cultivă în ghivece mari atinge o înălţime de doar 70 cm; tăindu-i ramurile într-un mod adecvat se poate adapta la ghivece cu diametrul de 13-15 cm. ***Bouvardia jasminiflora*** înfloreşte iarna, având flori albe-crem cu parfum plăcut; frunzele sunt oarecum mici. ***Bouvardia longiflora*** are tulpini lemnoase, cu multe ramificaţii subţiri şi arcuite şi cu frunze verzi lucioase. Florile apar în vârful ramurilor din octombrie până în decembrie, sunt albe, tubuloase şi cu parfum plăcut, reunite în ciorchini rari. „Mary" este o varietate cu flori roz graţioase; „President Cleveland" are în schimb flori stacojii foarte parfumate. **Bouvardia ternifolia** este o specie oarecum rară, originară din Mexic; are frunze aşezate faţă în faţă, uşor pufoase şi prezintă inflorescenţe terminale în formă de ciorchine cu flori stacojii lungi de 3 cm. „White Joy" este o varietate care înfloreşte o mare parte din an, având flori alb-imaculat mai mici comparativ cu celelalte reprezentante ale speciei, dar grupate în ciorchini mai mari. „Giant Pink" este o varietate cu inflorescenţe roz.

Florile de Bouvardia longiflora, *reunite în ciorchini rari apar în vârful ramurilor din octombrie până în decembrie.*

Floarea de safir • Browallia

Originare din America de Sud, *Browallia* sunt plante optime pentru cultivarea în apartament. Marea majoritate sunt specii perene, dar sunt tratate ca şi cele anuale, deoarece înfloresc în anul însămânțării.

CULTIVARE. *Browallia* se ține în locuri luminoase şi foarte bine aerisite, iar când înfloreşte se poate expune direct la lumina soarelui. **Primavara** şi **vara** mențineți-o la temperaturi între 13 şi 18 °C deşi ar putea suporta şi temperaturi mai mari. Administrați-i regulat îngrăşăminte până la formarea florilor şi apoi la fiecare 2 săptămâni până la sfârşitul verii. La sfârşitul perioadei de înflorire, **toamna**, planta poate fi înlăturată sau poate fi tratată ca perenă; în acest caz, tăiați-i ramurile şi mențineți pământul uşor umed. Chiar şi **iarna**, temperatura se menține între 10 şi 13 °C, în aşteptarea repausului vegetal, care începe în martie: a doua sesiune de înflorire va fi mai puțin viguroasă.

REPRODUCERE. În februarie, puneți **semințele** într-un pământ uşor, specific pentru însămânțare, într-un ambient umed şi aerisit, cu o temperatură între 10 °C şi 13 °C. Atunci când micuțele plante vor fi îndeajuns crescute, transplantați-le într-un pământ fertil şi plasați-le într-un loc mai luminos. Dacă faceți însămânțarea la sfârşitul verii obțineți plante care înfloresc din iarnă până primăvara.

PERICOLE ŞI PRECAUȚII. Udați moderat planta; prea multă apă provoacă putrezirea rădăcinilor. Mențineți permanent camera aerisită şi bine umidificată, pulverizând apă sau folosind o tavă cu pietriş ud: aerul prea uscat veştejeşte frunzele. Paduchii (afidele) verzi şi aleuroizii slăbesc planta, „pătează" frunzele şi le fac lipicioase; în acest caz, stropiți cu un insecticid pe bază de pojarniță (sunătoare) repetând operația, dacă este necesar, de încă 2-3 ori.

SPECII ŞI VARIETĂȚI HORTICOLE. ***Browallia speciosa*** creşte până la 60 cm înălțime, dar expansiunea ei poate fi împiedicată tăindu-i primăvara vârfurile; are frunze mici, ascuțite, strălucitoare şi produce flori albastre-violete, late de circa 5 cm. Pornind de la ea s-au obținut multe varietăți: „Blue Troll" are frunze mici, ascuțite, lucioase şi flori mari albastre-purpurii cu centrul alb, purtate de tulpini arcuite (este o plantă ideală pentru coşulețe suspendate); „Marine blue" are flori albastre; „White Troll" produce flori albe. ***Browallia viscosa*** este o specie înaltă de 30-60 cm, cu tulpini şi ramuri uşor lipicioase şi flori albastre-violete.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Solanacee
Aspect
tufă
Înălțime
60 cm
Diametru
60 cm
Perioada de înflorire
iulie - septembrie
Expunere
în plină lumină
Udare
regulată
Cultivare
uşoară



„Blue Troll" este una dintre varietățile cele mai raspândite de Browallia speciosa.

Brunfelsia

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Solanacee

Aspect
tufă

Înălțime
0,7 - 1 m

Diametru
70 cm

Perioada de înflorire
mai - octombrie

Expunere
în plină lumină

Udare
regulată

Cultivare
uşoară



Brunfelsia calycina *înflorește întreaga vară. Originară din Brazilia, ajunge la 70 cm înălțime.*

Este un gen originar din America tropicală şi din vestul Indiei. Cuprinde mai mult de 30 de specii „înrudite" cu banalul cartof; toate au ca trăsătură comună variația culorii **florilor** de la o zi la alta; ele trec de la violet-purpuriu în momentul deschiderii, la culoarea levănțicăi şi în final la alb. Aceste plante au în general aspect de arbust, dar uneori, în regiunile cu climă caldă, au înfățișare de mici arbori.

CULTIVARE. Primăvara şi **vara**, *Brunfelsia* pretinde o temperatură constantă în jurul a 21 °C (pentru câteva specii chiar 26 °C); se stropesc cu apă sau se aşază pe un suport conținând pietriş ud; pământul se menține umed, dar nu îmbibat. Administrați-i un îngrăşământ lichid la fiecare 3 săptămâni, începând din momentul înfloririi. În perioada de activitate vegetală aşezați planta într-un loc luminos, dar nu direct la soare. **Toamna**, imediat după perioada de înflorire, curățați-o de ramuri astfel încât să îi creați un aspect compact; în aceeaşi perioadă, dacă este necesar, o puteți replanta folosind un compost fertil corespunzător, pe bază de turbă, amestecat cu pământ dens pentru flori. În timpul **iernii** udați planta atât cât să mențineți pământul uşor umed şi asigurați o temperatură în jur de 10-13 °C.

REPRODUCERE. Reproducerea se face la sfârşitul primăverii, prelevând **butaşi** de 7-10 cm: plantați-i într-un amestec de pământ şi turbă în părți egale după ce ați introdus partea tăiată într-o pulbere conținând hormoni stimulatori ai formării rădăcinilor. Este recomandabil să folosiți o lădiță pentru reproducere al carei compost să îl mențineți ud, într-un loc umed şi umbros, la temperatura de 21 °C.

PERICOLE ŞI PRECAUȚII. Fiți atenți la excesul de apă în lunile de iarnă, în special dacă temperatura este mai mică de 10 °C: se poate provoca putrezirea rădăcinilor şi veştejirea frunzelor. Decolorarea frunzelor este cauzată uneori de prezența coşenilelor: interveniți cu ajutorul unei cârpe sau pensule înmuiate în alcool denaturat. Paduchele (afidul) verde şi alți paraziti pot fi eliminați, folosind un insecticid sistemic specific; repetați operația dacă este necesar.

SPECII ŞI VARIETĂȚI HORTICOLE. ***Brunfelsia calycina*** este o specie care ajunge la 70 cm înălțime; originară din Brazilia, ea are frunze lucioase şi lanceolate; înfloreşte întreaga vară, până toamna, având flori late de 3,5-5 cm, purpuriu închis, cu margini ondulate. Varietatea „Macrantha" are flori de culoarea levănțicăi sau purpurii, late de până la 8 cm. ***Brunfelsia latifolia*** are înălțime între 60 şi 90 cm; originară din regiunile tropicale ale Americii de Sud, este un arbust cu aspect de tufă, cu frunze ample, lungi de circa 10-13 cm şi cu fața inferioară pufoasă. La sfârşitul iernii şi primăvara produce flori foarte parfumate, de culoarea levănțicăi. ***Brunfelsia undulata*** este o specie oarecum rară; originară din vestul Indiei, creşte până la 90 cm, are frunze lucioase oval-lanceolate şi flori albe. ***Brunfelsia americana*** este originară din vestul Indiei; este cunoscută pentru florile sale care pe parcursul nopții emană un parfum plăcut; din acest motiv este denumită „Doamna Nopții". Este o plantă permanent verde, cu frunze ovale, lungi de 10-13 cm şi cu flori albe, imaculate; în regiunile în care îşi are originea poate ajunge la aproape 2 m înălțime.

Caladium

Genul *Caladium* cuprinde 7 specii perene originare din America de Sud. Se disting şi sunt preferate ca plante de apartament datorită culorii vii şi efectului decorativ al frumoaselor **frunze** sagitate, cu aspect asemănător hârtiei. Există hibrizi numeroşi, fiecare cu o coloraţie proprie, particulară, a frunzelor.

CULTIVARE. *Caladium* creşte bine în locuri uşor umbrite şi, fiind originară din zone cu păduri pluviale, nu iubeşte lumina solară intensă; mai mult, trebuie să trăiască într-un ambient cu umiditate ridicată şi temperatură constantă de 21 °C. La începutul **primăverii**, în martie, plantaţi tuberculii într-un compost fertil, preferabil acid, la care adăugaţi puţin nisip pentru a asigura un drenaj bun; creşterea se prelungeşte întreaga **vară**. Primăvara udaţi-o moderat, apoi, când planta începe să crească intens, asiguraţi-i mai multă apă, dar fără a exagera pentru a nu dăuna rădăcinilor; lăsaţi să se usuce suprafaţa pământului între două udări consecutive. Dacă vreţi să obţineţi frunze frumoase şi sănătoase, la fiecare două săptămâni adăugaţi un îngrăşământ util pentru frunze amestecat cu apa cu care stropiţi planta. Pe la mijlocul lui **august** toate frunzele mor; din acest moment, pe toată durata **iernii**, opriţi complet udarea plantelor, pentru a menţine tuberculii uscaţi bine şi aşezaţi-le într-un loc cald, cu temperatura minimă de 16 °C. Umiditatea sau expunerea, chiar şi de scurtă durată, la frig, produc putrezirea plantelor.

REPRODUCERE. Pe la sfârşitul lui februarie şi începutul lui martie *Caladium* produce **lăstari** bazali pe care îi puteţi preleva cu grijă şi planta separat într-un compost pe bază de turbă completat cu puţin nisip pentru garantarea unui bun drenaj; asiguraţi o temperatură constantă în jurul a 21 °C. Dacă prelevând lăstarii provocaţi involuntar tăierea tuberculului, trataţi zona respectivă cu praf fungicid, pentru a preveni posibila putrezire.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Frunzele veştejite sau zbârcite indică faptul că udările sau umiditatea aerului nu sunt suficiente. Şi curenţii de aer rece provoacă aceleaşi efecte; prin urmare, menţineţi mereu umedă suprafaţa pământului şi

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Aracee

Aspect
arbust

Înălţime
25 - 40 cm

Diametru
50 cm

Perioada de înflorire
primăvara (rar în ghiveci)

Expunere
penumbră

Udare
medie

Cultivare
uşoară



Caladium *este apreciată pentru valoarea decorativă a frunzelor. În fotografie,* Caladium bicolor *„Barriquinii".*

La dreapta, Caladium bicolor *„Candida". Jos, un aranjament care evidențiază variatele culori ale frunzelor.*



evitați curenții de aer. Dacă, în schimb, frunzele par fără vigoare și suferinde, înseamnă că aerul este prea rece; așezați planta într-un loc mai cald, altfel moare. Păduchii (afidele) pot ataca frunzele tinere; se combat tratând plantele cu produse sau insecticide pe bază de pojarniță (sunătoare).

SPECII ȘI VARIETĂȚI. ***Caladium bicolor*** are frunze cordate, verde închis, cu nervurile roșu-închis și pete albe; florile sunt în formă de bractee albă-galbenă cu vârful verde; este o specie originară din Sud-Vestul Indiei, Guyana și Brazilia. Varietatea ***Caladium x hortulanum*** „Candidum" are frunze foarte subțiri, albe, cu nervuri verde închis. „Freda Hempel" prezintă în schimb, frunze roșii în partea centrală și verde închis pe margini; „Lord Derby" are frunzele roz-palid cu nervuri verzi și margini verde-închis. ***Caladium humboldtii***, înaltă de aproximativ 35 cm, are frunze mici, sagitate, de culoare verde-viu cu pete care devin aproape transparente, situate între nervuri. ***Caladium picturatum*** (sin. ***Caladium sagittifolium***) se deosebește de celelalte prin frunzele sale, mai lungi și mai înguste, verzi cu nervuri albe. Varietățile sale au frunze care variază de la roșu la culoarea pielii de căprioară și la verde. ***Caladium steudnerifolium*** are tulpini gri-brune străbătute de dungi argintii; este originar din Columbia și, în general, are frunze verzi, strălucitoare, ceroase, în formă de inimă; fața superioară este „pătată" cu alb-gri, cea inferioară este verde.



Calatea • Calathea



Genul *Calathea* cuprinde circa 300 de specii permanent verzi, perene, rizomatoase, originare din regiunile subtropicale ale Americii de Sud. Se cultivă pentru frumusețea lor şi pentru efectul decorativ caracteristic conferit de **frunzele** ovale; acestea prezintă pe fața superioară desene în nuanțe de verde şi galben, cărora le corespund pe fața inferioară frumoase desene purpurii; contrastul de culori obținut, formele şi distribuția desenelor de pe frunze amintesc într-un fel de penele de păun. Câteva specii produc şi **flori** grațioase. Aceste flori poartă uneori numele de „maranta"; multe dintre speciile de *Calathea* au fost incluse în genul *Maranta*, fiind foarte asemănătoare cu plantele acestui gen.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Marantacee

Aspect
arbust

Înălțime
până la 1 m

Diametru
30 - 50 cm

Perioada de înflorire
vara (rar în ghiveci)

Expunere
umbră

Udare
abundentă

Cultivare
dificultate medie

CULTIVARE. *Calathea* creşte bine într-un ambient umed, la umbră şi la temperaturi nu mai mici de 18 °C. Dacă rădăcinile au ocupat ghiveciul, replantarea se efectuează în **martie**, în perioada de repaus vegetal; pentru această operație folosiți un compost dens, îmbogățit cu elemente nutritive. Din **aprilie** până în **septembrie** udați-o abundent zilnic; pentru a produce mai multă umiditate stropiți planta cu apă sau aşezați-o pe o tavă plină cu pietriş ud; în această perioadă administrați-i îngrăşăminte lichide la fiecare 2-3 zile. Chiar şi **toamna** şi **iarna**, umbra şi umiditatea aerului sunt fundamentale; în aceste anotimpuri planta nu trebuie udată abundent ci doar atât cât să se mențină pământul umed.



REPRODUCERE. Înmulțirea se face prin **divizarea** plantelor care au crescut suficient; la sfârşitul lui martie sau în aprilie puteți diviza planta şi transfera segmentele de rizomi în acelaşi compost ca cel indicat pentru plantele adulte; țineți-le la umbră, într-un ambient foarte umed şi udați-le cu grijă.

PERICOLE ŞI PRECAUȚII. Asemănător tuturor plantelor originare din pădurile tropicale, *Calathea* pretinde un ambient umed şi lumină „filtrată". Dacă frunzele devin palide sau prezintă „arsuri", acestea indică faptul că planta a fost expusă prea mult direct la soare şi de

aceea trebuie aşezată într-un loc mai apărat. Dacă marginile frunzelor se răsucesc (dând frunzei formă de cornet) şi devin brune înseamnă că aerul este prea uscat şi este necesar prin urmare să pulverizaţi apă pe frunze şi să aşezaţi ghiveciul pe o tavă cu pietriş ud. Parazitul cel mai periculos este păianjenul roşu, care poate infesta faţa inferioară a frunzelor; se combate cu acaricide specifice.

Pe această pagină şi pe cea precedentă jos, două varietăţi de Calathea makoyana.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Calathea grandiflora*** are frunze încreţite, de culoare verde strălucitor, lungi de circa 30 cm; produce uneori flori galbene grupate în formă de spice tubulare. ***Calathea insignis*** (sin. ***Calathea lancifolia***) este o plantă cu aspect de tufă, înaltă de 30-40 cm; prezintă frunze lungi şi înguste, cu marginea ondulată; faţa superioară este verde-galbenă, cu pete verde închis, diferite ca dimensiuni, ce se întind de la nervura centrală spre margini; în schimb, faţa inferioară este maron-purpurie. ***Calathea makoyana*** se deosebeşte prin frunzele ovale, lungi de până la 15 cm, purtate de pedunculi lungi şi subţiri care se ramifică din tulpinile principale; faţa superioară a frunzelor este verde-argintie cu pete ovale verde închis şi situate de-a lungul nervurilor, iar cea inferioară are pete purpurii. ***Calathea ornata*** prezintă frunze subţiri şi fragile, purtate de peţioli lungi; frunzele tinere sunt complet albe sau au striaţii albe, dar cu timpul pot deveni verzi-arămii cu faţa inferioară roşietică. Varietatea „Sanderiana" are frunze late, brune-verzi şi străbătute de dungi subţiri, albe sau roz, care se ramifică în 2-3 direcţii de la centru spre margini. Varietatea „Roseolineata" are, in schimb, dungi roz închis. ***Calathea veitchiana*** se recunoaşte prin frunzele dure, pergamentoase, ovale, lungi de circa 30 cm, cu desene în diferite nuanţe de verde. Înaltă chiar şi de 60 cm, ***Calathea zebrina*** (pe pagina precedentă, sus), prezintă frunze verde-smarald, cu dungi mai închise care pornesc de la nervura centrală într-o direcţie aproximativ orizontală.



Papucel. Pantofior • Calceolaria



Calceolaria sunt originare din America Centrală şi de Sud; toate speciile se caracterizează prin forma specială a **florilor**, acestea fiind rotunde şi amintind de un papuc; de fapt, numele lor derivă din latinescul *calceolus* care înseamnă tocmai papuc, pantofior. Multe sunt plante erbacee şi dintre ele s-au selecţionat hibrizi, care se adaptează bine ca plante de interior; în apartament se cultivă ca plante bienale, adică înfloresc în anul consecutiv celui în care au fost însămânţate (plantate), iar după ce înfloresc sunt îndepărtate.

Cartea de identitate

Familia
Scrofulariacee

Aspect
erbacee

Înălţime
30 - 60 cm

Diametru
30 cm

Perioada de înflorire
vara

Expunere
penumbră

Udare
redusă

Cultivare
uşoară

CULTIVARE. **Primăvara** şi **vara** udaţi planta numai când suprafaţa pământului începe să pară uscată; pământul nu trebuie să fie nici uscat complet, dar nici prea ud; administraţi un îngrăşământ lichid la fiecare 2 săptămâni şi expuneţi planta în penumbră, la adăpost de razele soarelui. Creşterea plantei şi apariţia florilor sunt favorizate de umiditatea atmosferică. În plus, pentru ca să i se păstreze aspectul ordonat, este bine ca florile să fie înlăturate imediat ce se ofilesc. **Toamna** şi **iarna** temperatura minimă pentru plantele tinere trebuie să fie de 7 °C; trebuie udate suficient, pentru a menţine pământul umed. În februarie plantaţi-le în ghiveciul în care rămân definitiv şi în care înfloresc în lunile de vară; expuneţi-le la aer proaspăt şi la o temperatură de maximum 13 °C.

REPRODUCERE. Calceolaria este perpetuată prin însămânţare în lunile martie sau iunie, folosind dacă este posibil o miniseră rece sau o lădiţă aşezată pe un pervaz cald; presăraţi micile **seminţe** pe suprafaţa pământului şi acoperiţi recipientul respectiv cu hârtie de ziar, pentru a le menţine în întuneric până la sfârşitul germinaţiei; atât pământul cât şi ambientul trebuie să fie umede. Îndepărtaţi hârtia de ziar atunci când încep să se ivească plăntuţele. În august-septembrie, când ajung suficient de mari pentru a fi manipulate, plantaţi-le separat în ghivece de 7-10 cm, folosind un compost fertil şi propice.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Păduchele verde (afidul) infestează plantele ţinute în medii prea calde; combăteţi-l cu insecticide adecvate, iar pentru a preveni noi contaminări, aşezaţi planta într-un loc mai răcoros. În condiţii de umiditate se poate dezvolta mucegaiul *Botrytis* care se combate cu un anticriptogamic corespunzător.

Calceolaria este numită şi papucel datorită formei rotunde asemănătoare unui papuc a florilor sale.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Calceolaria arachnoidea*** este o specie foarte decorativă, dar puţin mai rară decât celelalte; creşte până la 30 cm şi are flori purpurii. ***Calceolaria burbridgei*** este şi ea o specie rară; înfloreşte din august până la sfârşitul lui octombrie, având flori mici, albe şi galbene. ***Calceolaria crenatiflora*** este la originea majorităţii hibrizilor cunoscuţi sub numele de *Calceolaria x herbeohybrida*; produce flori variind de la galben la portocaliu, roz şi bronz; este o plantă ramificată, ce poate ajunge la 30-60 cm; prezintă frunze ovale, subţiri, acoperite de perişori fini. „Grandiflora" este o varietate cu flori mari, colorate în nuanţe diferite, de la galben la roşu, deseori cu pete şi puncte roşii brune sau maron. „Multiflora nana" este o varietate pitică şi are frunze subţiri, cu margini dinţate; are numeroase flori galbene, portocalii sau roşii care formează ciorchini frumoşi la extremitatea ramurilor.

Capsicum • Ardei ornamental

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Solanacee

Aspect
arbust

Înălțime
30 - 40 cm

Diametru
30 cm

Perioada de înflorire
iunie

Perioada de fructificare
sfârşitul verii - toamna

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
uşoară

Acest gen, originar din America de Sud, cuprinde, alături de ardeii comestibili (graşi sau iuți), şi câteva varietăți horticole care se cultivă exclusiv pentru valoarea decorativă a **fructelor**; sunt plante de regulă anuale, fiind prin urmare desfiinţate atunci când fructele încep să se zbârcească şi să cadă.



În imagine, fructele decorative ale Capsicum annuum, *mic arbust cu frunzele înguste şi lanceolate.*

CULTIVARE. Primăvara şi **vara,** planta se menţine la o temperatură cuprinsă între 16 şi 21 °C; se expune la lumină bună (mai ales, în timpul maturării fructelor) şi se cultivă în compost fertil, propice. Udaţi-o abundent în perioada de creştere, în special când temperatura este ridicată. Adăugaţi în apă un îngrăşământ bun în fiecare săptămână, mai ales când încep să se formeze fructele; opriţi administrarea îngrăşămintelor atunci când fructele sunt dezvoltate complet. **Toamna** şi **iarna** planta suportă o temperatură minimă de 10 °C; are nevoie de aer proaspăt, dar nu trebuie expusă la curenţi de aer rece. Udaţi-o astfel încât să menţineţi pământul uşor umed; îndepărtaţi planta la începutul primăverii, când fructele încep să se usuce şi să cadă.

REPRODUCERE. Efectuaţi însămânţarea în februarie-martie, utilizând un compost propice pentru însămânţare, menţinut umed, la 18-21 °C; asiguraţi puţin aer răcoros care va împiedica **seminţele** să putrezească. La sfârşitul lui martie plăntuţele vor fi îndeajuns de mari pentru a putea fi mânuite; plantaţi-le în ghivece diferite, conţinând compost fertil.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Dacă frunzele se usucă şi cad înseamnă că planta nu este îngrijită corect; poate fi udată insuficient, lumina poate fi prea slabă, temperatura poate fi inadecvată sau nu s-au administrat îngrăşăminte. Musculiţele albe se recunosc uşor, deoarece se înalţă în zbor când planta este scuturată; combăteţi-le cu insecticide sistemice. Păianjenul roşu îşi face semnalată prezenţa prin plasele subţiri ţesute pe vlăstare; apare doar atunci când aerul este prea uscat; de aceea, sporiţi umiditatea ambientului prin stropiri regulate, iar dacă este necesar folosiţi un acaricid specific.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Capsicum annuum*** este un arbust mic, de 30-40 cm; frunzele înguste şi lanceolate, foarte dese, lungi de 3-4 cm, colorate verde strălucitor conferă plantei un aspect foarte compact; în iunie înfloreşte, având flori mici şi albe cărora le succed fructe conice, roşii, cu valoare decorativă. Există hibrizi cu fructe galbene şi portocalii, dispuse vertical, rotunde sau conice. ***Capsicum frutescens*** este un arbust care ajunge şi la 90 cm înălţime; are flori albe care se formează la extremitatea ramurilor şi din care iau naştere fructe galbene sau roşii, lungi de 2,5 cm. Hibrizi numeroşi au fost obţinuţi prin încrucişarea celor două specii anterior amintite. „Bonfire" are fructe mici, care din verzi devin galbene şi apoi roşii; varietăţile „Cireaşa roşie" şi „Cireaşa galbenă" produc fructe rotunjite, dispuse vertical, colorate roşu, respectiv galben; „Fips" produce fructe care din verzi devin portocalii şi apoi roşu închis; „Fiesta" prezintă fructe conice, dispuse vertical, lungi de 5 cm; iniţial de culoare crem, devin ulterior galbene, portocalii şi în cele din urmă roşii.

Catarantus • Catharanthus

Genului *Catharanthus* îi aparțin 7-8 specii anuale și perene, asemănătoare sachirului de Madagascar. Unica specie cultivată în apartament este *Catharanthus roseus*, foarte apreciat pentru florile sale roz.

CULTIVARE. Replantați planta în fiecare an între lunile **ianuarie** și **martie**, folosind pământ fertil și un ghiveci mai încăpător (dacă rădăcinile l-au ocupat complet pe cel precedent), cu diametrul de maximum 15-20 cm. Pentru a obține un aspect de tufă orientată vertical tăiați tulpinile la 8-10 cm de la bază; la plantele cultivate în coșulețe suspendate tăiați vârfurile vegetative, dar nu excesiv pentru a nu pierde înfățișarea extinsă a plantei; dacă se dezvoltă prea mult, scurtați ramurile chiar și **vara**. În timpul acestui anotimp expuneți planta direct la soare și în ambient aerisit; asigurați-i o temperatură mai mare de 21 °C, până la 29 °C și dacă este posibil așezați-o într-un loc deschis. **Toamna** și **iarna** așezați planta la cea mai puternică lumină posibilă, cel puțin în fața unei ferestre sau chiar în plin soare, pentru a prelungi perioada de creștere și înflorire; din octombrie până în martie temperatura nu trebuie să scadă sub 16-18 °C; udați-o intermitent, evitând ca pământul să se usuce complet.

REPRODUCERE. Prelevați **butași** erbacei la sfârșitul primăverii sau semilemnoși vara; eliminați frunzele de la bază și tratați partea tăiată cu hormoni rizogeni; plantați apoi butașii astfel obținuți într-un amestec umed format din două părți de pământ fertil și una de nisip grunjos. Așezați-i într-o lădiță pentru înmulțire și țineți-i la umbră și la 24 °C.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Atenție la felul în care udați planta: dacă o udați puțin frunzișul se usucă, iar înflorirea este compromisă; dacă, în schimb, apa este în exces, rădăcinile pot putrezi. Coșenila făinoasă se elimină cu ajutorul unei pensule înmuiate în alcool denaturat sau stropind planta cu insecticide specifice, utile atât împotriva coșenilei cât și a păduchelui de frunze.

SPECII ȘI VARIETĂȚI HORTICOLE. ***Catharanthus roseus*** (sin. ***Vinca rosea***) este o plantă ce crește sub formă de tufă înaltă de 30-40 cm, permanent verde, cu frunze așezate simetric, ovale-alungite, lucioase; este originară din Madagascar și înflorește din aprilie până în octombrie, având flori cu diametrul de 2,5 cm formate dintr-o parte bazală tubulară care se deschide în 5 lobi; sunt colorate roz cu o pată roz-purpurie în centru. „Little Bright Eye" este o varietate horticolă cu flori albe și o pată roz închis în centru; „Little Pinkie" are în schimb flori roz și este o varietate horticolă compactă, înaltă de 25 cm.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Apocinacee

Aspect
tufă

Înălțime
30 - 40 cm

Diametru
30 cm

Perioada de înflorire
primăvara - vara

Expunere
direct la soare

Udare
abundentă

Cultivare
dificultate medie



Din aprilie până în octombrie. Catharanthus roseus *produce flori delicate, cu partea bazală tubulară deschizându-se în 5 lobi roz.*

Chamaedorea • Camedorea

Cartea de identitate

Familia
Palme

Aspect
de palmier

Înălțime
0,3 - 3 m

Diametru
0,3 - 2 m

Perioada de înflorire
vara

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
uşoară

Genul *Chamaedorea* cuprinde circa 100 de specii de palmieri mici, cu creştere lentă, originari din pădurile pluviale ale Americii de Sud. Unele plante sunt cultivate ca plante de apartament de o eleganță deosebită. Au **tulpini** subțiri, dar rezistente care formează o rozetă compactă şi grațioasă de **frunze** înguste, uşoare şi subțiri; frunzele mai bătrâne sunt înlocuite pe măsură ce mor cu frunze tinere care se ivesc din centrul plantei. Dacă se prețuieşte frumosul aspect al plantei, ea se lasă să crească liber; ajunsă la vârsta de doi ani sau mai mult, poate înflori sub forma unor rămurele banale cu **flori** galbene, mici.

Cultivare. Planta se cultivă într-un amestec constituit din trei părți de pământ şi una de pământ de pădure sau turbă fărâmițată; se replantează în **martie**, dar numai dacă rădăcinile au ocupat complet ghiveciul: practic, replantarea se efectuează o dată la doi ani. **Primăvara** şi **vara** udați-o abundent de 2 sau 3 ori pe săptămână; la fiecare 2-3 săptămâni administrați-i, după ce l-ați diluat, un îngrăşământ lichid. Mențineți planta la o temperatură în jur de 18 °C, chiar dacă suportă şi temperaturi mai ridicate; în plus, aşezați-o într-un loc bine luminat, fără a o expune direct la soare: razele puternice şi directe ard frunzele; pentru a asigura umiditatea stropiți planta cu apă sau aşezați-o pe o tavă cu pietre ude. Asigurați reîmprospătarea aerului, dar protejați planta de curenții de aer. **Toamna** şi **iarna** reduceți udarea atât cât să mențineți pământul umed; frecvența cu care o udați depinde de temperatura ambientului, de regulă fiind suficientă o udare pe săptămână. Protejați planta de curenții de aer, iar dacă temperatura este mai mare de 18 °C stropiți-o cu apă; aerul trebuie menținut umed pentru ca frunzele să nu îşi piardă culoarea; în plus, este bine ca uneori să le ştergeți cu o cârpă umedă.

Reproducere. Pentru a planta **semințele** folosiți un compost umed format din părți egale de nisip şi turbă. Introduceți-le la 2,5 cm adâncime; puteți să le puneți şi pe suprafața pământului şi să le îngropați după ce au încolțit; această metodă vă permite să le observați direct dezvoltarea. Mențineți compostul permanent umed iar lădița pentru însămânțare expusă la o temperatură de 24-26 °C; când plantele vor forma prima serie de frunze, plantați-le separat în ghivece de 7 cm diametru, conținând un compost amestecat cu fragmente de pământ de pădure bine descompus. Mențineți plăntuțele la temperatura de 18 °C.



Chamaedorea elegans *poate ajunge în puțini ani la doi metri înălțime.*



Chamaedorea cataractum *este o plantă pitică cu frunziş dens, verde intens.*

Pericole şi precauţii. Apa, temperatura şi îngrăşămintele sunt elemente importante pentru aceste plante; dacă sunt veştejite sau cresc cu dificultate, înseamnă că nu le-aţi îngrijit corect. Păianjenul roşu îşi face semnalată prezenţa îngălbenind frunzele şi formând pânze subţiri pe faţa inferioară a acestora; se combate cu acaricide adecvate. Păduchii de frunze şi coşenila pot infesta planta; combăteţi-i, administrând un insecticid sistemic adecvat.

Specii şi varietăţi horticole. ***Chamaedorea cataractum*** este o plantă pitică cu tulpina verde cu pete albe, cu aspect regulat şi compact şi un frunziş dens, verde intens. Pe plantele tinere apar flori care se transformă în bace roşietice. ***Chamaedorea elatior*** este o plantă optimă pentru apartment; originară din sudul Mexicului, are tulpini subţiri, asemănătoare trestiei şi frunze verde închis, bine separate. ***Chamaedorea elegans*** (sin. ***Neanthe elegans***) este un palmier care creşte repede: în 6-7 ani poate ajunge la peste 2 metri înălţime; originar din Mexic, are tulpini lungi şi subţiri care poartă frunze elegante, lanceolate, late de 2,5 cm şi lungi chiar de 45-60 cm. Populara varietate „Bella" este originiară din pădurile montane ale estului Guatemalei şi diferă de specia tipică prin aspectul compact şi creşterea mai lentă. Are tulpini robuste şi frunze înguste, subţiri şi uşoare. ***Chamaedorea metallica*** (sin. ***Chamaedorea tenella***) are o tulpină rezistentă, dar subţire, lungă de 60 - 90 cm; originară din Mexic, are frunzişul în formă de evantai, constituit din frunze diferite, dar unite între ele şi separate doar la vârf.

Chlorophytum • Crinul verde. Voalul-miresei

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Gigliacee
Aspect
rozetă
Înălțime
25 cm
Diametru
30 cm
Perioada de înflorire
întregul an
Expunere
lumină indirectă
Udare
abundentă
Cultivare
ușoară

Genul *Chlorophytum* cuprinde circa 250 de specii permanent verzi, perene, rizomatoase, provenite din Africa Occidentală și Meridională. Sunt unele dintre plantele cel mai ușor de cultivat în casă și sunt disponibile în multe varietăți cu **frunze** lungi, elegante, arcuite, colorate verde cu alb și cu **flori** mici, albe. **Pedunculii florali,** lungi și cărnoși, care se dezvoltă în centrul rozetei, poartă și ei mănunchiuri de frunze folosite pentru reproducerea plantei; dacă nu sunt îndepărtate, aceste mănunchiuri cad în cascadă, creând un efect decorativ deosebit, valorificat în special atunci când planta se cultivă în coșulețe suspendate.

CULTIVARE. Primăvara și **vara** protejați planta de expunerea directă la soare, în special dacă temperatura este mai mare de 26 °C; mențineți-o parțial la umbră, într-un ambient suficient de umed. Udați-o abundent după ce ați adăugat o picătură de îngrășământ lichid în apa respectivă. **Toamna** și **iarna** țineți planta într-un loc bine aerisit, dar la adăpost de curenții de aer; temperatura nu trebuie să scadă sub 17 °C. La sfârșitul iernii replantați-o dacă rădăcinile au ocupat complet ghiveciul; datorită presiunii, acesta ar putea să crape. Pentru a evita ca în acest anotimp frunzele să-și piardă frumoasele nuanțe, expuneți planta în plină lumină.

REPRODUCERE. Modalitatea cea mai simplă de multiplicare constă în așezarea în vase mici, diferite, în scopul înrădăcinării, a plăntuțelor care se formează în vârful pedunculilor florali. Puteți să le lăsați prinse de planta-mamă și să le separați când vor emite rădăcini propii; această a doua metodă este mai eficace, deoarece tulpina cărnoasă funcționează ca un cordon ombilical prin care plăntuțele primesc hrană; țineți plăntuțele la umbră până la apariția rădăcinilor, apoi tratați-le ca și pe plantele adulte. Puteți să introduceți plantele în apă; după aproximativ o lună emit rădăcini și pot fi plantate în pământ. Chlorophytum se poate înmulți și prin **divizare**; împărțiți un tufiș în mai multe părți și relpantați-le separat.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Udarea este foarte importantă și trebuie dozată bine; dacă este excesivă și apa stagnează mult în suportul de sub ghiveci, rădăcinile cărnoase putrezesc, ceea ce determină suferința frunzelor; în schimb, udarea insuficientă provoacă colorarea în brun a vârfurilor frunzelor. Păianjenul roșu și coșenila făinoasă infestează ocazional planta; combateți-i cu produse fitofarmacologice adecvate.



SPECII. ***Chlorophytum comosum*** (sin. ***C. capense, C. elatum***), în fotografie, are frunze verzi cu margini ondulate care formează o rozetă densă în partea inferioară și pedunculi florali lungi și albi, cu numeroase flori mici, albe. ***Chlorophytum laxum*** este o plantă mică, cu frunze în formă de panglică, colorate verde strălucitor, conturate delicat în alb; la extremitatea pedunculilor florali se formează floricele albe reunite în ciorchini rari. ***Chlorophytum undulatum*** este o specie înaltă de circa 30 cm; are frunze înguste și tari, ușor aspre la pipăit; în centrul rozetei se dezvoltă o inflorescență formată din flori albe cu diametrul de circa 5 cm.

Crizantemă • Chrysanthemum



Crizantemele de apartament sunt foarte decorative; produc flori de dimensiuni egale care înfloresc aproape simultan. Numai unele specii ale acestui gen vast se cultivă ca plante de apartament, însă numărul de plante cuprinse în acest grup este cu adevărat mare, plantele şi florile fiind foarte variate sub aspectul culorilor şi formelor. Este vorba de specii uşor de cultivat, care pot determina oricând un aranjament floral spectaculos. Pentru a reduce dimensiunile plantei, horticultorii folosesc produse chimice care pot determina acest lucru, obţinând acele plante frumoase, compacte, cu **flori** de dimensiuni egale şi care înfloresc aproape simultan; de aceea sunt ideale pentru a asigura ambientului o pată vie de culoare. Una dintre speciile din care derivă crizantemele cultivate în ghiveci este *Chrisanthemum morifolium* care în ţările de origine (China şi Japonia) se cultivă de cel puţin 3000 de ani. Este o plantă perenă, ramificată, care poate ajunge la un metru înălţime, dar care cultivată în ghiveci, rămâne mult mai mică (circa 30 cm) şi este îndepărtată după încheierea perioadei de înflorire. Este totuşi posibil ca o crizantemă cultivată în ghiveci să înflorească mai mulţi ani, dacă este plantată în loc deschis; în acest caz revine la dimensiunile sale naturale. Scurtaţi ramurile plantelor prea înalte, care tind să devină şi dezordonate; eventual utilizaţi tulpinile tăiate ca butaşi pentru a obţine plăntuţe noi.

CULTIVARE. Primăvara şi **vara** planta din ghiveci se aşază într-un ambient răcoros, la adăpost de acţiunea directă a soarelui; menţineţi-o permanent umedă, asiguraţi-i aer proaspăt şi multă umiditate; când perioada de înflorire se va încheia, îndepărtaţi planta sau transferaţi-o în grădină. Cultivaţi crizantema pornind de la butaşii care au prins rădăcini şi care se plantează definitiv într-un compost bun în luna martie: deoarece planta este tânără şi este la prima plantare este suficient un compost bun, chiar dacă nu este în mod deosebit îmbogăţit cu elemente nutritive; în viitor însă, se îmbogăţeşte cu puţin fertilizator. Nu adăugaţi îngrăşământ până când nu se formează bobocii, iar atunci administraţi-i unul lichid, o dată la fiecare 3 săptămâni. **Toamna** şi **iarna** trebuie să asiguraţi condiţii ambientale corespunzătoare, aspect de care va depinde durata perioadei de înflorire (8-10 săptămâni). Aşezaţi planta la lumină bună, dar nu direct la soare şi nici în umbră deasă, deoarece bobocii se vor deschide cu dificultate. Asiguraţi împrospătarea corespunzătoare a aerului şi o temperatură de 13-18 °C (chiar dacă această plantă preferă temperaturi mai scăzute: 4-13 °C). Trebuie să fie udată regulat, iar pământul să fie menţinut permanent umed; la intervale de câteva zile stropiţi planta cu apă pentru a menţine florile şi frunzele proaspete, în special atunci când temperatura ambientului este ridicată. Dacă temperatura depăşeşte 15 °C sau lumina este insuficientă florile pot lua forme ciudate.

REPRODUCERE Butaşii prind rădăcini şi se vor dezvolta cu uşurinţă, însă generează plante de mari dimensiuni dacă nu se tratează cu produşi nanizanţi (care reduc dimensiunile). Primăvara prelevaţi butaşii cu o bucăţică de scoarţă prinsă în partea inferioară; trataţi-i cu hormoni rizogeni şi plantaţi-i într-un compost umed, ţinut la 10-13 °C; când vor prinde rădăcini aşezaţi-i în ghivece separate de 7 cm diametru; transplantaţi-i apoi în ghivece din ce în ce mai mari imediat ce

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Composite
Aspect
tufă
Înălţime
30 cm
Diametru
30 cm
Perioada de înflorire
mai - octombrie
Expunere
lumină directă
Udare
medie
Cultivare
uşoară

Crizantemele de apartament sunt foarte decorative; produc flori de dimensiuni egale care înfloresc aproape simultan.

rădăcinile vor ocupa întregul spaţiu disponibil. **Însămânţarea** se face în martie, la 18 °C, într-un pământ oarecum uşor; când plăntuţele sunt suficient de mari, trasferaţi-le în ghivece diferite, menţineţi-le permanent umede şi reduceţi treptat temperatura până la 16 °C, toate acestea până când plantele vor ajunge la 7-13 cm înălţime. Asiguraţi lumină bună (dar nu le expuneţi direct la soare), umiditate şi aer proaspăt; udaţi-le bine în timpul perioadei de creştere şi furnizaţi-le aer proaspăt, răcoros; nu administraţi îngrăşăminte tinerelor plante până când nu se vor forma bobocii.

În comerţ există crizanteme într-o vastă varietate horticolă de forme şi culori.

Pericole şi precauţii. Crizantemele nu suportă păduchii de frunze, fie ei albi sau verzi, care sunt atraşi în mod particular de bobocii florilor şi de frunzele tinere şi suculente. Insectele negre, minuscule, care sar de pe frunză pe frunză, înfestând atât frunzele cât şi florile, provoacă deformarea ultimelor şi apariţia de pete argintii. Toate aceste insecte se înlătură destul de uşor folosind un insecticid pe bază de pojarniţă; ca o alternativă, puteţi pulveriza asupra plantei un insecticid lichid cu acţiune sistemică.

Specii. ***Chryzanthemum frutescens*** este o specie originară din insulele Canare; este perenă, dar se cultivă ca şi plantele anuale; cultivată în ghiveci înfloreşte vara, cu o abundenţă de flori foarte frumoase, albe şi galbene; există şi o varietate cu flori roz, care poate ajunge la înălţimea de 1 m: este vorba de o plantă viguroasă ale cărei ramuri trebuie scurtate uneori pentru a-i menţine aspectul compact. Împreună cu *Chryzantheum morifolium*, ***Chryzanthemum indicum*** este specia de la care derivă multe varietăţi. ***Chryzanthemum morifolium*** este o specie perenă, ramificată, care în ghiveci ajunge la 30 cm înălţime şi prezintă frunze delicate, uşor pufoase, lobate, gri-verzi şi foarte parfumate; în mod natural înfloreşte la sfârşitul toamnei, dar adesea este supusă de către horticultori înfloririi forţate cu scopul de a avea flori tot timpul anului; florile pot fi tăiate (flori pentru glastră) şi au culori şi forme nenumărate: simple, duble, arcuite, asemănătoare anemonelor.



Viță de apartament • Cissus



Originare din estul Asiei, Africa și America, aceste plante cățărătoare sunt adecvate ca plante de apartament, ideale pentru locuri răcoroase și umbroase și ușor de cultivat. Din acest gen fac parte circa 350 de specii și numeroase varietăți diferite prin forma și culoarea **frunzelor**. Unele specii au **tulpini** suculente cu forme ciudate. Datorită aspectului lor, aceste plante pot fi aranjate în diverse moduri: ca plante cățărătoare, căzătoare sau în coșulețe suspendate; strâns înrudite cu vița-de-vie, marea majoritate a acestor plante produc **cârcei** cu care se pot ancora de orice suport.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Vitacee

Aspect
cățărător

Înălțime
0,3 - m

Diametru
30 - 90 cm

Perioada de înflorire
vara
(flori nesemnificative estetic)

Expunere
penumbră

Udare
abundentă

Cultivare
ușoară

CULTIVARE. Dacă este cultivată ca plantă cățărătoare, introduceți una sau două bețe în compostul din ghiveci pentru ca ramurile să găsească astfel un suport, fiind însă atenți să nu le traumatizați rădăcinile; în schimb, dacă o să cultivați planta ca pe una căzătoare, lăsați cârceii să se prindă liber de suporturi sau legați tulpinile de ele, însă nu prea strâns. Pe măsură ce planta crește, înlocuiți suporturile cu bețe mai lungi sau cu un grilaj de care puteți agăța ramurile din ce în ce mai numeroase. Spre sfârșitul primăverii, plantei i se scurtează ramurile; dacă este foarte viguroasă trebuie să faceți această operație de mai multe ori în timpul creșterii. Perioada de creștere maximă este între sfârșitul lui **martie** și sfârșitul lui **august**; în aceste luni trebuie să o udați abundent, fără însă a îmbiba compostul, deoarece rădăcinile putrezesc ușor. **Primăvara** și **vara** crește bine la o temperatură de 18-24 °C. *Cissus discolor* necesită chiar 27-30 °C. Asigurați împrospătarea aerului și umiditatea corespunzătoare stropind-o sau, chiar mai bine, așezând ghiveciul pe un suport plin cu pietriș ud; administrați îngrășăminte la fiecare 2-3 săptămâni, adăugând în apa cu care se udă planta un îngrășământ lichid. **Toamna** și **iarna**, pentru marea majoritate a plantelor sunt suficiente 7 °C, excepție făcând *Cissus discolor* care necesită cel puțin 13 °C: la temperaturi mai mici această plantă suferă, frunzele își pierd culoarea și cad; această specie necesită și lumină puternică în timp ce restul trăiesc bine în penumbră. Udați-le moderat, atât cât să nu se usuce; din septembrie până în martie nu mai administrați îngrășăminte. Speciile suculente se așază în plină lumină și se udă moderat în perioada de creștere, operație care se sistează însă în timpul iernii.

Cissus antarctica *are frunze în formă de inimă, lucioase, verde închis, cu nervuri subțiri, brune.*

REPRODUCERE. În plină primăvară puteți preleva din mlădițele tinere **butași** lungi de 5-7 cm, de care este bine să lăsați prinsă, dacă este posibil, o bucată din crenguța pe care au crescut; tratați partea inferioară a butașilor cu hormoni rizogeni apoi plantați-i într-un amestec format din părți egale de nisip și turbă; mențineți-i la o temperatură în jur de 24-26 °C și păstrați umiditatea amestecului și a aerului timp de 2-3 săptămâni, adică pe perioada necesară înrădăcinării (cu ajutorul unei lădițe pentru multiplicare puteți menține o temperatură optimă constantă și să accelerați procesul de dezvoltare a rădăcinilor). Când butașii au prins rădăcini, plantați-i în ghivece cu pământ corespunzător; țineți-i la umbră și umiditate, într-un loc bine aerisit; astfel se vor dezvolta rapid. Unele specii

suculente se înmulțesc folosind **semințele** care, așezate într-un amestec de turbă și nisip în părți egale și acoperite cu un strat de nisip grosier vor încolți în 5-6 săptămâni. Transvazați plantele atunci când sunt suficient de dezvoltate.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Este o plantă robustă, fiind rar ținta bolilor sau paraziților. Fiți atenți la aspectul frunzelor. Dacă atârnă și sunt veștejite înseamnă că planta este expusă la temperaturi prea reci și, prin urmare, trebuie așezată într-un loc mai cald. În schimb, dacă sunt pătate sau distruse înseamnă că le-ați udat prea mult; lăsați planta să se usuce pentru o perioadă scurtă de timp și apoi udați-o atât cât să o mențineți umedă. Dacă frunzele sunt veștejite, brune și cad, înseamnă că planta a fost expusă excesiv la soare și căldură. Se poate întâmpla uneori ca o plantă de 6-7 ani să își piardă vigoarea și să moară; aceasta se datorează doar vârstei înaintate.

Susținut de suporturi, Cissus *poate fi cultiuvat ca plantă cățărătoare.*

SPECII ȘI VARIETĂȚI HORTICOLE. ***Cissus antarctica*** este o plantă care produce numeroase frunze cordate, verde închis, lungi de 10 cm și late de 5 cm, cu nervuri brune, subțiri. Este originară din Australia; planta adultă poate înflori și produce apoi fructe negre, necomestibile, dar acest lucru nu se întâmplă dacă este cultivată în casă. ***Cissus discolor*** este o plantă cățărătoare robustă; dacă este lăsată să crească liber într-un ghiveci mare ajunge la aproximativ 2 m înălțime și formează o coloană de frunze. Acestea sunt lungi de 15 cm și au nervuri adânci, verzi, care delimitează zone bine reliefate, albe argintii cu dungi roșii-purpurii și verzi; fața inferioară a frunzelor este colorată uniform în roșu-brun. Este originară din insula Java și din Cambodgia. Provenind din Australia, specia ***Cissus hypoglauca*** este un arbust care poate ajunge chiar la 2 m înălțime; prezintă frunze dese și pergamentoase, colorate verde-brun și subdivizate în 5 foliole lucioase cu margini dințate. ***Cissus quadrangularis*** este o plantă agățătoare suculentă, cu tulpini patrulatere pe secțiune, străbătute pe toată lungimea lor de 4 muchii proemi-nente; frunzele sunt în formă de inimă, cărnoase, cu margini zimțate neregulat; este o specie originară din estul Africii și Somalia. **Cissus rhombifolia** (sin. ***Rhoicissus rhomboidea***) este o specie care prezintă tulpini lungi, robuste, pufoase, dotate cu numeroși cârcei cu capătul bifurcat sau răsucit. Are frunze catifelate, colorate verde închis și formate din trei foliole cu formă romboidală; provine din America de Sud și din vestul Indiei. „Mandaiana", este o varietate ușor de cultivat care se caracterizează prin tulpini robuste și dese, cu grupuri de frunze cărnoase, lucioase, destul de rigide, colorate verde închis. Speciile și varietățile de *Cissus* sunt decorative frunzele lor.



Crin roşu • Clivia



Clivia este un gen originar din Africa de Sud, care cuprinde patru specii perene, permanent verzi, cultivate ca plante de apartament pentru **florile** portocalii extrem de atrăgătoare. Într-adevăr, primăvara, în centrul plantei apare un **peduncul floral** gros şi lung, în vârful căruia se deschid florile graţioase, tubulare, reunite sub forma unei umbele sferice. Culoarea florilor poate varia de la roşu-portocaliu la, mai rar, culoarea caisei şi galben; florile persistă numai câteva zile, dar sunt imediat înlocuite de altele noi care cresc în cursul a câteva săptămâni. Dacă nu sunt îndepărtate, florile ofilite se transformă în fructe roşii ovoide care conţin seminţe. Când planta este adultă, produce în partea inferioară vlăstare care alcătuiesc grupuri de **frunze** frumoase, deosebit de decorative.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Amarillidacee

Aspect
tufă

Înălţime
30 - 70cm

Diametru
30 - 40 cm

Perioada de înflorire
martie - august

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie

Cultivare
uşoară

CULTIVARE. *Clivia* se replantează **primăvara**, dar numai când rădăcinile au ocupat complet ghiveciul (o dată la 3-4 ani); atât în timpul acestui anotimp cât şi **vara** expuneţi planta în plină lumină, dar nu direct la soare, deoarece acesta poate arde frunzele; planta suportă bine temperaturi chiar şi de 21 °C. Udaţi-o regulat în timpul perioadei de înflorire până la sfârşitul lui septembrie; adăugaţi un îngrăşământ lichid la fiecare 2 săptămâni în timpul perioadei de activitate vegetală; tăiaţi „umbrelele" florale la încheierea perioadei de înflorire. **Toamna** şi **iarna** planta se ţine la răcoare, la aproximativ 10 °C; înainte să apară bobocii florilor udaţi-o puţin, numai cât să menţineţi compostul uşor umed. În februarie, la apariţia bobocilor, temperatura trebuie să crească, dar pentru a evita o înflorire bruscă şi prematură nu trebuie să depăşească 18 °C.

REPRODUCERE. Planta se reproduce singură, formând vlăstare situate lateral, la baza plantei-mamă. Se pot detaşa uşor şi replanta în ghivece diferite. Planta se mai poate multiplica şi prin **divizare**. În februarie, scoateţi planta-mamă din ghiveci şi tăiaţi bucăţi din rădăcinile rizomatoase folosind un cuţit ascuţit şi fiind atenţi să nu vătămaţi prea mult rădăcinile; după aceea, plantaţi fragmentele separat în ghivece de 7-13 cm pline cu pământ fertil; menţineţi compostul uşor umed şi expuneţi plantele la puţin mai multă lumină doar după ce au prins rădăcini, moment în care se cultivă ca şi plantele mature; în general înfloresc în anul următor. Se mai pot reproduce şi prin **însămânţare** în luna martie; folosiţi un compost pentru seminţe la care adăugaţi puţin nisip grunjos; menţineţi-l umed, la o temperatură în jur de 21 °C; planta rezultată din însămânţare înfloreşte după circa 8 ani.

Florile tubulare de Clivia *sunt grupate sub forma unei umbele sferice.*

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Dacă o udaţi prea mult sau prea puţin, frunzele vor fi răsucite şi îngălbenite; dacă pământul strâns între degete vi se pare uscat, udaţi-l cu regularitate; dacă pare prea ud, lăsaţi-l să se usuce aproape complet, apoi udaţi-l regulat, dar mai puţin ca înainte. Coşenila făinoasă se lipeşte pe plantă la locul de inserţie al frunzelor sau pe faţa inferioară a acestora; puteţi să o îndepărtaţi folosind o cârpă sau o pensulă înmuiată în alcool denaturat; dacă este necesar, repetaţi operaţia după o săptămână. În cazul unei infestări intense este de preferat să trataţi planta cu un produs sistemic.



Clivia miniata *are frunze în formă de panglică, groase şi cărnoase, reunite în evantai, în centrul căruia se dezvoltă pedunculul floral.*

Specii. ***Clivia gardenii*** are frunze strict lanceolate, lungi de până la 70 cm. Originară din regiunile împădurite ale Transvaalului şi Natalului, în luna mai produce în centru un peduncul scurt şi gros care poartă câteva flori grupate sub formă de umbrelă, colorate galben portocaliu şi conturate cu verde. ***Clivia miniata*** are frunze în formă de panglică, groase şi cărnoase, colorate verde închis; sunt lungi de circa 60 cm şi arcuite înspre exterior, având formă de evantai deschis; pedunculul floral creşte în centrul frunzişului şi poartă până la 20 de flori foarte frumoase, în formă de trompetă, colorate portocaliu, roşu sau culoarea caisei. ***Clivia nobilis*** este o specie înaltă de 30-45 cm; din aprilie până în iulie produce inflorescenţe umbeliforme, constituite din 40-60 de flori semipendulare, cu formă de trompetă îngustă, colorate portocaliu-roşietic în centru şi verde pe margini.

Cocotier • Cocos

Unica specie a acestui gen este *Cocos nucifera*, palmier originar din insulele Pacificului, unde devine un arbore de peste 30 m înălțime care produce **fructele** caracteristice, lemnoase, cu pulpa comestibilă (nuci de cocos). De câtva timp se găsesc în comerț exemplare tinere care în ghiveci nu pot depăşi 2-3 metri înălțime. În acest caz, planta este de obicei constituită dintr-un mănunchi de **frunze** care se iveşte dintr-o nucă de cocos îngropată doar pe jumătate şi, prin urmare, uşor vizibilă în ghiveci. Aceste condiții îi permit să se dezvolte adecvat, motiv pentru care în apartament nu este longevivă.

CULTIVARE. Cocotierul pretinde un compost bogat în humus, fărâmițat şi necalcaros; ca atare folosiți un compost fertil, propice, amestecat cu nisip grosier. **Primăvara** transvazați cu multă grijă planta, aşezând-o într-un ghiveci mai mare, sau, mai simplu, înlocuiți un strat de la suprafața compostului cu unul proaspăt. Mențineți planta într-un loc aerisit şi semiumbros din mai până la sfârşitul lui **august** (perioada cu temperaturi maxime), stropind frecvent frunzele cu apă necalcaroasă. **Primăvara** şi **vara** udați-o moderat şi administrați-i lunar un îngrăşământ lichid echilibrat; în schimb, **iarna** udați-o cu multă reținere. Temperatura ideală trebuie să oscileze în jurul a 20 °C, dar în orice caz nu trebuie să scadă sub 15-17 °C. Ştergeți periodic praful de pe frunze, folosind o pensulă umedă.

REPRODUCERE. Reproducerea se face prin **semințe**, dar cele care se găsesc în comerț şi-au pierdut în general capacitatea germinativă, motiv pentru care, de obicei, plăntuțele obținute în pepiniere încolțesc cu dificultate, neputându-se prin urmare perpetua.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Palme

Aspect
vertical

Înălțime
2 - 3 m

Diametru
1 - 2 m

Perioada de înflorire
întregul an în mediul natural (niciodată în ghiveci)

Expunere
penumbră

Udare
redusă

Cultivare
dificilă

PERICOLE ŞI PRECAUȚII. Dintre paraziții animali, cei cu adevărat dăunători sunt păianjenii roşii, care se cuibăresc pe fața inferioară a frunzelor, trebuind să fie combătuți în timp util cu acaricide adecvate. Dacă în schimb, observați prezența coşenilelor de-a lungul pețiolului frunzelor sau a nervurilor lor, interveniți local, eliminându-le cu un tampon de bumbac înmuiat în alcool denaturat.

SPECII ŞI VARIETĂȚI HORTICOLE. ***Cocos nucifera*** (în imagine), cultivat în apartament, are frunze lungi, penate, împărțite în fâşii liniare, inserate direct pe tegumentul lemnos-fibros al uriaşei semințe; sământa iese parțial din pământ conferind plantei un aspect exotic. Pentru cultivarea în ghiveci, care este din motive obiective neadecvată pentru un palmier de dimensiuni mari, a fost selecționată varietatea horticolă „Nino", mai mică în înălțime şi compactă, cu frunze splendide, înguste şi strălucitoare.



Codiaeum · Croton

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Euforbiacee
Aspect
arbust
Înălțime
60 - 100 cm
Diametru
39 - 45 cm
Perioada de înflorire
vara
Expunere
lumină indirectă
Udare
abundentă
Cultivare
dificilă



Genul *Codiaeum* este originar din pădurile din Malaezia și din insulele Pacificului. În mod obișnuit este denumit croton și este cultivat ca plantă de apartament pentru frumoasele sale **frunze** cu valoare oranamentală deosebită, care se prezintă într-o gamă largă de culori, nuanțe și forme. Este o plantă căreia i se poate menține aspectul, scurtându-i regulat ramurile și care poate ajunge la un metru înălțime; nu este simplu de cultivat; necesită căldură constant, tot timpul anului, deoarece altfel își pierde frunzele și moare; mai mult, pentru menținerea frumuseții frunzișului este indispensabil să fie așezată în plină lumină. În timpul verii, planta adultă prezintă ramuri cu **flori** mici, galbene, cu formă de stea.

CULTIVARE. În cazul în care rădăcinile au ocupat complet ghiveciul, în **februarie** planta trebuie transvazată într-un compost fertil propice; în luna **martie**, dacă vi se pare săracă în frunze și neuniformă, tăiați cu grijă din ramuri, reducând volumul plantei; după această operație, tulpinile tăiate elimină o sevă albă; presărați pe ele pulbere de sulf sau cărbune, pentru a determina cicatrizarea. În timpul perioadei de activitate vegetală (din martie până la sfârșitul lui **octombrie**), mențineți planta într-un loc aerisit și în plină lumină; evitați expunerea directă la soare care poate arde frunzele și asigurați o temperatură în jurul a 18 °C. Codiaeum crește rapid și trebuie udat regulat și stropit dimineața; în plus, este oportun să administrați un îngrășământ lichid adăugat în cantitate mică în apa cu care se udă planta, o dată la 10-15 zile; în octombrie puteți reduce dozele cu scopul de a pregăti planta pentru repausul din timpul iernii. Este indispensabil ca **iarna** temperatura să nu scadă sub 15 °C, de aceasta depinzând sănătatea plantei; frigul determină putrezirea rădăcinilor, motiv pentru care este bine să așezați planta în locuri luminoase, calde și aerisite, dar lipsite de curenți de aer; opriți administrarea îngrășămintelor și udați-o mai puțin.

REPRODUCERE. Dacă planta rămâne cu partea bazală lipsită de frunze, puteți face un **marcotaj**, iar când apar rădăcinile replantați partea apicală într-un ghiveci. Partea apicală a tulpinii, tăiată adecvat, va emite lateral lăstari noi. **Butașii** se prelevă primăvara din ramurile cele mai groase, lungi de 7-10 cm și, dacă este posibil, având atașate două perechi de frunze și un lăstar; introduceți-le partea tăiată într-o pulbere rizogenă și plantați-i într-un compost fertil, amestecat în părți egale cu nisip; udați amestecul până când apar rădăcinile menținând butașii la umbră și la o temperatură în jur de 24 °C. Dacă utilizați o lădiță pentru reproducere îndepărtați capacul de 2-3 ori pe zi sau țineți-o mereu deschisă în partea superioară, evitând astfel formarea condensului și, consecutiv, putrezirea. Rădăcinile se ivesc după 3-4 săptămâni și în acest moment butașii se transplantează în ghivece conținând un compost fertil. Mutiplicarea se mai poate face și prin **semințe**, care se sădesc definitiv în ianuarie sau februarie; puteți utiliza același compost ca și pentru butași. După ce semințele au încolțit asigurați o temperatură de 21 °C și aerisiți ambientul.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Coșenilele făinoase, de aspect alb-pufos, se atașează pe fața inferioară a frunzelor sau la locul de inserție a acestora pe tulpină; puteți să le îndepărtați folosind o pensulă înmuiată în alcool denaturat. Coșenilele brune formează niște unor protuberanțe mici maronii situate pe pețiolul sau pe fața inferioară a frunzelor; tratați planta ca și în cazul celor făinoase sau stropiți-o cu un insecticid specific. Păianjenuul roșu infestează planta dacă ambientul este uscat, țesând pânze subțiri și albe pe fața inferioară a frunzelor sau pe locul de încrucișare a ramurilor;

eliminiați-i cu acaricide specifice și mențineți permanent planta suficient de bine udată și într-un ambient umed. Frunzele se veștejesc și cad dacă plantele sunt udate excesiv sau, din contră, deficitar, dacă se găsesc în medii prea reci, prea umbrite sau dacă se administrează prea rar îngrășăminte; arsurile frunzelor sunt cauzate de o expunere prea îndelungată direct la soare.

SPECII ȘI VARIETĂȚI HORTICOLE. ***Codiaeum aucubaefolium*** este o plantă viguroasă, ușor de cultivat; are frunze dese și pergamentoase, lucioase, colorate verde strălucitor, pătate neuniform cu galben. ***Codiaeum bogoriense*** este o plantă compactă cu frunze ovale, lungi, colorate verde închis cu motive galbene. ***Codiaeum spirale*** este un arbust compact care crește sub formă de tufă; are frunze rigide și înguste cu nervuri de la galben la roșu; este originar din Malaezia. ***Codiaeum variegatum*** varietatea ***pictum*** este o specie originară din Malaezia, sudul Indiei și Sri Lanka; frunzele sunt dese și pergamentoase, semperviriscentă, verde închis, cu nervuri frumoase în diverse tonuri de la roz la galben. Prezintă mai multe varietăți: „Disraeli" are frunze lanceolate, în formă de spatulă, verzi cu pete galbene, cu nervuri galbene și fața inferioară într-o nuanță de roșu-cărămiziu. „Reidii" se deosebește de celelalte varietăți prin coloritul mai intens al frunzișului; frunzele sunt lungi, ușor ondulate, verzi, cu zone colorate în nuanțe variate de la galben la roz-roșu și nervuri galbene sau roșii; planta are un aspect compact, iar frunzele mari îi conferă un aspect extrem de plăcut. „Black Prince" prezintă frunze mari, ovale, rigide și ușor pergamentoase; sunt verzi negricioase pătate cu galben, portocaliu și stacojiu. ***Codiaeum warrenii*** se deosebește de celelalte specii prin aceea că planta este mai mare, fiind asemănătoare cu un copac; este originară din jungla malaeziană. Frunzele tinere sunt verzi cu nervuri gălbui, lungi și înguste, ușor arcuite și lasă impresia că sunt suspendate de ramuri; cele adulte sunt verzi-negricioase cu nervuri roșietice.



Două specii de Codiaeum variegatum: *„Disraeli" la stânga și „Norma" pe pagina alăturată.*

Coffea • Arbore de cafea

Cartea de identitate

Familia Rubiacee
Aspect arbust
Înălțime 1,2 m
Diametru 60 cm
Perioada de înflorire vara
Expunere lumină indirectă
Udare abundentă
Cultivare ușoară

Arborele de cafea este originar din Etiopia, iar astăzi este foarte răspândit chiar și în țările tropicale; este un arbust permanent verde, adaptat pentru creșterea în casă, care se cultivă pentru **frunzele** sale decorative. Are **tulpini** firave, decorate cu frunze frumoase, ovale, cu margini ondulate, lungi de 15 cm, lucioase și colorate verde închis. La jumătatea verii înflorește, prezentând **flori** albe, în formă de stea, intens parfumate; florile se transformă apoi în bace stacojii, conținând două boabe de cafea, dar acest lucru se întâmplă rar atunci când planta este cultivată în casă.

Cultivare. Replantați planta în mijlocul **primăverii**, utilizând un compost fertil și un ghiveci nu prea mare, deoarece planta crește mai bine dacă rădăcinile sunt puțin presate. Tot în această perioadă trebuie să scurtați ramurile dacă planta ocupă prea mult spațiu sau dacă perioada de activitate vegetală întârzie să debuteze. Așezați planta la lumină bună, dar nu direct la soare: frunzele pot suferi arsuri; umbra excesivă deprimă activitatea vegetală. În acest anotimp udați-o abundent și cu regularitate, evitând însă stagnarea apei. **Vara** stropiți-o și adăugați îngrășăminte în funcție de vârsta plantei: dacă este tânără, adăugați puțin îngrășământ diluat în apa cu care o udați; dacă însă este adultă, folosiți o soluție mai concentrată în fiecare săptămână, pe toată durata verii. **Toamna** și **iarna** udați-o doar atât cât să mențineți compostul umed și țineți planta la o temperatură constantă de 18 °C sau, în orice caz, nu mai mică de 13 °C.

Reproducere. În martie se **însămânțează** la o adâncime de 1-1,5 cm într-un compost pentru semințe pe bază de turbă. Așezați lădița în penumbră și mențineți compostul și atmosfera umede, la temperatura de 27-30 °C. Când apar plăntuțele așezați lădița la lumină și reduceți temperatura și umiditatea. Din lăstarii cei mai viguroși puteți obține **butași** la începutul verii; se folosesc în acest scop și ramurile tăiate anterior. Prelevați-i cu o lungime de 10-15 cm, având câteva frunze și un mugure, plantați-i într-un compost fertil amestecat cu nisip și turbă și țineți-i în ghivece sau în lădițe acoperite de un capac de plastic transparent; mențineți-i la o temperatură în jurul a 18 °C și la umiditate constantă.



Pericole și precauții. Temperatura neadecvată determină îngălbenirea și căderea frunzelor. Chiar și udarea excesivă poate fi dăunătoare plantei.

Specii. ***Coffea arabica*** (în imagine), arborele de cafea cel mai cunoscut, este originar din munții Etiopiei, unde crește până la 4-6 m înălțime. Are tulpini și ramuri ușoare care poartă frunze ovale, lucioase, verde închis, lungi de 15 cm, cu margini ondulate, florile albe și parfumate apar vara, grupate în ciorchini situați la inserția frunzelor pe tulpini. ***Coffea liberica*** are frunze mari, lucioase, verde închis, lungi de până la 30 cm; este originară din vestul Africii. ***Coffea robusta***, originară din Zair, are un frunziș compact alcătuit din frunze ascuțite, ceroase, verde închis; florile sunt albe și parfumate.

Urzicuță • Coleus



Speciile aparținând genului *Coleus* (uneori incluse în alte două genuri, *Plectranthus* și *Solenostemon*) sunt arbuști mici, permanent verzi, pereni, dar care se cultivă în general ca plante anuale, în apartament sau, în timpul verii, pe brazde. Coleus este o plantă foarte apreciată pentru **frunzele** sale extrem de colorate și decorative; este originară din zonele tropicale ale Africii și Asiei și, în pofida efectului său estetic deosebit, este o plantă foarte ușor de cultivat în apartament, mai ales dacă este înlocuită anual. Plantele cel mai des întâlnite sunt hibrizi care se deosebesc între ei prin combinațiile de culori ce variază de la verde palid la cărămiziu, de la roșu purpuriu la arămiu sau de la verde închis la portocaliu și galben. Chiar și aspectul frunzelor este foarte diferit: pot avea formă de inimă, pot fi lanceolat-ovale, cu margini dințate sau ondulate. Coleus produce **flori** nesemnificative estetic, albe, purpurii sau albastre, grupate în mici inflorescențe îndreptate vertical în sus, care se recomandă a fi tăiate pentru a favoriza dezvoltarea frunzișului.

CULTIVARE. Această plantă iubește lumina soarelui: așezați-o în locul cel mai luminos din casă pentru a favoriza o colorare vie a frunzelor. **Primăvara** și **vara**, în zilele cele mai calde, protejați-o de expunerea directă la soare care ar putea arde frunzele; temperatura ideală este de aproximativ 15 °C, dar, asigurându-i puțină umbră, suportă și 24 °C. Tăiați cu regularitate vârfurile vegetative pentru a favoriza o creștere compactă; aceeași operație trebuie efectuată și asupra florilor atunci când acestea apar, deoarece nu au valoare estetică și sustrag energia necesară dezvoltării frunzelor. Din aprilie până în septembrie udați-o abundent și administrați-i un îngrășământ lichid la fiecare 2-3 săptămâni. Mențineți ambientul bine aerisit și umed, stropind planta cu apă dimineața devreme, astfel încât picăturile să nu atragă asupra frunzelor razele soarelui; repetați operația la interval de câteva zile. **Toamna,** planta își pierde frumosul aspect prin căderea frunzelor bazale, rămânând astfel cu tulpinile descoperite; este o plantă perenă și de aceea poate fi menținută și în timpul **iernii**; totuși, este mai bine să o reînnoiți în fiecare an; în acest anotimp, temperatura nu trebuie să scadă sub 13 °C; mențineți compostul umed, dar nu îmbibat și expuneți planta la lumină bună și departe de curenții de aer. Nu îi administrați îngrășăminte până la primele zile calde de primăvară. Când încep să crească noile mlădițe bazale tăiați ramurile prea lungi și divergente la un nivel situat chiar deasupra lăstarilor; astfel se favorizează dezvoltarea ulterioară a acestora, conferind plantei o formă de tufă rotunjită cu aspect agreabil.

REPRODUCERE. Se **însămânțează** în ianuarie sau februarie, la o adâncime de 2 mm, într-un compost pentru semințe la care se adaugă puțin nisip grunjos. Folosiți dacă este posibil o lădiță pentru însămânțare pe care este indicat să o mențineți permanent la căldură; temperatura trebuie să fie de 21 °C, iar compostul umed; ca o alternativă, efectuați însămânțarea într-un ghiveci pe care-l acoperiți cu un plastic transparent și îl expuneți pe pervaz la lumina soarelui, garantând astfel un ambient umed, închis și cald. Puteți să înmulțiți planta și prin **butași**: prelevați-i între lunile aprilie și septembrie, tăindu-i din noii lăstari, cu o lungime de 70 cm; introduceți partea tăiată într-o pulbere rizogenă și așezați-i într-un compost cu adaos de nisip grosier, pentru favorizarea drenajului.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Labiate

Aspect
arbust

Înălțime
60 - 90 cm

Diametru
30 - 60 cm

Perioada de înflorire
vara

Expunere
lumină indirectă, penumbră

Udare
abundentă

Cultivare
ușoară

Plantele din genul Coleus *sunt foarte apreciate pentru frunzele lor colorate și decorative.*

Menţineţi compostul la 18-21 °C, umed, într-o atmosferă umedă, dar ventilată. Transplantaţi butaşii după ce vor emite rădăcini rezistente.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Coleus se udă abundent şi se stropeşte regulat atunci când clima este caldă şi aridă; chiar şi în timpul lunilor reci compostul se menţine umed; lipsa de umiditate determină îngălbenirea frunzelor, veştejirea şi căderea lor. Atenţie totuşi să nu exageraţi: prea multă apă determină putrezirea tulpinii, la baza căreia apare o zonă inelară închisă la culoare şi zbârcită. Deficitul de elemente nutritive al compostului şi lumina slabă determină dezvoltarea insuficientă a plantei; lumina slabă decolorează frunzele. Atenţie la curenţii de aer rece şi la temperatura scăzută: planta se poate transforma într-o grămadă de frunze alterate; în acest caz, tăiaţi tulpinile afectate şi aşezaţi planta într-un ambient cald, cu temperatura de cel puţin 13 °C şi lipsit de curenţi de aer. Coşenila făinoasă, păduchele verde şi tripsidul infestează uneori mlădiţele tinere: prima se înlătură cu o pensulă înmuiată în alcool denaturat, ceilalţi doi cu un insecticid pe bază de pojarniţă.

„Brightness" este unul dintre numeroşii hibrizi ai Coleus blumei, *specie originară din Java.*

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Coleus blumei*** ajunge la 60-90 cm înălţime; este originară din Java şi prezintă frunze ovale cu margini adânc dinţate, colorate verde palid, decorate cu dungi roşietice, purpurii sau arămii. Din această specie se obţin hibrizii cei mai spectaculoşi: „Carefree" are frunze verzi, palmat-lobate, cu margini incizate şi centrul de culori diferite, de la roşu închis la roz- brun şi verzui-galben. „Rainbow" este cea mai atrăgătoare varietate: are frunze mari, cărămizii, cu nervuri roşu închis şi margini colorate roşu închis spre negru. „Sabre", înaltă de aproximatv 30 cm, este bogat ramificată în partea inferioară, ceea ce îi conferă un aspect de tufă compactă şi are frunze lamelate, cu pete roşii, galbene şi verzi. ***Coleus frederici*** se deosebeşte de alte specii prin florile sale albastre-purpurii, grupate sub forma unui spic lung; originar din Angola, are frunze verde închis, cu nervuri proeminente şi margini dinţate. ***Coleus rehneltianus*** este mai mult o plantă căţărătoare decât un arbust; are frunze dantelate asemănătoare cu cele ale urzicii, cu centrul brun-purpuriu şi benzi late, verzi, de-a lungul marginilor; este originar din Sri Lanka. ***Coleus verschaffeltii***, originar din Java, este intens colorat; are frunze mari, cărămizii, cu centrul purpuriu, lungi de 10-15 cm, cu margini verde închis şi feţele inferioare roşietice-purpurii.



Columnea

Genul *Columnea*, originar din pădurile pluviale ale Americii de Sud, numără peste 150 de specii de arbuşti permanent verzi, care în natură cresc pe arbori şi se prind de planta-gazdă cu rădăcini provizorii ce se ivesc de-a lungul **tulpinilor** căzătoare. Deşi nu este vorba de plante veritabil parazite, ele trăiesc extrăgând substanţele nutritive din scoarţa copacului de care sunt ataşate şi absorb umiditatea din aer, din apa de ploaie şi din rouă. Columnea este permanent verde, are **frunze** ovale, colorate verde închis, destul de cărnoase, aşezate simetric de-a lungul tulpinilor. Este cultivată pentru **florile** sale extraordinare care îmbobocesc la axila frunzelor; florile sunt colorate portocaliu strălucitor şi au formă tubulară care aminteşte de un peşte roşu cu gura mare şi deschisă. Are nevoie de căldură şi de multă umiditate, altfel îşi pierde frunzele şi nu înfloreşte.

CULTIVARE. Aceste plante se cultivă cel mai bine în ghivece sau coşuleţe suspendate astfel încât tulpinile căzătoare să se poată dezvolta liber. Introduceţi planta într-un compost pe bază de turbă amestecat cu puţin nisip grosier, pentru a se realiza mai bine drenajul. Din **martie** până în **septembrie** menţineţi permanent compostul umed, pentru a favoriza înflorirea şi adăugaţi un îngrăşământ lichid la fiecare 3-4 săptămâni. **Primăvara**, imediat după încheierea perioadei de înflorire, scurtaţi ramurile dacă planta creşte dezordonat, iar dacă nu, lăsaţi-o să crească neperturbată. **Vara** temperatura poate fi chiar şi de 24-27 °C, dar aerul trebuie menţinut umed, iar planta nu trebuie expusă în plin soare. **Toamna** şi **iarna** fiţi atenţi la temperatură: aceasta nu trebuie să scadă sub 15 °C; altfel, Columnea se ofileşte şi moare. Evitaţi curenţii de aer, udaţi-o puţin şi expuneţi-o la lumină, dar nu direct la soare.

REPRODUCERE. Se **însămânţează** în februarie-martie într-un amestec de nisip şi turbă în părţi egale; aşezaţi lădiţa în penumbră, la o temperatură de 24-27 °C. Menţineţi amestecul uşor umed; lăstarii se vor ivi după 3-4 săptămâni. Puteţi preleva **butaşi** din ramurile cele mai viguroase; tăiaţi-i lungi de 7-10 cm, aşezaţi-i într-un pământ amestecat cu nisip grunjos în proporţie de 30 %, ţineţi-i în

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Gesneriacee

Aspect
căzător

Înălţime
60 - 90 cm

Diametru
30 - 60 cm

Perioada de înflorire
noiembrie - aprilie

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
dificilă





penumbră şi udaţi-i constant până când prind rădăcini. Efectuaţi operaţia în orice anotimp, cu condiţia să garantaţi o temperatură ridicată.

Pericole şi precauţii. Plantele udate excesiv sunt atacate de mucegaiul *Botrytis* care, cu trecerea timpului, poate produce moartea plantei; interveniţi când mucegaiul se află în stadii iniţiale; lăsaţi planta să se usuce o perioadă de timp, tăiaţi părţile afectate şi trataţi-o cu un produs fungicid.

Sus, Columnea microphylla *„Variegata". Pe pagina anterioară,* Columnea sanne.

Specii şi varietăţi horticole. ***Columnea x banksii*** înfloreşte de toamna până primăvara, având flori colorate roşu aprins cu pete galbene situate la axila frunzelor; acestea sunt mici, ovale şi cărnoase, verzi închis şi cresc simetric de o parte şi de alta a ramurilor. Tulpinile sunt lungi şi căzătoare. ***Columnea crassifolia***, originară din pădurile din sudul Mexicului şi din Guatemala, este o specie de tip subarbust destul de neobişnuită, cu tulpini dese, cărnoase şi aşezate în poziţie semiverticală; frunzele sunt cărnoase, iar florile tubulare, roz-portocalii. ***Columnea gloriosa*** are aspect „căzător"; originară din Costa-Rica, are frunzele acoperite de perişori minusculi, roşietici, mai alungite şi mai înguste comparativ cu *Columnea x banksii.* Florile sunt roşu strălucitor cu partea internă galbenă şi au o lungime de 7 cm. ***Columnea microphylla***, de asemeni originară din Costa-Rica, are tulpini ce par suspendate, lungi, care poartă flori portocalii-roşii cu partea internă galbenă; frunzele sunt pufoase şi colorate verde brun.

Conofitum • Conophytum

Conophytum este un gen de plante cărnoase originare din zonele aride ale Africii de Sud; sunt plante fascinante, care se cultivă pentru aspectul **frunzelor**; acestea sunt îngrămădite, cărnoase şi rotunjite, fuzionate două câte două pentru a forma o inimă; culoarea poate varia de la gri-verzui la albastru. *Conophytum* înfloreşte vara, având **flori** graţioase sub formă de capitul, care se ivesc din centrul fiecărei perechi de frunze. Florile, ale căror culori variază de la galben la alb, de la portocaliu la roz şi de la violet la roşu, se deschid o dată cu apariţia soarelui şi se reînchid pe timpul nopţii.

CULTIVARE. Cultivaţi Conophytum în castroane sau în ghivece puţin adânci; utilizaţi un compost pentru cactuşi sau preparaţi în casă un amestec propice format dintr-un compost normal pentru flori şi o treime nisip grunjos adăugat cu scopul de a favoriza drenajul. Din **mai** până în **iulie** această plantă trece printr-o perioadă îndelungată de activitate vegetativă în cadrul căreia, în interiorul frunzelor bătrâne, încep să se dezvolte cele noi; udaţi-le uşor, pentru a evita deshidratarea şi moartea frunzelor noi. De la sfârşitul lui **iulie** până la începutul lui **octombrie** udaţi-o doar atunci când compostul este uscat şi administraţi-i un îngrăşământ lichid. La **sfârşitul verii**, perioada cea mai intensă în dezvoltarea plantei, udaţi-o moderat, dar constant. În **decembrie** începe perioada de repaus, perioadă delicată în care trebuie tratată cu atenţie; frunzele se acoperă cu o membrană creponată, se usucă şi crapă; umeziţi uneori compostul, dar numai dacă temperatura depăşeşte 15 °C; dacă nu, udaţi planta doar o singură dată, la sfârşitul lui **martie**, pentru a stimula debutul perioadei active. Planta se expune în plină lumină, la 13-15 °C.

REPRODUCERE. În iulie puteţi obţine **butaşi** din diferite frunze noi, menţinând prinsă o bucăţică din tulpină; lăsaţi să se usuce locul tăieturii până când se formează un calus, apoi plantaţi-i într-un compost asemănător celui pentru însămânţare, cu adaos de o treime nisip grunjos.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Atenţie la udarea excesivă: pot putrezi rădăcinile şi de aici întreaga plantă; extrageţi planta din ghiveci, iar dacă rădăcinile sunt putrezite, brune şi flasce, lăsaţi planta să se usuce câteva zile şi apoi udaţi-o mai puţin. Dacă notaţi prezenţa păduchilor de frunze (afide) pe frunzele cele mai tinere trataţi în timp util întreaga plantă cu un produs sistemic.

SPECII. ***Conophytum louisae*** (în imagine) are frunze lungi de 1,5-2cm şi late de 1,5 cm; sunt dispuse în perechi având formă de inimă alungită şi sunt verzui-albastre; florile sunt foarte frumoase, în formă de capitul de culoare galbenă, cu diametrul de aproximativ 2 cm. Este o plantă originară din Namibia. ***Conophytum tischeri*** posedă frunze dispuse exact în formă de inimă, lungi de 1-1,5 cm, gri-verzui cu puncte mici, verde închis. Şi această specie este originară din Namibia.



CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Aizoiacee

Aspect
suculent

Înălţime
1 - 5 cm

Diametru
1,5 - 7,5 cm

Perioada de înflorire
august - septembrie

Expunere
lumină indirectă

Udare
redusă

Cultivare
dificilă

Cordyline • Cordiline

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Agavacee

Aspect
mini - palmier

Înălțime
50 - 90 cm

Perioada de înflorire
vara (rar in ghiveci)

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie

Cultivare
ușoară



Cordyline este un gen care cuprinde circa 15 specii de arbuști permanent verzi, originari din Australia, dar răspândiți și în Asia, având în mediul natural un aspect aproape arborescent, asemănători și adesea confundați cu plantele din genul *Dracaena*. Se cultivă ușor și au **frunze** frumoase, lungi, lanceolate, permanent verzi; frunzele pot fi înguste sau late în funcție de specie, cu zone și margini verde deschis sau roșii. Au fost selecționate numeroase varietați care se disting prin coloritul extrem de viu al striațiilor frunzelor: roz, roșu și crem pe fondul verde închis, alb, bronz, purpuriu ce poate acoperi întreaga frunză. Cu înaintarea în vârstă, planta pierde frunzele situate bazal, dobândind un aspect de mini – palmier; dacă vi se pare prea golașă puteți face o butășire. Este o plantă longevivă, iar dacă este bine îngrijită (udând-o moderat, adăugându-i îngrășăminte și expunând-o la lumină bună) își menține un frunziș frumos, foarte decorativ. O curiozitate: frunzele speciei *Cordyline australis* erau consumate în trecut ca verdeață de către țaranii neozeelandezi.

CULTIVARE. Replantați-o **primăvara**, după ce v-ați asigurat că rădăcinile sunt prea comprimate în ghiveciul respectiv; folosiți un compost amestecat cu 30% nisip grosier, pentru a favoriza drenajul. **Primăvara** și **vara** expuneți planta în plină lumină, dar nu direct la soare deoarece acesta ar putea provoca arsuri pe frunze; când este cald udați planta de două ori pe săptămână iar în cursul perioadei de activitate vegetală administrați-i un îngrășământ lichid amestecat cu apă, o dată la fiecare 2 - 3 săptămâni. Din martie până la sfârșitul lui septembrie planta suportă chiar și temperaturi de 24 - 27°C; mențineți-o într-un ambient bine aerat și umed, scop pentru care stropiți apă în jurul plantei o dată sau de două ori pe săptămână. În timpul **toamnei** și **iernii**, până în martie, mențineți, dacă este posibil, o temperatură între 15 și 21 °C, dar în nici un caz nu mai scăzută de 13 °C. Nu expuneți planta la curenți de aer rece și udați-o o dată pe săptămână; evitați stagnerea apei care provoacă putrezirea rădăcinilor. La sfârșitul iernii, o dată cu apariția primelor zile calde, asigurați răcorirea frunzelor și umidifierea ambientului folosind pulverizatori.



Alăturat, Cordyline terminalis *„Firebrand" cu frunze arcuite, roșcate.*

REPRODUCERE. Se **însămânțează** la sfârșitul lui februarie



sau în martie, la adâncimea de 2 cm, într-un amestec obținut din 2 părți de compost pentru însămânțare și o parte de nisip grosier. Utilizați o lădiță pentru însămânțare sau un recipient pe care îl acoperiți cu plastic transparent și îl expuneți la soare; mențineți o temperatură constantă de 27 °C: dacă este mai mică, semințele pot putrezi. În cazul în care plantele sunt extrem de bătrâne și și-au pierdut frunzele de la bază, puteți efectua **butășirea** în timpul primăverii, prelevând porțiuni din tulpină (cu cel puțin 1 - 2 muguri).

Pericole și precauții. Vara aveți grijă să stropiți planta cu pulverizatorul de 1 - 2 ori pe săptămână; în acest mod evitați ca frunzele să se ofilească sau să cadă, semne sugestive pentru prezența unui aer prea uscat. Dacă temperatura depășește 27 °C feriți planta de acțiunea soarelui. Udarea excesivă și frigul determină putrezirea rădăcinilor; lăsați compostul să se usuce și așezați planta într-un loc călduros. Coșenilele se lipesc de fața inferioară a frunzelor și de locul de inserție al acestora pe tulpină; îndepărtați-le una câte una cu o pensulă înmuiată în alcool denaturat sau stropiți planta cu un insecticid specific. Dacă observați prezența păianjenului roșu, combăteți-l cu un acaricid adecvat.

Asemănător unui mic palmier, Cordyline australis *are frunze lineare arcuite. Pe pagina alăturată, sus, un detaliu al inflorescențelor acestei specii.*

Specii și varietăți horticole. ***Cordyline australis*** este un copăcel permanent verde, asemănător unui mini - palmier, care în natură ajunge și la 10 metri înălțime. Originar din Australia, are frunze lineare și arcuite, lungi de 60 - 90 cm și late de 5 cm, care formează o rozetă densă în vârful tulpinii. În apartament înflorește rar, dar în natură produce flori frumoase, albe, grupate sub formă de ciorchini. ***Cordyline terminalis*** este o plantă amplă, originară din Polinezia și India; poate fi menținut în ghiveci până la înălțimea de 90 cm; când apar, frunzele sunt roșii, lineare, lungi de 30 - 35 cm, iar cu trecerea timpului devin verzi-arămii cu nuanțe roz - roșii pe margini. Varietatea „Tricolor" are frunze multicolore cu zone roz, roșii sau crem pe un fond verde închis; varietatea „Firebrand" are frunze arcuite, roșcate; „Red edge" are frunze colorate roșu intens sau purpuriu cu zone verzi.

Cotyledon • Cotiledon

Cartea de identitate

Familia Crassulacee
aspect de arbust
Înălțime 25 - 30 cm
Diametru 30 cm
Perioada de înflorire iunie - august
expunere plin soare
udare redusă
Cultivare ușoară

Cuprinde 9 specii perene, în general cu aspect de tufă sau arbust, în marea majoritate originare din regiunile aride ale Africii și Yemenului. Au **frunze** suculente, dispuse simetric în perechi de-a lungul tulpinilor ovale sau rotunjite, sempervirescente sau cazătoare, în unele cazuri cu margini ondulate. Plantele tinere au o singură **tulpină** care se ramifică lent; necesită 3-4 ani pentru a ajunge la 30 cm înălțime. Produc **flori** dispuse în grupuri de 10-20, cu petale încrețite și colorate viu: roșu, galben, roșu - portocaliu, adesea reunite în ciorchini terminali.



Cultivare. Din **martie** până în **septembrie** plantele se udă moderat, permițând compostului să se usuce de la o udare la alta. Trebuie să se administreze îngrășăminte la fiecare 3 - 4 săptămâni; pentru aceasta se diluează în apa cu care este udată planta un îngrășământ lichid. Mențineți temperatura în jurul a 21 °C și lăsați să ajungă la plantă aer proaspăt, dar fără curenți reci. Când se apropie **toamna** trebuie redusă gradat cantitatea de apă, astfel încât să se suspende udarea la începutul lui noiembrie. **Iarna**, planta este în repaus vegetal: asigurați o temperatură de circa 10 °C, expuneți-o la lumină puternică sau, acolo unde este posibil, în plin soare. În martie reluați treptat udarea plantei.

Reproducere. Primăvara, puteți preleva **butași** din tulpini, pe care îi plantați într-un compost pentru cactacee; pe toată durata înrădăcinării mențineți compostul umed, asigurați puțină umbră și 15 – 18 °C; tratați butașii care au prins rădăcini ca și pe plantele adulte. Puteți preleva și butași din frunze: tăiați frunza de la axilă (punctul de inserție pe tulpină) și apoi plantați-o într-un compost nisipos, astfel încât să iasă la suprafață două treimi din ea: procedați în continuare ca și în cazul butașilor din tulpină.

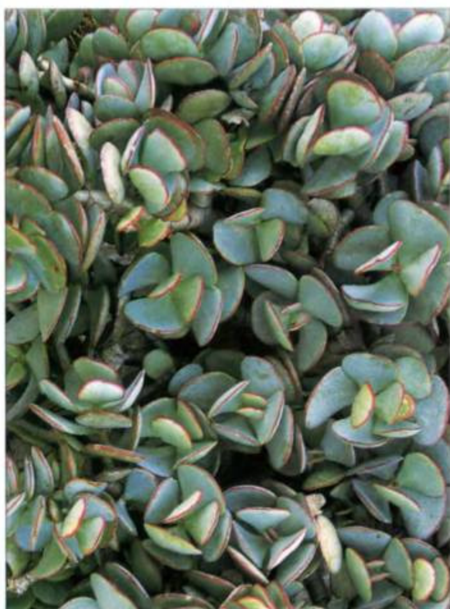
Pericole și precauții. Udările excesive provoacă căderea frunzelor și putrezirea tulpinilor: reamintiți-vă să le suspendați între noiembrie și martie.

Specii. ***Cothyledon ladismithiensis***, înalt de 15 - 20 cm, este un arbust suculent, parțial culcat la pământ, pitic, ai cărui pedunculi florali care se dezvoltă primăvara și vara poartă ciorchini de flori roșietice sau roșii brune, suspendate; frunzele sunt lungi de 2 - 5 cm, rotunjite, cu marginea superioară dantelată. ***Cothyledon orbiculata*** poate ajunge la înălțimea de 60 cm sau chiar mai mult; produce flori în formă de clopoței, galbene - roșii; frunzele sunt foarte apropiate între ele la vârful ramurilor, sunt lungi de 10 - 15 cm, late de 5 - 7 cm și colorate gri - verde cu marginile roșii. ***Cothyledon papillaris*** prezintă frunze cărnoase, verzi, conturate de o linie roșie. ***Cothyledon undulata*** este înaltă de 45 - 50 cm, fiind o plantă suculentă cu aspect de arbust; are o înfățișare aparte: prezintă tulpini groase, cărnoase, cu frunze dispuse în formă de valve de scoică ale cărei margini sunt ondulate și acoperite de un strat gros, ceros și alb. Florile sunt portocalii - galbene și apar la sfârșitul primăverii - începutul verii.



Jos, frunzele ca niște valve de scoică la Cotyledon undulata. *Sus, florile în formă de clopoței la* Cotyledon papillaris.

Iarbă grasă • Crassula



Crassula este un gen cu circa 150 de specii anuale şi perene, în general originare din Africa de Sud. Trăiesc în zonele cele mai aride şi se adaptează perfect la medii variate; sunt plante suculente şi au diferite forme şi dimensiuni; majoritatea speciilor se dezvoltă vertical, dar există şi unele cu aspect de tufă, târâtoare sau căţărătoare. **Frunzele au** în general dispoziţie simetrică (opuse 2 câte 2) şi adesea sunt acoperite de puf sau de o patină ceroasă; acumulează apa, la fel cum fac şi **tulpinile** cărnoase. **Florile** au formă de stea; la unele specii sunt foarte mici, la altele pot fi extrem de atrăgătoare. În general, sunt grupate în inflorescenţe tip corimb, ciorchine sau spic ce cresc la vârful pedunculilor florali.

Cartea de identitate

Familia
Crassulacee

Aspect
suculent, vertical, căzător

Înălţime
30 - 90 cm

Diametru
30 - 45 cm

Perioada de înflorire
mai - iulie

Expunere
plin soare

Udare
redusă

Cultivare
uşoară

Frunze cărnoase la Crassula arborescens, *plantă care creşte natural în Africa de Sud.*

Cultivare. Replantaţi-o **primăvara**, dacă rădăcinile au ocupat complet ghiveciul; folosiţi un compost specific pentru cactacee sau un amestec format din două părţi de pământ şi una de nisip grosier, important pentru un drenaj bun. Din aprilie până în mai udaţi-o abundent doar când compostul este uscat, sporind treptat cantitatea de apă; executaţi operaţia înmuind compostul şi scurgând apoi excesul de apă; repetaţi numai când compostul este uscat. Cultivaţi aceste plante în ghivece joase, cu diametrul de maximum 15 cm şi expuneţi-le în locuri însorite; temperatura ideală este în jurul a 21 °C deşi pot suporta până la 27 °C; amintiţi-vă să nu le udaţi sau stropiţi în momentele cele mai calde ale zilei, deoarece ar putea să se îmbolnăvească sau să putrezească. Administraţi îngrăşăminte o dată pe săptămână în perioada cuprinsă între lunile **aprilie** şi **august**, adăugând 2 picături de fertilizator în apa cu care udaţi planta. Diminuaţi administrarea îngrăşămintelor şi udarea plantei începând din **septembrie**, pentru a le suspenda total în **noiembrie**; de la jumătatea lui noiembrie până la jumătatea lui martie menţineţi plantele complet uscate. Asiguraţi **iarna** o temperatură de circa 13 °C, în special dacă doriţi o înflorire precoce primăvara.

Reproducere. Prelevaţi din tulpini **butaşi** lungi de 10 - 15 cm cu 2 - 3 perechi de frunze; efectuaţi această operaţie între lunile mai şi iulie. După ce aţi lăsat să se usuce suprafaţa tăiată, plantaţi-i într-un amestec de nisip şi turbă, la 5 cm adâncime; menţineţi amestecul uşor umed, la o temperatură de 21 °C. După ce prind rădăcini, trataţi-i ca şi pe plantele adulte. Puteţi să o înmulţiţi şi prin **însămânţare**; efectuaţi această operaţie într-o tavă plină cu compost nisipos, acoperind seminţele cu un strat subţire de compost; efectuaţi însămânţarea în martie sau octombrie. Menţineţi compostul uşor umed, la o temperatură de 15 – 21 °C. Transvazaţi plăntuţele în ghivece diferite când au crescut suficient, pentru a putea fi manipulate.

Pericole şi precauţii. Udarea excesivă produce putrezirea tulpinilor şi frunzelor; apa nu trebuie niciodată să stagneze, mai ales dacă este frig, fiind util să lăsaţi compostul să se usuce între două udări succesive. Planta resimte şi curenţii de aer rece care produc veştejirea şi căderea frunzelor. Coşenila făinoasă se elimină cu ajutorul unei cârpe de bumbac înmuiată în alcool denaturat sau tratând planta cu un insecticid sistemic pentru plante cărnoase.

Crassula *are specii cu aspect de tufă, târâtoare, căţărătoare sau dezvoltate vertical aşa cum este* crassula ovata *din imagine.*



Specii. În Africa de Sud, unde creşte în mod natural, ***Crassula arborescens*** poate ajunge chiar la 4 metri înălţime şi poate avea un aspect de tufă; cultivată în ghiveci, de regulă nu depăşeşte un metru şi se dezvoltă vertical; este ramificată şi are frunze argintii-gri - verzi punctate de mici pete roşii. Florile apar din mai până în iunie şi sunt albe. ***Crassula falcata*** (sin. ***Rochea falcata***) este o specie adecvată pentru coşuleţe suspendate, deoarece are o tulpină unică, lungă de circa 30 cm şi multe ramificaţii care formează o tufă deasă cu crengile atârnând înspre bază; are frunze ascuţite, verzi - albastre şi flori roşii-portocalii, reunite în inflorescenţe tip corimb. ***Crassula lycopodioides*** are tulpini dezvoltate vertical, cu frunze cărnoase, alăturate în aşa fel încât lasă impresia că tulpinile au formă patrulateră; înaltă de circa 25 cm, înfloreşte primăvara – vara, având flori de mici dimensiuni. ***Crassula perforata*** este un arbust mic; are tendinţa de a se extinde şi prezintă frunze minuscule, situate faţă în faţă şi colorate gri - verde cu pete roşii. ***Crassula portulacea*** (sin. ***Crassula argentea***) ajunge la un metru înălţime; are tulpini groase, late de până la 7 cm în partea inferioară; are ramificaţii numeroase, cărnoase şi groase, acoperite de frunze ovale, cărnoase, verde - închis cu marginile roşietice; florile apar primăvara şi sunt albe sau roz. ***Crassula rupestris*** este o plantă mică cu ramificaţiile tulpinilor subţiri şi cu mici frunze ovale, gri - verzi, cu margini roşietice; produce flori trandafirii.

Crosandra • Crossandra

Genul *Crossandra* numără circa 50 de specii foarte frumoase, permanent verzi, de tip subarbust. Originare din Asia şi Africa tropicală, sunt plante delicate şi foarte pretenţioase, deoarece au nevoie chiar şi în casă de condiţiile climaterice ale habitatului natural: umbră, căldură şi umiditate constante. Au totuşi calitatea de a avea **flori** o mare parte din an; de fapt, înfloresc de la începutul primăverii până la sfârşitul toamnei. **Frunzele** sunt mari şi lucioase, colorate verde închis; au formă eliptic - lanceolată, cu margini ondulate şi nervuri bine trasate.

CULTIVARE. Replantaţi-o în **martie** dacă rădăcinile au ocupat întregul ghiveci şi aşezaţi pe fundul noului recipient cioburi de teracotă pentru a favoriza drenajul. Această plantă creşte şi înfloreşte din **martie** până în **octombrie** dacă i se garantează o temperatură minimă de 21 °C; în caz de temperaturi superioare acestei valori trebuie să asiguraţi o umiditate ridicată şi să o plasaţi în penumbră. În general pretinde lumină bună, dar nu trebuie expusă direct la soare, deoarece acesta opreşte înflorirea şi dăunează frunzelor. **Primăvara** şi **vara** udaţi-o o dată pe săptămână, menţinând compostul doar umed. În timpul creşterii administraţi-i la fiecare 2 săptămâni un îngrăşământ lichid adăugat în apa cu care o udaţi; la încheierea perioadei de înflorire scurtaţi pedunculii florali cu aproximativ două treimi din lungime. **Toamna** şi **iarna** asiguraţi-vă că temperatura nu scade sub 15 °C. În caz de temperaturi înalte aşezaţi-o într-un ambient umed şi protejaţi-o atât de curenţii de aer cât şi de soare.

REPRODUCERE. Crossandra se poate reproduce în luna martie prin **butaşi** lungi de 7 - 10 cm tăiaţi din tulpini; trataţi partea inferioară a lor cu hormoni rizogeni, plantaţi-i într-un amestec de turbă şi nisip în părţi egale şi ţineţi-i la 21 °C. Când au prins rădăcini îi puteţi planta în ghiveci.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Udaţi-o moderat cu apă călduţă şi îndepărtaţi florile şi frunzele ofilite; evitaţi astfel putrezirea şi apariţia mucegaiurilor.

SPECII. ***Crossandra infundibuliformis*** (sin. ***Crossandra undulifolia***) are frunze mari şi lucioase, lungi de circa 5 cm şi flori colorate roşu - portocaliu, în general dispuse în spice cu formă conică. ***Crossandra nilotica*** poate ajunge la 60 cm sau chiar mai mult; are frunze lungi, lucioase, verde închis şi flori roşii portocalii viu colorate, grupate în spice situate la axila frunzelor sau terminal pe tulpini.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Acantacee

Aspect
tufă

Înălţime
60 cm

Diametru
30 - 45 cm

Perioada de înflorire
martie - octombrie

Expunere
lumină indirectă, penumbră

Udare
redusă

Cultivare
uşoară



Crossandra infundibuliformis *are frunze mari, lucioase şi flori delicate, dispuse în spic.*

Cryptanthus • Criptantus

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Bromeliacee

Aspect
rozetă

Înălţime
15 - 20 cm

Diametru
20 - 30 cm

Perioada de înflorire
vara (rar în ghiveci)

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie

Cultivare
uşoară

Marea majoritate a celor circa 20 de specii ale genului *Cryptanthus* sunt originare din jungla braziliană şi sunt lipsite de tulpini, având **frunze** lanceolate şi arcuite care formează o rozetă frumoasă; **florile** sunt adesea nesemnificative din punct de vedere estetic. Spre deosebire de multe alte Bromeliacee, aceste plante cresc în mediul natural pe sol şi nu pe arbori, fiind posibil să fie atât de numeroase încât să formeze „covoare" dense pe solul pădurilor.

CULTIVARE. Aceste plante pot fi replantate în oricare perioadă a anului cu condiţia să fie garantată o temperatură de cel puţin 21 °C, indispensabilă pentru stabilizarea rădăcinilor. Cultivaţi-le într-un compost pe bază de turbă la care adăugaţi puţin nisip grosier. **Primăvara** şi **vara** udaţi-le de aproximativ 2 ori pe săptămână, atât cât să menţineţi compostul permanent umed şi adăugaţi un îngrăşământ pentru frunze la fiecare 6 - 8 săptămâni în timpul perioadei de creştere, stropind plantele cu apă care conţine două picături de îngrăşământ lichid. **Toamna** şi **iarna** este foarte important ca temperatura să nu scadă sub 20 °C; dacă este mai mică, planta nu supravieţuieşte. În aceste anotimpuri este suficient să o udaţi o dată pe săptămână atât cât să menţineţi umed compostul. Atunci când este soare stropiţi planta cu puţină apă în care aţi diluat două picături de îngrăşământ pentru frunze. Dacă în timpul verii cultivaţi planta în grădină, protejaţi-o de expunerea directă la soare şi utilizaţi un amestec de muşchi de turbă, turbă şi câteva bucăţi de scoarţă de copac. Daţi-i numai atâta apă câtă poate absorbi solul, udându-l numai când este uscat; evitaţi cu stricteţe ca apa să stagneze în jurul rădăcinilor.

REPRODUCERE. Metoda cea mai uşoară de multiplicare a plantei este **divizarea**. Într-adevăr, marea majoritate a speciilor produc lăstari la baza plantei: separaţi-i de planta mamă cu grijă, despărţind cu delicateţe rădăcinile, apoi transplantaţi-i în ghiveci şi menţineţi compostul umed; asiguraţi o temperatură de 21 °C sau chiar mai mult până când rădăcinile încep să crească; după aceea, trataţi tinerele plante la fel



Cryptanthus bivittatus *are frunze lanceolate, cu margini ondulate, care cresc la nivelul solului formând o rozetă.*



Frunzele închis colorate ale Cryptanthus fosterianus *prezintă pe fața superioară striații transversale cenușii.*

ca şi pe cele adulte. Speciile rare se înmulțesc prin **însămânțare**: împrăştiați semințele într-o lădiță plină cu compost adecvat pentru multiplicarea plantei; acoperiți-le cu un strat subțire de compost şi țineți-le permanent umede, la umbră şi la 27 °C; deschideți lădița o dată pe zi, pentru a furniza semințelor puțin aer proaspăt. Puteți folosi şi un ghiveci obişnuit acoperit cu o pungă de plastic transparent pe care să-l aşezați la umbră, într-un ambient cald; şi punga de plastic se înlătură o dată pe zi pentru a furniza aer şi a elimina excesul de umiditate.

Pericole şi precauții. Nu lăsați planta fără apă: uscăciunea excesivă produce veştejirea vârfurilor frunzelor, iar uneori chiar moartea lor; totuşi, fiți atenți să nu exagerați cu udarea, aceasta putând provoca putrezirea rădăcinilor. Coloritul viu al frunzelor se obține menținând planta în lumina ce trece printr-o fereastră expusă la soare; dacă stau prea mult în umbră, frunzele îşi pierd striațiile caracteristice.

Specii şi varietăți horticole. ***Cryptanthus acaulis*** este specia cu cele mai frumoase flori: albe, parfumate şi late de 2,5 cm. Frunzele sunt ondulate, cu margini dințate, verde - pal pe fața superioară şi cu scuame galbene pe cea inferioară. ***Cryptanthus beuckeri*** are o rozetă foarte întinsă din frunze în formă de lingură. Această plantă are doar 15 cm înălțime şi frunze verzi cu reflexe albe şi striații roz, cu fața inferioară scuamoasă, albă - gri şi cu marginile ondulate, dințate. ***Cryptanthus bivittatus*** are frunze lanceolate, cu margini ondulate, care cresc la nivelul solului, constituind o rozetă. Varietatea „Purpuriu întunecat" are frunzele cu nuanțe purpurii; „Minora" este o plantă mică cu frunze verzi - oliv cu dungi brune - roşietice; „Tricolor" prezintă frunze înguste şi pergamentoase, lungi de circa 20 cm, verzi - oliv cu marginea albă - crem şi cu nuanțe delicate de roz - gălbui. ***Cryptanthus bromelioides*** are o tulpină ce emerge dintr-o rozetă întinsă, tulpină ce produce stolonii care poartă noile plăntuțe; are frunze lungi de circa 20 cm, moi şi puțin cărnoase, colorate verde pe fața superioară şi alb pe cea inferioară. Varietatea „Tricolor" prezintă striații longitudinale albe şi nuanțe de roz pe frunzele verzi. ***Cryptanthus fosterianus*** prezintă frunze frumos colorate roşu-violet închis sau arămiu: fața superioară are striații transversale cenuşii, iar cea inferioară un strat gros de scuame gri; marginile sunt ondulate şi înzestrate cu mici spini. Specia ***Cryptanthus lacerdae*** are frunze cu fața superioară verde închis, cu striații longitudinale albicioase şi margini albe - argintii dens dințate; fața inferioară este acoperită de scuame albicioase. ***Cryptanthus zonatus*** prezintă frunze lungi de 15 - 20 cm, în formă de panglică, de culoarea ierbii, cu striații transversale gri - verzi pe fața superioară şi un strat gros de scuame albe pe cea inferioară. „Zebrinus" este o varietate bogată în nuanțe contrastante.

Ctenanthe • Ctenante

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Marantacee

Aspect
tufă

Înălțime
0,6 - 1 m

Diametru
30 - 60 cm

Perioada de înflorire
întregul an (rar în ghiveci)

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie

Cultivare
uşoară

Este un gen de circa 15 specii de plante perene, permanent verzi, rizomatoase, originare din pădurile cu climă umedă ale Americii de Sud. Sunt cultivate pentru **frunzele** ovale sau lanceolate, adesea striate, cu pete verde închis, verde strălucitor, galbene sau argintii. Frunzele bazale au pețiolul lung; dacă se cultivă în seră pot înflori în orice perioadă a anului, având **flori** tubulare albe sau galbene, grupate în scurte raceme apicale. În apartament reuşeşte rar să înflorească.

CULTIVARE. Primăvara le puteți replanta într-un ghiveci mai mare sau, mai simplu, puteți înlocui o parte din vechiul compost cu unul proaspăt, propice. Aşezați mereu cioburi de teracotă pe fundul ghiveciului pentru a asigura un drenaj corespunzător, mențineți plantele la o temperatură constantă (minimum 13°C) şi compostul umezit uniform. În timpul perioadei de creştere udați plantele, pulverizați apă asupra frunzelor cu o anumită frecvență şi administrați lunar un îngrăşământ lichid echilibrat. Aşezați planta într-un loc luminos, dar ferit de razele solare. **Iarna** udați-le cu reținere.

REPRODUCERE. Se înmulţeşte primăvara prin **divizarea** tufelor. Dacă rădăcinile sunt foarte încurcate utilizați un cuțit ascuțit; eliminați-le pe cele bătrâne sau cu semne de putrefacție şi replantați fiecare parte rezultată în ghivece cu compost fertil amestecat cu nisip. Mențineți-le într-un loc umbros până când noile plante dezvoltă frunze.

PERICOLE ŞI PRECAUȚII. Fiți atenți să nu pulverizați apă asupra frunzelor dacă bate soarele, deoarece s-ar putea provoca arsuri ale acestora; nu privați plantele de lumină, pentru că astfel frunzele îşi pierd frumosul colorit.

SPECII ŞI VARIETĂȚI HORTICOLE. ***Ctenanthe burle*** - **marxii** este o plantă compactă, cu tulpini purpurii, având perişori fini şi cu frunze oval - alungite, verzi - pal cu pete mai închise la culoare situate între nervuri. ***Ctenanthe lubbersiana*** are frunze lineare, alungite, cu dungi galbene pe fața superioară şi verde - pal pe cea inferioară. Specia cea mai cultivată este ***Ctenanthe oppenheimiana*** (sin. ***Calathea oppenheimiana***), originară din Brazilia. Este o plantă viguroasă, cu aspect de tufă, înaltă de până la 1 m, cu frunze lanceolate, pergamentoase, verde închis cu modele argintii caracteristice, în formă de „V", pe fața superioară şi colorate roşu pe cea inferioară. Varietatea „Tricolor" are frunze splendide, foarte decorative.



Ctenanthe *se cultivă pentru frunzele lor ovale şi lanceolate. În imagine,* Ctenanthe sanguinea.

Cicas • Cycas



Speciile din genul *Cycas* au câteodată un aspect care aminteşte de cel al palmierilor, dar din punct de vedere al clasificării botanice fac parte din gimnosperme, fiind prin urmare „părinţii" coniferelor şi ai *Gingko biloba*. Sunt plante „primitive", neschimbate, păstrându-şi aspectul încă din vremuri preistorice. *Cycas* sunt plante dioice, adică au **florile** de sex masculin şi respectiv feminin pe plante diferite; plantele adulte pot produce inflorescenţe spectaculoase în formă de conuri, dar acest lucru se obţine rar în casă. Deşi sunt plante exotice, nu pretind o îngrijire deosebit de dificilă, iar pentru a obţine **frunzele** intens colorate este suficient să le aşezaţi într-o lumină bună, dar protejate de căldura solară excesivă.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Cicadacee

Aspect
mini - palmier

Înălţime
1,2 m

Diametru
70 - 90 cm

Perioada de înflorire
înfloreşte rar în ghiveci

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie

Cultivare
dificultate medie

CULTIVARE. Replantaţi *Cycas* numai o dată la 3 - 4 ani când rădăcinile vor umple complet ghiveciul; efectuaţi operaţia **primăvara** şi folosiţi un compost bine drenat, deoarece apa nu trebuie să stagneze între rădăcini; pentru a favoriza drenajul aşezaţi un strat de teracotă spartă pe fundul ghiveciului. **Vara** temperatura poate fi de 24 - 27 °C sau chiar mai ridicată; udaţi planta frecvent dar moderat, iar la fiecare 6 - 8 săptămâni diluaţi un îngrăşământ lichid în apa respectivă, pentru a oferi plantei elemente nutritive; nu-i administraţi îngrăşăminte mai des deoarece se precipită creşterea, iar planta îşi pierde aspectul caracteristic. Din iunie până în septembrie, dacă aveţi posibilitatea, menţineţi-o în loc deschis, dar la adăpost de soarele prea puternic. **Toamna** şi **iarna** udaţi-o atât cât să menţineţi compostul uşor umed şi asiguraţi-i o temperatură de 15-18 °C; dacă temperatura este puţin mai scăzută udaţi-o mai puţin. Chiar şi iarna planta necesită aer proaspăt; trebuie să evitaţi însă curenţii de aer.

REPRODUCERE. Planta poate fi multiplicată pe toată durata anului folosind **lăstarii** bazali pe care îi poate produce: plantaţi-i într-un compost fertil, menţineţi-i la 24–27 °C şi când vor prinde rădăcini trataţi-i ca şi pe plantele adulte.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. *Cycas* poate fi infestată de coşenile, atât brune cât şi făinoase; îndepărtaţi-le cu o pensulă înmuiată în alcool denaturat. Dacă pe frunze apar pete brune înseamnă că nu aţi udat suficient planta în timpul verii sau că a fost ţinută în frig iarna (chiar dacă a fost udată); dacă o îngrijiţi adecvat îşi va reveni.

Cycas revoluta *este o specie cu creştere lentă şi frunze caracteristice, lungi şi penate.*

SPECII. ***Cycas revoluta*** are un trunchi gros cilindric - conic de la care pleacă frunze lungi şi penate; foliolele fiecărei frunze mari sunt uşor arcuite spre bază şi iau naştere dintr-o nervură centrală, de asemeni arcuită. Cultivată în casă ajunge la 1,2 m înălţime, dar creşte foarte lent; produce inflorescenţe atrăgătoare, colorate brun-verzui şi este originară din Indonezia şi Japonia. ***Cycas circinalis*** seamănă cu *Cycas revoluta*, dar are frunze netede şi mai graţioase; este originară din India şi Madagascar. Speciile care urmează au nume diferite, dar aparţin aceleiaşi familii: ***Dioon edule***, originară din Mexic, este foarte asemănătoare cu *Cycas revoluta*, dar prezintă frunze gri-verzi mai fine; ***Encephalartos*** şi ***Macrozamia*** sunt originare din Africa de Sud şi respectiv Australia; sunt deseori comercializate ca fiind *Cycas*.

Cyclamen · Ciclamen

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Primulacee

Aspect
tufă

Înălţime
30 cm

Diametru
30 - 40 cm

Perioada de înflorire
noiembrie - martie

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie

Cultivare
dificilă

Genul *Cyclamen* cuprinde circa 20 de specii perene, tuberculate, provenind din diferite tipuri de habitat: de la vegetaţia de pădure din zonele alpine până la regiunile mediteraniene orientale, Iran şi sudul Somaliei. Speciile sălbatice se cultivă în loc deschis, în zone umbroase; cele delicate sunt adecvate pentru a fi aşezate în casă sau în seră. Ciclamenul de apartament este o plantă frumoasă, foarte răspândită datorită florilor sale, care apar din noiembrie până în martie. Se dezvoltă din **tuberculi** groşi, fibroşi, cu formă rotunjită sau aplatizată: din partea lor inferioară, convexă, cresc rădăcinile, iar din cea concavă se îndreaptă în sus **frunzele** şi **florile**. Dacă este cultivat corespunzător, ciclamenul poate trăi şi înflori 3 - 4 ani; nu este însă o plantă longevivă.



CULTIVARE. Spre sfârşitul **primăverii**, când se termină perioada de înflorire, mutaţi ghiveciul la umbră, posibil în loc deschis. În această perioadă activitatea vegetală scade, pentru ca în timpul **verii** planta să intre într-o perioadă de repaus vegetal, în care nu pretinde prea multă îngrijire. Înainte de debutul acestei perioade de repaus, îndepărtaţi cu delicateţe frunzele uscate şi veştejite, încercând să tăiaţi fiecare peţiol chiar de la nivelul tuberculului pentru a nu lăsa în urmă fragmente ce pot putrezi şi determina moartea plantei. Udaţi-o din când în când, menţinând umed compostul doar în jurul tuberculului; când se formează noile vlăstare creşteţi frecvenţa cu care udaţi planta. La sfârşitul primăverii, când frunzele şi florile încep să se ofilească, reduceţi frecvenţa cu care udaţi planta pentru a nu-i stimula creşterea şi pentru a-i induce starea de repaus vegetal. **Toamna** şi **iarna** pământul trebuie menţinut permanent umed; turnaţi apă în suportul pe care stă ghiveciul, lăsaţi-o cam 20 de minute, după care îndepărtaţi apa care nu a fost absorbită de compost: în acest mod evitaţi acumularea apei şi putrezirea consecutivă a plantei, risc care există când aceasta este udată de la înălţime. Ciclamenul formează boboci florali de la sfârşitul lui septembrie până la începutul lui octombrie; în această perioadă asiguraţi-i o lumină bună (dar nu o expuneţi direct la



În cele 4 imagini se observă culorile florilor de Cyclamen persicum.



soare) şi o temperatură de 10 – 15 °C. Aşezaţi-l dacă este posibil într-o cameră răcoroasă; aerul uscat al ambientului încălzit de calorifer determină ofilirea florilor şi uscarea plantei. La fiecare 2 - 3 săptămâni administraţi-i un îngrăşământ lichid diluat în apa cu care udaţi planta; în acest mod se favorizează dezvoltarea completă a frunzelor şi florilor. În perioada de înflorire este util să-i asiguraţi ciclamenului puţină umiditate şi aer proaspăt; aşezaţi ghiveciul pe o tavă cu pietriş ud; îndepărtaţi imediat florile ofilite astfel încât baza pedunculului floral să se desprindă cu uşurinţă de pe tubercul; faceţi la fel cu frunzele ofilite. Replantaţi-l în perioada succesivă celei de înflorire, când frunzele încep să se veştejească, dar numai dacă rădăcinile au umplut complet ghiveciul; de fapt, ciclamenul creşte bine dacă are rădăcinile puţin presate; folosiţi un amestec format din părţi egale de pământ de grădină, pământ de pădure, turbă şi nisip. Amintiţi-vă să aşezaţi câteva bucăţi de teracotă pe fundul ghiveciului pentru a favoriza un drenaj adecvat.

Reproducere. Ciclamenul se **însămânţează** între iulie şi septembrie, folosind un compost propice, fertil, amestecat cu nisip grunjos şi menţinut la o temperatură de 18 – 24 °C. Aşezaţi lădiţa pentru însămânţare la umbră, dar într-un loc cald şi asiguraţi-vă zilnic că pământul este uşor umed; seminţele încolţesc în 5 - 6 săptămâni. Multiplicarea se face şi prin **divizarea** tuberculului: la sfârşitul primăverii, îndepărtaţi pământul de pe rădăcini şi împărţiţi tuberculul astfel încât fiecare porţiune să aibă câţiva muguri; plantaţi aceste porţiuni în ghivece diferite pe care le veţi menţine într-un ambient răcoros. Plantele obţinute fie prin însămânţare, fie prin divizare se plantează când sunt suficient de mari pentru a putea fi manipulate; se plantează în ghivece de 5 cm, menţinând compostul umed şi o temperatură de 15 – 18 °C; transferaţi-le în ghivece din ce în ce mai mari pe măsură ce cresc, ajungând ca în final să le plantaţi în ghiveciul definitiv, cu diametrul de 10 - 15 cm, în lunile mai - iunie ale anului următor.



Pericole şi precauţii. Aşezaţi planta într-un loc uscat şi aerat. Îndepărtaţi frunzele suferinde şi udaţi-o moderat; apa în exces determină decolorarea frunzelor şi provoacă putrezirea rădăcinilor, tuberculilor şi peţiolilor. Atmosfera prea uscată, temperatura crescută şi expunerea direct la soare, determină răsucirea şi îngălbenirea frunzelor; aşezaţi atunci planta într-un loc mai umbrit, la o temperatură de aproximativ 15–18 °C, menţinând compostul umed.



Specii şi varietăţi horticole. ***Cyclamen balearicum*** înfloreşte din martie până în aprilie, având flori mici şi numeroase, uşor parfumate, colorate delicat în alb - roz cu partea internă roz - trandafirie; este originar din insulele Baleare. ***Cyclamen graecum*** prezintă frunze în formă de inimă, uşor catifelate, cu zone albe - argintii; este originar din Grecia şi are flori de diverse nuanţe, de la roz - pal la roşu carmin. ***Cyclamen libanoticum*** prezintă frunze verde închis, adesea cu pete galbene şi cu diverse culori pe faţa inferioară; originară din Liban, are flori roz - violet pal destul de mari. ***Cyclamen persicum*** prezintă frunze în formă de inimă, verde închis cu zone gri - arginii şi flori de diferite culori: roz, violet pal, roşu sau purpuriu. Originară din Africa de Nord şi din regiunile mediteraniene orientale prezintă numeroase varietăţi: „Bonfire" este o frumoasă plantă compactă cu frunze armonios colorate şi flori lucioase, colorate stacojiu intens; „Candle – stick" este un ciclamen foarte graţios cu flori delicate, roz cu striaţii roz închis; varietatea „Rococo" are flori cu petale puţin cărnoase şi margini încreţite, colorate roz mai mult sau mai puţin intens, cu nuanţă mai închisă de roz în partea centrală; „Vogt´s Double" are flori dispuse în perechi, şi colorate în diferite nuanţe de roz.



Sus, Cyclamen frangiatum. *Jos, un detaliu asupra florii.*

Cimbidium • Cymbidium



Cymbidium este un gen care cuprinde 50 de specii şi foarte multe varietăţi horticole indicate pentru cei care iubesc orhideele şi dispun de un ambient nu foarte cald. Speciile cultivate ca plante de apartament sunt epifite în mediul lor natural, dezvoltându-se pe arbori; totuşi, Cymbidium poate creşte şi la nivelul solului, atât în zone semideşertice cât şi în cele pluviale din Australia sau Extremul Orient. Planta înflorită este cu adevărat splendidă; pe **pedunculii florali** se formează 15 **flori** cu diametrul de 5 - 10 cm care persistă circa 6 săptămâni; fiecare plantă produce chiar mai mult de 3 pedunculi într-un an. **Frunzele** sunt subţiri, permanent verzi şi se formează la nivelul solului, ivindu-se dintr-un pseudobulb plat; Hibrizii se împart în două grupuri: „standard" şi „miniaturali"; primul cuprinde plante înalte chiar de peste 90 cm şi puţin arcuite, iar al doilea plante înalte de doar 40 cm.

Cartea de identitate

Familia
Orchidacee

Aspect
tufă

Înălţime
30 - 90 cm

Diametru
50 - 80 cm

Perioada de înflorire
noiembrie - martie

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie

Cultivare
dificilă

Cultivare. Aceste orhidee se replantează **primăvara**, dar numai o dată la 3 - 4 ani; folosiţi un compost propice pe care-l puteţi pregăti chiar acasă din 3 părţi de scoarţă fărâmiţată, 2 părţi de turbă şi una de mangal la care se adaugă perlite sau un alt material inert. Asiguraţi drenajul, aşezând pe fundul ghiveciului un pumn de pietricele sau câteva cioburi de teracotă. Din **aprilie** până în **septembrie** udaţi-o abundent, dar lăsaţi compostul să se usuce între două operaţii, deoarece excesul de apă poate favoriza putrezirea rădăcinilor. În timpul perioadei de creştere, administraţi la fiecare 2 săptămâni câteva picături de îngrăşământ lichid bogat în azot pe care îl adăugaţi în apă. **Vara**, când este cald, stropiţi planta cu apă pentru a spori umiditatea; aşezaţi-o într-un loc luminos, dar nu direct la soare, menţinând temperatura între 15 şi 24 °C. Multe specii de *Cymbidium* înfloresc **toamna** şi **iarna** şi de aceea în aceste anotimpuri necesită îngrijiri particulare. Aşezaţi planta în



plină lumină, într-un loc bine aerisit, departe de soare şi de curenţii de aer, mai ales atunci când este înflorită. Udaţi-o folosind, dacă este posibil, apa de ploaie sau chiar apă călduţă fără mult calcar şi lăsaţi compostul să se usuce de la o udare la alta; menţineţi temperatura între 15 şi 18 °C. Pedunculii florali se formează între sfârşitul lunii septembrie şi începutul lunii octombrie, dar planta mai necesită alte 2 - 3 luni pentru a înflori; când pedunculii sunt suficient de lungi, legaţi-i de beţe subţiri verticale, pentru a-i împiedica să cadă sub greutatea florilor.

REPRODUCERE. Planta se multiplică prin **divizare** după terminarea perioadei de înflorire; scoateţi-o din ghiveci şi căutaţi punctul în care se divide în mod natural, împărţind-o cu hotărâre. Porţiunile de plantă, fiecare cu cel puţin un vlăstar, se plantează într-un compost cu un volum puţin mai mare decât aparatul radicular. Menţineţi compostul umed, într-un loc umbros, până când rădăcinile încep să crească; când porţiunile rezultate prin divizare încep să dezvolte rădăcini proprii transferaţi-le în recipienţi puţin mai mari plini cu compost specific pentru plantele adulte; aşezaţi cioburi de teracotă sau pietricele pe fundul ghivecelor.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Dacă atmosfera este prea uscată, planta poate fi atacată de păianjenul roşu; se elimină stropind-o cu substanţe antiparazitare adecvate şi având apoi grijă să o udaţi când compostul pare uscat; fiţi totuşi atenţi să nu îi administraţi prea multă apă, deoarece îi dăunează.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Cymbidium devonianum*** are flori late de 2 - 4 cm colorate de la verde - galben închis la brun măsliniu cu pete carmin, având petala centrală roşie - purpurie; este originară din Assam şi Sikkim (India). ***Cymbidium pumilum*** este o orhidee terestră originară din sudul Chinei; are frunze lungi de aproximativ 30 cm, în formă de panglică, colorate verde strălucitor; florile sunt ceroase, brune - roşietice şi galbene, late de circa 5 cm. Se află la originea multor hibrizi: „Albomarginatum" are flori roşii - brune având petala centrală albă şi cu pete mici roşii; frunzele au marginile albe; „Flirtation" este o orhidee compactă, dar de mici dimensiuni, cu flori în diverse nuanţe alb - verzui, roz şi brun - purpuriu, având petala centrală albă cu pete mici maron închis; „Mary Pinchess Del Ray" este o varietate cu flori galbene. ***Cymbidium tigrinum*** este o specie nu foarte înaltă, originară din India şi Birmania; are frunze mai mici de 15 cm şi pedunculi florali care poartă 3 - 7 flori galbene - verzi, late chiar şi de 5 cm, cu petala centrală trilobată: dintre aceşti 3 lobi, cel situat în mijloc este alb cu pete roşii, iar cei laterali sunt galbeni cu vinişoare roşietice. ***Cymbidium virescens*** este o specie miniaturală foarte graţioasă, originară din Japonia; are frunze subţiri şi flori foarte parfumate, verzi şi roşii, cu petala centrală albă cu pete roşii. „Angustifolium" este o varietate cu flori verde intens cu striaţii delicate purpurii şi petala centrală albă - galbenă cu pete purpurii.



Jos şi pe pagina anterioară, hibrizi de Cymbidium.

Ciperus, papirus • Cyperus



Este un gen care cuprinde 500 - 600 de specii permanent verzi, rizomatoase, care trăiesc în medii umede, în special în regiunile tropicale şi subtropicale, şi care cresc bine în apartament dacă sunt ţinute la cald în timpul iernii şi sunt udate mereu.

CULTIVARE. În **martie**, replantaţi-le dacă rădăcinile au ocupat complet ghiveciul, folosind un amestec de pământ cu puţin mangal fărâmiţat. Udaţi-o zilnic şi menţineţi o temperatură de 27 °C (dacă este mai cald nu expuneţi planta în lumină prea puternică); este recomandabil să aşezaţi planta într-un vas mic cu 5 - 7 cm de apă pentru a putea absoarbe apa neîngrădită. Din **martie** până în **septembrie** administraţi la fiecare 2 săptămâni un îngrăşământ lichid diluat în apă. Pentru a favoriza dezvoltarea viguroasă a plantei înlăturaţi din când în când eventualele tulpini uscate, tăindu-le de la bază. **Toamna** şi **iarna** menţineţi o temperatură de 15 °C; dacă temperatura urcă sau aerul este prea uscat sporiţi umiditatea. Menţineţi permanent compostul suficient de bine udat (dar nu excesiv) şi opriţi administrarea îngrăşămintelor.

REPRODUCERE. **Divizarea** se poate face primăvara, prinzând planta de partea bazală a tulpinilor, extrăgând-o cu atenţie din ghiveci şi scuturând compostul de pe rădăcini. Împărţiţi apoi cu hotărâre rădăcinile în două părţi, îndepărtaţi-le pe cele bătrâne şi lemnoase şi plantaţi cele două porţiuni într-un pământ de ghiveci cu un adaos de mangal fărâmiţat în cantitate mică; udaţi-le abundent. Puteţi obţine un **butaş** desprinzând o inflorescenţă matură împreună cu câteva frunze şi cu o bucată de tulpină; tăiaţi jumătate din fiecare frunză cu un foarfece şi răsturnaţi „umbrela" formată apical din frunze, aşezând-o pe suprafaţa apei dintr-un vas de sticlă sau într-o farfurie plină cu nisip ud; expuneţi butaşii la lumină şi la 21 °C; dacă folosiţi nisip, menţineţi-l ud. Când se formează rădăcinile şi primele vlăstare, plantaţi butaşii într-un compost propice la care se adaugă puţină pulbere de mangal. Planta se poate multiplica şi prin **însămânţare**, în martie şi aprilie: folosiţi o lădiţă pentru însămânţare profundă, plină cu turbă amestecată cu un pumn de nisip; menţineţi-o la 18 – 21 °C, udaţi constant compostul şi feriţi-o de lumina directă până la încolţire.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Umiditatea aerului şi compostului trebuie să fie crescute, deoarece altfel frunzele se usucă sau se îngălbenesc, aceleaşi fenomene apărând şi în cazul în care iarna temperatura este prea scăzută; interveniţi, tăind tulpinile la 5 cm de la bază şi menţinând temperatura peste 13 °C.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Cyperus alternifolius*** are frunze lungi şi subţiri grupate sub formă de umbrele apicale; înaltă de 45 - 60 cm, produce floricele situate pe pedunculi şi grupate în inflorescenţe galbene, care prin maturaţie devin maron. Varietatea „Variegatus" şi-a primit denumirea de la dungile orizontale albe - crem, cu valoare decorativă, prezente pe frunze şi pe tulpini. ***Cyperus papyrus***, care creşte în mod natural din Egipt până în Africa tropicală, poate ajunge la aproape doi metri înălţime; are tulpini lungi şi triunghiulare, groase chiar de 8 cm la bază şi bogate în măduvă fibroasă; frunzele sunt puţin atrăgătoare şi par atârnate de tulpini; mici spice pufoase stau la originea inflorescenţelor în formă de evantai.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Ciperacee

Aspect
vertical

Înălţime
60 - 180 cm

Diametru
25 - 30 cm

Perioada de înflorire
iulie - septembrie

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
uşoară

Cyperus alternifolius *necesită udări abundente şi un ambient umed.*

Cyrtomium • Cirtomium

Cartea de identitate

Familia
Polipodiacee
Aspect
tufă
Înălţime
30 - 60 cm
Diametru
30 - 60 cm
Perioada de înflorire
nu are flori
Expunere
lumină indirectă, penumbră
Udare
medie
Cultivare
uşoară



Originar din Asia, din Himalaya până în Japonia, genul *Cyrtomium* reuneşte 12 specii de ferigi, dintre care câteva sunt foarte adecvate pentru cultivarea în casă, deoarece suportă chiar şi condiţii de mediu în care alte plante ar suferi. **Frunzele** sunt constituite dintr-un ax central flancat pe cele 2 laturi de două şiruri de **foliole** lungi şi ascuţite. *Cyrtomium* este o plantă puţin pretenţioasă, foarte adecvată pentru decorarea interioarelor, deoarece se menţine frumoasă şi lucioasă chiar şi în timpul iernii.

Cultivare. Replantaţi-o în **martie** dacă rădăcinile au ocupat întregul ghiveci; folosiţi un compost propice, fertil, bogat în humus şi aşezaţi cioburi de teracotă pe fundul ghiveciului. Asiguraţi o temperatură de cel puţin 13 °C şi stropiţi frecvent frunzişul. **Vara**, temperatura optimă este în jurul a 18 °C; dacă este mai mare, protejaţi planta de lumină, udaţi-o regulat şi menţineţi-o umedă, pulverizând asupra ei apă; udaţi-o doar atunci când suprafaţa compostului este uscată. În timpul perioadei de activitate vegetală administraţi un îngrăşământ lichid o dată pe săptămână. **Toamna** şi **iarna** temperatura se menţine între 13 şi 18 °C, deoarece planta poate fi încă în activitate vegetală; dacă este mai mică de 10 °C, *Cyrtomium* intră într-un status semidormind, deşi frunzişul persistă. Udaţi compostul astfel încât să fie uşor umed şi evitaţi atât curenţii de aer cât şi expunerea la frig.

Reproducere. În martie, planta adultă se poate multiplica prin **divizare**. Separaţi aparatul radicular în două jumătăţi, ambele înzestrate cu rizomi, cu 5 - 7 cm de rădăcini din cele mai fine şi cu 3 sau 4 frunze; plantaţi apoi rădăcinile oarecum superficial într-un compost pe bază de turbă umedă; expuneţi ghivecele la lumină, la adăpost de razele soarelui şi menţineţi compostul uşor umed până când plantele încep să producă noi vlăstare; în continuare, trataţi-le ca şi pe plantele adulte.

Pericole şi precauţii. Plantele udate prea mult se pot veşteji, mai ales iarna când temperaturile sunt mai mici de 10 °C; uscaţi compostul şi îşi vor reveni. Atenţie la soare şi la căldură, deoarece pot arde frunzele; asiguraţi penumbră, udaţi-o regulat şi creşteţi umiditatea ambientului. Coşenila brună infestează uşor această plantă, formând mici protuberanţe în locurile în care frunzele se îndoaie sau se întretaie; dacă infestarea este uşoară îndepărtaţi insectele cu o cârpă de bumbac înmuiată în alcool denaturat; dacă este mai masivă, stropiţi planta cu un insecticid specific, repetând eventual operaţia după 15 zile.

Specii şi varietăţi horticole. ***Cyrtomium cariyotideum,*** originar din Japonia, are frunzişul delicat, cu aspect căzător, verde deschis; frunzele sunt oarecum înguste, au margini dinţate şi cresc dese de-a lungul tulpinilor. ***Cyrtomium falcatum*** (sin. ***Polystichum falcatum***), originar din China şi Japonia, este o plantă rezistentă, cu foliole lucioase, verde închis, asemănătoare cu cele ale pomişorului ghimpos; sunt lungi de circa 7 cm şi apar pe laturile unei tulpini brune. „Rochfordianum" este varietatea cea mai viguroasă, caracterizată prin prezenţa unor frunze ample. ***Cyrtomium fortunei*** are mănunchiuri de frunze verde închis, mate; este o plantă compactă, permanent verde.

Originar din Japonia, Cyrtomium falcatum *are frunze subţiri, suspendate, verde deschis.*

Davalia • Davallia

Genul *Davallia* cuprinde 34 de specii destul de uşor de cultivat deoarece, fiind de origine tropicală, nu pretind umiditate crescută. Are **frunze** luxuriante şi **rădăcini** rizomatoase subţiri şi scuamoase care cresc până când acoperă pereţii exteriori ai ghiveciului. Sunt plante epifite, dar există şi specii târâtoare care cresc pe stânci, precum şi specii care trăiesc atât pe arbori, cât şi pe sol.

Cultivare. **Primăvara** şi **vara** planta se udă moderat, dar se pulverizează apă asupra ei aproape zilnic şi se administrează un îngrăşământ lichid la fiecare 3 - 4 săptămâni. Pentru a susţine bine rădăcinile cărnoase trebuie să folosiţi un compost destul de compact şi bine drenat. **Toamna** şi **iarna** menţineţi o temperatură de 15 °C, iar dacă aceasta scade, reduceţi udarea plantei; totuşi, niciodată temperatura nu trebuie să fie mai mică de 10 °C. Udaţi planta introducând ghiveciul într-o cadă cu apă călduţă şi lăsându-l să se zvânte înainte de a-l pune la loc; repetaţi această operaţie când compostul începe să se usuce. Aşezaţi planta la lumină bună, dar nu direct la soare.

Reproducere. **Divizarea** rizomilor se efectuează în februarie, înainte de intrarea în starea de repaus vegetal; tăiaţi porţiuni lungi de 7 - 10 cm, având grijă să aibă fiecare cel puţin un mugure şi câteva rădăcini, apoi plantaţi-le într-un compost pe bază de turbă, într-un ambient cald şi umed.

Pericole şi precauţii. Planta suportă uscăciunea doar pentru scurt timp; căderea frunzelor sau colorarea lor în gri sunt simptome ale deshidratării. Tăiaţi frunzele moarte şi introduceţi complet planta în apă; după această operaţie de urgenţă, udaţi-o regulat şi evitaţi curenţii de aer rece.

Specii şi varietăţi horticole. ***Davallia canariensis***, originară din insulele Canare, are frunze verzi, lungi de circa 30 cm, triunghiulare, penate şi adânc incizate, care se dezvoltă din rizomi cărnoşi ce se târăsc pe suprafaţa pământului. ***Davallia fejeensis*** are rizomi cărnoşi, gri - roz, acoperiţi de puf; este originară din insulele Fiji şi în stare sălbatică creşte pe arbori. Varietatea cea mai cunoscută este „Pufoasa": provine din Polinezia, are rizomi subţiri, plăpânzi şi frunziş cu aspect căzător, constituit din foliole penate, dense, colorate într-un verde - argintiu frumos. ***Davallia mariesii*** are rizomi subţiri acoperiţi de scuame brune; frunzele sunt penate, triunghiulare, verde intens spre bronz.

Cartea de identitate

Familia
Polipodiacee

Aspect
tufă, plantă târâtoare

Înălţime
30 - 80 cm

Diametru
30 - 100 cm

Perioada de înflorire
nu are flori

Expunere
lumină indirectă, penumbră

Udare
medie

Cultivare
uşoară



Davallia *sunt ferigi luxuriante, adecvate şi pentru cultivarea în coşuleţe suspendate. În imagine,* Davallia bullata.

Dieffenbachia

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Aracee
Aspect
vertical
Înălțime
80-180 cm
Diametru
60-90 cm
Perioada de înflorire
vara (înflorește rar în ghiveci)
Expunere
lumină indirectă
Udare
medie
Cultivare
ușoară

Genul *Dieffenbachia* cuprinde circa 30 de specii permanent verzi, perene, originare din pădurile tropicale ale Americii și ale vestului Indiei. Sunt dintre plantele cel mai frecvent cultivate în apartament datorită efectului decorativ al **frunzelor**, care prezintă o un gamă largă de motive, putând fi împestrițate sau marmorate. Unele specii au **tulpini** groase, altele au tulpini elegante și subțiri cu aspect mai compact; specia cea mai însemnată este *Dieffenbachia picta* (mai frecvent denumită *Dieffenbachia maculata)* care provine din regiunile tropicale ale Braziliei. Trebuie să vă puneți mănuși înainte de a le manipula, deoarece seva lor conține o sustanță iritantă periculoasă pentru persoanele alergice.

CULTIVARE. Replantați-o la începutul **primăverii**, înainte de debutul perioadei de activitate vegetală; folosiți un pământ propice sau preparați un amestec din 2 părți de pământ fertil, una de turbă, una de pământ din frunze descompuse și puțin nisip; comprimați bine pământul și mențineți-l permanent umed. **Vara** este un anotimp favorabil plantei, aceasta preferând căldura și temperaturile mai mari de 21 °C (până la 30 °C); expuneți-o la lumină intensă care favorizează apariția unui frumos colorit pestriț. Mențineți pământul umed, dar împiedicați stagnarea apei în ghiveci: rădăcinile pot putrezi. Stropiți cu apă pentru a menține aerul din jurul plantei suficient de umed (dacă este posibil folosiți apa de ploaie). Din aprilie până în septembrie diluați în apă un îngrășământ lichid. Planta nu intră în repaus vegetal **toamna** și **iarna**, dar își pierde aspectul viguros; expuneți-o la o temperatură de minimum 15-18 °C și la lumină bună; stropiți-o în zilele cele mai însorite și udați-o o dată pe săptmână. Pământul se menține permanent umed, iar ambientul aerisit, dar lipsit de curenți de aer rece.

REPRODUCERE. Prelevați **butași** din tulpină la începutul primăverii; aceștia trebuie să fie lungi de 5-10 cm și să aibă cel puțin un mugure. Fiți atenți la seva nocivă și utilizați mănuși pentru grădină. Presărați peste zona tăiată pulbere rizogenă și lăsați-o să se usuce 1-2 zile, apoi plantați butașii, comprimând bine pământul și adăugați puțin nisip pentru a garanta drenajul. Reglați temperatura lădiței pentru replicare la peste 24-27 °C și udați-o constant; deschideți lădița o dată pe zi pentru a împrospăta aerul. După câteva săptămâni vor apărea rădăcinile; în acest moment transplantați



Dieffenbachia *trebuie să fie ținută într-un ambient umed și bine luminat, dar ferită de soare.*



Aranjament cu Dieffenbachia seguine *şi* Dieffenbachia exotica. *Frunzele bălțate în diferite culori sunt tipice pentru aceste plante.*

butaşii într-un pământ pentru flori sau într-un amestec adecvat pentru planta adultă. Când planta este prea înaltă, ajungând aproape de tavan, sau când îşi pierde frunzele din partea inferioară puteți efectua un **marcotaj**.

PERICOLE ŞI PRECAUȚII. Frunzele veştejite, slăbite şi decolorate sunt simptome ale excesului de apă sau ale expunerii la frig. Hrăniți bine planta în timpul perioadei de activitate vegetală; în caz contrar, va avea frunze palide, lipsite de aspectul împestrițat. Păianjenul roşu infestează cu uşurință *Dieffenbachia* dacă aerul este prea uscat, producând pete arămii, care apoi devin transparente cu tente roşietice; tratați planta cu un insecticid specific. Păduchele verde formează uneori colonii numeroase pe frunzele tinere; combăteți-l cu un insecticid sistemic. Picăturile care se formează pe vârful frunzelor nu sunt însă semnele nici unei boli.

SPECII ŞI VARIETĂȚI HORTICOLE. ***Dieffenbachia bausei*** are frunze ovale cu puncte gălbui-veriz, margini verde închis şi pete albe pe întreaga lamină; tulpina este lungă de circa 20 cm. ***Dieffenbachia oerstedii***, originară din Costa Rica, are frunzele ovale, verde închis, cu nervuri albe ce au o bandă ivoar de-a lungul lor. ***Dieffenbachia picta*** (sin. ***Dieffenbachia maculata***) are frunze mari, lucioase, verzi, cu puncte şi desene verde ivoar; poate produce inflorescențe sub formă de spic. Varietatea „Splendens" are frunze mari, verde pal, cu puncte albe-crem şi margini uşor ondulate. „Exotica", varietatea cea mai răspândită, are frunzele colorate aproape în întregime galben-crem, cu margini fine verde pal. „Amoena" (sin. ***Dieffenbachia amoena***) se distinge prin aspectul compact ce-i este conferit de prezența unei tulpini groase; creşte până la 60-90 cm şi are frunze lungi de aproape 60 cm şi late de 25, colorate intens în verde închis cu pete albe-crem. Varietatea „Tropic Snow" are frunze aspre şi scorțoase, cu dungi crem şi verzi pe un fond verde lucitor. „Pia" prezintă frunze vărgate în verde pal şi galben-crem, cu o dungă centrală verde închis. ***Dieffenbachia wallisii*** este o specie foarte înaltă: depăşeşte 4 m înălțime; are frunze lanceolate, colorate verde-arămiu, cu o zonă centrală gri-crem.

Dionaea • Dionea

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Droseracee

Aspect
rozetă

Înălțime
20 - 25cm

Diametru
20 - 30 cm

Perioada de înflorire
iulie - august

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
dificilă

Dionaea muscipula este originară din zonele calde şi umede ale Carolinei de Sud, SUA, unde solul acid şi lipsit de multe elemente nutritive a forțat această plantă să-şi dezvolte capacitatea de a se hrăni cu insecte. **Frunzele** sale bicolore îndreptate în sus şi înzestrate cu dinți ca de pieptene se închid simultan şi instantaneu imediat ce o insectă s-a aşezat pe fața superioară, întinsă; dinții ajută la menținerea prăzii. Glandele conținute în interioriul acestei „guri" secretă enzime capabile să transforme țesuturile victimei în elemente nutritive. *Dioneea muscipula* este adaptată pentru a creşte într-un mediu cu temperatură şi umiditate bine controlate; ideal este să o cultivați în recipiente închise întregul an, hrănind-o cu câteva muşte în timpul verii, în timp ce iarna nu este necesar să îi furnizați hrană deoarece intră în perioada de repaus.

CULTIVARE. Pentru a o cultiva folosiți un amestec de nisip, turbă şi muschi proaspăt în părți egale; amestecul nu trebuie să se usuce niciodată, motiv pentru care este util să introduceți ghiveciul într-unul mai mare, separându-le cu un strat de muşchi. **Vara** mențineți o temperatură în jurul a 13 °C şi țineți amestecul permanent umed; administrați-i îngrăşământ o dată pe lună, în special dacă planta nu are la dispoziție hrană „vie". **Toamna** şi **iarna** *Dionaea* nu necesită hrană, dar umiditatea trebuie să fie crescută; temperatura nu trebuie să scadă sub 7 °C; este util să o transferați într-o lădiță sau într-un recipient de sticlă în scopul de a menține temperatura adecvată. Nu trebuie niciodată să o udați cu apă calcaroasă, ci numai cu apă distilată sau apă de ploaie.

REPRODUCERE. Reproducerea se face prin **desfacerea** plantei la sfârşitul lui martie sau în aprilie; plantați porțiunile rezultate într-un ghiveci dublu care conține un pământ adecvat pentru plantele adulte şi aşezați noile plante la umbră şi căldură. Se poate face şi **însămânțare**, întodeauna între martie şi aprilie, utilizând semințe nu mai vechi de 6 săptămâni; sădiți-le definitiv într-un amestec de nisip, muşchi de turbă şi turbă şi aşezați-le la o temperatură de minimum 13 °C.

PERICOLE ŞI PRECAUȚII. La fel ca şi celelalte plante acidofile, *Dionaea muscipula* suferă în prezența calcarului şi de aceea trebuie udată cu apă distilată sau apă de ploaie. Dacă se usucă, în general aceasta se datorează temperaturilor prea scăzute sau mediului prea uscat în care este dificil să supraviețuiască; mențineți-o mereu într-un amestec umed şi la o temperatură adecvată.



SPECII. ***Dionaea muscipula*** (în fotografie) este unica specie de acest gen; frunzele dispuse sub formă de rozetă, verzi, cu fața inferioară închisă la culoare, sunt ovale şi înzestrate cu filamente rigide dispuse de-a lungul marginilor, formând astfel un fel de pieptene. Fiecare frunză este formată din doi lobi uniți printr-o nervură contractilă, care se închide brusc, blocând prada. ***Dionaea muscipula*** nu depăşeşte 25 cm înălțime; produce în iulie-august flori albe, în formă de stea, reunite în inflorescențe umbeliforme.

Dizygotheca

Genul *Dizygotheca* reuneşte un mic grup de plante cu aspect foarte elegant, originare din zonele tropicale. Sunt arbuşti cu **tulpini** subţiri, verticale, la extremitatea cărora se formează **frunzele** palmate, constituite din foliole subţiri, arcuite şi dinţate, colorate verde-brun atât de închis încât par aproape negre. Necesită îngrijire constantă, temperaturi crescute tot timpul anului şi amplasare în locuri foarte luminoase, dar la adăpost de soare.

CULTIVARE. Aceste plante cresc lent şi de aceea trebuie să le replantaţi la circa 2 ani, dar numai dacă ghiveciul este prea mic; efectuaţi această operaţie la începutul **primăverii**, utilizând un amestec pe bază de pământ şi turbă. Primăvara, tăiaţi vlăstarele crescute dezordonat, care dau plantei un aspect uşor neglijent. Această plantă pretinde căldură şi umiditate; **vara** temperatura ideală este de 24-27 °C. Udaţi-o cu regularitate şi menţineţi compostul permanent umed; la fiecare 2 săptămâni administraţi două picături de îngrăşământ adăugat în apa cu care udaţi planta; stropiţi-o zilnic şi aşezaţi ghiveciul într-o albie plină cu petriş ud. Chiar şi **toamna** şi **iarna**, *Dizygotheca* necesită umiditate şi cădură pentru a creşte; udaţi-o ceva mai puţin comparativ cu sezonul estival şi stropiţi apă călduţă asupra frunzelor o dată la fiecare 2 zile. Nu ţineţi niciodată planta la o temperatură mai mică de 18 °C; aşezaţi-o într-un loc bine luminat dar nu direct la soare.

REPRODUCERE. Plantaţi **seminţele** asigurând o umiditate corespunzătoare şi o temperatură între 24 şi 27 °C; folosiţi un amestec din 2 părţi de turbă şi una de nisip grosier şi menţineţi lădiţa sau ghiveciul la căldură. Pimăvara, puteţi preleva **butaşi** de la vârful unei tulpini lungi de 10 cm, cu vârful vegetal format din 4-5 frunze; trataţi-le partea inferioară cu pulbere rizogenă şi introduceţi-i până la

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Araliacee

Aspect
arbust

Înălţime
120 cm

Diametru
45 cm

Perioada de înflorire
vara (înfloreşte rar în ghiveci)

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
dificilă





jumătate din lungime într-un amestec de nisip şi turbă în părţi egale; ţineţi-i la umbră, într-un mediu umed, la 21 °C. Când produc vlăstare noi, plantaţi-i într-un ghiveci de 7 cm, iar când sunt suficient de mari plantaţi-i într-un ghiveci definitiv, grupând câteva plante pentru a crea astfel un aspect plăcut de tufă.

Sus, Dizygotheca veitchii. *Pe pagina precedentă,* Dizygotheca elegantissima, *frecvent cultivată în apartament.*

Pericole şi precauţii. Aspectul frunzelor furnizează informaţii importante despre starea plantei. Dacă atârnă vlăguite înseamnă că frigul, apa sau uscăciunea sunt excesive; menţineţi temperatura între 18 şi 27 °C şi pământul permanent umed. Coşenila apare sub formă de mici pustule brune situate pe tulpini sau pe faţa inferioară a frunzelor; detaşaţi cât de multe puteţi, apoi stropiţi planta cu un insecticid puternic, repetând operaţia cu acelaşi produs după 10 zile.

Specii. ***Dizygotheca elegantissima*** (sin. ***Aralia elegantissima***) este un arbust cu frunzişul extrem de decorativ, originar din Noile Hebride. Are frunze lungi de 7-10 cm şi late de 1 cm, palmate, cu margini dinţate, formate din 7-10 foliole; culoarea lor este roşie cărămizie, dar o dată cu îmbătrânirea plantei devin verde închis. ***Dizygotheca veitchii*** este o plantă subţire şi foarte graţioasă; are foliolele puţin mai late comparativ cu precedenta, cu margini dinţate şi uşor ondulate. Frunzele tinere sunt brune-verzi cu nervura centrală roz. Este o specie originară din Noua Caledonie.

Dracena • Dracaena

Dracena este cultivată în principal datorită frumuseții și valorii decorative a **frunzelor** care conferă plantei un aspect foarte elegant; exemplarele adulte viguroase pot produce vara **flori** albe-crem. Sunt originare din Africa tropicală și din insulele Canare și adesea sunt confundate cu speciile din genul *Cordyline* care au aspect asemănător, dar provin din Australia și Asia; este bine să se cunoască modalitățile de cultivare ale ambelor plante pentru a evita erorile.

CULTIVARE. Replantați dracena la fiecare 2 ani sau chiar la 1 an dacă planta crește foarte repede. Operația se efectuează **primăvara**, utilizând un ghiveci cu diametrul imediat superior; folosiți un amestec pe bază de pământ sau turbă și așezați pe fundul ghiveciului teracotă sau pietre pentru a asigura drenajul. Rădăcinile dracenei au nevoie de spațiu corespunzător: un ghiveci cu diametrul de 15 cm este suficient pentru o plantă înaltă de 40 cm. **Primăvara** și **vara** așezați planta într-un loc luminos, dar protejat de acțiunea directă a soarelui; aerul trebuie menținut cald și umed, între 25 și 27 °C. Când temperatura este ridicată, planta necesită mai multă umiditate; stropiți zilnic apă asupra frunzelor și mențineți pământul umed, dar nu îmbibat. Administrați câte 2 picături de îngrășământ lichid de 2 ori pe săptămână, adăugându-l în apa cu care udați planta. **Toamna** și **iarna** opriți administrarea îngrășămintelor și udați-o mai rar, dar nu permiteți pământului să se usuce. Temperatura nu ar trebui să scadă sub 15 °C; stropiți apă săptămânal pentru a crea umiditatea necesară.

REPRODUCERE. Însămânțați în martie, menținând o temperatură constantă de 27 °C; este ideală o lădiță cu încălzire electrică. Imediat ce pot fi manevrate, transferați plănțuțele în ghivece separate de 7 cm diametru; țineți-le la adăpost de curenții de aer și de razele solare și asigurați o temperatură de 21-24 °C. Puteți obține **butași** din vârful tulpinii unei plante care a crescut prea mult sau dintr-o ramificație laterală care trebuie tăiată. Împărțiți tulpina în segmente lungi de 7 cm și îndepărtați frunzele îmbătrânite; tratați-le partea inferioară cu o pulbere de hormoni rizogeni și plantați segmentele într-o tavă cu nisip și turbă în părți egale; închideți tava într-o lădiță, la temperatura de circa 24 °C. Când butașii prind rădăcini și apar frunzele, transferați-i în ghivece de 7 cm pline cu pământ de grădină obișnuit.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Atenție la excesul de apă și la uscăciune: frunzele se veștejesc. Examinați starea pământului și reglementați udarea plantei. Temperatura scăzută produce același efect; așezați planta într-un loc mai cald. Coșenilele brune, asemănătoare unor mici pustule situate pe fața inferioară a frunzelor, se combat cu insecticide sistemice.

SPECII ȘI VARIETĂȚI HORTICOLE. ***Dracaena deremensis*** poate ajunge la o înălțime de 1,2 m. De pe tulpinile verticale și oarecum rigide se desprind



CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Agavacee

Aspect
arbust

Înălțime
120 cm

Diametru
50 cm

Perioada de înflorire
vara (înflorește rar în ghiveci)

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
ușoară

frunze lanceolate, verde închis cu o lamelă albă-verde în centru. Această specie este la originea câtorva varietăţi: „Bausei" are o dungă centrală verde deschis; „Souvenir de Augustus Schryer" formează o rozetă din frunze verzi strălucitoare mărginită de o dungă colorată crem; „Warneckei" are frunze care prezintă două benzi deschise la culoare şi o a III-a verde pal situată la mijloc. Una dintre speciile cale mai mari şi mai longevive este ***Dracaena draco***, originară din insulele Canare; în mediul său natural este un copac de până la 10 m înălţime; are frunze verde - albastru închis, cu nuanţe de roşu de-a lungul marginilor, groase şi cărnoase; produce flori frumoase, uşor verzi. ***Dracaena fragrans*** prezintă o tulpină nudă (fără frunze, ramuri), lemnoasă şi destul de groasă, care poartă pe vârful său un mănunchi de frunze verde închis cu dungi galbene, atârnând înspre bază; florile parfumate apar rar pe plantele din ghiveci. Foarte răspândită este varietatea „Massangeana", mai cunoscută sub denumirea populară de „cizma fericirii". ***Dracaena godseffiana*** (sin. ***Dracaena surculosa***) are frunze lungi de 7 cm, mai degrabă ovale decât lungi şi înguste, reunite în grupuri de 2-3 şi purtate de tulpini subţiri şi flexibile; are un aspect de tufă şi iubeşte umbra. Varietatea „Florida Beauty" este pitică şi are frunze cu foarte multe pete albe-galbene. ***Dracaena marginata***, una dintre speciile cel mai uşor de cultivat, prezintă tulpini subţiri şi elegante care poartă smocuri de frunze verzi, cu margini roşii, delicate şi arcuite. Varietatea „Tricolor" are frunze chiar mai colorate şi striaţii foarte subţiri, roşii. ***Dracaena sanderiana*** ajunge la o înălţime cuprinsă între 60 şi 120 cm; frunzele sale, dispuse sub formă de rozetă, sunt subţiri, alungite şi puţin ondulate, verzi cu margini galbene.



Dracaena deremensis *are frunze verde închis cu o dungă verde-albă în centru. Pe pagina precedentă.* Dracaena pleomele.

Echeveria



Cele aproximativ 150 de specii de *Echeveria* sunt plante foarte uşor de cultivat în casă, deoarece supravieţuiesc variaţiilor mari termice din cursul zilei, precum şi alternanţei dintre zilele calde şi nopţile reci. Sunt plante suculente, originare din America Centrală şi nord-vestul Americii de Sud şi sunt apreciate pentru frumuseţea rozetelor formate din **frunzele** cărnoase, dense.

CULTIVARE. Dacă este necesar, replantaţi-le anual în **aprilie**, folosind un pământ pentru cactuşi. **Primăvara** şi **vara**, udaţi-le bine o dată pe săptămână fără ca apa să atingă frunzele; un truc util este să aşezaţi ghiveciul pe un suport plin cu apă şi să aşteptaţi câteva minute până când pământul absoarbe lichidul necesar. Administraţi îngrăşăminte la fiecare 4 săptămâni, adăugând în apa cu care udaţi câteva picături de îngrăşământ lichid. Menţineţi planta la 15-21 °C şi protejaţi-o de soarele prea puternic. **Toamna** şi **iarna** udaţi-o moderat, diminuând cantitatea de apă în funcţie de temperatură; dacă aceasta scade sub 7 °C aşezaţi planta într-un loc mai cald şi mai luminos.

REPRODUCERE. Se pot preleva **butaşi** din frunze: desprindeţi-o cu delicateţe de pe tulpină, plantaţi baza frunzei într-un pământ umed şi ţineţi-o într-un loc luminos; udaţi-o pentru a evita uscarea pământului şi asiguraţi o temperatură de 15-18 ° C; frunza se veştejeşte, dar formează mlădiţe noi. Puteţi planta şi

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Crassulacee

Aspect
rozetă

Înălţime
8 - 30 cm

Diametru
6 - 30 cm

Perioada de înflorire
aprilie - octombrie

Expunere
plin soare

Udare
redusă

Cultivare
uşoară



Echeveria *sunt plante suculente, cu frunze cărnoase şi flori galbene, roşii şi portocalii.*

mlădițele care se formează la baza rozetei sau în jurul tulpinii; în martie tăiați-le cu delicatețe, lăsați-le să se usuce 1-2 zile și plantați-le într-un pământ cu puțin nisip grosier presărat pe suprafața sa.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Lipsa de îngrijire sau îmbătrânirea provoacă uscarea și căderea frunzelor situate bazal; interveniți tăind partea superioară, sănătoasă, a plantei și, după ce ați lăsat rozeta să se usuce 2-3 zile, plantați-o într-un ghiveci cu pământ și nisip grosier la suprafață.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Echeveria derenbergii*** are frunze mătăsoase gri-verzi care formează o rozetă lată de circa 7 cm; florile galbene-portocalii apar primăvara. „Dorosa" este o varietate cu o rozetă mai mare, lată de circa 18 cm; are frunze verde pal cu vârful roșu și margini cu perișori fini. „Worfield" înflorește foarte ușor, iar în iernile blânde poate rămâne în loc deschis (afară). Înaltă de până la 30 cm, ***Echeveria gibbiflora*** are ramuri și tulpini dezgolite, dar prezintă rozete formate din frunze mari, cărnoase, în formă de spatulă, gri-verzi cu nuanțe roz; toamna produce flori mari galbene și roșii. „Carunculata" are frunze cu protuberanțe nergulate pe fața superioară; „Metallica" are frunze roz-arămii. ***Echeveria glauca*** are rozete dense formate din frunze verzi-albastre; cele mai vechi au nuanțe roșietice de-a lungul marginilor; tulpinile lungi prezintă flori colorate roșu viu, reunite în grupuri de circa 20. ***Echeveria harmsii*** (sin. ***Oliveranthus elegans***) este un arbust mic, ramificat; frunzele, reunite în rozete oarecum laxe, sunt verzi și lanceolate; are flori mai lungi de 2,5 cm, colorate roșu stacojiu, izolate sau grupate în ciorchini situați la vârful tulpinilor lungi. ***Echeveria setosa*** are o rozetă compactă și este lipsită de tulpină; frunzele sunt acoperite de un puf dens, alb, iar florile sunt portocalii. ***Echeveria zahnii*** are o rozetă destul de laxă, de obicei purtată de o tulpină scurtă; frunzele sunt gri-verzui, ușor pătate cu roz pe fața superioară; florile sunt purtate de tulpini lungi de circa 15 cm, au formă de clopoței și sunt galbene portocalii.

Echeveria setosa, *jos, are o rozetă de frunze și flori portocalii la extremitatea tulpinilor lungi.*



Echinopsis



Speciile genului *Echinopsis* sunt cactuşi originari din America de Sud unde pot atinge dimensiuni considerabile, îmbrăcând un aspect de arbust. Foarte uşor de cultivat, înfloresc fără probleme într-un mediu bine iluminat şi însorit. Au o **tulpină** alungită, sferică şi groasă, de-a lungul căreia se întind margini pe care se găsesc protuberanțe, din care emerg grupuri de **spini** dispuşi în formă de stea. Plantele în vârstă de circa 3 ani produc o explozie de **flori** magnifice, cu un parfum delicat, colorate variabil în nuanțe de roz; se deschid seara, la o jumătate de oră după apusul soarelui şi se mențin toată noaptea şi ziua următoare. Apoi sunt înlocuite de altele şi altele pe toată durata verii.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Cactacee

Aspect
sferică sau cilindrică

Înălțime
8 - 150 cm

Diametru
8 - 70 cm

Perioada de înflorire
iunie - septembrie

Expunere
plin soare

Udare
redusă

Cultivare
uşoară

CULTIVARE. Dacă rădăcinile au ocupat complet ghiveciul, replantați Echinopsis **primăvara** într-un pământ propice pentru cactuşi sau într-un pământ îmbogățit, amestecat cu nisip grunjos. **Vara**, aşezați permanent planta la lumină bună şi expuneți-o la soare, la o temperatură ideală de 15-24 °C; udați-o astfel încât să permiteți pământului să se usuce bine între aceste operații şi evitați stagnarea apei. Administrați-i îngrăşăminte la fiecare 3-4 săptămâni, din aprilie până în septembrie, folosind fertilizanți lichizi diluați în apa cu care udați planta. **Toamna** şi **iarna** planta trăieşte o perioadă de repaus; mențineți-o la o temperatură de 7-10 °C, udați-o moderat din noiembrie până în martie, amplasați-o la lumină bună şi, dacă există, la soare.

REPRODUCERE. Puneți **semințele** într-o lădiță pentru însămânțare; acoperiți-le cu un strat subțire de pământ pentru cactuşi şi țineți-le la umbră şi la umiditate până când încolțesc; temperatura trebuie menținută între 18 şi 24 °C. O metodă mai simplă constă în multiplicarea plantei prin **divizarea** mlădițelor bazale ce se dezvoltă din planta - mamă; separați vlăstarele cu un cuțit ascuțit, lăsați să se usuce suprafața tăiată timp de o săptămână şi aşezați-le în ghiveci. Dacă vlăstarele prezintă deja rădăcini, nu le lăsați să se usuce, ci replantați-le imediat menținând pământul uscat timp de 2-3 săptămâni pentru a evita putrezirea.





Sus, Echinopsis huascha. *Pe pagina anterioară, sus, un detaliu al marginilor spinoase, iar jos,* Echinopsis multiplex.

Pericole şi precauţii. Udarea excesivă produce putrezirea plantelor care îmbracă astfel un aspect flasc şi zbârcit; lăsaţi mereu pământul să se usuce înainte de fiecare udare. O plantă cu formă ciudată şi care nu înfloreşte nu are suficientă lumină; multiplicaţi-o cu ajutorul unui vlăstar bazal tânăr. Coşenila făinoasă se elimină cu ajutorul unei cârpe din bumbac, a unei periuţe înmuiate în alcool sau stropind planta cu un insecticid potrivit.

Specii şi varietăţi horticole. ***Echinopsis aurea*** are o tulpină sferică şi formează numeroase vlăstare bazale; originară din Argentina, are multe flori galben-lemon. Varietatea „Aurantiaca" are tulpina brună-verde, spinoasă şi formează colonii de plante cu flori frumoase brune-portocalii. ***Echinopsis eyriesii*** produce flori mari, albe-violete, lungi de 20-25 cm şi late de 10-12 cm; tulpina, iniţial sferică şi ulterior cilindrică este verde închis cu 15 margini care prezintă areole gri; fiecare dintre acestea poartă 14 spini maron de circa 8 mm lungime. ***Echinopsis huascha*** (sin. ***Trichocerus huascha***) are tulpini târâtoare, spinoase, lungi de 7 cm, cu multe margini; din areolele des situate emerg numeroşi spini galbeni-bruni. Florile au culori variabile de la galben viu la portocaliu-roşietic, aşa cum este „Rubriflorus". ***Echinopsis oxygona*** (sin. ***Echinopsis multiplex***) este cea mai cunoscută şi mai spectaculoasă, având tulpini sferice, dar care cu trecerea timpului se alungesc, străbătute de 12-14 margini pe care, la distanţe egale, se găsesc alveole din care iradiază grupe de spini maronii, rezistenţi; florile sunt roz-pal, foarte parfumate, lungi de 18-20 cm şi late de 15. ***Echinopsis silvestrii*** produce rar vlăstare; are formă globuloasă, este gri-verde şi are peste 20 de margini înzestrate cu spini galbeni-verzi; înfloreşte având flori mari, albe, în formă de pâlnie. ***Echinopsis spachiana*** (sin. ***Trichocerus spachianus***) ajunge la 90-120 cm înălţime; are tulpini verzi, viu colorate, cu numeroase margini şi grupuri de spini galbeni-bruni. Noaptea produce flori foarte mari, lungi de până la 25 cm, albe, cu petalele externe verzi. ***Echinopsis tubiflora*** are o tulpină alungită, cu margini proeminente, ondulate, înzestrate cu spini lungi negri; florile au formă de clopoţel deschis şi sunt albe, cu nuanţe de albastru.

Epifilum • Epiphyllum

Speciile genului *Epiphyllum* sunt plante cu aspect exotic, originare din pădurile tropicale ale Americii Centrale. Plantele din comerț sunt hibrizi derivați în marea majoritate din *Epiphyllum crenatum*. Au **tulpini** plate și de obicei înguste, cu margini dantelate, la extremitatea cărora se deschid flori minunate, foarte mari, care persistă o zi și o noapte.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Cactacee

Aspect
tufă

Înălțime
40 - 90 cm

Diametru
20 - 40 cm

Perioada de înflorire
aprilie - iulie

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
ușoară

CULTIVARE. Replantați-le anual, în timpul **primăvarii**, folosind un compost propice pe bază de turbă. În acest anotimp expuneți plantele la lumină bună, dar nu direct la soare. Udați-le abundent asfel încât pământul să rămână mereu umed. În perioada de înflorire (între **aprilie** și sfârșitul lui **iulie**) adăugați câteva picături de îngrășământ cu concentrație crescută de potasiu în apa cu care udați planta, o dată la fiecare 10 zile. Din **octombrie** până în **martie**, mențineți pământul ușor umed, fără a lăsa rădăcinile să se usuce complet; creșteți treptat cantitatea de apă și când încep să se formeze mugurii, administrați plantei un îngrășământ lichid. **Toamna** și **iarna**, mențineți o temperatură de cel puțin 10 °C și asigurați o lumină bună.

REPRODUCERE. La sfârșitul lui iulie-începutul lui august, o dată cu încheierea perioadei de înflorire, prelevați din tulpini **butași** lungi de 10-15 cm și lăsați-i să se zvânte 2-3 zile. Plantați-i într-un compost propice pe bază de turbă fertilă, metinută umedă, la 21 °C și lăsați-i descoperiți; după 2-3 săptămâni, când au prins rădăcini, cultivați-i ca și pe plantele adulte. **Însămânțarea** se efectuează într-un pământ fertil; acoperiți semințele cu un strat de pământ menținut umed, la 21-24 °C; după încolțire, selectați doar plănțuțele cele mai frumoase și sănătoase și, atunci când vor putea fi manevrate, plantați-le în ghivece diferite, conținând pământ pentru cactuși sau pământ fertil amestecat cu nisip grosier; expuneți planta la lumină, dar nu direct la soare. Plantele rezultate din semințe produse de hibrizi nu seamănă în general cu planta - mamă.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Expunerile prelungite direct la soare provoacă arderea frunzelor. Un exces de apă, mai ales iarna, produce veștejirea tulpinilor și putrezirea rădăcinilor.

SPECII ȘI VARIETĂȚI HORTICOLE. O specie ușor de cultivat este ***Epiphyllum ackermannii*** (în fotografie); are tulpini lungi și plate, caracteristice, și flori numeroase, colorate portocaliu viu, alungite, în formă de trompetă. Tulpinile de ***Epiphyllum crenatum*** sunt cilindrice la bază și plate pe tot restul lungimii; au aspect asemănător unor frunze cărnoase și sunt gri-verzui cu margini dantelate; florile de culoare alb-crem au formă de trompetă și sunt lungi de 20-25 cm și late de 15. Această specie este „mama" a numeroși hibrizi mai ușor de cultivat.



Erica

Cartea de identitate

Familia
Ericacee

Aspect
tufă

Înălțime
40 - 60 cm

Diametru
25 - 40 cm

Perioada de înflorire
noiembrie - martie

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
ușoară

Genul *Erica* numără peste 700 de specii de arbuști care în mod natural se dezvoltă în diferite medii: de la cele cu sol nisipos, arid, la cele mlăștinoase ale Europei, Asiei și Africii. Multe specii sunt cultivate pentru decorarea grădinilor și pervazelor, însă unele, originare din Africa de Sud, sunt indicate și ca plante de apartament, deoarece oferă pete de culoare extrem de frumoase în special iarna. În apartament ajunge până la circa 60 cm înălțime și îmbracă formă de tufă, având **tulpinile** acoperite de **frunze** minuscule, aciculare; **florile** apar toamna și sunt mici, globuloase, în formă de clopoței, având culori ce variază în funcție de specie de la alb la roșu închis. Două specii foarte cunoscute sunt *Erica gracilis* și *Erica perspicua*: prima, în varietatea „Alba", înflorește de Crăciun și are flori albe; a doua, crește în mod natural în zonele mlăștinoase din Regiunea Capului Bunei Speranțe, în Africa de Sud, și trebuie cultivată în pământ umed.

Cultivare. Dacă rădăcinile au ocupat complet întregul ghiveci replantați *Erica* **primăvara**, folosind un amestec, de preferință acid, obținut din 2 părți de turbă și una de nisip fin, necalcaros. **Vara** mențineți-o dacă este posibil în medii răcoroase, în loc deschis și la umbră; udați-o abundent, iar în perioada de plină creștere adăugați 2-3 picături de îngrășământ lichid în apă. **Toamna** și **iarna** udați-o de 2-3 ori pe săptămână, atât cât să mențineți pământul umed; dacă apa este prea dură trebuie să o folosiți pe cea de ploaie. În aceste anotimpuri expuneți *Erica* la lumină bună, în locuri aerisite; planta înflorește la o temperatură de 7-15 °C, de la sfârșitul **toamnei** până **primăvara,** având flori longevive, dar care la temperaturi mai ridicate se usucă și cad repede. Stropiți planta pentru a-i furniza umiditate sau așezați ghiveciul pe un suport plin de pietriș ud.

Reproducere. Puteți prevala **butași** de 5 cm lungime din ramurile laterale, la începutul sau la sfârșitul verii; plantați-i în turbă umedă amestecată cu puțin nisip



Erica gracilis *(jos) este o plantă compactă, cu floricele roz - purpurii. Pe pagina alăturată,* Erica cinerea, *varietatea „Alba Miner".*



grosier; mențineți-i la temperatura constantă de 18-24 °C, în atmosferă umedă și în penumbră până când se vor ivi noii muguri. Dacă utilizați un ghiveci acoperit cu o folie de plastic transparentă, amintiți-vă să îl descoperiți câteva minute zilnic pentru a permite reîmprospătarea aerului; butașii înalți de circa 7 cm se plasează într-un pământ pe bază de turbă cu puțin nisip grosier și se cultivă ca și plantele adulte.

Pericole şi precauţii. Dacă rămâne uscată prea mult timp, planta își pierde frunzele și prezintă tulpini fragile. În schimb, excesul de apă provoacă putrezirea rădăcinilor care devin brune și flasce; lăsați pământul să se usuce pentru o perioadă scurtă de timp, apoi replantați planta într-un pământ la care se adaugă puțin nisip grosier; în continuare udați-o doar atât cât să mențineți pământul umed. Păianjenul roșu își semnalează prezența prin pânze minuscule și prin apariția pe frunze a unor nuanțe roșietice; utilizați acaricide adecvate; preveniți apariția lui, stropind planta, deoarece aerul uscat îi este propice.

Specii şi varietăţi horticole. Înaltă de circa 75 cm, ***Erica gracilis*** are un aspect foarte compact și verticile compuse din sute de frunze roz-purpurii; frunzele sunt verde deschis, aciculare. „Alba" este o varietate horticolă a sa, caracterizată prin flori albe. ***Erica x hiemalis*** este un hibrid înalt de circa 60 cm, vertical, care de toamna până iarna poartă raceme dense de flori tubulare, roz cu puncte albe. ***Erica melanthera*** este un arbust compact cu ramuri pufoase și frunze mici, înguste; crește până la 60 cm înălțime și prezintă mici flori în formă de pâlnie, colorate roz, cu stamine negre. ***Erica pageana*** este o specie elegantă care ajunge la 1 metru înălțime; înflorește toamna având flori numeroase, galbene, în formă de clopoțel. ***Erica perspicua*** este o plantă tip arbust, cu dezvoltare verticală; florile sunt tubulare, lungi de 1-2cm și colorate alb-roz, purtate de raceme lungi de 8-10 cm.

Euphorbia • Euforbia. Laptele - cucului

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Euforbiacee

Aspect
tufă

Înălțime
60 - 150 cm

Diametru
15 - 45 cm

Perioada de înflorire
noiembrie - ianuarie

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie, redusă

Cultivare
uşoară

Genul *Euphorbia* numără circa 2000 de specii foarte diferite între ele. De fapt, cuprinde plante anuale, bienale şi perene (sempervirescente sau decidue), precum şi arbori, arbuşti şi plante suculente, care în natură cresc în mediile cele mai diverse. Au în comun prezența unei seve care se poate dovedi iritantă la contactul cu pielea. Multe specii trebuie cultivate în grădină în timp ce altele sunt cultivate în exterior. *Euphorbia pulcherrima*, foarte cunoscută ca „Steaua de Crăciun", are o inflorescență caracteristică înconjurată de **bractee** roşii care cresc în vârful **ramurilor** şi încercuiesc **floricelele** galbene-crem, foarte estetice. *Euphorbia milii* are **tulpini** cărnoase cu **spini** ascuțiți care îi conferă un aspect de cactus; se deosebeşte însă de acesta prin numeroasele **frunze** terminale, verde strălucitor şi prin florile minuscule înconjurate de bractee roşii sau galbene.

CULTIVARE. Primăvara tăiați tulpinile la 10 cm de la bază. Mențineți pământul aproape uscat şi expuneți planta la lumină timp de o lună. Prin mai, când începe să crească, replantați-o într-un ghiveci nu prea mare care să conțină un pământ propice şi aşezați-o într-un loc luminos. De la sfârşitul lui **martie** până în **septembrie** adăugați în apă îngrăşăminte şi tăiați ramurile păstrând circa 5 tulpini pentru a obține o tufă robustă. **Primăvara** şi **vara** *Euphorbia* tip arbust se plantează în pământ amestecat cu nisip dens, umed, menținând-o la o temperatură de 18-24 °C, într-un ambient umed, cu o lumină indirectă bună. Lăsați pământul să se usuce între două udări succesive, iar din iunie până în septembrie administrați un îngrăşământ lichid la fiecare 2-3 săptămâni. Pentru a obține un aspect compact, tăiați tulpinile la 15 cm de la bază. *Euphorbia* tip suculent au nevoie de aer uscat, lumină şi soare; replantați-le primăvara într-un pământ amestecat cu nisip, udați-le regulat lăsând pământul să se zvânte şi adăugați în apă un.îngrăşământ lichid o dată la fiecare 2 săptămâni. Nici **toamna** sau **iarna** îngrijirea diferitelor tipuri de *Euphorbia* nu este similară. „Steaua de Crăciun" trebuie ținută timp de 8 săptămâni consecutive, 14 ore pe zi (de cum se lasă seara până dimineața devreme) într-un ambalaj negru de polietilenă. Trebuie să fie udată puțin şi să fie expusă în plină lumină, la temperatura mediului; de Crăciun ar trebui să producă numeroase bractee colorate. *Euphorbia* tip arbust se mențin la 13 °C, într-un pământ umed, până când înfloresc, după care se udă mai puțin până la începutul primăverii când este posibil să prelevați butaşii. Speciile suculente se udă foarte puțin (atât cât să nu se usuce pământul); mențineți-le la o temperatură minimă de 13 °C, într-un loc însorit, ferit de curenții de aer.



REPRODUCERE. *Euphorbia* tip arbust se multiplică prin **butaşi** din tulpină lungi de 7-10 cm; introduceți partea tăiată în apă rece pentru a opri scurgerea sevei, apoi plantați-i în ghivece de 7 cm, conținând un amestec de turbă şi nisip dens.



Acoperiți ghivecele cu plastic transparent şi ţineţi-le la temperatură constantă între 18 şi 21 °C până când cresc frunze noi, apoi sădiţi plăntuţele în ghivece mai mari şi trataţi-le ca şi pe plantele adulte. *Euphorbia* tip suculent: primăvara prelevaţi butaşi cu lungime de 7-10 cm din vârfurile vegetative şi introduceţi-i imediat într-un pahar cu apă pentru a împiedica eliminarea sevei lăptoase; lăsaţi-i să se scurgă o zi înainte să îi plantaţi în ghivece de 7 cm conţinând părţi egale de nisip dens şi pământ. Menţineţi butaşii abia umezi în ghivece descoperite, în plină lumină, departe de curenţii de aer, la 18 °C. După o lună, transplantaţi-i într-un pământ propice şi trataţi-i ca şi pe plantele adulte. Când manevraţi butaşii trebuie să folosiţi mănuşi pentru grădină şi să vă spălaţi bine mâinile.

Pericole şi precauţii. Curenţii de aer rece provoacă, în cazul *Euphorbia* tip arbust îngălbenirea şi căderea frunzelor; petele de pe frunze şi decolorarea bracteelor sunt cauzate de excesul de apă; în acest caz pot putrezi şi rădăcinile determinând căderea frunzelor şi a bracteelor. Ciuperca *Botritys* atacă „Steaua de Crăciun", determinând apariţia mucegaiului cenuşiu pe frunzele şi ramurile situate bazal; îndepărtaţi segmentele infestate şi trataţi planta cu un fungicid specific. Dacă este udată prea mult sau este plasată într-un ambient umed, *Euphorbia* de tip suculent va avea tulpina şi rădăcinile putrezite; extirpaţi părţile suferinde şi aşezaţi planta într-un loc mai uscat.

Specii şi varietăţi horticole. ***Euphorbia flanaganii*** este o specie foarte frumoasă, cu tulpini delicate şi cărnoase, lungi de 15-20 cm; ocazional prezintă flori cu bractee galbene. ***Euphorbia fulgens*** (sin. ***Euphorbia jacquinaeflora***) este o specie tip arbust cu tulpini arcuite şi frunze înguste, lanceolate; creşte până la 1 metru înălţime şi iarna prezintă flori cu bractee roşi. ***Euphorbia milii*** (sin. ***Euphorbia splendens***) se cultivă la fel ca şi *Euphorbia* tip arbust; este un copăcel cu tulpini foarte spinoase şi frunze terminale; înaltă de 45 cm, înfloreşte iarna având floricele albe înconjurate de bractee mari, roşii, strălucitoare. Originară din Mexic, ***Euphorbia pulcherrima*** (sin. ***Poinsettia pulcherima***) este un arbust cu frunze căzătoare care cultivat în apartament ajunge la înălţimi cuprinse între 120-150 cm; are tulpini delicate, subţiri, ramificate, care poartă frunze mari, uşor lobate; florile sunt mici şi galbene, înconjurate de bractee frumoase, roşii stacojii, crem sau roz, dispuse în stea printre frunzele verzi, opace. ***Euphobia tirucalli*** este o specie suculentă, de origine africană, care ajunge la 1 metru înălţime; are tulpini rotunjite şi cărnoase, cu frunze minuscule; înfloreşte rar şi pare subţire şi firavă.

Sus, Euphorbia pulcherrima *cu bractee roşii foarte frumoase. Pe pagina alăturată, aspectul caracteristic de copăcel al* Euphorbia milii.

Exacum

Cartea de identitate

Familia
Genzianacee

Aspect
tufă

Înălțime
15 - 25 cm

Diametru
15 - 30 cm

Perioada de înflorire
iunie - august

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie

Cultivare
ușoară



Genul cuprinde circa 25 de specii anuale, bienale şi perene, permanent verzi. Specia care se adaptează cel mai bine pentru creşterea în casă este *Exacum affine*, originară din insula Socotra din Oceanul Indian. Este o plantă mică, de aspect banal, dar foarte grațioasă. Formează o tufă înaltă de 15-25 cm şi este adecvată pentru decorarea scenelor în timpul verii, perioadă în care înflorește umplându-se de **floricele** parfumate, lila sau albe.

Cultivare. **Primăvara** şi **vara** această plantă pretinde chiar şi 30 °C temperatură, o atmosferă umedă şi lumină bună, dar fără expunere directă la soare. Udați-o şi plasați ghiveciul pe un suport plin cu apă, deoarece aceasta va fi absorbită prin partea inferioară a plantei; pământul trebuie menținut ud dar nu îmbibat. O dată pe săptămână, adăugați în apă puțin îngrășământ lichid şi, pentru a obține o perioadă de înflorire mai lungă, îndepărtați succesiv florile imediat după ofilire. Deseori locul ideal pentru această plantă este baia. **Toamna** şi **iarna**, când perioada de înflorire s-a încheiat, udați-o mai puțin fără a lăsa totuşi pământul complet uscat. Opriți administrarea îngrășămintelor şi mențineți o temperatură de cel puțin 15 °C.

Reproducere. Se reproduce uşor prin însămânțare şi nu trebuie să păstrați planta de la un an la altul. Însămânțați-o la sfârşitul verii sau primăvara; va înflori în vara următoare şi, respectiv, în toamna aceluiaşi an (de aceea este recomandat să efectuați înămânțarea parțial în septembrie, parțial în martie). Introduceți cu grijă **semințele** într-un pământ special, umed, menținându-le la umbră şi la 24 °C. Transferați plăntuțele suficient de mari în ghivece de 7 cm conținând pământ fertil şi aşezați-le departe de soare sau de curenții de aer; mențineți pământul ud şi rotiți micile ghivece astfel încât plăntuțele să crească uniform. Când acestea sunt înalte de 6 cm, transferați-le în ghivece mai mari, aşezând un strat de pietriş sau teracotă sub ele. O tufă frumoasă se obține tăind mugurii apicali ai plantelor şi aşezându-i în grupuri de câte 5 în ghivece sau castroane cu diametrul de 15 cm. Plantele care cresc toamna necesită iarna o temperatură de 18-21 °C.

Pericole şi precauții. Sunt rar obiectul infestării cu paraziți sau ciuperci; fiind plante cu viață scurtă, este recomandabilă eliminarea tuturor exemplarelor afectate, pentru a evita propagarea bolii sau răspândirea paraziților.



Specii. ***Exacum affine*** (în fotografie) este o plantă perenă, permanent verde, adesea cultivată ca plantă anuală, cu tulpini ramificate şi frunze mici, ovale; prezintă aspectul unei tufe rotunjite, late de 15-25 cm şi are flori colorate lila sau albe, cu stamine galben strălucitor în centru. ***Exacum macranthum*** este o plantă rară şi produce floricele purpurii. ***Exacum zelyanicum*** este o specie rară, înaltă de 60 cm, care înflorește de la sfârşitul lui august până în octombrie.

Iederă falsă • Fatshedera

Plantă permanent verde, foarte atractivă, *Fatshedera lizei* se adaptează foarte bine pentru a trăi în apartament, deoarece nu suportă aerul uscat din locurile încălzite şi, pe de altă parte, supravieţuieşte la temperatura de îngheţ. Denumirea sa derivă din numele a două plante prin a căror hibridare a rezultat: *Fatsia japonica* şi *Hedera helix*: în cazul acestei plante, natura căţărătoare şi forma **frunzelor** iederei se împletesc cu aspectul lucios, frumos colorat şi vertical al *Fatsia*. Este posibil să o cultivaţi ca plantă căţărătoare, aşa cum este iedera sau în formă de tufă, aşa cum este *Fatsia*: aspectul natural este „semicăţărător", cu vlăstare verticale, care la maturitate adoptă o poziţie „atârnată". Iedera falsă are în plus calitatea de a tolera poluarea, aerul închis şi aproape orice fel de pământ.

CULTIVARE. Replantaţi iedera falsă anual, **primăvara**. În acest anotimp, precum şi **vara,** menţineţi pământul uşor umed; în cazul în care clima este caldă sau aridă stropiţi apă cu un pulverizator. Administraţi îngrăşăminte lichide la fiecare 15 zile adăugându-le în apă; aşezaţi planta într-un loc deschis şi umbros (dacă sunt mai mult de 24 °C), ştergeţi frunzele mari, lucioase cu o cârpă udă sau chiar aşezaţi-o sub duş câteva minute. Poziţionarea ideală pentru această plantă este în plină lumină, dar trăieşte şi creşte bine chiar şi în penumbră. Pentru a obţine o tufă cu o formă specială, tăiaţi tulpinile care tind să se alungească prea mult. **Toamna** şi **iarna** udaţi iedera falsă numai cât să menţineţi pământul uşor umed, asiguraţi o temperatură de 7 °C, iar dacă mediul este încălzit, stropiţi frunzele cu puţină apă.

REPRODUCERE. Primăvara şi vara tăiaţi **butaşii** erbacei lungi de 15-20 cm şi plantaţi-i într-un pământ propice, cu puţin nisip fin. Protejaţi ghiveciul cu plastic transparent, menţineţi pământul ud şi o temperatură de 15-18 °C până când încep să se dezvolte noii muguri; în acest moment îndepărtaţi plasticul şi aşezaţi planta într-un loc bine luminat.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Chiar dacă este destul de robustă, această plantă poate fi atacată de coşenile, mai ales dacă este cultivată într-un loc închis. Eliminaţi-le cu o cârpă de bumbac îmbibată în alcool sau cu un insecticid sistemic.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Fatshedera lizei*** nu este o specie, ci un hibrid obţinut din două genuri diferite; prin urmare, este o plantă sterilă, care nu se poate înmulţi prin seminţe; are frunze frumoase, luxuriante, scorţoase, verzi, cu forme asemănătoare celor ale unui smochin mic sau ale iederei; toamna înfloreşte prezentând flori grupate în ciorchini, colorate verde deschis; poate ajunge la 1,8 m înălţime şi 1,2 m diametru. „Variegata" este o varietate horticolă cu frunze mari, având margini galbene-crem. „Pia" este o varietate cu frunze foarte ondulate.



CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Araliacee

Aspect
tufă, căţărătoare

Înălţime
60 - 180 cm

Diametru
30 - 120 cm

Perioada de înflorire
septembrie

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie

Cultivare
uşoară

Uşor de cultivat şi adaptată la viaţa în apartament, Fatshedera lizei *are frunze luxuriante, colorate verde intens.*

Fatsia • Ricin fals

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Araliacee

Aspect
arbust

Înălțime
1,2 - 4,5 m

Diametru
30 - 90 cm

Perioada de înflorire
august - octombrie

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie

Cultivare
ușoară



Fatsia este un gen care cuprinde numai 2 specii de arbuşti permanent verzi, mari şi impunători, cultivați în apartament pentru eleganța conferită de **frunzele** verzi, lucioase şi ample, late de 4,5 cm. Este o plantă originară din Japonia şi Taiwan, care se adaptează bine într-o gamă largă de condiții; creşterea exagerată în înălțime poate fi uşor controlată scurtându-i energic şi eficace tulpinile; înfloreşte toamna, dar acest lucru se întâmplă rar în apartament; are inflorescențe în formă de umbele mari, compuse din **flori** în general albe. În regiunile cu climă blândă poate să trăiască chiar şi în locuri descoperite.

CULTIVARE. Primăvara, replantați-o şi tăiați ramurile care se dovedesc a fi cele mai proeminente şi mai lungi. Expuneți-o la lumină indirectă bună şi garantați-i o temperatură de 18 °C; dacă temperatura creşte, aerisiți ambientul sau aşezați planta în loc descoperit şi la umbră. **Vara** udați-o cu regularitate pentru a menține pământul permanent umed, fiind însă atenți să nu rămână prea îmbibat; administrați un îngrăşământ lichid la fiecare 2-3 săptămâni şi stropiți periodic apă asupra frunzişului pentru a-l menține curat. **Toamna** şi **iarna** mențineți o temperatură cuprinsă între 10



şi 13 °C, asigurând o lumină indirectă bună; udaţi planta pentru a umezi pământul, dar sistaţi udarea dacă temperatura este mai mare de 10 °C; stropiţi planta cu apă săptămânal. Varietăţile cu frunze vărgate trebuie aşezate la umbră.

Reproducere. La începutul primăverii sau la sfârşitul verii, prelevaţi **butaşi** erbacei din vlăstarele dezvoltate suficient; trataţi tăietura cu pulbere de hormoni rizogeni şi plantaţi butaşii în ghivece de 7 cm, folosind un amestec format din 2 părţi de turbă şi una de nisip. Menţineţi o temperatură de circa 25 °C, pentru a garanta dezvoltarea optimă a butaşilor.

Pericole şi precauţii. Dacă observaţi pe frunze şi pe locul de inserţie al acestora pe ramuri petele pufoase caracteristice coşenilei făinoase, eliminaţi-le cu o pensulă înmuiată în alcool denaturat. În schimb, păianjenul roşu se combate cu tratamente pe bază de acaricide specifice, care se efectuează până când planta capătă un aspect sănătos.

Specii şi varietăţi horticole. ***Fatsia japonica*** (sin. ***Fatsia sieboldii***) este o specie care poate creşte până la 4,5 m înălţime; are frunze mari, colorate verde închis pe faţa superioară şi mai deschis pe cea inferioară; frunzele sunt lucioase, lobate, late de 20-30 cm; la sfârşitul verii-începutul toamnei produce flori albe grupate sub formă de umbele mari. „Variegata" prezintă frunze cu margini albe şi crem; „Moseri" este în schimb o varietate horticolă mai mică, cu aspect de tufă.

Fatsia japonica *are frunze lucioase, verde închis. Varietatea „Variegata", de pe pagina din stânga, are frunze cu margini albe.*

Ficus

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Moracee

Aspect
arbust cățărător

Înălțime
60 - 180 cm

Diametru
45 - 60 cm

Perioada de înflorire
nu are flori vizibile

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
ușoară

Genul *Ficus* cuprinde peste 800 de specii tip arbust, arbore sau plantă cățărătoare, originare din regiunile tropicale și subtropicale, dar care se adaptează la diverse condiții. Sunt toate plante foarte elegante, iar unele se cultivă în apartament pentru frumusețea **frunzelor** deosebit de decorative. Seva conținută în toate speciile poate fi iritantă și caustică pentru piele.



CULTIVARE. Ficusul se replantează la fiecare 2 ani, în **aprilie**, utilizând un pământ pentru ghiveci îmbogățit cu humus și frunze; din **aprilie** până în **septembrie** trebuie să fie udat abundent; ambientul trebuie menținut umed prin stropiri regulate, iar în perioadele cele mai calde chiar zilnice; mai mult, ghiveciul trebuie așezat pe suporturi pline cu pietriș ud; în perioada de creștere se administrează îngrășăminte cu concentrație crescută de azot. Aceste specii iubesc căldura și nu suferă nici măcar la temperaturi de peste 24 °C. Necesarul de lumină variază în funcție de specie: *Ficus elastica* și *Ficus benjamina* trebuie expuse la lumină bună, în timp ce *Ficus diversifolia* (arbust) și *Ficus pumila* (cățărător) iubesc locurile semiumbroase. Speciile cu frunze lucioase trebuie curățate periodic cu o cârpă udă sau cu preparate adecvate. **Toamna** și **iarna** udați-i mai puțin; pământul trebuie menținut umed, dar nu ud, iar planta trebuie stropită regulat. Mențineți o temperatură în jurul a 18 °C, dar în nici un caz mai mică de 15 °C.



Cunoscut și sub numele de „arborele de cauciuc", Ficus elastica, *jos, este specia cea mai renumită. Sus,* Ficus pumila *„Sunny White" specie cățărătoare viguroasă. Pe pagina alăturată 4 varietăți de mici arbori de* Ficus benjamina.

REPRODUCERE. Speciile cu frunze mari și rigide, cum sunt *Ficus elastica, Ficus benghalensis* și *Ficus lyrata* se multiplică prin **butași** obținuți din frunze care păstrează o bucățică de pețiol și care sunt prelevați primăvara. Lăsați timp de o noapte să se usuce seva care se exteriorizează la suprafața tăieturii, după care plantați-i într-un amestec de turbă și nisip în părți egale, fixându-i de un bețișor. Mențineți-i timp de 8 săptămâni în penumbră, la 24 °C și udați-i până când prind rădăcini. Speciile cățărătoare sau târâtoare, așa cum este *Ficus pumila*, se înmulțesc prin **butășire** în timpul perioadei de activitate vegetală. Alegeți o tulpină,









îndoiți-o cu delicatețe și introduceți-o în pământ până la punctul de inserție al primei frunze; desprindeți-o cu delicatețe de planta - mamă atunci când va prinde rădăcini. Speciile tip arbust (*Ficus benjamina*) se reproduc prin **butași** lungi de 10-15 cm prelevați din vârfurile ramurilor. Lăsați să se zvânte tăietura timp de o noapte și plantați-i într-un amestec de pământ și nisip în părți egale, la 21 °C, tratându-i la fel ca și pe butașii derivați din frunze. Unele specii, care în mediul natural devin arbori adevărați, eleganți, cum este, de exemplu, *Ficus elastica*, în ghiveci tind să crească în înălțime, pierzându-și treptat frunzele situate la baza tulpinii. Dacă planta devine prea înaltă și zgârie tavanul sau dacă este prea desfrunzită aveți grijă să o **butășiți.**

Ficus pumila, *jos, pretinde poziționări adecvate stilului său „căzător". Pe pagina alăturată, doi ficuși cu tulpini înalte, zvelte*

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Atenție la modul în care udați ficusul; lipsa apei produce îngălbenirea și căderea frunzelor; excesul de apă provoacă veștejirea, schimbarea culorii sau căderea frunzelor și putrezirea rădăcinilor. Infestarea cu păianjenul roșu se combate crescând umiditatea și stropind planta cu un acaricid specific, coșenilele făinoase și brune trebuie îndepărtate cu o pensulă înmuiată în alcool denaturat sau cu un insecticid sistemic.

SPECII ȘI VARIETĂȚI HORTICOLE. ***Ficus benghalensis*** poate crește până la 3 m înălțime; în mediul său natural, planta adultă poate emite rădăcini aeriene care, crescând înspre bază, ating în final pământul și devin tulpini secundare. Frunzele sunt verde închis cu nervuri galbene-albe și sunt lungi de circa 20 cm. ***Ficus benjamina*** este un copăcel foarte ramificat, cu aspect elegant, care cultivat în ghiveci are o înălțime de 60-180 cm. Are frunze ușor ascuțite, ovale, lungi de 10-15 cm; planta adultă produce flori și bace roșii. „Hawaii" are frunzele împodobite cu dungi și margini albe. ***Ficus diversifolia*** este o specie rară, tip arbust, compactă, care crește între 60 cm și 2,5 m înălțime, are frunze ovale, pergamentoase, verde



închis cu mici pete cenuşii pe faţa superioară şi verde deschis pe cea inferioară; produce fructe mici, colorate de la galben brun la roşu, sferice, dispuse în perechi. ***Ficus elastica*** (arborele de cauciuc) este o specie tip arbore, originară din India şi Birmania; când este cultivat în ghiveci are un trunchi unic înalt care poate ajunge până la 2 m, cu frunze mari, ovale, lucioase şi pergamentoase, lungi de circa 30 cm şi susţinute de peţioli scurţi. „Decora" este varietatea cea mai cunoscută şi mai viguroasă. Este o plantă care are frunze lucioase, verde închis cu nervuri ivoar. ***Ficus lyrata*** (sin. ***Ficus pandurata)*** are frunze mari, lungi chiar şi de 40 cm, în formă de vioară, verde închis, lucioase, cu nervuri şi cute colorate galben – verde; originară din Africa occidentală şi tropicală, creşte în aceste zone până la 9– 12 m; în ghiveci, unica ei tulpină ajunge la mărimi de 1,5 m; planta adultă produce fructe mici roşii – cenuşii cu pete albe. ***Ficus palmeri*** este unica specie tip subarbust; are tulpina suculentă şi dilatată ce ajunge la 3,5 m înălţime; ramurile tinere sunt acoperite de perişori catifelaţi; frunzele sunt groase, în formă de inimă, lungi de aproape 7 cm, colorate verde închis cu perişori minusculi pe faţa superioară, dar mai viguroşi pe cea inferioară; poate înflori producând flori foarte mici, albe – verzui, care se transformă ulterior în perechi de fructe cărnoase situate la punctul de inserţie a frunzelor pe tulpină. ***Ficus pumila*** (sin. ***Ficus repens***), este o specie agăţătoare viguroasă, cu frunze mici în formă de inimă, colorate verde închis; rădăcinile sunt aeriene, pedunculii florali au frunze lungi de 7 – 10 cm, mai rigide comparativ cu celorlalte specii. Este folosită pentru a decora coşuleţele suspendate sau pentru acoperirea grădinilor interioare; aceasta mai ales în cazul varietăţii „Minima", plantă mică şi compactă, cu frunzele de circa 1 centimetru, uşor de îngrijit. Varietatea „Variegata" prezintă frunze mai mari, de circa 2,5 cm, cu aspect marmorat, colorate verde şi crem. ***Ficus villosa*** (sin. ***Ficus barbata)*** este o plantă agăţătoare şi târâtoare; tulpinile subţiri şi pufoase se continuă cu rădăcini care se agaţă de suporturi; are frunze ovale, lungi de 7 – 10 cm, ascuţite, colorate verde închis şi dispuse pe două şiruri, alternativ, pe cele două laturi ale tulpinii.





Fittonia • Fitonia

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Acantacee

Aspect
tufă

Înălţime
30 - 40 cm

Diametru
10 - 15 cm

Perioada de înflorire
flori nesemnificative

Expunere
penumbră, lumină indirectă

Udare
abundentă.

Cultivare
uşoară



Fittonia este o plantă cu aspect încântător, originară din pădurile pluviale ale Americii de Sud; se cultivă pentru **frunzele** ornamentale, împodobite cu dungi, şi pentru aspectul său extins, dar de mică înălţime, care o face adecvată pentru a fi aşezată, în cadrul aranjamentelor florale, în faţa plantelor mai mari, cu tulpini alungite lipsite de frunze.

CULTIVAREA. Dacă pământul este umplut în totalitate de rădăcini, **primăvara** se replantează într-un compost pe bază de turbă; aparatul radicular este foarte superficial şi de aceea este util să folosiţi un ghiveci sau un castron puţin adânc, având un strat dens de teracotă spartă sau de pietriş aşezate pe fund pentru a favoriza drenajul. **Vara** planta trebuie udată abundent, dar pământul nu trebuie să rămână îmbibat; în perioadele cele mai calde este bine să stropiţi frunzele cu apă călduţă pentru a menţine o atmosferă umedă, sau să aşezaţi ghiveciul într-o cadă cu pietre ude. La fiecare 2 – 3 săptămâni adăugaţi în apă un îngrăşământ lichid. *Fittonia* creşte bine în poziţii umbroase şi la temperaturi între 24 – 27 ° C; dacă apar floricele albe sub frunziş trebuie să le extirpaţi pentru a nu sustrage substanţele nutritive necesare frunzelor. Cu un foarfece ascuţit tăiaţi tulpinile care tind să atârne în afara





ghiveciului, pentru a conferi plantei un aspect mai ordonat. **Toamna** şi **iarna** temperatura nu trebuie niciodată să scadă sub 18 °C; udaţi planta din ce în ce mai puţin, fără a lăsa pământul uscat; aşezaţi-o departe de curenţii de aer şi nu o expuneţi direct la soare.

REPRODUCEREA. *Fittonia* se înmulţeşte cu uşurinţă primăvara şi vara **introducând în compost** vârfurile tulpinilor lipsite de frunze. Când vor prinde rădăcini, separaţi-le cu grijă de planta - mamă şi replantaţi-le separat în ghivece pline cu compost pe bază de turbă; menţineţi o temperatură de 21 °C până când se dezvoltă noile frunze. Puteţi preleva **butaşi** şi de la extremitatea tulpinilor; în acest caz tăiaţi mlădiţa sub a patra pereche de frunze; îndepărtaţi cele două frunze situate bazal şi plantaţi partea tăiată a butaşului într-un amestec umed de turbă şi nisip dens în părţi egale. Menţineţi o temperatură în jurul a 21 °C până când butaşii prind rădăcini; când plăntuţele sunt suficient de, crescute şi rezistente pentru a fi manevrate, transplantaţi-le în grupuri de 5 –6 într-un ghiveci cu diametrul de 13 cm.

Sus şi în detaliu pe pagina stângă, frumoasele frunze vărgate ale Fittonia argyroneura. *Jos,* Fittonia verschaffeltii.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Fiţi atenţi la modul cum udaţi această plantă: dacă apa este în exces, frunzele îşi pierd culoarea şi cad, iar tulpinile putrezesc; dacă în schimb planta nu are suficientă apă frunzele se veştejesc şi se zbârcesc. Periculoase sunt şi scăderea temperaturii şi curenţii de aer; ei determină îngălbenirea şi căderea frunzelor. Când clima este caldă şi aridă planta trebuie protejată de soare şi stropită cu apă. Păduchii verzi (afidele) se grupează în colonii pe frunzele noi şi absorb seva, alterând creşterea plantei; dacă sunt puţini se îndepărtează manual, dar dacă infestarea este importantă trataţi planta cu un insecticid pe bază de pojarniţă.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Fittonia argyroneura*** are frunze frumoase verzi, ovale, cu dungi albe argintii. „Nana" este o varietate horticolă cu frunze lungi de circa 2,5 cm, ovale, împodobite cu dungi albe; este foarte populară deoarece este uşor de cultivat. ***Fittonia verschaffeltii*** este o specie originară din Peru, cu frunze obovat-eliptice, lungi de 6 – 10 cm, verzi – oliv, cu dungi evidente colorate roşu carmin; are tulpini subţiri şi pufoase.

Gardenia

Cartea de identitate

Familia
Rubiacee

Aspect
arbust

Înălțime
50 -100 cm

Diametru
50 - 100 cm

Perioada de înflorire
vara sau iarna

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
grea

Gardenia se cultivă cu greutate deoarece necesită îngrijiri atente şi constante. Este o plantă delicată, apreciată totuşi din multe motive: **frunzele** lucioase, verde închis, persistă întregul an şi creează un contrast cu **florile** minunate, albe – crem foarte intens parfumate. În casă atinge rareori un metru înălțime.

Cultivare. În **martie – aprilie** replantați-o, fiind atenți în mod deosebit să nu alterați rădăcinile; folosiți un compost necalcaros pe bază de turbă sau de pământ fertil, preparat dintr-o parte de pământ fertil sterilizat, una de bălegar bine descompus şi una de turbă, la care adăugați o cantitate mică de nisip şi bucățele de mangal. **Primăvara** şi **vara** amestecul trebuie menținut permanent umed, udându-l abundent cu apă călduță, necalcaroasă. Gardenia are nevoie de multă lumină, dar indirectă; mai mult, trebuie menținută la temperatura de 21 °C; dacă aceasta este mai ridicată, transferați planta într-un loc cu penumbră. **Toamna** şi **iarna** mențineți planta la căldură şi la cel puțin 13 °C; udați-o atât cât să mențineți compostul umed şi, în cazul plantelor care înfloresc iarna, administrați un îngrăşământ lichid când apar florile. Mențineți aerul umed stropind apă numai asupra frunzelor; aşezați gardenia într-un loc luminos, bine aerisit, dar protejat de curenții de aer.

Reproducerea. Prelevați **butaşi** din vlăstarele tinere şi viguroase: operația se efectuează între ianuarie şi martie; tăiați-i lungi de 8 cm şi tratați-le partea inferioară cu hormoni rizogeni, apoi plantați-i într-un amestec de nisip şi turbă în părți egale. Pentru a obține o înrădăcinare corespunzătoare, folosiți o lădiță pentru multiplicare aşezată la 18 – 21 °C, la adăpost de razele soarelui şi mențineți amestecul uşor umed. Plantele obținute din butaşi înfloresc după 2 – 3 ani.

Pericole şi precauții. Apa şi lumina insuficiente determină căderea florilor şi opacifiază frunzele. Păianjenul roşu apare atunci când aerul este uscat şi se combate cu acaricide adecvate.

Specii şi varietăți horticole. ***Gardenia jasminoides*** (sin. ***Gardenia augusta***), originară din China şi Japonia, are tulpini lemnoase, frunze lucioase verde închis şi flori albe, parfumate; înfloreşte în miezul verii. ***Gardenia thunbergia*** este un arbust sau un copăcel compact, originar din Africa de Sud; are frunze verzi, ample, lungi de până la 15 cm; florile parfumate sunt albe – crem şi apar toamna, fiind succedate de fructele ovale, cenuşii.



Gardenia jasminoides, *originară din China şi Japonia, înfloreşte vara.*

Guzmania



Originară din jungla vestului Indiei şi din regiunile nord – vestice ale Americii de Sud, *Guzmania* este un gen care cuprinde peste 120 de specii permanent verzi, în mare parte epifite, aparţinând familiei Bromeliacee. **Frunzele** lungi şi înguste formează o rozetă tipică, iar în partea bazală sunt arcuite şi suprapuse, formând astfel o cavitate care reţine apa. Culoarea verde lucioasă a frunzişului şi **bracteele** durabile viu colorate ce protejează **inflorescenţa** constituie elementele decorative ale acestor plante.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Bromeliacee
Aspect
rozetă
Înălţime
30 - 100 cm
Diametru
30 - 70 cm
Perioada de înflorire
vara
Expunere
umbră
Udare
abundentă
Cultivare
uşoară

CULTIVARE. Primăvara, în martie, puteţi transvaza plantele dacă vi se par prea înghesuite, folosind vlăstarele bazale; amintiţi-vă că *Guzmania* sunt plante acidofile care pretind pământ pe bază de turbă bine drenat, amestecat cu puţin nisip grosier. În plus, au nevoie de multă umiditate: din **aprilie** până în **octombrie** stropiţi zilnic apă asupra frunzişului şi aşezaţi ghiveciul într-o cadă cu pietriş ud; dacă apa este dură, folosiţi-o pe cea de ploaie. Menţineţi permanent apă proaspătă în cavitatea centrală a rozetei şi pământul întotdeauna umed. La fiecare 4 săptămâni adăugaţi câteva picături de îngrăşământ lichid în apa cu care udaţi planta. Chiar dacă îi este apreciat coloritul şi suportă temperaturi înalte (până la 27 °C), aşezaţi planta în locuri umbrite. **Toamna** şi **vara** temperatura nu trebuie să fie mai mică de 16 °C; pentru a menţine umiditatea adecvată stropiţi planta de două ori pe săptămână şi umpleţi permanent cavitatea rozetei cu apă necalcaroasă. Pentru a stimula formarea vlăstarelor bazale şi, în consecinţă, pentru a obţine plante înflorite în anul următor, tăiaţi rozeta după perioada de înflorire şi atunci când frunzele încep să se veştejească şi să-şi schimbe culoarea.

Bracteele viu colorate (în imagine Guzmania samba) *caracterizează aceste plante.*

REPRODUCERE. După perioada de înflorire aceste plante mor, dar produc lăstari care pot înflori în anul următor. De aceea, la sfârşitul toamnei, tăiaţi vechia rozetă la 5 cm de la bază, fiind atenţi să nu afectaţi tinerele vlăstare bazale. Primăvara desprindeţi cu delicateţe vlăstarele de pe planta - mamă şi plantaţi-le în ghivece diferite cu diametrul de 10 cm, conţinând un amestec de turbă şi nisip dens în părţi egale; aşezaţi ghivecele în penumbră, într-un loc apărat de curenţii de aer şi menţineţi pline cu apă cavităţile centrale ale plantelor.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. *Guzmania* este o plantă foarte uşor de cultivat şi dacă este udată corect va fi rar ţinta bolilor. Putrezirea rădăcinilor este semnalată de culoarea brună a frunzelor; este preferabil să ţineţi apă în cavitatea centrală



Guzmania *pretinde un pământ bine drenat şi multă umiditate.*

decât să udaţi pământul. Afidele verzi colonizează vlăstarele tinere, florile, bracteele şi vlăstarele bazale; pentru a le elimina stropiţi cu un insecticid baza plantei sau trataţi-o cu un produs cu acţiune sistemică.

Specii şi varietăţi horticole. ***Guzmania conifera*** prezintă frunze rigide, lungi şi înguste, care formează o rozetă înaltă de un metru; la sfârşitul verii se dezvoltă o inflorescenţă mare, conică, formată din bractee roşu – viu cu vârfurile portocalii. ***Guzmania lingulata*** are frunze lanceolate şi arcuite, verde metalic, care formează o rozetă înaltă de circa 30 cm; vara are bractee mari roşii care înconjoară florile mici galbene. ***Guzmania monostachya*** (sin. ***Guzmania tricolor***) are frunze înguste şi arcuite care formează o rozetă lată de 45 cm; inflorescenţa apare vara şi are forma unei torţe; lungă chiar şi de 40 cm, este formată din flori albe şi bractee albe – verzi cu striaţii purpurii. ***Guzmania musaica*** are frunze verde deschis cu modele foarte frumoase formate din striaţii roşu închis şi verde închis; splendida inflorescenţă emerge vara din centrul rozetei: are flori galbene – aurii înconjurate de bractee roz – roşii. ***Guzmania sanguinea*** are rozeta plată şi extinsă, formată din frunze lungi de 30 cm; cele situate cel mai în interior au vârfurile roşii, iar florile sunt albe. ***Guzmania zahnii*** este probabil una dintre speciile cele mai frumoase; formează o rozetă mare care ajunge la 50 – 60 cm înălţime, cu centrul roşu arămiu intens; florile albe sau galbene sunt înconjurate de bractee roşietice; frunzele sunt subţiri, colorate verde măsliniu, cu striaţii longitudinale pe ambele feţe. „Omer Morobe" este o varietate horticolă cultivată pentru minunatele sale frunze roz, striate.

Ginura • Gynura

Gynura este un gen de circa 50 de specii permanent verzi, originare din regiunile tropicale ale Africii şi Asiei. Sunt apreciate pentru frumuseţea **frunzelor**, moi şi catifelate, acoperite de un puf purpuriu, care conferă întregii plante o culoare violet cu atât mai intensă cu cât planta este mai tânără. În general sunt plante mici şi ramificate, cu **tulpini** „târâtoare", adecvate pentru cultivarea în coşuleţe suspendate. Înfloreşte primăvara, având **flori** portocalii nesemnificative, care se pot extirpa chiar înainte de a se ofili, pentru că nu sunt estetice şi au un miros neplăcut.

CULTIVARE. *Gynura* trebuie replantată **primăvara,** la fiecare 2 ani, folosind un amestec format din părţi egale de pământ fertil, turbă, pământ din frunze bine descompuse şi nisip dens. Întotdeauna în acest anotimp trebuie să scurtaţi ramurile înainte de intrarea plantei în repaus vegetal, mai ales dacă aceasta a dobândit un aspect dezordonat. Din **aprilie** până în **septembrie** udaţi-o abundent. Vara, când este foarte cald, stropiţi apă asupra plantei; faceţi această operaţie în primele ore ale dimineţii, nu în plin soare. Administraţi îngrăşăminte lichide la fiecare 3 – 4 săptămâni. Temperatura adecvată este între 18 şi 21 °C, iar pentru a obţine un frunziş frumos trebuie să aşezaţi planta în plină lumină. **Toamna** şi **iarna** planta nu creşte şi de aceea trebuie să o udaţi moderat.

REPRODUCERE. Se multiplică prin **butaşi** prelevaţi din vârfurile tulpinilor în luna aprilie. Trebuie să fie lungi de 8 – 12 cm şi plantaţi într-un amestec de turbă şi nisip; menţineţi-i umezi, la 18 – 21 °C. Dacă nu utilizaţi o lădiţă pentru înmulţire, acoperiţi ghiveciul cu plastic transparent, dar fiţi atenţi ca butaşii să nu vină în contact cu acesta. Transplantaţi-i în ghivece după 2 – 3 săptămâni.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Frunzele se pot închide la culoare dacă planta a fost lăsată prea mult timp fără apă; stropiţi-o în primele ore ale dimineţii deoarece la căldură picăturile de apă formează pete maron, lipicioase. Dacă frunzele îşi pierd reflexele roşii – vii, înseamnă că lumina este insuficientă.

SPECII. ***Gynura aurantiaca*** ajunge la un metru înălţime şi la 45 cm diametru. Tulpinile iniţial verticale (care cu timpul au tendinţa de a atârna) sunt catifelate, prezentând un puf viu colorat purpuriu. ***Gynura bicolor*** are frunze lungi de 15 cm, verzi albăstrui, acoperite de un puf purpuriu pe faţa superioară şi roşu închis pe cea inferioară. Ambele sunt originare din Indonezia. ***Gynura sarmentosa*** se distinge prin tulpinile lungi şi târâtoare, cu aspect extins; originară din India şi vestul Africii, are frunze cărnoase, verde închis, uşor dinţate.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Composite

Aspect
tufă

Înălţime
120 - 150 cm

Diametru
30 - 40 cm

Perioada de înflorire
primăvara

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
uşoară



Tulpinile de Gynura sarmentosa *tind să devină lungi şi târâtoare, conferind plantei un aspect extins.*

Haemanthus • Hemantus

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Amarillidacee
Aspect
tufă
Înălțime
30 - 40 cm
Diametru
30 - 40 cm
Perioada de înflorire
vara
Expunere
lumină indirectă
Udare
redusă
Cultivare
ușoară



Inflorescențele albe la Haemanthus albiflos *se evidențiază pe fondul frunzelor cărnoase, verde închis.*

Haemanthus este un gen care cuprinde 20 de plante bulboase originare din Africa de Sud, foarte apreciate pentru **florile** lor splendide, remarcabile, reunite în inflorescențe în formă de calotă sau umbelă, lungi de câtiva centimetrii și uneori înconjurate de **bractee** mari cu aspect atrăgător. În funcție de specie, inflorescențele variază din punctul de vedere al dimensiunilor și culorilor, de la alb – verzui la stacojiu închis. Unele specii au **frunze** căzătoare, altele sunt permanent verzi; frunzele sunt lungi și groase.

CULTIVARE. Plantele genului *Haemanthus* se transvazează numai când rădăcinile apar la suprafața pământului sau când bulbii sunt prea aproape de marginile ghiveciului. **Primăvara** și **vara** mențineți o temperatură de 15 – 18 °C și în orice caz mai mică de 24 °C; expuneți planta la lumină bună astfel încât să poată primi zilnic puțin soare. Udați-o moderat, iar la fiecare 2 – 3 săptămâni adăugați în apă un îngrășământ lichid. Bacele colorate stacojiu intens care se formează după încheierea perioadei de înflorire trebuie îndepărtate imediat ce se usucă, prin tăierea tulpinilor de la bază. **Toamna** și **iarna** necesită o temperatură de minimum 10 °C; udați-o atât cât să evitați uscarea pământului; începând din luna **februarie** mențineți compostul ușor umed și udați planta mai abundent atunci când apar primele vlăstare.

REPRODUCERE. În general se înmulțesc prelevând **lăstarii** bazali pe care îi replantați în ghivece diferite. În timpul primelor săptămâni udați-i moderat, apoi tratați-i ca și pe plantele adulte. Le sunt necesari circa 2 ani tinerelor vlăstare ca să poată înflori. Unele specii (*Haemanthus coccineus* și *Haemanthus katherinae*) nu produc cu ușurință vlăstare bazale, motiv pentru care se reproduc prin **semințe.** Prelevați bacele mature și introduceți-le în amestecul din ghiveci, dar fără a le acoperi cu pământ; mențineți o temperatură constantă de 18 – 21 °C și nu le expuneți direct la soare. Mențineți pământul umed, iar când încep să se dezvolte frunzele transferați plăntuțele în ghivece diferite. În martie puteți planta **bulbii,** folosind un pământ fertil; introduceți-i în pământ până la nivelul „colului"; doar vârful trebuie să iasă la suprafață.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Dacă pământul a rămas prea mult timp uscat frunzele atârnă și își pierd vigoarea, iar florile apar cu greutate. Apa în exces, stagnantă, determină putrezirea bulbilor.

SPECII. Specie permanent verde, ***Haemanthus albiflos*** are frunze groase, cărnoase, verde închis; din toamnă până iarna apar pe tulpinile groase inflorescențe cu poziție verticală și aspect de umbelă, constituite din numeroase floricele albe. În august – septembrie ***Haemanthus coccineus*** produce inflorescențe în formă de umbelă constituite din mici flori roz înconjurate de bractee atrăgătoare, colorate roșu închis; frunzele se dezvoltă complet doar după ofilirea florilor. ***Haemanthus katherinae*** este o specie cu frunze căzătoare; tulpinile sunt cărnoase, lungi de până la 60 cm și poartă frunze verzi, cărnoase; în iulie apar inflorescențe sferice, roșii – portocalii.

Havorţia • Haworthia

Haworthia este un gen care cuprinde peste 150 de specii suculente, originare din Africa de Sud. Aproape toate sunt lipsite de tulpină şi sunt formate dintr-o rozetă de **frunze** împestriţate, suprapuse şi cărnoase, iar fiecare specie produce **flori** nesemnificative pe care este mai bine să le îndepărtaţi. Aceste plante au posibilitatea de a înmagazina apă şi elemente nutritive cu care pot supravieţui timp de săptămâni sau luni; de aceea trebuie udate doar când pământul este uscat şi trebuie aşezate în locuri călduroase cu multă lumină difuză.

CULTIVARE. Replantaţi-o în **martie,** înainte de debutul perioadei de creştere, dar numai dacă ghiveciul a devenit neîncăpător şi folosiţi pentru aceasta un pământ pentru cactuşi. De la sfârşitul lui **martie** până în **octombrie** udaţi-o regulat asteptând să se zvânte pământul de la o operaţie la alta. Adăugaţi o dată pe lună câteva picături de îngrăşământ în apa cu care udaţi planta şi expuneţi-o la lumină bună. **Toamna** şi **iarna** necesită foarte puţină apa, atât cât să nu se usuce pământul. Nu trebuie să lipsească lumina, iar temperatura recomandată este de circa 10 °C, deşi poate supravieţui pentru scurt timp şi la temperaturi mai joase.

REPRODUCEREA. În martie – aprilie desprindeţi cu delicateţe **vlăstarele** bazale, lăsaţi-le să se zvânte timp de 2 –3 zile, apoi plantaţi-le în ghivece umplute cu pământ pentru cactuşi. Stropiţi zilnic cu apă vlăstarele până când s-au înrădăcinat bine, apoi trataţi-le ca şi pe plantele adulte. Însămânţarea este o metodă eficace pentru a obţine diferite specii; **seminţele** se plantează în ghivece care au pe fund pietriş şi care sunt pline cu pământ pentru cactuşi; presăraţi-le cu grijă pe suprafaţa pământului, udaţi-le cu delicateţe şi aşezaţi-le într-un loc cald, departe de curenţii de aer rece şi de expunerea directă la razele solare. Când plăntuţele sunt suficient de mari pentru a putea fi mânuite, transplantaţi-le.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Udarea în exces determină înnegrirea şi înmuierea frunzelor; dacă lumina este insuficientă planta îşi pierde forma de rozetă compactă, deoarece tinde să se alungească. Coşenila făinoasă apare uneori pe faţa inferioară a frunzelor; eliminaţi-o cu o pensulă înmuiată în alcool denaturat sau cu un insecticid sistemic.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. Înaltă de numai 8 cm, ***Haworthia cymbiformis*** are frunze gri – verzi, lungi de 2,5 – 5 cm, cu vârfuri translucide şi colţuroase; sunt dese, cărnoase şi formează o rozetă compactă; varietatea ***translucens*** are frunzele decorate cu striaţii longitudinale colorate verde mai închis. ***Haworthia margaritifera*** (sin. ***Haworthia pumila***) formează rozete mari de 10 – 15 cm; frunzele verde închis sunt lanceolate şi împestriţate cu protuberanţe dese asemănătoare perlelor. ***Haworthia reinwardtii*** (în fotografie) are o rozetă neobişnuită, alungită, formată din frunze cărnoase, verde închis cu puncte şi striaţii de culoarea pielii, ieşite în relief. Are flori mici, nesemnificative, albe – cenuşii, grupate în raceme.



CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Gigliacee

Aspect
rozetă

Înălţime
15 - 25 cm

Diametru
10 cm

Perioada de înflorire
vara (flori nesemnificative)

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie

Cultivare
uşoară

Hedera • Iedera

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Araliacee

Aspect
cățărătoare

Înălțime
cel puțin 30 cm

Diametru
15 - 30 cm

Perioada de înflorire
înflorește rar în ghiveci

Expunere
limină indirectă, penumbră

Udare
medie

Cultivare
ușoară

Aceste plante decorative cățărătoare, permanent verzi, cresc rapid și pot fi foarte longevive. Genul *Hedera* nu cuprinde multe specii, însă acestea au dat naștere la nenumărate varietăți cu **frunze** diferite ca forme și dimensiuni: de la frunze romboide minuscule la frunze mari în formă de stea, cu vârfurile alungite; chiar și culoarea variază de la verde la auriu, argintiu, galben, crem și gri. **Tulpinile** produc **rădăcini** aeriene care aderă la suprafețe aspre, permițând plantei să se dezvolte rapid de-a lungul pereților sau gardurilor de lemn; în casă este posibil să o faceți să crească pe tulpini de trestie sau pe mici spaliere sau chiar puteți să o lăsați să se extindă pe suprafața unui putinei sau să atârne din coșulețe suspendate. Pentru a obține un aspect de tufă compactă tăiați cu regularitate vârfurile vegetale.



CULTIVARE. La începutul **primăverii**, la fiecare 2 – 3 ani, replantați iedera folosind ghivece de 10 – 15 cm și un pământ bun; în anii în care nu o replantați, înlocuiți un strat superficial cu grosimea de 4 – 5 cm din pământul respectiv; în această perioadă scurtați tulpinile dacă au tendința de a se alungi, iar dacă planta este prea extinsă tăiați-le la jumătate din lungime. **Vara** suportă bine variațiile de la temparatura maximă la cea minimă, dar temperatura ideală este de 15 – 18 °C; suferă atunci când este cald sau uscăciune, motiv pentru care, dacă temperatura crește, este necesar să-i asigurați umiditatea; în orice caz stropiți frunzele de 2 ori pe săptămână. Plasarea într-un loc luminos favorizează în special varietățile cu frunze pestriț colorat; totuși, vara este bine să evitați expunerea direct la soare. Udați-o moderat, menținând pământul puțin umed; la fiecare 2 – 3 săptămâni adăugați în apă jumătate din doza recomandată de îngrășământ. **Toamna** și **iarna** poate fi expusă la temperaturi joase (supraviețuieste chiar și la mai puțin de 7 °C, dar în această situație se dezvoltă mai puțin). Este recomandabil să mențineți o temperatură de 10 °C și o iluminare adecvată pentru a favoriza dezvoltarea plantei și colorarea frunzelor. Udați-o puțin, în special dacă temperatura scade, dar nu lăsați pământul uscat; mențineți planta într-un mediu bine aerisit, dar nu uscat; dacă locul este încălzit, stropiți planta cu apă.

Hedera helix, *varietatea „Eva", este una dintre speciile cele mai răspândite.*

REPRODUCERE. Iedera se înmulțește prin **butași**. Vara prelevați butașii de la extremitatea ramurilor tăindu-i lungi de 10 cm imediat deasupra unor muguri foliari; plantați-i în grupuri de 3 – 4 în ghivece de 8 cm, într-un amestec de pământ și nisip în părți egele. Utilizați o lădiță pentru multiplicare, menținută la 15 – 18 °C, într-un mediu umed și la lumină indirectă. După 2 săptămâni ar trebui să apară rădăcinile; în acest moment transferați plantele și udați-le moderat, adaugând în apă un îngrășământ lichid o dată pe lună. Când rădăcinile ies afară din pământ, transplantați fiecare plantă în ghivece diferite de dimensiuni mai mari, pline cu un pământ bun și tratați-le ca pe plantele adulte. Puteți să așezați butașii într-un pahar cu apă la temperatura camerei; dacă îi expuneți la lumină indirectă rădăcinile se vor ivi rapid.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Aerul prea uscat sau soarele excesiv determină veștejirea frunzelor; planta trebuie udată mai mult până când își revine. Udarea insuficientă sau lipsa elementelor nutritive cauzează pierderea coloritului, alterarea dezvoltării și veștejirea frunzelor tinere; dacă observați apariția de pete negricioase, lăsați pământul să se zvânte și apoi tratați planta cu un fungicid. Într-un mediu uscat și cald se dezvoltă păianjenul roșu, care se combate imediat cu un acaricid specific și stropind de sus apă asupra plantei o dată sau de două ori pe săptămână. Tripsidele produc pe frunzele tinere pete cenușii; stropiți-le cu un insecticid specific și îndepărtați frunzele afectate dacă infestarea este extinsă. Afidele, care

contaminează vlăstarele tinere, se combat stropind planta cu un insecticid pe bază de pojarniță, în timp ce coșenilele se elimină cu o cârpă de bumbac înmuiată în alcool denaturat. Mai puteți stopa infestarea cu acești paraziți și administrând plantei un insecticid cu acțiune sistemică la sfârșitul lui martie, în iunie și septembrie.

SPECII ȘI VARIETĂȚI HORTICOLE. ***Hedera canariensis*** prezintă frunze mari și scorțoase, lungi de 13 – 15 cm, ușor lobate, lucioase, cu dungi verde – pal; tulpinile și pețiolii sunt roșietici. Este originară din insulele Canare și este mai sensibilă la frig comparativ cu alte specii, motiv pentru care se adaptează bine ca plantă de apartament. Foarte decorativă, „Gloire de Marengo" are frunze mai mici, colorate în nuanțe diferite care variază de la verde închis în centru la gri – argintiu și, mai departe, la crem intens la nivelul marginilor. „Variegata" prezintă frunze mai mari cu același tip de colorit ca și varietatea anterioară. ***Hedera colchica*** este o specie foarte rezistentă, originară din Caucaz și Iran; crește rapid și se cațără la înălțimi mari; frunzele sunt în formă de inimă și sunt cele mai mari ale genului *Hedera*: sunt lungi de 25 cm și late de 15 – 20 cm. ***Hedera helix*** este specia cea mai întâlnită: răspândită în zonele împădurite ale Europei, crește până la înălțimi de 15 – 30 cm. Plantele au formă de tufă, sunt dense și cu frunze lucioase, verde închis, cu puncte dese, argintii de-a lungul nervurilor; frunzele au 4 – 5 lobi și circa 10 cm lungime. Există multe varietați cu frunze mai mici, ideale ca plante de apartament. Una dintre plantele cele mai cunoscute și mai robuste este „Chicago" care are frunze verzi; în cazul varietății „Chicago Variegata" marginile frunzelor sunt galbene crem; semnificativă este varietatea „Glacier", cu frunze mici împestrițate în gri – argintiu cu margini albe – crem; pentru a obține o tufă trebuie să îi scurtați ramurile de 2 – 3 ori pe an; „Sagittaefolia" este frapantă datorită frunzelor sale mici, scorțoase, cenușii – verzi, în formă de vârf de săgeată, care au un lob central triunghiular lung; există și un tip de plantă târâtoare cu frunze bălțate în verde – pal și galben la care forma de tufă se conservă prin ajustarea regulată a tulpinilor. „Goldheart" are frunze foarte dens împestrițate cu galben sau crem pe fond verde închis; „Little Diamond" are frunze gri – verzi cu nuanțe de alb – roșu.



Plantă care se dezvoltă ca o tufă deasă, Hedera helix *are frunze punctate cu argintiu.*

Hibiscus • Trandafirul japonez (sau de China)

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Malvacee

Aspect
tufă

Înălțime
60 - 150 cm

Diametru
1 - 2,5 cm

Perioada de înflorire
primăvara - vara

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
ușoară

În mediul natural, genul *Hibiscus* este prezent cu peste 300 de specii care pot avea aspect de copăcel, arbust sau erbaceu, fiind plante anuale sau perene. În apartament se cultivă speciile perene şi anuale tip arbust cu aspect de tufă; creşterea tulpinilor se ajustează prin scurtări oportune. Sunt apreciate pentru **frunzele** lucioase, verzi şi pentru **florile** exotice care se prezintă într-o gama largă de culori.



CULTIVARE. Speciile perene se replantează anual în luna **martie,** folosind dacă este necesar un ghiveci mai mare şi un pământ pentru flori adecvat. Dacă a crescut prea mult, planta se ajustează tăind-o până la 15 cm de la bază; după replantare trebuie expusă în plină lumină, evitând plasarea direct la soare. **Vara** suportă chiar şi 24 °C, dar dacă temperatura creşte este indicat să aerisiți încăperea. Mențineți rădăcinile permanent umede, udând planta din abundență, în special dacă este cald, şi stropind-o de 2 – 3 ori pe săptămână; veți menține astfel o umiditate adecvată, iar frunzele vor fi curate; la 2 – 3 săptămâni administrați un îngrăşământ lichid. La **începutul primăverii** însămânțați speciile anuale, iar în **mai** plantați-le în ghivece separate utilizând un pământ fertil; în timpul primăverii şi verii tratați-le ca şi pe cele perene. **Toamna** şi **iarna** expuneți plantele în plină lumină, menținându-le la o temperatură de peste 10 °C; udați-le aproximativ o dată pe săptămână pentru a evita uscarea pământului şi stropiți-le din când în când cu apă călduță. Țineți-le la adăpost de curenții de aer. Speciile anuale mor o dată cu venirea primelor zile reci.



Florile de Hibiscus *variază ca formă şi culoare de la o specie la alta. La dreapta.* Hibiscus trionum.

REPRODUCERE. Speciile perene se multiplică prelevând (între aprilie şi august) **butaşi** semilemnoşi: scurtați-le extremitățile şi tratați-i cu pulbere de hormoni rizogeni; plantați apoi butaşii separat într-o lădiță pentru multiplicare (sau într-un ghiveci de plastic) care să conțină un pământ propice amestecat cu nisip dens, menținându-i la o temperatură de circa 21 °C, într-un loc luminos, dar nu expuşi direct la soare. După aproximativ 3 luni, când vor deveni rezistente, puteți transfera plăntuțele în ghivece de 10 cm diametru. Speciile anuale se multiplică prin însămânțare; distribuiți rar **semințele** într-o tavă cu



pământ adecvat şi menţineţi o temperatură de 13 – 16 °C până când se va produce încolţirea; în continuare, transvazaţi plăntuţele înalte de 7 – 10 cm în ghivece mici diferite care conţin pământ amestecat cu nisip.

Sus, una dintre numeroasele specii de Hibiscus *cultivate în apartament; dacă sunt prea lungi, tulpinile trebuie scurtate primăvara.*

Pericole şi precauţii. Dintre paraziţii animali, afidele şi coşenilele sunt cele care contaminează cel mai frecvent aceste plante; combăteţi-le în timp util cu insecticide sistemice. Boala fungică cea mai răspândită este oidium (făinarea), care apare pe frunze şi care adesea este dificil de învins. Folosiţi produşi anticriptogamici adecvaţi şi amelioraţi condiţiile ambientale.

Specii şi varietăţi horticole. ***Hibiscus rosa – sinensis*** este o plantă perenă, tip arbust care provine din China şi alte regiuni ale Asiei; depăşeşte un metru înălţime şi are frunze verde – închis, ovale, cu margini dinţate. Florile apar din iunie până în septembrie, sunt colorate cărămiziu închis şi au formă de pâlnie cu diametrul de 13 cm. „Cooperi" este o varietate cu frunze colorate pestriţ în nuanţe de verde, alb şi roz şi are flori mici, stacojii; „Mist" are flori strălucitoare, galbene – portocalii; „Alba" prezintă în schimb flori colorate alb imaculat. Originară din Kenya şi din alte regiuni tropicale africane, ***Hibiscus schizopetalus*** este un arbust cu tulpini subţiri şi frunze verzi lucioase; florile atârnă, sunt roşii – portocalii, late chiar şi de 5 cm şi au petale caracteristice, arcuite înspre exterior şi adânc franjurate, din mijlocul cărora emerge un lung şir de stamine. ***Hibiscus trionum*** este o specie anuală cu aspect de tufă, înaltă între 60 şi 90 cm; înfloreşte din august până în septembrie, producând flori galbene sau albe – crem cu centrul maron; este probabil originară din Africa.

Hippeastrum • Crin asiatic

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Amarillidacee

Aspect
tufă

Înălțime
30 - 60 cm

Diametru
30 cm

Perioada de înflorire
iarna - primăvara

Expunere
plin soare

Udare
medie

Cultivare
uşoară



Hippeastrum este un gen format din circa 80 de specii bulboase, originare din America Centrală şi de Sud, adesea confundate cu plante asemănătoare aparținând genului *Amaryllis* (plante bulboase splendide originare însă din Africa de Sud). Horticultorii au creat numeroşi hibrizi care produc primăvara **flori** enorme în formă de trompetă, colorate variabil de la alb la roz stacojiu, de la roşu închis la portocaliu, adesea cu striații albe. Fiecare **bulb** produce unul sau câteodată doi pedunculi florali concavi, la capătul cărora sunt inserate florile, în grup de 2 – 4; acestea persistă aproximativ o lună, după care se ofilesc, iar pedunculul floral corespunzător se usucă. În schimb, **frunzele** continuă să crească şi să producă elemente nutritive de rezervă pentru bulb; sunt în formă de panglică, arcuite şi colorate verde intens.

CULTIVARE. Bulbii suficient de bine dezvoltați se pot replanta la fiecare 3 – 4 ani, în luna **august,** folosind un pământ pentru ghiveci şi un sistem de drenaj eficace pe fundul acestuia. Plantați bulbii în ghivece de 15 cm, lăsându-le la suprafața pământului vârfurile bulbilor şi mențineți pământul uşor ud. Aşezați ghivecele într-un mediu cald şi întunecat timp de câteva zile, până când apar mugurii pedunculilor florali, apoi transferați-le într-un loc unde pot primi lumina soarelui timp de câteva ore pe zi. Udați mai mult plăntuțele, nelăsând pământul să se usuce complet între aceste operații şi mențineți temperatura ideală de circa 18 °C, dar în orice caz nu mai mare. În timpul perioadei de înflorire şi după aceea, adăugați la fiecare 2 săptămâni un îngrăşământ lichid în apa cu care udați planta. La începutul **primăverii** udați plantele pentru a favoriza reluarea activității vegetale. Pentru a reînflori, bulbii au nevoie de o perioadă de repaus **toamna** şi **iarna.** De aceea, udați plantele din ce în ce mai puțin şi reduceți administrarea îngrăşămintelor, pentru ca în final să suspendați aceste două operații; îndepărtați frunzele atunci când se usucă, dar mențineți bulbul în ghiveciul respectiv, într-un loc cald şi iluminat.



REPRODUCERE. Tehnica cea mai rapidă este **desfacerea,** în timpul perioadei de repaus, a micuților bulbi care se dezvoltă alături de cel principal; separați-i de planta - mamă împreună cu rădăcinile care le corespund şi după 2 – 3 ani vor înflori. Primăvara puteți face însămânțarea, acoperind puțin **semințele** cu un strat de pământ şi nisip grosier în părți egele; acoperiți tava care conține semințele cu o pungă



Pe aceste pagini, trei frumoase varietați de Hippeastrum *care se remarcă prin florile în formă de trompetă.*

de plastic, protejați-o de lumina puternică și mențineți o temperatură de circa 21 °C. Când sunt suficient de mari, transferați plăntuțele în ghivece mici, de 7 cm. Plantele tinere nu trebuie să aibă perioade de repaus; cresc continuu până când ating dimensiunile adecvate pentru a înflori, lucru care de regulă se întâmplă după 3 – 5 ani.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Dacă înflorește puțin și cu dificultate înseamnă să ați udat-o puțin și nu i-ați administrat îngrășăminte suficiente în anotimpul anterior; amintiți-vă să o udați și să-i administrați îngrășăminte cu regularitate după ce înflorește și să expuneți frunzele la lumină intensă. În timpul perioadei de repaus vegetal opriți aproape de tot udarea plantei, pentru a nu risca să determinați putrezirea bulbilor.

SPECII ȘI VARIETĂȚI HORTICOLE. Originar din Indiile Occidentale, ***Hippeastrum puniceum*** (sin. ***Hippeastrum equestre***) are un peduncul floral înalt de 60 cm cu 2 – 3 flori în formă de trompetă, mari, colorate alb – trandafiriu cu puncte roșii. ***Hippeastrum rutilum*** este mai mic decât celelalte varietați: într-adevar, este înalt de circa 30 cm și prezintă flori roșii ușor nuanțate de verde; este originară din sudul Braziliei. ***Hippeastrum vittatum*** are flori albe cu striații purpurii, late de până la 15 cm și este adesea confundată cu *Amaryllis belladonna*. Are multe varietăți care derivă din ea: „Red Lion" prezintă imense flori roșii; „White Lady" are flori albe cu nuanțe verzi în interior; „Picotee" are flori albe cu conturul roz; „Minerva" are flori roșii cu centrul alb. Aceste ultime două varietați horticole înfloresc iarna.

Hoffmannia • Hofmania

Cartea de identitate

Familia
Rubiacee

Aspect
vertical

Înălţime
40 - 90 cm

Diametru
30 - 40 cm

Perioada de înflorire
întregul an (rar în ghiveci)

Expunere
penumbră

Udare
medie

Cultivare
dificultate medie

Aceste plante, originare din regiunile tropicale ale Americii de Sud, nu sunt foarte des întâlnite în apartament; se cultivă pentru **frunzele** lor remarcabile, încreţite, cu nervuri evidente, adesea împestriţate în diverse culori, uneori cu tonuri irizate (prezintă culorile curcubeului). Sunt adecvate pentru a forma aranjamente florale cu plante de apartament care au frunze verzi, determinând un contrast placut şi conferind întregului un colorit cu efect deosebit.

Cultivare. Dacă rădăcinile au ocupat întregul ghiveci, **primăvara** transferaţi plantele într-unul mai încăpător; în caz contrar, limitaţi-vă la înlocuirea unui strat superficial din vechiul pământ cu unul proaspăt, fertil. În timpul perioadei de activitate vegetală udaţi planta astfel încât să menţineţi pământul permanent umed, fără a permite să se strângă apă în suportul de sub ghiveci. **Primăvara** şi **vara** administraţi lunar un îngrăşământ lichid echilibrat adăugat în apa cu care udaţi planta; **toamna** şi **iarna** udaţi-o cu reţinere. Aşezaţi plantele în penumbră şi menţineţi-le la o temperatură de 15 – 24 °C, în orice caz nu mai mică de 13 °C; dacă iarna planta îşi pierde frunzele, la sosirea primăverii scurtaţi tulpina principală, stimulând astfel dezvoltarea noilor frunze.

Reproducere. Plantele se pot reproduce primăvara – vara prin intermediul **butaşilor** din tulpină: îndepărtaţi frunzele situate cel mai bazal şi eventual trataţi suprafaţa tăieturii cu hormoni rizogeni, apoi plantaţi butaşii într-un amestec pentru ghiveci pe bază de turbă şi nisip. Aşezaţi ghiveciul la adăpost de lumina solară, menţinând pământul constant umed până când butaşii prind rădăcini. Dacă planta şi-a pierdut frunzele bazale şi a crescut dezordonat o mai puteţi înmulţi şi prin **marcotaj.**

Pericole şi precauţii. Nu expuneţi plantele direct la lumina soarelui pentru a evita producerea de arsuri pe frunze şi menţineţi o umiditate corespunzătoare, condiţie indispensabilă pentru ca frunzele să nu se veştejească şi să cadă.

Specii şi varietăţi horticole. ***Hoffmannia ghiesbreghtii***, originară din Mexic, este o specie decorativă verticală, cu tulpini paralelipipedice, înalte de circa un metru şi frunze lanceolate, atrăgătoare, uşor catifelate, colorate verde – bronz, cu zone argintii sau trandafirii între nervuri. Faţa inferioară a frunzelor este roşie – roz. Varietatea „Variegata" prezintă frunze cu pete neregulate împestriţate, în tonuri foarte variate de bronz, crem, roz şi roşu. Specia ***Hoffmannia refulgens*** provine din regiunea mexicană Chiapas; este mult mai joasă şi compactă, ajungând la înălţimea maximă de 40 cm. Splendidele sale frunze catifelate, ovoidale, colorate cărămiziu cu reflexe metalice irizate, au nervuri clare, foarte uşor vizibile şi margini roşii; faţa inferioară este roşie – culoarea vinului. Este o plantă foarte decorativă.



Hovea • Howea

Aceste plante au un frunziş atractiv şi avantajul de a fi uşor de îngrijit; se adaptează oriunde ar fi aşezate, dar preferă lumina intensă şi câteva ore de soare zilnic. Singurele două specii sunt: *Howea forsteriana* şi *Howea belmoreana* (cunoscute sub numele de kenţia). Aceste două specii diferă doar prin modul de dezvoltare, ca aspect fiind foarte asemănătoare; au un singur **trunchi** cu **frunze** verde închis, subîmpărţite la capăt în **foliole** lungi de peste 60 cm şi late de 4 cm; ambele cresc lent şi necesită câţiva ani pentru a atinge dimensiuni mari.

Cultivare. Replantaţi-o **primăvara**, la fiecare 2 – 3 ani, într-un ghiveci puţin mai încăpător evitând să afectaţi rădăcinile; folosiţi un pământ pentru flori cu adaos de turbă şi nisip pentru a-l face mai poros şi mai uşor; ghivecele trebuie să aibă găuri pentru drenaj. **Primăvara** şi **vara** menţineţi o temperatură de 21 – 24 °C, udaţi frecvent planta împiedicând însă stagnarea apei şi adăugaţi la fiecare 15 zile un îngrăşământ lichid în apa cu care udaţi. Când este cald stropiţi-o regulat cu apă călduţă. **Toamna** şi **iarna** temperatura nu trebuie să scadă sub 15 °C; menţineţi pământul umed udând planta la fiecare 2 – 3 săptămâni şi stropind-o o dată pe săptămână; dacă temperatura scade, asiguraţi-i un ambient uscat. Pentru a menţine frunzele sănătoase şi lucioase expuneţi plantele în locul cel mai luminos posibil, aerisit, dar lipsit de curenţi de aer.

Reproducere. *Howea* se înmulţeşte prin **însămânţare**. De la sfârşitul lui februarie până la începutul lui aprilie, plantaţi seminţele într-un pământ pentru ghiveci adecvat pentru replantare la care se adaugă puţin nisip. Menţineţi pământul umed şi o temperatură constantă de 27 – 30 °C (este utilă o lădiţă), evitând expunerea directă la soare. Când apar frunzele deschideţi lădiţa: transvazaţi plăntuţele când sunt suficient de mari, pentru a putea fi manevrate.

Pericole şi precauţii. Excesul sau carenţa de apă precum şi curenţii de aer pot înnegri frunzele. Dacă nu apar vlăstare noi în perioada de activitate vegetală planta fie necesită replantarea, fie nu a primit suficient îngrăşământ.

Specii. ***Howea belmoreana*** este un palmier oarecum vertical care poate ajunge la 3 m înălţime. Frunzişul este dens şi compus din frunze înguste şi arcuite; tulpinile sunt colorate în nuanţe de roşcat şi, cu trecerea timpului, se transformă într-un scurt trunchi. Produce rar flori şi fructe. În mediul său natural, ***Howea forsteriana*** (în fotografie) poate ajunge la 15 m înălţime, dar în casă nu depăşeşte 3 m. Are tulpini lungi de circa 90 cm, care reprezintă „suportul" frunzelor arcuite formate din foliole scorţoase, situate faţă în faţă două câte două, verzi, lucioase. Tulpinile se arcuiesc înspre exterior putând deveni chiar orizontale. Plantele cultivate în casă nu produc flori şi fructe.



Cartea de identitate

Familia
Palme

Aspect
mini - palmier

Înălţime
2,5 - 3 m

Diametru
2 m

Perioada de înflorire
vara (rar în ghiveci)

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie

Cultivare
uşoară

Hoya • Floare de ceară

Cartea de identitate

Familia
Asclepiadacee

Aspect
cățărător

Înălțime
0,3 - 6 m

Diametru
20 - 50 cm

Perioada de înflorire
vara

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie

Cultivare
ușoară

În marea lor majoritate, speciile din genul *Hoya* sunt plante cățărătoare, plante tip arbust cu aspect de tufă sau plante târâtoare, originare din cele mai calde regiuni ale Asiei și Australiei. Se cultivă cu ușurință, iar vara produc **flori** în formă de stea, ceroase, foarte atractive, care persistă întregul anotimp. Au **frunze** poziționate simetric, două câte două, deseori suculente sau pergamentoase, ovale sau ascuțite, colorate verde închis și flori albe, parfumate care sunt grupate câte 8 – 10 sub formă de umbele. Unele specii sunt plante cățărătoare cu dezvoltare rapidă, cu **tulpini** robuste care depășesc chiar 4,5 m lungime și trebuie să fie sprijinite de suporturi.

Cultivare. **Primăvara** transvazați planta dacă a crescut prea rapid, folosind pământ de pădure amestecat cu scoarță fărâmițată și mangal; chiar și **vara** expuneți planta la lumină indirectă intensă și la o temperatură care să nu depășească 24 – 27 °C. Udați-o regulat, fără a lăsa niciodată pământul uscat; când este foarte cald stropiți-o săptămânal sau zilnic în funcție de temperatură și așezați-o într-un loc aerisit. Din aprilie până în septembrie administrați un îngrășământ lichid diluat cu apă. **Toamna** și **iarna** așezați planta în plină lumină, dar la adăpost de acțiunea directă a soarelui; temperatura nu trebuie să scadă sub 10 °C; udați planta doar când pământul pare uscat și stropiți-o cu apă la fiecare 2 săptămâni. La sfârșitul perioadei de înflorire tăiați ramurile prea lungi și dezordonate.

Reproducere. **Însămânțarea** se efectuează în martie - aprilie într-un pământ pe bază de turbă, ud, așezat într-o lădiță, la o temperatură de 24 °C și la umbră. Lăsați descoperite plăntuțele și, în momentul în care este posibil să le manevrați, transferați-le în mici ghivece diferite. Puteți preleva **butași** în luna iunie, tăind o tulpină imediat sub punctul de inserție al unei frunze; introduceți apoi zona tăiată într-o pulbere de hormoni rizogeni și plantați butașii într-o lădiță, folosind un amestec de pământ pentru ghiveci și nisip grosier în părți egale; mențineți lădița la 24 °C. După 6 – 8 săptămâni butașii produc noi vlăstare, iar planta începe să fie tratată ca una adultă. Primăvara și vara puteți reproduce planta **îndoind și introducând apoi în pământ ramurile** lungi lipsite de flori.

Pericole și precauții. Excesul de apă îngălbenește frunzele; lăsați pământul să se zvânte și udați-l mai puțin; dacă udați planta insuficient frunzele se veștejesc sau cad; administrați în această situație mai multă apă, mai ales vara; dacă planta este expusă la soare, frunzele pot suferi arsuri; evitați soarele, dar nu și lumina.



Micuțele flori de Hoya bella *au formă de stea și aspect ceros.*



Pentru aspectul sau căzător – cățărător, Hoya bella *poate fi cultivată în coșulețe suspendate sau pe suporturi.*

SPECII ȘI VARIETĂȚI HORTICOLE. ***Hoya bella*** (sin. ***Hoya lanceolata*** subsp. ***bella***) este originară din regiunile cuprinse între Himalaya și nordul Birmaniei. Poate fi crescută pe suporturi sau în coșulețe suspendate, profitând de aspectul său „căzător". Tulpinile sunt subțiri și vara produc mici flori ceroase cu centrul roșu, reunite sub formă de umbele convexe; frunzele sunt ovale și ascuțite, late de 1 – 1,5 cm și lungi de 2,5 cm, colorate verde - opac. ***Hoya carnosa*** este o plantă cățărătoare, originară din China și din sudul Indiei, care are frunze late de 2,5 cm și lungi de 7 cm, groase, colorate verde închis; din mai până în septembrie produc flori parfumate albicioase – roz, cu centrul roșu, grupate în ciorchini formați din peste 30 de flori. „Variegata" are frunze verzi cu motive galbene – crem sau roz de-a lungul marginilor; „Exotica" are frunze verde deschis și închis cu centrul pătat cu galben intens și roz; „Compacta" este o varietate horticolă tip tufă, cu frunze mici încrețite. Originară din Malaezia, ***Hoya multiflora*** este o plantă fie cățărătoare, fie compactă în formă de tufă; are frunze verde închis, scorțoase, alungit – lanceolate; florile sunt reunite circa 25 într-un ciorchine și sunt colorate galben – pai cu centrul brun. ***Hoya purpureo – fusca*** este cățărătoare cu creștere rapidă, originară din Malaezia și Indonezia; are frunze asemănătoare celor de *Hoya carnosa,* dar mai lungi și cu pete neregulate, colorate argintiu; prezintă flori maron sau purpurii cu conturul alb și centrul roz – alb.

Hyacinthus • Zambilă

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Gigliacee

Aspect
vertical

Înălțime
20 - 25 cm

Perioada de înflorire
iarna - primăvara

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie

Cultivare
ușoară

Zambilele sunt plante bulboase extrem de apreciate și foarte cultivate pentru încântătoarele lor **flori** parfumate care înfloresc primăvara și au minunate culori pastelate. În comerț există și **bulbi** care, cultivați forțat, înfloresc în ultimele zile de iarnă.

CULTIVARE. Bulbii care nu au fost „forțați" înfloresc **primăvara,** iar cei „forțați" **iarna**. În casă se pot cultiva ambele tipuri, dar plantate în ghiveci înfloresc doar o singură dată și de aceea trebuie cumpărate altele noi în fiecare an. După încheierea perioadei de înflorire nu aruncați bulbii, ci plantați-i în loc descoperit, la adâncimea de 15 cm; pot înflori anul următor. Plantați forțat bulbii în **septembrie**: vor înflori în preajma Crăciunului; cei „neforțați" se plantează în **ianuarie** și vor înflori primăvara. Așezați un strat de pământ pe fundul unui castron, iar deasupra lui bulbii: așezați-i la mică distanță unii de alții, aproape să se atingă; umpleți spațiile goale cu pământ astfel încât la suprafața acestuia să apară doar vârfurile bulbilor. Așezați castronul la întuneric, într-un loc răcoros și umed, acoperit cu un strat de turbă gros de 15 cm (puteți să-l îngropați în grădină sau să-l puneți într-o cutie plină cu turbă). Când vârfurile frunzelor încep să se ivească din stratul de turbă, transferați castronul într-un loc luminos, la circa 10 °C, crescând treptat temperatura până la maximum 18 °C. Așezați bulbii în ghiveci și udați-i regulat. Puteți să așezați bulbii și la gura unor vase de sticlă adecvate, umplute cu apă; partea inferioară a bulbilor trebuie permanent să atingă ușor suprafața apei.

REPRODUCERE. Zambilele cultivate sunt toate hibrizi sterili; chiar dacă s-ar obține prin însămânțare plante mature, acestea ar fi diferite de cele originare. De aceea se multiplică exclusiv pe cale vegetativă, separând **bulbii,** care se dezvoltă în jurul celui principal și replantându-i separat vara, în timpul perioadei de repaus.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Dacă o udați excesiv, mai ales în perioada de repaus, bulbul mucegăiește sau putrezește. Când sunt extrași din pământ pentru replantare, presărați asupra bulbilor o pulbere anticriptogamică, mai ales dacă au fost ușor bruscați (loviți); dacă observați pe bulbi acarieni sau larve de muște, introduceți-i în apă caldă la 45 °C timp de o oră înainte de a-i planta.



SPECII ȘI VARIETĂȚI HORTICOLE. Originară din centrul – sudul Turciei, Siria și Liban, ***Hyacinthus orientalis*** a dat naștere la numeroase varietați hibride numite „zambile olandaze" existente într-o gamă largă de culori: alb, galben, roz, albastru-culoarea nalbei, bleu; pedunculii florali scurți de numai 5 – 10 cm poartă inflorescențe tip racem lungi de 10 – 15 cm. Varietatea „City of Haarlem" are flori galbene; „Delft Blue" are flori albastru – pal; „Jan Bos" are flori colorate roșu – viu. ***Hyacinthus romanus*** (sin. ***Bellevalia romana***) este o specie cu flori puțin mai mici, albe, cu „stropi" verzi sau maron, reunite în raceme conice.

Hortensia • Hydrangea

Acest gen cuprinde aproape 80 de specii de arbuşti foarte frumoşi, originari din Asia, America Centrală şi de Sud, care sunt cunoscuţi sub numele de hortensii. Este dificil să le menţineţi în apartament de la un an la altul; totuşi, cu îngrijiri atente, este posibil să le faceţi să înflorească mai mulţi ani consecutivi.

Cultivare. Primăvara şi **vara** trebuie să ţineţi hortensiile la răcoare, mai ales atunci când sunt înflorite: dacă temperatura depăşeşte 21 °C, planta îşi întrerupe brusc înflorirea; la 15 °C sau chiar mai puţin, florile persistă mai mult de 6 săptămâni. Expuneţi-le la lumină bună, dar protejate de acţiunea directă a soarelui, menţinând permanent pământul umed. De **primăvara** până **toamna** udaţi-le abundent, iar în timpul perioadei de înflorire adăugaţi în apă un îngrăşământ lichid o dată pe săptămână. Pentru a prelungi perioada de înflorire şi dezvoltare a noilor vlăstare, stropiţi periodic apă asupra plantei. La sfârşitul lui septembrie îşi pierde frunzele şi trebuie să i se scurteze ramurile, lăsând doar o singură pereche de muguri pe fiecare ramură. După încheierea perioadei de înflorire trebuie replantată într-un pământ propice, necalcaros. **Iarna** plantele intră în perioada de repaus; de aceea trebuie ţinute în ambiente răcoroase şi udate mai rar.

Reproducere. Prelevaţi **butaşii** după încheierea perioadei de înflorire, în lunile august – septembrie; tăiaţi-i lungi de 10 – 15 cm, din ramurile fără flori, trataţi-i cu hormoni rizogeni şi plantaţi-i într-un amestec de nisip şi turbă; când vor prinde rădăcini transferaţi-i separat în ghivece de 8 cm şi apoi în unele mai mari; pentru a înflori bine în primăvara următoare menţineţi plăntuţele umede, la umbră şi la 15 – 18 °C.

Pericole şi precauţii. Faptul că le udaţi insuficient este evidenţiat prin aceea că frunzele tind să-şi piardă turgorul, devin maron de-a lungul marginilor şi se încreţesc; pentru a combate toate aceste neplăceri, menţineţi permanent pământul umed.

Specii şi varietăţi horticole. De la ***Hydrangea macrophylla*** (sin. ***Hydrangea hortensis*, *Hydrangea opuloides*)**, în fotografie, derivă aproape toate varietăţile adecvate pentru apartament; sunt arbuşti cu frunze căzătoare şi aspect compact, rotunjit, cu flori albe sau cu nuanţe de la roz la bleu, care înfloresc primăvara – vara. Sunt împărţite în 2 grupuri: „Hortensia" care prezintă inflorescenţe tip corimb globulos, amplu, atractiv şi „Lace Cap" care are inflorescenţe tip corimb destul de plat, formate dintr-un grup central de boboci nedesfăcuţi, înconjuraţi de bractee mari, colorate.

Cartea de identitate

Familia
Idrangeacee

Aspect
arbust

Înălţime
50 - 150 cm

Diametru
40 - 60 cm

Perioada de înflorire
vara

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
uşoară



Hypoestes • Hipoestes

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Acantacee
Aspect
tufă
Înălțime
30 - 40 cm
Diametru
30 - 60 cm
Perioada de înflorire
de la sfîrșitul verii până toamna
Expunere
lumină indirectă
Udare
medie
Cultivare
ușoară

Plantele din genul *Hypoestes* sunt mici tufe apreciate mai presus de toate pentru frumusețea și valoarea decorativă a **frunzelor** care sunt pătate în diferite nuanțe de la roz pal la cărămiziu. Cea mai adecvată pentru interioare este *Hypoestes sanguinolenta*, specie originară din Madagascar.



CULTIVARE. În fiecare an, la **începutul primăverii,** replantați-o într-un pământ fertil dacă rădăcinile au ocupat complet ghiveciul. **Vara**, planta suportă temperaturi chiar mai mari de 21 °C cu condiția să o udați adecvat; așezați ghiveciul într-un castron cu pietriș ud și stropiți zilnic planta cu apă. La fiecare 3 săptămâni administrați-i un îngrășământ lichid diluat. Așezați planta la lumină bună,



dar nu direct la soare, iar dacă apar florile îndepărtaţi-le imediat, deoarece captează substanţele nutritive în detrimentul frunzelor. Tăiaţi periodic vârfurile vegetative dacă doriţi ca planta să fie mai mică şi mai compactă. **Toamna** şi **iarna** planta trebuie protejată de frig şi de curenţii de aer; temperatura nu trebuie să scadă sub 15 °C. Nu lăsaţi pământul să se usuce şi stropiţi periodic apă asupra plantei.

Reproducere. Primăvara şi vara prelevaţi **butaşi** de 8 cm din vârfurile tulpinilor şi plantaţi-i într-un pământ amestecat cu puţin nisip grosier; aşezaţi butaşii într-o lădiţă pentru multiplicare pe care o veţi ţine la umbră şi la o temperatură constantă de 21 – 24 °C. Menţineţi pământul umed, dar nu îmbibat.

Pericole şi precauţii. Atenţie la lumină: dacă aceasta este insuficientă, frunzele se decolorează. Frigul, apa în exces sau insuficientă determină veştejirea progresivă a frunzelor. În prezenţa coşenilei făinoase sau brune folosiţi o periuţă înmuiată în alcool denaturat şi trataţi planta cu produşi sistemici potriviţi; dacă pe frunze apar semne care indică prezenţa ciupercii oidium, trataţi-le în timp util cu un produs anticriptogamic specific. În cazul în care procuraţi planta preferaţi plantele tinere şi de mici dimensiuni; acestea suportă mai bine schimbarea condiţiilor ambientale şi se adaptează mai rapid la noua situaţie.

Pentru a obţine dezvoltarea frunzelor, elementul lor decorativ, trebuie să îndepărtaţi florile. Pe aceste pagini, trei specii de Hypoestes.

Specii şi varietăţi horticole. Originară din Natal, ***Hypoestes aristata*** (sin. ***Hypoestes antennifera***) este caracterizată prin poziţia verticală; are formă rotunjită, iar în casă creşte până la un metru înălţime; frunzele sunt ovale şi amplasate de-a lungul tulpinilor; vara produce flori frumoase. ***Hypoestes sanguinolenta*** (sin. ***Hypoestes phyllostachia, Hypoestes rotundifolia***) este o tufă cu creştere lentă, uşor aplecată; în apartament creşte până la 60 cm înălţime; frunzele sunt moi, colorate verde închis cu pete roz. Varietatea „Pink Splash" are numeroase pete, mai puţin evidente şi colorate roz – pal. ***Hypoestes taeniata*** este asemănătoare speciei *aristata*, dar are frunzele complet verzi şi flori roz închis.

Impatiens

Cartea de identitate

Familia
Balsaminacee

Aspect
tufă

Înălţime
30 - 60 cm

Diametru
30 - 60 cm

Perioada de înflorire
vara

Expunere
lumină indirectă

Udare
redusă

Cultivare
uşoară

Impatiens este un gen de circa 850 de specii anuale şi perene care cresc în mod natural în multe regiuni cu climă tropicală sau temperat – caldă. Sunt plante foarte apreciate, deoarece pretind o îngrijire minimă, sunt rezistente la boli şi se maturează repede, producând **flori** foarte colorate. Numele lor derivă de la „nerăbdare" (impatiens = nerăbdare) cu care **fructele** mature se deschid la cea mai mică atingere, lăsând să cadă seminţele. *Impatiens* cultivate sunt în marea majoritate hibrizi derivaţi din *Impatiens walleriana*, planta originară din Africa orientalo – tropicală.

Cultivare. Deşi sunt perene, multe *Impatiens* sunt cultivate adesea, din comoditate, ca şi plantele anuale. În cazul în care le-aţi păstrat corespunzător în timpul anului, replantaţi-le **primăvara**, dar numai dacă au umplut prea mult ghiveciul, deoarece cresc bine atunci când au rădăcinile puţin presate; utilizaţi un amestec de pământ fertil cu puţină turbă. În timpul **primăverii** şi **verii,** aceste plante preferă ambiente bine aerisite, cu lumină indirectă; menţineţi-le la 18° C, deşi rezistă şi la temperaturi mai ridicate. Udaţi-le atât cât să menţineţi pământul permanent umed; stropiţi-le doar atunci când este foarte cald, fără a uda prea mult frunzele care pot fi uşor contaminate de fungi; este mai bine să aşezaţi ghiveciul într-o cadă ce conţine pietriş ud. Din mai până în septembrie, o dată pe săptămână, adăugaţi un îngrăşământ lichid în apa cu care udaţi planta. **Toamna** şi **iarna** ar trebui să menţineţi temperatura în jur de 18 °C, astfel încât planta să continue să prospere şi să înflorească; reduceţi numai puţin udarea; dacă temperatura este prea scăzută (dar în nici un caz sub 13 °C), udaţi planta mult mai puţin, lăsând pământul să se usuce şi nu mai administraţi îngraşăminte.

Reproducere. Între aprilie şi octombrie prelevaţi **butaşi** lungi de 10 cm din ramurile laterale şi, după ce aţi înlăturat frunzele situate cel mai bazal, aşezaţi-i pentru a se înrădăcina într-un pahar cu apă; în câteva zile se vor forma rădăcinile. Apoi plantaţi-i separat în ghivece care conţin un amestec de pământ fertil şi nisip; menţineţi pământul umed şi aşezaţi ghivecele la adăpost de lumina prea intensă timp de 1 – 2 săptămâni, pentru ca rădăcinile să se fixeze bine. La primele semne de creştere, trataţi plăntuţele ca şi pe plantele adulte, iar în timpul dezvoltării tăiaţi-le



Impatiens walleriana, *cu numeroşii săi hibrizi, este specia cea mai cultivată în apartament.*



Impunătoarele flori ale Impatiens hookeriana, *originară din insula Ceylon.*

vârfurile. Dacă se doreşte obţinerea unui număr mare de plante trebuie să efectuaţi însămânţarea la începutul primăverii; folosiţi o tavă plină cu pământ pentru seminţe, acoperiţi **seminţele** cu un strat subţire de pământ şi ţineţi-le într-un loc cald şi întunecos. Asiguraţi puţină lumină atunci când apar vlăstarele şi transferaţi plantele în ghivece diferite când sunt suficient de mari pentru a fi manevrate. În condiţii favorabile, deseori *Impatiens* autodiseminează spontan.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Curenţii de aer rece şi temperaturile scăzute determină veştejirea, îngălbenirea şi căderea frunzelor. Maladiile fungice apar dacă umiditatea este prea ridicată, lumina insuficientă sau este prea frig. Se combat stropind fungicide asupra plantei şi se previn difuzând în pământ fungicide cu acţiune sistemică. Păduchele verde contaminează în general tinerele mlădiţe şi se opreşte la capătul ramurilor; stropiţi planta cu un insecticid pe bază de pojarniţă.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. Din vară până la începutul toamnei ***Impatiens balsamina*** produce la axila frunzelor flori roz, purpurii, roşii sau albe, care se folosesc şi în aranjamente florale. Au fost selecţionate numeroase varietăţi mai puţin înalte şi mai compacte, cu flori situate în perechi, asemănătoare cu mici camelii sau trandafiraşi. Alţi hibrizi foarte cultivaţi sunt cei din grupul „Noua Guinee", care cuprinde plante deosebit de rezistente, cu frunziş decorativ. Originară din Noua Guinee, ***Impatiens hawkeri*** creşte până la 45 cm; are tulpini purpurii, frunze verzi cu nervura centrală roşie şi flori de diferite culori, având numai zona centrală albă. ***Impatiens hookeriana*** are frunze verzi şi flori mari albe, roz sau roşii; prezintă tulpini cărnoase şi este înaltă de până la 45 cm. O specie puţin întâlnită, dar foarte neobişnuită, este ***Impatiens niamniamensis*** **„**Congo Cockatoo"; are flori galbene şi roşii, strălucitoare, cu un „cioc" caracteristic care le face să semene cu nişte mici papagali; perioada de înflorire cuprinde aproape întregul an. ***Impatiens petersiana*** are frunze roşietice şi flori roşii; este o tufă ramificată, înaltă chiar şi de 45 cm. ***Impatiens repens*** este o specie târâtoare cu creştere lentă; este ideală pentru a fi cultivată în coşuleţe suspendate; florile sunt galbene – aurii. ***Impatiens walleriana*** (sin. ***Impatiens holstii***) are frunze colorate verde sau bronz şi tulpini cărnoase, groase de 4 cm, cu fine striaţii roşii; creşte până la 45 cm; „Scarlatta" este o varietate cu flori stacojii şi frunze verzi cu margini albe. „Arabesque" este un hibrid cu frunze verzi – bronz şi nervuri brune şi galbene; florile sunt albe – roz. „Supernova" prezintă flori roz cu nuanţe de roşu. „Rose Star" are flori roşii cu dungi albe.

Iresine

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Amarantacee

Aspect
arbust

Înălţime
30 - 40 cm

Diametru
30 cm

Perioada de înflorire
vara (înfloreşte rareori în ghiveci)

Expunere
plin soare

Udare
abundentă

Cultivare
uşoară

Iresine este un gen de circa 80 de specii originare din Australia şi America de Sud. Cea mai cultivată în apartament este *Iresine herbstii* care prezintă frumoase **frunze** roşii, culoare caracteristică şi **tulpinilor**; este adecvată pentru a fi inserată în grupuri de plante cu frunze verzi, pentru a obţine un contrast încântator. *Iresine* trebuie expuse la lumină bună, deoarece sunt plante iubitoare de soare.

CULTIVARE. Dat fiind că această plantă creşte în general destul de mult, se replantează anual în **februarie – martie**, iar dacă este necesar se foloseşte un ghiveci mai încăpător; folosiţi un compost pe bază de turbă amestecat cu pământ fertil, pământ de frunze descompuse şi nisip. **Primăvara** şi **vara** rupeţi vârfurile vegetative la fiecare 2 luni pentru a stimula ramificarea plantei; temperatura trebuie să fie constantă, în jurul a 15 – 18 °C. Aşezaţi planta în poziţii foarte luminoase, însorite, fără curenţi de aer, pentru a evita ca frunzele să se decoloreze. Udaţi-o abundent pentru a menţine permanent pământul umed, dar evitaţi stagnarea apei în suportul pentru ghiveci. Pentru a avea umiditatea necesară stropiţi zilnic frunzele cu apă călduţă. În timpul perioadei de activitate vegetală adăugaţi un îngrăşământ lichid la fiecare 2– 3 săptămâni. **Toamna** şi **iarna** asiguraţi-i plantei multă lumină şi soare, pentru a menţine viu coloritul frunzelor. Din octombrie până în martie udaţi-o moderat, evitând totuşi ca pământul să se usuce.

REPRODUCERE. Primăvara şi toamna puteţi preleva **butaşi** lungi de 10 cm din vârful tinerelor vlăstare. Plantaţi-i într-un amestec de nisip şi turbă în părţi egale, pe care îl menţineţi umed, la o temperatură de 21 – 24 °C; butaşii vor emite rădăcini după 2 – 3 săptămâni.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Udarea insufucientă sau excesivă produce veştejirea, decolorarea şi căderea frunzelor; nu lăsaţi niciodată pământul complet uscat. În lipsa luminii, frunzele îşi pierd luciul şi nuanţele vii. Unicul parazit care poate contamina uşor planta este păduchele verde care apare pe tulpini. Se poate elimina stropind planta cu un insecticid pe bază de pojarniţă.



SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Iresine herbstii***, specia cea mai frecvent cultivată în apartament, este o tufă care poate ajunge la 60 cm înălţime şi diametrul coroanei; are tulpini roşii, moi şi frunze în formă de inimă, lungi chiar şi de 8 cm şi late de 5 cm, colorate roşu aprins cu nervuri într-o nuanţă mai deschisă. Florile apar rareori şi sunt nesemnificative. Varietatea *Iresine herbstii* „Aureoreticulata" prezintă culori chiar mai vii; se deosebeşte de specia tipică prin frunzele sale cu nuanţe verzi şi albe, care realizează un contrast cu tulpinile roşii.

Iacobinia • Jacobinia



Genul *Jacobinia* cuprinde 420 de specii care cresc în mod natural în multe zone cu clima tropicală şi subtropicală. Sunt plante pentru interior foarte răspândite, căutate pentru splendidele lor **flori** tubulare, intens colorate, grupate în spice conice terminale impunătoare sau în ştiuleţi delicaţi. Specia cea mai cultivată este *Jacobinia carnea*, un arbust tropical permanent verde, cu inflorescenţe minunate, în formă de spic, formate din flori tubulare, roz.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Acantacee

Aspect
tufă

Înălţime
1 - 1,5 m

Diametru
60 cm

Perioada de înflorire
vara

Expunere
lumină indirectă

Umiditate:
abundentă

Cultivare
uşoară

CULTIVARE. Replantaţi-o la fiecare 2 – 3 ani **primăvara** folosind un bun pământ pentru ghiveci şi asigurând un drenaj adecvat; în martie tăiaţi cu hotarâre, toate vârfurile vegetale, pentru a asigura un aspect de tufă compactă; **vara** *Jacobinia* preferă temperaturi între 18 şi 24 °C şi lumină intensă, fără a fi însă expusă direct la soare; stropiţi-o şi udaţi-o frecvent, evitând însă stagnarea apei în suportul pentru ghiveci. La fiecare 2 săptămâni, din aprilie până în septembrie, administraţi o dată cu apa un îngrăşământ lichid. La începutul **toamnei** tăiaţi tulpinile la 10 cm de la bază; planta îşi reia activitatea vegetală după câteva săptămâni. **Iarna** asiguraţi 15 °C (niciodată mai puţin de 13 °C) şi aşezaţi planta în locuri foarte luminoase; udaţi-o atât cât să nu se usuce complet pământul.

REPRODUCERE. Primăvara prelevaţi **butaşi** de 8 – 10 cm, trataţi suprafaţa tăiată cu hormoni rizogeni şi plantaţi-i în ghivece conţinând turbă şi nisip în părţi egale, protejându-i cu ajutorul unor pungi de plastic. După aproximativ 2 – 3 săptămâni butaşii ar trebui să prindă rădăcini; în acest moment descoperiţi ghivecele menţinând o temperatură de 21 – 24 °C. După 2 luni de la prelevare, transplantaţi butaşii în ghivece diferite cu diametrul de 10 cm şi cu pământ propice, apoi, treptat, în ghivece din ce în ce mai mari.

Din iulie până în septembrie, Jacobinia carnea *produce splendide inflorescenţe pufoase.*

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Temperaturile mai mici de 15 °C determină veştejirea şi decolorarea frunzelor şi afectează înflorirea; şi excesul de apă este periculos; dacă pământul nu este bine drenat poate apărea, mai ales iarna, putrezirea rădăcinilor. Păianjenul roşu contaminează planta când aerul este prea uscat; eliminaţi-l cu un acaricid specific. Ca masură preventivă, stropiţi apă cu regularitate pentru a creşte umiditatea.

SPECII. ***Jacobinia carnea*** (sin. ***Justicia magnifica***), arbust permanent verde originar din Brazilia, poate ajunge la un metru înălţime; frunzele ascuţite, cu margini ondulate, sunt colorate verde închis cu faţa inferioară frecvent roşie; înfloreşte din iulie până în septembrie, având flori roz grupate sub formă de spice pufoase. ***Jacobinia chrysostephana***, originară din Mexic, prezintă frunze ovoide şi flori galbene grupate în spice compacte terminale. ***Jacobinia pauciflora*** (sin. ***Justicia rizzini***), originară din Brazilia, creşte până la 60 cm înălţime; are frunze verzi, mici şi înguste; florile reunite în spice sunt lungi, suspendate, roşii – portocalii şi galbene.

Jasminum • Iasomia

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Oleacee

Aspect
cățărător

Înalțime:
până la 2,5 m

Diametru
60 cm

Perioada de înflorire
iarna - primăvara

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie

Cultivare
ușoară

Iasomia aparține genului *Jasminum* care cuprinde circa 200 de specii de arbuști și plante cățărătoare permanent verzi, care înfloresc iarna sau primăvara. Unele specii sunt foarte grațioase și delicate, fiind de aceea adecvate pentru a fi cultivate în apartament, în timp ce altele sunt sălbatice și se cultivă în loc descoperit.

CULTIVARE. Speciile care înfloresc iarna se replantează **primăvara**, iar cele care înfloresc primăvara se replantează în **septembrie.** După replantare este bine să ajustați lungimea tulpinilor și ramurilor pentru a menține forma plantei; în afară de asta, trebuie să folosiți suporturi cum ar fi prăjini, spaliere sau cercuri metalice. **Primăvara** și **vara** expuneți planta la lumină, dar nu direct la soare și mențineți pământul permanent umed; administrați îngrășăminte la fiecare 2 săptămâni. Temperatura ar trebui să fie în jurul a 18 °C. **Toamna** și **iarna** temperatura trebuie să rămână între 10 °C și 13 °C pentru iasomiile care înfloresc iarna și în jur de 15 °C pentru cele care înfloresc primăvara. Așezați planta într-un loc luminos, departe de curenții de aer. Mențineți compostul ușor umed și administrați la fiecare 2 săptămâni un îngrășământ lichid diluat în apă, folosind jumătate din doza indicată pe ambalaj.

REPRODUCERE. Butașii se prelevă în perioade diferite: primăvara în cazul iasomiilor care înfloresc iarna și în octombrie în cazul celor care înfloresc primăvara. Tăiați extremitățile vlăstarelor la 10 – 15 cm, îndepărtați frunzele situate cel mai bazal și tratați suprafața tăiată cu o pulbere de hormoni rizogeni. Plantați butașii într-un pământ pentru ghivеci amestecat cu nisip grosier și mențineți o temperatură de 18 – 21 °C; udați regulat pământul.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Carența sau excesul de apă sunt semnalate de prezența frunzelor veștejite și zbârcite. Expunerea directă la soare determină închiderea la culoare și căderea bobocilor florali; așezați planta într-un loc mai umbros; fiți atenți și la temperatură: când este prea ridicată poate compromite înflorirea; dacă păduchele verde se dispune în colonii pe vârfurile tulpinilor, stropiți planta cu un insecticid pe bază de pojarniță.

SPECII. ***Jasminum mesnyi*** (sin. ***Jasminum primulinum***) este o specie cățărătoare permanent verde, înaltă chiar de 2,5 m, care înflorește primăvara – vara; are flori galbene, late de 5 cm, neparfumate, adesea cu petale duble. ***Jasminum officinale*** este o plantă cățărătoare, deciduală sau semideciduală, care crește în mod natural în Caucaz, Himalaya și vestul Chinei. Are frunze compuse din 5 – 9 foliole eliptice și flori extrem de parfumate, albe, reunite în cime umbeliforme situate pe vârfurile ramurilor. Înflorește de primăvara până toamna. ***Jasminum polyanthum*** este o plantă permanent verde, cățărătoare, originară din China; crește rapid și poate ajunge la 2,5 m înălțime; florile albe și parfumate, late de 2,5 cm, apar iarna și sunt reunite în ciorchini mari. Originară din Tailanda, ***Jasminum rex*** este o specie cățărătoare permanent verde, oarecum rară; înflorește iarna și are flori albe, mari, late de 5 cm, grupate în inflorescențe cimoase.





Jasminum polyanthum *este o plantă cățărătoare permanent verde cu flori albe delicate. Pe pagina din stânga, un detaliu asupra inflorescențelor.*

Kalanchoe

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Crassulacee

Aspect
tufă

Înălțime
30 - 60 cm

Diametru
25 cm

Perioada de înflorire
iarna - primăvara

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
uşoară

Genul *Kalanchoe* cuprinde circa 130 de specii de plante, în marea majoritate suculente, dintre care câteva se adaptează foarte bine la cultivarea în apartament şi sunt apreciate pentru **frunzele** frumoase şi pentru **florile** de diferite culori: roz, roşu, portocaliu sau galben. În mod natural înfloresc primăvara, dar pot fi forțate pentru a înflori în preajma Craciunului.



CULTIVARE. Deşi adesea se tratează ca şi plante anuale, multe *Kalanchoe* înfloresc an după an, în general **primăvara**. Imediat ce florile se ofilesc, pedunculii florali trebuie tăiați deasupra primei perechi de frunze, pentru ca prezența lor să nu slăbească planta; după această operație, o puteți replanta. **Primăvara** şi **vara** udați-o abundent permițând pământului să se zvânte între două udări succesive; la fiecare 4 săptămâni diluați în apă un îngrăşământ lichid; mențineți planta la temperatura camerei şi în plină lumină, dar la adăpost de razele directe ale soarelui. **Toamna** şi **iarna** reduceți cantitatea de apă; pământul trebuie să fie doar uşor umed, motiv pentru care trebuie să-l lăsați să se zvânte între 2 udări consecutive. Administrați îngraşăminte la fiecare 2 săptămâni şi mențineți o temperatură de cel puțin 10 °C.

REPRODUCERE. Se pot obține **butaşi** de la extremitățile tulpinilor: tăiați-i cu lungimea de 8 – 10 cm şi lăsați-i să se zvânte 2 zile; presărați puțină pulbere de hormoni rizogeni pe suprafața tăiată şi plantați-o apoi într-un pământ pentru cactuşi



Kalanchoe *se adaptează foarte bine la cultivarea în apartament şi sunt apreciate pentru frunzele şi florile frumoase.*



amestecat cu puțin nisip grosier; țineți butașii la 21 °C și la lumină indirectă până când se înrădăcinează, apoi tratați-i ca și pe plantele adulte. Unele specii (exemplu *Kalanchoe daigremontiana)* dezvoltă pe marginile frunzelor propagule care pot fi desprinse cu delicatețe și plantate într-un pământ pentru cactuși.

Pericole și precauții. Atenție la excesul de apă care produce putrezirea frunzelor și rădăcinilor (în schimb, lipsa apei este mai bine tolerată). Prezența unor formațiuni pufoase, albe, pe tulpini și frunze indică prezența coșenilelor făinoase: puteți să le îndepărtați cu o pensulă înmuiată în alcool denaturat sau stropind planta cu un insecticid specific.

Specii. ***Kalanchoe beharensis*** este o specie originară din Madagascar care poate crește până la 60 – 90 cm, dar scurtându-i ramurile și tulpinile o puteți face să rămână mai mică; are frunze ample, triunghiulare și lobate, lungi de 10- 20 cm și acoperite de un puf gălbui – cenușiu. Înflorește rareori în casă. ***Kalanchoe blossfeldiana*** are frunze suculente, lungi de circa 8 cm, colorate verde închis uneori cu nuanțe roșii, cu margini dințate. Primăvara produce flori stacojii reunite sub formă de cimă sau corimb. ***Kalanchoe daigremontiana*** este o specie suculentă cu creștere verticală, înaltă de la 90 cm până la 1,3 m. Are frunze cărnoase, triunghiulare, pe ale căror margini se formează mlădițe de plante noi; înflorește iarna și primăvara având flori cenușii – purpurii. ***Kalanchoe marmorata*** este o plantă tip tufă verticală care ajunge la 40 cm înălțime; are frunze cărnoase colorate verde deschis care la maturitate devin cenușii – purpurii cu mari pete brune pe ambele fețe; înflorește rar în casă și are flori albe. ***Kalanchoe pumila*** este adecvată pentru cultivarea în coșulețe suspendate datorită tulpinilor subțiri, „căzătoare" și inflorescențelor arcuite, tip cimă; frunzele, lungi de 2,5 cm, sunt cărnoase, cenușii și acoperite de un strat alb ceros. Florile apar de la sfârșitul iernii până la începutul primăverii, sunt roz – violete, reunite în corimbi mici. ***Kalanchoe tomentosa,*** înaltă de până la 45 cm, are frunze cărnoase, verzi, acoperite de un puf albicios.

Lapageria

Cartea de identitate

Familia
Gigliacee
Aspect
cățărător
Înălțime
4,5 m
Diametru
60 cm
Perioada de înflorire
mai - iunie
Expunere
penumbră
Udare
medie
Cultivare
dificilă

Lapageria este o plantă cățărătoare de mari dimensiuni; are **frunze** verzi și lucioase care cresc pe tulpini subțiri, sinuoase; este originară din Chile, unde este considerată floare națională. De regulă se cultivă în seră, dar este și o plantă optimă pentru interior datorită frunzișului său și **florilor** mari care se ivesc la sfârșitul primăverii și persistă toată vara. Poate crește chiar și în casă până la 3 m înălțime, dacă este susținută pe spaliere; pentru a limita creșterea se pot folosi pe post de suporturi niște simple bastoane.

Cultivare. *Lapageria* se replantează în **martie,** utilizând când este necesar un ghiveci mai mare; compostul trebuie să fie pe bază de turbă lipsită de calciu deoarece planta nu iubește pământul calcaros. **Primăvara** și **vara** țineți-o la 15 – 18 °C sau chiar puțin mai mult, într-un colț umbros, dar aerisit. Udați-o abundent în timpul dezvoltării folosind apă de ploaie și fiți atenți ca apa să nu stagneze; din aprilie până în septembrie, la fiecare 3 săptămâni, diluați în apă un îngrășământ lichid destinat plantelor acidofile. **Toamna** și **iarna** udați planta numai atât cât să mențineți pământul ușor umed; așezați planta într-un loc umbros, aerisit și lipsit de curenți de aer, la circa 10 °C.

Reproducere. Se însămânțează în martie – aprilie după ce ați ținut **semințele** în apă timp de circa 48 de ore. Folosiți un pământ necalcaros amestecat cu nisip fin. Mențineți-l permanent ud, la umbră și la o temperatură de 18 °C timp de 4 săptămâni, până când se produce încolțirea; când plăntuțele sunt înalte de 5 cm transplantați-le în ghivece diferite.

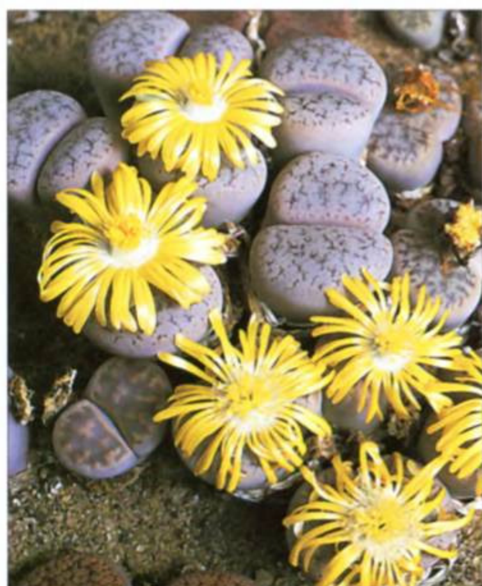
Pericole și precauții. Excesul de apă provoacă îngălbenirea și aspectul bolnăvicios al frunzelor. În schimb, expunerea la soare produce arsuri ale acestora. Păduchele verde apare în colonii la capătul tulpinilor și perturbă creșterea vlăstarelor: stropiți planta cu un insecticid pe bază de pojarniță.

Specii și varietăți horticole. ***Lapageria rosea*** este un arbust permanent verde cu tulpini delicate, subțiri, pe care se inseră frunze lucioase, ovale și ascuțite; înflorește la sfârșitul primăverii și aproape întreaga vară, având flori suspendate, în formă de clopoței, colorate roșu – carmin intens. Varietatea „Albiflora" prezintă flori albe și frunze cenușii – verzi; „Nash Court" are în schimb flori colorate roz – pal cu pete mai închise.



Florile roșu-carmin de Lapageria rosea *se mențin de la sfârșitul primăverii până aproape de sfârșitul verii.*

Litops • Lithops



Numele acestor plăntuțe suculente originare din Africa de Sud înseamnă „pietre vii". Sunt constituite dintr-o singură pereche de **frunze** unite, cărnoase şi rotunjite, inserate pe o scurtă **tulpina** subterană; formează astfel un corp unic, gros, cu diametrul de 2 – 4 cm, care seamănă perfect cu o piatră şi care are partea superioară (reprezentată de fața superioară a frunzelor, cu aspect împestrițat) incizată la mijloc. La nivelul acestei joncțiuni (inciziei) se dezvoltă o inflorescență unică tip capitul colorată galben sau alb; **floarea** persistă aproximativ o săptămână, iar când un număr suficient de mare de plante sunt grupate, acestea înfloresc pe rând timp de două luni.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Aizoacee

Aspect
suculent

Înălțime
2,5 cm

Diametru
4 cm

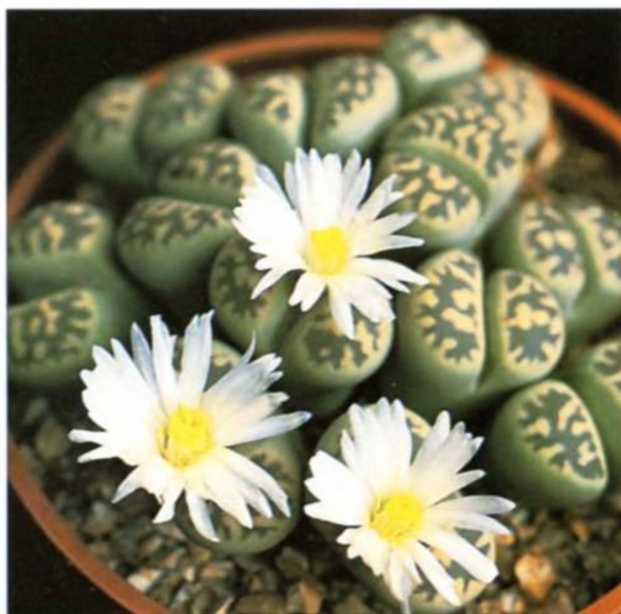
Perioada de înflorire
sfârşitul verii

Expunere
plin soare

Udare
redusă

Cultivare
uşoară

CULTIVARE. Replantarea se efectuează în **aprilie,** o dată la 3 ani, folosind un pământ pentru cactuşi cu adaos de nisip fin; folosiți ghivece de 8 cm care au pe fund un strat de teracotă ce asigură un bun drenaj. **Primăvara** şi **vara** este fundamental să țineți planta într-un loc însorit şi la o temperatură care poate ajunge, fără a cauza neplăceri, până la 27 °C. De la mijlocul **primăverii** până la începutul toamnei (când cad florile) udați-o atât cât să mențineți umed pământul. Din mai până în septembrie, la fiecare 4 – 6 săptămâni, adăugați un îngrăşământ lichid diluat în apă, folosind jumătate din dozele indicate pe ambalaj. **Toamna** şi **iarna** aşezați planta într-un loc foarte luminos şi însorit, la o temperatură de minimum 10 °C. În septembrie udați-o mai puțin, iar în octombrie deloc (pământul trebuie să rămână uscat). În această perioadă a anului frunzele se zbârcesc, iar în interiorul lor se dezvoltă cele noi care ajung la maturitate în **aprilie – mai**: îndepărtați-le atunci pe cele vechi şi reîncepeți să udați planta.



Reproducere. Divizarea plantei se efectuează primăvara, separând grupurile de plante foarte înghesuite şi aşezându-le în ghivece separate. **Însămânţarea** se face primăvara sau la începutul verii într-un pământ nisipos, la o temperatură de 19 – 24 °C.

Pericole şi precauţii. Udarea corespunzătoare şi temperatura adecvată sunt elemente fundamentale pentru această plantă; apa în exces sau administrată în perioadele în care nu este indicat acest lucru produce decolorarea şi dezvoltarea insuficientă a plantei, care îşi poate pierde vigoarea şi putrezeşte; temperatura nu trebuie să fie niciodată mai mică de 10 °C; dacă observaţi prezenţa afidelor, care pot infesta plantele mai ales în perioada de înflorire, trataţi-le cu un insecticid sistemic specific pentru plante suculente.

Jos, florile galbene, viu colorate, ale Lithops alpina. *Pe pagina anterioară.* Lithops aucampiae *(sus) şi* Lithops bella.

Specii şi varietăţi horticole. ***Lithops alpina*** este înaltă de circa 2,5 cm şi are frunze cenuşii – verzi cu „pistrui" verde închis; în iunie apar florile colorate galben strălucitor. Cu cei 4 cm pe care îi are în diametru şi înălţime, ***Lithops aucampiae*** este una dintre speciile cele mai mari; are frunze brune – violacee împestriţate cu brun – verzui şi flori mari colorate galben luminos. ***Lithops bella*** (sin. ***Lithops karasmontana*** subsp. ***bella***) are frunze verzi – cenuşii cu pete care formează desene frumoase, verde închis; formează rapid grupuri numeroase, cu flori albe tip capitul. ***Lithops lesliei*** are frunze cu faţa superioară plată, colorate variabil de la trandafiriu – cenuşiu la brun – verde, cu faţa superioară punctată roşu – brun; înfloreşte la sfârşitul verii şi are flori galbene – aurii cu nuanţe roz pe partea inferioară a petalelor. ***Lithops optica*** are frunze cenuşii – verzi adânc incizate şi flori albe care apar în noiembrie şi decembrie; de aceea trebuie udată până în această perioadă. Varietatea cea mai răspândită a acestei specii extraordinare este ***Lithops optica rubra*** cu frunze purpurii – violete.



Mamilaria • Mammillaria



Genul *Mammillaria* cuprinde peste 200 de specii, aproape toate foarte uşor de cultivat. Sunt cactuşi de deşert originari din sudul Statelor Unite şi din Mexic; sunt oarecum mici şi au formă globulară sau cilindrică. Mulţi produc mlădiţe bazale şi formează rapid grupuri. Se deosebesc de alte Cactacee prin prezenţa de mici „**tuberculi**" proeminenţi dispuşi în spirală care acoperă în întregime corpul plantei; fiecare tubercul are o areolă cu un mănunchi de **spini** viguroşi. **Florile** apar vara şi formează o coroană circulară dispusă pe extremitatea superioară a acestei plante; lor le succed fructele ovoidale, asemănătoare bacelor, la maturitate colorate în roşu.

CULTIVARE. În **martie** transvazaţi planta, iar dacă a crescut atât de mult încât a acoperit toată suprafaţa ghiveciului segregaţi-o sau folosiţi un ghiveci mai încăpător. Folosiţi un pământ pentru cactacee sau un amestec format din 2 părţi de pământ şi una de nisip grosier. **Primăvara,** după replantare, udaţi-o ocazional; **vara**, când temperatura creşte, udaţi-o mai des, lasând totuşi pământul să se zvânte între două operaţii succesive. La fiecare 3 – 4 săptămâni administraţi un îngrăşământ pentru cactuşi. **Toamna** şi **iarna** asiguraţi o temperatură de minimum 10 °C. Menţineţi planta complet uscată; udaţi-o din când în când, dar numai dacă temperatura depăşeşte 15 °C.

REPRODUCERE. Aproape toate speciile produc **vlăstare** bazale care pot fi desprinse primăvara cu ajutorul unui cuţit ascuţit şi a unor mănuşi pentru grădinărit. Lăsaţi-le să se zvânte timp de câteva zile înainte de a le planta în mici ghivece; în continuare, trataţi-le ca şi pe plantele adulte. Puteţi multiplica *Mammillaria* şi prin intermediul **seminţelor**; efectuaţi singuri polenizarea, frecând cu o pensulă centrul florilor complet deschise. După încheierea perioadei de înflorire se formează mici fructe, iar când acestea sunt mature (când devin mai



CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Cactacee

Aspect
suculent

Înălţime
5 - 50 cm

Diametru
5 - 10 cm

Perioada de înflorire
vara

Expunere
lumină indirectă, plin soare

Udare
redusă

Cultivare
uşoară

Mammillaria zeilmanniana, *jos, produce din abundenţă flori tot timpul verii; sus,* Mammillaria pitcayensii.



închise la culoare) se lasă să se usuce pentru a recolta apoi semințele (ca o alternativă puteți strivi pulpa pe o sugativă). Însămânțarea se efectuează în martie împrăștiind uniform semințele pe suprafața unui amestec format din nisip grosier și pământ pentru cactuși în părți egele; acoperiți semințele cu puțin nisip grosier și udați bine amestecul; introduceți tava în care ați facut însămânțarea într-o lădiță (casetă) pentru reproducere pe care o așezați la umbră și la o temperatură de 18 °C. La apariția plăntuțelor scoateți tava din lădița respectivă și transferați-o într-un loc mai bine luminat. Transvazați plăntuțele doar atunci când au aspect de cactuși miniaturali; pentru aceasta poate fi necesar chiar și un an. În timpul acestei perioade evitați ca temperatura să scadă sub 15 °C și administrați un îngrășământ lichid la fiecare 2 – 3 săptămâni.

Pericole și precauții. Dacă planta este lipsită de vigoare, decolorată sau diformă, înseamnă că lumina este insuficientă sau nu s-a administrat suficient îngrășământ. Udarea în exces produce putrezirea plantei: evitați să vărsați apă pe corpul plantei, îndepărtați părțile eventual afectate cu ajutorul unui cuțitaș ascuțit și presărați asupra „rănii" o pulbere fungicidă pe bază de sulf; dacă planta pare suferindă extrăgeți-o din ghiveci pentru a verifica dacă nu cumva există coșenile pe rădăcini; dacă acestea sunt prezente, curățați cu delicatețe rădăcinile cu apă și alcool, clătiți-le pentru a îndepărta paraziții și replantați *Mammillaria* într-un pământ fertil neinfestat.

Specii și varietăți horticole. ***Mammillaria bocasana*** este o plăntuță sferică, verde – albastru închis, acoperită de perișori albi; formează cu ușurință o „pernă" de plante, fiecare dintre acestea ajungând la maturitate la 5 cm diametru; înflorește vara având flori galbene cu striații brune. Varietatea **rubiflora** prezintă flori roz – portocalii cu „gâtul" galben. ***Mammillaria mystax*** ajunge la 15 cm înălțime și la 10 cm lățime; prezintă spini maron și flori roșii – trandafirii dispuse în cerc pe extremitatea superioară a tulpinei; este originară din sudul Mexicului. ***Mammillaria oliviae*** este globuloasă, înaltă de circa 10 cm, acoperită de spini albi, și preferă locurile umbroase; vara produce flori roz – roșii foarte longevive. ***Mammillaria rhodantha*** este o plantă înaltă de până la 40 cm și lată de 8 – 10 cm; spinii sunt roz sau bruni, iar florile roz – violacee. ***Mammillaria spinosissima*, este o plantă** înaltă de aproape 30 cm și lată de 15 cm. Ea are tulpina acoperită de smocuri pufoase și delicate de spini moi; florile pot fi roșii – carmin, roze sau albe. ***Mammillaria zeilmanniana*** este înaltă de 15 cm, globuloasă, colorată verde închis; prezintă „tuberculi" ovali cu smocuri de perișori fini și spini lungi albi; florile roșii violete, foarte longevive, sunt late de 2 cm.



Mammillaria *sunt mici cactuși cu formă sferică sau cilindrică. Au caracteristic mici „tuberculi" proeminenți care acoperă în întregime corpul plantei.*

Maranta



Genul *Maranta* cuprinde 20 de specii permanent verzi, rizomatoase, originare din pădurile pluviale ale Americii Centrale şi de Sud. Sunt plante foarte apreciate pentru frumuseţea **frunzelor** pătate care au un comportament caracteristic, în timpul zilei aplecându-se, iar noaptea devenind verticale; uşor de îngrijit, sunt foarte decorative deoarece formează pete de culoare chiar şi în ambiente slab luminate.

Cartea de identitate

Familia Marantacee
Aspect tufă
Înălţime 20 cm
Diametru 30 cm
Perioada de înflorire vara
Expunere penumbră
Udare abundentă
Cultivare uşoară

CULTIVARE. Această plantă creşte rapid şi de aceea exemplarele tinere trebuie replantate de mai multe ori înainte de a le aşeza în ghiveciul definitiv, care are diametrul de 13 – 15 cm. Se replantează la fiecare 2 ani, **primăvara**, îndepărtând concomitent frunzele moarte sau veştejite, pentru a ajuta să crească noile vlăstare; folosiţi un amestec format din pământ de grădină, turbă şi nisip în părţi egale. **Primăvara** şi **vara** temperatura ar trebui să fie de 18 – 21 °C, dar maranta suportă chiar şi 27 °C cu condiţia să fie la adăpost de lumina intensă şi de expunerea directă la soare; pentru ca frunzele să fie sănătoase şi frumos colorate menţineţi planta în penumbră – umbră din aprilie până în septembrie. Udaţi-o adundent astfel încât să menţineţi pământul permanent umed şi stropiţi zilnic frunzişul dacă temperatura depăşeşte 21 °C. Din mai până în septembrie adăugaţi în apă un îngrăşământ lichid o dată la fiecare 2 – 3 săptămâni. **Toamna** şi **iarna** temperatura nu trebuie să scadă niciodată sub 10 °C; în lunile cele mai friguroase aşezaţi planta într-un loc mai luminat, dar niciodată direct la soare; udaţi-o doar atât cât să menţineţi pământul uşor umed, dar continuaţi să stropiţi frunzele la interval de câteva zile.

REPRODUCERE. În februarie – martie **desfaceţi** planta în două părţi egale, fiind atenţi să nu afectaţi rizomii. Din mai până în august puteţi să prelevaţi **butaşi** bazali lungi de 8 – 10 cm, cu 2 – 3 frunze; plantaţi-i în ghivece de 8 cm, conţinând nisip şi turbă în părţi egale (până la 3 butaşi în fiecare ghiveci); acoperiţi-i cu plastic transparent, aşezându-i la umbră (evitaţi ca frunzele să atingă plasticul).



Maranta sanguinea, *jos, şi* Maranta lubrensis, *sus, sunt două specii recent introduse care se alătură mai cunoscutei* Maranta leuconeura.



Maranta *sunt plante de apartament optime, deoarece creează pete de culoare chiar şi în locuri slab luminate.*

Când apar rădăcinile puneţi fiecare butaş într-un ghiveci diferit, conţinând compost pentru plante adulte.

Pericole şi precauţii. La temperaturi prea scăzute frunzele se veştejesc şi devin maron; dacă sunt expuse la lumină prea intensă sau la soare se decolorează şi îşi pierd strălucirea; dacă frunzele cad sau vârfurile lor sunt maronii înseamnă că aerul este prea uscat; îndepărtaţi vlăstarele moarte şi stropiţi cu regularitate apă asupra plantei. Păianjenul roşu se răspândeşte cu uşurinţă dacă umiditatea atmosferică este scăzută: stropiţi planta cu acaricide specifice. Coşenilele făinoase infestează frunzele în jurul punctului de inserţie al laminei pe peţiol precum şi pe faţa inferioară: îndepărtaţi-le cu o cârpă de bumbac înmuiată în alcool denaturat sau stropind planta cu un insecticid.

Specii şi varietăţi horticole. ***Maranta leuconeura*** este specia cel mai frecvent cultivată în casă; originară din Brazilia, este permanent verde şi are aspect de tufă compactă (în general este înaltă de până la 20 cm şi lată de până la 30 cm). Prezintă frunze ample, lungi de 10 cm, ovale, satinate, colorate verde smarald cu pete verde închis sau maron deschis. Câteva varietăţi sunt: „Kerchoveana" prezintă frunze verde deschis, cu un desen de culoare verde închis care cu timpul devine aproape maron; „Tricolor" are pe frunzele verzi – oliv închis desene caracteristice formate de către nervurile roşii – brune, marginile cenuşii – verzi şi de către o dungă verde deschis (cu margini neregulate) care corespunde nervurii centrale; „Massangeana" prezintă frunze asemănătoare varietăţii „Tricolor", dar un pic mai mici, colorate verde închis cu margini verde – deschis şi care prezintă pete argintii de-a lungul nervurii centrale; micile nervuri subţiri, argintii, formează o reţea densă.

Medinila • Medinilla

Genului *Medinilla* îi aparțin câteva dintre cele mai frumoase plante tropicale; se cultivă în locuri calde și însorite sau în seră, dar sunt foarte dificil de îngrijit, deoarece sunt foarte delicate, iar pentru a înflori necesită anumite condiții precise; când totuși aceasta se întâmplă, răsplătesc efortul cu exemplare splendide și **flori** de o frumusețe extraordinară.

CULTIVARE. Planta crește oarecum lent: este suficient să o replantați o dată la 2 ani, în **februarie**, până când o veți transvaza definitiv într-un ghiveci cu diametrul de 20 – 25 cm; folosiți un pământ fertil propice (un amestec de pământ de pădure, pământ de grădină, nisip și turbă), iar în anii în care nu o replantați înlocuiți stratul superficial al amestecului (2 – 2,5 cm) cu unul proaspăt. **Primăvara** și **vara** temperatura ideală este de 24 – 27 °C; este vital să așezați planta într-un loc luminos și însorit. Udați-o abundent, menținând întotdeauna amestecul umezit perfect și lăsând să se usuce un strat de 1,5 cm înainte de a-l uda din nou. Din aprilie până în septembrie adăugați în apă un îngrășământ lichid o dată la 2 săptămâni; stropiți cu regularitate apă asupra frunzelor evitând însă să udați florile. Când s-au ofilit și ultimele flori, tăiați cu ajutorul unor foarfece bine ascuțite toate ramurile lungi, scurtându-le la jumătate din lungimea lor. **Toamna** și **iarna** este necesar să țineți planta la o temperatură de circa 21 °C, oricum niciodată mai mică de 15 °C; mențineți pământul ușor umed și așezați planta în locuri cât mai însorite cu putință.

REPRODUCERE. La începutul primăverii prelevați din vârfurile vlăstarelor **butași** lungi de 8 cm cu cel puțin o pereche de frunze. Tratați tăietura cu preparate pe bază de hormoni rizogeni și plantați butașii într-un amestec de nisip și turbă în părți egale; pentru reproducere țineți-i umezi într-o lădiță (casetă) așezată în penumbră, la 30 °C. Capacul laditei trebuie doar întredeschis, deoarece butașii au nevoie de o umiditate atmosferică ridicată. În general după 3 – 4 săptămâni plăntuțele prind rădăcini și pot fi prin urmare transferate în vase diferite cu pământ fertil.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Diverși factori produc veștejirea frunzelor și împiedică înflorirea plantelor: temperatura prea scăzută, aerul prea uscat, lumina insuficientă sau udarea excesivă. Păianjenul roșu se combate stropind apă cu regularitate și folosind acaricide adecvate.

SPECII. ***Medinilla magnifica*** (în fotografie), unica specie cultivată în interior, este un arbust permanent verde originar din Java și Filippine. În mediul său natural, planta ajunge la 2 – 2,5 m înălțime, dar în apartament crește numai până la 1,2 m. Prezintă tulpini groase și lemnoase care poartă frunze lungi de până la 30 cm, ovale, moi, brăzdate adânc de nervuri colorate alb – crem; înflorește în lunile de primăvară, până la sfârșitul lui martie, având pedunculi florali lungi, suspendați, care poartă 2 – 3 șiruri de bractee trandafirii și ciorchini de flori colorate roz și purpuriu.



CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Melastomatacee

Aspect
arbust

Înălțime
1,2 m

Diametru
1,2 m

Perioada de înflorire
vara

Expunere
plin soare

Udare
abundentă

Cultivare
foarte dificilă

Mimosa • Mimoza senzitivă

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Leguminose
Aspect
tufă
Înălțime
45 - 50 cm
Diametru
30 - 45 cm
Perioada de înflorire
vara
Expunere
plin soare, lumină indirectă
Udare
abundentă
Cultivare
ușoară

Mimosa pudica este o plantă frumoasă care nu trebuie confundată cu *Acacia dealbata*, care produce flori galbene. Are un frunziș delicat, penat și flori roz, rotunde și pufoase. Atingând cu delicatețe **frunzele,** acestea se îndoaie, înconjurând pețiolul care la rândul său se îndoaie în jos; dacă planta nu este perturbată, după câtva timp frunzele își revin lent la vechea poziție, iar planta recapătă aspectul vertical. De la această reacție fascinantă derivă și numele plantei. Mimoza senzitivă este foarte ușor de îngrijit și are un aspect delicat și grațios, care o fac adecvată pentru cultivarea în casă. Deși este o specie perenă, se cultivă adesea ca una anuală.

CULTIVARE. Replantați **primăvara,** folosind un pământ propice și transferând plantele în ghivece din ce în ce mai mari pe masură ce rădăcinile ies din aria drenată, ajungând în final să folosiți ghivece cu diametrul de 15 cm; în continuare, în fiecare an înlocuiți stratul superficial al pământului cu unul proaspăt. Planta trăiește bine la temperaturi ridicate, iar **vara** poate suporta temperaturi de 21 °C, dar în mediu aerisit; așezați-o în locuri foarte luminate și chiar puțin însorite, dar nu la orele la care temperatura este maximă. Udați-o abundent menținând pământul permanent umed; la fiecare 2 săptămâni adăugați în apă un îngrășământ. **Toamna** și **iarna** așezați mimoza într-un loc cât mai însorit cu putință, la adăpost de curenții de aer și la o temperatură de minimum 13 °C. Udați-o din când în când, lasând să se zvânte pământul la suprafață; pentru a produce puțină umiditate stropiți, din când în când, planta cu apă.

REPRODUCERE. Mimoza se reproduce ușor prin **semințe**; însămânțați superficial într-un amestec format dintr-o parte de pământ, una de turbă și una de nisip; mențineți amestecul ușor umed și asigurați o temperatură de 18 – 21 °C și o bună aerisire a locului; semințele încolțesc în 4 – 6 săptămâni.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Păduchele (afidele) verde este parazitul care contaminează cel mai ușor planta: stropiți-o cu un insecticid pe bază de pojarniță.

SPECII. ***Mimosa pudica*** este o specie tip tufă, nu mai înaltă de 45 – 50 cm. Are tulpini delicate, foarte ramificate și acoperite de spini ascuțiți; frunzele sunt verde deschis, penate și falciforme. Vara, la axila frunzelor se formează inflorescențe dense de flori roz, pufoase și sferice purtate de pedunculi florali scurți.



Pentru a nu fi confundată cu mai comuna „mimoza horticultorilor” care are flori galbene, Mimosa pudica *are un frunziș delicat, penat și flori roz, rotunde și pufoase.*

Filodendron • Monstera

Genul *Monstera* reuneşte 20 de specii permanent verzi, adesea epifite, căţărătoare, originare din pădurile pluviale ale Americii Centrale şi de Sud. *Monstera deliciosa*, în mod obişnuit cunoscută sub numele de filodendron, este una dintre plantele cele mai potrivite pentru a fi crescute în apartament, fiind foarte apreciată şi foarte simplu de cultivat. Are **frunze** frumoase, verzi, lucioase, foarte mari, pergamentoase şi adânc incizate; pot ajunge la un metru lungime şi la 60 cm lăţime. Filodendronul înfloreşte sub forma unei **bractee** albă – verzuie care poartă în centru un **spadix** conic alb – crem; mai târziu, din spadix se dezvoltă **fructul** cu gust asemănător ananasului. Totuşi, cultivată în casă, planta înfloreşte rareori.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia Aracee
Aspect căţărător
Înălţime 3 - 4 m
Diametru 1,8 - 2 m
Perioada de înflorire primăvara - vara (înfloreşte rareori)
Expunere lumină indirectă
Udare abundentă
Cultivare uşoară

CULTIVARE . Replantaţi-o anual în **februarie – martie** într-un pământ fertil sau într-un amestec pe bază de turbă; aşezaţi teracotă pe fundul ghiveciului, pentru a garanta un drenaj bun şi folosiţi bastoane acoperite cu muşchi pentru a susţine planta. O dată aşezată planta în ghiveciul definitiv, substituiţi anual stratul superficial al pământului, gros de circa 2,5 cm, cu unul proaspăt. **Vara** udaţi abundent planta, lasând să se zvânte suprafaţa pământului între două operaţii succesive; din **martie** până în **septembrie,** la fiecare 3 – 4 săptămâni, administraţi împreună cu apa şi un îngrăşământ lichid. Stropiţi frunzele cu apă (chiar zilnic în perioadele călduroase). Aşezaţi planta într-un loc luminat, dar nu direct la soare pentru a evita arderea frunzelor; curăţaţi frunzele cu o bucată de pânză umedă şi eventual stropiţi-le o dată pe lună cu o substanţă specială care să le redea luciul. Între **noiembrie** şi **martie** udaţi-o moderat, aşteptând ca pământul să se usuce puţin înainte de a o uda din nou. Pentru a menţine o umiditate atmosferică potrivită stropiţi apă asupra frunzelor o dată pe săptămână sau chiar zilnic dacă aerul este foarte uscat. Aşezaţi filodendronul într-un loc luminat, dar nu direct la soare, iar dacă este posibil la temperaturi mai mari de 13 °C.

REPRODUCERE. Filodendronul se poate înmulţi tăindu-i vârfurile vegetative prevăzute cu o frunză imediat sub punctul de inserţie al acesteia pe tulpină; dacă **butaşul** prezintă şi rădăcini aeriene succesul este mai sigur. Trataţi locul tăieturii cu o pulbere fungicidă pe bază de sulf şi plantaţi butaşul într-un pământ fertil sau într-un amestec pe bază de turbă; închideţi ghiveciul respectiv într-o pungă de plastic şi aşezaţi-l într-un loc luminat, la 24 – 27 °C. După 3 – 4 săptămâni apare un vlăstar la axila frunzei butaşului; îndepărtaţi punga şi cultivaţi planta ca şi pe una adultă. Puteţi să mai prelevaţi butaşi şi din vârfurile mlădiţelor laterale sau puteţi multiplica planta prin **marcotaj** (dacă şi-a pierdut frunzele bazale fiind astfel dezgolită în partea inferioară).



PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Temperatura prea scăzută provoacă pete brune pe frunze, mai ales de-a lungul marginilor. Udarea excesivă, în special iarna, determină îngălbenirea frunzelor. Atenţie la expunerea directă la soare care produce arsuri pe frunze mai ales dacă expunerea s-a efectuat după ce aţi stropit planta cu apă. Coşenila făinoasă se manifestă prin prezenţa de pete pufoase, albe, pe faţa inferioară a frunzelor; eliminaţi-le cu ajutorul unei cârpe moi înmuiată în alcool denaturat. Păianjenul roşu contaminează uşor planta dacă aerul este prea uscat; puteţi să preveniţi răul cauzat asigurând o umiditate atmosferică ridicată şi o aerisire corespunzătoare.

Pe paginia precedentă, Monstera deliciosa, *cu frunze ample şi pergamentoase, necrestate iniţial, dar adânc incizate la maturitate.*

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Monstera deliciosa*** (sin. ***Philodendron pertusum***) este o plantă căţărătoare viguroasă care creşte chiar şi în casă până la 4 m înălţime; este originară din Guatemala şi sudul Mexicului. Frunzele sunt mari, pergamentoase, verzi şi lucioase; la început sunt necrestate şi au formă de inimă, dar la maturitate au margini ce prezintă inciziuri adânci, rotunde sau alungite. Vara apar flori albe – verzui urmate de fructe verzui, dar acest lucru se întâmplă rar în cazul plantelor cultivate în casă. „Borsigiana" este o varietate puţin mai mică faţă de specia tipică; „Variegata" are frunze cu dungi galbene sau albe-crem, dar care cu timpul tind să devină în întregime verzi. ***Monstera pertusa*** este o plantă căţărătoare cu aspect zvelt; originară din Panama şi Guyana, are frunze moi, cu formă simetrică, colorate verde închis. ***Monstera pittieri*** este o plantă căţărătoare frumoasă, originară din Costa – Rica; are frunze moi şi subţiri, ascuţite la vârf şi colorate verde argintiu.



Neoregelia

Neoregelia este un gen cu circa 70 de specii perene, permanent verzi, epifite sau terestre, originare din pădurile pluviale ale Americii de Sud. Sunt plante minunate, cu aspect de rozetă, înalte de circa 30 cm şi late de 60 cm; au **frunze** lungi chiar şi de 30 cm, care iradiază simetric pornind dintr-un punct central comun, astfel încât formează un fel de „cupă" care în mediul natural are funcţia de rezervor pentru apa necesară supravieţuirii. La apariţia florilor, frunzele interne îşi schimbă culoarea şi capătă nuanţe purpurii, roz sau roşii în centru sau pe vârfuri. **Florile** sunt mici şi extrem de colorate, albe sau bleu, înconjurate de **bractee** colorate şi grupate într-o inflorescenţă rotunjită care se iveşte din centrul cupei. Aceste caracteristici fac din *Neoregelia* una dintre cele mai fascinante plante de apartament.

CULTIVARE. Replantaţi-o anual folosind un amestec format din două părţi de turbă şi una de nisip grosier sau din trei părţi de pământ pentru cactuşi şi una de turbă; dacă vlăstarele sunt prea dese şi ies din ghiveci, aşezaţi planta într-unul mai mare sau separaţi-le pentru a le transplanta în ghivece diferite. La fiecare 2 – 3 ani, **vara**, planta - mamă înfloreşte, după care moare lent; aspectul general este de plantă suferindă, în timp ce vlăstarele par viguroase. **Primăvara** şi **vara** menţineţi planta la temperatura camerei, chiar până la 27 °C; expuneţi-o în plină lumină şi câteodată chiar la soare. Udaţi-o moderat şi menţineţi cupa întotdeauna plină cu apă pe care o schimbaţi lunar; stropiţi-o zilnic şi adăugaţi în apa cu care o udaţi îngrăşăminte lichide cu concentraţie scăzută de azot. **Toamna** şi **iarna** temperatura ideală este de 15 °C, oricum niciodată mai scăzută de 10 °C; udaţi-o puţin, atât cât să menţineţi pământul uşor umed (dar centrul rozetei trebuie să ramână permanent plin cu apă) şi stropiţi săptămânal apă călduţă pentru a garanta umiditatea indispensabilă plantei. Folosiţi, dacă este posibil, apă necalcaroasă, spre exemplu, apa de ploaie.

REPRODUCERE. În aprilie – mai puteţi desprinde şi replanta **vlăstarele** bazale dacă au ajuns la 10 cm înălţime; separaţi-le de planta - mamă de la punctul de inserţie situat la baza tulpinei. Plantaţi-le într-un compost adecvat şi ţineţi-le la umbră, la circa 24 °C, menţinând pământul umed. *Neoregelia* se poate reproduce şi prin însămânţare, operaţie care se efectuează primăvara folosind un amestec de 3 părţi de turbă şi una de nisip grosier. Se comprimă amestecul în interiorul tăvii şi se udă complet, apoi se presară **seminţele** pe suprafaţa lui fără a le acoperi. Aşezaţi tava în interiorul unei ladiţe pentru reproducere, protejată de

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Bromeliacee

Aspect
rozetă

Înălţime
30 cm

Diametru
60 cm

Perioada de înflorire
vara

Expunere
lumină indirectă, plin soare

Udare
medie

Cultivare
uşoară



Frunzele de Neoregelia iradiază dintr-un punct central, astfel încât formează un fel de „cupă" care funcţionează ca rezervor pentru apă. În imagine, Neoregelia flandria.



lumină şi expusă la 24 – 27 °C. Compostul trebuie menţinut ud. După câteva săptămâni vor fi vizibile vlăstarele: expuneţi-le treptat – treptat la lumină, dar nu modificaţi temperatura. După 3 – 4 luni de la însămânţare transplantaţi separat plăntuţele într-un amestec format din 2 părţi de compost pe bază de turbă şi una de nisip grosier; în continuare, trataţi-le ca şi pe plantele adulte.

Pericole şi precauţii. Dacă frunzele se zbârcesc sau se veştejesc înseamnă că planta suferă din cauza uscăciunii; preveniţi această situaţie impregnând pământul cu apă, lasând excesul de apă să se scurgă şi menţinând permanent rozeta plină cu apă. În cazul în care iarna temperaturile sunt prea scăzute, frunzele tind să-şi piardă luciul; dacă planta este contaminată de coşenila făinoasă, îndepărtaţi paraziţii cu ajutorul unei cârpe de bumbac sau a unei pensule înmuiată în alcool denaturat şi repetaţi operaţia după o săptămână; puteţi chiar recurge la un insecticid specific.

În apropierea înfloririi, centrul rozetei Neoregelia capătă o nuanţă purpuriu – viu. În fotografie, Neoregelia meyendorfii.

Specii şi varietăţi horticole. ***Neoregelia carolinae*** are o rozetă amplă, formată din numeroase frunze în formă de panglică, lucioase şi verzi, dispuse simetric în jurul centrului. Vara, când se apropie perioada de înflorire, centrul rozetei capătă o culoare roşie – strălucitoare sau purpurie: rozeta se „deschide", ivindu-se din centrul ei o inflorescenţă compactă şi sferică formată din floricele albastre sau violete, înconjurate de bractee roşii lucioase. „Tricolor", varietatea cea mai cunoscută, are frunze verzi lucioase cu dungi crem; în momentul înfloririi, frunzele situate spre interior se colorează în roşu; în cazul plantei ajunsă la maturitate toate frunzele capătă nuanţe roz. ***Neoregelia concentrica*** are o rozetă turtită, cu frunze late şi rigide, care prezintă pe margini spini scurţi negri; frunzele, colorate verde deschis cu pete purpurii, devin lila – pal în zona centrală în momentul când planta înfloreşte. Această plantă produce o inflorescenţă cu numeroase floricele roz – violacee. ***Neoregelia farinosa*** formează o rozetă lată din frunze purpurii – brune cu faţa inferioară acoperită de cruste albe – argintii; frunzele centrale se colorează la bază roşu – luminos, fiind în contrast cu nuanţa purpurie a florilor. ***Neoregelia spectabilis*** formează o rozetă de frunze scorţoase, colorate verde metalic cu dungi albe care contrastează cu fondul purpuriu – pal al feţei inferioare; frunzele, lungi de aproape 40 cm, au vârfurile colorate roşu – luminos. În timpul înfloririi centrul devine purpuriu şi dezvăluie o inflorescenţă cu floricele bleu înconjurate de mici bractee roşii.

Ferigă de cameră • Nephrolepis



Nephrolepis este un gen de circa 30 de specii de ferigi semperviresecente sau semi-semperviresecente, epifite sau terestre, care cresc în mod natural în pădurile din regiuni tropicale şi subtropicale. Sunt ferigi foarte frumoase şi puţin pretenţioase, rezistente şi adaptabile. Specia cea mai cultivată este *Nephrolepis exaltata* care prezintă **frunze** lungi translucide, colorate verde deschis, arcuite, asemănătoare la atingere cu hârtia, cu margini fin dinţate. **Frunzele** arcuite fac planta adecvată pentru coşuleţe suspendate. În comerţ se pot găsi numeroase varietăţi, toate deosebit de decorative.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Polipodiacee

Aspect
rozetă

Înălţime
30 - 90 cm

Diametru
60 - 200 cm

Perioada de înflorire
nu are flori

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
uşoară

CULTIVARE. Replantaţi-o anual în **martie**, extrăgând planta din ghiveci şi scuturând pământul de pe rădăcini; tăiaţi frunzele uscate, iar dacă planta a crescut mult aşezaţi-o într-un ghiveci mai mare; în caz contrar, aşezaţi-o în fostul ghiveci şi adăugaţi puţin compost proaspăt pe bază de turbă. **Primăvara** şi **vara** temperatura ideală este de circa 21 °C; stropiţi planta regulat, dacă este posibil folosind apă de ploaie sau aşezaţi ghiveciul pe pietriş ud. Udaţi-o



Sus, Nephrolepis exaltata*, specia cea mai cultivată. Jos,* Nephrolepis blechnum gibbum.



abundent: pământul nu trebuie să rămână niciodată uscat. Pentru a uda un coşuleţ suspendat introduceţi-l săptămânal pentru câteva minute într-o găleată cu apă şi lăsaţi-l să se zvânte înainte de a-l reaşeza la locul lui. Din mai până în septembrie adăugaţi în apă un fertilizant lichid la fiecare 2 – 3 săptămâni. Expuneţi planta la lumină bună, dar nu direct la razele soarelui. **Toamna** şi **iarna** temperatura ideală este de 16 °C; nu trebuie să scadă sub 10 °C. Menţineţi pământul uşor umed şi stropiţi planta regulat; dacă temperatura scade udaţi mai puţin planta. Aşezaţi-o în locuri aerisite, dar lipsite de curenţi de aer şi la lumină bună.

REPRODUCERE. Planta se înmulţeşte prin **divizare** în luna martie, separând cu delicateţe rădăcinile; îndepărtaţi frunzele uscate şi plantaţi cele două jumătăţi într-un pământ pentru ghiveci pe bază de turbă. Unele varietaţi produc **stoloni**, tulpini subţiri care se târăsc pe suprafaţa pământului. Stolonii produc rădăcini, permiţând noilor plăntuţe astfel constituite să se dezvolte. Se pot obţine plante noi şi pornind de la **sporii** care se formează pe faţa inferioară a frunzelor şi care sunt grupaţi în formaţiuni brune reniforme. Culegeţi aceste formaţiuni şi lăsaţi-le să se matureze pe o foaie de hârtie. După o zi răspândiţi-i cu delicateţe pe suprafaţa unui compost umed format din turbă şi nisip grosier. Introduceţi tava care conţine pământul respectiv într-o pungă de plastic închisă sau, chiar mai bine, într-o lădiţă (casetă) pentru reproducere şi aşezaţi-o într-un loc uşor umbrit, la 24 - 30°C. Când suprafaţa pământului se acoperă cu un „covor" verde, cu aspect de muşchi, înlăturaţi învelişul în care aţi introdus tăviţa, dar asiguraţi temperatura crescută şi umiditatea. Transplantaţi ferigile în ghivece diferite când ajung la 8 cm înălţime, folosind pentru aceasta un pământ pe bază de turbă.

Unele Nephrolepis *prezintă frunze arcuite adecvate pentru coşuleţe suspendate. Altele, aşa cum este* Nephrolepis albolineata, *(sus), au o poziţie verticală.*

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Dacă apa şi umiditatea sunt insuficiente, frunzele devin fragile şi se închid la culoare; tăiaţi frunzele afectate şi udaţi suplimentar planta. Aspectul suferind şi îngălbenirea frunzelor indică insuficienţa elementelor nutritive. Nu folosiţi niciodată produşi lucifianţi pe frunze. Coşenila brună formează mici excrescenţe rotunjite pe faţa inferioară a frunzelor, care nu trebuie însă confundate cu formaţiunile cu spori: eliminaţi-o cu ajutorul unei pensule îmbibate în alcool.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Nephrolepis cordifolia*** (sin. ***Nephrolepis tuberosa***) are o poziţie destul de verticală şi prezintă frunze lungi de peste 60 cm. ***Nephrolepis exaltata,*** plantă splendidă adecvată pentru coşuleţe suspendate, are frunze rigide şi arcuite care pot atinge lungimi chiar şi de 1,8 m; foliolele sunt foarte subţiri, dantelate, uşor încreţite şi colorate verde strălucitor. „Bostoniensis" este o varietate cu frunze mai late şi mai scurte (circa 90 cm); „Childsii" are frunze mai mici, de 30 cm; „Whitmanii" are frunzele adânc incizate, mai încreţite decât normal şi lungi de 45 cm; „Magnifica" are frunze încreţite, asemănătoare unei dantele, lungi de 35 – 40 cm; „Roosvelti plumosa" are un aspect deosebit datorită frunzelor sale arcuite şi neîncreţite, lungi chiar de peste 90 cm. ***Nephrolepis tesselata*** are frunze căzătoare, fin incizate şi lungi de 90 cm, colorate verde închis, cu tulpini negricioase şi subţiri.

Nertera

Nertera este o încântătoare plantă permanent verde cultivată pentru **bacele** sale mici, portocalii, care apar pe un covor de **frunze** minuscule; fructele se maturizează toamna şi adesea persistă toată iarna. Această plantă poate trăi un număr variabil de ani, deşi în mod obişnuit este cultivată ca plantă anuală şi trebuie adesea înlăturată după ce a produs bacele. Specia care este cel mai des cultivată în apartament este *Nertera depressa*.

CULTIVARE. Replantaţi-o anual, utilizând un ghiveci mai mare dacă planta l-a umplut în întregime pe precedentul; ghiveciul ideal pentru această plantă, care nu are rădăcini profunde, este de preferinţă puţin adânc şi puţin mai lat comparativ cu diametrul plantei. Folosiţi un pământ pentru ghiveci bine drenat la care adăugaţi bucăţele de mangal. **Primăvara** şi **vara** menţineţi planta la o temperatură în jurul a 15 °C şi expuneţi-o la lumină intensă, dar nu direct la soare, într-un loc aerisit; dacă temperatura depăşeşte 18 °C *Nertera* creşte rapid şi dezvoltă prea multe frunze; menţineţi-o într-un loc descoperit până la apariţia bacelor şi mutaţi-o într-unul închis toamna. Între aprilie şi septembrie udaţi-o abundent şi administraţi-i o dată la 2 – 3 săptămâni un îngrăşământ lichid diluat în apă; stropiţi-o pentru a menţine frunzişul proaspăt şi curat, precum şi pentru a asigura umiditatea în jurul plantei. Din **octombrie** până în **martie** temperatura trebuie să oscileze între 7 şi 10 °C. Udaţi planta atât cât să evitaţi ca pământul să se usuce; faceţi această operaţie în zilele călduţe şi luminoase. În fiecare anotimp îndepărtaţi ramurile uscate cu penseta sau cu forfecuţe ascuţite.

REPRODUCERE. Primăvara puteţi multiplica Nertera prin **divizare**. Extrageţi planta din ghiveci şi separaţi-o cu delicateţe în două părţi pe care le replantaţi separat; folosiţi un compost bun şi menţineţi planta într-un loc uşor umbrit. Menţineţi pământul umed şi, când reîncep să crească, trataţi cele două porţiuni ca şi pe plantele adulte.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Nu lăsaţi niciodată pământul să se usuce: planta s-ar putea veşteji rapid, iar rădăcinile s-ar putea deshidrata; dacă lipsa apei se prelungeşte, posibilitatile de salvare diminuă. Expunerea directă la soare, mai ales vara, determină ofilirea frunzelor în timp ce lipsa administrării îngrăşămintelor împiedică formarea bacelor.

SPECII. ***Nertera balfouriana*** are frunze mici, reunite în perechi situate faţă în faţă, formând covoraşe de circa 25 cm diametru; bacele au formă de pară şi sunt portocalii intens. ***Nertera granadensis*** (în fotografie) este o plantă permanent verde, înaltă de 5 – 8 cm; are tulpini minuscule, intricate, acoperite de frunze ovale extrem de mici; la începutul verii produce flori nesemnificative estetic, verzui – galbene, din care se formează apoi bace portocaliu strălucitor, asemănătoare perlelor, care persistă întreaga toamnă, iar deseori şi iarna. Este originară din Mexic şi America Centrală. Foarte asemănătoare cu această specie este ***Nertera depressa*** întâlnită în mod natural în Australia şi Noua Zeelandă.



CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Rubiacee

Aspect
perniţă

Înălţime
5 - 8 cm

Diametru
25 cm

Perioada de înflorire
vara

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
dificilă

Nidularium

Cartea de identitate

Familia
Bromeliacee

Aspect
rozetă

Înălțime
30 - 40 cm

Diametru
30 - 50 cm

Perioada de înflorire
vara

Expunere
umbră

Udare
medie

Cultivare
ușoară

Nidularium este un gen înrudit cu *Neoregelia* care cuprinde 25 de specii, dintre care unele foarte răspândite ca plante de apartament. Originare din Brazilia, sunt caracterizate prin inflorescențe splendide care se ivesc vara din centrul rozetei de **frunze** sau la extremitatea unui peduncul floral acoperit de scurte **bractee** verzi. Aceste inflorescențe, grupate între excentricele bractee triunghiulare, sunt formate din **flori** mici, albe sau colorate.



Cultivare. În general rozetele speciei *Nidularium* au viață scurtă: înfloresc o singură dată și apoi mor. În **aprilie – mai** tăiați-le pe cele care deja au înflorit la 5 cm de la bază, fără a afecta vlăstarele; transplantați împreună vlăstarele rămase într-un ghiveci mai mare, folosind un pământ de flori și turbă în părți egale. Puteți să împărțiți grupul de vlăstare în două părți pe care să le plantați separat. Așezați planta la umbră, departe de lumina directă și udați-o menținând permanent pământul ușor umed, iar cupa din centrul rozetei plină cu apă; folosiți apa de ploaie și schimbați apa din rozetă o dată pe lună. La fiecare 2 – 3 săptămâni adăugați un îngrășământ lichid. Primăvara – vara temperatura camerei este în general adecvată, dar cea ideală este de 24 °C; dacă se menține mediul umed, stropind planta regulat sau așezând ghiveciul pe pietriș ud și dacă se îndepărtează florile imediat ce s-au ofilit, atunci bracteele și florile vor rămâne în condiții bune mai mult timp. **Toamna** și **iarna** asigurați o temperatură de 15 – 18 °C, dar niciodată mai mică de 13 °C. Udați planta mult mai puțin, dar păstrați permanent cupa rozetei plină cu apă (pe care o veți schimba o dată pe lună). Stropiți-o săptămânal, adaugând în apă un îngrășământ pentru frunze. Așezați-o în penumbră, departe de aburi și de curenții de aer.

Reproducere. Multiplicați planta prin **desprinderea** vlăstarelor care se formează în jurul plantei-mamă, operațiune care se efectuează de obicei în aprilie – mai.



Jos, Nidularium innocentii. *Sus, rozeta varietății „Lineatum".*



Tăiați-le cât mai aproape de punctul de inserție pe plantă, apoi plantați-le separat într-un compost format din 2 părți de pământ pentru flori și una de turbă; mențineți-le la căldură (dar nu la soare) până vor prinde rădăcini. Puteți reproduce planta și prin însămânțare; împrăștiați **semințe** pe suprafața unui compost bine udat, format din părți egale de turbă și nisip grosier, apoi așezați recipientul în care ați făcut însămânțarea într-o lădiță, la 24 – 27 °C și la umbră. Încolțirea se produce în 3 – 4 săptămâni; în acest moment descoperiți lădița și așezați-o mai mult timp la lumină, menținând permanent aceeași temperatură. Atunci când au ajuns la 5 cm, transferați plăntuțele în ghivece separate și tratați-le ca și pe plantele adulte; așezați-le în ghivece mai mari pe masură ce cresc. După un interval de 3 ani ar trebui să înflorească.

Pericole și precauții. În caz de uscăciune excesivă introduceți ghiveciul cu planta în apă pentru câteva minute. Atenție la temperaturile scăzute care pot provoca putrezirea părților inferioare ale frunzelor centrale ale rozetei; îndepărtați frunzele putrezite și creșteți temperatura. Coșenila făinoasă și cea brună se elimină cu ajutorul unei bucăți de pânză înmuiată în alcool denaturat sau stropind regulat planta cu un insecticid adecvat.

Specii și varietăți horticole. ***Nidularium billbergioides*** (sin. ***Nidularium citrina***) are rozete cu diametrul de circa 50 cm, constituite din numeroase frunze în formă de panglică, ușor lucioase, verde – metalic, mărginite de spini scurți, verzi. Micile flori albe apar în mod normal vara, sunt plasate în vârful unor pedunculi lungi acoperiți cu dese bractee verzi și formează inflorescențe înconjurate de bractee brune – roșii, ascuțite. „Flavum" este o varietate colorată galben – strălucitor – culoarea lămâii. ***Nidularium fulgens*** are o rozetă cu diametrul de 30 cm, formată din frunze verzi, bălțate, cu margini dantelate; vara înflorește sub formă de inflorescențe mici și compacte, albe, înconjurate de bractee roșii – stacojii. ***Nidularium innocentii*** este frapantă datorită rozetei sale ample (circa 60 cm diametru). Frunzele sunt destul de lucioase, cu margini fin dantelate; fața inferioară este purpuriu – metalic, cea superioară brun – verde. Vara, un peduncul scurt, dezvoltat în cupa centrală, poartă inflorescențele constituite din 6 – 8 bractee roșii care înconjoară câteva floricele albe. „Lineatum" este o varietate cu rozeta întinsă, formată din frunze care variază de la verde pal la verde închis cu dungi albe; „Striatum" are frunze verzi – arămii cu dungi crem și bractee albe – verzui.

Nidularium billbergioides *„Flavum" este o varietate cu bractee galben – lemnos, strălucitoare.*

Notocactus

Cartea de identitate

Familia
Cactacee

Aspect
suculent

Înălțime
20 - 60 cm

Diametru
5 - 10 cm

Perioada de înflorire
vara

Expunere
plin soare

Udare
redusă

Cultivare
uşoară

Este probabil cactusul cel mai uşor de cultivat, dar şi unul dintre cei mai eleganți, datorită **spinilor** săi colorați şi splendidelor flori. Originar din America de Sud, genul *Notocactus*, care după unii autori aparține genului *Parodia*, cuprinde peste 40 de specii adecvate pentru cultivarea în locuri însorite. **Tulpina** cărnoasă a plantei este sferică sau cilindrică, străbătută de numeroase margini verticale acoperite de spini ascuțiți. **Florile** sunt mari, în formă de pâlnie sau trompetă, au culori extravagante şi apar la extremitatea superioară a plantei de la sfârşitul primăverii până la sfârşitul lui august.



Cultivare. Planta trebuie transvazată la începutul **primăverii,** înainte de reluarea activității vegetale; folosiți un compost pentru cactuşi sau un amestec format din 2 părți de compost pentru ghiveci şi una de nisip grosier. Înflorirea este favorizată de uşoara presare a rădăcinilor: de aceea înlocuiți ghiveciul cu unul mai mare numai când cel vechi este complet umplut de rădăcini; dacă planta a ajuns la 10 cm înălțime, înlocuiți anual ghiveciul; dacă nu a ajuns la această înălțime, reînnoiți doar suprafața compostului. **Primăvara** şi **vara** aşezați planta într-un loc foarte luminat şi însorit; temperatura poate ajunge la 27 °C. Udați bine pământul şi lăsați-l să se zvânte complet înainte de a repeta operația. Din aprilie până în septembrie adăugați în apă, la fiecare 4 săptămâni, un îngrăşământ special pentru cactuşi. **Toamna** şi **iarna**, în perioada de repaus vegetal, planta se menține la răcoare, la o temperatură în jur de 10 °C şi la lumină optimă. În cazul în care temperatura nu creşte, nu udați planta din octombrie până în martie.





Reproducere. Metoda cea mai rapidă este **însămânțarea**; efectuați această operație în februarie – martie, într-o tavă cu un compost pentru semințe sau într-un amestec de turbă şi nisip fin în părți egale. Răspândiți semințele pe suprafața compostului udat şi comprimat, acoperiți-le cu nisip fin şi aşezați tava respectivă într-o casetă pentru reproducere, la umbră şi la temperatura de 21 – 24 °C; mențineți caseta descoperită 1-2 ore pe zi pentru a se aerisi. După aproximativ 3 săptămâni germinarea se desăvârşeşte, plăntuțele având aspectul unor biluțe verzi; scoateți tava din lădiță şi expuneți-o la lumină mai intensă, evitând soarele. Lăsați plăntuțele în tavă timp de un an înainte de a le replanta în ghivece diferite; temperatura trebuie să oscileze între 18 şi 21 °C. În aprilie sau la începutul lui mai puteți desprinde **vlăstarele**; presărați pe suprafața tăieturii un fungicid pe bază de sulf, aşteptați o săptămână pentru ca zona respectivă să se cicatrizeze, apoi plantați-le într-un compost normal, menținut umed, într-un loc umbrit, la 21-24 °C. În 4-6 săptămâni vlăstarele ar trebui să se înrădăcineze; tratați-le atunci ca şi pe plantele adulte.

Pericole şi precauții. Iarna fiți atenți la excesul de apă şi la frig care provoacă putrezirea tulpinilor şi rădăcinilor. Vara lăsați compostul să se usuce complet între o udare şi alta. Amintiți-vă să furnizați mereu compostului elementele nutritive necesare şi să aşezați planta în poziții luminoase. Coşenila făinoasă poate contamina tulpina şi rădăcinile; cel mai indicat este să interveniți preventiv folosind un insecticid specific cu acțiune sistemică. Coşenilele solitare se îndepărtează însă cu o pensulă înmuiată în alcool denaturat.

Specii. Cultivat în casă, ***Notocactus leninghausii*** (sin. ***Eriocactus leninghausii***) este o specie care atinge 50 cm înălțime, dar în mediul natural, în Brazilia, ajunge până la 90 cm. Inițial globulos, în aproximativ trei ani ia o formă alungit - cilindrică; tulpina plantei este verde palid, cu circa 30 de margini acoperite de spini colorați galben pal, grupați în mănunchiuri având în centru 3 - 4 spini mai lungi. Între mai şi iunie, pe extremitatea superioară a tulpinii apar flori colorate galben strălucitor, cu formă de pâlnie, late de 5 cm. Planta adultă produce vlăstare bazale. ***Notocactus scopa*** (sin. ***Parodia scopa***) este şi el inițial globulos şi ulterior cilindric, atingând în 10 ani 18 cm înălțime. Este o plantă originară din Brazilia şI Uruguay, colorată verde pal şi străbătută de 30 - 40 margini mascate aproape integral de spini albi; florile sunt late de aproximativ 5 cm.

Cultivat în casă, Notocactus leninghausii *(sus) atinge o înălțime de 50 cm. Florile de* Notocactus *(în fotografiile de pe pagina din stânga) apar pe extremitatea superioară a plantei.*

Odontoglossum • Odontoglosum

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Orhidiacee

Aspect
tufă

Înălţime
30 - 60 cm

Diametru
30 cm

Perioada de înflorire
întregul an

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
dificilă

Majoritatea plantelor astfel denumite aparţin grupului orhideelor şi îşi au originea în regiunile înalte ale Americii Centrale şi de Sud. Aproape toate sunt epifite, cu alte cuvinte trăiesc ataşate de ramurile arborilor şi arbuştilor sau chiar pe suprafeţe stâncoase; prezintă **pseudobulbi** (tulpini transformate) aplatizaţi şi ovali, care se dezvoltă în mici grupuri din **rizom**. Se cultivă mai ales pentru **florile** foarte frumoase.

CULTIVARE. Transvazaţi planta la începutul **primăverii**; în comerţ există coşuleţe portivite pentru orhidee, cu pereţii găuriţi pentru a favoriza accesul aerului către rădăcini. Preparaţi un compost format dintr-o parte „muşchi de turbă", 2 părţi pământ de flori fărâmiţat şi o parte de nisip grosier sau granule de perlit. Menţineţi o temperatură de 15-18 °C, evitând cu grijă expunerea la soare sau la lumină naturală nefiltrată; **vara,** când este foarte cald, planta necesită puţină umbră. Udaţi din abundenţă pentru a umezi complet compostul, apoi aşteptaţi ca acesta să se usuce în jumătatea superioară înainte de a uda din nou. Pentru a favoriza înflorirea este bine să administraţi un îngrăşământ lichid adăugat în apă la fiecare 2-3 săptămâni; primăvara şi vara îngrăşămintele trebuie să fie bogate în azot, în timp ce la sfârşitul verii-începutul toamnei, acestea trebuie să fie bogate în potasiu. **Toamna** şi **iarna** temperatura trebuie menţinută între 10-15 °C; aşezaţi planta într-un ambient luminos, aerisit, departe de curenţii de aer. Udaţi astfel încât să umeziţi întregul compost şi repetaţi operaţia atunci când se usucă puţin.

REPRODUCERE. La începutul primăverii puteţi diviza plantele crescute prea mult; tăiaţi **rizomul** în segmente prevăzute cu 2-3 pseudobulbi şi lăsaţi-le în ghiveci, pentru a se cicatriza rădăcinile. După 3-4 săptămâni separaţi cu grijă rădăcinile şi replantaţi-le în ghivece de 10 cm umplute cu un compost proaspăt. Nu îngropaţi pseudobulbii, dar sprijiniţi-i pe suprafaţa compostului. Aşezaţi ghivecele în lumină bună, udaţi moderat timp de o lună până când plăntuţele încep să crească, apoi trataţi-le ca pe plantele adulte.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Atenţie la temperatură şi la udare; dacă este prea cald şi compostul rămâne mult timp uscat, florile suferă şi frunzele se veştejesc. Udările excesive, în special dacă este frig, determină putrezirea pseudobulbilor şi a rădăcinilor.



SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Odontoglossum citrosum*** (sin. ***Odontoglossum pendulum***) este o specie parfumată; pseudobulbii sunt rotunjiţi şi formează fiecare o pereche de frunze scorţoase, cu formă de panglică, lungi de 30 cm; pedunculii florali sunt lungi şi arcuiţi, purtând până la 10 flori, colorate roz-palid cu petale roz închis. ***Odontoglossum crispum*** este o specie care a dat naştere la mulţi hibrizi; înfloreşte având numeroase flori albe stropite cu roz, late de 8-10 cm. ***Odontoglossum grande*** este o specie care are tulpini florifere de 30 cm care poartă fiecare 7 flori colorate galben intens, cu dungi colorate brun-scorţişoară şi cu petale scurte, rotunjite, galbene şi alb crem. Dintre hibrizi, „Miltonia" (din fotografie) are flori foarte durabile, asemănătoare cu cele ale panselei.

Opunția. Limba-soacrei • Opuntia



Opuntia cuprinde mai mult de 250 de specii, toate originare din America. **Tulpinile** sunt formate din segmente unite, cilindrice, globuloase sau aplatizate, având formă de palete rotunjite sau ovale; toate speciile au **spini** scurți și ascuțiți, mai mult sau mai puțin denși și spini mărunți terminați cu un cârlig. Una dintre speciile cele mai ușor de cultivat este *Opuntia humifusa*, care în iulie și august produce flori galbene aurii, cu partea internă roșcată; cultivată în casă produce rareori **fructe** tipice, sferice.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Cactacee

Aspect
suculent

Înălțime
45 - 100 cm

Diametru
30 - 40 cm

Perioada de înflorire
iunie-august

Expunere
plin soare

Udare
medie

Cultivare
ușoară

CULTIVARE. Aproape toate aceste plante se transvazează anual, schimbând ghiveciul numai dacă rădăcinile l-au ocupat complet pe cel precedent. Presați bine pământul în jurul plantei și puneți cioburi de teracotă pe fundul ghiveciului, pentru a favoriza drenajul. Sprijiniți speciile de formă alungită cu bastoane sau alte tipuri de suporturi. **Primăvara** și **vara** plasați plantele într-un ambient luminos, însorit; udați cu regularitate, menținând pământul umed, dar nu îmbibat, și administrați un îngrășământ lichid, împreună cu apa, la fiecare trei săptămâni. **Toamna** și **iarna** este important să așezați plantele într-un loc unde să nu înghețe; se expun întotdeauna la lumină; udați-le ocazional astfel încât compostul să nu rămână complet uscat.

REPRODUCERE. De la sfârșitul primăverii până vara târziu puteți preleva **butași**, îndepărtând cu grijă segmentele de tulpină (paletele); separați-le sau tăiați-le cu un cuțit, tratați tăietura cu pulbere de sulf, lăsați să se cicatrizeze timp de 10 zile, apoi puneți-le în ghivece de 8 cm, la 1 cm adâncime. În timpul acestei operații este indispensabilă purtarea mănușilor întrucât spinii au capacitatea de a pătrunde în țesut fără a mai putea fi scoși întregi. Pentru ca butașii să prindă rădăcini, mențineți-i câteva săptămâni într-un ambient uscat, la temperatura de 10-16 °C, și, dacă este posibil, udați numai partea de jos a ghivecelor.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Combateți coșenila făinoasă cu o pensulă înmuiată în alcool sau, dacă infestarea este masivă, stropiți planta cu un insecticid pe bază de malathion.

SPECII. ***Opuntia ficus-indica***, denumit și smochinul indian, introdus în Europa de Cristofor Columb, a fost naturalizat în sudul Italiei și pe coastele tireniană și ligurică. De aspect arborescent, primăvara târziu și vara poartă flori galbene succedate de fructe ovoidale cu pulpă comestibilă. ***Opuntia humifusa*** (sin. ***Opuntia compressa***) are palete rotunde sau ovale de 10-13 cm, este adesea târâtoare, și atinge 30-45 cm înălțime; prezintă areole mici și doi-trei spini lungi, albi; florile, în formă de pâlnie, sunt colorate galben auriu cu interiorul roșcat. Originară de pe coastele orientale ale SUA, este adaptată pentru grădini stâncoase și, fiind rezistentă la temperaturi scăzute, poate să trăiască în aer liber și iarna. ***Opuntia polyacantha*** formează grupuri compacte și dense; originară din America Centrală, are palete mai mult sau mai puțin rotunde, de 10 cm lățime, care prezintă dense areole mici cu spini albi; din iunie până în septembrie produce flori de culoarea lămâii, adesea stropite cu roz. ***Opuntia rhodantha*** crește la 2000 m altitudine în Utah și Colorado; înaltă de 30 cm, are palete ovale sau alungite; florile văratice sunt asemănătoare trandafirului, late de 4 cm și colorate roz sau roșu cu stamine lungi, galbene sau roșcate.

Opuntia humifusa, *una dintre speciile cel mai ușor de cultivat, produce în iulie și august flori delicate, galbene-aurii.*

Pachystachys • Pachistachis

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Acantacee

Aspect
arbust

Înălțime
35 - 60 cm

Diametru
45 cm

Perioada de înflorire
vara

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
ușoară



Pachystachys este un gen înrudit cu *Jacobinia*; conține circa 12 specii de arbuști ce se cultivă ușor, originare din America de Sud, cu **flori** foarte ornamentale care înfloresc de primăvara până toamna. Florile tubulare, crem deschis, se ivesc din bracteele galbene-aurii ce emerg dintre **frunzele** colorate verde închis; efectul este decorativ și datorită bracteelor, care își păstrează coloritul strălucitor mai mult de 2 luni. Frunzele lanceolate sunt dispuse în perechi pe **tulpina** verticală, care cu timpul devine lemnoasă.

CULTIVARE. Se replantează în fiecare **primăvară,** folosind pământ de flori și așezând cioburi de teracotă pe fundul ghiveciului; acesta trebuie să aibă dimensiuni din ce în ce mai mari, până la diametrul maximum de 15 - 18 cm; la această mărime este suficientă înlocuirea anuală a unui strat de 2,5 cm de compost. În același anotimp planta va fi curățată de ramuri, deoarece are tendința să se alungească cu ușurință și să crească dezordonat. Temperatura ideală este în jur de 21 °C, sau chiar puțin mai scăzută; udarea trebuie să fie frecventă pentru a menține compostul permanent umed, dar nu îmbibat. *Pachystachys* preferă locurile luminoase, dar ferite de razele soarelui. Din **aprilie** până în **septembrie,** la fiecare două săptămâni, diluați câteva picături de îngrășământ în apa cu care udați planta; așezați ghiveciul pe o tăviță plină cu pietriș umed și stropiți frunzele cu apă. **Toamna** și **iarna** planta trebuie protejată de ger și menținută la o temperatură ideală de 13 °C, într-un ambient luminos, bine aerisit, ferită de curenții de aer. Mențineți compostul ușor umed printr-o udare moderată.

REPRODUCERE. Primăvara prelevați **butași** de 13 cm de la vârful tulpinilor; tăiați-i imediat sub un nod, având grijă să eliminați frunzele bazale și să tratați suprafața tăieturii cu pulbere pe bază de hormoni rizogeni. Plantați-i într-un amestec de turbă și nisip în părți egale și închideți ghivecele într-o lădiță, menținându-le într-o atmosferă umedă, la lumină intensă, dar nu direct la soare și la temperatura de 21 °C. Când apar vlăstarele noi descoperiți-le și începeți să le udați moderat; după 8 săptămâni, replantați fiecare plănțuță separat, folosind ghivece de 10 cm și pământ de flori bun. Tratați-le apoi ca și pe plantele adulte.

Frumoasele bractee galben-aurii ale speciei Pachystachys lutea *își mențin culoarea vie mai mult de 2 luni.*

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Atenție să nu udați prea mult planta atunci când este foarte frig: se poate provoca moartea ei. Dacă udarea este insuficientă, frunzele își schimbă culoarea, se veștejesc și cad; remediați introducând planta în apă. Vara circulația aerului este importantă, iar dacă este insuficientă împiedică o bună dezvoltare și o înflorire optimă.

SPECII. ***Pachystachys coccinea*** are frunzele verde închis și scorțoase, lungi până la 20 cm; inflorescențele lungi, cărămizii, apar vara pe ramurile și tulpinile lemnoase; ajunge la 1 - 1,5 m înălțime, dar scurtându-i la timp ramurile, planta poate fi menținută mai mică și compactă. ***Pachystachys lutea*** crește până la 60 cm, dar în casă este bine să nu depășească 30 - 35 cm, deoarece își va pierde frunzele inferioare; frunzele ovale, ascuțite și colorate verde închis cresc pe tulpini aproape lemnoase, care se termină cu o inflorescență conică, lungă de 15 cm, formată din bractee galbene-aurii; florile se desprind din bractee și cresc de la baza inflorescenței către vârf; sunt lungi de 5 cm și colorate alb crem.

Pandanus

Pandanus este un arbust sempervirescent, foarte rezistent. Genul cuprinde alte 250 de specii originare din regiunile tropicale ale Africii, Asiei şi Oceaniei. **Frunzele** sunt lungi şi subţiri, lucioase şi scorţoase, cu marginile frecvent zimţate, arcuite; sunt lungi până la 1 m şi au o culoare care variază de la verde închis şi strălucitor, la verde mai deschis, uneori cu striaţii albe. Sunt dispuse în spirală în jurul **tulpinii** lemnoase, putând forma un mănunchi situat în vârf.

CULTIVARE. Replantaţi-o în **martie,** atunci când rădăcinile au ocupat tot spaţiul disponibil. **Primăvara** şi **vara** menţineţi planta la lumină bună şi udaţi-o din abundenţă, adăugând un îngrăşământ lichid la fiecare 3-4 săptămâni. Temperatura poate fi menţinută în jurul a 27-30 °C. Când este foarte cald stropiţi-o de la vârf spre bază, evitând udarea fruzelor atunci când planta este expusă la soare; este bine să aşezaţi ghiveciul pe o tavă cu pietriş umed. Din **octombrie** până în **martie** temperatura nu trebuie să fie mai mică de 16 °C; furnizaţi plantei cât mai multă lumină şi chiar expuneţi-o direct la soare. Menţineţi compostul uşor umed şi evitaţi curenţii de aer.

REPRODUCERE. Între februarie şi aprilie prelevaţi **vlăstarele** bazale şi replantaţi-le în ghivece separate, cu diametrul de 10 cm; menţineţi-le la 24 °C, la umbră, şi când încep să crească trataţi-le ca şi pe plantele adulte. Puteţi reproduce planta şi prin **seminţe**; sădiţi seminţele într-o lădiţă, utilizând un compost specific, şi menţineţi-le în penumbră, la 27 °C (vor germina în 6-8 săptămâni). Când plăntuţele sunt suficient de mari, aşezaţi-le în ghivece separate.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Iarna fiţi atenţi la stagnarea apei şi la curenţii de aer: frunzele se veştejesc şi cad.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Pandanus baptisii*** poate ajunge la 1,8 m înălţime; frunzele sunt verzi-albastre cu striaţii longitudinale colorate galben-strălucitor, uneori atât de late încât acoperă frunza în întregime; spre deosebire de altele, frunzele acestei specii nu prezintă margini zimţate. ***Pandanus veitchii*** are frunzele lungi de 60 cm, ascuţite, cu margini fin dinţate şi colorate verde strălucitor cu striaţii longitudinale albe-crem; exemplarele noi se dezvoltă în apropierea frunzelor bazale din rădăcinile aeriene care pătrund în pământ.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Pandanacee

Aspect
arbust

Înălţime
1 - 1,8 m

Diametru
70 - 120 cm

Perioada de înflorire
vara (flori nesemnificative)

Expunere
plin soare

Udare
abundentă

Cultivare
uşoară



Frunzele de Pandanus veitchii *ating 60 cm lungime şi au un aspect decorativ plăcut.*

Pelargonium • Muşcată

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Geraniacee

Aspect
tufă

Înălţime
30 - 60 cm

Diametru
30 cm

Perioada de înflorire
vara

Expunere
plin soare

Udare
medie

Cultivare
uşoară



Între varietăţile speciei Pelargonium x hortum *„Mrs. Henry Cox", sus, are frunzele cele mai atrăgătoare. Pe pagina din dreapta,* Pelargonium imperiale macrantha.

Genul *Pelargonium* cuprinde mai mult de 250 de specii originare din Africa de Sud. Majoritatea plantelor cultivate în casă sunt hibrizi, care se subîmpart în diverse grupe pe baza caracteristicilor morfologice. Sunt toate iubitoare de soare şi sunt cultivate pentru o perioadă lungă de înflorire, cu excepţia acelora aşa - numite „muşcate parfumate", dorite pentru parfumul delicios al frunzelor (au flori nesemnificative din punct de vedere estetic). Pelargoniile au aspect de tufe alcătuite din **tulpini** tinere şi fragile, cu multe ramificaţii; **frunzele,** cu forme şi dimensiuni diferite în funcţie de specie, sunt sprijinite de peţioli lungi, şi uneori sunt parfumate; cel mai des, frunzele sunt rotunjite, cu marginile uşor lobate. Muşcatele sunt cultivate şi apreciate mai ales pentru **florile** abundente şi viu colorate. Este bine de precizat că numele corect este „pelargonia", întrucât „muşcatele" adevărate aparţin unui alt gen, denumit *Geranium*.

CULTIVARE. Replantaţi-o anual **primăvara,** folosind un compost pe bază de pământ bun de grădină şi aşezaţi cioburi de teracotă la baza ghiveciului pentru a favoriza drenajul. Tăiaţi vârfurile plantelor tinere pentru a stimula ramificarea. „Muşcatele" trebuie să fie curăţate **vara** târziu şi **toamna**; tăiaţi tulpinile la jumătate din lungime şi scurtaţi rădăcinile prea lungi şi dese, apoi replantaţi planta definitiv folosind un compost proaspăt. Îndepărtaţi florile şi frunzele pe măsură ce se ofilesc şi tăiaţi tulpinile la nivelul primei perechi de frunze, sub flori. **Primăvara** şi **vara** menţineţi o temperatură a mediului de până la 21-24 °C, aşezaţi plantele în plin soare şi feriţi-le de curenţii de aer; udaţi-le pentru a umezi compostul şi repetaţi operaţia când acesta se usucă la suprafaţă. Din aprilie până în septembrie administraţi un îngrăşământ lichid o dată la 2-3 săptămâni. După terminarea perioadei de înflorire, „muşcatele" trebuie pregătite pentru perioada de repaus din timpul iernii; udaţi doar pentru a evita uscarea completă a compostului şi opriţi administrarea îngrăşămintelor. **Toamna** şi **iarna** asiguraţi o temperatură de cel puţin 7-10 °C, expunând plantele la multă lumină şi la soare, într-un ambient uscat şi aerisit, fără curenţi de aer. Udaţi-le din când în când, pentru a evita uscarea compostului şi îndepărtaţi florile veştejite şi frunzele decolorate.

REPRODUCERE. Vara prelevaţi **butaşi** de 8-10 cm din tulpinile laterale sănătoase, efectuând tăietura sub un nod; eliminaţi florile şi frunzele bazale şi trataţi suprafaţa tăiată cu hormoni rizogeni; plantaţi butaşii într-un amestec de turbă şi nisip grosier în părţi egale; îngropaţi-i până la frunzele cele mai joase, având grijă a menţine compostul umed, la o temperatură de 16-18 °C şi în penumbră. Când rădăcinile au încolţit, după 6 săptămâni, transferaţi fiecare plăntuţă într-un ghiveci separat conţinând pământ de grădină.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Dacă planta este lăsată la umbră pentru mult timp frunzele se decolorează iar tulpinile se pot îngălbeni. Atenţie la udarea excesivă care provoacă putrezirea rădăcinii, ce se poate extinde la baza tulpinii, înnegrind-o; eliminaţi planta, deoarece sub ea se pot forma mucegaiuri periculoase. Paraziţii cei mai obişnuiţi sunt păduchii albi şi coşenilele: eliminaţi petele albe cu un tampon de bumbac înmuiat în alcool.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Pelargonium crispum*** este un arbust ramificat, cu frunze mici aromate care, sfărâmate în mână degajă un parfum puternic de lămâie; sunt rotunjite şi trilobate, cu marginile încreţite; se dezvoltă pe tulpini subţiri, înalte până la 60 cm; florile, reunite în grupuri de 2-3 pe pedunculi scurţi, sunt late de 2,5 cm şi colorate violet deschis.

Pelargonium x domesticum este aşa numita „Muşcată regală": este vorba despre un grup de hibrizi uşor de cultivat, care ajung la 30-60 cm înălţime; au frunzele rotunjite, puţin aspre, cu margini dinţate, late de 8 cm, complet verzi; florile atrăgătoare, late de 5-7 cm, au formă de pâlnie şi petale încreţite, colorate roşu sau roz cu pete sau dungi mai închise; sunt reunite câte 10 în umbele mari, şi se formează în axilele frunzelor superioare. ***Pelargonium graveolens*** are frunze cu parfum de trandafir; de aceea este denumită şi „Muşcata trandafir". ***Pelargonium x hortorum:*** cu acest nume se defineşte un grup de hibrizi derivaţi în principal din *Pelargonium inquinans* şi *Pelargonium zonale*. Sunt plante cu aspect de tufă, înalte de 30-60 cm (unele chiar de 1,2 m), cu tulpini groase şi frunze verzi rotunjite, late de 8-13 cm, uşor zbârcite; prezintă adesea pe frunze un desen colorat contrastant; unele varietăţi au fâşii roşii, portocalii şi albe-crem. Florile, dispuse pe pedunculi lungi de 20-25 cm şi reunite în umbele rotunjite, sunt late de 4 cm şi variază de la alb la roşu, trecând prin toate tonalităţile de roz. Pot fi simple sau duble şi apar intermitent de primăvara până toamna. Există foarte multe varietăţi: „Apple Blossom Rosebud" are flori albe graţioase cu marginile nuanţate cu roşu; „Happy Thought" are frunze verde strălucitor cu o fâşie centrală galben-crem şi flori roşii; „Mrs. Henry Cox" are frunze atrăgătoare gri-verzui cu benzi galbene-roşii şi flori roz-gălbui. ***Pelargonium peltatum***, denumită şi „muşcata iederă" este o specie târâtoare şi căzătoare; îşi datorează numele frunzelor asemănătoarea celor ale iederii, lucioase, rotunjite, late de 8 cm şi colorate verde strălucitor; are flori late de 4 cm, stelate şi reunite în umbele susţinute de pedunculi lungi şi subţiri. ***Pelargonium tomentosum*** are frunze catifelate şi aromate, ce emană un parfum de mentă.



Pellaea • Pelea

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Polipodiacee

Aspect
tufă

Înălțime
25 - 30 cm

Diametru
30 - 60 cm

Perioada de înflorire
nu are flori

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
dificultate medie

Pellaea este un gen ce cuprinde circa 80 de specii permanent verzi sau cu frunze căzătoare; au **frunze** ornamentale, fiind în mod particular adecvate pentru cultivarea în coșulețe suspendate sau în ghivece de perete.

CULTIVARE. Dacă rădăcinile au ocupat complet ghiveciul (ceea ce în general se întâmplă anual), planta va fi transferată în **martie** într-un ghiveci mai mare cu compost pe bază de turbă, dispunând pe fundul ghiveciului un strat de materiale drenante. Pentru cultivarea în coșulețe suspendate căptușiți pereții acestora cu „mușchi de turbă", niciodată cu plastic, și umpleți-le cu un compost pe bază de turbă bine aderent la plantă. **Primăvara** și **vara** temperatura trebuie menținută în jurul valorii de 18 °C; dacă depășește 21 °C stropiți cu apă călduță în mod regulat și udați-o abundent fără a mai aștepta uscarea compostului, evitând însă stagnarea apei în tăvița ghiveciului. Din mai până în septembrie adăugați îngrășăminte la fiecare 2 săptămâni. Mențineți planta într-un loc luminos, dar nu expusă direct la soare. **Toamna** și **iarna** planta continuă să crească. Udați atât cât să mențineți compostul ușor umed, suprimați stropirile, iar din **septembrie** până în **mai** nu mai fertilizați. Temperatura ideală este de 13-16 °C; din când în când este recomandabil să expuneți planta câteva ore la soare. Nu utilizați pentru udare apă calcaroasă.

REPRODUCERE. Divideți delicat planta în luna mai, separând-o în două părți prin tăierea rizomilor cărnoși. Plantați cele două părți în ghivece diferite și tratați-le ca și pe plantele adulte. Puteți chiar tăia **rizomii** în porțiuni mici, prevăzute fiecare cu frunziș și rădăcini; plantați apoi fiecare parte în ghivece cu compost pe bază de turbă și tratați-le ca și pe plantele adulte.

SPECII. *Pellaea rotudifolia* (în fotografie) are un mănunchi de frunze arcuite în jos, lungi de până la 30 cm; foliolele sunt aproape rotunde și dispuse alternativ, în număr de 10-20 de perechi pe fiecare ram; au marginile ușor dințate și culoarea verde închis. ***Pellaea viridis*** are frunze penate și deci un aspect asemănător cu cel al unei ferigi; are frunze lungi până la 45 cm, colorate verde închis, cu pețioli negri.



Peperomia



Peperomia este un gen numeros care cuprinde peste 1000 de specii semperviriscente, perene, uneori suculente sau târâtoare. Sunt plante mici, compacte, cu creştere rapidă şi uşor de îngrijit. Speciile cultivate, circa o sută, sunt aproape toate originare din America de Sud. Sunt apreciate pentru **frunzişul** plăcut şi pentru **florile** verticale, deosebite, în formă de spic.

Cultivare. *Peperomia* se plantează în **martie** sau **aprilie** folosind un compost pe bază de turbă; pentru plantele tinere se utilizează ghivece de diametru crescând, până la maximum 10-13 cm. Aşezaţi pe fundul ghiveciului cioburi de teracotă pentru a asigura un bun drenaj. **Primăvara** şi **vara** menţineţi planta la temperatura mediului, până la 24 °C, şi aşezaţi-o într-un loc luminos, dar niciodată direct la soare. Aşezaţi ghiveciul pe pietriş umed, udaţi moderat, lăsând compostul să se usuce înainte de a uda din nou şi efectuaţi stropiri regulate pe frunze; între lunile mai şi septembrie adăugaţi în apă un îngrăşământ diluat (jumătate din doza recomandată) o dată la fiecare trei săptămâni. **Toamna** şi **iarna** temperatura ideală este de 16 °C, dar niciodată sub 13 °C; planta va fi expusă la lumină bună, dar nu la soare. Efectuaţi încă stropiri regulate, dar udaţi puţin şi menţineţi planta ferită de curenţii de aer.

Reproducere. Primăvara sau la începutul verii prelevaţi **butaşi** din frunze sănătoase sau din vârfurile vegetative, lungi de 5-8 cm cu 1-2 frunze. Trataţi tăietura cu hormoni rizogeni şi plantaţi butaşul într-un compost de turbă şi nisip în părţi egale. Menţineţi compostul umed şi ghiveciul la 18-21 °C, protejat de lumină; după circa 6 săptămâni înrădăcinarea este finalizată: transvazaţi plăntuţele individual.

Cartea de identitate

Familia
Piperacee

Aspect
tufă

Înălţime
15 - 30 cm

Diametru
20 - 25 cm

Perioada de înflorire
iunie - septembrie

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie

Cultivare
dificultate medie



Peperomia *sunt plante compacte cu frunze cărnoase şi strălucitoare. Jos,* Peperomia optusifolia*; sus,* Peperomia caperata *„Liliam".*



Între speciile cele mai răspândite se află Peperomia magnoliaefolia, *care cu timpul capătă un aspect căzător.*

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Atenţie să nu udaţi planta prea mult, în special în lunile friguroase: frunzele cad şi rădăcinile putrezesc. De asemenea lumina este fundamentală: dacă planta este ţinută prea mult la umbră frunzele tind să se decoloreze; dacă din contră, este expusă direct la soare, frunzele se ard. Dacă observaţi prezenţa coşenilei făinoase eliminaţi-o la timp cu un tampon înmuiat în alcool denaturat. Aerul prea uscat favorizează atacul păianjenului roşu: pulverizaţi un acaricid specific.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Peperomia caperata***, originară din Brazilia, se întâlneşte sub formă de tufe compacte cu înălţimea până la 25 cm; are frunzele în formă de inimă, lungi de 4 cm, verde închis strălucitor; între aprilie şi decembrie apar spice florale albe, lungi de 13-15 cm. ***Peperomia griseoargentea*** (sin. ***Peperomia hederifolia***) are frunzele cu aspect „brodat", gri-verzui cu reflexe argintii; vara, pe tulpinile lungi de 20-25 cm colorate roşcat, apar spice de flori albe-gri cenuşii susţinute de pedunculi. ***Peperomia magnoliaefolia*** este una dintre speciile cele mai răspândite; formează o tufă robustă şi creşte până la 30 cm, după care capătă un aspect căzător; frunzele sunt mari şi cărnoase, plate şi subţiri, colorate verde lucios intens; cultivată în casă înfloreşte rar. „Variegata" este o varietate foarte populară, cu frunze crem la tinereţe şi cu centrul verde la maturitate; chiar şi tulpinile îşi schimbă culoarea: sunt roşii atunci când sunt tinere şi verzi cu dungi roşii la maturitate. „Green and Gold" prezintă frunze mai mari, cu margini crem. ***Peperomia obtusifolia*** este o plantă foarte ramificată care creşte până la 30 cm şi are frunzele ovale, mari, cărnoase şi uşor concave, colorate verde-violaceu cu marginile violet şi faţa inferioară verde mai deschis; înfloreşte din iunie până în septembrie sub forma a numeroase spice albe, lungi de 5 cm. ***Peperomia sandersii*** este una dintre speciile cele mai atractive, cu diametrul şi înălţimea variind de la 15 la 25 cm; are frunzele foarte decorative, ovale, dese, plate şi lucioase, verzi-albăstrui cu benzi argintii care iradiază din centru; are peţiolii foliari roşii şi înfloreşte din iunie până în septembrie, prezentând spice alburii, lungi de 8-10 cm. ***Peperomia scandens*** poate avea aspect fie căţărător, fie târâtor şi ajunge la 1,2-1,5 m înălţime; are frunzele în formă de inimă şi uşor ascuţite, lungi de 5 cm, inserate pe tulpini roşcate; specia tipică are frunzele verde lucios, dar sunt foarte răspândite varietăţile cu frunzele pestriţe.

Pereskia

Este o plantă grațioasă cu aspect de tufă, care aparține familiei cactușilor, lucru greu de crezut datorită aspectului său asemănător unui trandafir cățărător. Prezintă **tulpini** spinoase, **frunze** ovale, frumoase **flori** divers colorate și intens parfumate și **fructe** comestibile. Pentru a le crește în apartament se folosesc rețele sau cercuri metalice.

CULTIVARE. Replantați-o **primăvara** numai dacă rădăcinile au ocupat în întregime ghiveciul, folosind un compost pentru cactuși și ghivece din ce în ce mai mari, până la 25-30 cm diametru, după care înlocuiți numai un strat de compost cu grosimea de 5 cm; așezați pe fundul ghiveciului cioburi de teracotă pentru drenaj. Împreună cu transplantarea, efectuați curățarea plantei adulte fără a tăia vlăstarele formate în anul precedent, deoarece pe acestea apar ulterior florile. **Primăvara** și **vara** udați numai atât cât să mențineți compostul umed și nutriți planta la fiecare 4-6 săptămâni cu îngrășăminte pentru cactuși; așezați-o la soare, mai ales atunci când apar bobocii. Temperatura mediului este ideală, dar planta suportă chiar 24 °C. **Toamna** și **iarna** temperatura trebuie să fie de cel puțin 10-16 °C; udați mai rar și mențineți compostul semiuscat din octombrie până în martie. Fiind vorba de o specie care își pierde doar parțial frunzișul, poate fi așezată într-un loc însorit, uscat și aerisit.

REPRODUCERE. În februarie-martie plantați **semințele** într-un compost pentru cactuși, păstrând ghiveciul la umbră și la 21 °C. După germinare, așezați plăntuțele într-un loc mai luminos și mențineți compostul abia umed; replantați-le individual când sunt suficient de mari pentru a fi mânuite și tratați-le ca și pe plantele adulte. Din vârfurile tulpinilor se pot obține **butași** de 10-13 cm; tăiați-i primăvara, lăsând să se cicatrizeze timp de câteva zile suprafața tăieturii, după care plantați-i într-un compost pentru cactuși.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Dacă tulpinile sunt moi și decolorate înseamnă că există un exces de apă; este preferabil să se preleveze butași și să se obțină noi plante.

SPECII. ***Pereskia aculeata*** este un arbust cățărător cu creștere rapidă, care poate depăși 1 m înălțime chiar cultivat în casă; are tulpini acoperite de spini robuști, ascuțiți și frunze ovale semisempervirescente; florile colorate alb-crem cu centrul galben apar la sfârșitul verii și sunt reunite în ciorchini. ***Pereskia grandifolia*** (sin. ***Rhodocactus grandifolius***) are un aspect de arbust și prezintă frunze ovale, lungi de 13-15 cm, colorate verde deschis; tulpinile au spini negricioși și la sfârșitul verii poartă flori roz.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Cactacee

Aspect
arbust, cățărător

Înălțime
90 - 120 cm

Diametru
60 cm

Perioada de înflorire
sfârșitul verii

Expunere
plin soare

Udare
redusă

Cultivare
ușoară



Deși aparțin familiei cactușilor, Pereskia *sunt arbuști cățărători cu flori colorate și foarte parfumate.*

Philodendron • Filodendron

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Aracee

Aspect
cățărător

Înălțime
1,8 m

Diametru
30 - 40 cm

Perioada de înflorire
întregul an (rareori în ghiveci)

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
ușoară

Philodendron este un gen de plante foarte frumoase care constituie un grup numeros (circa 500 de specii) în care sunt cuprinși atât copăcei mici, cât și arbuști pitici; aceștia din urmă pot fi plante cățărătoare viguroase, deoarece sunt dotate cu **rădăcini** aeriene. Originare din pădurile Americii de Sud, în mediul natural ating înălțimi considerabile, dar ținute în casă rămân în jurul a 1,8 m. Se cultivă în apartament pentru frumusețea și valoarea decorativă a **frunzelor**; specia cea mai răspândită este *Philodendron scandens*, foarte ușor de cultivat deoarece se adaptează bine la ambientul din casă; are exigențe reduse; este o plantă cățărătoare cu **tulpini** lungi, subțiri și frunze mici, lucioase, ascuțite la vârf.



CULTIVARE. Transvazați planta **primăvara** numai dacă a atins dimensiuni prea mari pentru ghiveci; în caz contrar, limitați-vă la a înlocui anual un strat de compost de circa 5 cm grosime. Folosiți un compost bine drenat, alcătuit din părți egale de argilă, turbă, nisip grosier și jumătate pământ de frunze complet descompuse. Susțineți speciile cățărătoare cu țăruși acoperiți de mușchi, pe care se vor agăța ușor rădăcinile aeriene și din care își vor extrage hrana și umiditatea. Tăiați vârfurile vegetale pentru a menține aspectul de tufă. **Primăvara** și **vara** așezați planta la lumină bună, dar nu direct la soare și mențineți o temperatură de până la 21-24 °C. Udați regulat din aprilie până în octombrie, evitând stagnarea apei în tăvița de sub ghiveci; adăugați un îngrășământ lichid la fiecare două săptămâni. Stropiți planta cu apă călduță și așezați-o pe pietriș umed. **Toamna** și **iarna** asigurați o temperatură de 16-18 °C, niciodată mai mică de 13 °C, și așezați planta la lumină bună, fără însă a o expune direct la soare. Udați moderat pentru a menține compostul ușor umed. Nu îl lăsați să se usuce, dar fiți atenți la excesul de apă; dacă planta este cățărătoare, efectuați stropiri ocazionale, pentru a menține umedă atât planta, cât și suportul.



Filodendronii (jos Philodendron scandens, *specia cea mai răspândită) sunt originari din pădurile sud-americane.*

REPRODUCERE. În aprilie sau la sfârșitul primăverii-începutul verii puteți preleva



butaşi, efectuând tăietura imediat sub un nod foliar; trataţi zona tăiată cu hormoni rizogeni şi plantaţi butaşii într-un compost normal la care se adaugă puţin nisip; aşezaţi totul într-o lădiţă şi menţineţi compostul umed, la umbră şi la 24 °C. Când butaşii încep să se dezvolte, scoateţi ghiveciul din lădiţă şi menţineţi temperatura constantă timp de 2 săptămâni, apoi replantaţi butaşii înrădăcinaţi în ghivece separate.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Atenţie la udări, mai ales în timpul verii: dacă compostul este prea uscat frunzele se veştejesc şi planta nu se mai poate reface; interveniţi rapid cu o bună udare de îndată ce devin evidente primele semne de suferinţă. Şi excesul de apă este dăunător: produce decolorarea frunzelor şi putrezirea rădăcinilor; uscaţi copostul menţinând planta la o temperatură puţin mai ridicată. Dacă temperatura coboară sub 13 °C, planta va avea de suferit şi va prezenta frunze veştejite şi îngălbenite; temperatura mai mică de 10-12 °C le este fatală. Parazitul cel mai obişnuit este coşenila.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Philodendron andreanum*** (sin. ***Philodendron melanochrysum***) este originar din Columbia şi este o plantă căţărătoare foarte atractivă; dacă este atent îngrijită creşte încet, dar splendid; ajunge la 1,8 m înălţime şi trebuie să fie susţinută de un ţăruş acoperit cu muşchi; are frunzele catifelate, lungi de circa 60 cm, colorate verde închis cu nervuri verde-pal şi faţa inferioară violetă. ***Philodendron bipinnatifidum*** nu este căţărătoare, dar este adaptată pentru apartament; frunzele ample se extind în formă de rozetă, pornind dintr-un punct central; în cazul exemplarelor tinere frunzele au formă de inimă cu marginile uşor incizate, în timp ce la cele adulte inciziile sunt mai profunde, ajungând până la nervură, fiind astfel divizate în mai multe foliole. Originară din Columbia, ***Philodendron erubescens*** este o plantă viguroasă, căţărătoare, care dacă este



În genul Philodendron *sunt cuprinşi copăcei şi arbuşti caracterizaţi prin prezenţa de frunze cordate sau profund incizate şi încreţite.*

bine susținută poate să crească până la 1,8 m; are frunze mari, lungi de la 20 până la 30 cm, zimțate, susținute de pețioli lungi violeți: de la culoarea roz a celor tinere devin verde închis, lucioase şi cu reflexe arămii la maturitate. Varietatea „Burgundy" are frunze care trec treptat de la roşu arămiu în primele săptămâni la verde oliv ulterior; fața inferioară este stropită cu roşu închis. ***Philodendron hastatum*** (sin. ***Philodendron domesticum***) este o plantă cățărătoare viguroasă care poate ajunge chiar la peste 1,5 m înălțime; frunzele colorate verde aprins sunt foarte lucioase şi dese, mai lungi de 40 cm, alungite şi în formă de inimă, fiind susținute de pețioli lați şi cărnoşi. Există o varietate cu frunze încrețite, colorate galben şi crem. Originară din Panama, ***Philodendron scandens*** este specia cea mai populară; poate atinge 1,8 m înălțime şi are tulpini subțiri şi lungi care pot fi suținute cu suporturi sau țăruşi acoperiți cu muşchi, sau pot fi lăsate să atârne din coşulețe suspendate; frunzele în formă de inimă sunt lungi de 10 cm, late de 8 cm, subțiate şi ascuțite spre vârf; cele tinere sunt arămii şi aproape transparente pentru ca la maturitate să devină verde închis. ***Philodendron selloum*** provine din Brazilia şi este asemănător cu *Philodendron bipinnatifidum* (în perioada de tinerețe se confundă); planta are o tulpină asemănătoare unui trunchi şi dezvoltă o rozetă de frunze susținute de pețioli încurbați; frunzele sunt lungi de 30-40 cm, cu lățimea de 30 cm, incizate profund şi cu marginile încrețite. ***Philodendron wendlandii*** este o frumoasă specie originară din Costa Rica, dar care nu este cățărătoare. Formează o rozetă de frunze ovale, colorate verde lucios, lungi de circa 30 cm, cu o nervură centrală groasă, susținute de pețioli lungi de 15 cm.



Speciile cățărătoare trebuie să fie susținute de țăruşi acoperiți cu muşchi, care permit fixarea rădăcinilor aeriene.

Pilea argintie • Pilea

Originar din zonele tropicale, genul *Pilea* cuprinde circa 600 de specii permanent verzi, dintre care unele s-au răspândit ca plante de apartament. Compacte şi cu aspect de tufă, se cultivă în casă pentru **frunzişul** frumos, ornamental şi pentru capacitatea de a rezista în locuri umbroase, care le face adecvate pentru a umple spaţiile goale create la baza unor plante mai înalte.

CULTIVARE. Replantaţi-o anual în **martie** sau **aprilie**, folosind un compost normal şi transferând într-un ghiveci mai mare plantele care au crescut prea mult. Scurtaţi la jumătate tulpinile şi tăiaţi vlăstarele apărute în timpul anotimpului respectiv: astfel planta se va menţine mai compactă şi mai stufoasă. **Primăvara** şi **vara** asiguraţi o temperatură de până la 24 °C şi aşezaţi planta la lumină indirectă, departe de soare. Udaţi din abundenţă, menţinând compostul mereu umed, dar nu îmbibat, şi administraţi un îngrăşământ lichid până în luna octombrie. **Toamna** şi **iarna** temperatura trebuie menţinută în jurul a 13-18 °C, iar planta trebuie aşezată la lumină bună, indirectă. Reduceţi udarea: compostul trebuie să rămână uşor uscat; continuaţi în schimb să stropiţi şi suprimaţi total fertilizarea.

REPRODUCERE. Primăvara tăiaţi vârfurile tulpinilor obţinând **butaşi** lungi de 8-10 cm (puteţi chiar utiliza resturile rezultate din „curăţarea" ramurilor). Tăiaţi fiecare butaş imediat sub o pereche de frunze pe care o veţi îndepărta ulterior, şi plantaţi-i îngropându-i până la nivelul perechii de frunze următoare într-un amestec de turbă şi nisip în părţi egale; închideţi ghiveciul într-un săculeţ de plastic transparent sau într-o lădiţă şi aşezaţi-l într-un ambient umbros, la o temperatură de 18-21 °C. În 3-4 săptămâni butaşii vor prinde rădăcini; după acest interval extrageţi ghiveciul din lădiţă şi replataţi butaşii separat, folosind pământ pentru flori.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Udarea abundentă sau, din contră, insuficientă, provoacă veştejirea frunzelor; lumina insuficientă face în schimb ca frunzele să-şi piardă culoarea şi vigoarea. Coşenila făinoasă se elimină cu un tampon înmuiat în alcool denaturat, în timp ce atacul păduchilor verzi se combate stropind planta cu insecticide pe bază de piretru.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. Originară din Vietnam, ***Pilea cadierei*** este înaltă de 30 cm şi creşte foarte ramificată şi expandată, dacă nu este curăţată corect; frunzele au un aspect „brodat" şi sunt verzi cu model argintiu. „Minima" este o varietate pitică ce atinge doar 15 cm şi produce flori mici, nesemnificative. ***Pilea microphylla*** (sin. ***Pilea muscosa***) este o mică tufă ce provine din Antille; creşte până la 15-25 cm şi prezintă tulpini cărnoase şi frunzuliţe fragile, colorate verde deschis; vara produce mici inflorescenţe în formă de ciorchine, ale căror flori produc norişori de polen când sunt atinse. ***Pilea mollis*** este originară din America Centrală şi prezintă frunze cu laminele zbârcite, verzi cu nervurile mai deschise şi acoperite de puf. O varietate horticolă atrăgătoare este „Moon Valley" care prezintă frunze cu nuanţe arămii şi galbene.



CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Urticaee

Aspect
tufă

Înălţime
15 - 30 cm

Diametru
20 - 30 cm

Perioada de înflorire
flori nesemnificative

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
uşoară

Platycerium • Coarne de reni

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Polipodiacee
Aspect
tufă
Înălțime
până la 80 cm
Diametru
70 - 90 cm
Perioada de înflorire
nu are flori
Expunere
penumbră
Udare
abundentă
Cultivare
dificilă



Frunzele de Platycerium bifurcatum *au un aspect asemănător coarnelor de elan.*

Platycerium este un gen care cuprinde circa 15 specii ce își datorează numele formei particulare, plată și lobată, a **frunzelor;** acestea sunt asemănătoare coarnelor de elan (numele derivă de fapt de la două cuvinte care în greacă înseamnă „lat" și „corn"). Sunt plante epifite, cu alte cuvinte cresc pe alți arbori, folosind umiditatea și substanțele nutritive ale acestora și ale mediului înconjurător; sunt originare din diverse regiuni tropicale ale Africii, Asiei și Australiei. Fiecare specie prezintă două tipuri diferite de frunze: primul tip servește la ancorarea de planta gazdă și este format din **frunze** aplatizate ce se înfășoară în jurul ramurilor gazdei, pentru a suține planta; din acestea se formează 2-3 frunze ample și plate, scorțoase și profund lobate, ce produc spori pe fața inferioară, la extremitatea lobilor. Un puf mărunt alburiu acoperă întreaga suprafață a frunzișului sub forma unei pânze argintii.

CULTIVARE. Platele tinere se cultivă în ghivece, apoi se scot din acestea, se înfășoară rădăcinile cu mușchi de turbă proaspăt și se fixează pe o bucată de scoarță, legând-o cu fire de ață sau naylon; în scurt timp frunzele bazale vor înconjura scoarța fixând planta. **Primăvara** și **vara** mențineți planta într-un ambient umbrit, bine aerisit, la o temperatură de 21-24 °C. O dată pe săptămână introduceți-o în întregime în apă pentru jumătate de oră și așteptați să se scurgă apa înainte de a o reașeza; dacă este prea cald repetați operația de mai multe ori și stropiți-o regulat, chiar în fiecare zi; la fiecare 4-6 săptămâni adăugați un îngrășământ lichid în apa cu care o udați. **Toamna** și **iarna** temperatura nu trebuie să fie mai mică de 16 °C; țineți planta în penumbră și departe de razele directe ale soarelui. Udați-o o dată pe lună, lăsând planta în apă doar câteva minute înainte de a o scurge.

REPRODUCERE. Planta se înmulțește desprinzând cu grijă **vlăstarele** ce cresc pe frunzele sterile, către scoarță; așezați plănțuțele într-un compost de mușchi de turbă și turbă în părți egale și tratați-le ca și pe plantele adulte. În jumătate din cazuri înmulțirea prin **spori** nu dă rezultate în cultura de apartament.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Dacă apa nu este suficientă frunzele se înmoaie și cad ușor; udați și stropiți planta cu regularitate, controlând ca temperatura să nu fie prea joasă. Coșenila se elimină cu un tampon moale îmbibat în alcool denaturat, având grijă să nu îndepărtați de pe frunzele fertile stratul de spori.

SPECII. ***Platycerium bifurcatum*** (sin. ***Platycerium alcicorne***) este specia cea mai cunoscută și mai ușor de cultivat; frunzele fertile sunt lungi, putând atinge chiar 90 cm, au 2-3 lobi și sunt scorțoase, colorate verde-cenușiu deschis și acoperite cu un puf alburiu; frunza sterilă este colorată verde deschis și trece gradat spre brun. Din ea se va naște noua frunză care o va înlocui. ***Platycerium grande*** posedă frunze sterile, late chiar până la 1,2 m, foarte ușor vizibile, ce se îndoaie în sus și se divid la extremități căpătând un aspect asemănător celorlalte specii.

Plectrantus • Plectranthus

Genul *Plectranthus* cuprinde circa 250 de specii care pot avea un aspect fie târâtor şi de mică înălţime, fie de tufă ramificată, erbacee sau cu **tulpini** lemnoase, mai înalte de 1,5 m. Plantele cultivate în apartament au în general aspect târâtor şi creează efecte decorative plăcute dacă sunt aşezate în coşuleţe suspendate. Speciile cele mai obişnuite sunt de origine africană, sunt uşor de cultivat şi au o creştere rapidă.

CULTIVARE. Replantaţi-o în **aprilie-mai** numai dacă planta a crescut atât de mult încât depăşeşte ghiveciul; folosiţi un pământ bun, aşezând pe fundul ghiveciului cioburi de teracotă pentru drenaj. Căptuşiţi coşuleţele suspendate cu muşchi de turbă şi niciodată cu plastic. Dacă este necesar, ajustaţi planta **primăvara**, pentru a-i modela forma şi tăiaţi-i vârfurile, pentru a-i favoriza ramificarea. Menţineţi plantele la 18-21 °C, într-un loc foarte luminos, dar şi cu puţină umbră. Din **aprilie** până în **septembrie** udaţi planta zilnic, din abundenţă, în special dacă se află într-un loc foarte luminos sau este cultivată în coşuleţe suspendate: compostul trebuie să fie totdeauna umed; o dată pe săptămână adăugaţi în apă un îngrăşământ lichid; de două ori pe săptămână stropiţi planta cu apă călduţă, (chiar mai des dacă este foarte cald). **Toamna** şi **iarna** menţineţi plantele la o temperatură de 13-15 °C, într-un loc foarte luminos dar ferit de soare; protejaţi-le de curenţii de aer şi udaţi-le moderat, evitând uscarea completă a compostului.

REPRODUCERE. În oricare perioadă a anului prelevaţi **butaşi** lungi de 8-10 cm din vârfurile vlăstarelor, tăindu-i sub un nod foliar; trataţi suprafaţa tăieturii cu hormoni rizogeni, îndepărtaţi frunzele bazale, şi efectuaţi replantarea, folosind acelaşi compost ca şi cel pentru plantele adulte. Udaţi-o atât cât să menţineţi compostul uşor umed şi menţineţi butaşii la lumină bună, dar indirectă, la 16 °C; vor dezvolta repede rădăcini. Când creşterea se va relua, transferaţi plăntuţele separat în ghivece de 8 cm, sau în coşuleţe suspendate grupate câte 3-4 şi trataţi-le ca şi pe plantele adulte. Butaşii vor prinde rădăcini uşor chiar şi în apă.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Labiate

Aspect
târâtor

Înălţime
50 - 100 cm

Diametru
30 - 80 cm

Perioada de înflorire
vară

Expunere
lumină indirectă, penumbră

Udare
abundentă

Cultivare
uşoară



Plectranthus coleoides *„Variegatus" care, deşi cu aspect vertical, are tulpini cu tendinţă căzătoare.*



Datorită aspectului său orizontal, Plectranthus oertendahlii *(sus)* se pretează pentru cultivarea în coşuleţe suspendate.

Pericole şi precauţii. Atenţie la udare. Dacă lăsaţi compostul să se usuce frunzele se vor veşteji; remediaţi această situaţie udând bine planta (dacă a rămas mult timp uscată şansele de a-şi reveni sunt totuşi foarte scăzute). Apa în exces determină dimpotrivă putrezirea rădăcinilor şi înnegrirea tulpinilor, simptome care pot fi cauzate şi de contaminarea cu fungi: eliminaţi planta infestată după ce aţi tăiat toate tulpinile sănătoase ce ar putea folosi drept butaşi pentru înrădăcinare. Ciuperca parazită a viţei de vie produce pete albe pe plantele ţinute prea mult timp la umbră în perioada de iarnă, în special dacă ambientul este umed şi cald: eliminaţi toate frunzele atinse, şi trataţi planta cu un fungicid. Coşenila făinoasă se combate cu un insecticid sistemic (uneori sunt necesare 2-3 cure repetate într-o perioadă de 15 zile). Contaminarea mai puţin frecventă cu păduchi verzi se combate cu insecticide pe bază de piretru.

Specii şi varietăţi horticole. ***Plectranthus australis*** are aspect de tufă verticală care atinge 1 m înălţime; originară din Australia, are frunzele ceroase colorate verde închis, lungi de 4 cm, ovale şi ascuţite. ***Plectranthus behrii*** este o plantă de apartament foarte frumoasă, originară din Africa de Sud; are aspect vertical şi creşte până la 1 m înălţime; frunzele sunt ample şi încreţite, colorate verde bronz, cu proeminente nervuri roşii; florile reunite în spice lungi, au un pinten caracteristic roz. ***Plectranthus coleoides*** (sin. ***Plectranthus forsteri***) este originară din Australia şi Noua Zeelandă şi are aspect vertical până la înălţimea de 30 cm, de unde se continuă cu tulpini căzătoare. Foarte obişnuită este varietatea sa „Marginatus", cu frunze în formă de inimă, pufoase, lungi de 5-7 cm, colorate verde deschis cu margini mari albe-crem; florile sunt nesemnificative şi este recomandabil a le îndeprta imediat după apariţie, pentru a favoriza dezvoltarea frunzelor. ***Plectranthus nummularius*** este o specie cu un aspect târâtor, originară din Australia; frunzele sunt semirotunde, ceroase verzi cu nervuri colorate purpuriu şi faţa inferioară verde cenuşie. ***Plectranthus oertendahlii*** este specia cea mai cultivată; originară din Africa de Sud, este frecvent denumită „iedera suedeză" deoarece este foarte răspândită în Scandinavia; are aspect târâtor, cu tulpini colorate purpuriu şi frunze ornamentale, semirotunde, cu diametrul de 2,5 cm; frunzele sunt verzi cu nervuri evidente albe-argintii; cele mai vechi au faţa inferioară colorată roz purpuriu; înfloreşte din iunie până în octombrie, având multe flori albe-roz, tubulare, reunite în ciorchini apicali verticali. ***Plectranthus saccatus*** este o specie semitârâtoare originară din Africa de Sud; formează rapid covoare extinse şi foarte dese cu frunzele lor mici, verde deschis; înfloreşte vara, prezentând o masă de flori foarte decorative, albastre-purpurii.

Pleione

Plantele aparținând genului *Pleione* constituie un grup de orhidee originare din India şi sud-estul Asiei, renumite prin **florile** foarte frumoase care înfloresc în toate anotimpurile anului. Cele două specii mai importante sunt *Pleione formosana* şi *Pleione bulbocodioides* care au tepale de diverse culori: cele externe variază de la roz la culoarea nalbei, în timp ce petalele variază de la roz la galben sau portocaliu şi frecvent prezintă pete de diferite culori. **Frunzele** au formă de lance; la speciile cu frunze căzătoare apar în mod normal după înforirea plantei.

CULTIVARE. În fiecare an, **primăvara târziu,** imediat după înflorire, efectuați replantarea folosind un amestec de două părți compost moderat fertilizat şi o parte de muşchi de turbă (sau amestecați părți egale de turbă, frunze descompuse, perlit, mangal şi nisip grosier). Ghiveciul trebuie să fie bine drenat şi compostul poros. **Primăvara** şi **vara** mențineți plantele într-un ambient ferit, protejat, şi puțin umbrit; lumina nu dăunează, dar este de evitat expunerea directă la soare. Udați-o frecvent, dar moderat astfel încât compostul să nu fie îmbibat; din mai până în septembrie adăugați în apă un îngrăşământ lichid o dată pe săptămână: folosiți jumătate din doza recomandată. **Toamna** şi **iarna** plantele vor fi protejate, deoarece nu rezistă la ger. Când frunzele încep să se îngălbenească reduceți udările, până la a le suspenda total după o săptămână. Mențineți compostul uscat pe toată durata anotimpului, până la primăvara următoare, când apar primii boboci florali.

REPRODUCERE. În fiecare an la baza pseudobulbului principal se formează **pseudobulbi** mici care pot fi separați şi replantați. Efectuați operația în perioada transvazării, plantând individual pseudobulbii tineri în ghivece mici de 6-8 cm, sau reunindu-i într-un ghiveci rotund de 10 cm.

PERICOLE ŞI PRECAUȚII. O udare prea abundentă sau timpurie în raport cu anotimpul provoacă puncte negre şi pete pe frunze; compostul nu trebuie să rămână prea mult timp umed, iar planta nu va fi udată după îngălbenirea şi căderea frunzelor.

SPECII ŞI VARIETĂȚI. ***Pleione formosana*** (în fotografie) şi ***Pleione bulbocodioides*** sunt două specii similare, originare din Extremul Orient. Au tulpini florale lungi de 15 cm ce se dezvoltă dintr-un pseudobulb rotunjit, lat de 2,5 cm şi colorat verde roşcat. Produc în aprilie-mai flori de 8-10 cm; tepalele externe variază de la roz aprins la albul de nalbă, în timp ce petalele centrale tubulare au marginile franjurate şi încrețite, iar în interior sunt stropite cu galben şi roz; frunzele apar după flori şi sunt lanceolate, cu nervuri proeminente şi încurbate. Dintre varietăți, „Alba" are flori colorate alb pur, iar „Oriental Splendor" are flori cu tepale colorate purpuriu închis şi petale albe. ***Pleione praecox*** (sin. ***Pleione wallichiana***) este originară din regiunile himalaiene şi este o specie foarte delicată; are frunze subțiri, lungi de circa 20 cm şi flori late chiar de 10 cm, colorate roşu purpuriu ,cu petalele alburii şi galbene.



CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Orchidacee

Aspect
tufă

Înălțime
15 cm

Diametru
15 cm

Perioada de înflorire
întregul an

Expunere
penumbră

Udare
medie

Cultivare
dificilă

Primula • Primulă

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Primulacee

Aspect
rozetă

Înălțime
10 - 30 cm

Diametru
10 - 15 cm

Perioada de înflorire
decembrie - aprilie

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
ușoară

Genului *Primula* îi aparțin circa 400 de specii răspândite în multe regiuni ale lumii. Este vorba de plante erbacee, dintre care multe sunt adaptate pentru apartament, cu singura mențiune că trebuie transferate afară după înflorire. Sunt specii perene, dar frecvent sunt cultivate ca anuale; au **frunzele** dispuse în rozetă, iar în timpul iernii și primăvara produc multe **flori** de culori strălucitoare și deseori parfumate. Din acest gen fac parte și diverși hibrizi, adaptați atât pentru grădină cât și pentru seră sau apartament.



CULTIVARE. Primulele se replantează o dată la doi ani, **vara târziu**, puțin după începerea perioadei de activitate vegetativă. Folosiți un pământ bun și ghivece din ce în ce mai mari până la un diametru maxim de 15 cm; plantele mai mari se divid, transferând ulterior diversele porțiuni în ghivece separate; fiți atenți să nu distrugeți bulgării de pământ, care se vor introduce în ghivecele mai mari, completând spațiile goale cu pământ proaspăt. În anul în care planta nu se transvazează înlocuiți un strat de 1,5 cm cu pământ proaspăt. **Primăvara** și **vara** mențineți plantele în penumbră, la răcoare (10-16 °C) și într-un loc lumninos, dar nu la soare; mediul ambiant trebuie să asigure o bună ventilație a aerului; plantele se vor uda regulat astfel încât compostul să fie permanent umed; îndepărtați frunzele îngălbenite sau moarte și sporiți treptat udările pentru a stimula reluarea creșterii. **Toamna** și **iarna** temperatura ideală este de 10-13 °C, putând chiar să scadă până la 7 °C fără să provoace daune; este important însă să nu depășească 16 °C, deoarece temperaturile prea ridicate scurtează durata perioadei de înflorire. Mențineți plantele la lumină bună, dar nu direct la soare, într-un mediu aerisit, protejat de curenții de aer. Udați-o abundent, mai ales când planta este înflorită; compostul trebuie să fie mereu umed, dar niciodată îmbibat; toamna, la apariția bobocilor florali, adăugați în apă un îngrășământ lichid la fiecare 2 săptămâni. Pentru a garanta o umiditate corespunzătoare așezați ghiveciul pe pietriș umed și stropiți planta cu apă de 2-3 ori pe săptămână, fiind atenți să nu udați florile. Îndepărtați frunzele moarte sau îngălbenite, iar pentru a prelungi înflorirea îndepărtați și florile veștejite.



Există circa 400 de specii de Primula *răspândite în toată lumea, caracterizate prin culori strălucitoare și frecvent pestrițe. Pe pag. alăturată* Primula obconica.



Reproducere. Reproducerea se face prin intermediul semințelor și nu este simplă; în plus, hibrizii astfel multiplicați nu sunt întotdeauna identici cu planta - mamă. Perioada potrivită pentru această operație este în general raportată la apariția **semințelor,** care vor fi împrăștiate pe suprafața unui amestec format din pământ fertil și nisip grosier. Acoperiți-le cu un strat subțire de compost și introduceți ghiveciul într-o lădiță pe care o mențineți la umbră și la 16 °C. Germinarea se va produce în circa 2 săptămâni, interval după care lădița se așază într-un loc mai luminos, dar nu la soare. Plantați separat plăntuțele suficient de mari pentru a putea fi mânuite, în același compost pentru semințe și păstrați-le umede și la umbră, la temperatură constantă, într-un ambient bine aerisit. Plăntuțele care au crescut puțin se fertilizează cu un îngrășământ diluat în apa de udare până la apariția primilor boboci; se vor trata ca și plantele adulte.

Pericole și precauții. Atenție la excesul de apă și la aerul stătut care favorizează apariția mucegaiului *Botrytis*; se combate când apar primele dungi gri pe frunze sau flori, eliminând părțile atinse și tratând planta cu un anticriptogamic adecvat. Asigurați în plus o bună ventilație a aerului, însă dacă ciuperca este prea extinsă este mai bine a se distruge planta infectată. De asemenea, păianjenul roșu contaminează planta dacă aerul este uscat; stropiți cu un acaricid specific. Păduchele verde alterează creșterea de noi mlădițe și distruge aspectul întregii plante; combăteți-l stropind cu un insecticid pe bază de piretru sau un insecticid cu acțiune sistemică.

Specii și varietăți horticole. ***Primula x kewensis*** crește până la 30 cm și este un hibrid obținut prin încrucișarea dintre *Primula sinensis* și *Primula floribunda*; este singura primulă cu flori galbene și ușor parfumate; din decembrie până în aprilie înflorește succesiv prin 2-5 verticile constituite din 6-10 flori sprijinite de pețioli lungi de 25-30 cm; frunzele sunt lungi, cu margini ondulate și dantelate, colorate verde deschis și acoperite de o pulbere albă. ***Primula obconica*** prezintă o grațioasă rozetă de frunze rotunjite, ușor pufoase, lungi de 8-10 cm; florile, susținute de pedunculi înalți de 30 cm și reunite sub formă de umbele, înfloresc din decembrie până în mai (ocazional chiar și vara), persistă mult timp și sunt mari, parfumate și multicolore. ***Primula sinensis*** este înaltă de 15-25 cm și prezintă frunze lungi, pufoase și lobate; florile apar din decembrie până în martie, sunt reunite în verticile și au diverse nuanțe de roz sau roșu-purpuriu cu fascicule centrale colorate galben închis. Sunt cunoscute mai multe tipuri reunite sub denumirea de „Fimbriata"; au flori delicate cu petale franjurate. ***Primula vulgaris*** (sin. ***Primula acaulis***) este originară din Sud-Vestul Europei; este o specie sălbatică adaptată mediului exterior, înaltă de 10-15 cm, cu o frumoasă rozetă de frunze colorate verde strălucitor, lungi de 10-15 cm; în martie-aprilie produce flori cu lățimea de 2,5 cm, reunite în mănunchiuri și susținute de tulpini foarte mici, galbene, cu centrul mai închis. Din această specie s-au obținut mulți hibrizi adaptați la cultivarea în ghivece.

Pteris

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Polipodiacee

Aspect
tufă

Înălțime
40 - 60 cm

Diametru
30 - 40 cm

Perioada de înflorire
nu are flori

Expunere
umbră

Udare
abundentă

Cultivare
uşoară

Acest gen cuprinde circa 280 de specii de ferigi cu o răspândire vastă: din pădurile tropicale umede până în zonele temperate de pădure din Europa.



Pteris cretica *are frunze în formă de panglică, cu marginile dințate.*

CULTIVARE. Ele trăiesc bine în ghivece mici şi nu suportă multe transvazări, de aceea replantarea se va face **primăvara** numai dacă planta iese efectiv din ghiveci, folosindu-se un compost pe bază de turbă. **Primăvara** şi **vara** mențineți compostul întotdeauna umed, deoarece planta se ofileşte şi moare dacă rămâne fără apă mai mult de o zi. Dacă este foarte cald udați-o de 3-4 ori pe săptămână, folosind apă de ploaie sau apă la care se adaugă câteva picături de oțet. Pentru a asigura o atmosferă umedă efectuați regulat stropiri şi aşezați planta pe o tăviță cu pietriş umed. La fiecare 3 săptămâni administrați un îngrăşământ lichid diluat în apă. Aşezați planta la umbră, niciodată la soare şi nici la lumină intensă, chiar dacă aceasta este indirectă; temperatura ideală este de 16-18 °C. Între **octombrie** şi **martie** asigurați o temperatură nu mai mică de 10 °C, stropiți frunzele cu apă, mențineți compostul umed şi aşezați planta la umbră; fertilizați ca în lunile de vară, dar numai la 4-6 săptămâni.

REPRODUCERE. Se înmulțesc prin **divizare** în martie-aprilie: separați-le delicat în două părți şi replantați imediat cele două segmente obținute într-un ghiveci cu compost pe bază de turbă, udându-le abundent. Plantele produc spori care în ghivecele respective dau naştere la noi plăntuțe; puteți transvaza aceste plăntuțe în ghivece mici de 5 cm, tratându-le ca pe plantele adulte şi replantându-le când au ocupat întregul ghiveci. Se poate porni şi de la **spori**, dar este destul de dificil şi necesită mai mult de 1 an pentru a se obține o plăntuță. Luați sporangii care conțin sporii şi uscați-i câteva zile pe o foaie de hârtie; semănați cu grijă sporii pe suprafața unui pământ umed, obținut din 3 părți compost pe bază de turbă şi o parte nisip. Aşezați ghiveciul într-o lădiță şi mențineți-l la o temperatură de 24-27 °C; după multe săptămâni vor apărea plăntuțele asemănătoare unor mici ferigi; prelevați micile mănunchiuri când plăntuțele sunt înalte de 5 cm şi transferați-le separat în ghivece mici, conținând compost pe bază de turbă. Tratați-le apoi ca pe plantele adulte.

PERICOLE ŞI PRECAUȚII. Dacă este prezentă coşenila, eliminați-o cu o periuță îmbibată în alcool denaturat pe care o treceți peste zonele infestate; nu stropiți niciodată cu insecticid pe bază de malathion.

SPECII ŞI VARIETĂȚI HORTICOLE. ***Pteris cretica*** atinge 45-75 cm şi are frunzele sub formă de pene arcuite, împărțite în perechi de aripioare plate sau sub formă de panglică; marginile sunt frecvent dințate, iar pețiolii sunt bruni; frunzele sunt verzi şi uneori prezintă o fâşie centrală verde mai deschis. „Albolineata" este o varietate puțin mai mică față de planta tipică şi prezintă câte o fâşie albă de-o parte şi de alta a nervurii centrale a fiecărei aripioare. Varietatea „Cristata" prezintă aripioare înguste, crestate la extremități, verzi. ***Pteris ensiformis*** are frunze fertile care formează spori pe fața lor inferioară; sunt drepte şi subțiri, dispuse în aripioare, cu marginile ondulate, lungi de 45-50 cm şi colorate verde închis; frunzele sterile sunt mai mici, cresc în lățime şi au aripioare uneori împărțite în foliole.

Rebuția • Rebutia

Genul *Rebutia* cuprinde circa 40 de specii care cresc spontan în Bolivia și Argentina, unde pot fi întâlnite până la 4000 m altitudine. Este un mic cactus ușor de cultivat și întâlnit frecvent în numeroase varietăți. Înflorește primăvara timpuriu și vara, având **flori** abundente, frumoase, colorate foarte viu, ce înconjoară aproape în întregime **tulpinile** suculente și spinoase. La baza tulpinilor se dezvoltă „**pui**" ce dau un aspect foarte plăcut plantei și îi favorizează răspândirea.

CULTIVARE. Replantați **primăvara** numai dacă rădăcinile au umplut complet ghiveciul sau dacă tulpina apasă pereții ghiveciului; în aceste cazuri folosiți un ghiveci mai mare și un compost pentru cactuși sau un amestec alcătuit din două părți compost normal și o parte nisip fin. **Primăvara** și **vara** mențineți planta la temperatura mediului, într-un loc foarte luminos, fiind atenți să o protejați dacă soarele este prea puternic. Udați din abundență,dar numai când pământul este aproape uscat și fertilizați în mod regulat, pentru a stimula înflorirea; așezați planta într-un ambient uscat și bine aerisit. **Toamna și iarna** mențineți o temperatură de 16 °C, iar din octombrie până în martie reduceți udarea, fiind atenți totuși ca pământul să nu se usuce. Reluați administrarea apei când apar bobocii florali, și măriți cantitatea pe măsură ce temperatura crește. Expuneți planta la cât mai multă lumină, mai ales în martie, când se dezvoltă florile, și protejați-o de curenții de aer.

REPRODUCERE. Planta se poate multiplica prin **butași**, prin **semințe** sau folosind **vlăstarele** bazale. Presărați semințele pe un compost umed pentru cactuși și acoperiți-le cu un strat subțire de nisip fin; așezați ghiveciul într-o lădiță, protejând-o de lumină, la temperatura de 21-27 °C; după germinare scoateți plăntuțele din lădiță și mențineți-le într-un ambient mai luminos, la 16-18 °C. După câteva luni, când micii cactuși au atins 2,5 cm înălțime, plantați-i într-un compost obișnuit. Planta se poate reproduce mai rapid utilizând „puișorii": îndepărtați-i delicat cu un cuțit ascuțit, presărând tăietura cu pulbere de sulf pentru a se cicatriza în câteva zile, apoi plantați-i într-un compost umed și mențineți-i la 16-18 °C, la multă lumină; după ce au prins rădăcini tratați-i ca și pe plantele adulte.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Atenție la excesul de apă ce înmoaie tulpinile; uscați planta și îndepărtați cu un cuțit tulpinile afectate. Temperatura prea coborâtă este și ea periculoasă, producând putrezirea; iarna evitați expunerea plantei la frig sau în aer liber.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Cactacee

Aspect
rotunjit, suculent

Înălțime
2,5 - 7 cm

Diametru
2,5 - 8 cm

Perioada de înflorire
primăvara - vara

Expunere
plin soare

Udare
redusă

Cultivare
ușoară





Specii și varietăți horticole. ***Rebutia albiflora*** (sau ***Aylostera albiflora***) are tulpini mici și rotunjite, late de 2,5 cm; produce vlăstare dese, reunite în grupuri și acoperite de spini fini colorați galben-deschis; florile sunt late de 2,5 cm, albe, cu petale ce prezintă o dungă roșie în centru. ***Rebutia heliosa*** este înaltă numai de 2,5 cm și are tulpini lipsite de protuberanțe, acoperite de areole brune cu spini albi; de primăvara până toamna produce flori portocalii. ***Rebutia krainziana*** este disponibilă numai prin vânzători specializați; are tulpina lată de 5 cm, colorată verde opac, acoperită de spini subțiri și albi; rar produce vlăstare bazale; are flori roșu aprins și stamine proeminente, galbene. ***Rebutia marsoneri*** are flori în formă de pâlnie, colorate galben viu. ***Rebutia minuscola*** (sin. ***Rebutia violaciflora***) este specia cea mai comună; are o creștere rapidă și este puțin pretențioasă; tulpinile globulare sunt late de 5-7 cm și acoperite de spini mici alburii sau galbeni; în timpul verii la baza plantei apar flori cu lățimea de 2,5 cm, colorate purpuriu strălucitor. ***Rebutia senilis*** are tulpini late de 8-15 cm acoperite cu spini albi și aspri; florile sunt lungi până la 4 cm, în formă de pâlnie, roșu-carmin, cu interiorul alb. „Kesselringiana" este una dintre varietățile cele mai cunoscute și prezintă flori galben-auriu strălucitor; „Lilacino rosea" este o varietate cu flori roz-liliachii. ***Rebutia pygmaea*** are tulpini globulare de 2,5-5 cm, străbătute de șiruri spinoase; înflorește la începutul verii prezentând flori în formă de pâlnie, late de 2-3 cm, roz-purpurii.



Jos, una dintre splendidele flori care primăvara-vara înconjură tulpinile. Sus, Rebutia marsoneri.

Rapis • Rhapis

Aceste plante constituie un grup de palmieri caracterizați prin **tulpini** rigide și neramificate, acoperite de o coajă lucioasă, colorată roșu-brun. **Frunzele** sunt dispuse sub formă de evantai și se divid în fâșii mai subțiri, lungi chiar de peste 20 cm. De origine asiatică, cele 12 specii ale genului *Rhapis* sunt răspândite în principal în sudul Chinei și în Japonia.

CULTIVARE. Transferați planta în ghivece mai mari la fiecare 2 ani, în **martie-aprilie,** crescând dacă este necesar dimensiunile acestora și folosind un compost propice; dispuneți cioburi de teracotă pe fundul ghiveciului pentru un bun drenaj. În anii în care nu se face replantarea, înlocuiți stratul superficial cu grosimea de 2,5-5 cm al compostului. **Primăvara** și **vara** mențineți planta la temperatura mediului, în jurul a 20 °C, expunând-o la lumină indirectă și nu la soare; dacă se face mai cald mențineți-o în aer liber și la umbră. Din aprilie până în septembrie udați-o regulat și din abundență; compostul trebuie să fie complet umed; în fiecare săptămână adăugați în apă un îngrășământ lichid. Efectuați stropiri regulate cu apă călduță, în special atunci când este foarte cald: în acest mod mențineți frunzele curate; în cazul în care persistă murdăria ștergeți fiecare frunză cu o cârpă umedă. **Toamna** și **iarna** mențineți planta la cel puțin 13 °C; așezați-o într-un mediu bine luminat, dar fără expunere directă la soare; udați-o puțin; atât cât să nu se usuce complet compostul și stropiți-o zilnic atunci când este mai cald.

REPRODUCERE. Planta produce câteva **vlăstare** bazale care pot fi separate în aprilie sau septembrie, împreună cu porțiuni din rădăcină; presărați locul tăieturii cu pulbere de sulf și transferați noua plăntuță într-un compost pentru ghiveci.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Stropiți regulat frunzele când este cald și udați adecvat compostul, deoarece umiditatea scăzută duce la ofilirea vârfurilor frunzelor, îngălbenindu-le; fiți atenți ca planta să nu fie totuși expusă la soare, mai ales după ce a fost stropită, deoarece frunzele se vor arde ușor. Când frunzele bazale capătă un aspect urât, îndepărtați-le. Ștergeți frunzele cu un tampon umed, dar niciodată cu detergenți sau alți agenți chimici. Coșenila făinoasă și cea brună sunt frecvent prezente: eliminați-le cu un tampon îmbibat în alcool. Păianjenul roșu infestează planta în special dacă ambientul este prea uscat: stropiți planta cu un acaricid specific; efectuați operația în aer liber și spălați planta după câteva ore, când paraziții sunt morți.

SPECII ȘI VARIETĂȚI HORTICOLE. ***Rhapis excelsa*** (în fotografie) are un frunziș care amintește de cel al bambusului, susținut de tulpini rigide neramificate, cu diametrul de circa 2,5 m; acoperite cu o coajă aspră, brună; are frunzele dispuse în evantai, așezate pe pețioli lungi chiar până la 30 cm, fiecare frunză fiind împărțită în segmente de 20-25 cm; este originară din China și Japonia și cultivată în casă atinge 1,5 m înălțime. „Zuikonishiki" este o varietate horticolă cu frunze vărgate. Specia ***Rhapis humilis*** are tulpini asemănătoare cu trestia, mai subțiri în comparație cu cele ale *Rhapis excelsa*; are frunzele dispuse în formă de evantai, lungi de 20-28 cm și divizate în 10-20 secțiuni mai subțiri.



CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Palme

Aspect
de palmier

Înălțime
1,2 - 15 m

Diametru
40 - 50 cm

Perioada de înflorire
vara (rar în ghiveci)

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie

Cultivare
dificultate medie

Rhipsalidopsis • Ripsalidopsis

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Cactacee

Aspect
tufă căzătoare

Înălțime
30 cm

Diametru
30 - 50 cm

Perioada de înflorire
primăvara

Expunere
lumină indirectă

Udare
redusă

Cultivare
ușoară

Rhipsalidopsis este un gen de cactuși originari din jungla sud americană unde cresc mai ales ca epifiți, adică nu se dezvoltă pe pământ, ci pe ramuri ale plantelor arborescente care le „găzduiesc". **Florile** primăvăratice, foarte frumoase și cu un colorit viu, persistă numai 2-3 zile, dar se succed timp de mai multe săptămâni. Este o plantă special adecvată pentru cultivarea în coșulețe suspendate întrucât prezintă **tulpini** la început drepte, apoi căzătoare, compuse din numeroase segmente mici, plate, colorate verde strălucitor.



Tulpinile căzătoare și cărnoase de Rhipsalidopsis gaertneri *produc primăvara flori de un roșu aprins.*

Cultivare. Primăvara reduceți udarea timp de 2-3 săptămâni și opriți fertilizarea după înflorire. Replantați-o la începutul **verii** extrăgând planta din ghiveci și scoțând compostul pe care îl veți reînnoi cu unul proaspăt, pentru cactacee; dacă planta a umplut întregul ghiveci transferați-o în altul mai mare. Coșulețele suspendate se vor căptuși cu mușchi de turbă și apoi se vor umple cu compostul pentru cactuși (un coșuleț de 25 cm este potrivit pentru a cuprinde trei plante și a obține un efect agreabil). Expuneți plantele la lumină bună, indirectă și la o temperatură în jur de 18 °C; dacă aceasta este mai ridicată așezați plantele în aer liber, protejându-le de soare, putând apoi să le reintroduceți în casă când începe să fie frig. Udați-le în mod regulat menținând compostul ușor umed, și administrați-le un îngrășământ lichid împreună cu apa cu care le udați, folosind jumătate din doza recomandată; dacă țineți planta permanent în casă, stropiți regulat frunzele cu apă, în special când temperatura este ridicată. **Toamna** și **iarna** temperatura ideală este în jur de 13-16 °C. Udați numai pentru a menține compostul umed și evitați expunerea directă la soare. Când încep să apară bobocii florali sporiți udarea.

REPRODUCERE. În decembrie sau ianuarie puteți presăra **semințe** pe un compost umed pentru cactuși; așezați recipientul într-o lădiță protejată de lumină și menținută la 21-24 °C. După încolțire scoateți recipientul respectiv și așezați-l la lumină, dar totdeauna indirectă; transvazați plăntuțele suficient de mari, și tratați-le apoi ca și pe plantele adulte. Puteți să prelevați **butași** la începutul verii, după perioada de repaus. Prelevați perechi de segmente ale tulpinii: dacă sunt deja prevăzute cu rădăcinițe replantați-le separat în compost, în poziție dreaptă și numai cu partea terminală îngropată; în caz contrar uscați-le timp de 2-3 zile și apoi plantați-le superficial.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Parazitul cel mai periculos este coșenila făinoasă care atacă planta și rădăcinile; eliminați formațiunile pufoase cu un tampon îmbibat în alcool denaturat; dacă și rădăcinile au fost infestate curățați-le, introducându-le 1-2 ore într-o soluție având la bază un insecticid sistemic. Coșenilele brune și păduchii pot să infesteze rădăcinile; eliminați-le stropind compostul cu un insectid sistemic diluat în apă.

SPECII. ***Rhipsalidopsis gaertneri*** (sin. ***Hatiora gaertneri***) este o specie care provine din sudul Braziliei și prezintă tulpini căzătoare, lungi chiar de 30 cm, constituite din segmente cărnoase, lungi fiecare de 4-5 cm și ușor dantelate; la începutul primăverii, timp de câteva săptămâni, produce flori abundente colorate roșu intens.

Rododendron. Azaleea indiană • Rhododendron

Genul *Rhodondendron* cuprinde sute de specii, printre care şi clasicii rododendroni de grădină şi azaleele comune cultivate ca plante de ghiveci. Azaleea este un arbust întotdeauna verde, sălbatic, care înfloreşte abundent primăvara, dar pe care horticultorii îl supun adesea unei cultivări forțate pentru a obține o înflorire timpurie în timpul iernii, în preajma Crăciunului. **Florile** sunt încrețite, simple sau duble, şi îmbobocesc la extremitatea ramurilor, reunite câte 2-5, având culori vii sau delicate.

Cultivare. La jumătatea **primăverii**, când perioada de înflorire se încheie, îndepărtați florile care au rămas ataşate de plantă şi tăiați ramurile prea lungi, retezându-le imediat deasupra unui mugure sănătos sau a unui mic mănunchi de frunze; efectuați o „curățare" uşoară a plantei. Azaleea are nevoie de un pământ de flori pe bază de turbă sau de un amestec obținut din părți egale de turbă, nisip grosier, pământ de pădure şi pământ de grădină necalcaros. În ceea ce priveşte udarea, aceasta trebuie efectuată cu apă necalcaroasă, dacă este posibil de ploaie. Expuneți azaleea într-un ambient cu penumbră şi dacă aveți posibilitatea aşezați-o în timpul verii în aer liber, preferabil în grădină, îngropând ghiveciul în pământ. Pe toată perioada mențineți compostul foarte bine umezit şi efectuați stropiri de două ori pe zi. În **septembrie-octombrie** readuceți azaleea în casă şi aşezați-o într-un ambient răcoros şi luminos, ferită de expunerea directă la soare, la o temperatură sub 15 °C. Mențineți compostul umed, dar nu îmbibat şi asigurați o bună ventilație a aerului; dacă temperatura creşte, stropiți planta o dată pe zi cu apă necalcaroasă, până la colorarea bobocilor. În perioada înfloririi administrați un îngrăşământ lichid o dată la fiecare două săptămâni.

Reproducere. Vara târziu prelevați **butaşi** semilemnoşi lungi de 5-8 cm, cu o bucățică de scoarță ataşată la bază. Tratați partea retezată cu hormoni rizogeni şi plantați-i într-o casetă de reproducere cu un compost format din 3 părți de nisip şi una de turbă. Menținându-i umezi şi la o temperatură constantă de 16 °C, butaşii vor forma rădăcini în 3-6 săptămâni. Se poate reproduce şi prin **semințe**, dar această metodă nu se aplică pentru hibrizi.

Cartea de identitate

Familia
Ericacee

Aspect
tufă

Înălțime
50 cm

Diametru
50 cm

Perioada de înflorire
aprilie - mai

Expunere
penumbră

Udare
medie

Cultivare
uşoară



Rhodondendron simsii *se pretează bine la cultivarea în ghiveci.*



În martie împrăştiaţi seminţe pe suprafaţa unui amestec de turbă şi nisip; menţineţi compostul la 15 °C, uşor umed.

Pericole şi precauţii. Dacă temperatura este prea ridicată şi udarea este insuficientă florile şi bobocii florali se veştejesc şi capătă culoarea maron; puteţi remedia această situaţie introducând ghiveciul în apă călduţă pentru 20 de minute. Dacă expuneţi planta la curenţi de aer rece sau menţineţi pământul saturat cu apă, bobocii rămân verzi şi nu se dezvoltă florile; în acest caz, aşezaţi planta într-un ambient mai ferit, şi udaţi-o moderat. Unul dintre inamicii cei mai frecvenţi şi mai agresivi este un curculionid, care produce eroziuni caracteristice în formă de semicerc pe marginea frunzelor. Fiind active în special în timpul nopţii, aceste insecte se pot elimina aşezând pe pământ o pânză şi scuturând plantele noaptea; se pot folosi şi insecticide specifice.

Specii Genul ***Rhododendron*** se împarte în două mari grupe: arbuşti mari, denumiţi rododendroni, care se cultivă în grădină, şi arbuşti pitici, permanent verzi sau cu frunze mici căzătoare, denumiţi în mod obişnuit azalee, care pot fi cultivaţi bine şi în ghivece. Multe azalee au fost selecţionate în secolul trecut de către japonezi pornind de la ***Rhododendron kiusianum*** şi ***Rhododendron kaempferi*** şi de la hibrizii lor. Dintre azalee sunt renumiţi însă hibrizii obţinuţi de către belgieni prin încrucişarea speciei ***Rhododendron luteum*** cu unele specii americane.



Florile roşii de Rhododendron ferrugineum. *Sus, un exemplar viguros de azalee cu flori roz.*

Roicisus • Rhoicissus



Acet gen cuprinde arbori permanent verzi sau plante cățărătoare și căzătoare, care cresc spontan în regiunile împădurite ale Africii de Sud și tropicale. În apartament se cultivă numai *Rhoicissus capensis*, plantă cățărătoare similară cu unele specii cuprinse în genul *Cissus*, cu care este strâns înrudită. Datorită aspectului său căzător, această plantă este în mod particular adecvată pentru cultivarea în coșulețe suspendate din care pot coborî liber **tulpinile** acoperite de **foliole** verzi și lucioase. Poate fi cultivată ca plantă cățărătoare, fixată pe un suport sau pe un arc de care tulpinile se prind cu ușurință cu ajutorul **cârceilor** robuști.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Vitacee
Aspect
cățărător, căzătoare
Înălțime
60 - 100 cm
Diametru
30 - 60 cm
Perioada de înflorire
primăvara (niciodată în ghiveci)
Expunere
lumină indirectă
Udare
medie
Cultivare
ușoară

CULTIVARE. Cultivați plantele într-un compost bun pentru ghiveci, obținut dintr-un amestec de pământ fertil cu turbă și puțin nisip și asigurați un drenaj bun, așezând cioburi de teracotă sau argilă poroasă pe fundul ghiveciului. În timpul perioadei de creștere udați-o moderat, astfel ca substratul să rămână totdeauna umed, dar niciodată îmbibat; **primăvara-vara** administrați lunar un îngrășământ lichid. **Iarna** reduceți drastic udarea. Așezați plantele într-un loc luminos, dar protejate de razele soarelui; pe timpul verii așezați eventual ghivecele în aer liber dacă aveți un colț de terasă semiumbrit, amintindu-vă să le readuceți în casă la începutul **toamnei**; nu suportă temperaturi mai mici de 7 °C. Dacă observați că planta este „îmbătrânită" sau a căpătat un aspect dezordonat, întineriți-o printr-o curățire energică, sau refaceți-o prin obținerea de plăntuțe tinere cu care le înlocuiți pe cele vechi. Se adaptează de asemenea foarte bine la cultivarea hidroponică.

REPRODUCERE. Primăvara-vara prelevați **butași,** tăind porțiuni de tulpină semilemnoasă, eliminând frunzele bazale și menținându-le pentru înrădăcinare într-un compost constituit din nisip și turbă. Așezați ghivecele într-un loc umbrit și asigurați-vă că pământul rămâne constant umed până la ivirea rădăcinilor. Ținând cont de aspectul cățărător și căzător al acestei specii, multiplicarea se poate face foarte ușor și prin **îngroparea unui ram.**

Rhoicissus *„Ellen Danica" care se poate cultiva atât ca plantă căzătoare cât și ca plantă cățărătoare.*

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Dacă mediul este foarte uscat, planta poate fi infestată de păianjenul roșu; în scop preventiv, puteți pulveriza periodic apă asupra frunzelor sau puteți așeza ghivecele pe pietriș umed. Această plantă poate fi infestată de mucegaiul alb; în astfel de cazuri eliminați toate frunzele infestate și tratați planta cu un anticriptogamic corespunzător.

SPECII. Unica specie cultivată în casă, ***Rhoicissus capensis,*** este o plantă cățărătoare robustă, originară din Africa de Sud, cu rădăcini tuberculate și tulpini lungi cu frunze numeroase. Frunzele sunt lungi de 10-20 cm, pergamentoase, colorate verde închis, lucioase, rotunjite sau reniforme, cu margini ondulate și crenate. Opus frunzelor se dezvoltă cârceii, în mod caracteristic bifurcați, prin care planta se agață de suporturi. Cultivată în ghiveci, planta nu reușește să înflorească și cu atât mai puțin să fructifice.

Saintpaulia • Violetă africană. Violetă de Parma

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Gesneriacee
Aspect
rozetă
Înălțime
8 - 10 cm
Diametru
15 - 20 cm
Perioada de înflorire
întregul an
Expunere
lumină indirectă
Udare
medie
Cultivare
ușoară

Violetele africane aparțin unui gen care cuprinde o duzină de specii permanent verzi, perene, toate originare din Africa Centrală. Aceste plante se numără printre cele mai interesante specii care pot fi cultivate în apartament, deoarece produc în orice perioadă a anului o abundență de **flori** viu colorate.

CULTIVARE. Replantarea se efectuează **primăvara**, dar numai dacă rădăcinile au ocupat întregul ghiveci; folosiți un compost necalcaros, pe bază de turbă. Varietățile mari și căzătoare sunt adecvate pentru cultivarea în coșulețe suspendate. **Primăvara** și **vara** mențineți o temperatură de 18-24 °C, favorabilă înfloririi; evitați curenții de aer și expuneți planta la multă lumină, dar nu la soare deoarece acesta arde atât florile cât și frunzele. Pentru cultivarea la lumină artificială folosiți tuburi fluorescente de 40 W timp de 12 ore pe zi. Udați numai pentru a umezi bine compostul și așteptați uscarea stratului superficial înainte de a o uda din nou, fiind atenți să nu stropiți și frunzele. O metodă mai bună constă în a pune ghiveciul într-un lighenaș cu apă; așteptați ca pământul să se îmbibe și apoi scurgeți apa în exces. Pentru a obține o umiditate ridicată așezați ghiveciul pe o tavă cu pietriș umed. La fiecare trei săptămâni diluați în apa cu care udați planta un îngrășământ lichid cu un conținut mare de fosfor și potasiu. **Toama** și **iarna** temperatura trebuie să oscileze în jurul a 16-18 °C; așezați violetele în locuri foarte luminoase, dar nu direct la soare; udați numai când plantele par uscate, asigurați umiditatea atmosferică și continuați să fertilizați la fiecare 3-4 săptămâni.

REPRODUCERE. Reproducerea se poate face prin **butași** de frunze. În aprilie-mai prelevați frunze cu pețiol, tăindu-l la 2,5-4 cm de lamină și plantați butașul astfel obținut până la baza laminei într-un compost pe bază de turbă. Puneți ghiveciul într-o lădiță pe care o așezați în penumbră și la 18-21 °C; plăntuțele vor răsări după 4 săptămâni. Timp de 6 săptămâni consecutive descoperiți lădița pentru perioade din ce în ce mai lungi; udați evitând ca pământul să rămână uscat și o dată pe săptămână administrați un îngrășământ lichid. Apoi transferați separat plăntuțele în ghivece mici și tratați-le ca pe plantele adulte.



Saintpaulia *sunt plante care pot alcătui compoziții florale viu colorate.*

Puteți să puneți butașii într-un pahar cu apă în scopul înrădăcinării, așezând baza laminelor foliare la nivelul suprafeței apei. Mențineți-i în penumbră și la căldură; rădăcinile încep să se formeze după 2-3 săptămâni.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Soarele direct și udarea redusă distrug frunzele; soarele le decolorează, provoacă pete galben-pai și le îngălbenește marginile; udarea insuficientă sau lipsa umidității atmosferice le încrețește, îngălbenește și le usucă. Plantele sunt supuse atacului păduchilor verzi, coșenilei făinoase și acarienilor de ciclamen; utilizați produse alese cu grijă care se introduc direct în compost, deoarece sprayurile pot provoca distrugerea frunzelor.





SPECII ȘI VARIETĂȚI HORTICOLE. ***Saintpaulia confusa*** (sin. ***Saintpaulia diplotricha***) are frunzele pufoase, colorate verde deschis, de formă aproape rotundă și cu margini dințate, lungi de 4 cm și susținute de pețioli de 8 cm; tulpinile sunt lungi de 10 cm, putând purta chiar și 4 flori fiecare; florile sunt colorate violet pal cu marginile violet închis. ***Saintpaulia grotei*** este o specie târâtoare adecvată pentru cultivarea în coșulețe suspendate; frunzele susținute de pețioli lungi sunt rotunde, cu marginile zimțate, colorate verde strălucitor și acoperite cu perișori scurți catifelați. Planta înflorește prezentând flori mici, albastre cu margini violet, reunite în grupuri de 2-4. ***Saintpaulia ionantha*** (în fotografiile de pe acestă pagină) este specia cea mai cunoscută și de la care derivă aproape toți hibrizii și varietațile disponibile în comerț. Înaltă de 8-10 cm și cu lățimea de 15-20 cm, formează o rozetă de frunze cărnoase, cordate, lungi chiar până la 8 cm și cu pețioli de 7 cm; ele sunt catifelate, verde închis, cu fața inferioară stropită cu roșu. Florile apar întregul an, dar sunt mai numeroase între lunile iunie și octombrie; sunt reunite în grupuri de 2-8 și un singur șir de petale simple, colorate albastru-violet, iar staminele sunt galbene-aurii. Hibrizii sunt împărțiți în multe grupe, în funcție de formă și mărime. „Ballet" este ușor de cultivat, are frunze ovale, verde închis, care formează rozete de 30 cm; florile au lobii încrețiți. „Ballet Anna" are flori simple, colorate roz-gălbui sau roșu-violet, cu marginile încrețite. „Ballet Eva" are flori semiduble de o frumoasă culoare albastru-violet. „Fairy" reunește varietăți horticole atrăgătoare, miniaturale, cu flori și frunze mai mici ca ale altor violete, dar cu aceleași forme și culori; „Jet Trail" are aspect căzător și flori cu petale duble, stelate, reunite în ciorchini albastru-lavandă; „Little Delight" formează o rozetă cu diametrul mai mic de 15 cm și are flori cu petale duble, albe, conturate cu purpuriu. „Rhapsodie", ușor de cultivat, are frunze rotunjite și flori care variază de la roz la albastru și purpuriu.

Sansevieria

Cartea de identitate

Familia
Agavacee

Aspect
vertical sau rozetă

Înălțime
0,15 - 1,2 m

Diametru
20 - 40 cm

Perioada de înflorire
primăvară - vară

Expunere
lumină indirectă

Udare
slabă

Cultivare
ușoară

Sansevieria este un gen care cuprinde circa 60 de specii originare din Africa și Asia, clasificabile în două mari grupe: unul cu plante înalte, având frunze drepte și lanceolate, iar celălalt cu plante joase în formă de rozetă. Ambele grupe au **frunze** destul de dese, ce se formează dintr-un **rizom** gros, dezvoltat imediat sub suprafața pământului. Diversele varietăți horticole produc vara **flori** puțin atrăgătoare și cu viață scurtă, dar foarte parfumate; în unele cazuri **bracteele** din care apar sunt foarte decorative. Sunt simplu de cultivat în apartament, se reproduc ușor, sunt foarte adaptabile și sunt apreciate în special pentru valoarea ornamentală a frunzelor striate și pestrițe.



Cultivare. Dacă planta a crescut mult transvazați-o în **martie-aprilie** mutând-o definitiv într-un ghiveci mai mare cu un pământ bun fertil și așezând pe fundul acestuia cioburi de teracotă pentru a asigura un drenaj corespunzător. În anii în care nu faceți replantarea înlocuiți 2,5 cm din stratul superficial al compostului. **Vara** temperatura poate urca până la 29 °C fără a provoca stricăciuni; plantele trebuie să fie așezate în lumină puternică, dar nu la soare; numai puține specii iubesc umbra. Udați numai când compostul este aproape uscat; în general este suficient a o uda la fiecare două săptămâni și doar puțin mai des când este foarte cald. Adăugați un îngrășământ lichid la fiecare 3-4 săptămâni. Între **octombrie-martie** mențineți sansevieria la o temperatură de 13-18 °C, expuneți-o la cât mai multă lumină și udați-o moderat o dată pe lună.



Reproducere. Speciile cu dezvoltare verticală, înalte de cel puțin 15 cm și cele în formă de rozetă, înalte de 5 cm, se multiplică simplu prin **divizare**. Efectuați această operație care ajută și la rărirea și reîntinerirea plantei primăvara, înainte de reluarea ciclului vegetativ, extrăgând planta din ghiveci și separând compostul de rădăcini. În cazul plantelor verticale tăiați rizomul în 2-3 porțiuni, fiecare cu o pereche de frunze și câteva rădăcini; pentru cele în formă de rozetă tăiați rizomul în bucăți prevăzute fiecare cu o rozetă dezvoltată din stolonii rizomului principal. Tratați suprafețele tăiate cu o pulbere pe bază de sulf, plantați porțiunile într-un compost pentru plante adulte și mențineți-le la o temperatură de 21 °C până la înră-

dăcinare. Puteţi de asemenea preleva vara **butaşi** foliari; retezaţi o frunză cu un cuţit ascuţit şi divizaţi-o în secţiuni de 5 cm. Aşteptaţi o săptămână pentru a se forma cicatricea şi apoi plantaţi-i într-un compost umed, cu vârfurile îndreptate unul către altul, menţinându-i la 21 °C; vor forma rapid rădăcini. Prin această metodă *Sansevieria trifasciata* poate produce plante noi pornind de la frunze complet verzi, dar incomplet „desenate".

Pericole şi precauţii. Udarea excesivă duce la putrezirea rădăcinilor; apar pete brune pe frunze şi un început de putrezire la baza laminelor. Extrageţi planta din ghiveci, extirpaţi partea putrezită a rizomului şi uscaţi-o cel puţin o săptămână; tăiaţi de asemenea toate frunzele alterate şi trataţi părţile tăiate cu un fungicid pe bază de sulf. Transvazaţi planta şi udaţi-o numai când compostul este uscat. Lumina insuficientă reduce contrastul desenelor de pe frunze, care au astfel tendinţa să devină complet verzi; transferaţi planta într-un loc mai luminos. Coşenila făinoasă provoacă pete mari, rotunde şi albe, pe suprafaţa frunzelor, în timp ce cea brună determină pustule maron-deschis; folosiţi pentru eliminare un tampon sau o periuţă îmbibate în alcool denaturat sau, mai simplu, stropiţi cu un insecticid cu acţiune sistemică.



Specii şi varietăţi horticole. ***Sansevieria cylindrica,*** specie rizomatoasă cu aspect vertical, are frunzele rigide, aproape cilindrice, groase de 2,5 cm şi lungi până la 1 m, colorate verde închis şi străbătute de o fâşie îngustă centrală; primăvara-vara produce flori roz. ***Sansevieria grandis*** este o specie neobişnuită deoarece este epifită; are o rozetă extinsă de frunze verzi, ovale, late de 10-15 cm şi lungi de 20-25 cm, cu striaţii verde mai închis şi margini tivite cu roşu. La baza rozetei principale se formează stoloni căzători cu rozete de frunze ce fac această plantă foarte decorativă şi adecvată cultivării în coşuleţe suspendate. ***Sansevieria liberica*** prezintă frunze lungi chiar de 60 cm, ansiforme, rigide şi verticale, străbătute de fâşii late colorate alb şi conturate cu roşu; înfloreşte primăvara-vara, formând ciorchini denşi de flori albe reunite într-un spic lung. ***Sansevieria scabrifolia*** formează rozete dense, cu înălţimea de 15 cm şi cu frunzele verzi-gri. ***Sansevieria trifasciata*** are frunze verzi frumoase, uşor spiralate, cu desene marmorate verzi-cenuşii şi cu marginile parcurse de două fâşii verde deschis; primăvara-vara produce inflorescenţe verticale din flori mici, albe-verzui, lipicioase şi foarte parfumate. Varietatea cea mai obişnuită este „Laurentii", care are frunze lungi chiar de 1,2 m în mediul său natural, şi de 30-40 cm în ghiveci, caracterizată prin prezenţa a două fâşii galbene-aurii de-a lungul marginilor. „Hahnii" este mică şi compactă, cu rozete de frunze dispuse în spirală, verde închis cu striaţii transversale verde deschis. „Golden Hahnii" este pitică şi are de-a lungul marginilor benzi galbene-aurii.

Pe pagina alăturată jos, Sansevieria trifasciata. *Sus, varietatea „Hahnii", iar pe această pagină varietatea „Laurentii".*

Schefflera • Şeflera

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Araliacee

Aspect
arbust

Înălţime
până în 2 m

Diametru
până la 1 m

Perioada de înflorire
vara (rareori în ghiveci)

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
dificultate medie

Scheffleră este un gen cuprinzând circa 900 de specii permanent verzi, perene, tip arbust sau căţărătoare, dintre care unele sunt cultivate în apartament pentru **frunzişul** frumos şi armonios. Sunt plante originare din Polinezia şi Indonezia, unde ating înălţimi considerabile; în casă pot ajunge la 2 m dacă rădăcinile au spaţiu suficient pentru a se dezvolta. Preferă locurile luminoase, dar nu expuse direct la soare şi suportă bine temperaturi joase; nu trebuie expuse la curenţi de aer.



CULTIVARE. Replantaţi exemplarele tinere anual, la începutul **primăverii**, până ajungeţi la folosirea unor ghivece de 15-20 cm; apoi înlocuiţi la fiecare doi ani un strat superficial de

Unele varietăţi de Schefflera arboricola, *cum sunt cele din fotografiile acestor pagini, prezintă frunze vărgate cu alb-crem.*



compost cu grosimea de 5 cm. Dacă doriţi să obţineţi plante mult mai înalte, transvazaţi-le la fiecare doi ani folosind ghivece din ce în ce mai mari. Vara planta suportă temperaturi în jurul a 24 °C; menţineţi-o la lumină bună, dar nu direct la soare; udaţi-o din abundenţă, iar dacă este foarte cald chiar de 2-3 ori pe săptămână. Este indicat de asemenea să stropiţi regulat planta cu apă dimineaţa devreme sau la apus. Din **aprilie** până în **octombrie** administraţi un îngrăşământ lichid la fiecare 2-3 săptămâni. **Toamna** şi **iarna** asiguraţi o temperatură de circa 13 °C şi menţineţi planta într-un loc luminos, dar nu direct la soare. Udaţi numai pentru a menţine compostul uşor umed şi stropiţi apă o dată pe săptămână.

Reproducere. Planta se înmulţeşte **însămânţând** la începutul primăverii seminţele într-un compost corespunzător care trebuie menţinut permanent umed şi aşezând ghiveciul într-o lădiţă. Extrageţi ghiveciul cu plăntuţele din lădiţă circa o oră pe zi, ferindu-le de aerul stătut sau umed. Transferaţi plantuţele suficient de mari în ghivece separate. Puteţi de asemenea să prelevaţi **butaşi** apicali primăvara, tăindu-i imediat sub un nod foliar; aşezaţi-i pentru a forma rădăcini la o temperatură cuprinsă între 18-24 °C. Plantele foarte înalte se pot reproduce şi prin **marcotaj**.

Pericole şi precauţii. Atenţie la aspectul frunzelor: dacă se veştejesc sau atârnă, temperatura este prea scăzută, udarea excesivă sau insuficientă sau fertilizarea inadecvată. Coşenila făinoasă şi cea brună se elimină cu un tampon îmbibat în alcool denaturat. Paduchii verzi care infestează planta în timpul verii se combat cu insecticide pe bază de piretru.

Specii şi varietăţi horticole. ***Schefflera actinophylla*** (sin. ***Brassaia actinophylla***) este formată dintr-o singură tulpină, din care se ramifică peţioli lungi chiar de 30 cm care susţin grupuri de 3-5 frunze lucioase, ovale, colorate verde-oliv. Prezintă (foarte rar în ghiveci) o inflorescenţă lungă cu flori roşu-închis din care se formează ulterior fructe roşii-purpurii; este o plantă cu creştere lentă, iar în apartament ajunge la 2 m numai dacă se folosesc ghivece mari. ***Schefflera arboricola*** (sin. ***Heptapleurum arboricola***) are o tulpină principală neramificată; frunzele sunt divizate cel puţin în 7 foliole groase şi dure, toate aşezate la extremitatea unei tulpini foliare. Varietatea „Variegata" are foliole pictate cu galben; „Hayata" prezintă foliole verde-pal cu vârfuri ascuţite; „Gheisha Girl" are, din contră, foliole verde închis cu vârfurile rotunjite.

Schlumbergera • Şlumbergera

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Cactacee

Aspect
căzător

Înălţime
30 cm

Diametru
30 cm

Perioada de înflorire
iarna

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie

Cultivare
uşoară

Acest gen cuprinde câteva specii de plante suculente, originare din pădurile tropicale ale regiunilor muntoase din Brazilia, unde cresc ca epifite. Sunt foarte decorative, mai ales dacă se cultivă în coşuleţe suspendate din care se revarsă numeroasele **flori** ce se formează la extremitatea **ramurilor**. În general, în casă înfloresc iarna târziu, cu excepţia situaţiei în care horticultorii le forţează să înflorească în perioada Crăciunului.

CULTIVARE. Replantaţi-o la fiecare doi-trei ani, **primăvara**, imediat după înflorire. Utilizaţi un compost fără calcar, amestecat cu puţină turbă, sau preparaţi un amestec din două părţi de turbă, una de pământ din frunze bine descompuse şi una de nisip grosier; aşezaţi pe fundul ghiveciului cioburi de teracotă pentru a asigura un bun drenaj. Replantaţi-o într-un ghiveci mai mare numai dacă rădăcinile au umplut întregul ghiveci (un ghiveci de 13-15 cm este suficient pentru o plantă de 30 cm diametru). De la începutul **primăverii** până **vara târziu** plantele cresc foarte activ; udaţi-le cu regularitate, menţinând compostul întotdeauna umed, dar fără a permite ca apa să stagneze în tăviţa de sub el; folosiţi apă necalcaroasă (de exemplu apă de ploaie sau apă fiartă în care se adaugă câteva picături de oţet). Din iunie până în septembrie adăugaţi o dată pe săptămână un îngrăşământ cu conţinut ridicat de potasiu. Temperatura ideală se situează între 16-18 °C; dacă este mai cald, mutaţi plantele în aer liber, în penumbră şi protejate de atacul melcilor (limacşilor). Menţineţi umiditatea atmosferică necesară prin stropirea cu apă de ploaie la intervale regulate de câteva zile. **Toamna** este necesar să readuceţi plantele în casă. Pentru a înflori în timpul iernii nu necesită o temperatură prea mare, dar în orice caz aceasta trebuie să fie mai mare de 13 °C; expuneţi planta într-un loc luminos, dar nu direct la soare. Udaţi-o cu grijă până la sfârşitul **iernii,** menţinând constant compostul uşor umed; ulterior răriţi udarea. De la apariţia primilor boboci până la începutul noului an administraţi un îngrăşământ lichid la fiecare două săptămâni.

REPRODUCERE. Prelevaţi **butaşi** de tulpini în martie-aprilie, tăind cu delicateţe segmente formate din cel puţin două articulaţii; lăsaţi să se usuce suprafaţa tăieturii timp de câteva ore şi apoi plantaţi segmentele într-un compost adecvat pentru





plante mature. Menţineţi butaşii la o temperatură de 18-21 °C şi la umbră, până când devin suficient de mari pentru a fi replantaţi în ghivece separate. Puteţi de asemeni să plantaţi câteva vlăstare pe marginea unui ghiveci mare şi să le trataţi ca şi pe plantele adulte. Se mai poate practica **altoirea** segmentelor de *Schlumbergera* pe tulpini de cactus, obţinându-se astfel copăcei cu vârfuri arcuite.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Atenţie la apă: dacă este furnizată în exces este periculoasă, iar dacă este insuficientă segmentele tulpinilor încep să se veştejească. De asemenea, curenţii de aer şi temperatura prea coborâtă slăbesc tulpinile. Coşenila făinoasă este parazitul cel mai obişnuit: eliminaţi-o cu o periuţă înmuiată în alcool denaturat sau stropind cu un insecticid lichid cu acţiune sistemică.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Schlumbergera russelliana*** este o specie înaltă de circa 30 cm, cu tulpini formate din segmente alungite şi margini lipsite de zimţişori; florile sunt roz-închis. Această specie a dat naştere prin încrucişarea cu specia *Schlumbergera truncata* la cel mai renumit dintre numeroşii hibrizi, ***Schlumbergera x buckleyi*** (sin. ***Schlumbergera x bridgesii***), ale cărui tulpini sunt constituite din segmente care prezintă incizuri rotunjite de-a lungul marginilor, şi acestea de asemenea rotunjite; florile sunt roşii- violete. ***Schlumbergera truncata*** (sin. ***Zygocactus truncatus***) are tulpini formate din segmente care prezintă incizuri şi vârfuri de-a lungul marginilor, mai pronunţate la extremităţi; ajunge la 30 cm atât în înălţime cât şi în diametru, iar în perioada Crăciunului produce la extremitatea tulpinilor flori roz sau roşu închis. De la această specie derivă numeroşi hibrizi cultivaţi în apartament. „Golden Charm" este un hibrid cu flori galbene care a fost creat de danezi. În Belgia şi în Olanda este însă mult răspândită varietatea „Westland", cu flori portocalii şi roşii. Există şi doi hibrizi cu flori albe: „White Christmas" şi „Wintermarchen".

Sus, efectul decorativ, căzător, la Schlumbergera ripsalis. *Pe pagina alăturată,* *Schlumbergera russelliana.*

Scindapsus • Potos

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Aracee

Aspect
agățător, căzător

Înălțime
1,2 - 1,5 m

Diametru
30 cm

Perioada de înflorire
vara (rareori în ghiveci)

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
ușoară

Plantele aparținând genului *Scindapsus* sunt ușor de cultivat și sunt mult apreciate datorită eleganței lor. Cuprinde 25 de specii și varietăți de plante agățătoare permanent verzi, dintre care unele clasificate în trecut în genul *Photos*. Ajung la 1,5 m înălțime dacă sunt susținute încă de tinere cu un țăruș acoperit cu mușchi, util și pentru dezvoltarea **rădăcinilor** aeriene; cresc bine și în coșulețe suspendate din care **tulpinile** cad liber. **Frunzele** în formă de inimă, lucioase, au culoarea verde închis, dar sunt frecvent împestrițate cu alb, galben sau argintiu.

CULTIVARE. Replantați-o anual în **martie-aprilie,** folosind ghivece din ce în ce mai mari dacă rădăcinile nu mai au spațiu; ulterior reînnoiți în fiecare an un strat de compost cu grosimea de 5 cm. Folosiți un compost ușor acid, format din două părți turbă și o parte de nisip fin, sau preparați un amestec din părți egale de pământ de pădure, turbă și nisip fin; așezați cioburi de teracotă pe fundul ghiveciului pentru drenaj, iar dacă intenționați să o cultivați ca plantă agățătoare asigurați-i un țăruș acoperit de mușchi sau un alt mijloc de susținere. **Vara** temperatura poate să urce până la 27 °C; așezați planta într-un loc luminos pentru a obține un aspect frumos, vărgat, al frunzelor, dar evitați soarele direct. Udați din abundență, lăsând să se usuce compostul între o operație și alta; când este foarte cald udați-o chiar de 3 ori pe săptămână, efectuând cu aceeași frecvență stropiri cu apă călduță. Administrați un îngrășământ lichid la fiecare 4-5 săptămâni (jumătate din doza recomandată) și tăiați-i regulat vârfurile pentru a stimula o creștere viguroasă și compactă. **Toamna** și **iarna** mențineți o temperatură de 13-18 °C și expuneți planta la o bună lumină indirectă. Răriți udarea și din când în când stropiți-o cu apă, pentru a permite curățarea prafului de pe frunze și umezirea lor.

REPRODUCERE. Prelevați **butași** în martie-aprilie tăind vârfurile tulpinilor la 15-20 cm din lungime; tratați suprafața tăiată cu hormoni rizogeni și plantați-i într-un compost pentru plante adulte. Așezați ghiveciul la lumină bună, dar cu umbră ușoară și mențineți compostul suficient de umed. Puteți de asemenea reproduce *Scindapsus* prin **divizare** în momentul replantării: cu un cuțit ascuțit segregați masa rădăcinilor împreună cu tulpinile respective ale plantei - mamă și apoi plantați-le separat în ghivece de 7-8 cm, folosind un compost obișnuit.





Scindapsus aureus, *la stânga, poate fi crescută ca plantă agăţătoare, folosindu-se suporturi adecvate. Pe pagina alăturată, specia* Scindapsus pictus.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Frigul, expunerea la curenţi de aer şi excesul de apă provoacă pete brune pe suprafaţa frunzelor, determinând îngălbenirea şi căderea acestora; în acest caz, eliminaţi frunzele degradate şi transferaţi planta într-un loc mai cald, lăsând să se usuce compostul înainte de a uda din nou. Dacă frunzele încep să-şi piardă aspectul pestriţ şi devin în întregime colorate verde trebuie să furnizaţi plantei mai multă lumină. Păianjenul roşu poate să o infesteze dacă aerul este prea uscat: trataţi planta cu un acaricid specific şi sporiţi umiditatea atmosferică prin stropirea frunzişului cu apă călduţă.

SPECII ŞI VARIETĂŢI. ***Scindapsus aureus*** (sin. ***Epipremnum aureum***, ***Photos aureus***) este o plantă agăţătoare care se prinde de ramurile plantelor - gazdă prin intermediul rădăcinilor aeriene cărnoase; originară din pădurile insulelor Salomon, în stare sălbatică ajunge chiar la 6 m înălţime, în timp ce în casă se menţine la 1,2-1,5 m. Înfloreşte (rareori în ghiveci) având flori foarte mici grupate sub formă de spadix înconjurat de bractee colorate. „Marble Queen" este o varietate cu frunzele intens marmorate în alb sau uneori complet albe; „Tricolor" prezintă frunze pestriţe, cu un fond verde intens marmorat cu verde deschis, galben deschis sau alb-crem. „Wilcoxii" are pete pestriţe galbene-aurii. ***Scindapsus pictus*** „Argyraeus" (sin. ***Epipremnum pictum*** „Argyraeum") este o plantă agăţătoare foarte frumoasă, cu tulpini lungi de 1,8-2,4 m, verzi în perioada tinereţii şi roşcate-brune la maturitate. Frunzele ascuţite şi cordate sunt verde opac la tinereţe, devenind ulterior presărate cu albastru, cu margini albe-argintii. ***Scindapsus siamense,*** originară din Thailanda, este o specie relativ rară caracterizată prin frunze subţiri, în formă de inimă, ascuţite, colorate verde opac, cu aspect pestriţ foarte frumos, gri-argintiu şi verde mai deschis. În apartament poate creşte până la 1 m înălţime, dar înfloreşte rareori.

Sedum • Iarbă grasă

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Crassulacee

Aspect
suculent

Înălţime
30 - 90 cm

Diametru
20 - 30 cm

Perioada de înflorire
vara

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie

Cultivare
uşoară

Sedum este un gen care cuprinde circa 400 de specii în general suculente. Speciile delicate sunt adaptate cultivării în apartament, fiind apreciate datorită **florilor** stelate şi efectului deosebit pe care îl produc prin culoarea şi forma **frunzelor** cărnoase.



Florile roz ale speciei Sedum sieboldii *apar în octombrie şi sunt grupate în inflorescenţe dense.*

CULTIVARE. Replantaţi anual în **martie-aprilie** plantele tinere aşezându-le într-un ghiveci mai mare; folosiţi un compost specific pentru cactuşi sau amestecaţi un pământ bun de ghiveci cu puţin nisip fin şi aşezaţi pe fundul ghiveciului un strat de cioburi de teracotă pentru a obţine un drenaj corespunzător. **Primăvara** şi **vara** expuneţi planta la lumină puternică, dar nu direct la soare; udaţi din abundenţă, lăsând să se usuce compostul înainte de a repeta operaţia, iar o dată pe lună adăugaţi un îngrăşământ lichid. Dacă temperatura depăşeşte 18 °C, aşezaţi planta pe balcon sau în aer liber, într-un loc ferit. **Toamna** şi **iarna** menţineţi o temparatură de cel puţin 10 °C, udaţi numai pentru a menţine compostul uşor umed şi expuneţi planta la lumină intensă, dar nu direct la soare.

REPRODUCERE. Specia *Sedum* se poate înmulţi împrăştiind **seminţe** pe suprafaţa unui compost ce conţine o pătrime nisip şi care este bine udat; seminţele nu vor fi îngropate în pământ; este necesar a se pulveriza apa cu grijă deoarece astfel aderă mai uşor la pământ. Aşezaţi ghiveciul la 13-18 °C, la umbră, şi numai după germinare expuneţi plăntuţele la o lumină mai intensă. Puteţi de asemenea preleva **butaşi** tăind vârfurile tulpinilor la o lungime de 8-10 cm; aşteptaţi câteva zile pentru ca suprafaţa tăiată să se cicatrizeze şi plantaţi apoi butaşii într-un amestec de turbă şi nisip în părţi egale. Menţineţi ghiveciul în penumbră şi la 13-16 °C până când are loc înrădăcinarea şi apar noile vlăstare.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Fiţi atenţi la excesul de apă care poate provoca veştejirea şi putrezirea frunzelor; în afară de aceasta, protejaţi plantele de ger şi de aerul rece. Coşenila făinoasă va fi îndepărtată cu o pensulă înmuiată în alcool denaturat şi curăţând apoi frunzele cu apă călduţă; evitaţi categoric insecticidele pe bază de malathion.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Sedum morganianum,*** adecvat cultivării în coşuleţe suspendate, prezintă tulpini căzătoare de 60-90 cm, complet acoperite de frunze dese şi cărnoase, ascuţite şi suprapuse, colorate gri-verde deschis; din iunie până în septembrie produce flori roz palid sau roşii reunite în inflorescenţe dispuse la extremitatea tulpinilor. ***Sedum oxypetalum*** are tulpini dese şi cărnoase, late la bază de circa 8 cm; frunzele sunt subţiri, în formă de lance, lungi de circa 5 cm; florile, care apar la începutul verii, sunt reunite în inflorescenţe şi sunt mici, roşii şi parfumate. ***Sedum pachyphyllum*** are aspectul unui arbust mic cu frunze cărnoase colorate verde-albastru cu margini roşii; înfloreşte primăvara sub formă de inflorescenţe cu flori galbene. ***Sedum rubrotinctum*** este un arbust pitic, ramificat la bază; frunzele sunt cărnoase, rotunjite, lungi de 2 cm şi colorate verde deschis. ***Sedum sieboldii*** prezintă un magnific frunziş căzător; frunzele, dispuse în rozetă, au culoarea gri-albastru, dar încet-încet devin cenuşiu deschis-verde cu nuanţe de roşu pe margini. „Medio-variegatum" este o varietate cu frunzele cenuşiu-deschis cu o pată amplă galbenă-crem situată în centru, cu flori şi tulpini roz.

Struțișor • Selaginella

Genul *Selaginella* cuprinde specii permanent verzi asemănătoare unor ferigi mici; cele care se cultivă în apartament pot forma covoare joase, compacte sau ramificate, alcătuite din **tulpini** acoperite de **foliole** subțiri. *Selaginella lepidophylla* este frecvent vândută sub formă de buchete uscate care totuşi devin verzi imediat ce sunt introduse în apă; din această cauză se mai numeşte şi „planta reînvierii".

CULTIVARE. Transvazați planta anual **primăvara,** folosind ghivece bine drenate şi un compost necalcaros pe bază de turbă. În aceeaşi perioadă ajustați planta tăind ramurile la jumătate din lungime pentru a combate dezvoltarea dezordonată. Mențineți planta întregul an într-un loc umbros, departe de ferestre şi la temperatura mediului. Umiditatea este esențială; **vara,** dacă temperatura depăşeşte 21 °C, aşezați ghiveciul pe o tăviță cu pietriş umed. Udați din abundență, evitând însă stagnarea apei; folosiți mult timp apă fiartă, adăugând o linguriță de oțet la fiecare litru. Administrați un îngrăşământ lichid diluat în apă la fiecare 3-4 săptămâni (un sfert din doza recomandată). **Toamna** şi **iarna** mențineți o temperatură de 16-18 °C şi aşezați planta într-un ambient permanent umed, umbrit şi protejat de curenții reci de aer.

REPRODUCERE. Prelevați **butaşi** de ramuri primăvara; îngropați-i 1 cm într-un compost pentru plante adulte şi aşezați ghiveciul într-o lădiță, la umbră şi la 18-24 °C. În următoarele două săptămâni scoateți ghivecele din lădiță şi tratați butaşii ca şi pe plantele adulte.

PERICOLE ŞI PRECAUȚII. Umiditatea adecvată nu trebuie să lipsească niciodată; dacă este prea scăzută, frunzele se răsucesc în formă de cornet şi devin brune; dacă se lasă compostul să se usuce, planta se ofileşte. Stropiți totdeauna planta cu apă călduță, deoarece cea rece provoacă daune ireparabile.

SPECII ŞI VARIETĂȚI HORTICOLE. Originară din estul Africii, ***Selaginella kraussiana*** este o plantă agățătoare cu creştere foarte rapidă: are tulpini subțiri care produc rădăcini la locurile de bifurcare, formând astfel o pernă deasă de frunze verde deschis. Varietatea „Aurea" este poate cea mai atractivă datorită frunzişul ei verde-auriu. ***Selaginella martensii*** este originară din Mexic, are tulpini drepte (verticale) pe aproape toată lungimea şi arcuite doar la vârf; tulpinile sunt subțiri şi ramificate, acoperite de frunze verzi şi strălucitoare, puțin mai lungi de 1 cm, dar mult mai late comparativ cu celelalte.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Selaginellacee

Aspect
tufă

Înălțime
25 - 30 cm

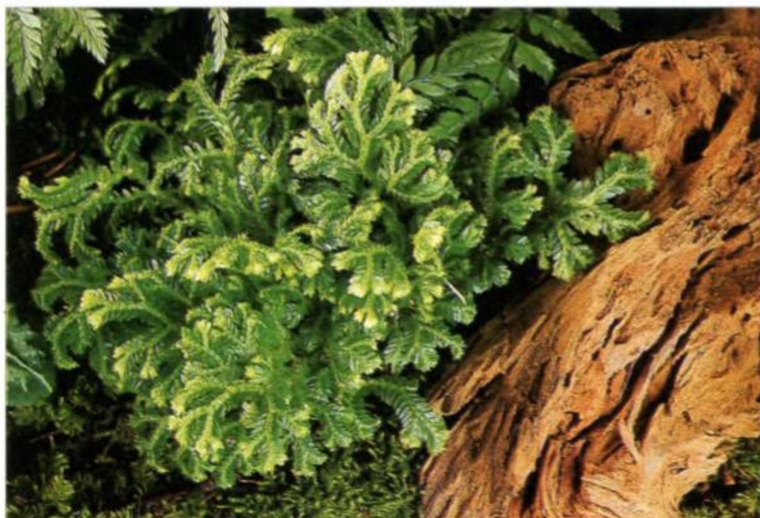
Diametru
30 - 40 cm

Perioada de înflorire
nu înfloreşte

Expunere
la umbră

Udare
abundentă

Cultivare
dificilă



Una dintre speciile cele mai cunoscute este Selaginella martensii, *asemănătoare cu o mică ferigă cu tulpini ramificate.*

Senecio • Cinerarie

Cartea de identitate

Familia
Composite

Aspect
tufă, căzătoare

Înălțime
25 - 60 cm

Diametru
25 - 30 cm

Perioada de înflorire
decembrie - iunie

Expunere
plin soare

Udare
medie

Cultivare
ușoară

Cineraria înflorește din decembrie până în iunie și, deși este perenă, își schimbă frunzele anual.



Genul *Senecio* cuprinde aproape 1000 de specii foarte diferite între ele atât prin formă cât și prin caracteristici: într-adevăr, pot fi anuale, bienale, erbacee, perene, agățătoare, sub formă de arbuști, mici copaci sau suculente și se întâlnesc în toate colțurile lumii, în condiții de viață foarte diferite. Unele specii (cele sălbatice) se cultivă în grădini, altele din contră, fiind mai delicate, sunt adecvate ca plante de apartament. În funcție de caracteristicile morfologice și de exigențele referitoare la cultivare, au fost împărțite în trei grupe principale.

Cultivare. Speciile erbacee și cele arbustive înfloresc din **decembrie** până în **iunie**; este de preferat să le achiziționați între Crăciun și luna mai, atunci când apar bobocii. Mențineți planta într-o ambianță răcoroasă (10-16 °C), în lumină bună, dar nu expusă direct soarelui. Udați din abundență și, pentru a asigura umiditatea, așezați planta pe o tăviță cu pietriș umed; adăugați un îngrășământ lichid amestecat cu apa pentru udat o dată la fiecare 10 zile. Speciile suculente vor fi replantate între **martie** și **aprilie,** folosind o mixtură formată din două părți compost și o parte nisip grosier. Așezați planta într-un ambient cu multă lumină, însorit, cu o temperatură în jur de 18 °C. Udați astfel ca mixtura să fie umedă în totalitate, dar așteptați uscarea ei la suprafață înainte de a uda din nou; planta nu trebuie stropită și nici fertilizată. Speciile agățătoare vor fi replantate **primăvara,** folosind un amestec format din 3 părți compost și una nisip. Folosiți suporturi pentru tulpini (bastoane sau împletituri de nuiele) sau lăsați planta să se reverse pe marginile ghiveciului; tăiați vârfurile pentru a menține un aspect de tufă. Pentru cultivare se vor urmări aceleași reguli ca și pentru plantele suculente. **Toamna** speciile erbacee și arbustive se tratează în general ca plante anuale, fiind eliminate după înflorire. Speciile suculente se mențin **iarna** la o temperatură de 10-16 °C, chiar dacă pot supraviețui și la 5 °C, într-un loc luminos și însorit. Udați moderat astfel încât compostul să nu se usuce niciodată complet; dacă temperatura este mai mică de 10 °C opriți total udarea: excepție vor face mici cantități de apă oferite în zilele frumoase însorite. Speciile agățătoare vor fi protejate de frig și vor fi așezate în locuri cât mai ferite de soare; temperatura trebuie menținută în jurul a 10-13 °C. Din **octombrie** până în **martie** mențineți compostul aproape uscat; udați numai atât cât să evitați uscarea completă.

Reproducere. Speciile suculente se reproduc prin **butași** lungi de 8-10 cm prelevați din ramuri în lunile iunie-iulie. Eliminați frunzele situate inferior, pe ultimii 2,5 cm, așteptați câteva zile pentru a se cicatriza suprafața tăiată și apoi plantați butașii în ghivece de 8 cm, folosind un amestec constituit din 2 părți compost și o parte nisip grosier. Dacă este vorba de specii care au tendința de a forma grupuri puteți folosi **vlăstarele** bazale sau puteți tăia planta în porțiuni prevăzute cu rădăcini pe care apoi le plantați individual; efectuați operația primăvara-vara, în timpul replantării. Speciile agățătoare se reproduc prin **butași** prelevați primăvara sau la începutul verii din vârfurile tulpinilor. Tăiați imediat sub un nod și eliminați frunzele bazale; tratați suprafața tăiată cu pulbere de hormoni rizogeni și plantați butașii într-un compost alcătuit din părți egale de turbă și nisip grosier. Mențineți ghivecele într-un ambient călduros, puțin umed și puțin umbrit pentru circa 6 săptămâni, până la formarea rădăcinilor.

Pericole și precauții. Speciile erbacee și arbustive suferă din cauza curenților de aer rece și a lipsei apei, care determină îngălbenirea și veștejirea frunzele. Căldura prea mare, soarele direct și temperaturile mai mici de 10-18 °C pot să scurteze perioada de înflorire. Coșenila făinoasă și păduchele verde se combat cu insecticide pe bază de piretru. Musculița albă apare pe fața inferioară a frunzelor și este dificil de eliminat: pulverizați un insecticid pe bază de piretru, repetând operațiunea cel

puțin de 4 ori, la interval de 4 zile. Larva lasă urme pe fața inferioară a frunzei, putând fi ușor de reperat; îndepărtați-o prin străpungere cu un ac ascuțit; frunzele foarte infestate vor fi eliminate și se va administra un insecticid cu acțiune sistemică.

SPECII ȘI VARIETĂȚI. ***Senecio articulatus*** (sin. ***Kleinia articulata***) este o specie suculentă provenind din Africa de Sud. Înaltă de 30-60 cm, are tulpini cărnoase și verticale, foarte ramificate la bază și formate din segmente colorate albastru sau verde-cenușiu cu o tentă ceroasă gri deschis; frunzele sunt mici, lanceolate și cu 3-5 lobi profunzi. În apartament înflorește rareori, având flori gălbui-albe. ***Senecio cruentus*** (sin. ***Cineraria cruenta***) este o plantă perenă cu aspect vertical, înaltă până la 60 cm, cu tulpini și frunze moi și catifelate; frunzele sunt triunghiulare sau ovale, verde închis, cu suprafața inferioară stropită cu nuanțe roșcate; florile sunt asemănătoare cu margaretele, colorate roșu - purpuriu, și au un diametru de 2,5-8 cm. Specia originară este rară, în comerț găsindu-se mai ușor hibrizii denumiți ***Senecio x hybridus***, ***Pericallis x hybrida*** sau ***Cineraria hybrida***. Sunt înalți de 25-60 cm și au frunzele în formă de inimă sau aproape triunghiulare, acoperite de puf și cu marginile dințate; inflorescențele colorate roz intens, albastru sau roșu intens, adesea cu o dungă albă la baza ligulei, sunt reunite sub formă de cupole late de până la 25 cm și apar din decembrie până în iunie. ***Senecio macroglossus,*** plantă agățătoare permanent verde, are frunzele asemănătoare cu cele ale iederii, dar mai cărnoase, triunghiulare și ascuțite; florile mici formează un capitul, dar apar rareori la plantele cultivate în casă. „Variegatus" este o varietate cu tulpini ușor purpurii și frunze colorate verde strălucitor stropite cu galben crem. ***Senecio mikanioides*** este o plană agățătoare permanent verde de mari dimensiuni; are frunze asemănătoare cu cele ale iederii, cu 5-7 lobi ascuțiți colorați verde închis, în timp ce pețiolii și tulpinile sunt mai deschise la culoare; produce rareori flori minuscule galbene, parfumate și reunite în ciorchini.



Hibridul de cineraria denumit „Spring Flory", produce „cupole" din florile grupate în corimbi.

Sinningia • Glosinia

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Gesneriacee

Aspect
rozetă

Înălţime
5 - 25 cm

Diametru
25 - 30 cm

Perioada de înflorire
vara

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie

Cultivare
dificilă

În genul *Sinningia* sunt cuprinse şi speciile care pentru un timp au fost clasificate drept *Gloxinia* şi *Rechsteineria*. Sunt plante rizomatoase, perene, cu frunze căzătoare sau permanent verzi, originare din pădurile tropicale ale Americii Centrale şi de Sud, foarte ornamentale datorită **frunzelor** frumoase şi **florilor** mari, catifelate, viu colorate. În comerţ se întâlnesc numeroşi hibrizi denumiţi în mod obişnuit *Glossinia* şi derivaţi din câteva dintre cele aproximativ 40 de specii ale genului.

CULTIVARE. La începutul **primăverii** se plantează tuberculii inactivi într-un compost fertil pe bază de turbă, astfel ca partea lor superioară să rămână la suprafaţa compostului. Acesta trebuie menţinut destul de uscat şi într-un mediu încălzit (19-24 °C) până la apariţia frunzelor; ca urmare, udaţi cu grijă introducând planta în apă, pe care apoi trebuie să o scurgeţi. **Vara** încep să apară bobocii florali; administraţi un îngrăşământ lichid în fiecare săptămână până când florile cad. Expuneţi planta la multă lumină, dar nu direct la soare, şi la o temperatură de 18-21 °C, dar care poate să ajungă până la 24 °C. La încheierea perioadei de înflorire (la sfârşitul lui **septembrie**), lăsaţi compostul să se usuce complet, apoi scoateţi tuberculii şi conservaţi-i până la primăvara următoare la circa 7 °C într-un ambient protejat de umiditate. Puteţi chiar să-i lăsaţi în ghivecele lor; în acest caz menţineţi-i uscaţi până în martie, apoi stimulaţi reluarea creşterii prin udare şi expunere la o temperatură mai ridicată.

REPRODUCERE. Planta se poate înmulţi la începutul primăverii prin **divizarea** tuberculilor în porţiuni prevăzute fiecare cu cel puţin un mugure. Vara se pot produce **butaşi** foliari: incizaţi cu o lamă ascuţită nervura centrală de pe faţa inferioară a unei frunze; aşezaţi frunza plată pe un amestec de turbă şi nisip şi fixaţi-o pe suprafaţa compostului cu bucăţele de fire metalice. Menţineţi compostul la temperatura de 21 °C, în permanenţă umed şi la umbră, până când suprafeţele



Sinningia regina *are flori suspendate, în formă de clopoţei.* Sinningia speciosa, *pe pagina alăturată, are flori verticale, înconjurate de o rozetă de frunze.*



incizate ale nervurii centrale nu mai germinează plăntuțe noi; acestea vor fi separate şi plantate individual.

Pericole şi precauţii. Nu expuneţi planta la umiditate şi ger în perioada de inactivitate, sau la frig în perioada vegetativă: pot putrezi fie frunzele, fie tuberculii. Nu efectuaţi stropiri în plin soare, deoarece frunzele se pot arde. Păduchele verde este parazitul cel mai răspândit; combateţi-l la timp cu un insecticid pe bază de piretru sau cu unul cu acţiune sisitemică.

Specii. ***Sinningia pusilla*** este specia de apartament cea mai răspândită şi a dat naştere la hibrizi pitici; ajunge la o înălţime maximă de 5 cm şi, dacă se cultivă în grupuri, creează un aspect aparte de rozete minuscule cu fruze colorate verde-cenuşiu şi flori mici tubulare roz-liliachii. ***Sinningia regina*** este înaltă de circa 23 cm, are frunze colorate verde metalic cu nervuri reliefate albe; florile atârnă sub formă de clopoţei şi sunt violete-albe, cu faţa interioară a petalelor violet-purpuriu. ***Sinningia speciosa*** a fost cunoscută un timp ca ***Gloxinia speciosa***: de aici şi numele de „Glosinia" dat hibrizilor săi. Prezintă o rozetă mică de frunze şi flori, înaltă de 20-25 cm şi cu un diametru de 30 cm; în general este lipsită de tulpină şi are frunze colorate verde închis cu faţa superioară pufoasă, albă, iar cea inferioară purpurie. Din mai până în august produce flori lungi de 5-10 cm, cu formă de trompetă, catifelate, violete sau purpurii. Hibrizii au flori de culori diferite: roşu, roz, violet, purpuriu sau alb strălucitor.

Solanum • Cartof decorativ

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Solanacee

Aspect
arbust

Înălțime
30 - 45 cm

Diametru
30 - 45 cm

Perioada de înflorire
vara

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
uşoară

Genul *Solanum* cuprinde aproximativ 2000 de specii: arbuşti, plante agățătoare, plante ornamentale, dăunătoare, horticole sau legumicole. Două dintre ele sunt cultivate ca plante de apartament, deoarece încântă în lunile de iarnă prin fructele tip **bacă** viu colorate. Aceste plante sunt în general cultivate ca anuale şi eliminate când bacele cad, dar prin îngrijire corespunzătoare este totuşi posibil sa se provoace o nouă fructificare.

CULTIVARE. Replanați-o după înflorire, dar numai dacă rădăcinile apar la suprafața compostului sau se exteriorizează prin găurile pentru drenaj. În acest caz transferați planta într-un ghiveci mai mare. Dacă vreți să conservați planta pentru anul următor, **primăvara** reduceți-o la o treime din înălțime şi tăiați vârfurile vegetative ale noilor lăstari când aceştia ating lungimea de 8 cm. În acest caz, de la sfârşitul primăverii până în **septembrie** transferați planta în aer liber, într-un loc însorit şi protejat. În casă mențineți planta într-un ambient cât mai luminos şi mai aerisit posibil, la 16-18 °C. Udați din abundență pentru a menține compostul totdeauna bine umezit, dar nu îmbibat. **Toamna** şi **iarna** planta va fi ținută la 18 °C, într-un loc bine luminat, pentru a menține prospețimea şi vivacitatea culorilor bacelor. Stropiți aproape în fiecare zi cu apă călduță şi la 2-3 săptămâni administrați un îngrăşământ lichid bogat în potasiu până la maturația fructelor. Udați menținând compostul totdeauna umed până la apariția bacelor, după care reduceți cantitatea de apă.

REPRODUCERE. Însămânțarea se poate efectua în martie, dispunând **semințele** la suprafața compostului şi acoperindu-le cu un strat subțire de nisip grosier; aşezați ghiveciul într-o lădiță ce trebuie să asigure umiditate, umbră uşoară şi o temperatură în jur de 16-21 °C. Odată germinarea produsă, expuneți plântuțele la lumină directă timp de 2-3 ore pe zi. Transvazați-le în ghivece separate când ating înălțimea de 8 cm şi cultivați-le ca şi pe plantele adulte, tăindu-le vârfurile.

PERICOLE ŞI PRECAUȚII. Dacă plantele sunt prea uscate frunzele se veştejesc, iar bacele cad; prea multă apă provoacă îngălbenirea şi căderea frunzelor. Păduchii verzi (care infestează vlăstarele tinere la începutul verii), şi păduchii albi se combat cu insecticide specifice. Dacă observați urme de mucegai gri pe frunze înseamnă că sunt infestate de *Botrytis*: îndepărtați imediat frunzele contaminate şi tratați planta cu fungicide pe bază de cupru.



SPECII ŞI VARIETĂȚI HORTICOLE. ***Solanum capsicastrum*** este un arbust permanent verde, înalt de 30-45 cm, cu tulpini lemnoase şi moi şi frunze lanceolate verzi-gri, lungi chiar de 8 cm; vara apar flori mici, iar la începutul iernii se formează fructele şi anume bacele lucioase care persistă câteva luni, schimbându-şi culoarea la maturitate (de la verde la roşu portocaliu). Varietatea „Variegatum" are frunzele conturate şi împestrițate cu alb-crem. ***Solanum pseudocapsicum*** este un arbust care poate ajunge la înălțimea de 75 cm. Robust şi uşor de cultivat, are bace ceva mai mari şi mai durabile.

Tei de cameră • Sparmannia



Este vorba despre arbuşti permanent verzi care pot atinge dimensiunile unor copăcei şi care au **frunze** ornamentale şi **flori** foarte frumoase. Genul cuprinde circa 7 specii, toate originare din estul Africii şi Madagascar; singura cultivată în apartament este *Sparmannia africana*.

CULTIVARE. Transvazaţi planta anual **primăvara**, folosind un compost foarte fertil şi schimbând ghiveciul numai dacă rădăcinile l-au umplut în întregime. *Sparmannia africana* are o creştere viguroasă, de aceea poate fi necesară transvazarea chiar de mai multe ori pe an: evitaţi să faceţi această operaţie toamna sau iarna. Tăiaţi vârfurile vegetative ale plantei tinere şi scurtaţi tulpinile şi ramurile în momentul transvazării sau după înflorire. Florile sunt puţin durabile şi chiar atunci când sunt ofilite rămân pe plantă încă vreo câteva săptămâni. Lăsaţi-le la locul lor şi tăiaţi pedunculul floral numai când întreaga inflorescenţă şi-a încetat înflorirea. **Vara** aşezaţi planta într-un ambient răcoros, la 16-18 °C; locul trebuie să fie aerisit şi luminos, dar evitaţi să ţineţi planta la soare prea mult timp. Udaţi din abundenţă, menţinând compostul permanent umed; din momentul apariţiei bobocilor florali până toamna adăugaţi un îngrăşământ lichid la fiecare 10-15 zile şi stropiţi cu apă frunzele la interval de câteva zile. **Toamna** şi **iarna** menţineţi o temperatură de 7-10 °C, asiguraţi o bună circulaţie a aerului şi udaţi moderat astfel încât pământul să nu se usuce complet.

REPRODUCERE. În martie-aprilie prelevaţi de pe ramuri **butaşi** tineri, lungi de 10-15 cm; trataţi-le partea tăiată cu hormoni rizogeni şi plantaţi-i într-un amestec bine umezit format din părţi egale de nisip şi turbă. Menţineţi butaşii la 16-18 °C, în penumbră, până la apariţia rădăcinilor. Transferaţi apoi fiecare plăntuţă în ghivece separate de 8 cm şi trataţi-le ca şi pe plantele adulte; dezvoltarea este rapidă, în primele luni putând fi necesare încă una-două transvazări.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. La lumină insuficientă frunzele devin brune şi lipsite de rezistenţă, plantele pot să nu mai înflorească, iar tulpinile se pot dezvolta exagerat, ceea ce conferă plantei un aspect dezordonat şi inestetic. Coşenila făinoasă se combate cu o pensulă înmuiată în alcool denaturat sau cu insecticide sistemice.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Sparmannia africana*** poate atinge o înălţime de 5-6 m; totuşi în apartament rareori depăşeşte 2 m. Frunzele mari, în formă de inimă, verde deschis, acoperite de peri subţiri şi moi, sunt lungi de 15-20 cm şi au un peţiol la fel de lung. Florile albe şi uşor parfumate sunt reunite în umbele cu lăţimea de 4 cm, susţinute de tulpini lungi; prezintă un mănunchi caracteristic de stamine proeminente colorate galben-auriu cu vârfurile purpurii. Înflorirea are loc la începutul primăverii, dar se poate prelungi o mare parte a anului dacă este îngrijită corespunzător. Varietatea „Flore Pleno" prezintă frumoase inflorescenţe formate din perechi de flori, dar înfloreşte cu greutate. "Variegata" este o varietate cu frunzele împestriţate cu alb.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Tiliacee

Aspect
arbust

Înălţime
2 m

Diametru
1 m

Perioada de înflorire
sfârşitul primăverii - începutul verii

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
dificilă

Teiul de cameră *este un arbust permanent verde, care creşte viguros şi necesită o cultivare foarte atentă.*

Spathiphyllum • Spatifilum

Cartea de identitate

Familia
Aracee

Aspect
tufă

Înălţime
30 - 60 cm

Diametru
30 cm

Perioada de înflorire
primăvara-vara

Expunere
penumbră

Udare
abundentă

Cultivare
dificultate medie

Spathiphyllum este un gen cuprinzând circa 36 de specii rizomatoase perene, originare din pădurile Indoneziei şi Americii tropicale. În mod obişnuit se cultivă numai *Spathiphyllum wallisii*, care înfloreşte având o **bractee** albă, mare, asemănătoare unei petale, din care se dezvoltă o inflorescenţă cilindrică în formă de **spic,** colorată alb-crem.

Cultivare. Transvazaţi planta anual **primăvara**, folosind ghivece din ce în ce mai mari şi un compost adecvat pe bază de turbă; aşezaţi cioburi de teracotă pe fundul ghiveciului pentru a favoriza drenajul. Când planta se află în ghiveciul definitiv înnoiţi anual stratul superficial al compostului (2,5 cm grosime) cu unul proaspăt. **Vara** temperatura poate varia de la 18-21 °C la 32 °C, dar cea optimă este de 27 °C; menţineţi planta în penumbră şi evitaţi expunerea direct la soare, acesta arzând frunzele. Udaţi din abundenţă şi în plus stropiţi cu apă o dată pe zi dacă temperatura este foarte ridicată; aşezaţi ghiveciul pe toată durata anului pe o tăviţă cu pietriş umed. De la începutul **primăverii** până **toamna** târziu administraţi un îngrăşământ lichid împreună cu apa la fiecare două-trei săptămâni. **Iarna** expuneţi planta la cât mai multă lumină, evitând soarele direct, la o temperatură de 16-18 °C; mediul trebuie să fie lipsit de curenţi de aer, dar bine aerisit deoarece planta nu suportă fumul sau gazele. Udaţi moderat şi stropiţi regulat planta pentru a menţine umiditatea atmosferică.

Reproducere. În momentul replantării puteţi efectua **divizarea** rizomilor, astfel ca fiecare porţiune să aibă cel puţin 2-3 frunze; plantaţi porţiunile obţinute în ghivece separate şi conservaţi-le umede, la 21 °C şi la umbră, până când se vor înrădăcina. Trataţi-le apoi ca şi pe plantele adulte.

Pericole şi precauţii. Lipsa apei determină ofilirea şi veştejirea frunzelor; încercaţi să faceţi planta să-şi revină introducând-o pentru puţin timp în apă călduţă. Coşenila făinoasă se elimină cu o pensulă îmbibată în alcool denaturat.

Specii şi varietăţi horticole. ***Spathiphyllum wallisii*** (în fotografie), originară din Venezuela şi Columbia, este o plantă rizomatoasă, permanent verde şi perenă, cu frunze verzi şi lucioase, cu lungi peţioli; florile foarte durabile apar primăvara târziu şi vara pe pedunculi florali de 20-25 cm care emerg din centrul plantei. Prezintă o inflorescenţă sub formă de spadix alb-crem lung de 5 cm care se dezvoltă de la baza unei bractei ovale de 8-10 cm lungime; aceasta este la început alb - strălucitor, ulterior devenind verde deschis. Hibridul „Mauna Loa", puţin mai mare decât specia tipică, atinge 60 cm înălţime şi are frunze lungi de 20-25 cm susţinute de peţioli la fel de lungi; florile sunt numeroase şi apar în luna mai învelite într-o bractee de 10-15 cm ce se formează la capătul unui peduncul floral de 40-50 cm.



Stapelia



Stapelia este un gen cuprinzând circa 45 de specii de plante suculente originare din Africa de Sud, fascinante, dar dificil de cultivat. Produc **flori** foarte frumoase cu lățimea de până la 30 cm în cazul celor mai stelate. Nu sunt foarte răspândite ca plante de apartament, probabil din cauza mirosului neplăcut pe care îl emană florile, dar sunt mult apreciate de către amatorii de plante cărnoase.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Asclepediacee

Aspect
suculent

Înălțime
10 - 25 cm

Diametru
30 - 45 cm

Perioada de înflorire
vara

Expunere
plin soare

Udare
abundentă

Cultivare
dificilă

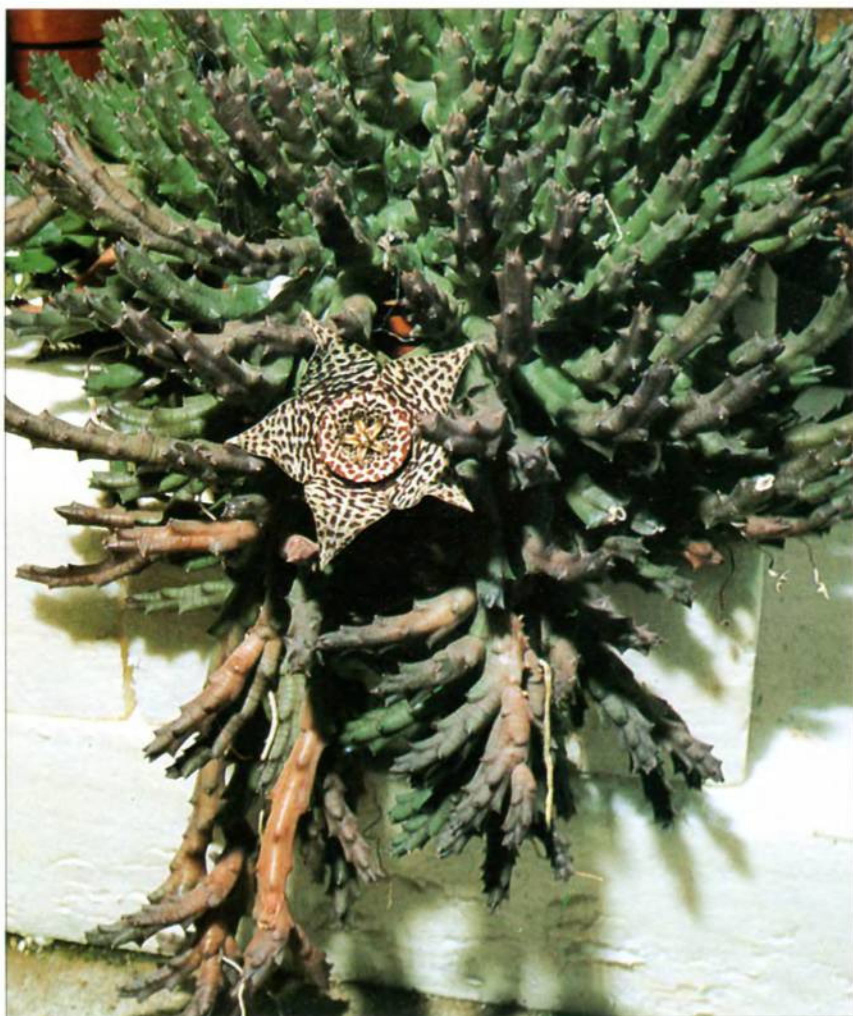
CULTIVARE. Transvazați *Stapelia* anual **primăvara,** folosind un compost pentru cactuși sau un amestec constituit din părți egale de pământ fertil și nisip grosier; drenajul este indispensabil, de aceea așezați pe fundul ghiveciului cioburi de teracotă. Ghiveciul va fi înlocuit cu unul mai mare numai atunci când tulpinile se vor aglomera. Ambientul trebuie să fie cald și uscat, iar **vara** temperatura nu trebuie să coboare sub 16 °C; expuneți planta la soare pentru a-i stimula înflorirea. Udați din abundență, menținând compostul permanent umed, fără ca apa să stagneze în tăvița ghiveciului; adăugați un îngrășământ lichid la fiecare trei săptămâni. **Toamna și iarna** asigurați 10-13 °C, deoarece la o temperatură inferioară rădăcinile pot putrezi. Așezați planta la cât mai multă lumină și la soare. Între octombrie și martie mențineți planta aproape uscată, oferindu-i apă numai în zilele deosebit de calde și însorite.

REPRODUCERE. În martie-aprilie puteți împrăștia **semințe** pe suprafața unui pământ de flori alcătuit din 3 părți compost pentru cactuși și o parte nisip grosier sau din părți egale de nisip și turbă. Acoperiți-le cu un strat subțire de nisip și mențineți-le în penumbră la 18-21 °C; semințele vor încolți după circa o săptămână. Când plantele sunt suficient de mari pentru a fi mânuite, transferați-le separat în ghivece mici, de 8 cm diametru. Speciile mici, cum este *Stapelia variegata* necesită 3 ani pentru a crește și înflori, iar cele mari pretind alți doi ani suplimentari. Între iunie și august puteți preleva cu ușurință **butași**, tăind cu un cuțit ascuțit o tulpiniță secundară din punctul în care se inseră pe tulpina principală. Lăsați-i să se usuce timp de 4-5 zile, apoi plantați-i într-un pământ ideal pentru semănat; mențineți-i în penumbră, la o temperatură de 16 °C până când este semnalată prezența și dezvoltarea rădăcinilor. Transplantați-i apoi într-un ghiveci cu compost pentru plante adulte.

Petalele de Stapelia erectiflora *au o culoare roșu intens (purpuriu) și sunt acoperite de perișori albi și deși.*

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Cantitatea de apă este esențială: dacă este în exces poate produce putrezirea plantei la bază; dacă este prea scăzută și plantele rămân prea uscate, tulpinile se veștejesc începând de la vârf și mor. Dacă este udată prea mult sau este menținută prea mult la umbră, iarna poate fi supusă atacului ciupercilor, semnalat prin apariția unor pete negre pe vârfurile tulpinilor. Combăteți-le cu un fungicid; acesta dă rezultate bune numai dacă se intervine în stadiile incipiente; eventual puteți utiliza tulpinile sănătoase ca butași. Cel mai bun lucru este să se efectueze tratamente preventive, periodice, cu fungicide sistemice, în perioada de dezvoltare vegetativă. Parazitul cel mai obișnuit este coșenila făinoasă: eliminați-o cu un tampon îmbibat în alcool denaturat sau pulverizând un insecticid sistemic.

SPECII ȘI VARIETĂȚI. ***Stapelia erectiflora*** prezintă tulpini foarte subțiri, verticale, înalte până la 15 cm; florile au miros neplăcut și apar vara, fiind mici și purpurii, acoperite de perișori albi, deși și cu petale rotunjite; steaua centrală are perișori subțiri bruni-roșcați.



Stapelia flavopurpurea are tulpini scurte şi verticale, verzi-albastre şi flori verde strălucitor asemănătoare cu stelele de mare. ***Stapelia gigantea*** îşi datorează numele florilor sale gigante, late până la 30 de cm. Tulpinile sunt verticale, înalte de 15-20 cm, colorate verde deschis; la baza lor se formează florile cu petale galbene striate cu roşu şi acoperite de perişori deşi, purpurii. Cultivată în casă această specie înfloreşte rar. ***Stapelia hirsuta*** este o plantă cu creştere rapidă care poate să atingă 25 cm înălţime. Tulpinile verticale, colorate verde bronz, sunt acoperite de perişori scurţi şi moi. Florile sunt late de 12 cm, galben-închis cu pete brune şi acoperite de perişori bruni-roşcaţi. ***Stapelia variegata*** (sin. ***Orbea variegata***), specia cea mai cultivată, are tulpini groase şi cărnoase, ramificate mult la bază, care formează tufe dese; tulpinile sunt lungi chiar de 15 cm, în general dinţate şi cu formă de patrulater pe secţiune, gri-verzi stropite cu purpuriu. Florile stelate care apar în număr mare în timpul verii, au 5 petale gălbui închis cu pete brune-purpurii, şi prezintă o protuberanţă inelară în centrul stelei, albă-gălbuie cu pete roşii-brune. Varietatea „Atropurpurea" are flori cu centrul colorat purpuriu; „Curtisii" are petale alburii cu pete brune-roşcate. Florile persistă câteva zile şi produc fiecare câte o păstaie lungă în formă de corn, care prin crăpare eliberează seminţele.

Răspândirea speciei Stapelia *ca plantă de interior este parţial limitată de mirosul neplăcut al florilor.*

Iasomie de Madagascar • Stephanotis

Stephanotis floribunda este o delicată şi plăcută specie agăţătoare ce produce delicioase **flori** parfumate, albe, ceroase. Cultivată în seră poate atinge înălţimea de 3 m; poate fi cultivată şi în ghiveci, făcând astfel încât **tulpinile** ei să se înfăşoare împrejurul unui fir metalic dispus în cerc sau unui ţăruş acoperit cu muşchi. Deoarece planta este lipsită de **cârcei,** aşezaţi şi legaţi cu grijă tulpinile.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Asclepiadacee

Aspect
agăţător

Înălţime
1,5 - 3 m

Diametru
1,5 m

Perioada de înflorire
vara

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
uşoară

CULTIVARE. Replantarea se face anual **primăvara** folosind ghivece din ce în ce mai mari datorită creşterii rădăcinilor. Ulterior substituiţi numai un strat superficial de compost cu grosimea de 2,5-5 cm; în timpul acestor operaţii aşezaţi în ghiveci un suport adecvat ce poate fi reprezentat de un fir metalic sau un ţăruş cu muşchi. Menţineţi planta într-un mediu bine ventilat, expusă la multă lumină, dar nu la soare; temperatura trebuie să fie constantă, în jurul a 21 °C, important fiind ca planta să nu fie expusă la modificări bruşte de temperatură. **Vara** udaţi-o din abundenţă, de preferinţă cu apă necalcaroasă, menţinând compostul întotdeauna umed; din aprilie până în septembrie adăugaţi la fiecare trei săptămâni un îngrăşământ lichid. Menţineţi tot timpul atmosfera umedă, mai ales dacă este foarte cald, stropind în mod regulat coroana frunzelor şi evitând a uda florile. **Toamna,** odată încheiată perioada de înflorire, tăiaţi tulpinile prea lungi şi împiedicaţi scurgerea sevei, stropind zona tăiată cu apă rece. Din **octombrie** până în **martie** temperatura trebuie menţinută la 13-16 °C, iar ambientul trebuie să fie foarte luminos, însă nu însorit. Udaţi în mod regulat astfel încât compostul să rămână întotdeauna uşor umed.

REPRODUCERE. Primăvara sau la începutul verii puteţi preleva **butaşi** de la extremitatea tulpinilor laterale: tăiaţi imediat deasupra unui nod, înlăturând frunzele bazale. Spălaţi locul tăieturii pentru a opri scurgerea sevei, trataţi-l cu hormoni rizogeni şi plantaţi butaşii într-un amestec constituit din 3 părţi compost şi o parte nisip fin. Menţineţi compostul uşor umed într-o lădiţă, la umbră şi la 21 °C. În 8-10 săptămâni vor răsări noile mlădiţe.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Variaţiile temperaturii, udarea insuficientă sau excesivă, nivelul crescut de calcar al apei provoacă îngălbenirea frunzelor şi căderea florilor. Dacă observaţi prezenţa păianjenului roşu semnalată prin pânza sa închisă la culoare aşezată pe faţa inferioară a frunzelor, interveniţi printr-un tratament acaricid.

SPECII. ***Stephanotis floribunda*** (sin. ***Stephanotis jasminoides***), unica specie cultivată în apartament, este originară din Madagascar. Frunzele sunt dure, ovale, lungi de 8 cm, verde închis cu o nervură centrală proeminentă mai deschisă la culoare, dispuse în perechi de-a lungul tulpinilor. Din martie până în octombrie produc flori tubulare, albe, ceroase şi intens parfumate, grupate în inflorescenţe situate în axila frunzelor.



Strelitzia • Strelizia. Pasărea - paradisului

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Musacee

Aspect
drept

Înălțime
0,9 - 1,2 m

Diametru
90 cm

Perioada de înflorire
primăvara - începutul verii

Expunere
plin soare

Udare
abundentă

Cultivare
dificultate medie

Această spectaculoasă plantă cu aspect exotic se cultivă destul de uşor în apartament, dezvoltându-se bine chiar şi în condiții mai puțin favorabile. Este faimoasă pentru **florile** viu colorate portocaliu aprins şi albastru ce amintesc prin forma lor de creasta unei păsări exotice; aceste flori foarte durabile se numără cu siguranță printre cele mai senzaționale cultivate în casă.

CULTIVARE. Transvazați plantele tinere la începutul fiecărei **primăveri,** crescând progresiv dimensiunile ghivecelor pe măsura dezvoltării rădăcinilor; folosiți un compost fertil şi asigurați un drenaj corespunzător. Nu transvazați plantele mature: acestea nu trebuie să fie manipulate, deoarece nu vor mai înflori; limitați-vă la înlocuirea anuală a unui strat de compost cu grosimea de 2,5-5cm. **Primăvara** şi **vara** temperatura ideală este de 18-21 °C, iar expunerea se va face la lumină foarte intensă, chiar direct la soare. Udați abundent, menținând compostul în totalitate umed pe parcursul lunilor calde, dar aşteptând totuşi uscarea sa la suprafață înaintea repetării operației. Din mai până în septembrie administrați la fiecare 2-3 săptămâni, alături de apă, un îngrăşământ lichid şi stropiți uneori planta fără a uda florile. **Toamna** şi **iarna** mențineți-o într-un ambient aerisit, la 13-16 °C. Expuneți planta la lumină multă şi chiar la soare; udați numai atât cât pământul să nu rămână complet uscat.

REPRODUCERE. *Strelizia* se multiplică prin **divizare**; efectuați operația primăvara, înainte de înflorire. Separați în două cu un cuțit ascuțit masa rădăcinilor sau desprindeți dintr-un exemplar matur, trăgând cu delicatețe, o porțiune cu câteva rădăcini şi 2-3 frunze. Tratați locul tăieturii cu pulbere fungicidă şi plantați porțiunile obținute în ghivece separate. Mențineți-le într-un ambient cald, uşor umed, cu lumină indirectă. După 6 săptămâni rădăcinile ar trebui să fie formate. Tratați noile plante ca şi pe cele adulte; vor înflori în jur de 2-3 ani.

PERICOLE ŞI PRECAUȚII. Udarea este foarte importantă atât iarna cât şi vara; dacă se exagerează cu apa iarna, mai ales când temperatura este coborâtă, se poate ajunge la putrezirea tulpinilor la bază şi a rădăcinilor; o plantă prea uscată în timpul verii capătă un aspect nesănătos.



SPECII. Specia cea mai răspândită pentru interioare este ***Strelitzia reginae*** (în fotografie), cunoscută şi sub numele de „pasărea - paradisului", care poate atinge o înălțime de 90-120 cm. Frunzele lanceolate, cu pețioli robuşti şi lungi de 30-75 cm, sunt colorate verde metalic. Primăvara sau la începutul verii apar inflorescențele susținute de tulpini de 0,9-1,2 m şi formate dintr-o bractee orizontală carenată, lungă de 20 cm, colorată verde cu stropi purpurii, din care ulterior emerg florile. Acestea sunt formate dintr-un corp central bleu, lung de 15 cm, şi din 3 petale verticale, colorate portocaliu aprins, care formează „creasta" caracteristică.

Cancalin • Streptocarpus



Genul *Streptocarpus* cuprinde circa 130 de specii anuale şi perene cu aspect delicat. Originare din zonele împădurite ale Africii de Est şi Sud, din Madagascar, sau din unele regiuni ale Asiei, aceste plante sunt cunoscute ca primule. Se cultivă pentru delicatele **flori** ale căror culori variază de la alb la roz sau de la roşu la purpuriu şi albastru. În zonele de origine cresc în medii umede, de-a lungul cursurilor de apă, aglomerate în grupuri dense. Ca plante de interior sunt mai răspândiţi hibrizii de *Streptocarpus rexii.*

CULTIVARE. Replantarea se efectuează anual în **martie-aprilie,** pentru a forţa planta să se dezvolte adecvat înainte de înflorire; folosiţi un compost propice pe bază de turbă sau un compost de ghiveci cu adaos de turbă. **Primăvara** şi **vara** menţineţi planta la o temperatură de 18-21 °C, într-un ambient bine aerisit, lipsit de curenţi de aer, expusă la lumină, dar nu direct la soare. Udaţi din abundenţă, lăsând apoi să se usuce compostul; administraţi un îngrăşământ lichid adăugat în apă o dată la trei săptămâni (jumătate din doza recomandată). Mai ales atunci când este cald este importantă asigurarea umidităţii atmosferice: aşezaţi ghiveciul pe o tăviţă cu pietriş umed şi stropiţi planta cu apă dimineaţa devreme.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Gesneriacee
Aspect
rozetă
Înălţime
25 - 30 cm
Diametru
20 - 25 cm
Perioada de înflorire din primăvară până toamna
Expunere lumină
indirectă
Udare
abundentă
Cultivare
dificultate medie



Streptocarpus *necesită un ambient bine aerisit şi udări abundente.*



Toamna şi **iarna** asiguraţi o temperatură minimă de circa 16 °C şi expuneţi planta în plină lumină, dar nu direct la soare; ambientul trbuie să fie bine aerisit, dar lipsit de curenţi de aer. Continuaţi să o udaţi, dar stropiţi-o numai în zilele foarte calde.

Reproducere. Primăvara sau la începutul verii puteţi efectua **divizarea** plantei sau prelevarea **butaşilor** de frunze: luaţi o frunză şi tăiaţi-o în 2-3 părţi; îngropaţi fiecare porţiune astfel obţinută într-un amestec umed constituit din două părţi nisip şi o parte turbă, la adâncimea de 1 cm. Aşezaţi ghiveciul într-o lădiţă şi menţineţi compostul umed, la o temperatură de 18 °C, protejat de lumină; în 6 săptămâni vor apărea primele plăntuţe la baza butaşilor; aşezaţi-le în ghivece separate atunci când ating înălţimea de 5-8 cm.

Hibrizii şi varietăţile de Streptocactus *sunt renumite pentru florile diferit colorate, în formă de clopoţei.*

Pericole şi precauţii. Atenţie la umiditatea excesivă care se poate produce când nu este asigurată ventilaţia aerului: poate duce la proliferarea pe frunze a mucegaiului cenuşiu. În acest caz tăiaţi părţile bolnave şi stropiţi cu un fungicid. Dacă planta este infestată de păduchele verde stropiţi-o la timp cu un produs pe bază de piretru, altfel frunzele se vor degrada iremediabil. Îndepărtaţi imediat florile veştejite pentru a asigura o înflorire prelungită.

Specii şi varietăţi horticole. ***Streptocarpus dunnii*** produce o frunză unică mare ce poate atinge chiar lungimea de 90 cm; înfloreşte vara, având flori delicate suspendate pe pedunculi lungi de 30 cm; de la această plantă s-au dezvoltat numeroşi hibrizi. ***Streptocarpus rexii***, specia care a dat naştere celor mai răspândiţi hibrizi ca plante de interior, formează o rozetă de frunze pufoase, în formă de panglică, colorate verde intens; planta atinge 25-30 cm înălţime şi înfloreşte în lunile mai-iunie. Mai cunoscuţi sunt hibrizii ***Streptocarpus x hybridus*** care au flori în formă de clopoţel, variat colorate, ce apar din mai până în octombrie. Varietatea „Mexican White" prezintă flori albe cu centrul galben; „Diana" are flori purpurii cu interiorul alb.



Stromante • Stromanthe

Acest gen numără 13 specii de plante perene permanent verzi şi rizomatoase, originare din America Centrală şi de Sud. Sunt cultivate pentru **frunzele** lor ovale sau linear-lanceolate, frecvent striate în culori strălucitoare. În seră înfloresc sub formă de ciorchini sau raceme apicale constituite din **flori** în formă de cupă, roşii, galbene sau albe, cuprinse între **bractee** colorate; în apartament înfloresc foarte rar.

CULTIVARE. Primăvara puteţi transfera planta într-un ghiveci mai mare sau, mai simplu, puteţi înlocui o parte din pământul vechi cu un compost bun, fertil. Aşezaţi pe fundul ghiveciului cioburi de teracotă sau argilă poroasă, pentru a asigura un bun drenaj şi menţineţi planta la o temperatură constantă (minimum 10 °C). În timpul perioadei vegetative udaţi planta şi pulverizaţi cu regularitate apă deasupra frunzelor; administraţi lunar un îngrăşământ lichid cu un conţinut scăzut de azot. Aşezaţi planta într-un loc luminos, dar protejată de razele solare. Udaţi-o puţin în timpul **iernii**.

REPRODUCERE. Primăvara efectuaţi **divizarea** plantei. Replantaţi fiecare porţiune separat, în ghivece cu compost fertil amestecat cu nisip, şi menţineţi planta într-un loc umbrit până la apariţia noilor frunze.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Controlaţi întotdeauna faţa inferioară a frunzelor care poate fi infestată de coşenile sau păianjeni roşii.

SPECII ***Stromanthe jacquinii*** (sin. ***Stromanthe lutea***) creşte spontan în Venezuela şi Columbia; are tulpini foarte ramificate şi frunzele oval-eliptice. ***Stromanthe porteana*** prezintă frunze alungit-lanceolate, pergamentoase, cu faţa superioară puţin aspră, colorate verde închis cu pete gri-argintii printre nervuri. ***Stromanthe sanguinea,*** originară din Brazilia, este o plantă verticală, rizomatoasă, înaltă până la 1,5 m, cu frunze linear-lanceolate, pergamentoase, oliv închis pe faţa superioară şi roşu pe cea inferioară.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Marantacee

Aspect
tufă

Înălţime
60 - 100 cm

Diametru
30 - 60 cm

Perioada de înflorire
iarna - primăvara (rareori în ghiveci)

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie

Cultivare
dificilă



Plantele genului Stromanthe *sunt permanent verzi şi au frunze frumoase ovale sau lanceolate.*

Syngonium • Singonium

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Aracee

Aspect
tufă agățătoare

Înălțime
1,8 m

Diametru
90 cm

Perioada de înflorire
vara (rareori în ghiveci)

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
ușoară

Plante originare din America Centrală și de Sud, au aspect agățător sau căzător, dimensiuni reduse și sunt ușor de cultivat: necesită numai căldură, umiditate și protecție față de expunerea directă la soare. **Frunzele** își schimbă forma cu vârsta: de la mici și ascuțite devin gigante și multilobate.

CULTIVARE. Se replantează anual **primăvara**, folosind un compost adecvat cu adaos de turbă sau de pământ de frunze descompuse. Transvazați-le în ghivece mai mari dacă rădăcinile au ocupat întreg spațiul, iar când se atinge dimensiunea maximă de 15-30 cm (sau 15-20 cm pentru coșulețe suspendate) limitați-vă la a înlocui anual un strat de compost gros de 2,5- 5 cm. În această perioadă puteți să curățați planta de ramurile în exces. Dacă doriți o plantă agățătoare, în timpul creșterii folosiți ca suport un țăruș acoperit cu mușchi de care rădăcinile aeriene se pot agăța. **Primăvara** și **vara** temperatura ideală este de 21 °C; nu expuneți niciodată planta la soare puternic, în special dacă specia este pestriț colorată. Udați-o din abundență între aprilie și octombrie, iar o dată pe lună diluați în apă un îngrășământ lichid (folosiți jumătate din doza recomandată). În perioadele mai calde stropiți regulat pentru a asigura o atmosferă umedă. **Toamna** și **iarna** mențineți planta la o temperatură de 16-18 °C (niciodată sub 13 °C), într-un loc luminos, dar fără expunere directă la soare, aerisit și ferit de curenții de aer rece. Udați numai atât cât să nu se usuce complet compostul.

REPRODUCERE. Primăvara sau vara puteți preleva **butași** din vârfurile tulpinilor, tăindu-i imediat sub punctul de inserție al unei frunze; eliminați frunzele bazale și tratați suprafața tăiată cu hormoni rizogeni, apoi plantați butașii într-un compost cu adaos de turbă. Închideți ghiveciul într-o pungă de plastic transparent și mențineți-l la umezeală, la umbră și la 18-21 °C. Încolțirea este anunțată de reluarea activității vegetale, fenomen care se produce în mod obișnuit în 6 săptămâni: descoperiți butașii, udați compostul, și după o lună administrați un îngrășământ lichid. Transvazați apoi plănțuțele în grupuri de 2-3 în ghivece mici de 8-10 cm, sau în grupuri de 5-6 în coșulețe suspendate; tratați-le ulterior ca și pe plantele adulte.



PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Planta are nevoie de umiditate și temperatură ridicată tot timpul anului, deoarece altfel poate muri. Atenție la udarea excesivă, care poate să provoace putrezirea rădăcinilor. Evitați folosirea produselor care conferă luciu frunzelor.

SPECII ȘI VARIETĂȚI HORTICOLE ***Syngonium erythrophyllum*** are frunzele mici și ascuțite, arămii - verzi, lucioase și acoperite cu puncte roz. ***Syngonium podophyllum*** este o plantă agățătoare foarte frumoasă, la care este evidentă diferența dintre frunzele tinere și cele adulte: cele tinere sunt ascuțite și colorate verde strălucitor, dar devin lobate, mai ample și segmentate o dată cu îmbătrânirea plantei. La maturitate planta capătă aspect căzător: tulpinile cresc până la 1,8 m și culoarea frunzelor devine mai deschisă. Varietatea cea mai cunoscută este „White Butterfly" (în fotografie) care are frunzele verde-cenușiu deschis cu marginile de un verde mai intens; Varietatea „Green Gold" are frunzele marmorate cu crem, galben-auriu și verde; Varietatea „Trileaf Wonder" prezintă frunze mari, cu nervuri gri-argintii.

Tetrastigma



Originară din zonele tropicale asiatice, *Tetrastigma* este o plantă viguroasă, agăţătoare, care atinge înălţimi considerabile chiar şi în apartament. Datorită vitezei sale de creştere, poate acoperi într-un singur an pereţi şi grilaje cu suprafaţe mai mari de 2 metri pătraţi. **Foliolele** sunt asemănătoare cu cele de castan; **cârceii** viguroşi permit plantei să crească pe orice fel de suport.

CULTIVARE. Se replantează anual **primăvara**, într-un compost propice, aşezând cioburi de teracotă pe fundul ghiveciului pentru a asigura un drenaj bun; ghiveciul trebuie să fie întotdeauna cu două măsuri mai mare, până când se ajunge la dimensiunea maximă de 30-40 cm, după care este suficient a se înlocui numai un strat superficial de compost. Fixaţi planta pe un baston sau ţăruş acoperit de muşchi. **Primăvara** şi **vara** temperatura trebuie menţinută constantă, iar ambientul aerisit; expuneţi planta la lumină, dar nu direct la soare, deoarece frunzele vor fi distruse. Este util să stropiţi din când în când apă în jurul plantei, pentru a elimina praful de pe ea şi pentru a produce puţină umiditate; atenţie să nu îndepărtaţi puful ruginiu care apare pe frunzele mature. În timpul perioadei vegetative, din aprilie până în septembrie, udaţi menţinând compostul umed şi la fiecare două- trei săptămâni diluaţi în apă un îngrăşământ lichid. **Toamna** şi **iarna** temperatura ideală este de 13-16 °C; asiguraţi multă lumină, dar nu expuneţi planta direct la soare şi răriţi udările, fără însă ca pământul să rămână, vreodată uscat.

REPRODUCERE. Puteţi obţine **butaşi** primăvara – vara, tăind vârfurile ramurilor tinere la 10-13 cm din lungime şi asigurându-vă că poartă două-trei frunze. Trataţi suprafaţa tăiată cu hormoni rizogeni şi plantaţi butaşii într-un amestec bine udat, constituit din 3 părţi compost şi o parte nisip grosier. Puneţi ghiveciul într-o lădiţă pentru multiplicare, departe de lumină şi la 18-21 °C; în 6-8 săptămâni se vor forma rădăcini. *Tetrastigma* se poate înmulţi şi prin **marcotaj**.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Dacă planta este expusă la soare frunzele se usucă rapid şi se răsucesc în formă de cornet, devenind brune pe margini. Excesul de apă opacifiază frunzele, în timp ce frigul intens le înnegreşte şi le face să cadă. Frigul împreună cu umiditatea provoacă putrezirea rădăcinilor. Păduchele verde se va combate la timp cu un insecticid pe bază de piretru.

SPECII. Singura specie cultivată în casă este ***Tetrastigma voinierianum***, originară din Vietnam şi Laos; poate ajunge la 3-3,5 m înălţime dacă este cultivată în ghivece mari. Tulpinile dese şi lemnoase sunt constituite din segmente separate de noduri şi aşezate angular unul faţă de celălalt. Frunzele mari, lucioase, sunt subdivizate fiecare în cinci sau mai multe foliole lungi de până la 20 cm; faţa inferioară şi peţiolul sunt acoperite cu un puf brun-roşietic.

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Vitacee

Aspect
agăţătoare

Înălţime
3 - 3,5 m

Diametru
1,5 m

Perioada de înflorire
vara (rareori în ghivece)

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie

Cultivare
uşoară

Plantă agăţătoare viguroasă aparţinând familiei Vitacee, Tetrastigma *are o viteză de creştere surprinzătoare.*

Thunbergia

CARTA D'IDENTITÀ

Familia
Acantacee

Aspect
agățătoare

Înălțime
3 m

Diametru
60 cm

Perioada de înflorire
vara - toamna

Expunere
plină lumină

Udare
medie

Cultivare
dificilă

Thunbergia este un gen vast care cuprinde circa 100 de specii, dintre care unele sunt foarte importante. Sunt plante cu creștere rapidă, cultivate în special pentru valoarea decorativă a **florilor**, care au culori ce variază de la alb la galben- portocaliu și albastru-violet. **Tulpinile** sunt susținute cu bastoane sau grilaje înfipte în compost, sau folosind suporturi de care se pot agăța. Unele specii se pretează chiar la cultivarea în coșulețe suspendate.



CULTIVARE. Replantarea se efectuează anual în luna **martie**. Dacă rădăcinile au umplut ghiveciul, plantele tinere pretind unul mai mare până la atingerea diametrului de 15-20 cm; folosiți pământ fertil și cioburi de teracotă pentru drenaj. În momentul transvazării, tăiați vârfurile vegetative ale plantelor tinere pentru a favoriza ramificarea și scurtați-le pe cele prea mult crescute. **Primăvara** și **vara** mențineți temperatura mediului la 21-24 °C; dacă este mai înaltă asigurați o aerisire corespunzătoare, în special în timpul înfloririi, și dacă se poate așezați planta la aer liber într-un loc luminos, dar ferit de soare în special atunci când este cald. **Toamna** și **iarna** temperatura ideală este de 16 °C și nu trebuie să coboare niciodată sub 10 °C, deoarece planta își poate pierde aproape toate frunzele (în acest caz este necesar a se tăia tulpinile la 30 cm de la bază). Mențineți planta la lumină puternică și ferită de razele directe ale soarelui; udați moderat, numai atât cât să mențineți compostul ușor umed, iar în zilele cele mai călduroase stropiți frunzele cu apă călduță.



REPRODUCERE. Specii precum *Thunbergia alata* și *Thunbergia gregorii* se reproduc ușor și rapid prin însămânțare. În februarie-martie presărați un strat subțire de **semințe** pe suprafața compostului umed; așezați totul într-o lădiță și asigurați un ambient umed cu temperatura de 18-24 °C timp de o săptămână, până la încolțire. Plăntuțele înalte de 10-12 cm și cu 2-3 frunze se replantează separat în ghivece mici de 8 cm umplute cu compost adecvat pentru plante adulte, apoi se transvazează din nou și se cultivă ca plante mature. *Thunbergia grandiflora* se reproduce cu ajutorul



butaşilor lungi de 8-10 cm, care se prelevează de pe tulpini, tăind imediat sub un nod foliar. Trataţi suprafaţa tăieturii cu hormoni rizogeni şi eliminaţi frunzele bazale. Plantaţi butaşii într-un compost pentru seminţe şi introduceţi-i într-o lădiţă, la 24-27 °C. Butaşii trebuie să fie menţinuţi umezi, într-un loc umbrit. Reluarea creşterii indică formarea rădăcinilor; replantaţi apoi cu delicateţe plăntuţele, separat, în ghivece mici.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Atenţie să nu exageraţi cu udarea în timpul iernii: frunzele îşi pierd repede culoarea şi cad, în timp ce rădăcinile putrezesc. Arsura frunzelor este provocată de excesul de lumină, mai ales dacă frunzele au fost anterior stropite. Eliminaţi florile ofilite pentru a obţine o perioadă de înflorire mai de durată. Păduchii verzi pot infesta planta: combăteţi-i cu insecticide pa bază de piretru.

SPECII ŞI VARIETĂŢI HORTICOLE. ***Thunbergia alata*** este o specie permanent verde cu creştere rapidă, originară din Africa de Sud. Cultivată ca plantă anuală, se adaptează perfect fie ca plantă agăţătoare, fie ca plantă căzătoare în coşuleţe suspendate. Are frunzele oval-triunghiulare, lungi de 8 cm, verde închis, care cresc în perechi de-a lungul tulpinilor subţiri ce se dezvoltă în spirală; vara şi toamna produce flori în formă de pâlnie, foarte decorative, lungi de 5 cm, cu petale galbene-portocalii şi un „ochi" central maron sau purpuriu închis. „Susie Mixed" este un grup de hibrizi cu flori colorate variat, de la portocaliu la alb crem. ***Thunbergia fragrans,*** originară din India, prezintă frunze în formă de inimă, lucioase, cu marginile uşor dinţate şi flori albe, parfumate, late de circa 3 cm. ***Thunbergia grandiflora,*** originară din nordul Indiei, este o plantă agăţătoare permanent verde, foarte viguroasă; din iunie până în septembrie produce flori lungi de 5-8 cm, albastru-lavandă cu interiorul alb, grupate în raceme suspendate. ***Thunbergia gregorii*** (sin. ***Thunbergia gibsonii***) este o plantă viguroasă înaltă, putând atinge chiar 3 m; originară din sudul şi estul Africii, din iunie până în septembrie produce flori portocalii cu lăţimea de 4 cm. ***Thunbergia kirkii*** este mai degrabă un arbust permanent verde cu aspect puţin dezordonat. Originară din estul Africii, ajunge la circa 60 cm înălţime, iar în timpul verii produce flori frumoase, albastre-violete cu interiorul alb-gălbui, late de circa 2,5 cm.

Thunbergia alata, *sus, este adecvată atât ca plantă agăţătoare cât şi ca plantă căzătoare. Pe pagina alăturată, jos, florile de* Thunbergia fragrans; *sus, florile de* Thunbergia kirkii.

Tibouchina

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Melastomatacee
Aspect
arbust
Înălțime
până la 1,5 m
Diametru
până la 1,5 m
Perioada de înflorire
vara - toamna
Expunere
lumină indirectă
Udare
abundentă
Cultivare
dificultate medie

În timpul înfloririi Tibouchina *necesită udare abundentă și stropiri regulate, dar nu asupra florilor.*



Tibouchina este un gen cuprinzând circa 200 de specii originare din regiunile tropicale ale Americii de Sud. Cele care se cultivă sunt mai ales arbuști eleganți, permanent verzi, care produc **flori** viu colorate. În apartament ating o înălțime de circa 1 m; în timpul verii pot fi așezate pe terasă.

CULTIVARE. Replantați-o anual în **februarie-martie,** iar dacă doriți să obțineți o plantă de dimensiuni mari creșteți treptat capacitatea ghiveciului până la dimensiunea maximă de 25-30 cm; așezați totdeauna cioburi de teracotă pe fundul ghiveciului pentru a asigura un bun drenaj și folosiți un pământ fertil. Ulterior limitați-vă la înlocuirea stratului superficial (2,5-5 cm) al compostului. În momentul transvazării susțineți plantele cu ajutorul unor bețe de bambus așezate pe marginea ghiveciului de care legați tulpinile. Ajustați planta la începutul **primăverii** sau imediat după perioada de înflorire: își va păstra forma, căpătând un aspect stufos și compact. **Vara** mențineți planta într-un loc luminos, fără expunere directă la soare. Din aprilie până în septembrie udați din abundență, pentru a menține compostul întotdeauna umed; așezați ghiveciul pe pietriș umed și stropiți apă cu regularitate, evitând udarea florilor. Administrați un îngrășământ lichid la fiecare trei-patru săptămâni. **Toamna** și **iarna** asigurați o temperatură de 13-16 °C (dacă este mai coborâtă planta poate să-și piardă frunzele), o lumină foarte intensă, dar filtrată și un ambient cu o bună ventilație a aerului, dar lipsit de curenți de aer rece. Udați doar atât cât să mențineți compostul ușor umed și, din când în când, stropiți frunzele cu apă.

REPRODUCERE. Primăvara sau la începutul verii prelevați **butași** semilemnoși de pe tulpini; tăiați-i cu o lungime de 10-15 cm imediat sub un nod foliar, eliminați frunzele de la bază și tratați suprafața tăiată cu hormoni rizogeni, apoi plantați-i într-un pământ umed format din părți egale de compost pe bază de turbă și nisip grosier. Mențineți butașii într-o lădiță, la 21-24 °C și în penumbră; după formarea rădăcinilor, la 3-4 săptămâni, deschideți lădița și începeți să udați moderat, menținând permanent o temperatură constantă. După încă 4 săptămâni replantați fiecare vlăstar în ghivece mici de 10 cm conținând pământ fertil; tăiați vârfurile vegetative, pentru a stimula ramificarea.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Păianjenul roșu este unicul parazit prezent în mod obișnuit: îl puteți combate crescând umiditatea atmosferică și pulverizând produși specifici.

SPECII. ***Tibouchina semidecandra*** (sin. ***Tibouchina urvilleana***) este singura specie cultivată în mod obișnuit în apartament. Plantă originară din Brazilia, în casă ajunge la 0,9-1,2 m înălțime. Prezintă tulpini lemnoase patrulatere și frunze dispuse în perechi de-a lungul ramurilor. Frunzele au aspect catifelat și sunt ovale, ascuțite, lungi de circa 8 cm; au o culoare verde închis cu nervuri pronunțate verde deschis, iar uneori toamna devin roșii. Din iulie până în noiembrie, reunite în grupuri la extremitatea ramurilor, apar florile colorate purpuriu-violaceu, late de 8 cm, care persistă câteva zile.

Tilandzia • Tillandsia

În marea majoritate originare din America centro-meridională, Mexic şi Argentina, sunt plante epifite aparţinând unui gen foarte numeros care cuprinde mai mult de 400 de specii. Chiar şi în casă se cultivă pe bucăţi de trunchi sau plută şi nu în ghivece obişnuite, cu excepţia câtorva specii rare cărora li se va asigura un drenaj optim. Aceste plante cu adevărat extraordinare sunt uşor de cultivat, creează efecte deosebit de decorative şi persistă câţiva ani; **florile** au viaţă scurtă în timp ce **bracteele**, foarte viu colorate, persistă mai multe săptămâni.

CULTIVARE. Primăvara şi **vara** menţineţi o temperatură între 20 şi 27 °C, protejând planta de lumina directă a soarelui şi stropind-o cu apă frecvent, chiar şi de 2 ori pe zi dacă este foarte cald, de preferinţă folosind apă de ploaie. La fiecare 3-4 săptămâni diluaţi în apa pentru stropire puţin îngrăşământ lichid. Unele plante formează rozete; cavitatea centrală trebuie umplută cu apă şi nu trebuie niciodată să rămână uscată; schimaţi apa o dată pe lună. Dacă este prea cald aşezaţi planta afară. Înfloreşte la **sfârşitul verii** sau **toamna,** după care rozeta dispare treptat. Poate să treacă chiar şi un an până când frunzele se degradează. Din acest moment puteţi diviza planta care a produs vlăstare laterale. *Tillandsia lindeniana* şi *Tillandsia cyanea* se cultivă şi în ghivece cu un compost format din nisip şi turbă în părţi egale; efectuaţi transvazarea numai în cazul în care doriţi să divizaţi planta. **Toamna** şi **iarna** se va păstra o temperatură mai mare de 10-15 °C; menţineţi planta într-un loc cu lumină filtrată, asiguraţi o bună ventilaţie a ambientului, protejând-o însă de curenţii de aer rece şi de ger şi stropiţi-o cu apă, zilnic, în primele ore ale dimineţii.

REPRODUCERE. Primăvara, speciile în formă de rozetă se reproduc prin **divizare,** desprinzând cu delicateţe vlăstarele bazale, prevăzute dacă este posibil cu câteva rădăcini; fixaţi-le pe un nou suport, stropiţi-le cu apă şi agăţaţi-le într-un loc umbros. Atunci când sunt cultivate în ghiveci, *Tillandsia lindeniana* şi *Tillandsia cyanea* se înmulţesc prelevând primăvara vlăstarele bazale şi plantându-le în ghivece mici, conţinând compostul indicat pentru plantele adulte. Sprijiniţi-le pe suprafaţa compostului şi introduceţi-le puţin în pământ, pentru a fixa rădăcinile. Şi *Tillandsia usneoides* se înmulţeşte prin divizare:

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Bromeliacee

Aspect
rozetă, filiformă

Înălţime
10 - 15 cm

Diametru
5 - 8 cm

Perioada de înflorire
vara

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie

Cultivare
uşoară





Frunzele cărnoase şi subţiri de Tillandsia bulbosa *se extind din partea bulboasă în toate direcţiile. Pe pagina precedentă,* Tillandsia cyanea.

desprindeţi un mănunchi de frunze şi legaţi-l cu un fir metalic acoperit cu plastic de o bucată de scoarţă sau de plută; aşezaţi pe suport puţin muşchi de turbă, pentru a favoriza prinderea mai bună a rădăcinior şi menţineţi planta umedă.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Plantele sunt foarte rezistente la boli şi de aceea dacă prezintă un aspect suferind sau frunzele încep să moară înseamnă că au fost expuse la temperaturi prea scăzute sau la curenţi de aer. Frunzele brune şi fragile arată că planta a stat prea mult timp la soare sau că nu are suficientă umiditate. Dacă observaţi prezenţa coşenilei făinoase ştergeţi zonele infestate cu o pensulă îmbibată în alcool denaturat.

SPECII. ***Tillandsia argentea*** are o rozetă mică şi compactă, înaltă de 15-20 cm, formată din numeroase frunze foarte subţiri şi scuamoase, gri-argintii; vara, în centrul frunzişului se dezvoltă o inflorescenţă mai înaltă decât frunzele, în formă de spic răsucit, formată din bractee roşii şi flori purpurii. ***Tillandsia brachycaulos*** formează rozete simetrice, înalte de 13-15 cm, formate din frunze rigide, arcuite, scuamoase pe faţa inferioară, verzui, dar care devin roşii strălucitoare cu puţin înainte de înflorire; inflorescenţa, care apare în timpul verii, este formată din bractee moi şi flori purpurii. ***Tillandsia bulbosa*** are o parte bazală compactă şi bulboasă, formată din frunze cărnoase, ascuţite şi subţiri, lungi chiar şi de 15 cm, care în partea inferioară aderă strâns între ele, iar deasupra părţii bulboase se extind în toate direcţiile; florile lungi de 5-6 cm, purpurii cu vârfurile albe, înfloresc vara la extremitatea unei inflorescenţe în formă de spic. ***Tillandsia cyanea*** prezintă frunze verde închis, lungi de 40 cm şi late de 2,5 cm; are o tulpină înaltă de 5-8 cm care poartă în vârf o inflorescenţă compactă, albastră-violacee. ***Tillandsia ionantha*** formează o rozetă lipsită de tulpină, înaltă de 8-10 cm, cu multe frunze coriacee şi arcuite, suprapuse şi acoperite de scuame minuscule; frunzele centrale devin roşii înainte de înflorire. Vara formează o inflorescenţă lungă în formă de spic la extremitatea căreia se dezvoltă flori lungi de 6 cm, colorate violet-purpuriu, cu stamine galbene proeminente. ***Tillandsia lindeniana*** (sin. ***Tillandsia lindenii***) prezintă o rozetă compactă din frunze lungi de 40 cm şi late de 1,5 cm; tulpina floriferă subţire, înaltă de 30 cm, susţine un spic subţire constituit din flori colorate albastru intens cu colul alb, înconjurate de frumoase bractee colorate roz-coral. ***Tillandsia usneoides*** formează o masă căzătoare şi încâlcită de tulpini lungi şi filiforme, acoperite de frunze scvamoase colorate cenuşiu deschis, lungi de 5 cm; înfloreşte (rareori în ghiveci) vara, având flori minuscule galben-verde strălucitor, formate din trei petale cu lăţimea de 1 cm.

Tolmiea

Unica specie a acestui gen este *Tolmiea menziesii,* care produce plăntuțe noi la baza **frunzelor** mai vechi. Permanent verde și de talie mică, se cultivă cu succes, deoarece crește bine chiar și în condiții nefavorabile.

CULTIVARE. Replantați-o anual **primăvara**, folosind un pământ fertil și ghivece din ce în ce mai mari numai dacă rădăcinile au ocupat în întregime ghiveciul. Fiind plante care trăiesc și în aer liber, în casă au uneori tendința de a se veșteji, motiv pentru care este bine să le țineți la temperaturi răcoroase chiar dacă suportă **vara** până la 21 °C; dacă este mai cald așezați-le afară și la umbră. Așezați *Tolmiea menziesii* într-un ambient bine aerisit și într-un loc foarte luminos chiar dacă se adaptează bine la umbră. Udați-o din abundență și mențineți compostul permanent umed, dar nu îmbibat; din aprilie până în septembrie administrați la fiecare 15 zile un îngrășământ lichid împreună cu apa de udare. Pentru a evita o atmosferă prea uscată stropiți, din când în când, planta cu apă. **Toamna** și **iarna** temperatura trebuie să fie de 7-13 °C, mediul bine aerisit și lipsit de curenți de aer rece, iar planta trebuie așezată într-o poziție luminoasă (chiar dacă este o lumină slabă planta nu suferă). Udați moderat, astfel încât să mențineți compostul doar ușor umed.

REPRODUCERE. Pentru a reproduce planta este necesar să prelevați primăvara frunzele pe care s-au format plăntuțe noi bine dezvoltate, lăsând atașat un segment de pețiol lung de 2,5 cm. Plantați **butașii** foliacei într-un un amestec umed format din părți egale nisip grosier și turbă, cu limbul orientat în sus și pețiolul îngropat, în timp ce partea ce susține plăntuța va rămâne la suprafața compostului. Mențineți frunzele ușor umede, la o lumină bună și la temperatura mediului ambiant; în două - trei săptămâni rădăcinile vor încolți și creșterea se va relua. Tratați-le atunci ca și pe plantele adulte și replantați-le după alte 5-6 săptămâni în ghivece separate cu diametrul de 8 cm, sau dacă preferați în coșulețe suspendate, în grupuri de 3-4. Frunza - mamă se îndepărtează numai când este uscată. Puteți să multiplicați planta și prin **divizare** sau îndoind-o către bază și fixând în compost o frunză la baza căreia s-a dezvoltat o plăntuță și menținând-o atașată de planta - mamă.

PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Atenție la felul cum o udați! Când compostul este prea umed se produce putrezirea rădăcinilor; din contră, lipsa apei face ca planta să se veștejească rapid și favorizează atacul păianjenului roșu, mai ales dacă aerul este cald și uscat.

SPECII. ***Tolmiea menziesii*** (în fotografie) ete o specie originară din vestul Statelor Unite. Această plantă formează o tufă compactă, înaltă de circa 15 cm și cu lățimea până la 40 cm; frunzele sunt colorate verde strălucitor frecvent împestrițate cu galben-verde și sunt acoperite cu perișori albi, moi; frunzele prezintă margini lobate și rotunjite. Pe suprafața frunzelor mai vechi, la joncțiunea dintre frunză și pețiol, se formează plăntuțe noi. În iunie, *Tolmiea menziesii* produce flori minuscule albe-verzui, dar în apartament ajunge rar să înflorească deplin.



CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Sassifragacee

Aspect
tufă

Înălțime
15 - 25 cm

Diametru
40 cm

Perioada de înflorire
sfârșitul primăverii - începutul verii (rar în ghiveci)

Expunere
lumină indirectă, penumbră

Udare
abundentă

Cultivare
ușoară

Tradescantia • Tradescanție. Telegraf

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Commelinacee

Aspect
căzător

Înălțime
30 cm

Diametru
30 cm

Perioada de înflorire
vara (rareori în ghiveci)

Expunere
lumină indirectă

Udare
medie

Cultivare
ușoară

Genul *Tradescantia* provine din zonele subtropicale ale Americii Centrale și de Sud și cuprinde numeroase specii perene permanent verzi, cu **tulpini** târâtoare sau căzătoare, acoperite de **frunze** mici și ascuțite. Sunt plante ușor de cultivat, adecvate și pentru cultivarea în coșulețe suspendate. Multe specii și varietăți produc în vârfuri mici **flori** cu trei petale, a căror culoare variază de la alb la roz.

CULTIVARE. Pentru a cultiva cât mai bine această plantă este necesar să se asigure un drenaj optim al ghiveciului și să se căptușească cu mușchi de turbă interiorul coșulețelor suspendate înainte de a le umple cu compost. *Tradescantia sillamontana* și *Tradescantia navicularis* necesită un compost cu adaos de o treime nisip grosier pentru îmbunătățirea drenajului. **Primăvara** și **vara** puteți așeza plantele afară, sau le puteți menține în casă, la temperatura mediului (până la 27 °C). Tăiați vârfurile vegetative și îndepărtați de la baza tulpinilor căzătoare frunzele veștejite sau uscate; la speciile vărgate trebuie îndepărtate și unele mlădițe noi pentru a favoriza dezvoltarea plantei. Cu timpul, frunzele bazale au tendința de a cădea, alterând astfel aspectul plantei; prelevați din timp butași pentru reproducere. Așezați planta într-un ambient bine aerisit, bine luminat, dar fără expunere directă la soare. Udați atât cât să mențineți compostul în permanență complet umed, iar între aprilie și septembrie administrați un îngrășământ lichid diluat în apă, la fiecare două săptămâni (jumătate din doza recomandată). Amintiți-vă că *Tradescantia*



Adecvată cultivării în coșulețe suspendate, Tradescantia *nu necesită o îngrijire deosebită. În imagine,* Tradescantia alba.

sillamontana şi *Tradescantia navicularis* trebuie udate moderat. Stropiţi frunzele din când în când, în primele ore ale dimineţii, dar nu atunci când este soare, pentru a evita arsurile plantei. **Toamna** şi **iarna** menţineţi o temperatură de 13-16 °C, în orice caz niciodată sub 10 °C. Aşezaţi plantele într-un ambient bine aerisit, dar lipsit de curenţi de aer rece şi reduceţi udarea; compostul se va menţine uşor umed de la o udare la alta. În zilele cele mai calde şi însorite stropiţi planta.



REPRODUCERE. Obţineţi **butaşi** din vârfurile tulpinilor, lungi de 8-13 cm, şi tăiaţi imediat sub un nod, eliminând frunzele bazale. Plantaţi-i în grupuri de 3-4 într-un ghiveci de 8 cm, conţinând un amestec din 2 părţi compost şi o parte nisip fin pe care îl menţineţi umed, în penumbră şi la 21 °C. Când apar primele semne de creştere grupaţi-i în ghivece mai mari şi trataţi-i ca şi pe plantele adulte. Puteţi să obţineţi înrădăcinarea butaşilor şi într-un pahar cu apă; transvazarea ulterioară în ghivece este însă mai delicată şi trebuie efectuată cu multă grijă pentru a nu deteriora micile rădăcini.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Lumina este fundamentală pentru aceste plante. Umbra excesivă provoacă o creştere deficitară, tulpini slab dezvoltate şi frunze suferinde; în cazul varietăţilor pestriţe, ca *Tradescantia sillamontana* provoacă decolorarea frunzelor şi chiar moartea plantei. Totuşi, se va evita expunerea directă la soare, deoarece frunzele au tendinţa să se înnegrească. Udarea este un alt element important; plantele uscate prezintă frunze veştejite, răsucite în formă de cornet şi uneori îngălbenite; în acest caz udaţi-le abundent mai ales în perioada vegetativă, dar nu exageraţi în timpul iernii şi nu lăsaţi apa să stagneze în tăviţă.

Frunzele speciei Tradescantia *pot fi vărgate, striate sau nuanţate. În imagine,* Tradescantia zebrina *„Quadricolor" cu frunzele sale cracteristice bicolore.*

SPECII ŞI VARIETĂŢI. ***Tradescantia bolssfeldiana*** (sin. ***Tradescantia cerinthoides***) are frunzele înguste şi lungi, cu faţa superioară verde închis şi cea inferioară purpurie; la maturitate, din martie până în aprilie produce la extremităţile tulpinilor flori cu lungimea de 1 cm, albe cu puncte roz-purpurii. ***Tradescantia fluminensis*** (sin. ***Tradescantia albiflora***), originară din Brazilia şi Argentina, este exemplarul clasic al acestui gen. Este o specie cu aspect căzător şi tulpini cărnoase, noduroase, cu ramificaţii lungi de 30 cm sau chiar mai mult; frunzele sunt sesile, ascuţite şi lungi de 5-10 cm, verde închis sau verde-albastru cu faţa inferioară purpurie. Primăvara şi vara, la extremitatea tulpinilor căzătoare se dezvoltă mici flori albe stelate. „Variegata", una dintre varietăţile cele mai populare, are frunzele verde deschis, cu dungi albe şi nuanţe de roz. ***Tradescantia navicularis*** (sin. ***Callisia navicularis***) este originară din Mexic şi Peru, este o plantă suculentă cu tulpini târâtoare, mai lungi chiar de 30 cm, acoperite de frunze dese şi cărnoase, colorate verde opac, având faţa inferioară stropită cu purpuriu deschis. În timpul verii, produce mici extremităţi florale colorate purpuriu deschis sau roz intens. ***Tradescantia sillamontana*** prezintă frunze ovale, verde închis cu faţa inferioară roz-purpurie, complet acoperite de un puf alb; se diferenţiază de alte specii deoarece creşte verticală până la 40 cm, pentru ca apoi să devină căzătoare. În timpul verii apar flori colorate roz intens.

Vriesea

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Bromeliacee

Aspect
rozetă

Înălțime
50 - 60 cm

Diametru
50 - 60 cm

Perioada de înflorire
primăvara - toamna

Expunere
plin soare, lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
uşoară

Vriesea este un gen format din circa 200 de specii, dintre care câteva sunt foarte răspândite ca plante de apartament fiind apreciate pentru **frunzele** şi inflorescențele colorate şi atrăgătoare. Frumusețea lor este datorată mai ales **bracteelor** viu colorate, care apar în diferite perioade ale anului; **florile** propriu-zise sunt însă mai puțin semnificative şi durabile.



CULTIVARE. Rozeta plantei - mamă moare după înflorire, dar este înlocuită de vlăstare bazale noi care, lăsate nestingherite în acelaşi ghiveci, după doi-trei ani devin „adulte". Pentru replantarea lor folosiți un pământ pe bază de turbă, necalcaros, cu adaos de o pătrime nisip grosier. Tăiați în orice perioadă a anului rozetele care încep a se ofili la 2,5-5 cm de la bază. **Primăvara** şi **vara** temperatura poate să ajungă chiar la 27 °C; mențineți planta la lumină bună şi expuneți-o la soare timp de câteva ore pe zi (dimineața şi seara). Udați-o din abundență, păstrând întotdeauna cavitatea centrală plină cu apă şi compostul umed; reînnoiți apa din cavitate în fiecare lună; folosiți apă de ploaie sau apă fiartă cu adaos de câteva picături de oțet. Turnați în cavitatea centrală puțin îngrăşământ lichid diluat în apă o dată la 3-4 săptămâni. **Toamna** tăiați de la bază inflorescența când aceasta se usucă; **iarna,** temperatura nu trebuie să coboare sub 13 °C. Expuneți planta la lumină, dar nu la soare, într-un mediu aerisit, dar fără curenți de aer rece, şi mențineți compostul umed prin udări regulate.



REPRODUCERE. Prelevați în martie-aprilie **lăstari** bazali cu înălțimea de 15 cm. Acestora trebuie să le lăsați ataşate rădăcinile. Plantați separat, folosind un compost umed, necalcaros şi ghivece mici, de 8 cm diametru, pe care le aşezați într-o lădiță, la 24-27 °C. Expuneți-i la lumină, dar nu direct la soare, timp de 4-6 săptămâni, până când apar



rădăcini noi, apoi trataţi-i ca şi pe plantele adulte. După un an transferaţi-i în ghivece cu diametrul de 13 cm.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. Dacă înainte de înflorire frunzele încep să-şi piardă culorile vii şi capătă un aspect fragil, sporiţi cantitatea de apă pe care o administraţi, evitând însă stagnarea acesteia în tăviţă, deoarece ar putea produce putrezirea rădăcinilor; curenţii de aer şi frigul pot să cauzeze plantei aceleaşi efecte dăunătoare. Coşenila făinoasă se elimină cu un pămătuf sau o periuţă îmbibată în alcool denaturat; nu folosiţi niciodată insecticide pe bază de malathion, care se poate concentra în gropiţa centrală, dăunând astfel frunzelor.

SPECII. ***Vriesea fenestralis***, originară din Brazilia, are frunze arcuite, lungi de 45 cm şi late de 5 cm, verzi - gălbui, lucioase, cu numeroase nervuri într-o nuanţă de verde mai închis; uneori faţa inferioară este împestriţată cu roşu sau purpuriu. Produce o inflorescenţă înaltă de circa 45 cm, formată din aproximativ 20 de bractee lucioase şi verzi, stropite cu purpuriu închis; florile, care pot să apară primăvara, vara sau toamna, sunt tubulare, lungi de circa 6 cm şi colorate galben-sulf. ***Vriesea splendens*** este originară din Venezuela şi poate ajunge chiar la 60 cm înălţime; are frunzele verzi-albastre, late de 4,5 cm, străbătute de benzi transversale ample mai închise la culoare, cu faţa inferioară cenuşiu deschis. Prezintă un peduncul floral înalt de 60 cm; inflorescenţa este lungă de 30 cm şi constituită din bractee suprapuse, colorate roşu strălucitor, din care la sfârşitul verii (dar uneori chiar primăvara şi toamna) se ivesc succesiv flori lungi de 5 cm, galben strălucitor.

Aşa cum se poate observa la exemplarele din aceste imagini, frunzele şi inflorescenţele colorate sunt caracteristicile cele mai apreciate la Vriesea.

Woodwardia

Cartea de identitate

Familia
Polipodiacee
Aspect
tufă
Înălțime
până în 3 m
Diametru
1,2 - 1,8 m
Perioada de înflorire
nu are flori
Expunere
umbră
Udare
abundentă
Cultivare
dificultate medie

Woodwardia este un gen care cuprinde ferigi deosebit de frumoase și ornamentale, puțin exigente și ușor de cultivat chiar și în coșulețe suspendate, cu condiția de a li se asigura temperaturi mai coborâte și umiditate.

Cultivare. Replantarea se efectuează anual **primăvara,** transferând planta în ghivece mai mari până se ajunge la unul cu diametrul de 25-30 cm; ulterior substituiți anual un strat de pământ de 2,5-5 cm. Folosiți un compost pe bază de turbă și asigurați un bun drenaj. **Vara** temperatura poate crește până la 21 °C; este important ca *Woodwardia* să fie ținută la umbră și udată abundent. Administrați un îngrășământ lichid la fiecare trei-patru săptămâni și stropiți planta cu apă o dată pe zi. **Toamna** și **iarna** mențineți o temperatură în jur de 4-10 °C și expuneți planta în penumbră. Udați moderat pentru a evita uscarea completă a compostului.

Reproducere. Multiplicați planta între noiembrie și martie prin **divizarea** rizomilor: extrageți rizomul din ghiveci și tăiați-l în porțiuni prevăzute cu rădăcini și frunze. Plantați-le într-un compost pe bază de turbă și tratați noile plante ca și pe cele adulte. În cazul anumitor specii puteți să prelevați plăntuțele deja formate care se dezvoltă din **bulbilii** de pe frunze; dispuneți-le pe suprafața unui compost obișnuit și mențineți-le la umbră, bine umezite. Folosiți o lădiță și asigurați o temperatură de 18-21 °C până la formarea rădăcinilor.

Pericole și precauții. Udarea insuficientă duce la veștejirea și căderea frunzelor; din contră, excesul de apă nu dăunează mult plantei, dar se va evita dacă temperatura este foarte scăzută. Dacă temperatura este ridicată, specia *Woodwardia* poate fi infestată de *Thrips physaphus*: combăteți-l cu insecticide specifice.

Specii. ***Woodwardia fimbriata*** (sin. ***Woodwardia chamissoi***), originară din America de Nord, este una dintre speciile cele mai mari: are frunzele verzi, strălucitoare, lungi de 0,9-2,4 m, late de 30-45 cm, elegant arcuite și divizate regulat în aripioare dese. ***Woodwardia radicans*** se caracterizează prin frunze ample verde strălucitor, cu incizii profunde și armonios arcuite. Originară din sudul Europei și din insulele Canare, produce bulbili mici la capătul frunzelor. ***Woodwardia virginica*** este o specie adecvată pentru cultivarea în coșulețe suspendate datorită frunzelor lungi, lucioase, colorate verde strălucitor, cu pețioli purpurii.



Aceste ferigi elegante, cu frunze ample, arcuite, necesită răcoare și umiditate.

Xantozoma • Xanthosoma

Xanthosoma este un gen cu circa 50 de specii răspândite mai ales în pădurile tropicale ale Americii Centrale şi de Sud. Sunt plante frumoase, verzi, foarte apreciate pentru valoarea decorativă a **frunzelor**; produc (foarte rar) **flori** grupate în inflorescețe tip spadix. Pentru o bună dezvoltare este necesar a le asigura temperaturi ridicate, fiind de aceea potrivite pentru cultivarea în sere; pot da rezultate bune chiar şi în apartament. În regiunile de origine, *Xanthosoma* se cultivă pentru tuberculii şi frunzele sale comestibile.

CULTIVARE. Transvazaţi plantele la fiecare 2-3 ani la sfârşitul lunii **februarie**, înainte de reluarea activităţii vegetale; ghiveciul puţin mai mare decât rizomii trebuie să asigure un bun drenaj şi să conţină pământ fertil. Menţineţi planta la umbră, niciodată expusă direct la soare, în zone din casă sau terase orientate spre nord, dar asiguraţi-i o temperatură mai ridicată în lunile friguroase. Până în **aprilie,** udaţi atât cât este necesar pentru a evita uscarea completă a compostului; dimpotrivă, începând din **mai** udaţi-o abundent şi diluaţi în apă un îngrăşământ lichid o dată la fiecare 2-3 săptămâni, până la începutul toamnei. **Vara** asiguraţi o temperatură de 27 °C sau chiar mai mult; pentru a menţine ambientul umed stropiţi cu apă frunzele o dată sau de două ori pe săptămână. Asiguraţi o bună ventilaţie a aerului, dar protejaţi planta de curenţii de aer rece. **Toamna** şi **iarna** *Xanthosoma* necesită minimum 21 °C până în noiembrie, apoi temperatura poate să scadă chiar până la 13 °C până în **februarie** (luna propice pentru replantare), după care trebuie readusă la 21 °C. Reduceţi udarea şi menţineţi compostul doar uşor umed; asiguraţi o aerisire bună în zilele mai luminoase, stropiţi frunzele cu apă şi protejaţi planta de curenţii de aer.

REPRODUCERE. Reproducerea se efectuează primăvara prin **divizarea** tuberculilor sau desprinzând tuberculii noi, mici; fiecare porţiune trebuie să aibă cel puţin un mugure. Dezinfestaţi imediat cu atenţie suprafaţa tăiată şi eventualele plăgi cu o pulbere fungicidă. Plantaţi porţiunile separat, în ghivece, de 13 cm, folosind compostul pentru plante adulte şi menţineţi-le la umbră, umiditate şi la 24 °C. După 2 săptămâni vor prinde rădăcini şi vor apărea noi vlăstare; trataţi-le în continuare ca şi pe plantele adulte.

PERICOLE ŞI PRECAUŢII. O udare corectă este fundamentală: dacă este insuficientă, frunzele se îngălbenesc, se veştejesc şi planta devine fragilă; dacă din contră, apa este în exces sau administrată neadecvat (de exemplu, iarna) provoacă cu uşurinţă putrezirea. Plantele expuse în plin soare prezintă frunze brune şi veştede. Dacă fertilizarea nu este suficientă frunzele pot să-şi piardă strălucirea şi să se înnegrească de-a lungul marginilor.

SPECIIŞI VARIETĂŢI. Plantă originară din Columbia, ***Xanthosoma lindenii*** este permanent verde, cu frunze frumoase, ascuţite, lungi de circa 25 cm, care prezintă nervuri albe. Varietatea „Magnificum" este o varietate rezervată numai colecţionarilor; frunzele sunt un pic mai subţiri, colorate verde-galben cu nervuri albe-crem; planta înfloreşte vara, având o inflorescenţă formată dintr-un spadix acoperit de bractee. În apartament înfloreşte foarte rar.



CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Aracee

Aspect
mănunchi

Înălţime
25 - 70 cm

Diametru
30 - 60 cm

Perioada de înflorire
întregul an (rareori în ghiveci)

Expunere
umbră

Udare
abundentă

Cultivare
difcilă

Yucca • Iuca

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Agavacee/ Gigliacee

Aspect
rozetă

Înălțime
0,9 - 1,8 m

Diametru
60 - 70 cm

Perioada de înflorire
vara (rareori în ghiveci)

Expunere
plin soare

Udare
redusă

Cultivare
ușoară

Yucca este un gen de circa 40 de specii originare din America Centrală și vestul Indiei. În mediul natural atinge chiar 12 m înălțime, de aceea numai câteva specii cu creștere lentă pot fi cultivate în casă. Yucca are o **tulpină** caracteristică, lemnoasă, groasă și aspră, la extremitatea căreia se formează una sau mai multe rozete de **frunze**. Dacă este cultivată în aer liber, produce **inflorescențe** înalte până la 60 de cm care se dezvoltă din centrul rozetei, fiecare fiind constituită din mai multe **flori** albe în formă de clopoțel.

CULTIVARE. Transvazați-o anual **primăvara** în ghivece din ce în ce mai mari până se ajunge la un diametru de 35-40 cm, după care limitați-vă la a înlocui anual un strat de 5 cm de compost, folosind un pământ fertil. Udați moderat între **aprilie** și **octombrie**, evitând stagnarea apei în tăviță, iar la fiecare 4 săptămâni diluați în apă un îngrășământ lichid. *Yucca* trebuie expusă la cât mai multă lumină și chiar în plin soare; de aceea, în special **vara,** așezați-o în aer liber. Când este foarte cald este necesar să stropiți dimineața planta cu apă, dar numai dacă se găsește la umbră. **Toamna** și **iarna** asigurați-i o temperatură de circa 10 °C (chiar dacă poate suporta și 7 °C) și mențineți-o în stare de repaus pe timpul iernii printr-o udare redusă la minimum (deoarece în zonele de origine este obișnuită cu lungi perioade de secetă). Opriți fertilizarea între noiembrie și martie.

REPRODUCERE. *Yucca* se **însămânțează** în februarie-martie la 0,5 cm adâncime, într-un pământ bine amestecat și umed, format din două părți compost și o parte nisip grosier; introduceți totul într-o lădiță pe care o mențineți la umbră și la 21 °C; când semințele au încolțit așezați plănțuțele într-un loc luminos. Când acestea vor avea înălțimea de 5-8 cm (adică după circa 3 luni), replantați-le separat în ghivece de 13 cm conținând cioburi de teracotă la bază, pentru favorizarea drenajului, și un compost obișnuit. Dacă plantele ajung prea mari și își pierd forma, se pot multiplica prelevând fragmente de **tulpină** primăvara-vara. Se scoate vechea plantă din ghiveci, se așază tulpina lemnoasă pe o suprafață plată și stabilă și se taie în segmente de lungimi diferite (minimum 10 cm). Tratați suprafața tăiată cu pulbere de hormoni rizogeni și plantați segmentele într-un amestec constituit din părți egale de turbă și nisip grosier, îngropându-le suficient de adânc pentru a le menține verticale. Acoperiți ghiveciul cu un clopot de plastic transparent și mențineți-l protejat de lumina directă a soarelui, la o temperatură de 24-27 °C; mențineți umiditatea compostului la un nivel adecvat. Îndepărtați învelișul de plastic după 3 săptămâni, când vlăstarele tinere s-au dezvoltat, și transferați-le în alte ghivece separat sau în grupuri de 2-3.



PERICOLE ȘI PRECAUȚII. Dacă expunera la lumină este insuficientă, frunzele de la bază încep să-și piardă coloritul. O udare excesivă veștejește planta și o face mai fragilă. Ciuperca *Botrytis* poate provoca pete cenușii pe frunze: îndepărtați părțile atinse și pulverizați un fungicid. Coșenila făinoasă produce pete asemănătoare bumbacului, iar cea brună scuame brune pe fața inferioară a frunzelor și pe tulpini; eliminați ambii paraziți cu un tampon moale îmbibat în alcool denaturat, sau pulverizând insecticide sistemice.



SPECII ŞI VARIETĂŢI. ***Yucca aloifolia***, originară din regiunile sudice ale Statelor Unite, Mexic şi vestul Indiei prezintă frunze dese, rigide şi ascuţite, cu marginile fin dinţate, dispuse în rozetă la extremitatea tulpinilor. Trunchiul creşte până la 0,9-1,2 m înălţime şi uneori formează la bază rozete noi. I se descriu multe varietăţi: „Marginata" prezintă frunze verzi cu margini albe - crem şi este o plantă căutată, deoarece are o creştere foarte lentă; poate înflori vara, având inflorescenţe sub formă de spirale înalte cu flori dese, albe-gălbui şi uneori stropite cu roz. Rozetele de ***Yucca elephantipes*** (sin. ***Yucca guatemalensis***), specie originară din Mexic şi Guatemala, pot răsări solitar direct din sol sau pot creşte în vârfurile unor tulpini lemnoase. Frunzele sunt lucioase şi ascuţite: cele tinere sunt suficient de rigide şi drepte, iar cele mai vechi au dimpotrivă tendinţa de a se arcui şi a cădea. În mediul natural această plantă atinge şi 12 m înălţime, dar în casă nu depăşeşte 0,9-1,8 m; florile pot să apară la sfârşitul verii, sunt parfumate şi reunite în inflorescenţe albe ca de fildeş. ***Yucca texanum*** provine din sudul Statelor Unite şi este o specie foarte preţioasă, în zonele de origine fiind aproape pe cale de dispariţie. Prezintă o elegantă rozetă de frunze subţiri gri-albastre, lungi de 60 cm şi ornamentate cu perişori lungi şi groşi. La jumătatea verii produce flori albe-crem, dar înflorirea se produce foarte rar în cazul plantelor cultivate în apartament.

Yucca aloifolia, *sus, prezintă frunze ascuţite şi dinţate deasupra cărora, vara, se înalţă frumoase inflorescenţe. Pe pagina alăturată, un exemplar de* Yucca ramificata.

Zantedeschia • Cală

CARTEA DE IDENTITATE

Familia
Aracee

Aspect
tufă

Înălțime
45 - 90 cm

Diametru
70 - 90

Perioada de înflorire
iarna sau primăvara

Expunere
lumină indirectă

Udare
abundentă

Cultivare
dificilă

Zantedeschia este un gen care cuprinde 6 specii originare din zonele mlăştinoase tropicale ale Africii de Sud. Sunt plante extraordinar de frumoase care intră după înflorire într-o perioadă de repaus; de aceea, după câteva luni de la apariția florilor, vor fi stimulate pentru reluarea creşterii prin udare şi nutriție corespunzătoare. Cunoscute sub numele de cale, nu au tulpină şi prezintă **frunze** ample, sagitate şi **flori** foarte elegante. Imediat, sub suprafața pământului, prezintă **rizomi** cărnoşi din care se desprind rădăcinile.

CULTIVARE. Specia cea mai cunoscută şi cultivată este *Zantedeschia aethiopica*, la care se referă indicațiile în ceea ce priveşte cultivarea. Este o plantă cu înflorire precoce, deci va fi replantată la sfârşitul lui **august** sau începutul lui **septembrie**, în timp ce alte specii se vor transvaza în **februarie**; se foloseşte un bun pământ fertil cu adaos de puțină turbă. Rizomii se vor planta în ghivece de15-20 cm; pentru exemplarele mai mici, la circa 5 cm adâncime. Din **februarie** până în **mai**, *Zanthedeschia aethiopica* se va păstra la 13-16 °C, în timp ce în perioada anterioară se menține exact la 10 °C. Toate speciile trebuie menținute în locuri foarte luminoase, dar protejate de soarele direct. Udați-o moderat la începutul creşterii, amplificând udarea atunci când frunzişul este dezvoltat complet; din acest moment udați-o abundent şi mențineți compostul perfect umed. Reduceți gradat udările atunci când florile se veştejesc şi încep să se îngălbenească, ajungând în final să mențineți compostul numai uşor umed. Din momentul apariției bobocilor florali până la terminarea înfloririi, diluați în apă un îngrăşământ lichid la fiecare două săptămâni şi efectuați stropiri intermitente cu apă necalcaroasă. **Toamna** şi **iarna** se va păstra la 10 °C, dar poate supraviețui şi la 5 °C; alte specii pretind circa 13 °C. Către sfârşitul iernii, la reluarea dezvoltării, creşteți temperatura la circa 16 °C. Mențineți compostul uşor umed, iar când planta şi-a reluat creşterea, măriți treptat cantitatea de apă. În timpul înfloririi udați-o abundent şi administrați circa o dată pe săptămână un îngrăşământ lichid. Alte specii de cale se păstrează din **octombrie** până în **februarie** doar uşor umede; ulterior, pentru a favoriza accelerarea reluării creşterii, se udă din ce în ce mai mult.



REPRODUCERE. Puteți multiplica cala în momentul replantării, prelevând **vlăstarele** laterale, dezvoltate în jurul rizomului. Tratați suprafața tăiată cu o pulbere fungicidă şi lăsați vlăstarele să se zvânte. Plantați-le apoi în ghivece de 8-10 cm, conținând compost adecvat pentru plantele adulte; transferați-le în ghivece mai mari când au crescut suficient, pentru a fi manevrate, şi tratați-le ca şi pe plantele adulte. Puteți reproduce calele şi prin **semințe**, dar este un procedeu foarte dificil, în special pentru cei care nu sunt horticultori.

PERICOLE ŞI PRECAUȚII. Atenție la temperatura din timpul perioadei de repaus; Dacă este prea frig, este dificil ca plantele să-şi reia ulterior activitatea. Un compost excesiv de uscat întârzie şi el reluarea activității vegetative, frunzele pierzându-şi coloritul şi compromițându-se aspectul general al plantei. Coşenila făinoasă se elimină cu o pensulă înmuiată în alcool denaturat, în timp ce păianjenul roşu, care apare dacă aerul este prea uscat, se combate pulverizând produşi pe plantă specifici şi crescând umiditatea mediului.



Fiind plante tropicale, pentru a produce bracteele lor mari, calele necesită o udare abundentă. Pe pagina stângă, florile discret pestrițe de Zantedeschia rehmannii.

SPECII ŞI VARIETĂŢI. ***Zantedeschia aethiopica***, specia cea mai cunoscută, are frunzele sagitate, lungi de 45 cm şi late de 25 cm, susţinute de peţioli lungi şi cărnoşi. În perioada cuprinsă între sfârşitul iernii şi începutul verii, apare pedunculul floral care susţine o barctee mare, colorată alb-crem, lungă de 15-25 cm, şi un spadix galben-auriu. Printre varietăţile cele mai frumoase se numără „Childsiana", cea mai compactă şi mai bogată în flori, şi „Green Goddess" care prezintă flori de o formă puţin diferită, prevăzute cu o bractee lucioasă, verde-deschis. ***Zantedeschia albomaculata*** formează un mănunchi de frunze sagitate, lungi chiar de 45 de cm, colorate verde strălucitor cu pete translucide albe-argintii. Florile, care sunt aproape de forma unei pâlnii, apar în timpul verii şi sunt formate dintr-o bractee tubulară având culori variate, de la alb la galben-crem, cu un „col" roşu care acoperă spadixul alb. ***Zantedeschia elliottiana*** prezintă în lunile mai-iunie flori spectaculoase, cu bractee colorate galben-auriu şi spadixul galben; are frunzele în formă de inimă, verzi punctate cu alb, şi ajunge la înălţimea de 60-90 cm. Înaltă până la 60 cm, ***Zantedeschia rehmannii*** are frunzele verzi, frecvent împestriţate cu alb, înguste şi sagitate, lungi de 25-30 cm. Florile în formă de pâlnie, lungi de 10-13 cm, înfloresc în general din aprilie până în iunie; bracteea variază de la roz palid la roşu-viu, în timp ce spadixul central este colorat crem-alb. În Noua Zeelandă s-au obţinut noi hibrizi, mai mici decât ai speciilor originare (înalţi de circa 30-45 cm), cu un aspect armonios şi compact, foarte adecvaţi pentru cultivarea în apartament. Florile prezintă o gamă largă de culori ce variază de la roşu la roz sau de la portocaliu la galben până la purpuriu şi maron, cu bracteele colorate foarte asemănătore.



Anexă

Calendarul lucrărilor sezoniere

Iarna

S-ar crede că iarna este o perioadă de repaus şi deci de linişte pentru aproape toate plantele, chiar şi pentru acelea care necesită îngrijire în această perioadă; lucrurile nu stau însă tocmai aşa. Chiar dacă „dorm", plantele sunt vii şi prin urmare expuse riscului vătămărilor din partea diferiţilor factori sezonieri.

Udarea

Iarna sunt necesare precauţii speciale pentru a evita udarea excesivă. În această perioadă a anului plantele nu necesită multă umiditate, excepţie constituind cele care înfloresc în timpul iernii. Aşadar, un compost prea umed provoacă uşor apariţia mucegaiurilor şi putrezirea rădăcinilor, cu grave consecinţe asupra plantei. În general, este preferabil a menţine majoritatea plantelor uşor uscate decât cu pământul umed.
Chiar şi plantele care iubesc umiditatea, cum sunt ferigile şi azaleele, riscă să fie udate excesiv iarna. În plus, unele specii de plante, aşa cum sunt cactuşii şi plantele suculente, pot supravieţui într-adevăr în acest anotim numai cu foarte puţină apă. Unele specii de cactuşi preferă chiar a nu fi udaţi; mediul uscat şi temperaturile joase stimulează de fapt aceste plante să înflorească în primăvara următoare.
În această perioadă a anului temperatura apei de la robinet este evident prea coborâtă, de aceea trebuie să fim atenţi să nu traumatizăm plantele administrându-le apă prea rece. Este mai bine să lăsaţi apa în stropitoare câteva ore, pentru a ajunge la temperatura mediului ambiant; pentru a nu pierde timpul, se poate chiar adăuga în stropitoare puţină apă caldă.

Hrănirea

O mare parte a plantelor de apartament nu necesită nutriţie în această perioadă; fiind în stare de repaus, necesităţile nutritive sunt scăzute şi orice acumulare de îngrăşăminte în compost poate duce la distrugerea rădăcinilor, putând fi chiar fatală. Fac excepţie plantele care produc flori (ciclamenul, azaleea) sau bractee colorate (steaua de Crăciun). Acestea vor fi nutrite la fiecare 2-4 săptămâni cu un îngrăşământ adecvat pe bază de potasiu.

Temperatura

Plantele de apartament sunt sensibile la variaţiile de temperatură din timpul iernii de aceeea este necesar ca aceasta să fie cât mai stabilă posibil. Trecerea de la căldura din orele în care încălzirea este puternică la frigul prea intens din timpul nopţii, datorat obiceiului de a lăsa gemurile deschise, este deseori contraindicată pentru buna creştere a unei plante. Curenţii de aer pot fi deosebit de dăunători pentru plantele de apartament şi pot provoca aceleaşi probleme ca şi oscilaţiile temperaturii. Căderea neaşteptată a frunzelor, de exemplu, este destul de frecventă la plantele de tipul ficusului.

UMIDITATEA

În timpul iernii încălzirea face ambientul foarte uscat. Numai bucătăria şi baia au tendinţa de a fi mai umede, de aceea reprezintă un refugiu convenabil pentru plante cum sunt maranta, violeta africană şi *Begonia rex*, care necesită toate un mediu umed. Utilizarea unui agent umidifiant ajută până la un punct, în timp ce stropirile frecvente pot uneori să faciliteze infestarea cu ciuperci. Soluţia cea mai bună este aceea de a asigura fiecărei plante nivelul corect de umiditate a mediului ambiant. O bună metodă este aceea de a aşeza planta pe o tăviţă conţinând pietriş umed; acesta va produce consecutiv încălzirii vapori de apă în atmosfera înconjurătoare. Ca alternativă, introduceţi ghiveciul într-altul plin cu turbă umedă. Această metodă este potrivită în special pentru plantele sub formă de tufă, care necesită umiditate crescută, cum sunt maranta, violeta africană, *Begonia rex* şi *Ficus pumila*. Plantele mai mari beneficiează puţin de pe urma acestei metode; pentru ele nu aveţi altă alternativă decât să le stropiţi cu apă călduţă.

FLORI ŞI FRUNZE

Cu toate că sunt relativ puţine plante care înfloresc iarna, este important ca acestea să fie îngrijite mai atent dacă doriţi ca înflorirea să fie viguroasă. Nu udaţi petalele florilor deoarece, datorită frigului, se poate ajunge la putrezire; pentru a evita acest lucru este recomandat să se îndepărteze florile înainte de a începe să se veştejească, operaţie în mod deosebit importantă pentru ciclamen şi violeta africană. Este recomandat a se evita ca aceste plante să rămână prea ude: frigul nu permite o evaporare rapidă şi de aceea apa stagnează, putând să apară ciuperci. Majoritatea plantelor vor intra în starea de repaus după înflorire, sau în orice caz îşi vor reduce ritmul de viaţă înainte de a se declanşa noua creştere primăvara. Ciclamenul se va usca până la tubercul şi va rămâne în stare dormandă până la mijlocul primăverii. Riscul la care sunt expuse cel mai frecvent frunzele în timpul iernii este acela de a se usca sau de a prezenta margini maron sau pete asemănătoare arsurilor. În general, acestea sunt provocate de un mediu ambiant foarte uscat. Plantele cele mai afectate sunt cele cu frunze subţiri, ca maranta şi feriga. Problema se poate rezolva uşor, crescând nivelul umidităţii mediului.

PARAZIŢI

Din fericire, paraziţii nu constituie în general o problemă deosebită în timpul iernii: numai păianjenii roşii şi coşenilele rămân relativ activi, însă nu la fel de mult ca în timpul verii. Ca regulă generală, cu cât temperatura este mai ridicată cu atât paraziţii sunt mai activi. Şi aleuroidele pot produce uscarea unor plante, cum este de exemplu, steaua de Crăciun, mai ales dacă temperatura ambientală este ridicată.

BOLI

Atenţie la eventualele semne ale prezenţei mucegaiului gri, care poate provoca daune imense mai ales în această perioadă a anului. Căutaţi fiecare dintre semnele de boală provocate de acesta pe frunze; vârfurile şi marginile sunt cel mai adesea primele interesate. La primul semn de colorare maron a extremităţii frunzelor trataţi planta cu un fungicid, iar dacă infecţia este limitată la câteva frunze, îndepărtaţi-le imediat pentru a evita răspândirea bolii.

Primăvara

Se pare că plantele simt sosirea primăverii cu mult înaintea noastră. Exact când noi începem să ne gândim să renunţăm la hainele grele de iarnă, dintr-o dată, în dimineţile încă reci şi umede de februarie sau martie, plantele de apartament încep a-şi dezveli mugurii proaspeţi, necesitând îngrijiri şi o atenţie deosebită.

UDAREA

Îndată ce plantele dumneavoastră de apartament încep să-şi dezvelească noii mugurii, ele vor necesita o udare mai abundentă. Pe măsură ce zilele se alungesc, iar temperatura începe să crească, plantele vor consuma din ce în ce mai multe elemente nutritive, pierzând totodată mai multă apă prin evaporare fapt care le amplifică nevoia de „a bea". Aceasta nu trebuie totuşi să conducă la o udare excesivă, o creştere gradată a cantităţii de apă fiind suficientă.

NUTRIŢIA

Creşterea unei plante pe durata primăverii necesită un adaos nutriţional care să favorizeze dezvoltarea lăstarilor ce vor deveni ulterior ramuri, frunze şi flori. Este de preferat totuşi ca administrarea unui îngrăşământ să se facă gradat, câte puţin la început şi crescând apoi doza până la cea recomandată, care va fi atinsă în momentul de vârf al perioadei de creştere. Supraalimentaţia încurajează o creştere abundentă, dar cu dezavantajul unor ramuri şi frunze filiforme, lipsite de vigoare, ce vor compromite ulterior producerea florilor. Dacă de exemplu folosiţi un îngrăşământ lichid, nu administraţi o soluţie concentrată în prima săptămână, ci apelaţi la o formulă mai diluată: jumătate sau o treime din doza recomandată. Deosebit de important este să nu hrăniţi planta atunci când compostul este uscat. Aceasta se poate întâmpla mai ales când se folosesc îngrăşăminte sub formă de pulbere sau granule, care au tendinţa de a se concentra, şi astfel, atunci când planta este udată, unele părţi vor fi fertilizate excesiv, în timp ce altele insuficient. Chiar şi atunci când folosiţi fertilizanţi lichizi, aveţi grijă ca aceştia să fie bine dizolvaţi în apa cu care udaţi planta. Un alt element care trebuie urmărit este evitarea nutririi plantei pentru o perioadă de 6-8 săptămâni după ce a fost replantată, deoarece compostul proaspăt conţine deja toate elementele nutritive de care planta are nevoie.

REPLANTAREA

Primăvara este şi anotimpul potrivit pentru replantare. Însă nu toate plantele pot fi transvazate în noi ghivece în această perioadă, de aceea este util să consultaţi secţiunea *Plantele de la A la Z*. Este important să nu fie replantate prea rapid, deoarece există riscul de a le pierde. Plantele care se găsesc încă într-o stare de relativă „letargie" în urma perioadei de iarnă, nu trebuie replantate până când nu îşi reiau creşterea, deoarece şocul unei replantări anticipate le poate cauza moartea. Augumentarea neaşteptată a cantităţii de apă şi elemente nutritive care devin disponibile o dată cu transplantarea poate fi fatală.

Dacă veţi acţiona cu prudenţă şi atenţie, ţinând seama că necesarul de apă creşte o dată cu înaintarea în timp, planta va tolera mai bine transvazarea în ghivece mai mari. Beneficiile sunt de fapt multiple: planta nu numai că va dispune de mai mult spaţiu pentru a-şi dezvolta rădăcinile,

dar astfel va putea beneficia şi de o cantitate mai mare de hrană şi apă, precum şi de o stabilitate mai mare pe durata perioadei de creştere.

Temperatura

Dat fiind că în timpul primăverii temperatura din exterior începe să crească, plantele de apartament devin mai puţin dependente de încălzirea din interior. Este totuşi important a evita schimbările neprevăzute de temperatură, care pot provoca o cădere a frunzelor tinere şi chiar pot fi fatale dezvoltării plantei. Speciile păstrate în casă trebuie dezobişnuite treptat de căldura constantă la care au fost expuse, pentru a putea supravieţui în lipsa unei încălziri artificiale. De asemenea este important a evita expunerea plantelor la curenţi de aer în prima parte a anotimpului, mai ales dacă sunt obişnuite să crească într-un mediu protejat. Pentru voi, deschiderea ferestrelor într-o zi caldă de primăvară poate aduce o briză de aer proaspăt care vă va aerisi casa, însă plantele voastre nu vor fi desigur la fel de fericite. În această perioadă puteţi începe să aşezaţi plantele în aer liber, de exemplu, pe pervazul unei ferestre, dar trebuie să fiţi atenţi la posibilele variaţii ale temperaturii. În orice caz, la apusul soarelui va fi bine să retrageţi plantele la căldura uşoară şi plăcută a camerei, pentru a evita eventualele daune produse de frigul nocturn.

Modelare şi curăţare

De la debutul creşterii, este important să vă asiguraţi că plantele se vor dezvolta după dorinţele dumneavoastră. Plantele agăţătoare, aşa cum este iedera,vor avea probabil nevoie de câteva suporturi ajutătoare. Alte plante vor trebui ajustate pentru a le asigura forma ideală; speciile ca iasomia necesită scurtarea cu regularitate a tulpinilor şi aşezarea lor în jurul suporturilor, deoarece în caz contrar creşterea va deveni curând dezordonată. Multe alte specii, aşa cum este de exemplu *Beloperone guttata*, vor dezvolta în urma ajustării tulpini viguroase.

Flori şi frunze

Anumite plante cultivate în casă se află deja în plină perioadă de înflorire iarna sau la începutul primăverii: de exemplu, unele specii de iasomie, *Rhipsalidopsis gaertneri* şi primula sunt în plină dezvoltare între februarie şi aprilie. De aceea, este important să le asiguraţi o nutriţie corectă şi adecvată; în astfel de cazuri, îngrăşământul folosit trebuie să aibă un conţinut mare de potasiu, element în măsură să ajute dezvoltarea florilor. Amintiţi-vă că atunci când florile sunt veştejite este bine a le îndepărta, pentru a nu altera aspectul estetic al plantei şi pentru a stimula producerea de noi flori. Acumularea prafului în timpul iernii pe plantele dumneavoastră strică aspectul frunzelor, lucru observat mai ales atunci când soarele începe să strălucească asupra lor. În acest caz, este bine să fie curăţate la început de sezon. Frunzele suficient de mari şi groase pot fi „spălate" cu un burete mic îmbibat cu apă călduţă. Nu folosiţi detergenţi. Este mai bine să curăţaţi foliolele stropind apă cu un pulverizator; nu expuneţi însă plantele la soare cât timp mai persistă pe frunze picături mici de apă, deoarece se pot provoca arsuri periculoase. Produşii detergenţi lucifianţi conţin frecvent substanţe uleioase şi pot vătăma frunzele mai delicate; de aceea, folosiţi-i cu precauţie şi urmaţi cu atenţie instrucţiunile. La începutul primăverii, o ploaie uşoară poate fi benefică multor plante, îndepărtând praful acumulat; atenţie însă a nu le expune ulterior la soare.

PARAZIȚI

Mulți paraziți și alte microorganisme dăunătoare supraviețuiesc de-a lungul iernii. La sosirea primăverii, lumea insectelor se trezește la viață și din ouăle lor ies zeci de mii de noi exemplare. Infestările cu paraziți (care până în acest moment păreau ținute sub control) vor exploda imprevizibil și rapid, provocând vătămări grave plantelor într-o perioadă relativ scurtă. Foarte periculoși sunt păduchii verzi (afidele) și coșenilele, deoarece au o rată de reproducere foarte ridicată. Controlați în mod regulat frunzișul plantelor și căutați păduchii pe fiecare vlăstar și boboc nou. Păianjenii roșii preferă fețele inferioare ale frunzelor, iar coșenilele-fețele inferioare și axilele frunzelor. Imediat ce observați prezența lor, abordați corect situația, folosind un pesticid adecvat și repetând tratamentul, dacă este necesar, la un interval scurt de timp.

BOLI

Primăvara favorizează o intensificare a activității în lumea ciupercilor și a bacteriilor. Anumite afecțiuni, ca ciuperca gri, rugina sau putrezirea rădăcinilor, au tendința de a se manifesta până la începutul primăverii. Inevitabil, dacă plantele sunt neglijate vor fi înfestate mai frecvent în acest anotimp, deoarece condițiile climaterice favorizează creșterea și dezvoltarea diverșilor agenți patogeni.
Îngrijirea plantei presupune înlăturarea tuturor afecțiunilor ei, fie prin mijloace fizice, fie chimice. Efectul dăunător al bolilor poate fi deseori redus sau eliminat printr-un tratament foarte atent, spre exemplu, înlăturând toate florile și frunzele moarte, chiar și pe cele căzute pe compost, și evitând udarea exagerată. Un control atent trebuie menținut până în momentul „însănătoșirii" plantei, la primele semne de boală fiind necesară reintervenția corespunzătoare prin fungicide sau alte produse specifice.

Vara

Vara este perioada anului în care plantele sunt în plină și viguroasă dezvoltare, amplificându-se toate funcțiile primare ale ciclului vegetativ, în primul rând cele referitoare la formarea organelor reproducătoare. Într-adevăr, pentru majoritatea plantelor acest anotimp reprezintă perioada de înflorire maximă și de transformare a florilor în fructe, conținând semințele din care se vor naște noile plante.
Pentru aceste motive, în timpul lunilor de vară plantele necesită îngrijiri speciale, care trebuie efectuate metodic, cu regularitate; acest lucru se datorează în parte temperaturii. Într-adevăr, căldura lunilor de vară accentuează evaporarea apei de-a lungul frunzelor și florilor și determină uscarea rapidă a compostului. Absența apei împiedică circulația regulată a hranei și poate să povoace încetarea dezvoltării plantei și chiar moartea sa.

UDAREA

Udarea plantei în lunile estivale este indispensabilă, dar trebuie ținut seama de variațiile cantitative în funcție de vreme. În timpul lungilor perioade însorite și călduroase, planta ar putea avea nevoie să fie udată cel puțin o dată pe zi, dar dacă temperatura scade sau umiditatea este crescută, necesarul de apă va fi mult mai mic.

Este important de asemenea să se efectueze corect udarea în primele săptămâni care urmează transplantării, pentru a permite noilor rădăcini să penetreze compostul. Fiţi totuşi atenţi: prea multă apă poate să aibă urmări negative, ajungând în cele mai grave cazuri să afecteze serios planta. În timpul acestui anotimp veţi fi probabil constrânşi să lăsaţi singure plantele voastre în timpul unui week-end sau a unei vacanţe de vară. De aceea, trebuie să vă asiguraţi din timp că fiecare dintre ele va fi udată adecvat atât înainte de a pleca la drum cât şi în timpul absenţei voastre. Poate fi util să aşezaţi plantele într-un loc unde necesarul lor de apă să fie mai redus şi să pregătiţi sisteme de autoirigare care să le aprovizioneze cu apă în absenţa voastră.

NUTRIŢIA

În timpul verii plantele au nevoie de hrană suplimentară. În general, ar trebui să fie hrănite o dată pe săptămână sau la fiecare 15 zile, în funcţie de ritmul creşterii. Folosiţi un îngrăşământ lichid corespunzător şi urmaţi indicaţiile firmei producătoare. Nu fiţi tentaţi să nutriţi plantele mai des sau folosind o concentraţie mai mare de îngrăşământ decât cea recomandată, deoarece aceasta ar putea duce la vătămări grave ale rădăcinilor.
Când iniţiaţi nutrirea plantelor, începeţi cu cantităţi reduse, crescând treptat procentul de îngrăşământ. Ar putea fi necesar chiar să nu fie nutrite deloc, aşa cum se întâmplă atunci când sunt replantate târziu sau când compostul conţine un îngrăşământ cu durată lungă de acţiune. Într-adevăr, unele specii se replantează primăvara târziu sau chiar vara. Dacă aţi uitat să mutaţi planta într-un ghiveci mai mare unde va găsi condiţiile potrivite, aceasta trebuie să fie transvazată imediat ce v-aţi reamintit.

TEMPERATURA

Din fericire, temperatura interioară a locuinţei nu creează în general probleme în timpul lunilor de vară, deoarece pereţii reflectă căldura excesivă, astfel încât de cele mai multe ori este suficient să se coboare storurile pentru ca plantele să aibă la dispoziţie temperatura adecvată. Totuşi, în timpul valurilor puternice de căldură şi secetă este esenţial a produce puţină ventilaţie şi umiditate: va fi suficient să stropiţi apă în jurul plantei sau să folosiţi tăviţe pline cu pietriş umed, suplimentar faţă de udarea obişnuită.

MODELARE ŞI SUSŢINERE

În funcţie de evoluţia dezvoltării plantei voastre, poate deveni necesară aranjarea ei prin tăiere cu scopul de a-i menţine un profil compact. Plantele agăţătoare şi cele căzătoare, de exemplu, vor avea certe beneficii de pe urma unei ajustări regulate, care poate fi executată cu un foarfece ascuţit sau cu un cleşte. Pentru multe plante cu frunze tăierea, sau mai corect retezarea vârfurilor noilor ramuri, favorizează o creştere mai densă.
Plantele agăţătoare pretind a fi susţinute cu noi suporturi; în caz contrar, tulpinile lor se pot rupe. Când fixaţi tulpinile de suport, asiguraţi-vă că legăturile nu sunt aplicate prea strâns astfel încât să dăuneze plantei sau să-i limiteze creşterea. Verificaţi de asemenea şi legăturile deja existente, pentru a vă asigura că nici acestea nu provoacă vătămări, întrucât diametrul vechilor tulpini a crescut.

FLORI ŞI FRUNZE

Plantele care produc flori pe toată durata verii beneficiează de un îngrăşământ pe bază de potasiu. Multe dintre ele îşi vor îmbogăţi frunzişul

după încheierea perioadei de înflorire şi de aceea vor avea nevoie să fie nutrite şi în această perioadă, dar în acest caz trebuie folosit un îngrăşământ obişnuit pentru plante de frunze. Amintiţi-vă că florile trebuie să fie îndepărtate chiar de la începutul ofilirii, pentru a evita putrezirea lor pe plantă şi provocarea de boli, precum şi pentru prevenirea pierderii suplimentare de energie în timpul formării seminţelor.
În timpul verii unele specii, aşa cum sunt cele pentru frunze (violeta africană, maranta, feriga), preferă o umiditate mai ridicată a mediului. Majoritatea plantelor beneficiază de pe urma stropirii cu apă călduţă a frunzelor la intervale regulate, efectuată cu ajutorul unui pulverizator cu pori fini. Evitaţi însă a stropi plantele care nu suportă apa pe frunze, aşa cum este violeta africană. Pentru aceste specii este mai bine ca atunci când este foarte cald să furnizaţi umiditate mediului aşezând în jurul ghiveciului turbă umedă sau utilizând tăviţe pline cu pietriş umed. Din contră, frunzişul multor plante, printre care ficusul, palmierul, iedera, filodendronul, preferă o pulverizare uşoară cu apă călduţă pentru eliminarea prafului şi murdăriei acumulate. Aceasta este în mod particular utilă pentru plantele cu frunze dificil de curăţat manual. Unele specii mai rezistente, aşa cum este iedera, pot fi chiar expuse în aer liber în timpul unei ploi uşoare de vară. Este important pe de altă parte a evita menţinerea compostului prea umed un timp îndelungat; în cazul majorităţii plantelor este mai bine să îl lăsaţi să se usuce puţin înainte de a îl uda din nou, dar există şi excepţii. Suprafaţa compostului trebuie menţinută curată, eliminând reziduurile, frunzele şi florile purtede. În afară de aceasta, îndepărtaţi fiecare frunză bolnavă, alterată sau moartă şi florile ofilite, pentru a evita astfel orice factor favorizant al îmbolnăvirii.

PARAZIŢI

Toţi paraziţii sunt foarte activi în timpul lunilor de vară; prin urmare, trebuie să controlaţi zilnic plantele pentru a vă asigura că aceştia nu sunt prezenţi. Nu ezitaţi să acţionaţi corespunzător la primele semne de infestare. Păianjenul roşu şi musculiţele albe sunt deosebit de supărătoare, şi este important să le ţineţi sub control, folosind un insecticid adecvat. Păianjenul roşu se dezvoltă bine în condiţii de căldură şi uscăciune; de aceea prezenţa lui poate fi limitată într-o oarecare măsură prin stropirea regulată a ambelor feţe foliare cu apă călduţă. Alţi paraziţi importanţi care ar putea infesta plantele sunt păduchii, coşenilele făinoase şi brune şi tripsidele.

BOLI

Rugina şi mucegaiul sunt două infecţii frecvente, datorate ciupercilor care se dezvoltă cu uşurinţă în această perioadă a anului şi al căror control nu este întotdeauna facil o dată ce planta a fost agresată. Aplicarea preventivă de fungicide sistemice pentru evitarea răspândirii acestor boli este întotdeauna de preferat comparativ cu aşteptarea debutului bolii şi demararea ulterioară a tratamentul. Aceeaşi metodă este valabilă şi pentru restul bolilor; este probabil mai bine a le preveni prin pulverizarea plantelor cu produşi adecvaţi. Unele boli provocate de bacterii sau ciuperci sunt strict localizate şi pot fi controlate relativ uşor prin îndepărtarea tuturor părţilor infestate şi distrugerea lor ulterioară prin ardere, pentru evitarea răspândirii bolii. O bună măsură este aceea de a elimina la timp frunzele, florile sau alte părţi ale plantei care sunt veştejite; ţesuturile moarte riscă să putrezească devenind astfel un teren ideal pentru fungi şi bacterii, inamicii cei mai periculoşi ai plantelor voastre.

Toamna

Frecvent clima suferă variații anuale neprevăzute, astfel încât uneori devine greu de stabilit limita dintre anotimpuri. Aceasta se întâmplă mai ales la trecerea de la vară la toamnă, care pentru plante reprezintă o fază extrem de critică. În această perioadă diminuă funcțiile vitale, deoarece plantele bienale sau perene se pregătesc pentru repausul de iarnă. Cu toate acestea, planta este încă foarte activă; multe frunze se îngălbenesc, florile se veştejesc, dar sunt suficiente câteva zile mai calde pentru a apărea o nouă frunză, o nouă floare. Este vorba deci de o perioadă delicată pentru toate speciile, chiar şi pentru cele anuale care vor trebui să-şi răspândească semințele; ele pretind aşadar o îngrijire atentă şi o maximă protecție. Spre exemplu, este total imprudent să se efectueze replantarea.

Udarea

În această perioadă a anului cantitatea de apă pe care o necesită plantele scade constant până la valori minime. De aceea este nevoie să fiți foarte atenți, pentru a le furniza cantitatea strict necesară în funcție de evoluția vremii.

Nutriția

Este important pentru majoritatea plantelor să întrerupeți hrănirea la sfârşitul lunii septembrie, deoarece ritmul lor de creştere şi necesitățile nutritive scad. Dacă se continuă totuşi administrarea de îngrăşământ se va ajunge la concentrarea acestora în compost. Fiind toxice în concentrații ridicate, pot provoca daune rădăcinilor. În cazul speciilor care pot continua să fie alimentate cu un îngrăşământ, chiar dacă acesta este administrat în doze reduse este de preferat utilizarea unor produşi solizi cu difuziune lentă.

În acest anotimp majoritatea plantelor se pregătesc pentru a intra într-o stare asemănătoare letargiei (repaus) cu foarte puține semne de creştere, din care cauză nu necesită aportul unui îngrăşământ. Există totuşi unele excepții reprezentate de acele specii ce înfloresc toamna târziu sau în timpul iernii. Acestea trebuie să fie nutrite folosind un fertilizator cu un conținut echilibrat de azot, fosfor şi potasiu.

Temperatura

Pe timpul toamnei este important să se mențină, pe cât posibil o temperatură constantă, stabilă, care va fi scăzută treptat pe măsură ce plantele se adaptează condițiilor vremii. Se pot provoca daune majore prin variații neaşteptate de temperatură, mai ales prin trecerea de la o zi călduroasă de vară la o noapte friguroasă. Scăderile bruşte de temperatură, mai ales dacă se asociează cu un compost umed, reprezintă principalii factori de risc la care este expusă planta în acest anotimp.

Flori şi frunze

Pentru plantele ce încă mai produc flori este important să îndepărtați toate florile moarte sau pe cale de a muri. Plantele ce înfloresc toamna târziu sau iarna necesită a fi nutrite şi udate corespunzător. Este important de asemenea să se țină cont de tratamentul special pretins de speciile sensibile la durata mai scurtă a zilei, aşa cum este steaua de Crăciun.

Pentru a obține o dezvoltare normală şi o colorare adecvată a bracteelor, astfel de plante vor trebui nutrite şi udate în mod adecvat; de asemenea va trebui să li se asigure o cantitate suficientă de lumină solară. Fiecare expunere la lumină artificială după orele normale de lumină solară, în timpul lunilor cheie, va îngreuna producerea bracteelor.
Pentru plantele cu frunze căzătoare este suficient a ne limita la îndepărtarea celor moarte sau pe cale de a se usca, evitând astfel putrezirea, care se află la originea diferitelor boli. Pentru plantele perene îngrijirea diferă în funcție de specie, dar aproape toate preferă reducerea gradată a udării..

PARAZIȚI

Deoarece activitatea lor maximă se desfăşoară în timpul verii, mulți paraziți îşi reduc toamna rata de reproducere şi de aceea s-ar putea presupune că în acest anotimp reprezintă o problemă minoră. Dar nu este aşa. Majoritatea insectelor continuă să fie active, în timp ce unele chiar pot să prolifereze în timpul toamnei. Păduchii pot continua să fie un motiv de îngrijorare în prima parte a anotimpului, pentru ca apoi să dispară până primăvara. Nu la fel stau lucrurile cu păianjenul roşu, care trebuie ținut strict sub control în timpul acestei perioade, deoarece va continua să se hrănească din planta vostră tot timpul anului, dar la un nivel care scade concomitent cu reducerea duratei zilei şi a temperaturii.
Coşenilele vor continua să fie active deşi mult mai puțin decât în plină vară, la fel comportându-se şi tripsidele, care reprezintă o adevărată problemă pe toată perioada iernii, şi pot fi deosebit de dificil de controlat. Acestea prosperă în condițiile unui climat cald şi uscat, simțindu-se de aceea foarte bine în mediul ambiant confortabil produs prin încăzire. Tratați plantele cu un insecticid specific o lungă perioadă de timp pentru a surprinde insectele înainte de maturizare. Un control atent la începutul toamnei va reduce probabilitatea ca tripsidele să se înmulțească.
Musculițele albe pot constitui o problemă, deoarece depun ouăle pe suprafața compostului, iar ulterior larvele mănâncă frunzele şi rădăcinile, producând astfel deteriorarea plantei.

BOLI

Fiți foarte atenți la posibila putrezire a rădăcinilor şi codițelor frunzelor: plantele pot fi uşor verificate în această perioadă, în special dacă sunt expuse riscului de a fi udate excesiv. Dacă unele rădăcini sau codițele frunzelor sunt putrezite, va fi necesară folosirea imediată a unui fungicid corespunzător pentru a evita ca o ciupercă să provoace unele boli grave. Este de asemenea importantă îndepărtarea frunzelor moarte şi a florilor veştejite, deoarece sunt un teren ideal pentru instalarea bolilor provocate de ciuperci (de exemplu, *Botrytis*).
În afara unui control atent şi continuu al plantelor, este de asemenea indicat să folosiți un fugicid bun în scopul prevenirii bolilor încă de la primul simptom, în loc de a aştepta să tratați un exemplar total contaminat şi dificil de salvat.
Rugina frunzelor, cauzată tot de o ciupercă, poate constitui o problemă dacă frunzele sau atmosfera sunt prea umede. Dat fiind că toamna frunzele se îngălbenesc, deseori este dificil de observat atacul ciupercilor.

Cultura hidroponică

Cultivarea plantelor în apă

Deşi culturile hidroponice nu sunt foarte obişnuite, ele reprezintă o tehnică interesantă de grădinărit, care necesită obligații mult difierite față de cele obişnuite. Avantajul acestei metode de cultivare comparativ cu cele clasice, constă în faptul că economiseşte timp şi spațiu, creează mai puțin deranj şi face ca udarea pe timpul vacanței să fie mai puțin problematică. Culturile hidroponice, cunoscute de asemenea ca hidroculturi, reprezintă o metodă de cultivare a plantelor în care nu este necesară utilizarea compostului. Această metodă se bazează pe folosirea unui mediu de cultură în care sunt introduse rădăcinile plantei. În casă, acest mediu de cultură este constituit simplu din apă la care se adaugă un îngrăşământ specific pentru culturi hidroponice. Nu este posibil să se cultive prin această metodă, cu siguranța succesului deplin, toate plantele de ghiveci; spre exemplu, plantele cu flori vor creşte dificil într-un astfel de mediu de cultură. Plantele cele mai adecvate sunt cele cu frunze, aşa cum este ciperus, coleus, croton, dracena, filodendron, unele specii de ferigi, ficus, iederă şi palmier. Cultura hidroponică nu foloseşte nici un fel de compost; în fapt, rădăcinie plantei se mențin introduse în apa fertilizată, iar planta este susținută de granule de argilă poroasă.

Cheia succesului

Lucrul cel mai important atunci când doriți să experimentați o cultură hidroponică este să vă asigurați că sunt menținute nivelurile corecte şi compoziția potrivită ale îngrăşământului din apă. În acest scop aveți nevoie de un ghiveci special pentru culturi hidroponice, prevăzut cu un indicator care semnalează nivelul maxim şi minim al apei, şi, de asemenea, de un bun îngrăşământ specific. Instrumentul de măsură este un dispozitiv simplu care permite a controla nivelul fluctuant al apei cu ajutorul unui indicator legat de un plutitor. Pentru dozarea îngrăşământului este suficient a se respecta instrucțiunile de pe prospectul produsului. O eroare care trebuie neapărat evitată este aceea de a uda prea mult o plantă hidroponică, continuând să umplem ghiveciul până la nivelul maxim. Astfel apa sărăceşte în substanțe nutritive şi poate deveni murdară, privată de aer şi plină de gaze toxice dizolvate în ea în locul oxigenului. O astfel de apă afectează grav rădăcinile şi poate cauza chiar moartea plantei. De aceea este preferabil a lăsa apa să ajungă la nivelul minim înainte de a umple iar ghiveciul până la maxim: în acest mod apa va rămâne totdeauna proaspătă şi curată.

Plantele hidroponice trebuie nutrite cu o soluție preparată special, care conține toate substanțele nutritive de care planta are nevoie. Este vorba de un îngrăşământ cu o dispersie lentă, ce se găseşte sub formă de granule; asigură nurtiția pentru o lungă perioadă de timp (circa 1 an), desigur respectând ajustarea nivelului apei aşa cum s-a indicat. Dacă nu aveți la dispoziție un astfel de îngrăşământ, puteți folosi unul multi-uz, în modul şi dozele recomandate de producător. În fine, este important să se evite temperatura foarte scăzută. Cu toate că plantele hidroponice cresc frecvent mai bine ca cele cultivate în compost, sunt în general foate sensibile la frig. Nu lăsați niciodată temperatura mediului să coboare sub 7 °C.

REPLANTAREA

Dacă totul decurge normal plantele dumneavoastră se dezvoltă bine, ajungând să necesite replantarea. Nu va trebui să se repete această operaţie atât de des ca pentru speciile normale de ghiveci, deoarece plantele hidroponice au un aparat radicular mult mai compact comparativ cu cele ţinute în compost: unei plante i se va schimba ghiveciul numai când începe să fie prea mare pentru conţinătorul ei sau când tulpina ei devine grea, necesitând un ghiveci mai mare pentru a avea o stabilitate mai bună.

Este importantă de asemenea alegerea ghiveciului: trebuie să menţină perfect apa şi nu trebuie să reacţioneze chimic cu soluţia nurtitivă, deoarece ar putea duce la alterarea şi corodarea pereţilor. În acest sens, cele din plastic rigid sunt cele mai convenabile, în timp ce ghivecele de argilă nu sunt adecvate, deoarece sunt poroase.

Modul în care se face replantarea este foarte simplu. În primul rând, extrageţi delicat planta din vechiul ghiveci, având grijă să nu vătămaţi rădăcinile.

Înainte de aceasta, trebuie să pregătiţi noul ghiveci ce va conţine pe fund argilă poroasă în cantitate suficientă, aducând planta la un nivel similar cu cel precedent. Pentru a fi siguri că soluţia apoasă pe care o veţi introduce rămâne curată clătiţi granulele folosite înainte de a le reutiliza. Aşezaţi apoi planta deasupra stratului de granule şi întindeţi cu atenţie rădăcinile. Ţineţi tulpina cu o mână şi adăugaţi alte granule astfel încât să menţineţi planta verticală. Continuaţi să adăugaţi treptat granule până la umplerea ghiveciului. În fine, adăugaţi amestecul de apă şi îngrăşământ în cantitate suficientă pentru a umple ghiveciul. Rădăcinile plantei se vor întinde repede în ghiveciul hidroponic şi se vor adapta la noul mediu.

ADAPTAREA UNEI PLANTE CULTIVATE ÎN COMPOST

Plantele cultivate prin metode tradiţionale în compost pot fi adaptate la cultivarea hidroponică numai dacă le veţi trata cu multă grijă. Nu se recomandă acest transfer în cazul plantelor cu flori şi a celor prea mari, deoarece primele sunt foarte delicate, iar celelalte sunt deja adaptate în mediul propriu şi ar putea avea de suferit în urma schimbărilor. Începeţi cu plante mici, sub 30 cm înălţime.

Scoateţi planta din ghiveci şi introduceţi masa rădăcinilor în apă călduţă. Rădăcinile trebuie curăţate pe rând, cu delicateţe, pentru a elimina întregul compost. Clătiţi-le cu apă călduţă pentru a elimina orice urmă de compostul care poate contamina soluţia nurtitivă hidroponică. Când rădăcinile sunt complet curăţate, puneţi planta în noul ghiveci aşa cum s-a arătat la început şi menţineţi-o la o temperatură de circa 20 °C.

Pentru menţinerea umidităţii mediului este indicat a se închide ghiveciul într-o pungă de plastic, cel puţin pentru primele 3-4 săptămâni, care sunt cele mai critice. Când planta pare că începe să crească normal şi nu dă semne de înmuiere puteţi considera că şocul a fost depăşit. Atunci puteţi îndepărta punga de plastic: este oportun totuşi să se facă o aclimatizare treptată a plantei la noile condiţii, îndepărtând provizoriu punga timp de câteva ore pe zi înainte de eliminarea sa definitivă.

Glosar

ACAULE
Plante a căror tulpină este atât de scurtă încât poate să nu fie vizibilă. Frunzele formează în general rozete la nivelul solului.

ACIDOFILĂ
Plantă care preferă terenurile acide, mai exact având un pH sub 7.

AERIAN
Organ vegetal care se dezvoltă deasupra sololui, aşa cum sunt, de exemplu, părţile verzi ale plantei şi rădăcinile adventive care se dezvoltă în exterior din tulpini şi ramuri.

AGAMICĂ
Reproducere vegetativă sau asexuată, fără fecundaţie.

ALCALIN (BAZIC)
Pământ de cele mai multe ori calcaros, bogat în substanţe bazice (pH cuprins între 7-14).

ALTOIRE
Mod de înmulţire vegetativă folosit în pepiniere care constă în introducerea altoiului în portaltoi.

AMENT (MÂŢIŞOR)
Inflorescenţă în formă de spic, mai mult sau mai puţin compactă, care în general atârnă şi este frecvent unisexuată.

ANDROCEU
Totalitatea organelor sexuale masculine (stamine) prezente în floare.

ANUALĂ
Plantă al cărei ciclu vegetativ (intervalul cuprins între naştere şi moarte) se încheie într-un an.

ANTERĂ
Porţiune superioară a staminei (organul sexual masculin al florii) în care se formează granulele de polen.

APICAL
Organ situat în partea superioară, terminală, al unui alt organ sau al unei plante.

AUTOGAME
Plante care se înmulţesc prin polenizare directă.

AXILĂ
Unghiul format între frunză sau peţiolul său şi tulpină.

BACĂ
Fruct cărnos indehiscent conţinând seminţe răspândite în pulpă (exemplu: pătlăgeaua roşie).

BIENAL
Plantă în general erbacee, care trăieşte doi ani; în primul an se dezvoltă numai frunzele, în al doilea an înfloreşte, fructifică şi moare.

BRACTEE
Frunză modificată, având frecvent funcţie de protecţie, cu forme şi culori variate. Este deseori prezentă în jurul unei inflorescenţe.

BULB
Tulpină transformată în organ de rezervă. Este subteran şi poate fi folosit pentru reproducerea agamică a plantei.

BULBIL
Bulb mic care se dezvoltă de regulă în pământ, dând naştere unui nou individ. Poate fi folosit pentru reproducerea vegetativă a plantei.

BULBOASĂ
Plantă prevăzută cu bulbi, tuberculi sau rizomi.

CALICIU
Verticil extern al florii, de regulă verde, cu funcţii protectoare. Elementele din care este format se numesc sepale.

CAPSULĂ
Fruct uscat dehiscent care la maturitate se deschide în valve de care aderă seminţele.

CARIOPSĂ
Fruct uscat indehiscent conţinând o singură sământă ce aderă la involucru (de exemplu: porumbul).

CĂŢĂRĂTOARE
Plantă cu tulpina alungită şi agăţătoare care se prinde, aderând prin diverse mijloace (ex. cârcei, ventuze), de ziduri sau alte structuri învecinate, care servesc drept suporturi.

CIORCHINE
Racem ramificat.

CLONĂ
Serie de indivizi descendenţi ai aceluiaşi individ rezultaţi pe cale asexuată.

COL
Zona de trecere dintre tulpină şi aparatul radicular.

CORDAT
În formă de inimă.

CORIMB
Inflorescenţă asemănătoare unei umbrele în care florile, deşi au pedunculii inseraţi la înălţimi diferite pe axa comună, apar la acelaşi nivel.

COROLĂ
Verticil intern al florii, în general colorat, constituit din petale. Are mai ales funcţie estetică.

DEHISCENT
Fruct care la maturitate se deschide pentru a permite eliberarea semințelor.

DIOICĂ
Plantă care poartă flori unisexuate, masculine şi respectiv feminine, pe indivizi diferiți.

DRUPĂ
Fruct cărnos nedehiscent care, în general, conține o sământă unică protejată de un involucru lemnos.

EPIFITĂ
Plantă fără rădăcini subterane care creşte de obicei pe alte plante, în special pe suprafața organelor acestora (trunchi, ramuri).

FAMILIE
Unitate sistematică ce reuneşte genuri de plante cu o serie de caracteristici comune. Numele familiei derivă de obicei din acela al genului reprezentativ, la care se adaugă sufixul –acee.

FILAMENT
Partea inferioară a staminei, care susține antera.

GEN
Entitate de sistematizare a plantelor care reuneşte specii înrudite, prezentând caracteristici comune.

GINECEU (PISTIL)
Totalitatea organelor feminine ale florii.

GLABRU
Caracteristică a unui organ a cărui suprafață este netedă, fără puf, perişori sau cili.

HABITAT
Mediul specific în care trăieşte un anumit organism.

HERMAFRODITĂ (BISEXUALĂ)
Plantă a cărei floare conține atât organele sexuale masculine cât şi feminine. Reprezintă majoritatea plantelor cultivate.

HIBRIDARE
Fecundare încrucişată între două specii ale aceluiaşi gen, sau, mai rar, între două genuri diferite. Poate fi naturală sau indusă de om.

INDEHISCENT
Defineşte fructul care nu se deschide spontan la maturitate.

INFLORESCENȚĂ
Grup de flori mici şi numeroase susținute de acelaşi peduncul.

LANCEOLATĂ
Frunză a cărei lamină are formă de vârf de lance şi care poartă la bază două prelungiri, mai mult sau mai puțin ascuțite.

LIGULĂ (FLORI LIGULATE)
În cadrul capitulului (inflorescența plantelor din familia Composite)

reprezintă floricelele periferice (dispuse radiar) frecvent denumite impropriu petale.

MONOCARPICĂ
Plantă care înfloreşte şi fructifică o singură dată în viaţă şi după aceea moare.

MONOIC
Plantă care poartă flori unisexuate (masculine şi respectiv feminine) separate, dar pe acelaşi individ.

OVAR
Partea inferioară a pistilului, îngroşată, care conţine ovulele.

OVUL
Organ reproducător care conţine sacul embrionar în care gametul feminin se maturează. După fecundare se transformă în sământă.

PALMATĂ
Frunză compusă, în care foliolele sunt dispuse în evantai în jurul unui peţiol comun, ca degetele de la mână.

PĂSTAIE
Fruct uscat dehiscent care se deschide de-a lungul a două linii longitudinale (exemplu: fasolea).

PEDUNCUL
Tulpină care susţine o floare, o inflorescenţă sau un fruct.

PERENĂ
Plantă erbacee sau lemnoasă care trăieşte mai mult de doi ani.

PERIANT
Totalitatea frunzelor transformate ce constituie doi verticili diferenţiaţi (caliciul şi corola), care înconjoară şi protejează organele florale.

PERIGON
Totalitatea frunzelor transformate ce constituie verticili nediferenţiaţi care înconjoară şi protejează organele florale; poate avea, după caz, aspect de corolă (ex. laleaua) sau de caliciu (ex. trestia).

PETALĂ
Element al corolei.

PISTIL
Organul reproducător feminin al florii, indispensabil pentru fecundare. Este constituit dintr-o parte bazală, ovarul, deasupra căruia se găseşte stigmatul. Acesta din urmă poate fi sesil sau susţinut de o prelungire filiformă numită stil.

POLEN
Element fecundant masculin produs în antere. Este constituit din granule colorate în general galben-portocaliu.

PUBESCENT
Se denumeşte astfel un organ acoperit de peri, în general moi.

PUF
Înveliş constituit din perişori pufoşi, deşi şi abundenţi, în general albi sau pal coloraţi. Organele vegetale prevăzute cu astfel de perişori sunt denumite pufoase.

RACEM (CIORCHINE)
Tip de inflorescenţă cu axa alungită în care fiecare floare este prevăzută cu un peduncul; poate fi vertical sau poate atârna.

RAHIS
Pedunculul comun sau principal al frunzelor compuse, sau axa comună a unei inflorescenţe pe care sunt inserate flori individuale.

REPAUS
Reducerea sau suspendarea activităţilor vitale ale unei plante sau ale unui organ.

RIZOM
Tulpină transformată, în general subterană sau târâtoare pe suprafaţa solului, îngroşată. Este un organ de rezervă care permite plantei să supravieţuiască chiar şi atunci când partea aeriană intră în repaus datorită condiţiilor climatice nefavorabile. Se foloseşte pentru reproducerea vegetativă, împărţindu-l astfel ca fiecare porţiune să aibă cel puţin un mugure.

ROZETĂ
Reprezintă totalitatea frunzelor bazale ale multor plante erbacee, care se dezvoltă la nivelul colului sub formă de verticile dese situate la suprafaţa solului.

SARMENTOASĂ
Plantă cu tulpinile agăţătoare şi ramuri alungite şi subţiri (ca vlăstarii viţei de vie), cu aspect târâtor sau agăţător.

SCIAFILĂ
Plantă care preferă locuri umbroase şi răcoroase, cum sunt de exemplu cele care se dezvoltă pe solul zonelor împădurite.

SEMPERVIRESCENTĂ
Plantă a cărei frunze persistă şi.pe timpul iernii şi durează chiar mai mult de 1 an, la care înlocuirea frunzelor se face treptat, astfel încât planta nu rămâne niciodată dezgolită.

SEPALĂ
Element al caliciului.

SESIL
Organ lipsit de orice mijloc de suţinere, inserat direct pe suport. Sunt deci sesile frunzele lipsite de peţiol şi florile lipsite de pedunculi.

SILICVĂ
Fruct uscat dehiscent care la maturitate se separă longitudinal în două valve între care se găseşte o diafragmă membranoasă pe care sunt inserate seminţele (exemplu: micşuneaua).

SPADIX
Tip de inflorescență cărnoasă, asemănătoare unui spic, alcătuită din flori alăturate, unisexuate, înfășurată de o bractee protectoare (exemplu: cala).

SPATĂ
Înveliș foios lat al florii, mai mult sau mai puțin dur, care înfășoară și protejează inflorescența tip spadix, caracteristică familiei Araceelor.

SPECIE
Unitate sistematică a plantelor, ce cuprinde toți indivizii care prezintă caracteristici morfologice comune și care sunt interfertili între ei. La rândul său, poate prezenta subdiviziuni (subspecie, varietate, formă).

SPIC
Inflorescență constituită dintr-un ax comun, pe care sunt inserate flori sesile situate pe 1, 2 sau mai multe niveluri (ex. grâul).

SPINOS
Plantă sau organ care poartă unul sau mai mulți spini. Se denumesc spinoase și frunzele terminate cu un vârf ascuțit și inflexibil.

SPONTANĂ
Plantă originară dintr-o anumită regiune geografică unde crește în mod natural, desfășurânu-și complet ciclul propriu de viață.

STAMINĂ
Organ masculin al florii, constituit dintr-un filament care sprijină o anteră conținând polen. Dacă lipsește filamentul, antera se numește sesilă.

STIGMAT
Este partea apicală a pistilului, de obicei bine diferențiată, pe care se depozitează granulele de polen care vor participa la fecundație.

STIL
Porțiunea de pistil floral care susține stigmatul.

STOLON
Ramură lungă și subțire, cu sau fără frunze, care se dezvotă din baza tulpinii sau din col (limita dintre rădăcină și tulpină), întinsă pe suprafața solului sau puțin sub nivelul acesteia, formând rădăcini la nivelul nodurilor (fragi, toporaș). Poate fi folosit pentru reproducerea vegetativă.

STRĂVEZIU
Transparent sau incolor.

SUBARBUST
Plantă perenă, ramificată până la bază, dar de dimensiuni modeste; tulpinile care se schimbă anual sunt erbacee, în timp ce partea inferioară este lemnoasă (exemplu: lavanda).

SUCULENT
Se denumesc astfel plantele, frunzele sau alte organe vegetale ale căror țesuturi sunt deosebit de bogate în suc; se utilizeză pentru a defini așa-numitele „plante cărnoase".

TEACĂ
Partea inferioară, lărgită, a frunzei sau a pețiolului, care se inseră pe tulpină, înconjurând-o mai mult sau mai puțin.

TUBERCUL
Tulpină transformată, în general subterană, îngroşată şi bogată în substanțe nutritive (amidon). Este un organ de rezervă şi se foloseşte pentru reproducerea vegetativă a plantei.

TUFĂ
Plantă cu numeroase tulpini, care se dezvoltă toate la nivelul solului dintr-un aparat radicular comun.

TUTORE
Bastoane sau palete care servesc pentru a menține drepte plantele tinere sau a le susține pe cele agățătoare.

ȚINUTĂ
Aspect caracteristic pe care o plantă îl capătă în timpul dezvoltării sale şi de-a lungul ciclului său de viață (ex. vertical, târâtor, agățător, etc).

UMBELĂ
Tip de inflorescență în care toate florile ating aceeaşi înălțime iar pedunculii lor sunt inserați într-un unic punct pe axa florală.

UNISEXUAT
Organism care prezintă organe de un singur sex.

VARIETATE
Indivizi ai unei specii spontane sau cultivate care se diferențiază prin unul sau mai multe caractere secundare de cei tipici ai speciei respective.

VARIETATE HORTICOLĂ
Varietate cultivată de origine horticolă, care nu există în flora spontană.

VERTICIL
Totalitatea organelor (flori, frunze, etc.) inserate în jurul unui ax, toate la acelaşi nivel.

VEŞTEJIRE
Fenomen datorat absenței prelugite a apei şi hranei. Se manifestă, în principal, prin pierderea turgorului şi consistenței frunzei.

VIVACE (PEREN)
Plantă erbacee care trăieşte un număr variabil de ani, intrând în general în repaus iarna, şi dezvoltând în toți anii frunze noi din bulbi, tuberculi sau rizomi subterani, sau dintr-un viguros aparat radicular.

VLĂSTARE
Mlădițe tinere în general foarte robuste care se dezvoltă din baza unei plante lemnoase. Cu acest termen se denumeşte uneori un lăstar care ia naştere dintr-o tulpină sau dintr-un ram.

VOLUBILĂ
Plantă cu tulpini slabe, subțiri şi alungite, care pentru a se susține se înfăşură în jurul unui suport (exemplu: volbura).

Indice

GHID COMPLET ALL

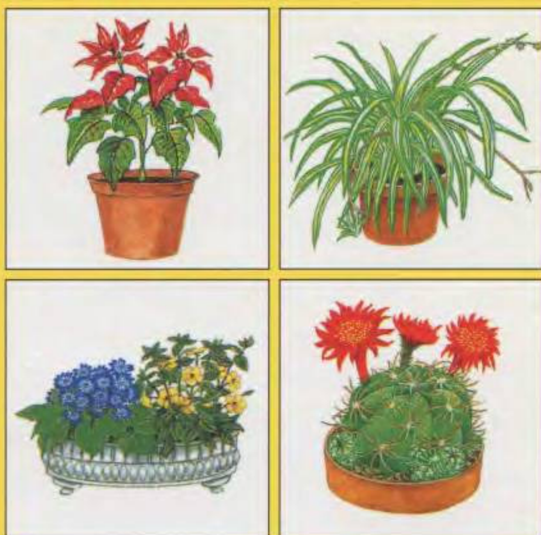
Un ghid complet pentru
cunoașterea și alegerea
plantelor pentru interior.

•

600 de specii, varietăți
horticole sau spontane descrise:
caractere generale, criterii
de cultivare, reproducere, îngri-
jire și sfaturi împotriva bolilor.

•

450 de fotografii color, înfățișând
plantele cele mai adecvate
pentru decorarea interioarelor.




ISBN 973-9477-95-X